

Finansinspektionen

Myndighetsinstruktion

Instruktion för Finansinspektionen, förordning (2009:93) 1078

Ämnesindelad förteckning

Föreskrifter och allmänna råd indelade i ämnesområden 1081

Föreskrifter och allmänna råd

FFFS 1992:5 Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning 1085

FFFS 1993:6 Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärsmässigt driven försäkringsrörelse 1086

FFFS 1993:17 Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen om individuellt pensionssparande 1087

FFFS 1994:29 Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125) 1090

FFFS 1995:35 Motortävlingsförsäkring 1093

FFFS 1998:37 Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige 1093

FFFS 1999:21 Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer 1094

FFFS 2000:4 Resersättningsrisker i försäkringsbolag 1095

FFFS 2000:5 Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag 1097

FFFS 2000:9 Kontokort och automattjänster 1101

FFFS 2000:10 Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag 1104

FFFS 2000:13 Försäkringsklasser 1110

FFFS 2000:14 Beräkningen av kostnader för utförd assistans 1112

FFFS 2001:8 Inlåningskonton och tillhörande banktjänster 1113

FFFS 2002:2 Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv 1115

FFFS 2002:4 Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp .. 1118

FFFS 2002:10 Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp 1123

FFFS 2002:14 Utgivning av elektroniska pengar 1124

FFFS 2002:23 Klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter 1126

FFFS 2003:7 Information som gäller livförsäkring och tjänstepension 1128

FFFS 2003:8 Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag 1138

Forts. nästa sida

FFFS 2004:1	Finansiell saneringsplan	1140
FFFS 2004:4	Finansiell rådgivning till konsumenter	1141
FFFS 2004:6	Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut ..	1146
FFFS 2004:9	Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar	1150
FFFS 2004:10	Revisorer förordnade av Finansinspektionen	1157
FFFS 2004:11	Säkerställda obligationer	1159
FFFS 2004:17	Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen	1164
FFFS 2005:1	Styrning och kontroll av finansiella företag	1165
FFFS 2005:3	Krediter i konsumentförhållanden	1171
FFFS 2005:11	Försäkringsförmedling	1181
FFFS 2005:12	Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1202
FFFS 2005:27	Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land	1203
FFFS 2005:32	Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension	1204
FFFS 2006:6	Särskild tillsyn över finansiella konglomerat	1207
FFFS 2006:14	Eurokurs på försäkringsområdet	1209
FFFS 2006:18	Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens	1210
FFFS 2007:1	Kapitaltäckning och stora exponeringar	1239
FFFS 2007:2	Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar	1444
FFFS 2007:3	Rapportering av likviditetsrisk	1446
FFFS 2007:4	Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet	1448
FFFS 2007:5	Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering	1450
FFFS 2007:8	Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas	1461
FFFS 2007:9	Information som gäller skadeförsäkring	1464
FFFS 2007:21	Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag	1465
FFFS 2007:24	Försäkringstekniska grunder	1465
FFFS 2008:7	Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor	1469
FFFS 2008:8	Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag	1478
FFFS 2008:9	Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land	1480
FFFS 2008:14	Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter	1482

Forts. nästa sida

FFFS 2008:15	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1483
FFFS 2008:16	Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1484
FFFS 2008:17	Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning	1485
FFFS 2008:18	Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige	1486
FFFS 2008:19	Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1487
FFFS 2008:20	Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1488
FFFS 2008:21	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1489
FFFS 2008:22	Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1491
FFFS 2008:23	Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar	1493
FFFS 2008:25	Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	1496
FFFS 2008:26	Årsredovisning i försäkringsföretag	1523
FFFS 2009:1	Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	1571
FFFS 2009:3	Ägar- och ledningsprövning	1579
FFFS 2009:6	Ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag	1583
FFFS 2009:7	Ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearing-organisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar	1588
FFFS 2009:8	Fortsatt tillämpning av övergångsregler om kapitalbaskrav och offentliggörande av information	1594
FFFS 2010:2	Begränsning av krediter mot säkerhet i form av pant i bostad ..	1595
FFFS 2010:3	Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ..	1596
<i>Fullständig förteckning</i>		
Gällande föreskrifter och allmänna råd per den 1 juli 2010	1612

Finansinspektionen

Besöksadress

Brunnsgatan 3

Postadress

Box 7821

103 97 STOCKHOLM

Tel: 08-787 80 00

Fax: 08-24 13 35

E-post: finansinspektionen@fi.se

Hemsida: www.fi.se

Finans-
inspek-
tionen

Förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen

(senast ändrad genom SFS 2010:278)

Uppgifter	1078
Samverkan	1079
Samråd	1079
Ledning	1079
Organisation	1080
Anställningar och uppdrag	1080
Bisysslor m.m.	1080
Personalansvarsnämnd	1080
Tillämpligheten av vissa förordningar	1080
Rätt att meddela föreskrifter	1080
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1080

Uppgifter

1 § Finansinspektionen ansvarar för

1. tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag, och
2. samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

2 § Myndigheten ska arbeta för ett stabilt och väl fungerande finansiellt system och verka för ett gott konsumentskydd inom det finansiella systemet.

Myndigheten ska särskilt svara för att följa och analysera utvecklingen inom ansvarsområdet. Om myndigheten bedömer att instabilitet i finanssektorn riskerar att negativt påverka det svenska finansiella systemets funktionssätt, ska regeringen underrättas.

Myndigheten ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag att förstå och följa.

Förordning (2010:278)

3 § Myndigheten ska

1. biträda regeringen med yttranden och utredningar,
2. i en särskild rapport till regeringen senast den 15 april varje år redovisa avgiftsutfall och kostnadstäckning för avgifter enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet,
3. i särskilda rapporter till regeringen senast den 15 april och senast den 1 oktober varje år redovisa förslag till ändringar i bestämmelserna i förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet som bör göras med anledning av gjorda eller kommande ändringar i regelverket på myndighetens ansvarsområde,
4. i en särskild rapport till regeringen senast den 1 juni varje år redogöra för myndighetens erfarenheter av tillsynsarbetet avseende finansiell stabilitet och konsumentskydd det senaste året samt ange behovet av utveckling av regler inom myndighetens verksamhetsområde,
5. i en särskild rapport till regeringen senast den 15 november varje år lämna en samlad bedömning av riskerna inom det finansiella området där risker för den finansiella stabiliteten och för konsumentskyddet redovisas särskilt, och
6. utse ledamöter och ersättare i Krigsförsäkringsnämnden för en bestämd tid, av vilka en ledamot ska utses till ordförande och en till vice ordförande.

Myndigheten har också uppgifter enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45), 10 kap. 12 § sjölagen (1994:1009), förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Förordning (2010:278)

4 § Myndigheten ska

1. fullgöra de uppgifter som ska skötas av behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen, i fråga om efterlevnaden av sådana regler som myndigheten har tillsyn över, och
2. fullgöra de uppgifter som ska skötas av behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

När myndigheten fullgör uppgifter enligt första stycket 2, får den ingå sådana internationella överenskommelser som följer av den förordningen och som inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan. *Förordning (2010:278)*

5 § Myndigheten ska

1. inom sitt ansvarsområde aktivt delta i verksamheten inom Europeiska unionen och samarbeta med utländska myndigheter som har behörighet att utöva tillsyn över finansiella marknader och finansiella företag samt i det sammanhanget bidra till att tillsynen samordnas,
2. ta hänsyn till riktlinjer och rekommendationer som har antagits av den europeiska värdepapperstillsynskommittén, kommittén för europeiska banktillsynsmyndigheter samt kommittén för europeiska myndigheter med tillsyn över försäkringar och tjänstepensioner,
3. överväga om åtgärder som myndigheten vidtar kan påverka stabiliteten i de finansiella systemen i andra länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och
4. inom sitt ansvarsområde aktivt delta i verksamheten inom globala standardsättande organ. *Förordning (2010:278)*

Samverkan

6 § Myndigheten ska samverka med Riksbanken och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i frågor som rör krisberedskap enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. *Förordning (2010:278)*

Samråd

7 § Myndigheten ska samråda med

1. Ekonomistyrningsverket och företrädare för berörda branschorganisationer i frågor om de avgifter som myndigheten tar ut eller avser att ta ut,
2. Konsumentverket löpande i frågor på de områden där myndigheterna har ett gemensamt tillsynsansvar,
3. Riksbanken i viktigare frågor som har samband med betalningssystemets stabilitet eller som berör Riksbankens ansvar för valuta- och kreditpolitiken och för betalningsväsendet, och
4. Riksgäldskontoret i frågor av betydelse för insättningsgarantin enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och för investerarskyddet enligt lagen (1999:158) om investerarskydd.

Vid samråd enligt första stycket ska Finansinspektionen lämna berörda myndigheter de uppgifter som behövs.

Ledning

8 § Myndigheten leds av en styrelse.

9 § Styrelsen ska bestå av högst tio ledamöter.

Organisation

10 § Myndigheten upplåter lokaler och utför administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden enligt avtal mellan myndigheterna.

11 § Myndigheten utför administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden.

Anställningar och uppdrag

12 § Regeringen utser vice ordförande i myndighetens styrelse.

13 § Generaldirektören är myndighetschef.

Bisysslor m.m.

14 § Den som är styrelseledamot eller anställd hos myndigheten får inte för egen eller någon annans räkning driva eller ha del i ett företag som driver verksamhet som är tillstånds-, registrerings- eller anmälningspliktig hos myndigheten eller motsvarande myndighet i ett annat land. Ledamoten eller den anställde får inte heller vara anställd hos eller åta sig uppdrag för ett sådant företag.

Ledamöterna i styrelsen och de anställda som styrelsen bestämmer får inte utan tillstånd ha lån hos företag som står under tillsyn av myndigheten. Tillstånd meddelas av regeringen i fråga om ordföranden och av ordföranden i fråga om övriga ledamöter i styrelsen inklusive myndighetschefen samt av myndigheten i andra fall.

Personalansvarsnämnd

15 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av vissa förordningar

16 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101) och internrevisionsförordningen (2006:1228).

Rätt att meddela föreskrifter

17 § Myndigheten får meddela föreskrifter i fråga om avvikelser och besluta om undantag i enskilda fall som avses i 11 § lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet. *Förordning (2009:1201)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:1201

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2010.

2010:278

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2010.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd – indelade i ämnesområden

Banker och andra kreditinstitut

Generella regler

FFFS 1993:17	Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen om individuellt pensionssparande	1087
FFFS 2000:9	Kontokort och automatjänster	1101
FFFS 2000:10	Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag	1104
FFFS 2001:8	Inlåningskonton och tillhörande banktjänster	1113
FFFS 2002:14	Utgivning av elektroniska pengar	1124
FFFS 2004:1	Finansiell saneringsplan	1140
FFFS 2004:4	Finansiell rådgivning till konsumenter	1141
FFFS 2004:6	Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut ..	1146
FFFS 2004:9	Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar	1150
FFFS 2004:10	Revisorer förordnade av Finansinspektionen	1157
FFFS 2004:11	Säkerställda obligationer	1159
FFFS 2005:3	Krediter i konsumentförhållanden	1171
FFFS 2006:6	Särskild tillsyn över finansiella konglomerat	1207
FFFS 2007:1	Kapitaltäckning och stora exponeringar	1239
FFFS 2007:2	Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar	1444
FFFS 2007:5	Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering	1450
FFFS 2009:1	Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	1571
FFFS 2009:6	Ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag	1583
FFFS 2009:8	Fortsatt tillämpning av övergångsreglerna om kapitalbaskrav och offentliggörande av information	1594
FFFS 2010:2	Begränsning av krediter mot säkerhet i form av pant i bostad ..	1595
FFFS 2010:3	Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ...	1596
Årsredovisning, rapportering m. m.		
FFFS 1994:29	Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125)	1090
FFFS 2004:17	Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen	1164
FFFS 2005:12	Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1202
FFFS 2007:3	Rapportering av likviditetsrisk	1446
FFFS 2007:4	Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet	1448
FFFS 2008:14	Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter	1482

Försäkringsbolag

Generella regler

FFFS 1992:5	Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning	1085
FFFS 1995:35	Motortävlingsförsäkring	1093
FFFS 1999:21	Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer	1094
FFFS 2000:4	Reservsättningsrisker i försäkringsbolag	1095
FFFS 2000:5	Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag	1097
FFFS 2000:13	Försäkringsklasser	1110
FFFS 2000:14	Beräkningen av kostnader för utförd assistans	1112
FFFS 2002:4	Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp	1118
FFFS 2003:7	Information som gäller livsförsäkring och tjänstepension	1128
FFFS 2003:8	Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag	1138
FFFS 2004:10	Revisorer förordnade av Finansinspektionen	1157
FFFS 2005:1	Styrning och kontroll av finansiella företag	1165
FFFS 2005:11	Försäkringsförmedling	1181
FFFS 2005:27	Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land	1203
FFFS 2005:32	Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension	1204
FFFS 2006:6	Särskild tillsyn över finansiella konglomerat	1207
FFFS 2006:14	Eurokurs på försäkringsområdet	1209
FFFS 2007:8	Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas	1461
FFFS 2007:9	Information som gäller skadeförsäkring	1464
FFFS 2007:21	Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag	1465
FFFS 2007:24	Försäkringstekniska grunder	1465
FFFS 2008:7	Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor	1469
FFFS 2008:8	Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag	1478
FFFS 2008:23	Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar	1493
FFFS 2009:3	Ägar- och ledningsprövning	1579
FFFS 2009:7	Ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar	1588

Årsredovisning, rapportering m.m.

FFFS 2002:2	Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv	1115
FFFS 2002:10	Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp	1123
FFFS 2006:18	Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens	1210
FFFS 2008:15	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1483
FFFS 2008:16	Svenska livsförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1484
FFFS 2008:17	Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning	1485
FFFS 2008:19	Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1487
FFFS 2008:20	Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1488
FFFS 2008:21	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1489
FFFS 2008:22	Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1491
FFFS 2008:25	Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	1496
FFFS 2008:26	Årsredovisning i försäkringsföretag	1523

Utländska försäkringsbolag

FFFS 1998:37	Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige	1093
FFFS 2008:9	Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land	1480
FFFS 2008:18	Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige	1486

Understödsföreningar

FFFS 1993:6	Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärsmässigt driven försäkringsrörelse	1086
FFFS 2002:4	Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp	1118
FFFS 2002:10	Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp	1123
FFFS 2005:27	Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land	1203
FFFS 2005:32	Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension	1204
FFFS 2006:18	Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens	1210
FFFS 2007:24	Försäkringstekniska grunder	1465

FFFS 2008:20	Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1488
FFFS 2008:23	Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar	1493
<i>Fullständig förteckning</i>		
Gällande föreskrifter och allmänna råd per den 1 juli 2010	1612

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 1992:5 Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning

Avsättning till försäkringstekniska skulder enligt normalplanen (BFFS 1983:4 och 1990:28) skall lägst göras enligt följande. Avsättning till ersättningsreserven skall ske med beräknade kostnader för skador inom kreditförsäkring, även i de fall ersättningsanspråk inte riktats mot bolaget, om

- betalningssvårigheter uppstått hos kredittagaren beträffande räntor och amorteringar på krediten eller det föreligger andra omständigheter som kan medföra ersättningsanspråk och
- kredittagarens förmåga att återbetala krediten inte bedöms kunna förbättras under försäkringens återstående löptid, samt
- den för försäkringens pantförskrivna säkerhetens (pantens) värde inte täcker försäkringsbeloppet.

Avsättning till ersättningsreserv skall i resp. fall ske med skillnaden mellan försäkringsbeloppet och vad som beräknas inflyta med hänsyn till kredittagarens återbetalningsförmåga och pantens värde.

I not redovisas beloppet av eventuell extra avsättning till ersättningsreserv som gjorts med tillämpning av reglerna i denna författning. I noten anges också eventuella därav följande reduceringar av avsättningar till andra reserver.

Vid beräkningen av pantens värde skall tillämpas nedan återgivna delar i Finansinspektionens föreskrifter i FFFS 1991:10 om bl. a. bankernas årsredovisningar.

"Pantens värde skall bedömas utifrån ett noterat marknadsvärde eller, i de fall sådant värde inte är noterat, utifrån ett avkastningsvärde eller på annat sätt uppskattat marknadsvärde. Om panten utgörs av pantbrev i fastighet skall beräkningen av värdet på denna göras på samma sätt som föreskrivits för beräkningen av värdet på fastighet som institutet övertagit för skyddande av fordran." (s. 16.)

"Fastighet som institut övertagit för skyddande av fordran utgör omsättningstillgång. Omsättningstillgång skall enligt 14 § bokföringslagen (1976:125 BFL) tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Med verkligt värde avses i detta fall nettoförsäljningsvärdet.

Fastighet som institut övertagit för skyddande av fordran och från vilken hyresintäkter *inte* erhålls skall upptas till högst nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet beräknas som ett försiktigt beräknat marknadsvärde med avdrag för försäljningskostnader. Fastighetens nettoförsäljningsvärde skall bestämmas genom särskild värdering av opartisk värderingsman med dokumenterad kompetens på området. Varje fastighet, andel i fastighet, bostadsrätt eller motsvarande som övertagits skall värderas individuellt och värderingen i varje enskilt fall dokumenteras och styrkas av värderingsmannen.

För övertagna fastigheter från vilka *hyresintäkter erhålls* skall följande riktpunkt för högsta tillåtna värdering gälla. Fastigheten upptas i bokslutet till högst ett värde som är beräknat med utgångspunkt från att intäkterna av fastigheten skall täcka driftkostnaderna samt en marknadsmissigt beräknad finansieringskostnad för fastigheten under en innehavstid av högst tre år. Institutet skall dokumentera hur fastighetens värde enligt ovan beräknats. I de fall institutet önskar ta upp fastighet från vilken hyresintäkter erhålls till ett högre värde än vad som ovan angivits som riktpunkt för högsta tillåtna värdering skall skälen för avvikelsen dokumenteras och värdet av fastigheten bestämmas av opartisk värderingsman med dokumenterad kompetens på området, i enlighet med de krav som angivits i föregående stycke.

Här angivna värderingsprinciper skall även tillämpas i de fall fastighet har övertagits av ett av institutet helägt fastighetsbolag. Vid varje bokslut som institutet eller fastighetsbolaget upprättar skall förnyad värdering av den övertagna fastigheten göras enligt ovan nämnda principer." (s. 6–7.)

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 1993:6 Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärsmässigt driven försäkringsrörelse

Enligt 1 § lagen (1972:262) om understödsföreningar får understödsförening inte bedriva affärsmässig försäkringsrörelse. I lagen ges inte någon definition på begreppet affärsmässig försäkringsrörelse utan det har överlämnats åt tillsynsmyndigheten att med ledning av de faktiska förhållandena i varje särskilt fall avgöra om en understödsförenings verksamhet kan betecknas som affärsmässigt driven försäkringsrörelse.

Anskaffningsprovision

Avser förening att utge ersättning för att förvärva nya medlemmar (anskaffningsprovision) bör, för att föreningen ej skall anses bedriva affärsmässig försäkringsrörelse, vid kapitalförsäkring gälla att ersättning för att förvärva nya medlemmar, beräknad i förhållande till kapitalförsäkringsbeloppet, inte överstiger 1,5 %.

Övrigt beträffande förvärvande av nya medlemmar (nya försäkringar)

För att förvärva nya medlemmar (nya försäkringar) får understödsförening *inte begagna sig av heltidsanställda agenter*. Med heltidsanställd skall därvid jämföras den, som har full sysselsättning för föreningens räkning endast under viss eller vissa perioder av året.

Anställd hos föreningen får i sin anställning i begränsad omfattning delta i eller själv bedriva anskaffningsarbete. Såsom anskaffningsarbete räknas inte den information om föreningen beträffande medlemskap m.m. som vid förfrågningar lämnas av anställd hos föreningen. Ersättning för sådan information ingår normalt i den lön eller i det arvode som den anställde uppbär av föreningen.

Uppdrag att arbeta för förvärvande av nya medlemmar (eller nya försäkringar) bör endast lämnas åt den, som har den kunskap och erfarenhet som krävs för att uppdraget skall kunna utföras på ett lämpligt sätt.

Uppstår tveksamhet i vad mån visst inslag i en förenings verksamhet kan anses innebära affärsmässig drift av försäkringsrörelse bör frågan underställas Finansinspektionen för beslut.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 1993:17 Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande

1 kap. Inledning	1087
2 kap. Ansökningsförfarandet	1087
3 kap. Verksamhetsplan	1087
Sparformer	1088
Organisation, administration m.m.	1088
Aktiekapital och motsvarande, försäkring och ekonomi	1088
Delverksamhet som uppdras åt annan	1088
Pensionssparavtal, informationsmaterial m.m.	1088
Tekniska resurser m.m.	1089
Kontroll och revision	1089

1 kap. Inledning

1 § Dessa allmänna råd innehåller anvisningar om vilka uppgifter som bör lämnas av ett värdepappersinstitut – dvs. företag som fått tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse – i samband med att institutet ansöker om tillstånd av Finansinspektionen att bedriva pensionssparrörelse.

2 § Det material som ett företag ger in till inspektionen i samband med ansökan kommer att utgöra den grund på vilken ett eventuellt tillståndsbeslut baseras. I den mån den angivna grunden ändras efter det att tillstånd har meddelats kan detta komma att innebära att inspektionen finner anledning att ompröva tillståndsbeslutet. Det är således viktigt att Finansinspektionen fortlöpande hålls underrättad om de förändringar som ett pensionssparinstitut avser att vidta i förhållande till vad som har uppgivits i samband med ansökan.

2 kap. Ansökningsförfarandet

1 § Ansökan med bilagor ges in till Finansinspektionen. En kopia av ansökan med bilagor bör tillställas institutets egna revisorer samt i förekommande fall den av Finansinspektionen förordnade revisorn. Uppgift om huruvida så har skett bör lämnas i samband med att ansökan inlämnas till inspektionen. Ansökan bör följa dessa allmänna råds uppställning avseende rubriksättningen.

2 § Till ansökan bör bifogas:

- kopia av protokoll från den bolagsstämma eller sparbanksstämma där beslut har fattats om att ändra bolagsordningen eller sparbanksreglementet till att också innefatta pensionssparrörelse,
- kopia av bolagsordningen eller sparbanksreglementet i dess nya lydelse,
- kopia av protokoll från styrelsemöte vid vilket ansökan har godkänts,
- kopia av institutets formulär till pensionssparavtal,
- kopia av det informationsmaterial institutet avser att använda sig av gentemot sina kunder i pensionssparrörelsen,
- yttrande från den som är ansvarig för internrevisionen inom institutet särskilt såvitt avser de frågor som berörs nedan i 3 kap 7 §.

3 kap. Verksamhetsplan

1 § Till ansökan om tillstånd skall enligt 1 kap 6 § lagen om individuellt pensionssparande fogas en plan för den tilltänkta verksamheten.

Verksamhetsplanen bör innehålla uppgifter under de rubriker som nämns i nedanstående paragrafer.

Sparformer

2 § Värdepappersinstitutet bör i verksamhetsplanen ange vilken eller vilka sparformer institutet avser att tillhandahålla inom ramen för pensionssparrörelsen och hur dessa är tänkta att utformas. I den mån institutet avser att förmedla någon sparform som institutet inte självt tillhandahåller (t ex ett värdepappersbolags förmedling av inlåning till ett bankinstitut, eller förmedling av andelar i värdepappersfond och allmansfond) bör detta särskilt anges och formerna härför beskrivas. I sådana fall bör institutet lämna en noggrann beskrivning av hur förmedlingen kommer att organiseras. Institutet bör också bifoga de avtal som slutits med annat företag i detta hänseende.

Organisation, administration m.m.

3 § Av verksamhetsplanen bör framgå pensionssparrörelsens organisatoriska placering inom värdepappersinstitutet. Härvid bör anges vem eller vilka som är närmast ansvariga för pensionssparrörelsens bedrivande och vederbörandes kompetens härför. Vidare bör redogöras för den tilltänkta bemanningen. I detta sammanhang bör bl. a. redovisas den juridiska expertis institutet har tillgång till för de frågeställningar av juridisk art som kan uppkomma inom pensionssparrörelsen.

Institutet bör redogöra för sina rutiner avseende bokföring, registrering och förvaring av fondpapper som är hänförliga till pensionssparrörelsen. Institutet bör härvid särskilt redogöra för vilka rutiner som tillämpas för att avskilja kundernas medel inom pensionssparandet från institutets egna medel, och vilka rutiner som finns för att hindra kontoinnehavaren eller annan från att direkt disponera medlen.

Institutet bör också redogöra för de rutiner som kommer att tillämpas i samband med att pensionen skall börja utbetalas.

Institutet bör vidare redogöra för de rutiner som kommer att tillämpas vid överflyttning av pensionssparavtal till annat pensionssparinstitut.

Av verksamhetsplanen bör framgå vilka rutiner institutet har för redovisning och betalning av avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Aktiekapital och motsvarande, försäkring och ekonomi

4 § Av verksamhetsplanen bör framgå vilka överväganden institutet gjort beträffande storleken på aktiekapital, grundfond, garantifond eller liknande, med hänsyn till den planerade utvidgningen av institutets verksamhet.

På motsvarande sätt bör framgå institutets överväganden beträffande behov av försäkring för skadeståndsskyldighet avseende pensionssparrörelsen. Ett värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag bör i samband härmed visa att den försäkring som har tecknats i enlighet med 5 kap 5 § lagen om värdepappersrörelse omfattar även den tilltänkta pensionssparrörelsen.

Av verksamhetsplanen bör vidare framgå hur institutet bedömer att pensionssparrörelsens bedrivande kommer att påverka institutets ekonomiska förhållanden.

Delverksamhet som uppdras åt annan

5 § För det fall institutet avser att uppdra åt ett annat företag att utföra något eller några av de moment som ingår i pensionssparrörelsen bör institutet lämna en noggrann redogörelse för uppdragets omfattning samt de omständigheter som ligger till grund för det avsedda uppdraget. Härvid bör särskilt redogöras för hur kundernas intressen med avseende på bl. a. sekretess kommer att tillgodoses, liksom för den löpande kontrollen av den verksamhet som för pensionssparinstitutets räkning bedrivs av uppdragstagaren.

Pensionssparavtal, informationsmaterial m.m.

6 § Institutet bör närmare kommentera innehållet i det eller de pensionssparavtal institutet avser använda sig av. Om avtalet avviker från ett för branschen gemensamt framtaget avtal bör sådana avvikelser klargöras och motiveras. Kopia av avtalet bör bifogas ansökan till Finansinspektionen.

Institutet bör redogöra för det informationsmaterial institutet har för avsikt att använda sig av, liksom för omfattningen av den rådgivning och vägledning institutet kommer att erbjuda sina kunder.

Tekniska resurser m.m.

7 § Institutet bör i verksamhetsplanen lämna de uppgifter som anses relevanta när det gäller säkerhet och kontroll i användningen av datorstöd i pensionssparrörelsen.

Verksamhetsplanen bör härvid bl.a. innefatta dels en allmän och dels en ingående teknisk beskrivning av de datasystem institutet avser att använda sig av i pensionssparrörelsen. I detta sammanhang bör bl.a. dokumenteras systemens förmåga att särskilja de olika sparformerna från varandra samt från sådana sparmedel och andra tillgångar som inte är hänförliga till pensionssparrörelsen. De revisionsmässiga kontrollfunktioner som finns i systemet och som möjliggör att skilda transaktioner och rörelser kan följas bör anges. Ett yttrande i dessa avseenden från den som är ansvarig för internrevisionen inom institutet bör bifogas ansökan.

De institut som avser att tillhandahålla sparformen andelar i värdepappersfond och allemansfond bör kunna visa att det fondbolag som förvaltar fonden har administrativa och tekniska resurser att hålla isär pensionssparandet från det vanliga fondsparandet så att en separat redovisning kan ske av de bundna andelar som tillhör pensionssparandet.

Kontroll och revision

8 § Av verksamhetsplanen bör framgå institutets överväganden och beslutade rutiner avseende löpande kontroll och intern revision av pensionssparrörelsen.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 1994:29 Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125)

1 kap. Inledning	1090
2 kap. Ansökningsförfarandet	1091
3 kap. Säkerhets- och kringrutiner	1091
4 kap. Tillståndets giltighetstid	1092

1 kap. Inledning

1 § Huvudregeln avseende arkivering av räkenskapsmaterial återfinns i 22 § första stycket bokföringslagen (1976:125; BFL). Där stadgas att allt räkenskapsmaterial skall bevaras i ordnat skick och på betryggande sätt inom landet under minst tio år från utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades. Denna skyldighet omfattar även avtal och andra handlingar av särskild betydelse för att belysa rörelsens ekonomiska förhållanden.

Enligt 22 § tredje och fjärde styckena kan Finansinspektionen i visst fall medge tillstånd till förstörande av räkenskapsmaterial före den i första stycket stadgade tidens utgång. För att sådant tillstånd skall kunna meddelas krävs att särskilda skäl föreligger. Dessutom erfordras att materialet under betryggande former mikrofilmas eller kopieras på likvärdigt sätt. Kopiorna skall ordnas så att de sökta uppgifterna lätt kan återfinnas och läsas samt bevaras under den tid som återstår av tioårsperioden.

2 § Dessa allmänna råd anger vilka krav som bör uppfyllas av ett företag som hos Finansinspektionen ansöker om tillstånd att få förstöra visst räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form före utgången av den tioåriga arkiveringstiden enligt 22 § tredje och fjärde styckena BFL.

3 § Av Bokföringsnämndens uttalande BFN U 93:1, framgår att uttrycket "mikrofilmas eller kopieras på likvärdigt sätt" i 22 § tredje stycket BFL kan anses innefatta avbildningar av räkenskapsmaterial för lagring i maskinläsbar (digital) form på optiska medier. När optiska lagringsmedier utgör räkenskapsmaterial krävs dock att bestämmelserna avseende löpande bokföring i 10 § andra stycket BFL iakttas, dvs. maskinläsbar form får inte användas för sammanfattningar av huvudbokföringen och inte heller samtidigt för både verifikationer och grundbokföring (den s.k. varannanlänksprincipen). Av detta följer att i den löpande bokföringen inte både verifikationer och grundbokföring kan lagras på ett media där datorstöd krävs för att få åtkomst till bokföringsuppgifterna.

Enligt Bokföringsnämndens uttalande utgör däremot inte den ovan beskrivna varannanlänksprincipen något hinder mot att digital registrering jämställs med mikrofilmning såvitt gäller tillämpning av arkivreglerna i 22 § tredje stycket BFL. Detta innebär att arkivreglerna blir tillämpliga i samband med att informationen kopierats till mikrofilm/mikrofiche eller optiskt medium.

4 § Möjligheten att erhålla tillstånd enligt 22 § BFL har i första hand tillkommit med tanke på företag med ett stort antal likartade transaktioner, vilket kräver avsevärda arkivutrymmen. För att tillstånd skall kunna medges krävs normalt att det räkenskapsmaterial, för vilket arkiveringsskyldighet enligt 22 § första stycket BFL föreligger, är av sådan omfattning, att betydande arkivutrymme erfordras.

Bedömningen får bl. a. göras med utgångspunkt från det antal räkenskapshandlingar företaget är skyldig att bevara. Upptar det räkenskapsmaterial, för vilket arkiveringsskyldighet föreligger, arkivutrymme på cirka 50 hyllmeter per år, motsvarande

ungefär 300.000 handlingar, får materialet anses vara av sådan omfattning att tillstånd normalt bör kunna medges.

Bedömningen av frågan om tillstånd för makulering skall medges eller ej kan dock inte enbart ske med utgångspunkt ifrån räkenskapsmaterialets omfattning. Av central betydelse är i sammanhanget de krav som bör ställas på kopiornas kvalitet.

Det bör understrykas att varje dokument som önskas makuleras bör bl. a. bedömas mot bakgrund av dokumentets plats i verifieringskedjan, rutiner för säkerställande av åtkomst av dokumentet och dokumentets betydelse i redovisningen.

Andra avgörande faktorer är kvaliteten på den utrustning företaget kommer att använda för avbildning av räkenskapsmaterial för lagring i maskinläsbar form på optiska medier samt kopieringsutrustningen. Vid bedömningen av tillståndsfrågan bör vidare stor vikt läggas vid hur den interna kontrollen inom företaget är uppbyggd. En betryggande intern kontroll bör vara ett oefftergivligt krav för att tillstånd för makulering av originalhandlingar skall kunna medges.

Exempel på handlingar som inte bör omfattas av tillståndsgivning är grundbokföring, huvudbokföring, boksluthandlingar, beskrivningar över bokföringssystem samt systemdokumentation och behandlingshistorik enligt 7 § andra stycket BFL, förvaltnings- och revisionsberättelser, styrelse- och bolagsstämmoprotokoll, avtal och liknande handlingar.

5 § Tillstånd förutsätter att räkenskapsmaterialet i allmänhet bevaras i vanlig läsbar form (avser främst utbetalningsanordningar) under en period av ett år från utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades. Finansinspektionen kan dock medge att räkenskapshandlingar för masstransaktioner (avser främst inbetalningsanordningar) får förstöras efter det att kopiorna har framställts och kontrollerats.

6 § I 3 kap. 2, 3, 4, 5, 9 och 10 §§ anges rekommendationer rörande säkerhets- och kringrutiner. Dessa måste vara uppfyllda för att inspektionen skall kunna ge tillstånd till att räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form förstörs.

2 kap. Ansökningsförfarandet

1 § Ansökan om tillstånd kan inges genom organisation av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av företaget själv.

2 § Beslut om ansökan om tillstånd att få förstöra räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form bör fattas av styrelsen eller verkställande direktören. Uppgift om motiven som ligger till grund för ansökan bör därvid uppges.

3 § Ansökan skall vidare innehålla

- kopia av registreringsbevis och i förekommande fall styrelseprotokoll som styrker behörigheten,
- uppgift om beräknat antal och typ av räkenskapshandlingar per kalenderår som företaget anhåller om tillstånd att förstöra, handlingarnas plats i redovisningssystemet samt önskad tidpunkt för förstöring samt
- intyg om att rutiner enligt 3 kap. 2 §, detaljföreskrifter och förteckningar godkänts av revisorerna, som därvid åtagit sig att jämväl kontrollera att lämnade föreskrifter följs (revisorsintyg).

3 kap. Säkerhets- och kringrutiner

1 § Arkivansvaret åvilar enligt BFL den bokföringsskyldige. Om informationen på mikrofilm/mikrofiche eller optiskt medium skall användas som bevis, är det därför företaget, som skall kunna visa att presenterad information är en fullständig och riktig kopia av originaldokumentet.

2 § Dokumentation i vanlig läsbar form bör finnas som beskriver

- organisation, ansvar och arbetsfördelning avseende kopieringsprocessen med bl. a. ansvaret för kontroll- och säkerhetsfrågor,
- vilket räkenskapsmaterial som skall kopieras,

- rutin för filmning/bildfångst, som säkerställer att kopian överensstämmer med originalet, att kopierat material är fullständigt, att kopierat material bevaras i ordnat skick samt att båda sidor i förekommande fall blir kopierat,
- rutin för kvalitetskontroll av kopierade dokument, vilket är särskilt betydelsefullt om originaldokumentet innehåller färger samt vid kopiering till optiskt medium,
- rutin för indexering, t.ex. manuell inmatning eller Optical Character Recognition (OCR),
- rutin för återsökning av dokument,
- dokumentation av varje kopiering i form av protokoll med uppgift om mediets identitet, datum för kopieringen, eventuella tekniska observationer, vilka dokument som har kopierats, antalet dokument, vem som har utfört kopieringen, bekräftelse av den som har kopierat, vilka dokument som ej har kopierats, orsaken till detta samt arkiveringsplats. Protokollet skall kopieras som sista dokument,
- rutiner vid fel, som kan uppstå i system och utrustning, i kopieringsrutinen eller avse enskilda dokument,
- rutiner för arkivering och gallring samt säkerhetsåtgärder i anslutning till detta,
- rutiner för förstöring av originaldokument. I samband med sådan förstöring skall protokoll upprättas och arkiveras.

3 § Beträffande optiskt medium bör det valda systemet omfattas av gällande standarder enligt International Standards Organization (ISO), Comité européen de normalisation (CEN) eller Standardiseringskommissionen i Sverige (SIS).

4 § För mikrofilm/fiche får endast sådan film användas, som godkänts av laboratoriet, ackrediterat av Styrelsen för teknisk ackreditering (SWEDAC).

5 § Om det tekniska systemet för optisk registrering tillåter både enskrivbara och omskrivbara optiska skivor, skall åtgärder säkerställa att endast *enskrivbara* optiska skivor produceras vid kopiering av räkenskapsmaterial till optiskt medium.

6 § Maskinläsbara respektive mikrofilmade datamängder bör tillsammans med erforderlig dokumentation, program- och maskinvara skyddas mot obehörig åtkomst, stöld, brand/skadlig upphettning, fukt/vatten samt skadlig klimat- och miljöpåverkan.

7 § För att säkerställa informationens kvalitet vid långa bevarandetider bör data på optiskt medium kopieras till nya skivor med regelbundna intervall.

8 § Kopia på mikrofilm/mikrofiche eller optiskt medium kan bli förstörd eller oläsbar. Därför bör säkerhetskopiering framställas och förvaras på betryggande sätt skild från mikrofilmen/mikrofichet/originalskivan. Säkerhetskopieringen bör endast användas för att framställa bruksexemplar.

9 § Om befintligt system för optisk lagring ersätts av ett nytt system, bör säkerställas att data lagrade i det gamla systemet överförs till det nya innan det gamla systemet kan avvecklas.

10 § I dokumentationen beskrivna rutiner bör periodiskt granskas för att säkerställa att de efterlevs och dessutom säkerställa att lagrat material är fullständigt, riktigt och godkänt.

4 kap. Tillståndets giltighetstid

1 § Finansinspektionens tillstånd för makulering av räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form gäller tills vidare men kan återkallas om skäl därtill föreligger. Detta innebär att rutiner, detaljföreskrifter och förteckningar vilka upprättats i samband med att ansökan inges om tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form *kontinuerligt* måste tillämpas.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 1995:35 Motortävlingsförsäkring

Bevis om motortävlingsförsäkring skall innehålla uppgifter om:

- a) försäkringsbolagets firma,
- b) anordnare av tävling,
- c) tävlingsplats,
- d) typ av tävling och
- e) försäkringstid.

Ingår tillräckliga uppgifter för styrkande av försäkringens giltighet i kollektivt tecknat försäkringsavtal skall sådant avtal anses gälla som bevis om motortävlingsförsäkring.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 1998:37 Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige

1 § Utländska försäkringsföretag skall årligen till Finansinspektionen lämna upplysningar om sin solvens vid räkenskapsårets utgång. Upplysningarna skall avse kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 5 kap. 12–15 §§ lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

2 § Upplysningarna skall lämnas senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång på blanketter enligt formulär som fastställts av Finansinspektionen.

De ifyllda blanketterna skall vara undertecknade av generalagenten.

3 § Om upplysningarna bygger på uppskattning av en eller flera poster, skall korrekationer av skattningarna meddelas snarast möjligt om korrektionerna är av vikt. Om väsentliga förändringar av solvensen som kan uppskattas har inträffat sedan utgången av närmast föregående räkenskapsår, skall en kommentar om detta lämnas samtidigt med upplysningarna.

4 § Den eurokurs som skall gälla för räkenskapsåret framgår av Finansinspektionens föreskrifter om eurokurs.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 1999:21 Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer

1 § För den redogörelse som skall lämnas till Finansinspektionen enligt 7 kap. 8 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) angående konsekvenser av nya eller ändrade försäkringstekniska riktlinjer, skall följande gälla.

Redogörelsen skall under rubrik belysa konsekvenserna för försäkringsbolaget samt för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade inom följande områden:

1. premier,
2. försäkringstekniska avsättningar,
3. återköp och belåning av försäkringar,
4. fördelning av återbäring,
5. avgivande och mottagande av återförsäkring,
6. soliditet, och
7. övrigt.

Det skall även finnas en bedömning av när och i vilken takt eventuella initialkostnader förknippade med införandet eller ändringen blir amorterade.

2 § Finansinspektionen kan medge undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2000:4 Reservsättningsrisker i försäkringsbolag

Inledning

Dessa allmänna råd avser hantering av reservsättningsrisker i försäkringsbolag. De omfattar såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring. De allmänna råden är inriktade på skadeförsäkring men gäller i tillämpliga delar även livförsäkring.

System för identifiering, kontroll och uppföljning av reservsättningsrisker kan utformas på olika sätt i olika försäkringsbolag med hänsyn till risker av betydelse för bolagets verksamhet. De allmänna råden är därför generellt utformade och medger olika lösningar i olika bolag.

Utgångspunkten för dessa allmänna råd är kravet i 2 kap. 3 §, 3 kap. 2 § och 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) att verksamheten i ett försäkringsbolag bedrivs i enlighet med försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar försäkringsbolagets verksamhet.

I dessa allmänna råd avses med

- *reservsättning*: värdering av bolagets ansvarighet för
 1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive i livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning), samt
 2. inträffade oreglerade försäkringsfall och kostnader för regleringen av dessa,
- *reservsättningsrisker*: risker för att bolagets ansvarighet undervärderas.

Reservsättningsinstruktioner

1 § Bolagets styrelse bör se till att det upprättas reservsättningsinstruktioner. Instruktionerna bör utformas på ett sådant sätt att skillnader mellan olika risk- eller produktgrupper beaktas. Instruktionerna bör även säkerställa att det sker en tillfredsställande kontroll, identifiering och uppföljning av reservsättningen och de därmed sammanhängande riskerna.

Instruktionerna bör fortlöpande ses över och anpassas till förändringar som berör bolagets verksamhet.

Beslutsordningar och befogenheter

2 § Instruktionerna bör innehålla beslutsordningar för fastställande av reserver. Vidare bör de innehålla uppgifter om vilka befogenheter och vilket ansvar som gäller för respektive befattning i beslutsordningen.

Reservsättning

3 § För direkt försäkring bör det av instruktionerna framgå hur skadetyper, förväntad försäkringsersättning och förväntad regleringstid skall beaktas vid reservsättning av inträffade och rapporterade försäkringsfall. Exempelvis bör det framgå när och i vilken omfattning schablonbelopp i stället för en individuell värdering kan användas och hur använda schablonbelopp skall dokumenteras.

För mottagen återförsäkring bör instruktionerna ange principerna för hur uppgifter från de avgivande bolagen avseende reservsättningen skall bedömas, främst med hänsyn till eventuellt behov av reservförstärkning.

För såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring bör det av instruktionerna framgå hur avsättning skall beräknas för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive i livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning).

Av instruktionerna bör vidare framgå vilka metoder som skall användas vid reservsättning av inträffade men ej rapporterade försäkringsfall.

I den mån det föreligger osäkerhet i fråga om bolagets ersättningskyldighet för inträffade försäkringsfall, bör det av instruktionerna framgå hur sådan osäkerhet skall beaktas vid reservsättningen.

Registrering

4 § Bolaget bör upprätta system och besluta om rutiner för registrering av försäkringsfall.

Registrering av försäkringsfall bör ske snarast.

Av registreringen bör det framgå skadetidpunkt, förväntad försäkringsersättning, tidpunkt för senaste värdering och vem som är handläggare. Aktuell reserv bör kunna erhållas från registrerade uppgifter.

Vid individuell reservsättning bör registret innehålla uppgift om aktuell reserv.

Dokumentation

5 § Instruktionerna bör ange hur den information som är av betydelse för reservsättningen skall dokumenteras och i övrigt hanteras.

Uppföljning och analys

6 § I bolaget bör det finnas rutiner för analys av bolagets reservsättning.

Reservsättningen kan behöva omprövas som en följd av att viss tid har förflutit sedan denna reservsättning senast gjordes. Principer och periodicitet för sådana omprövningar bör framgå av instruktionerna.

Rapportering

7 § Bolaget bör upprätta rutiner som säkerställer att styrelsen och verkställande ledningen får en strukturerad och ändamålsenlig information om reservsättningen och de därmed sammanhängande riskerna.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2000:5 Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag

Inledning	1097
Definitioner	1097
Styrning	1098
Teckningsrisker	1098
Teckningsinstruktioner	1098
Registrering av försäkringar	1098
Hantering av försäkringsakter	1099
Riskbedömning	1099
Premiesättning	1099
Försäkringar förmedlade av försäkringsmäklare	1100
Återförsäkringsrisker	1100
Återförsäkringsprogram	1100
Avgiven återförsäkring	1100
Rapportering	1101

Inledning

Dessa allmänna råd avser hantering av teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag. De omfattar såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring och avgiven återförsäkring. De allmänna råden behandlar i huvudsak skadeförsäkring, men avser i tillämpliga delar all slags försäkring.

Teckningsrisker och återförsäkringsrisker avser dels renodlade försäkringsrisker, dels risker som kan uppstå i den administrativa hanteringen. De allmänna råden behandlar båda dessa slag av risker, vilka inte är förutsedda vid premiesättningen.

System för identifiering, kontroll och uppföljning av risker kan utformas på olika sätt i olika institut. De allmänna råden är därför generellt utformade och kan rymma olika lösningar. För t.ex. försäkring som grundar sig på kollektivavtal är 4, 7 och 8 §§ endast delvis tillämpliga.

Utgångspunkten för dessa allmänna råd är kravet i 2 kap. 3 §, 3 kap. 2 § och 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) att verksamheten i ett försäkringsbolag bedrivs i enlighet med försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar försäkringsbolagets verksamhet.

Definitioner

1 § I dessa allmänna råd avses med

- *cedent*: direktförsäkringsbolag som hos annat försäkringsbolag återförsäkrar större eller mindre del av sin direktförsäkringsaffär,
- *retrocedent*: försäkringsbolag som hos annat försäkringsbolag återförsäkrar större eller mindre del av sin mottagna återförsäkringsaffär,
- *EML (Estimated Maximum Loss)*: den maximala skada som vid en och samma skadehändelse bedöms kunna drabba ett försäkringsobjekt (eller flera objekt vid kumul),
- *EML-genombrott*: skada som blev större än vad som bedömdes vid EML-beräkningen,
- *kumul*: risk för sådan skada som betingas av riskkoncentration, t.ex. genom att flera försäkringsobjekt ligger så nära varandra att försäkringsgivaren vid en och samma skadehändelse riskerar att drabbas av skada på samtliga eller mer än ett sådant objekt, och
- *moturvalsrisk*: effekt av sådan utformning av premiesättningen att dåliga risker gynnas på bättre riskers bekostnad, vilket bl.a. medför att riskgruppens samlade skadeutfall efter hand försämras.

Styrning

2 § Styrelsen bör fastställa riktlinjer (policy) som överensstämmer med bolagsordning och verksamhetsmål. Riktlinjerna bör omfatta såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring, och bör inom ramen för bolagets verksamhet syfta till en tillfredsställande riskspridning och en i övrigt lämplig sammansättning av försäkringsbeståndet med hänsyn till bolagets solvens.

Styrelsen bör när det gäller avgiven återförsäkring fastställa ett återförsäkringsprogram som är avpassat till bolagets egna risktäckningsresurser och som i övrigt överensstämmer med bolagets verksamhet och riktlinjer för tecknande av försäkring.

Oförutsedda risker bör så långt som möjligt minimeras genom de riktlinjer och regelsystem för försäkringshanteringen som upprättas i försäkringsbolagen.

Riktlinjerna bör fortlöpande ses över och anpassas till förändringar som berör bolagets verksamhet.

Teckningsrisker

3 § Oförutsedda risker kan uppstå på grund av brister vid tecknande av försäkring. Bristerna kan medföra dålig riskspridning eller för stor riskkoncentration inom vissa branscher. Bristerna kan också få till följd att risker felkategoriseras och därmed åsätts premier som är beräknade att täcka risker av annan typ av försäkringsbestånd. En felkategorisering kan dessutom medföra felaktig återförsäkring och därmed högre självbehåll än vad som avsetts.

Oförutsedda risker kan även uppstå om det vid tecknande av försäkring inte säkerställs att återförsäkringsavtäckning finns i den utsträckning som förutsätts i återförsäkringsprogrammet.

Teckningsinstruktioner

4 § Styrelsen bör se till att det för varje försäkringsklass eller riskgrupp finns teckningsinstruktioner som överensstämmer med riktlinjerna. Teckningsinstruktionerna bör omfatta följande:

Teckningslimiter och beslutsordningar

Teckningsinstruktionerna bör omfatta generella teckningslimiter inom alla de områden som teckningsinstruktionerna omfattar. Instruktionerna bör också omfatta:

- maximalt bruttoåtagande per risk, bedömd maximal skada (estimated maximum loss EML), där hänsyn tas bl.a. till bolagets solvens, likviditet och den återförsäkringskapacitet som bedöms vara tillgänglig,
- självbehållsgräns per försäkringsklass, riskgrupp eller enskilda risker som överensstämmer med bolagets återförsäkringsprogram,
- beslutsordningar för tecknande av försäkringar, och
- individuella teckningslimiter med beaktande av enskilda befattningshavares ansvarsställning och kompetens.

Registrering av försäkringar

5 § Bolaget bör upprätta system och rutiner för registrering av samtliga försäkringar. Registrering bör ske utan dröjsmål. Av teckningsinstruktionerna bör framgå vilka rutiner bolaget har fastlagt för registrering av försäkringar.

Bolagets teckningsinstruktioner bör utformas så att registrering av tecknade försäkringar säkerställs.

Av registreringen bör det framgå försäkringstyp, engagemangets storlek, EML-behold, självbehåll samt återförsäkring. Systemet bör vara uppbyggt så att en effektiv kumulbevakning kan upprätthållas. Vidare bör systemet vara uppbyggt på ett sådant sätt att nödvändiga uppgifter för att ta fram en riskprofil i försäkringsbeståndet finns tillgängliga.

Hantering av försäkringsakter

6 § Teckningsinstruktionerna bör ange den dokumentation som skall finnas i försäkringsakter av förhållanden som är relevanta för bedömningen av försäkringsengagemang. Instruktionerna bör även ange hur försäkringsakter skall förvaras.

Vid förvaring av försäkringsakter bör hänsyn tas till försäkringsavtalets längd och tid för slutgiltig skadereglering efter inträffad skada.

Försäkringsakter bör förvaras på ett betryggande och säkert sätt.

Riskbedömning

7 § För varje försäkringsklass eller riskgrupp gäller att teckningsinstruktionerna i fråga om riskbedömning bör omfatta

- instruktioner och riktlinjer i fråga om riskbedömning,
- instruktioner för uppföljning och förnyelse av försäkringsengagemang,
- definition av vad som inom bolagets verksamhetsområde betraktas som kumulrisk,
- instruktioner och riktlinjer för hantering av kumulrisk, och
- instruktioner och riktlinjer för hantering av moturvalsrisiker.

För skadeförsäkring (försäkringsklass 1–18) gäller att teckningsinstruktionerna bör omfatta följande i fråga om riskbedömning:

- hantering av enskilda risker av sådan storlek att det faktiska självbehållet vid eventuella EML-genombrott eller kumulerande skadefall, riskerar att överstiga det i bolaget tillämpade högsta självbehållet eller vad som angivits om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, och
- nivå för eventuell riskavtäckning genom fakultativ återförsäkring.

Vidare bör i fråga om skadeförsäkring iaktas att försäkringsengagemang där fakultativ återförsäkring krävs inte slutgiltigt bör accepteras förrän återförsäkringsavtäckning kan anses vara säkerställd.

Vid tecknande av försäkringar med lång avvecklingstid, bör i teckningsinstruktionerna beaktas de särskilda risker som sådana försäkringar medför.

För kredit- eller borgensförsäkring (klass 14–15) bör särskilt beaktas:

Erhållna panter i kredit- eller borgensförsäkringsengagemang bör inte kunna ersätta återförsäkringsavtäckning om det faktiska självbehållet därmed riskerar att överstiga det maximala självbehåll som angivits i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget.

Vid riskbedömning av lånegarantier inom kreditförsäkring bör beaktas svårigheten att avveckla sådana försäkringsengagemang utan att försäkringsfall uppstår, vilket förlänger engagemanget.

För mottagen återförsäkring inom respektive försäkringsklass eller riskgrupp gäller vad som ovan nämnts i fråga om direkt försäkring. Dessutom bör teckningsinstruktionerna i fråga om mottagen återförsäkring omfatta följande:

- hur återförsäkringsavtal skall utformas,
- bedömning av motparters (cedenters eller retrocedenters) soliditet och betalningsförmåga,
- beaktande av den mottagna försäkringsriskens andel av riskens totalomfattning och den faktiska riskexponering som denna andel medför, och
- system för återkoppling till den avgivna återförsäkringen för undvikande av ökade risker i samband med upprepad retrocession.

Premiesättning

8 § Bolaget bör när det gäller premiesättning i standardiserade premieberäknings-system, upprätta rutiner för en kvalitetssäkring av premiesättningen.

För skadeförsäkring (försäkringsklass 1–18) gäller dessutom i fråga om individuell, icke standardiserad premieberäkning i enskilda försäkringsengagemang, att teckningsinstruktionerna bör omfatta följande moment:

- premieargument baserade på försäkringstekniska bedömningar och deras inverkan på premiekalkylen, och
- premieargument betingade av kommersiella hänsyn, t.ex. rabatter på grund av konkurrenssituation eller dylikt.

Försäkringar förmedlade av försäkringsmäklare

9 § Bolaget bör upprätta riktlinjer som innehåller villkor för att bolaget skall acceptera försäkringar som förmedlas av försäkringsmäklare. Dessa riktlinjer bör omfatta en kontroll av att mäklaren är registrerad hos Finansinspektionen för den försäkringsklass som förmedlas samt att mäklaren har en ansvarsförsäkring av den omfattning som krävs.

Bolaget bör vidare i fråga om försäkringsengagemang förmedlade av försäkringsmäklare göra en egen bedömning av den bakomliggande riskbeskrivningen. EML-beräkningar tillhandahållna av försäkringsmäklare bör alltid prövas av bolaget.

Om försäkringar som förmedlas av försäkringsmäklare omfattar villkor som skiljer sig från de villkor som normalt gäller för bolagets försäkringar, bör en särskild bedömning göras av de ökade risker detta kan medföra.

Återförsäkringsrisker

10 § Oförutsedda återförsäkringsrisker kan uppstå på grund av otillräckligt, felaktigt eller bristande återförsäkringskydd. Sådana risker kan t. ex. uppstå om försäkringsbolagets återförsäkringsprogram inte överensstämmer med den verksamhet som bolaget driver.

Bristande kommunikation mellan försäkringsbolag och återförsäkrare kan även förorsaka oförutsedda återförsäkringsrisker exempelvis genom bristande kongruens mellan försäkringens originalvillkor och återförsäkringsavtalets villkor.

Återförsäkringsprogram

11 § Återförsäkringsprogrammet bör omfatta

- en förteckning över bolagets ikraftvarande återförsäkringsavtal inklusive, i förekommande fall, koncernåterförsäkringsavtal där självbehåll och limiter anges,
- principer för återförsäkringsavtäckning inom respektive försäkringsklass eller riskgrupp med beaktande av vad som i bolaget har definierats som "en och samma risk" samt "kumulrisk",
- självbehållsgräns inom respektive försäkringsklass eller riskgrupp. I skadeförsäkringsbolag bör vid fastställande av självbehållsgräns beaktas vad som angivits om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget,
- allmänna riktlinjer för val av återförsäkrare, och
- riktlinjer för avgivande av återförsäkring inom koncerner och grupper där bolaget själv ingår.

Avgiven återförsäkring

12 § Bolaget bör utfärda instruktioner för hantering av den avgivna återförsäkringen vilka överensstämmer med bolagets återförsäkringsprogram och instruktioner för tecknande av försäkring. Dessa instruktioner bör omfatta

- en bedömning av återförsäkrarens soliditet och betalningsförmåga (security),
- en utformning av återförsäkringskontrakt och återförsäkringsavtal, och
- ett rapporterings- och avräkningsförfarande (system för säkerställande av rapportering till återförsäkrare).

Vid avgiven återförsäkring bör, för undvikande av för höga självbehåll, instruktioner utfärdas för hantering av eventuella EML-genombrott.

Rapportering

13 § Styrelsen bör se till att det finns informationssystem som på ett strukturerat och ändamålsenligt sätt tillhandahåller relevant information om tecknade försäkringar och de därmed sammanhängande riskerna.

Styrelsen bör vidare se till att den, och övriga för verksamheten ansvariga personer eller organ, regelbundet erhåller relevant information ur informationssystemen.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2000:9 Kontokort och automattjänster

Tillämpningsområde	1101
Kontokort	1101
Allmänt	1101
Villkorsändring	1102
Uppsägning	1102
Ansvar och behörighet	1102
Förvaring av kontokort och kod	1102
Kontoutdrag	1102
Avgifter	1102
Allmänt	1102
Avgiftsändring	1102
Spärning av kort	1102
Automattjänst	1103
Information	1103
Kvitto	1103
Reklamationer	1103
Allmänt	1103
Institutets utredning	1103
Allmänt	1103
Teknisk utredning	1103
Institutets ställningstagande	1103
Bifall vid reklamation	1103
Avslag vid reklamation	1103
Prövning av tvist	1103

Tillämpningsområde

Dessa allmänna råd tillämpas på kreditinstitut vid hantering och användning av kontokort. Råden omfattar inte kort som endast är avsedda för elektroniska pengar.

Med kontokort avses ett kort som kan användas i automat eller som betalningsmedel. Kontokortet kan ge tillgång till ett eller flera konton med eller utan kredit. Det förutsätter en avtalsrelation mellan kortutgivare och kortinnehavare och kan vara förenat med olika funktioner. Med automattjänst avses tjänst i uttags-, insättnings- eller växlingsautomat samt så kallad serviceautomat.

Kontokort

Allmänt

1 § Av 9 § konsumentkreditlagen (SFS 1992:830) framgår att särskilda regler gäller om skriftlighet för avtal om kredit i konsumentförhållanden. Även i andra fall bör avtal om kontokort vara skriftliga eller vara dokumenterade på annat sätt som innebär att mottagaren kan antas ha varaktigt tillgång till avtalet. Innan avtalet ingås bör sökanden

ha fått klar och tydlig information om avtalets innebörd. Avtalet bör innehålla fullständiga villkor med angivande av kortinnehavarens rättigheter och förpliktelser. I avtalet bör det anges vem som är kortutgivare samt vem eller vilka som är kontohavare. Avtalets löptid bör också framgå av avtalet. Sökanden bör erhålla en kopia av avtalet.

Villkor

2 § De villkor som gäller i avtalsförhållandet bör vara klart och tydligt utformade. Uppgift om samtliga tjänster som avtalsförhållandet innefattar bör framgå vid avtalets ingående.

Villkorsändring

3 § Förutsättningarna för kortutgivarens rätt att ändra i villkoren bör framgå av kortavtalet. Kortutgivaren bör i god tid informera kortinnehavaren innan en villkorsändring görs, om ändringen inte kan anses sakna betydelse för kortinnehavaren. Om kortinnehavaren inte godkänner förändring i villkoren bör denne ges rätt att utan särskild avgift frånträda avtalet innan ändringen börjar gälla.

Uppsägning

4 § Villkoren för en uppsägning av kortavtalet bör anges i avtalet.

Ansvar och behörighet

5 § Ansvarsfördelning mellan kortutgivare och kortinnehavare bör framgå av kortavtalet. Eventuella medkontohavares och ekstrakortinnehavares ansvar och behörighet bör också framgå.

Förvaring av kontokort och kod

6 § Av villkoren bör framgå hur kortinnehavaren skall hantera kontokort och behörighetskod (s. k. PIN-kod).

Kontoutdrag

7 § Kortutgivaren bör redovisa transaktionerna på kortinnehavarens konto genom att regelbundet tillhandahålla denne skriftliga kontoutdrag per post. Sådan redovisning kan på kortinnehavarens begäran ske på annat sätt eller underlåtas. Om transaktionen avser utländsk valuta bör tillämpad omräkningskurs redovisas för kunden.

Avgifter

Allmänt

8 § Senast i samband med ansökningstillfället bör sökanden få information om vilka avgifter som debiteras för kortet, storleken på dessa samt uppgift om när och hur de ska betalas. Om särskild avgift används för transaktioner med utländsk valuta bör detta framgå. Beträffande årsavgift för kortet bör det av villkoren framgå om den återbetalas eller inte vid uppsägning till förtida upphörande av kortavtalet.

Avgiftsändring

9 § Innan en avgiftsändring görs bör kortutgivaren i god tid informera kortinnehavaren om ändringen. Om kortinnehavaren inte godkänner ändringen bör denne ges rätt att utan särskild avgift frånträda avtalet.

Spärrning av kort

10 § Kortutgivaren bör genom tydlig information upplysa kortinnehavaren om hur, när och till vem en spärranmälan ska göras. Kontoavtalet bör reglera de villkor som gäller för spärranmälan både inom Sverige och från utlandet. Kortutgivare bör utan särskild kostnad erbjuda kortinnehavare spärrmöjlighet genom dygnetruntservice.

På begäran bör kortutgivaren skriftligen bekräfta att en spärranmälan mottagits.

Automattjänst

Information

11 § Institut som tillhandahåller tjänst i automat bör i nära anslutning till automaten eller genom information i automatens bildfönster lämna information om hur tjänsten ska genomföras.

Om tjänsten avbryts bör meddelande om detta visas i bildfönstret. Avgifter eller annan information av särskild betydelse vid användandet av automaten bör framgå av de villkor som kunden tillhandahålls.

Kvitto

12 § Efter avslutad tjänst i automat bör kunden få ett kvitto på transaktionen. Om kvitto tillfälligtvis inte kan lämnas bör kontohavaren informeras om detta innan tjänsten påbörjas.

Reklamationer

Allmänt

13 § Av kontokortsvillkoren bör det framgå hur en reklamation skall göras och till vem den skall riktas.

Institutets utredning

Allmänt

14 § Om en kontohavare reklamerar en korttjänst bör det kontoförande institutet göra en teknisk utredning om det inte finns synnerliga skäl mot det. Den bör genomföras skyndsamt och resultatet bör delges kortinnehavaren utan dröjsmål. Institutet bör stå för utredningskostnaden.

Teknisk utredning

15 § Den tekniska utredningen enligt 14 § innebär t.ex. att institutet skall granska den dokumentation hos automatägaren som utvisar automatsystemets funktionssätt vid transaktionstillfället. Denna information utgör underlag för reklamerad kontodebitering. Till dokumentationen hör bl.a. automatjournal, behandlingshistorik, tömningsrapport och sedelavstämningsrapport.

Institutets ställningstagande

Bifall vid reklamation

16 § Om institutet vid sitt ställningstagande bifaller reklamationen bör det reklamerade beloppet omgående återbetalas.

Avslag vid reklamation

17 § Om en reklamation avslås bör institutet informera kunden om resultatet av sin undersökning samt även motivera sitt ställningstagande. Sådan information bör lämnas skriftligen såvida kunden inte avstår från detta.

Prövning av tvist

18 § Institutet bör upplysa kortinnehavaren om möjligheten att få en reklamation som avslagits prövad hos Allmänna reklamationsnämnden eller hos allmän domstol. Denna information bör ges senast i samband med att reklamationen aviseras.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2000:10 Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag

Inledning	1104
Tillämpning	1105
Grundläggande principer	1105
Definitioner	1105
Identifiering och styrning av marknads- och likviditetsrisker	1105
Marknadsrisker	1106
Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.	1106
Limiter	1106
Riskmätning och värdering	1106
Uppföljning och rapportering	1107
Riskkontroll	1107
Chefer i positionstagande enheter	1108
Likviditetsrisker	1108
Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.	1108
Limiter	1108
Mätmetoder	1108
Uppföljning och rapportering	1109
Oberoende granskning	1109

Inledning

Syftet med dessa allmänna råd är att främja en god hantering av kreditinstitutens och värdepappersbolagens marknads- och likviditetsrisker.

När det gäller marknadsrisker omfattar de allmänna råden bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker som bedriver verksamhet enligt bankrörelselagen (1987:617) och kreditmarknadsföretag som bedriver finansieringsverksamhet enligt lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet samt värdepappersbolag som bedriver värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § första stycket 3 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. De allmänna råden omfattar samtliga verksamheter, även utanför handelslagret, vars resultat i icke försumbar omfattning direkt kan påverkas av marknadsrisker.

De allmänna råden omfattar dock inte verksamheter som innebär att marknadsrisker hanteras för annans räkning. De effekter som innebär att marknadsrisker påverkar exponering för kreditrisk (motpartsrisk) i finansiella instrument kan vara en del av institutets marknadsriskhantering. Samma förhållande gäller för avvecklingsrisker och operativa risker som kan leda till exponering för marknadsrisk.

När det gäller likviditetsrisker omfattar de allmänna råden kreditinstitut och värdepappersbolag samt utländska företag som bedriver värdepappersrörelse enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse samt filialer till utländska kreditinstitut som bedriver verksamhet här i landet.

De regelverk som gäller för sådana verksamheter inbegriper 7 kap. 10 § första stycket 2 lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag avseende marknadsrisker samt 2 kap. 10 § bankrörelselagen (1987:617) och 3 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse avseende likviditetsrisker.

Tillämpning

Institutets specifika förutsättningar samt komplexiteten och omfattningen av exponeringen för marknads- och likviditetsrisker bör beaktas vid tillämpning av de allmänna råden.

Grundläggande principer

1 § För att uppnå effektivitet i riskhanteringen är det viktigt att de kontrollerande funktionerna, i allt väsentligt, är åtskilda från och inte underställda de positionstagande funktionerna eller de personer som är ansvariga för positionstagande funktioner. Denna princip bör gälla ända upp till den verkställande direktören.

2 § Om ett institut är moderföretag i en koncern bör moderföretagets styrelse verka för att gemensamma riktlinjer fastställs för hela koncernens riskhantering och att det som sägs i dessa allmänna råd i tillämpliga fall följs av övriga företag inom koncernen. I en koncern kan en gemensam riskkontrollfunktion tillhandahållas av moderbolaget under förutsättning att avrapportering sker till respektive dotterbolags styrelse och verkställande direktör.

Definitioner

3 § I dessa allmänna råd avses med

- *riskhantering*: identifiering, styrning, uppföljning och kontroll av risk samt risktagning,
- *marknadsrisk*: ränte-, valutakurs-, aktiekurs- och råvaruprisrisk,
- *ränterisk*: räntenettorisk och räntepreisrisk (värdeförändringsrisk),
- *räntenettorisk*: risken för att en ändring i ränteläget påverkar räntenetto för skulder och räntebärande tillgångar inklusive ränterelaterade kontrakt utanför balansräkningen,
- *räntepreisrisk*: risken för att en ändring i ränteläget påverkar marknadsvärdet av tillgångar, skulder och ränterelaterade kontrakt utanför balansräkningen,
- *likviditetsrisk*: risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt,
- *likviditetsrisk i finansiella instrument*: risken för att ett finansiellt instrument inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlora i värde,
- *finansiella instrument*: vad som anges i 1 kap. 1 § 4 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2000:6) om kapitaltäckning och stora exponeringar, dvs. även finansiella instrument som inte är föremål för handel på en andrahandsmarknad,
- *produkter*: finansiella instrument samt andra tjänster som kan ge upphov till marknads- och likviditetsrisker.

Identifiering och styrning av marknads- och likviditetsrisker

4 § Det är styrelsens ansvar att:

- se till att marknads- och likviditetsriskernas omfattning och art i olika delar av verksamheten identifieras, inbegripet de risker som kan uppstå när finansiella instrument/produkter introduceras eller ändras,
- fastställa riktlinjer för riskhantering, limiter och mätmetoder, som överensstämmer med institutets affärsstrategi,
- se till att institutets riskhantering organiseras med väl definierade ansvars- och arbetsområden på ett sådant sätt att intressekonflikter undviks eller minimeras, med särskild uppmärksamhet på kontrollfunktionernas oberoende ställning samt belöningsystemens utformning,
- aktivt och regelbundet utvärdera information om limitutnyttjande, exponering och resultat,
- utvärdera institutets hantering av marknads- och likviditetsrisker.

5 § Det är den verkställande direktörens ansvar att:

- säkerställa överensstämmelse mellan affärsstrategi och risknivå,
- säkerställa att riktlinjer och instruktioner för hanteringen av marknads- och likviditetsrisker upprättas och fastställs,
- säkerställa att resurser för uppföljning och kontroll av marknads- och likviditetsrisker finns tillgängliga,
- fördela ansvar och befogenheter för marknads- och likviditetsrisk, däribland att fördela limiter till verksamhetsområden,
- upprätthålla system och standarder för mätning av risk och resultat, rapportering och intern kontroll.

Marknadsrisker

Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.

6 § För de verksamheter och funktioner där marknadsrisker hanteras bör det på väsentliga områden finnas:

- riktlinjer och instruktioner, som omfattar ansvars- och arbetsfördelning, mätmetoder, limiter, uppföljning och rapportering samt en rutin för godkännande av nya eller förändrade finansiella instrument/produkter,
- instruktioner för redovisning och värdering av finansiella instrument/produkter som omfattar ansvars- och arbetsfördelningen för värderingsprocessen mellan riskkontroll, finansiell kontroll samt front- och back-office,
- limitbrev/fullmakter för exempelvis enskilda handlare eller team omfattande delegerad limit, tillåtna finansiella instrument/produkter och valutor,
- instruktioner för handel, omfattande tillåtna motparter, rutiner för hantering av felaffärer m.m.

Riktlinjer och instruktioner bör regelbundet ses över och uppdateras för att avspegla verkliga förhållanden, entydigt definiera ansvars- och arbetsområden, samt i tillämpliga fall innehålla regler för kontroll av tillämpningen.

Limiter

7 § Limiter för marknadsrisker bör finnas sammantaget för institutet och inom de positionstagande enheterna, såsom exempelvis totalt för enheten, för olika handlarbord, produktområden eller för enskilda handlare. Limiterna bör vara konsistenta med de riskmått som tillämpas och utformade för att begränsa omedelbara förluster och/eller ackumulerat över en period t.ex. månad eller år.

Beslutsordning för fördelning av limiter bör inbegripa hur, av vem och till vem limitöverdrag rapporteras och dokumenteras, om och på vilka villkor limiter kan omfördelas samt vilka åtgärder som skall vidtas vid överträdelser.

Riskmätning och värdering

8 § Krav på specifika mätmetoder bör ställas utifrån institutets affärsstrategi samt komplexiteten hos och volymen av finansiella instrument/produkter.

Generellt bör mätmetoderna:

- omfatta alla marknadsrisker av icke försumbar betydelse för tillgångar, skulder och kontrakt utanför balansräkningen, i tillämpliga fall inklusive basis-, twist- samt optionsrisker,
- spegla potentiell variation i värderat (realiserat och orealiserat) resultat samt i räntenetto och därmed kunna utgöra rättvisande underlag vid analys av resultat i förhållande till risk,
- vara baserade på accepterade finansiella riskmått och tekniker, samt ha väl dokumenterade antaganden och parametrar,
- i institut med omfattande och komplex exponering bestå av ett antal kompletterande mått; både övergripande, som t.ex. Value-at-Risk, och detaljerade, som positioner, gap-analys, känslighetsanalys m.m.

Eventuella Value-at-Risk modeller bör utvärderas mot såväl realiserat som förväntat resultat, s.k. back-testing, samt kompletteras med stresstester och scenarionanalyser för analys av extrema marknadsförändringar eller korrelationsmönster m.fl. aspekter som inte beaktas i de grundläggande mätmetoderna.

9 § En från positionstagande enheter oberoende marknadsvärdering av finansiella instrument/produkter bör ske på daglig basis för handelslager och i erforderlig omfattning för övrig verksamhet för bl.a. interna kontrolländamål. Värderingen bör baseras på komplett, exakt och uppdaterad information om positioner.

Instituten bör överväga i vilken utsträckning det är befogat att infoga prisjusteringar som en del av värderingsprocessen. Detta gäller särskilt för OTC-derivat och i de fall värderingen baseras på prisnoteringar mitt emellan köp- och säljkurs. De justeringar som bör övervägas inkluderar i första hand:

- netto stängningskostnad för öppna positioner,
- framtida, ej intjänade, kreditmarginaler,
- framtida administrativa kostnader.

Därutöver bör övervägas prisjusteringar för illikvida marknader och finansiella instrument/produkter, för portföljer med lång löptid och liten omsättning samt för eventuell osäkerhet i värderingsmodeller för nya finansiella instrument/produkter.

Uppföljning och rapportering

10 § Inom institutet bör det finnas system för uppföljning och rapportering av marknadsrisk i handelslager på daglig basis och i erforderlig omfattning för övrig verksamhet.

På central nivå bör exponeringarna, utnyttjandet av limiter och resultatinformation som rapporterats från lokal nivå aggregeras.

11 § Rapporteringen till styrelse och verkställande direktör bör åtminstone omfatta:

- riskexponering och utnyttjande av limiter,
- resultatinformation,
- resultat av eventuella stresstest och back-testing,
- efterlevnad av riktlinjer och instruktioner.

Riskkontroll

12 § Det bör finnas en central funktion för oberoende kontroll av marknadsrisk som är underställd den verkställande direktören eller en ledamot av verkställande ledningen som inte är ansvarig för positionstagande enheter och som förutsätts ha kunskap om finansiella instrument samt metoder för styrning och kontroll av marknadsrisk. Funktionen bör ha tillräckligt med resurser och kunskap om marknadsrisk.

Den centrala funktionen för kontroll av marknadsrisk bör ansvara för att:

- övervaka implementering av riktlinjer och instruktioner för marknadsrisk i hela institutet,
- rapportera till styrelse och verkställande direktör,
- dagligen följa upp samt aktivt och förebyggande kontrollera aggregerad marknadsrisk, inklusive identifiering och rapportering av överträdelser,
- övervaka effekter av belöningsystem kopplade till risktagande för att därigenom bistå ledningen vid utvärderingen av dessa.

Den aktiva och förebyggande kontrollen inbegriper i förekommande fall stresstest, utvärdering (backtesting) av riskmodeller och validering av prismodeller samt utvärdering och översyn av limitstruktur.

Den centrala funktionen för kontroll av marknadsrisk bör ha befogenhet att

- uttala sig om handel i nya finansiella instrument/produkter,
- föreslå reduktion av limiter.

13 § Om ett institut har en lokalt placerad funktion för kontroll av marknadsrisk inom positionstagande enheter bör den rapportera till den centrala funktionen för kontroll av marknadsrisk.

Den lokala riskkontrollfunktionens oberoende ställning i förhållande till den lokala positionstagande enheten och dess ledning bör säkerställas. T.ex. bör funktionen inte omfattas av ett bonussystem som är beroende av risknivån inom enheten. I det fall den lokala riskkontrollfunktionen rapporterar till såväl den centrala funktionen för marknadsrisk som till chefen för den lokala positionstagande enheten bör det tydligt framgå i vilka avseenden riskkontrollfunktionen är underställd den centrala funktionen för riskkontroll respektive i vilka avseenden funktionen är underställd den lokala enheten.

Chefer i positionstagande enheter

14 § Chefer i positionstagande enheter bör vara underställda den verkställande direktören eller en ledamot av verkställande ledningen som inte är ansvarig för riskkontrollfunktionen.

Likviditetsrisker

15 § En tillräcklig betalningsberedskap kan åstadkommas bl.a. genom att:

1. hålla tillräckligt med omedelbart tillgängliga likvida medel eller realiserbara tillgångar,
2. matcha betalningsströmmar samt upprätthålla en stabil och väl diversifierad upplåningsbas.

Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.

16 § Riktlinjer och instruktioner för likviditetsrisk som säkerställer att framtida likviditetsbehov bevakas och tillgodoses bör omfatta såväl normal daglig hantering som krissituationer och ge anvisningar om ansvars- och arbetsfördelning, mätmetoder, limiter, uppföljning och rapportering.

Riktlinjer och instruktioner bör avse institutet som helhet och i tillämpliga fall lokala enheter samt samordningen dem emellan och bör kommuniceras till hela organisationen.

17 § Det bör finnas en beredskapsplan för krishantering som innehåller olika typer av scenarier och stresstester samt konkreta handlingsplaner och alternativ.

Limiter

18 § Limiter och/eller riktvärden för likviditetsrisk bör i tillämpliga fall omfatta:

- miniminivåer för likviditetsreserver,
- ackumulerade nettoflöden för olika tidsintervall, med olika antaganden om utflöden för inlåningskonton, för institutet som helhet, i olika valutor och för enskilda enheter,
- diversifiering av finansieringskällor.

Mätmetoder

19 § Krav på specifika mätmetoder bör ställas utifrån institutets affärsstrategi och ställning.

Generellt bör mätmetoderna i tillämpliga fall:

- omfatta förfalloprofiler, likviditetsreserver och tillgängliga finansieringskällor,
- omfatta institutets samtliga åtaganden, såväl i som utanför balansräkningen,
- skilja på likviditetsrisker i olika valutor, för samtliga valutor där institutet har åtaganden av betydelse,
- i rimlig utsträckning basera förfalloprofilen på en försiktighetsprincip, dvs. att skulder skall återbetalas vid tidigast möjliga förfalldag medan tillgångar kan erhållas först vid senast möjliga förfalldag,

- ange specifika antaganden om utflöden för olika typer av inlåningskonton, vid olika scenarier,
- ange specifika antaganden för beräkning av tillgängligheten i likviditetsreserven,
- utesluta användning av värdepapper utgivna inom den egna koncernen som likviditetsreserv.

Uppföljning och rapportering

20 § Inom organisationen bör det finnas system för uppföljning och rapportering av likviditetssituationen för den närmaste perioden, t.ex. kommande vecka och månad.

Rapporter avseende likviditetsrisker bör regelbundet föredras för styrelse och verkställande direktör.

Förutsättningar för riskmätning och olika typer av limiter bör omprövas regelbundet.

Oberoende granskning

21 § Likviditetshanteringen bör vara föremål för regelbunden och oberoende utvärdering.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2000:13 Försäkringsklasser

1 § Dessa föreskrifter gäller för skadeförsäkringsbolag och livförsäkringsbolag. De omfattar såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring.¹

2 § Vid koncession för direkt skadeförsäkringsrörelse skall till de skadeförsäkringsklasser som anges i 2 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) hänföras följande risker:

1. Olycksfall (inklusive arbetsskador och yrkessjukdomar):
 - avtalade försäkringsbelopp,
 - skadeersättningar,
 - kombinationer av båda ovanstående,
 - passagerarskada.
2. Sjukdom:
 - avtalade försäkringsbelopp,
 - skadeersättningar,
 - kombinationer av båda ovanstående.
3. Landfordon (andra än spårfordon):

All skada på eller förlust av

 - motordrivna landfordon,
 - andra landfordon.
4. Spårfordon:

All skada på eller förlust av spårfordon.
5. Luftfartyg:

All skada på eller förlust av luftfartyg.
6. Fartyg:

All skada på eller förlust av

 - fritidsbåtar
 - fiskefartyg,
 - flod- och kanalfartyg,
 - insjöfartyg,
 - kustfartyg,
 - högsjöfartyg.
7. Godstransport (varor, bagage och allt annat gods):

All skada på eller förlust av gods under transport oavsett transportmedel.
8. Brand och naturkrafter:

All skada på eller förlust av egendom (annan än egendom som omfattas av klasserna 3, 4, 5, 6 och 7) som orsakas av

 - brand,
 - explosion,
 - storm,
 - annan naturkraft än storm,
 - atomenergi,
 - jordskred.
9. Annan sakskada:

All skada på eller förlust av egendom (annan än egendom som omfattas av klasserna 3, 4, 5, 6 och 7) som orsakas av hagel, frost, eller av någon annan händelse, t.ex. stöld, med undantag för de händelser som anges under klass 8.

¹ Jfr 2 kap. 3 a–3 c §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

10. Motorfordonsansvar:
All ansvarighet som uppkommer genom användning av motordrivna landfordon (inklusive fraktförarens ansvar).
 11. Luftfartygsansvar:
All ansvarighet som uppkommer genom användning av luftfartyg (inklusive fraktförarens ansvar).
 12. Fartygsansvar:
All ansvarighet som uppkommer genom användning av fartyg (skepp eller båtar) i högsjöfart, i kustfart, på insjöar, floder eller kanaler (inklusive fraktförarens ansvar).
 13. Allmän ansvarighet:
All annan ansvarighet än sådan som avses i klasserna 10, 11 och 12.
 14. Kredit:
 - allmän insolvens,
 - exportkredit,
 - avbetalningskredit,
 - hypotekskredit,
 - lantbrukskredit.
 15. Borgen:
 - direkt borgen,
 - indirekt borgen.
 16. Annan förmögenhetsskada:
 - anställnings- och arbetslöshetsrisker,
 - allmän inkomstförlust,
 - dåligt väder,
 - förlust av förmån,
 - fortlöpande allmänna omkostnader,
 - oförutsedda handelsomkostnader,
 - förlust till följd av nedgång i marknadsvärde,
 - hyres- eller intäktsförlust,
 - indirekt handelsförlust annan än vad som anges ovan,
 - ekonomisk förlust som inte är förenad med handel,
 - annan ekonomisk förlust.
 17. Rättsskydd:
Rättegångskostnader och andra kostnader i rättsliga angelägenheter.
 18. Assistans:
Räddningstjänster som tillhandahålls personer som råkat i svårigheter under resa eller vid vistelse utanför hemorten eller den stadigvarande bostaden.
- 3 §** Om koncessionen omfattar två eller flera skadeförsäkringsklasser skall en sådan grupp av klasser betecknas på följande sätt:
- a) klasserna 1 och 2 "Olycksfalls- och sjukförsäkring",
 - b) passagerarskada under klass 1 samt klasserna 3, 7 och 10 "Motorfordonsförsäkring",
 - c) passagerarskada under klass 1 samt klasserna 4, 6, 7 och 12 "Sjö- och transportförsäkring",
 - d) passagerarskada under klass 1 samt klasserna 5, 7 och 11 "Luftfartsförsäkring",
 - e) klasserna 8 och 9 "Försäkring mot brand och annan skada på egendom",
 - f) klasserna 10, 11, 12 och 13 "Ansvarsförsäkring",
 - g) klasserna 14 och 15 "Kredit- och borgensförsäkring",
 - h) samtliga klasser "Försäkring i samtliga skadeförsäkringsklasser".

4 § Vid koncession för direkt livförsäkringsrörelse skall till de livförsäkringsklasser som anges i 2 kap. 3 b § försäkringsrörelselagen (1982:713) hänföras följande risker:

- I Livförsäkring och tilläggsförsäkring:
 - a) försäkring där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av en persons eller flera personers liv
 - vid dödsfall,
 - vid stipulerad slutålder,
 - vid dödsfall eller vid stipulerad slutålder (sammansatt kapitalförsäkring),
 - i form av återbetalning av erlagda premier (motförsäkring),
 - i form av livräntor,
 - b) försäkring som meddelas som tillägg till försäkring enligt a)
 - vid personskada, inkluderande arbetsoförmåga,
 - vid dödsfall till följd av olycksfall,
 - vid invaliditet till följd av olycksfall eller sjukdom,
 - i form av premiebefrielse.
- II Giftermåls- och födelseförsäkring²:
 - a) försäkring som utfaller vid giftermål,
 - b) försäkring som utfaller vid födelse.
- III Försäkring som avses i klasserna I a) och II som är anknuten till fonder vilka förvaltas av fondförvaltare som har rätt att utöva fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder (fondförsäkring).
- IV Sjukförsäkring och olycksfallförsäkring som gäller för längre tid än fem år, under obestämd tid eller till dess den försäkrade uppnått en viss ålder och som inte får sägas upp av försäkringsbolaget eller får sägas upp endast under särskilda förhållanden som anges i försäkringsavtalet.

5 § Koncession för mottagen återförsäkring skall avse risker som hänför sig till en eller flera av de skade- eller livförsäkringsklasser som anges i 2–4 §§.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2000:14 Beräkningen av kostnader för utförd assistans

1 § Vid beräkning av skadeindex skall kostnader för utförd assistans³ motsvara de kostnader försäkringsbolaget har haft för räddningstjänster, inklusive direkta interna kostnader för sådana tjänster.

² I 2 kap. 3 b § 2–4 försäkringsrörelselagen (1982:713) anges ytterligare tre försäkringsklasser. Klasserna anges även i dessa föreskrifter.

³ Skadeförsäkringsklass 18 enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2000:13) om försäkringsklasser.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2001:8 Inlåningskonton och tillhörande banktjänster**Tillämpningsområde**

1 § Dessa allmänna råd tillämpas av bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker.

Inlåningsskyldigheten

2 § En bank är skyldig att ta emot inlåning på räkning från allmänheten enligt 2 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617). Det kan finnas undantag från denna skyldighet t. ex. vid lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken.

Enbart den omständigheten att en kund har fått en s.k. betalningsmärkning bör inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden inlåningskonto.

Tilläggstjänster

3 § För att på ett effektivt sätt kunna sköta uttag av kontanter, överföringar och betalningar bör kontohavaren ges möjlighet att koppla tilläggstjänster till ett inlåningskonto, om det inte finns skäl mot detta.

Allmänt om information

4 § Banken bör lämna kontohavaren väsentlig information om de regler och villkor som gäller för kontot. Informationen bör lämnas innan kontoavtalet ingås och bör vara klart och tydligt utformad. Omständigheter av väsentlig betydelse för utnyttjande av tjänsten bör särskilt framgå.

Avgifts-, ränte- och produktinformation

5 § På varje bankkontor och webbplats bör det finnas aktuell avgifts-, ränte- och produktinformation. Banken bör tillhandahålla översiktlig information om utbudet av sina tjänster samt deras huvudsakliga innehåll. På begäran bör ytterligare presentation lämnas.

Avtalsvillkor*Allmänt*

6 § Uppgift om samtliga tjänster som gäller för avtalsförhållandet bör framgå vid avtalets ingående. Avtalsvillkoren bör vara klart och tydligt utformade. Begränsningar i tjänsten eller annan information av särskild betydelse liksom bankens ansvar för tjänsten bör särskilt framgå.

Banken bör i god tid innan en villkorsändring görs enligt avtalet, informera kontohavaren om ändringen. Om ändringen inte är av väsentlig betydelse kan informationen lämnas i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner ändringen i villkoren bör denne ges rätt att utan särskild avgift frånträda avtalet innan ändringen börjar gälla.

Avgiftssättning

7 § Senast i samband med att kontohavaren ska ingå avtal om en tjänst bör denne informeras om vilka avgifter som debiteras för tjänsten, storleken på dessa samt uppgift om när och hur de ska betalas.

Avgiftsändring

8 § Om en avgift ändras bör banken informera kontohavaren om ändringen, om den inte är obetydlig och till fördel för kunden, genom annons i dagspressen eller genom ett meddelande. Kontohavaren bör informeras minst 14 dagar innan ändringen träder

i kraft. Detsamma gäller om banken vill införa avgift på en tidigare avgiftsfri tjänst. Om banken har informerat genom annons i dagspressen bör information dessutom lämnas i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner avgiftsändringen bör denne ges rätt att frånträda avtalet utan särskild avgift.

Ränteändring

9 § Om en räntesats ändras bör banken informera kontohavaren om ändringen, om den inte är obetydlig och till fördel för kunden, genom annons i dagspressen eller genom ett meddelande. Om banken råder över omständigheten som föranlett ändringen bör informationen lämnas minst 14 dagar innan ändringen träder i kraft. I andra fall bör denna information lämnas så snart som möjligt. Om banken har informerat genom annons i dagspressen bör information dessutom lämnas i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner ränteändringen bör denne ges rätt att frånträda avtalet utan särskild avgift.

Informationen bör bl. a. innehålla uppgift om den nya räntesatsen, tidigare räntesats eller förändringen, tidpunkt för ändringen samt orsaken till denna.

Valuteringsregler

10 § Banken bör informera kontohavaren om de valuteringsregler som tillämpas inom banken. Det bör av informationen bl. a. framgå från och med vilken dag kontohavaren har rätt till ränta vid insättning och från vilken dag ränta upphör vid uttag.

Ränteberäkning

11 § Banken bör senast i samband med öppnandet av kontot lämna skriftlig information till kontohavaren som översiktligt beskriver de regler som banken tillämpar för ränteberäkning. Om beräkningsgrunderna för räntan ändras bör banken informera kontohavaren om ändringen genom annons i dagspressen eller genom ett meddelande. Informationen bör lämnas minst 14 dagar innan ändringen träder i kraft. Om banken informerat genom annons i dagspressen bör informationen dessutom lämnas till kontohavaren i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner ändringen bör denne ges rätt att frånträda avtalet utan särskild avgift.

Överföringar

12 § Ett överföringsuppdrag bör genomföras på ett snabbt och säkert sätt. Banken bör skriftligen informera kunden om den tidsåtgång som banken vanligtvis tillämpar för att genomföra överförings- och gireringsuppdrag till annat konto.

Kontoutdrag

13 § Banken bör redovisa transaktionerna på kontohavarens konto genom att regelbundet lämna skriftliga kontoutdrag per post. Sådan redovisning kan på kontohavarens begäran ske på annat sätt eller underlåtas. Kontoutdraget bör innehålla väsentlig information för kontohavaren.

Årsbesked

14 § Banken bör för varje kontoslag årligen lämna ett årsbesked till kontohavaren. Årsbeskedet bör innehålla väsentlig information för kontohavaren.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2002:2 Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv

(senast ändrad genom FFFS 2006:15)

1 kap. Avsättning till säkerhetsreserv

1 § Säkerhetsreserven får per balansdagen inte redovisas till ett högre belopp än vad som framgår av 2–7 §§.

Avsättning till säkerhetsreserv får inte göras för sjukränta, livränta eller för försäkring där premien bestämts för längre tid än tio år. Dock får avsättning göras till säkerhetsreserv för sjuk- och livränta med avseende på okända skador. (FFFS 2005:35)

2 § Den maximala säkerhetsreserven i ett bolag utgörs av det högsta av

1. summan av de maximibelopp per försäkringsgren som följer av 4 och 5 §§,
2. beloppet 2,5 miljoner kronor, respektive,
3. tre gånger det högsta faktiska självbehållet för enskild risk.

Försäkringsgrenarna överensstämmer huvudsakligen med dem som gäller vid resultatanalys enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag. För sådan försäkring som inte rymms under de angivna försäkringsgrenarna, får inte något underlag för avsättning till säkerhetsreserv tillgodoräknas. (FFFS 2005:35)

3 § Maximibeloppet för en viss försäkringsgren beräknas som andelar av premieinkomst och avsättning för oreglerade skador, i båda fallen för egen räkning och för enskild försäkringsgren. Avsättning för kända oreglerade skador avseende sjukräntor och livräntor ska, enligt 1 §, inte medräknas.

4 § För att bestämma maximibeloppet gäller följande formler. Dessa har Finansinspektionen bestämt med stöd av erfarenhet och teoretiska överväganden.

Premieinkomsten anges med P och avsättning för oreglerade skador med E .

Med UK avses utjämningsavsättning för direkt kreditförsäkring enligt 7 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Maximibeloppet för kreditförsäkring är reducerat med värdet av denna reserv, men ska vara lägst 0.

a. Direkt försäkring i Sverige, utom kreditförsäkring och borgensförsäkring

Försäkring som avser:

– sjuk- och olycksfallsförsäkring:	$0,10P + 0,15E$
– trygghetsförsäkring vid arbetsskada:	$0,00P + 0,45E$
– hem- och villaförsäkring:	$0,80P + 0,15E$
– företags- och fastighetsförsäkring:	$0,50P + 0,15E$
– motorfordonsförsäkring:	$1,00P + 0,15E$
– trafikförsäkring:	$0,15P + 0,15E$
– sjöfartsförsäkring:	$1,75P + 0,15E$
– luftfartsförsäkring:	$2,15P + 0,15E$
– transportförsäkring:	$0,45P + 0,15E$
– avgångsbidragsförsäkring:	$0,30P + 0,15E$
– hagelskadeförsäkring:	$1,20P + 0,15E$
– husdjursförsäkring:	$0,60P + 0,15E$
– arbetslöshetsförsäkring:	$3,00P$

b. Direkt försäkring, utom kreditförsäkring och borgensförsäkring, i utlandet

Här avses sådan försäkring som av svenskt bolag meddelas genom gränsöverskridande verksamhet eller från fast driftsställe (filial eller agentur) i utlandet:

$$1,50P + 0,45E$$

c. *Kreditförsäkring och borgensförsäkring i Sverige eller i utlandet*
6,00P – UK

d. *Mottagen återförsäkring*

Om återförsäkring är avgiven från ett svenskt bolag som ingår i samma koncern som det mottagande bolaget, tillämpas samma formel för maximibelopp som hade gällt om affären hade behållits i det avgivande bolaget, det vill säga enligt a, b eller c. Med koncern avses här en koncern enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller försäkringsrörelselagen (1982:713).

I annat fall gäller:

- kreditåterförsäkring: 6,00P
- övrig återförsäkring: 1,50P + 0,45E

(FFFS 2006:15)

5 § Oberoende av vad som sägs i 4 § får maximibeloppet för *krigsrisker* beräknas som 2P. Maximibeloppet för *atomförsäkring* beräknas som det högsta av beloppen 10P och högsta individuella ansvarighetsbeloppet för egen räkning.

6 § Bolag i en koncern vilka sinsemellan har rätt att lämna eller ta emot koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) får i stället för 4–5 §§ tillämpa följande regel: Summan av koncernbolagens säkerhetsreserver får högst uppgå till summan av bolagens maximala säkerhetsreserver, beräknade för varje enskilt bolag enligt reglerna i 4–5 §§. (FFFS 2005:35)

7 § Bolag som har valt att göra avsättningar till säkerhetsreserven enligt 6 § måste ha Finansinspektionens medgivande för att istället kunna tillämpa reglerna i 4–5 §§.

(FFFS 2005:35)

8 § har upphävts genom FFFS 2006:15.

2 kap. Upplösning av säkerhetsreserv

1 § För bolag som följer reglerna i 1 kap. 4–5 §§ gäller följande.

Om ingående säkerhetsreserv för bolaget vid redovisningsperiodens början är större än det maximala belopp som beräknats vid periodens utgång, enligt reglerna i 1 kap. 4–5 §§, ska överskjutande belopp upplösas.

Denna obligatoriska upplösning av säkerhetsreserven betraktas som ett bidrag för att täcka eventuell förlust, dvs. om resultaträkningens post I. 10 *Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat* efter återläggning av post I.6 *Återbäring och rabatter* (efter avgiven återförsäkring) är ett negativt belopp. Om den obligatoriska upplösningen är 0, eller inte täcker sådan förlust i försäkringsrörelsen, får ytterligare upplösning göras. Denna får dock inte göras större än att förlusten täcks. (FFFS 2006:15)

2 § För en koncern som tillämpar alternativregeln i 1 kap. 6 § gäller följande.

Om ingående säkerhetsreserv för koncernens bolag vid redovisningsperiodens början är större än det maximala belopp som beräknats vid periodens utgång enligt reglerna i 1 kap. 6 §, ska överskjutande belopp upplösas. Det upplösta beloppet får fritt fördelas mellan bolagen.

Denna obligatoriska upplösning av säkerhetsreserven betraktas som ett bidrag för att täcka eventuell förlust, dvs. ett negativt resultat i den sammanlagda försäkringsrörelsens tekniska resultat som definieras enligt 1 §. Om den obligatoriska upplösningen är 0, eller inte täcker sådan förlust i den sammanlagda försäkringsrörelsen, får ytterligare upplösning göras. Denna får dock inte göras större än att förlusten täcks. Ett sådant upplöst belopp får också fördelas fritt mellan bolagen. (FFFS 2006:15)

3 kap. Dispens från regler för säkerhetsreserv

1 § Reglerna i 1–2 kap. är avsedda för bolag som verkar under normala förhållanden och har ett normalt bestånd.

Finansinspektionen kan dock besluta om undantag från reglerna, om det finns särskilda skäl. (FFFS 2005:35)

Allmänna råd

Exempel på när undantag kan ges från reglerna är om det i beståndet ingår

- flerårsbetalda försäkringar eller försäkringstyper med ett mycket oregelbundet skadeförlopp, t. ex. återförsäkring av typen "Excess of Loss",
- försäkringar som grundas på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, eller
- försäkringar som är beroende av utländsk lagstiftning.

Ytterligare exempel är om försäkringsbolaget tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder och detta får effekt på reglerna för beräkning av säkerhetsreserv och uttag ur denna. (FFFS 2005:35)

2 § Om det finns synnerliga skäl kan Finansinspektionen medge avvikelse från principen i 2 kap., att uttag ur säkerhetsreserven endast får göras för att täcka förluster, på posten I. 10 *Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat*, korrigerad som i 2 kap.

Allmänna råd

Ett exempel på sådana skäl som nämns i 2 § är när årets förlust i ett försäkringsaktiebolag efter maximalt uttag ur säkerhetsreserven enligt 2 kap. är så stor att det egna kapitalet är mindre än en tredjedel av det registrerade aktiekapitalet.

Ett annat fall är när stora skadeutbetalningar leder till avsevärda förluster i finansrörelsen, genom att t. ex. tillgångar måste avyttras vid en olämplig tidpunkt och till ett värde som väsentligt understiger det bokförda värdet.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2002:4 Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp

(senast ändrad genom FFFS 2007:27)

Inledning	1118
Beaktande av dotter- och intresseföretag	1119
Sammanläggnings- och avräkningsmetoden	1119
Beräkning av gruppbaserad kapitalbas	1119
Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal	1121
Konsolideringsmetoden	1121
Beräkning av gruppbaserad kapitalbas	1121
Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal	1121
Bristfällig information	1122

Inledning

1 § Försäkringsgruppsdirektivet innehåller regler för beräkningen av ett försäkringsföretags gruppbaserade ekonomiska ställning. Huvuddelen av bestämmelserna har införts genom 7 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713), FRL, och för understödsföreningar, genom 26 a–i §§ lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Försäkringsgruppsdirektivet anvisar olika metoder för beräkningen av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal. Genom lag har det fastställts att den gruppbaserade ekonomiska ställningen i första hand ska beräknas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Om det finns skäl får dock konsolideringsmetoden användas i stället.

Genom dessa föreskrifter införs direktivets bestämmelser om beräkningsmetoder- nas användning och innehåll. Föreskrifterna gäller för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i försäkringsgrupper enligt 7 a kap. 1 § första stycket 1 och 2 FRL och 26 a § lagen om understödsföreningar. Dessa ska lämna uppgifter om gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal till Finansinspektionen enligt 7 a kap. 6 § FRL och 26 f § lagen om understödsföreningar.

Föreskrifterna ska tillämpas när ett försäkringsföretag eller en understödsförening har ett försäkringsföretag eller ett utländskt försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist inom eller utanför EES som dotterföretag eller intresseföretag (försäkringsgrupp 1) och när ett försäkringsföretag är dotterbolag till ett försäkringsholdingbolag, ett utländskt återförsäkringsbolag med hemvist inom EES eller ett försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist utanför EES (försäkringsgrupp 2).

Med *försäkringsföretag* menas i dessa föreskrifter ett svenskt försäkrings- eller återförsäkringsbolag.

Föreskrifterna ska även gälla för företag som inte är dotterföretag eller intresseföretag, om innehavet direkt eller indirekt uppgår till 20 procent eller mer av rösterna eller kapitalet.

Reglerna för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden finns i 4–9 §§ och för konsolideringsmetoden i 10–12 §§. (FFFS 2005:26)

Allmänna råd

Konsolideringsmetoden får användas i stället för sammanläggnings- och avräkningsmetoden om det finns skäl för det. Bedömningen ska göras utifrån tillsynsmyndigheternas behov av information för kontroll. Konsolideringsmetoden bör ge en lika bra bild av den gruppbaserade ställningen som om huvudmetoden hade använts. En ytterligare förutsättning för att använda konsolideringsmetoden är att en koncernredovisning upprättas. (FFFS 2005:26)

2 § Det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen (försäkringsgrupp 1) och det ägda försäkringsföretaget (försäkringsgrupp 2) ska årligen, om undantag inte beviljats, lämna en redovisning av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal. Redovisningen ska göras på blankett (*bilaga 1*), och anvisningarna finns i *bilaga 2*. Finansinspektionen ska ha uppgifterna tillhanda senast den 15 maj.

Allmänna råd

Undantag från skyldigheten i 2 § att upprätta och ge in uppgifter till Finansinspektionen finns i 7 a kap. 7 § FRL. Ett försäkringsföretag kan medges undantag när gruppbaserad redovisning upprättats av ett annat företag i gruppen och försäkringsföretaget omfattas av den redovisningen.

Huvudregeln är annars att redovisning ska upprättas av varje försäkringsföretag som äger ett annat försäkringsföretag eller ett utländskt försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist inom eller utanför EES, oavsett om ett successivt ägande innebär att redovisning upprättas i flera led för samma grupp. Detsamma gäller för varje försäkringsföretag som ägs av ett försäkringsholdingbolag, ett utländskt återförsäkringsbolag med hemvist inom EES eller ett försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist utanför EES.

Beaktande av dotter- och intresseföretag

3 § Vid beräkning av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal ska ett försäkringsföretags eller en understödsförenings direkt och indirekt ägda dotter- och intressebolag, som är försäkringsföretag, beaktas proportionellt motsvarande försäkringsföretagets eller understödsförenings del av det tecknade aktiekapitalet. Detta gäller dock inte om ett dotterföretag uppvisar underskott i solvensen. I sådant fall ska underskottet beaktas som om dotterföretaget varit helägt. Undantag kan emellertid medges och beräkningen ske proportionellt om moderföretaget kan visa att ansvaret strikt och otvetydigt är begränsat till den ägda andelen.

Vid beräkningen av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal ska direkt och indirekt ägda dotter- och intressebolag, som är försäkringsholdingbolag eller utländska försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist inom eller utanför EES, likställas med försäkringsföretag.

Allmänna råd

Undantag från den krets av företag som omfattas av beräkningen och som nämns i 3 § kan medges helt eller delvis enligt 7 a kap. 8 § FRL. Ett exempel är när företaget är beläget i ett land utanför EES och det finns rättsliga hinder för överföring av nödvändig information. I det angivna fallet gäller emellertid vad som föreskrivs i 13 § om bristfälligt information.

Sammanläggnings- och avräkningsmetoden

4 § Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 1 erhålls enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden genom att den gruppbaserade kapitalbasen, beräknad enligt 5–8 §§, minskas med den gruppbaserade solvensmarginalen, beräknad enligt 9 §.

Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 2 beräknas som för försäkringsgrupp 1. Det ägande försäkringsholdingbolaget, utländska återförsäkringsbolaget med hemvist inom EES eller försäkrings- eller återförsäkringsbolaget med hemvist utanför EES ska då behandlas som om det vore ett ägande försäkringsföretag i detta beräkningshänseende.

Beräkning av gruppbaserad kapitalbas

5 § Den gruppbaserade kapitalbasen utgörs av summan av kapitalbasen i det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen och dess andelar av kapitalbasen i direkt- och indirekt ägda dotter- och intressebolag, som är försäkringsföretag. Vid denna beräkning ska 6–8 §§ beaktas, varvid avdrag i tillämpliga fall ska göras.

Vid beräkning av den gruppbaseade kapitalbasen tillämpas 7 kap. 22 §, 24 § och 26 § tredje stycket första meningen i FRL samt Finansinspektionens föreskrifter om svenska försäkringsbolags skyldighet att lämna solvensdeklaration, i tillämpliga delar.

6 § Från den samlade kapitalbasen enligt 5 § ska avdrag göras för värdet av sådana tillgångar, hos det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen eller hos dess dotter- och intresseförsäkringsföretag, vilka avser finansiering av poster som får ingå i kapitalbasen för något annat av försäkringsföretagen inom gruppen.

Allmänna råd

Avdrag enligt 6 § ska till exempel göras för aktier och förlagslån i intresse- och dotterförsäkringsföretag som innehas eller emitterats av det ägande försäkringsföretaget.

7 § Utan att det påverkar bestämmelserna i 6 § får posterna nedan (1–3) i dotter- eller intresseförsäkringsföretag ingå i den gruppbaseade kapitalbasen enligt 5 §, under förutsättning att de får ingå i kapitalbasen för respektive dotter- eller intresseförsäkringsföretag:

1. tecknat men inte inbetalt aktiekapital och garantikapital,
2. vinstreserver och framtida vinster som uppkommer i livförsäkringsbolag,
3. poster som inte faktiskt kan göras tillgängliga för det ägande försäkringsföretaget eller understödsföreningen.

Summan av 1–3 får dock inte överstiga solvensmarginalen i respektive dotter- och intresseförsäkringsföretag.

Tecknat men inte inbetalt kapital, som avses i 1, samt sådant kapital i det ägande försäkringsföretaget ska dras av från den samlade kapitalbasen om det tecknats av ett dotter- eller intresseförsäkringsföretag.

Allmänna råd

I 7 § tas sådana poster upp som får räknas in i kapitalbasen för de enskilda försäkringsföretagen, men som inte är disponibla och därför inte faktiskt kan göras tillgängliga för gruppen i övrigt. Gemensamt för dessa poster är därför att de endast kan användas för att täcka solvensmarginalen i det bolag där de uppkommit och att eventuella överskott ska beräknas till noll i gruppberäkningshänseende.

I första stycket 2 avses sådana poster som först efter ansökan till Finansinspektionen får tas med i kapitalbasen. Det vill säga sådana framtida vinster från livförsäkring som tas upp som C-poster i blanketten för deklaration av kapitalbas och solvensmarginal för svenska livförsäkringsbolag som endast bedriver livförsäkringsrörelse. Exempel på poster i första stycket 3 är sådana som avser överskott som inte kan delas ut som vinst till aktieägarna.

8 § Från summan enligt 5 § ska avdrag göras för följande poster, varvid samtliga bolag som ingår i gruppen beaktas.

- Poster i försäkringsföretagets eller understödsföreningens kapitalbas som uppkommit av en ömsesidig finansiering mellan detta bolag och ett annat bolag i gruppen.
- Poster i ett dotter- eller intresseförsäkringsföretags kapitalbas som uppkommit av en ömsesidig finansiering mellan dotter- eller intresseförsäkringsföretaget och ett annat bolag i gruppen.

Allmänna råd

I 8 § utvidgas kretsen av bolag jämfört med den som anges i 6 §. I 6 § är syftet att eliminera ett dubbelt utnyttjande av poster som får ingå i kapitalbasen, och träffar därför endast bolag för vilka en kapitalbas ska beräknas enligt dessa bestämmelser. Avdrag för poster enligt 8 § ska däremot göras för alla bolag där det föreligger en ömsesidig finansiering, till exempel vid korsägande eller gruppintern förlagslån mellan moder- och dotterbolag och där bolagen samtidigt är långivare och låntagare.

Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal

9 § Den gruppbaserade solvensmarginalen utgörs av summan av

- solvensmarginalen för det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen, och
- försäkringsföretagets eller understödsföreningens andel av solvensmarginalen för dess dotter- och intresseförsäkringsföretag.

Solvensmarginalen ska beräknas enligt reglerna för skadeförsäkring respektive livförsäkring i 7 kap. 23 och 25 §§ FRL. Om solvensmarginalen inte utan betydande svårigheter går att beräkna för livåterförsäkring får den istället bestämmas med utgångspunkt i det premieindex som används för skadeförsäkring.

Vid rapportering av gruppbaserad solvensmarginal bör det beaktas att reglerna i FRL ska tillämpas både vid värdering av försäkringstekniska avsättningar och vid bedömning av vad som är försäkringsavtal. Detta gäller oavsett vilka redovisningsregler som bolaget tillämpar.

Vid beräkningen av gruppbaserad solvensmarginal åsätts försäkringsholdingföretag inget solvenskrav. (FFFS 2004:22)

Konsolideringsmetoden

10 § Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 1 baseras enligt konsolideringsmetoden på uppgifter i den koncernredovisning som försäkringsföretaget eller understödsföreningen upprättar. Den ekonomiska ställningen erhålls genom att den gruppbaserade kapitalbasen enligt 11 § minskas med den gruppbaserade solvensmarginalen enligt 12 §.

Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 2 beräknas som för försäkringsgrupp 1. Det ägande försäkringsholdingbolaget, utländska återförsäkringsbolaget med hemvist inom EES eller försäkrings- eller återförsäkringsbolaget med hemvist utanför EES, ska då behandlas som om det vore ett ägande försäkringsföretag i detta beräkningshänseende.

Allmänna råd

Konsolideringsmetoden baseras på uppgifter i koncernredovisningen och den bör därför bara användas för bolag som omfattas av en sådan redovisning. Det kan innebära att det för en försäkringsgrupp kan finnas anledning att göra flera beräkningar; en görs enligt konsolideringsmetoden för de bolag som omfattas av koncernredovisningen varvid ett tillägg görs för t. ex. livförsäkringsbolag med vinstutdelningsförbud som ingår i gruppen.

Beräkning av gruppbaserad kapitalbas

11 § Den gruppbaserade kapitalbasen erhålls genom att man summerar de poster i koncernredovisningen som kan ingå i försäkringsföretagens respektive kapitalbas. Härvid gäller vad som föreskrivs i 5 § andra stycket.

I den mån konsolideringsmetoden inte redan har beaktat vad som föreskrivs i 6–8 §§ ska principerna tillämpas och avdragen i tillämpliga fall göras.

Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal

12 § Den gruppbaserade solvensmarginalen erhålls antingen genom att

1. det ägande försäkringsföretagets eller den ägande understödsföreningens solvensmarginal summeras med dess andel av solvensmarginalen för försäkringsföretagets eller understödsföreningens intresse- och dotterförsäkringsföretag, eller
2. en ny solvensmarginal beräknas på grundval av uppgifterna i koncernredovisningen.

Vid beräkning enligt första stycket 1 ska försäkringsföretagets eller understödsföreningens andel av solvensmarginalen för dess intresse- och dotterförsäkringsföretag motsvara de procentsatser som använts vid upprättandet av koncernredovisningen.

Vid beräkning av den gruppbaserade solvensmarginalen gäller vad som föreskrivs i 9 § andra och tredje styckena. (FFFS 2004:22)

Bristfällig information

13 § Om information saknas för att kunna beräkna den gruppbaseade ekonomiska ställningen för ett ägt försäkrings- eller återförsäkringsbolag, med hemvist utanför EES, ska detta företags bokförda värde dras av från de poster som får ingå i den jämkade kapitalbasen. I sådana fall får inte heller någon realiserad vinst som har samband med det ägda bolaget tas med.

14 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl. (FFFS 2004:22)

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2002:10 Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp

1 § Dessa föreskrifter gäller för svenska försäkringsbolag och understödsföreningar som enligt 7 a kap. 6 § jämförd med 1 § första stycket och 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) samt 26 e § jämförd med 26 a och 26 c § lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska lämna uppgifter om väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp.

2 § Uppgifter om affärshändelser och avtal ska lämnas årligen, senast den 15 maj, till Finansinspektionen på blankett, enligt bilaga. Uppgifter för år 2001 får dock inlämnas senast 15 september 2002. Uppgifterna ska avse sådana affärshändelser och avtal som anges i 3 och 4 §§.

3 § Sammanställda uppgifter ska lämnas för väsentliga affärshändelser och avtal som uppkommit under året mellan det rapporterade försäkringsbolaget eller understödsföreningen och övriga inom en försäkringsgrupp. Exempel på affärshändelser och avtal som ska rapporteras är:

- a) garantier och transaktioner utanför balansräkningen,
- b) poster som får ingå i kapitalbasen (t.ex. förlagslån),
- c) investeringar,
- d) lån,
- e) återförsäkring och
- f) avtal om delade kostnader (bl.a. för IT- och lokalkostnader).

Allmänna råd

Uppräkningen är inte uttömmande utan även andra väsentliga transaktioner kan förekomma.

4 § För poster enligt 3 § a–c ska uppgift lämnas för samtliga affärshändelser och avtal. För poster enligt 3 § d ska uppgift lämnas för affärshändelser och avtal vars värde överstiger tio procent av det rapporterade försäkringsbolagets eller understödsföreningens kapitalbas vid föregående räkenskapsårs utgång. För post enligt 3 § e ska uppgift lämnas om gällande principer för återförsäkring mellan det rapporterade försäkringsbolaget eller understödsföreningen och övriga i försäkringsgruppen samt väsentliga ändringar under året i dessa principer. För post enligt 3 § f ska uppgift lämnas om de avtalade kostnadernas värde överstiger tio procent av de totala driftskostnaderna för det rapporterade försäkringsbolaget eller understödsföreningen. Övriga väsentliga affärshändelser och avtal ska rapporteras om dess värde överstiger tio procent av det rapporterade försäkringsbolagets eller understödsföreningens kapitalbas vid föregående räkenskapsårs utgång. Vid bedömningen av värdet ska transaktioner av samma eller liknande slag sammanräknas.

[Bilagan återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2002:14 Utgivning av elektroniska pengar

Inledning

1 § Dessa föreskrifter omfattar verksamhet i institut för elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar. Föreskrifterna omfattar till vissa delar även banker och kreditmarknadsföretag som ger ut elektroniska pengar samt företag som medgetts undantag i enlighet med 2 kap. 6 § nämnda lag.

2 § Med startkapital avses bundet eget kapital. I 5 kap. 4 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

I startkapitalet får dock inte uppskrivningsfond inräknas.

Kapitalbas

3 § Kapitalbasen består av det som anges i 2 kap. 6 § första–tredje styckena och 2 kap. 7 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

För aktiebolag som är institut för elektroniska pengar ska beräkningen av kapitalbasens storlek göras på motsvarande sätt som för kreditmarknadsbolag.

För ekonomiska föreningar som är institut för elektroniska pengar ska beräkningen av kapitalbasens storlek ske på motsvarande sätt som för kreditmarknadsföreningar.

4 § I kapitalbasen får dessutom, efter medgivande av Finansinspektionen, medräknas värdet av förlagsinsatser samt andra kapitaltillskott och reserver än sådana som avses i 3 §.

Placeringar

5 § Tillgångar får placeras i sådana fordringsrätter som avses i 3 kap. 1 första stycket A1, A2 och A4 lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

6 § Tillgångar får placeras i avistamedel hos kreditinstitut i zon A. Vilka länder som ingår i zon A framgår av bilaga 8 till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar.

7 § Tillgångarna får placeras i finansiella instrument som uppfyller följande villkor.

Instrumenten ska gå att omsätta samt vara registrerade:

1. i Sverige på en börs eller auktoriserad marknadsplats enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, eller
2. i annat land på en börs eller liknande marknadsplats, som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ, och som har en reglering eller funktion som väsentligt motsvarar vad som anges under 1.

Instrumentet ska kreditvärderas av två kvalificerade kreditvärderingsinstitut, enligt tabellen, eller av ett kreditvärderingsinstitut – om inget annat kreditvärderingsinstitut har gjort en kreditvärdering under miniminivån. Villkoren ska också anses vara uppfyllda om ett annat instrument, som är utgivet av samma emittent, uppfyller villkoren. En förutsättning för detta är dock att instrumenten har lika rätt i en likvidationssituation hos emittenten.

Kreditvärderingsinstitut	Lägsta kreditvärdering	
	<i>Kapitalmarknad</i>	<i>Penningmarknad</i>
Moody's	Baa3	P3
Standard & Poor's	BBB-	A3
Fitch IBCA	BBB-	A3

Om bedömningsskalor, eller kraven på kreditvärdighet, ändras ska de finansiella instrumenten kreditvärderas enligt ny motsvarande beteckning.

8 § Tillgångarna får inte placeras i fordringsrätter som getts ut av företag som har ett kvalificerat innehav i institutet för elektroniska pengar eller som omfattas av samma koncernredovisning.

9 § Placeringarna enligt 6 och 7 §§ får inte uppgå till mer än motsvarande tjugo gånger institutets kapitalbas.

10 § För placeringar enligt 6 och 7 §§ gäller reglerna om stora exponeringar i 5 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

11 § Ett institut får använda derivatinstrument som omsätts på börser (dvs. andra derivatinstrument än dem som handlas på OTC-marknad) för att säkra sig mot marknadsrisker som härrör från utgivningen av elektroniska pengar och från placeringen av tillgångarna.

Ett institut får endast använda derivatinstrument som dagligen är föremål för marginalsäkerhetskrav eller valutakontrakt med en ursprunglig löptid på högst fjorton kalenderdagar.

Derivatinstrument får endast användas om avsikten är att undanröja marknadsriskerna.

12 § Institutets placeringar ska vid tillämpningen av dessa föreskrifter värderas till det lägre anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet.

Säkerhet och kontroll

13 § Ett institut för elektroniska pengar ska vid utgivning, användning och återlösen av elektroniska pengar se till att alla transaktioner registreras så att de elektroniska pengarna går att spåra helt. Utställande och återlösen av elektroniska pengar ska gå att spåra oberoende av om dessa hanteras via chipkort (s.k. smarta kort), dator eller på liknande sätt.

I samband med återlösen av elektroniska pengar ska avstämning göras mot den motsvarande tidigare utgivning som skett av dessa elektroniska pengar.

Årlig redogörelse för företag som medgetts undantag

14 § Ett aktiebolag eller en ekonomisk förening, som enligt 2 kap. 6 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar medgetts undantag från lagens bestämmelser, ska årligen till Finansinspektionen lämna en sådan redogörelse för sin verksamhet som visar att företaget fortfarande omfattas av undantaget.

Företaget ska också till Finansinspektionen skicka in en årsredovisning, som är undertecknad styrelsen, och en revisionsberättelse.

15 § Ett företag som medgetts undantag ska per balansdagen den 31 december lämna en redogörelse för verksamheten och en redovisning enligt 14 § första stycket samt en årsredovisning enligt 14 § andra stycket. Uppgifterna ska vara Finansinspektionen tillhanda senast den 30 april året efter balansdagen.

För företag med brutet räkenskapsår ska årsredovisningen och revisionsberättelsen vara Finansinspektionen tillhanda senast den sista bankdagen i fjärde månaden efter företagets bokslutsdag.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

**FFFS 2002:23 Klagomålshantering avseende
finansiella tjänster till konsumenter¹****Inledning**

Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för att institut som står under myndighetens tillsyn på ett tillfredsställande sätt hanterar klagomål som riktar sig mot instituten och som rör finansiella tjänster till konsumenter.

En väl fungerande klagomålshantering ger konsumenterna möjlighet att få sina intressen tillgodosedda. Detta är betydelsefullt för att upprätthålla allmänhetens förtroende för både instituten och för den finansiella marknaden. En god hantering av klagomålen ger också instituten möjlighet att fånga upp problem på området, att åtgärda dessa samt att vidta förebyggande åtgärder.

Instituten är av varierande storlek och karaktär och tillhandahåller olika typer av finansiella tjänster och produkter. Därför är de allmänna råden generellt utformade och lämnar utrymme för alternativa lösningar.

Tillämpningsområde

1 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av samtliga institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

Definition

2 § Med klagomål avses i dessa allmänna råd att en kund till ett institut i ett enskilt ärende framför konkret missnöje med hanteringen av en finansiell tjänst eller produkt. Allmänna synpunkter och generella missnöjesyttringar anses i detta sammanhang inte som klagomål liksom ej heller missnöje som måste anses ha ringa betydelse för kunden.

Intern policy och instruktion

3 § Varje institut bör ha en policy och en instruktion för klagomålshantering. Policy och instruktion bör fastställas av styrelsen eller ledningen. Syftet med dessa är att säkerställa att klagomålshanteringen bedrivs på ett väl fungerande och ändamålsenligt sätt och i enlighet med gällande regelverk.

Policyn bör beskriva institutets bemötande och kundkontakt i klagomålsärenden.

Av instruktionen bör den interna beslutsordningen för klagomålsärenden framgå. Instruktionen bör också innehålla rutiner avseende information och uppföljning inom institutet om klagomålsärenden så att problem som kommer fram genom klagomålen kan åtgärdas.

Policy och instruktion bör dokumenteras och spridas internt inom organisationen. Samtliga berörda bör få kännedom om dessa och efterlevnaden av dem bör säkerställas. Institutet bör säkerställa att samtliga berörda fortlöpande får information och utbildning om dokumentens innehåll. Dessa bör fortlöpande ses över och vid behov revideras. Genom institutens internkontroll bör säkerställas att klagomålshanteringen fungerar tillfredsställande och i enlighet med gällande policy och instruktion.

Klagomålsansvarig

4 § Institutet bör se till att det finns en fungerande ordning för kontakterna med kunder i klagomålsärenden. Institutet bör ha en eller flera klagomålsansvariga personer som missnöjda kunder kan hänvisas till.

¹ Dessa allmänna råd har upphört att gälla enligt FFFS 2004:2 i de avseenden de träffar fondbolag, enligt FFFS 2005:11 i de avseenden som de träffar försäkringsförmedlare och enligt FFFS 2007:16 i de avseenden de träffar verksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden [red.anm.].

Information till kund

5 § Kunden bör på lämpligt sätt informeras om institutets hantering av klagomål och om vem som är institutets klagomålsansvarige. Av informationen bör framgå hur kunden ska framställa ett klagomål mot institutet. Motsvarande information bör dessutom finnas på varje instituts kontor och hemsida. Kunden bör också informeras om den vägledning som kan erhållas från Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå samt genom den kommunala konsumentvägledningen.

Om ett klagomål inte kan tillmötesgåas bör den klagande få skriftlig information om möjligheten av att kunna föra ärendet vidare inom institutet. Kunden bör också informeras om motiveringen till att klagomålet avvisas av institutet. Sådan information bör lämnas skriftligen om kunden begär det.

Uppgifter till Finansinspektionen

6 § Institutet bör lämna Finansinspektionen information om vem som är klagomålsansvarig hos institutet. Institutet bör även lämna uppgifter om befattningshavare som myndigheten kan kontakta när det gäller institutets klagomålshantering. Förändringar av uppgifterna bör snarast anmälas till Finansinspektionen.

Handlägningsrutiner

Allmänt

7 § Klagomål bör behandlas effektivt och på ett omsorgsfullt sätt. Klagomål bör besvaras sakligt och korrekt av institutet och på kundens begäran skriftligen.

Handläggningstider

8 § Klagomål bör besvaras snarast. Därvid bör institutet särskilt beakta det intresse den klagande kan ha av att få ett snabbt besked för att t.ex. kunna säkra bevisning och företa ekonomiska dispositioner med anledning av klagomålet.

Om svar inte kan ges inom 14 dagar bör den klagande inom den tiden informeras om handläggningen av ärendet.

Registrering av klagomål

9 § Institutet bör på lämpligt sätt registrera de klagomål som inkommer. Sådan registrering bör sammanställas centralt inom institutet för att genom samordning kunna skapa ett underlag för en ändamålsenlig uppföljning och hantering med kontinuerlig och konsekvent handläggning samt för att kunna vidta förebyggande åtgärder.

Dokumentation och arkivering

10 § Dokumentationen av klagomålsärenden bör vara sådan att det i efterhand går att följa hanteringen av ett ärende. Hur länge dokumentationen ska bevaras bör bedömas utifrån ärendets karaktär samt institutets och kundens behov av dokumentation i ärendet.

Uppföljning och interna rapporteringsrutiner

11 § Institutet bör ha rutiner för uppföljning av klagomål för att kunna tillgodogöra sig den information som klagomålshanteringen ger upphov till. På detta sätt kan institutet i god tid fånga upp problem och åtgärda dessa. Härigenom ges också möjlighet till rättelse, förebyggande åtgärder och informationsinsatser. Interna rapporteringsrutiner för information till institutets styrelse eller ledning avseende klagomålen bör upprättas.

Prövning av tvist

12 § Institutet bör upplysa en missnöjd kund om möjligheten att få en tvist prövad hos Allmänna reklamationsnämnden eller hos allmän domstol. Denna information bör ges senast i samband med att ett klagomål avvisas av institutet.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2003:7 Information som gäller livförsäkring och tjänstepension

(senast ändrad genom FFFS 2006:2)

Tillämpningsområde	1128
Definitioner	1129
Allmänt om informationen	1130
Information innan försäkringsavtal ingås	1130
Information om möjligheter till överprövning	1130
Bilaga 1 Information till försäkringstagare och ersättningsberättigade	1131
Bilaga 2 Pensionsstiftelsers information om tjänstepension	1137

Tillämpningsområde**1 §** Dessa föreskrifter ska tillämpas av försäkringsbolag när de meddelar

1. livförsäkring, samt
2. sjuk- och olycksfallsförsäkring som är tillägg till livförsäkring.

Föreskrifterna ska också tillämpas av

1. understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor),
2. pensionsstiftelser som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. (tryggandelagen), samt
3. utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 5 § 3 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

För pensionsstiftelser som anges i 2 gäller *bilaga 2*, samt 3 och 12 §§ i tillämpliga delar.

Dessa föreskrifter gäller endast i tillämpliga delar för tjänstepensionsförsäkring, gruppförsäkring och kollektivavtalsgrundad försäkring. (FFFS 2006:2)

2 § Föreskrifterna tillämpas på information som en försäkringsgivare ska lämna till dem som erbjuds att teckna försäkring och ersättningsberättigade

1. innan en försäkring meddelas,
2. när avtal har träffats,
3. under försäkringstid och utbetalningstid,
4. i samband med att en försäkring förnyas eller vid villkorsändring, och
5. om en försäkringstagare begär ändring av försäkringsavtal eller flyttning av sparande.

Föreskrifterna gäller även information om tjänstepension som ska lämnas till ersättningsberättigade och informationsberättigade.

Informationen ska lämnas till en försäkringstagare som är fysisk person om denne har sin vanliga vistelseort i Sverige när avtalet ingås. Om försäkringstagaren är juridisk person, ska informationen lämnas om driftstället som avtalet gäller för finns i Sverige när avtalet ingås.

Dessa föreskrifter omfattar även marknadsföring av försäkring i Sverige. I marknadsföringslagen (1994:450) finns därutöver bestämmelser som gäller för information i samband med sådan marknadsföring.

Grundläggande bestämmelser om information finns i försäkringsavtalslagen (2005:104). I 3 kap. 3–4 §§ distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) finns ytterligare bestämmelser om information som rör distansavtal mellan en konsument och en näringsidkare. Bestämmelserna i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal, ska även beaktas i förekommande fall. (FFFS 2006:2)

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter avses med

- *anpassningstid*: tidsperiod som får gå innan den kollektiva konsolideringsnivån ska vara återförd till den nivå som är tillåten enligt företagets policy för kollektiv konsolidering,
- *arvsvinst*: värde som tillfaller övriga försäkringar när en försäkrad avlider och som fördelas med hänsyn till de försäkrades ålder samt försäkringarnas storlek och utformning,
- *bolagsordning*: bolagsordning i ett försäkringsbolag och stadgar i en tjänstepensionskassa,
- *ersättningsberättigade*: försäkringstagare, förmånstagare och andra än försäkringstagare vilkas rätt till ersättning har sin grund i avtalet,
- *flyttning av försäkringssparande*: överföring av hela försäkringens värde direkt till en försäkring hos samma eller annan försäkringsgivare, med samma person som försäkrad,
- *försäkringsgivare*: försäkringsbolag och tjänstepensionskassor,
- *garanterad återbäring*: återbäring som garanteras i nominella eller reala belopp genom försäkringsavtal eller en ensidig utfästelse från försäkringsgivaren,
- *gruppvartal*: avtal som dels sluts med ett försäkringsbolag för en bestämd grupp personer, dels anger villkor för avtal om gruppförsäkring,
- *gruppföreträdare*: den som företräder gruppen och tar emot samt vidarebefordrar sådan information som avses i dessa föreskrifter,
- *gruppförsäkring*: personförsäkring som dels meddelas enligt ett gruppavtal, dels gäller under förutsättning att den försäkrade eller någon annan med särskild anknytning till denne tillhör gruppen,
- *informationsberättigade*: arbetstagare eller arbetstagares efterlevande vilkas pension tryggas av en pensionsstiftelse eller ett sådant utländskt tjänstepensionsinstitut som avses i 5 § 3 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
- *kollektiv försäkring*: gruppförsäkring eller kollektivavtalsgrundad försäkring,
- *kollektivavtalsgrundad försäkring*: personförsäkring som
 1. tecknas av arbetsgivare för att ge skydd åt anställda,
 2. meddelas enligt ett i försäkringsvillkoren angivet kollektivavtal som slutits mellan en arbetsgivarorganisation eller en enskild arbetsgivare och en arbetstagarorganisation, och
 3. tecknas hos ett försäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa enligt kollektivavtalet,
- *konsolideringsfond*: fond där livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst sätter av belopp som får användas till förlusttäckning eller för annat ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen,
- *konsolideringsintervall*: gränser inom vilka kollektiv konsolideringsnivå tillåts variera enligt policy för försäkringsbolag eller tjänstepensionskassa,
- *pensionsstiftelse*: sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § tryggandelagen,
- *pensionstilläggsmetod*: metod att beräkna pensionsavtals löpande värde genom att beakta periodiska beslut om ändring av pensionstillägg utöver garanterad pension,
- *preliminärt fördelat (allokerad) återbäring*: på försäkringar eller till försäkringstagare fördelat överskott som utgör bolagets riskkapital och bestäms utifrån en beräkning av avtalets löpande värde med retrospektivreservmetod eller pensionsstilläggsmetod,
- *retrospektivreservmetod*: metod att beräkna ett försäkringsavtals löpande värde genom att beakta vad som har skett sedan senaste beräkningstillfället, t.ex. inbetalningar, utbetalningar, avkastning, riskkostnad, arvsvinst och driftskostnader av olika slag, där beräkningarna bygger på faktisk erfarenhet, men kan innebära viss utjämning (till exempel av avkastning och riskkostnader),

- *tjänstepensionsförsäkring*: sådan försäkring som avses i 1 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713),
- *villkorad återbäring*: avtalad eller ensidigt utfäst återbäring som är villkorad av värdeförändringar och avkastning på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för,
- *återköp*: utbetalning före den avtalade försäkringstidens slut till försäkringstagaren av belopp som motsvarar hela eller en del av försäkringens värde,
- *återköpsbelopp*: belopp som beräknas enligt regler om återköp i försäkringsavtalet samt principer i gällande försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag, och
- *ändringsrätt*: rättighet enligt avtalet för försäkringstagare att ändra försäkringen, t.ex. vid i förväg bestämda tidpunkter eller vid förändringar i familjesammansättningen. (FFFS 2006:2)

Allmänt om informationen

4 § Informationen ska på ett klart och tydligt sätt ge en god genomlysning av försäkringens villkor och värdeutveckling. Den ska anpassas till försäkringens art och till den mottagare som informationen riktar sig till. Om informationen lämnas i villkoren ska den framgå tydligt. (FFFS 2006:2)

5 § När det gäller att informera andra ersättningsberättigade än försäkringstagaren eller den som erbjuds att teckna försäkring, ska den information som mottagaren kan antas behöva lämnas i den utsträckning det är möjligt. (FFFS 2006:2)

6 § har upphävts genom FFFS 2006:2.

7 § Information om tjänstepensionsförsäkring och kollektiv personförsäkring får lämnas genom arbetsgivare. Om så sker, är det ändå försäkringsgivaren som ytterst ansvarar mot de ersättningsberättigade för att arbetsgivaren lämnar informationen och att den utformas enligt dessa föreskrifter. (FFFS 2006:2)

Information innan försäkringsavtal ingås

8–11 §§ har upphävts genom FFFS 2006:2.

12 § Information från försäkringsbolag ska innehålla de uppgifter som framgår av *bilaga 1*.

Information från tjänstepensionskassor ska i tillämpliga delar också utformas i enlighet med *bilaga 1*. Pensionsstiftelser som avses i 9 a § tryggandelagen ska dock utforma informationen enligt *bilaga 2*. (FFFS 2006:2)

13–14 §§ har upphävts genom FFFS 2006:2.

Information om möjligheter till överprövning

15 § I samband med att försäkringsgivaren informerar försäkringstagaren om att det är möjligt att få dess beslut prövade i annan instans i enlighet med 10 kap. 8 § försäkringsavtalslagen (2005:104), ska information även lämnas om att en eventuell rättskyddsförsäkring hos en försäkringsgivare i samma concern kan komma att gälla också vid en tvist med den förstnämnda försäkringsgivaren. (FFFS 2006:2)

Bilaga 1 Information till försäkringstagare och ersättningsberättigade

A. Information innan försäkring meddelas eller försäkringssparande flyttas

Innan en försäkring meddelas ska försäkringsgivaren lämna följande information.

Försäkringsgivaren

Följande uppgifter ska lämnas om försäkringsgivaren:

1. Försäkringsgivarens namn och juridiska associationsform ska anges.
Om försäkringen marknadsförs eller förmedlas av någon annan än försäkringsgivaren, ska försäkringsgivaren, så långt det är möjligt, se till att information lämnas om vem som är försäkringsgivare. Denna information ska formuleras tydligt och placeras på en framträdande plats. (FFFS 2006:2)
2. Huvudkontorets fullständiga adress ska anges och i tillämpliga fall den fullständiga adressen till den agentur eller den filial som meddelar försäkringen. (FFFS 2006:2)

Försäkringsavtalet

Följande uppgifter ska lämnas om försäkringsavtalet:

3. Försäkringsskyddets omfattning ska anges samt de förmåner och ändringsrätter som följer av avtalet. Begränsningar av försäkringsskyddet ska tydligt framgå. (FFFS 2006:2)

4. Den bundenhet ska anges som för försäkringstagaren kan följa av försäkringsavtalet.

Information lämnas om i vilken mån försäkringen kan återköpas respektive försäkringssparandet flyttas eller inte. Om sådan möjlighet finns ska information lämnas om villkoren för detta.

Information enligt A 18 ska i tillämpliga delar även lämnas vid information i samband med att försäkringen meddelas. (FFFS 2006:2)

5. Om det kan inträffa att försäkringens värde reduceras väsentligt, eller sätts till noll, exempelvis vid dödsfall eller när försäkringstiden går ut. (FFFS 2006:2)

6. Avtalets löptid ska anges.

Det ska klargöras om avtalet medger att försäkringstagaren får ändra utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd och storleken på de eventuella avgifter som kommer att tas ut vid sådana ändringar. Det ska framgå att uppgifterna avser aktuella avgifter och att storleken på dessa kan komma att ändras i framtiden.

Det ska framgå av informationen i vilka avseenden och under vilka förutsättningar villkoren i avtalet kan ändras av försäkringsgivaren under försäkringstiden. Detta gäller t.ex. för avgifter och kostnadsuttag. Det ska även framgå om avtalet löper på bestämd tid för att därefter förnyas, samt om försäkringsgivaren vid den tidpunkt då avtalet löper ut har rätt att ändra i avtalet eller att inte förnya det. (FFFS 2006:2)

7. Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringsavtalet enligt försäkringsavtalslagen (2005:104) ska anges.

Informationen ska innehålla uppgifter om dels de formella förutsättningarna för att uppsägningsrätten ska kunna göras gällande, dels hur försäkringstagaren ska gå till väga för att utnyttja uppsägningsrätten. (FFFS 2006:2)

8. De följder ska anges som kan bli aktuella om försäkringstagaren lämnar felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller inte betalar premie. (FFFS 2006:2)

9. Om svensk lag inte gäller ska det lands lag anges som ska tillämpas på avtalet. Om parterna har frihet att välja lag ska den lag anges som försäkringsgivaren föreslår.

10. Huvuddragen av de skatteregler som gäller för aktuell försäkringstyp ska anges.

Premier

Följande uppgifter ska lämnas om premier:

11. De villkor som gäller för premiebetalning och premieberäkning ska anges.

Informationen ska ange principerna för beräkning av premier eller bestämmande av relationen mellan premier och förmåner och klargöra i vilken mån avtalet medger att premieberäkningen ändras under försäkringens löptid.

12. Principerna ska anges för hur försäkringsgivarens drifts- och riskkostnader ska täckas.

Om ett avtal till exempel belastas med anskaffningskostnader vid utökningspremier lämnas information om detta. Uppgifter lämnas om hur stor del av premien som belöper på huvudförmån och i tillämpliga fall på tilläggsförmåner. Om förmånen inte påverkar beräkningen av premien lämnas information om att förmånen påverkar försäkringens värde, t. ex. genom att försäkringen inte deltar i arvsvinsten. Om uppgifterna bygger på antaganden, vilket innebär att det verkliga kostnadsuttaget inte är känt, ska detta framgå. Det ska även anges att ett ökat kostnadsuttag påverkar försäkringens värde.

Vidare ska det upplysas om huruvida beräkningen av premie innehåller ramar för uttag av drifts- och riskkostnader. (FFFS 2006:2)

Disposition av överskott

I marknadsföring och all annan information som hänvisar till kundens andel i överskott och riktas till försäkringstagare eller till den som erbjuds att teckna försäkring, ska det tydligt klargöras vilka delar en sådan andel består av. Garanterad återbäring ska tydligt skiljas från villkorad återbäring samt andelar i överskott.

Följande uppgifter ska lämnas om disposition av överskott:

13. Regler för förlusttäckning ska anges samt, i förekommande fall, vinstutdelning som gäller hos försäkringsgivaren.

Information ska lämnas om försäkringsvillkorens och bolagsordningens bestämmelser om försäkringstagarens och andra ersättningsberättigades rätt till överskott och i vilken utsträckning överskottet får användas till förlusttäckning. Det ska klart framgå i vilken mån stämman kan besluta om fördelningen av överskottet och att bolagsordningen kan ändras i framtiden när det gäller rätten till överskott.

Försäkringsbolag som inte får dela ut vinst samt tjänstepensionskassor ska lämna information om bolagsordningens bestämmelser om konsolideringsfondens användning. (FFFS 2006:2)

14. Rätten till återbäring ska anges och i vilken utsträckning den är garanterad respektive villkorad samt innebörden av detta.

För villkorad återbäring ska information lämnas om vilka faktorer eller villkor som det framtida återbäringsbeloppet är beroende av. Vidare ska information lämnas om villkoren för fördelning av återbäring mellan de ersättningsberättigade. Information lämnas även om de principer som tillämpas för uppräknig av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.

Om information lämnas för andel i överskott som inte utgör garanterad eller villkorad återbäring, ska det tydligt framgå att medlen utgör försäkringsgivarens riskkapital samt innebörden av detta.

Denna punkt gäller inte för livförsäkringar som endast gäller för dödsfall, och meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder. Den gäller inte heller för fondförsäkring. (FFFS 2006:2)

15. För försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring gäller att försäkringsgivaren ska lämna information om sin policy för kollektiv konsolidering. Av informationen ska framgå försäkringsgivarens konsolideringsintervall, målnivå, om försäkringsgivaren fastställt en sådan, anpassningstid samt övriga uppgifter av betydelse. (FFFS 2006:2)

16. För försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring enligt retrospektivreservmetod gäller följande:

Försäkringsgivaren ska utifrån sin konsolideringspolicy beskriva sambandet mellan avläst konsolideringsnivå, bedömningar av framtida kapitalavkastning och bestämningen av återbäringsräntan och andra relevanta återbäringsparametrar. Vid denna beskrivning ska det beaktas hur anpassningstidens längd påverkar återbäringsräntan.

Försäkringsgivaren ska dessutom beskriva innebörden av att den kollektiva konsolideringsnivån ligger utanför försäkringsgivarens konsolideringsintervall.

Information ska lämnas om hur tillgångsslagens faktiska variation i tiden kan påverka konsolideringen och återbäringsräntan. Information ska också lämnas hur den kollektiva konsolideringens förändring kan påverka periodiska utbetalningar, såväl i höjande som sänkande riktning. (FFFS 2006:2)

17. Principerna ska anges för bestämmande av försäkringens värde vid eventuellt återköp eller flyttning av försäkringssparandet eller då försäkringen sätts ned till brev.

Information ska även lämnas om de villkor som reglerar hur försäkringens värde i övrigt kan disponeras.

Flyttning av försäkringssparande

Följande uppgifter ska lämnas vid flyttning av försäkringssparande:

18. När försäkringskapitalet flyttas från en försäkringsgivare, ska den försäkringsgivare från vilken flyttningen sker, lämna information om att det tidigare försäkringsavtalet upphör och att kapitalet placeras i en ny försäkring enligt nytt avtal.

I förekommande fall ska följande information lämnas av försäkringsgivaren:

- uppgifter om eventuell särskild återbäringsgrupp med anledning av att försäkringen getts flyttningsrätt,
- vilket värde som kommer att flyttas och de eventuella avdrag för kostnader och värdejusteringar som kommer att göras på befintligt försäkringsvärde,
- uppgifter om att utfäst försäkringsbelopp och det aktuella riskskydd inklusive premiebefrielseskydd som finns i gällande försäkringsavtal kan förändras,
- uppgifter om att vid fondförsäkring kan möjligheten att välja placering förändras eller helt upphöra,
- tidpunkt när försäkringsgivarens ansvar upphör, samt
- vad som i övrigt kan bedömas vara betydelsefull information. (FFFS 2006:2)

19. När försäkringskapitalet flyttas från en försäkringsgivare, ska den försäkringsgivare till vilken flyttningen sker, i förekommande fall lämna följande information:

- Försäkringsgivaren ska beskriva klassificeringen av försäkringens värde och de konsekvenser detta kan få på förmånsrätten. Med klassificering menas uppdelning av värdet med avseende på i avtalet utfästa förmåner och olika former av återbäring. Om hela värdet anses som premie för en utfästelse, behövs ingen beskrivning.
- Vad som i övrigt kan bedömas vara betydelsefull information ska anges med särskilt avseende på flyttningen.
- All övrig tillämplig information ska anges som enligt dessa föreskrifter ska lämnas innan ett nytt försäkringsavtal ingås. Undantag får göras i de fall då flyttningen bestämts i samband med att avtalet tecknades med den överlåtande försäkringsgivaren. (FFFS 2006:2)

Ekonomiska uppgifter om försäkringsgivaren

Följande ekonomiska uppgifter ska lämnas om försäkringsgivaren:

20. Översiktliga uppgifter ska anges om vilka långsiktiga placeringsmål försäkringsgivaren fastställt för samtliga tillgångar med särskild redovisning dels för de tillgångar som används för skuldteckning för villkorad återbäring, garanterad återbäring och öv-

riga försäkringsåtaganden, dels för preliminärt fördelad (allokerad) återbäring, med angivande av fördelning på

- a) aktier och andelar,
- b) fastigheter och lån mot säkerhet i fastighet,
- c) fastförräntade tillgångar, och
- d) övriga placeringar.

Uppgifter ska lämnas om i vilken utsträckning så kallad matchning mellan tillgångar och skulder tillämpas för säkerställande av åtaganden.

Uppgifter ska lämnas om hur ytterligare information kan erhållas om försäkringsgivarens totala kapitalplacering.

Denna punkt gäller inte för livförsäkringar som endast gäller för dödsfall och som meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder. Det gäller inte heller för fondförsäkring. (FFFS 2006:2)

21. Uppgifter ska anges om hur information kan erhållas om försäkringsgivarens ekonomiska ställning till exempel genom den senaste årsredovisningen. (FFFS 2006:2)

Fondförsäkring

Följande uppgifter ska lämnas om fondförsäkring:

22. Den eller de värdepappersfonder eller de index ska anges till vilka förmånerna kan knytas.

23. Hur ett fondbyte går till ska anges och hur stora kostnader som därvid tas ut.

24. De avgifter som försäkringsgivaren tar för att täcka aktuella driftskostnader och skatt ska anges, med fördelning på

- a) avdrag från premien innan köp av andelar sker,
- b) eventuell skillnad i köp- och säljkurs för andelar, och
- c) avdrag från fond- eller andelsvärdet.

Information ska också lämnas om att ytterligare kostnadsuttag kan göras för fondbolagets eller motsvarande instituts förvaltning av fonden samt om storleken av dessa förvaltningskostnader. Detta gäller dock endast fonder som förvaltas av fondbolag som tillhör samma koncern som försäkringsgivaren samt andra fonder som försäkringsgivaren aktivt marknadsför. (FFFS 2006:2)

25. Fondernas huvudsakliga placeringsinriktning ska anges.

Informationen ska lämnas om fonder som förvaltas av fondbolag i samma koncern som försäkringsgivaren, samt för andra fonder som försäkringsgivaren aktivt marknadsför.

Informationen ska innehålla en redogörelse för de olika slag av tillgångar som fonden ska innehålla, till exempel aktier, obligationer och likvida medel. Det ska framgå om fonden har en särskild placeringsinriktning med avseende på bransch, geografiskt område eller i något annat hänseende. Informationen kan lämnas genom att fondbolagets informationsbroschyr överlämnas. (FFFS 2006:2)

Klagomålshantering

Följande uppgifter ska lämnas om klagomålshantering:

26. Information ska lämnas om hur klagomål och tvist handläggs när det gäller försäkringsavtalet.

Information ska lämnas om vilka rutiner försäkringsgivaren har när det gäller kontakter med kunder i klagomålsärenden enligt Finansinspektionens allmänna råd om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter. Information ska även lämnas om möjligheten att få ett beslut omprövat av försäkringsgivaren eller av en branschgemensam nämnd. Information ska vidare lämnas om möjligheten att få en tvist prövad av Allmänna reklamationsnämnden och av allmän domstol. Information ska också lämnas om möjligheten att få rådgivning på annat sätt, t.ex. genom Konsumenternas försäkringsbyrå. (FFFS 2006:2)

B. Information under försäkringstiden men före utbetalning

Under försäkringsavtalets löptid fram till utbetalningen ska försäkringsgivaren lämna följande information.

Ändringar

Följande uppgifter ska lämnas om ändringar:

1. Varje ändring ska anges av försäkringsgivarens namn, associationsform, adress till huvudkontoret och, i tillämpliga fall, adressen till den agentur eller den filial som ingått avtalet.
2. Uppgifter ska anges som avses i A 1–A 26 och som är av väsentlig betydelse för avtalet och vilka berörs av en beslutad ändring av försäkringsvillkoren, i lagstiftning eller försäkringsgivarens policy avseende kollektiv konsolidering. (FFFS 2006:2)
3. Avvikelse från befintlig policy avseende kollektiv konsolidering ska anges i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet. Konsekvenser av avvikelsen och de åtgärder som försäkringsgivaren avser att vidta med anledning av denna ska också anges.

Med avvikelse avses att kollektiv konsolideringsnivå vid två på varandra följande kvartalsskiften ligger utanför konsolideringsintervall enligt försäkringsgivarens policy. (FFFS 2006:2)

Årlig information

Försäkringsgivaren ska årligen lämna information om följande:

4. I den mån avtalet berörs av följande poster ska årliga uppgifter lämnas om:
 - a) Garanterad och villkorad återbäring.
 - b) Utvecklingen av försäkringens värde under året (tillgodohavande eller pensionskapital, inklusive garanterad och villkorad återbäring).
I den mån värden gottskrivits försäkringen utöver vad som direkt följer av avtalet ska det klart framgå att gottskrivningen inte innebär något löfte om eventuella gottskrivningar i framtiden. Andel i konsolideringsfond är inte gottskriven såsom återbäring förrän beslut om detta fattats av stämman. Om information lämnas om sådan andel (preliminärt fördelad, allokera, återbäring) som ännu inte har gottskrivits försäkringen, ska det tydligt framgå att medlen utgör försäkringsgivarens riskkapital samt innebörden av detta.
 - c) Eventuella ändringar ska anges avseende de principer som tillämpas för uppräknings av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.
 - d) Hur stor ersättning som skulle ha utbetalats vid dödsfall per redovisat datum ska anges, inklusive återbäring i syfte att ge försäkringstagaren en möjlighet att överblicka sitt försäkringsskydd.
 - e) I förekommande fall, ska aktuell storlek anges av de kostnader som kommer belastas värdet vid eventuell återköp eller flyttning av sparande.
 - f) Hur stor del av den, under året, inbetalade premien som avser tilläggsförmåner ska anges. Om det inte finns en identifierbar premie ska information lämnas om att förmånen påverkat försäkringens värde.
 - g) Uppgifter om storleken på de kostnader som har belastat försäkringen under den redovisade perioden ska anges. Härmed avses även sådana kostnader för vilka ett generellt avdrag gjorts från återbäringen. Därutöver, ska anges de övriga väsentliga orsakerna till förändringen av försäkringens värde, såsom:
 - avkastning som gottskrivits eller tillgodoräknats försäkringen under året,
 - skatt som belastat försäkringen under året,
 - riskpremie, och
 - arvsvinst.

- h) I anslutning till påbörjande av periodisk utbetalning, ska försäkringsgivaren informera om möjligheten att ändra försäkringen i enlighet med A 6.
- i) Information ska lämnas om att försäkringen kan behöva ses över i vissa avseenden, exempelvis när det gäller förmånstagare och behovet av efterlevandeskydd. (FFFS 2006:2)

C. Information under utbetalningstiden

Försäkringsgivaren ska lämna följande information under utbetalningstiden.

Ändringar

Följande uppgifter ska lämnas om ändringar:

1. Uppgifter som avses i B 1 ska anges. (FFFS 2006:2)
2. Ändringar ska anges i försäkringsvillkor, lagstiftning eller försäkringsgivarens policy för kollektiv konsolidering, som kan anses vara av betydelse för den ersättningsberättigade att känna till. (FFFS 2006:2)
3. Eventuella ändringar ska anges avseende de principer som tillämpas för uppräknade utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.
4. Avvikelse från befintlig policy avseende kollektiv konsolidering ska anges i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet. Konsekvenser av avvikelsen och de åtgärder som försäkringsgivaren avser att vidta med anledning av denna ska också anges.

Med avvikelse avses att kollektiv konsolideringsnivå vid två på varandra följande kvartalsskiften ligger utanför konsolideringsintervall enligt försäkringsgivarens policy.

Detta gäller endast för försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring enligt retrospektivreservmetod. (FFFS 2006:2)

5. Avvikelse från befintlig policy som avser kollektiv konsolidering ska anges i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet. Konsekvenser av avvikelsen i fråga om påverkan av aktuell och framtida värdesäkring av de ersättningsberättigades pensionsutbetalningar ska också anges.

Detta gäller endast för försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring enligt pensionstilläggsmetod. (FFFS 2006:2)

Årlig information

Försäkringsgivaren ska årligen lämna information om följande:

6. Uppgifter ska lämnas om
 - a) aktuellt försäkringsbelopp,
 - b) den avkastning som gottskrivits eller tillgodoräknats försäkringen under året,
 - c) de kostnadsuttag som belastat försäkringen under året,
 - d) den skatt som belastat försäkringen under året, samt
 - e) i förekommande fall, uppgifter om att ersättningen kommer att upphöra inom de närmaste 12 månaderna. (FFFS 2006:2)

D. Kompletterande information om tjänstepensionsförsäkring

Försäkringsgivare som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, ska iaktta följande när information lämnas till ersättningsberättigade.

Information om försäkringsgivaren

1. På begäran ska ersättningsberättigade få den senast upprättade årsredovisningen. Om försäkringsgivaren tryggar mer än en pensionsplan ska ersättningsberättigade få årsredovisningen för den pensionsplan de tillhör, om sådan information finns tillgänglig. (FFFS 2006:2)

Uppgifter om pensionsplaner

2. Inom skäligen tid räknat från ändringsbeslut ska den information som behövs om ändringar av reglerna för en pensionsplan lämnas till de ersättningsberättigade som tillhör den.

Ersättningsberättigade ska få den information som behövs om dels de förmåner som de har rätt till, dels de utbetalningsalternativ som finns när pension eller andra förmåner ska börja betalas ut.

På begäran ska ersättningsberättigade få den information som behövs om

- hur pensionsförmånerna bestäms när full tjänstetid har intjänats vid förmånsbestämd pension,
- pensionsförmånernas storlek om anställningen upphör, och
- villkor för överföring av pensionsrättigheter om anställningen upphör. (FFFS 2006:2)

Uppgifter om placeringsriktlinjerna

3. Om en ersättningsberättigad eller någon som företräder denne begär att få information om de placeringsriktlinjer som ska vara upprättade i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som bedriver verksamhet avseende tjänstepension, ska följande ingå i den information som försäkringsgivaren lämnar:

- en övergripande beskrivning av de tillgångar som avser tjänstepension,
- uppgift om avkastningsmål, och
- uppgift om risknivå i tillgångar och åtaganden som helhet. (FFFS 2006:2)

Bilaga 2 Pensionsstiftelsers information om tjänstepension

Pensionsstiftelser som avses i 9 a § tryggandelagen samt utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 5 § 3 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, ska när de tillämpar 10 d § tryggandelagen, iaktta följande när det gäller information till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande vilkas pension tryggas av stiftelsen.

Information om stiftelsen och dess verksamhet

1. På begäran ska informationsberättigade få den senast upprättade årsredovisningen. Om pensionsstiftelsen eller det utländska tjänstepensionsinstitutet tryggar mer än en pensionsplan, ska de informationsberättigade få årsredovisningen för den pensionsplan som de tillhör, om sådan information finns tillgänglig. (FFFS 2006:2)

Uppgifter om placeringsriktlinjerna

2. Om en informationsberättigad eller någon som företräder denne begär att få information om de placeringsriktlinjer som ska vara upprättade i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som bedriver verksamhet avseende tjänstepension, ska följande ingå:

- en övergripande beskrivning av de tillgångar som avser tjänstepension, och
- uppgift om avkastningsmål. (FFFS 2006:2)

Klagomål på information

3. För att ta hand om klagomål som informationsberättigade kan ha på mottagen information, ska pensionsstiftelsen eller det utländska tjänstepensionsinstitutet ha den beredskap som behövs för att lämna svar, eller kunna hänvisa till någon som kan lämna svar. (FFFS 2006:2)

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2003:8 Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag**1 kap. Tillämpningsområde**

1 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av försäkringsbolag som avses i 7 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

2 § I de allmänna råden finns uppgifter om vad de försäkringstekniska riktlinjerna i ett försäkringsbolag bör innehålla. Riktlinjerna kan även innehålla principer för annan försäkringsteknisk hantering utöver de som nämns i dessa allmänna råd.

2 kap. Försäkringstekniska riktlinjer

1 § Försäkringsbolaget bör utforma de försäkringstekniska riktlinjerna så att det som är gemensamt för försäkringsrörelsen behandlas före det som gäller för enskilda delar.

Bestämning av premier

2 § När det gäller livförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer antaganden om:

1. avkastning,
2. avkastningsskatt,
3. livslängd,
4. sjuklighet, exempelvis premiebefrielseskydd,
5. andra risker, exempelvis förhöjd risk och optionsrätt, samt
6. driftskostnader.

Försäkringsbolaget bör ange principerna för hur det följer upp premiesättningen. I principerna bör särskilt risken för att avtal upphör i förtid behandlas och faran för moturval när det gäller riskantaganden.

3 § När det gäller skadeförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur premiesättningen följs upp. För skadeförsäkring där premien bestäms för minst tio år gäller vad som anges i 2 § i tillämpliga delar.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

4 § När det gäller livförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer antaganden som i 2 § i tillämpliga delar för livförsäkringsavsättningar och avsättningar för återbäring. Vidare bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer metod för beräkning av avsättningar för oreglerade skador med särskild betoning på beräkning av avsättningar för okända skador. Försäkringsbolaget bör även ange hur principerna för avsättningar för villkorad återbäring bestäms.

5 § När det gäller skadeförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer metod för att beräkna avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt för oreglerade skador, däribland skaderegleringskostnader.

När det gäller försäkringsavsättningar i skadebolag för livräntor och sjukräntor som avser rapporterade skador bör försäkringsbolaget i tillämpliga delar beakta de aspekter som anges i 2 §.

Återköp, belåning och flyttning av försäkringar

6 § Försäkringsbolaget bör ange principerna för rätt till återköp, belåning och flyttning av försäkringar. Här bör särskilt följande behandlas:

1. reglerna för hur återköp, belåning och flyttning m.m. begränsas,
2. principerna för hur högsta återköpsvärde eller lånevärde beräknas,

3. principerna för hur låneränta bestäms,
4. principerna för rätt till flyttning av en försäkrings värde till annat försäkringsbolag eller annan försäkringsgren,
5. försäkringsbolagets rätt att göra återköp, och
6. försäkringsbolagets rätt att flytta en försäkrings värde.

Försäkringsbolaget bör för punkten 2 beakta vad som anges i 2 § i tillämpliga delar.

För punkten 4 bör försäkringsbolaget ange principerna för åtskillnad vad avser kapitalplaceringar för bestånd med rätt eller utan rätt till flyttning.

Fördelning av återbäring

7 § När det gäller livförsäkringsavtal som medger rätt till återbäring bör försäkringsbolaget ange principerna för fördelning av överskott i form av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Principer bör i förekommande fall anges för gottskrivning av

1. garanterad återbäring, och
2. villkorad återbäring.

Försäkringsbolaget bör ange principerna för att bestämma och följa upp faktorer som är väsentliga för gottskrivning av återbäring.

Försäkringsbolaget bör ange sin policy för kollektiv konsolidering i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:1) om kollektiv konsolidering.

8 § När det gäller skadeförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för fördelning av överskott i form av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Avgiven och mottagen återförsäkring

9 § När det gäller avgiven och mottagen återförsäkring bör försäkringsbolaget ange:

1. principerna för hur det bestämmer maximalt självbehåll, och
2. principerna för hur det väljer återförsäkringslösningar och återförsäkrare.

10 § Försäkringsbolag som huvudsakligen bedriver direkt försäkring bör ange de principer som styr omfattningen av mottagen återförsäkring.

Soliditet

11 § Försäkringsbolaget bör ange principerna för hur soliditeten ska tillgodoses, exempelvis principer för styrning av soliditeten och period för återställande av normal soliditetsnivå. Principerna bör anges för hur soliditeten ska upprätthållas i händelse av högfrekvent in- respektive utflyttning av försäkringsvärden i försäkringsbeståndet.

3 kap. Försäkringstekniskt beräkningsunderlag

1 § Det försäkringstekniska beräkningsunderlaget bör för försäkringsbolaget tillsammans med de försäkringstekniska riktlinjerna utgöra ett tillräckligt underlag för beräkningar, styrning och kontroll.

2 § Det försäkringstekniska beräkningsunderlaget bör vara ordnat och förvarat på ett sådant sätt att ett utdrag snarast kan lämnas på begäran av Finansinspektionen.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2004:1 Finansiell saneringsplan

(senast ändrad genom FFFS 2005:29)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas om Finansinspektionen beslutar att följande företag ska upprätta en finansiell saneringsplan:

- svenska försäkringsbolag enligt 19 kap. 11 § tredje stycket försäkringsrörelselagen (1982:713),
- utländska försäkringsgivare från tredje land enligt 6 kap. 9 § första stycket 1 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, och
- understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring enligt 71 § tredje stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar.

(FFFS 2005:29)

Planens innehåll

2 § En finansiell saneringsplan ska innehålla uppgifter om företagets ekonomiska situation vid tidpunkten för planens upprättande och prognos för de kommande tre åren som avser:

- a) driftskostnader, särskilt löpande allmänna omkostnader och provisioner,
- b) intäkter och kostnader som avser direkt försäkring samt mottagen och avgiven återförsäkring,
- c) resultat- och balansräkning,
- d) storleken på tillgångarna för skuldtäckning, och
- e) kapitalbas och erforderlig solvensmarginal.

3 § En finansiell saneringsplan ska även innehålla företagets placeringsriktlinjer samt uppgifter om företagets allmänna policy i fråga om återförsäkring. Policyn ska åtminstone innehålla identifiering och hantering av återförsäkringsrisker, återförsäkringsprogram och uppgifter om avgiven återförsäkring, se Finansinspektionens allmänna råd om teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag. En finansiell saneringsplan ska också innehålla en analys av reservsättningsriskerna.

4 § Den finansiella saneringsplanen ska dessutom innehålla en beskrivning av de åtgärder som företaget behöver vidta, i förekommande fall, för att förbättra företagets finansiella ställning och hur de åtgärderna påverkar prognosen enligt 2 §. Vidare ska företaget redogöra för andra förhållanden som kan antas ha väsentlig betydelse för företagets ställning.

Allmänna råd

Företagets revisor bör granska och redogöra för innehållet i den finansiella saneringsplanen. Redogörelsen bör bifogas planen.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2004:4 Finansiell rådgivning till konsumenter

(senast ändrad genom FFFS 2007:20)

1 kap. Tillämpningsområde	1141
2 kap. Kompetenskrav	1141
Allmänt	1141
Kunskaper	1142
Kunskapstest	1142
Uppdaterade kunskaper	1142
Praktisk erfarenhet	1142
3 kap. Dokumentation av rådgivningsuppdraget	1142
Uppgifter om den som lämnar rådgivning	1142
Uppgifter om konsumenten	1142
Uppgifter om rådgivningssituationen	1143
Dokumentationens utförande	1143
Utlämnande av dokumentation till konsumenten	1143
Arkivering	1144
4 kap. Riktlinjer för rådgivningsverksamhet och information	1144
Bilaga 1 Allmänna råd avseende kompetenskraven i 2 kap.	1145

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bl. a. bestämmelser om vilka kompetenskrav som ska ställas på den som lämnar råd, hur det som förekommit vid rådgivningstillfället ska dokumenteras, vilka undantag som får göras från att lämna ut dokumentationen till konsument samt vilken information som ska lämnas till konsumenter i samband med rådgivning och god rådgivningssed.

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av näringsidkare som står under Finansinspektionens tillsyn och som lämnar sådan finansiell rådgivning som avses i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter.

Föreskrifterna och de allmänna råden gäller dock inte finansiell rådgivning som tillhandahålls av

1. fondbolag enligt 7 kap. 1 § första stycket 3 lagen (2004:46) om investeringsfonder,
2. försäkringsförmedlare enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, eller
3. värdepappersinstitut och utländska värdepappersföretag enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Näringsidkares rådgivningsverksamhet är av varierande storlek och karaktär och de tillhandahåller olika slag av finansiell rådgivning. Dessa föreskrifter och allmänna råd är avsedda att ge utrymme för anpassningar till den enskilde näringsidkarens storlek och inriktning samt till rådgivningsverksamhetens inriktning, omfattning och svårighetsgrad. (FFFS 2007:20)

2 kap. Kompetenskrav*Allmänt*

1 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd har tillräckliga kunskaper i förhållande till den rådgivning som lämnas. Kunskaperna ska vara relevanta i förhållande till rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

Närmare vägledning om kunskapernas innehåll lämnas i bilaga 1.

Kunskaper

2 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd känner till innehållet i relevanta lagar och regler med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

3 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd därutöver förstår och kan uppfylla de krav som rådgivningen ställer med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad. Kunskaperna ska omfatta vad rådgivaransvar, etik och god rådgivarsed innebär. Vidare ska kunskaperna omfatta hur omsorgs-, avrådande- och dokumentationsplikten ska fullgöras.

4 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd dessutom kan tillämpa kunskaper om sparande och placeringar i finansiella instrument och försäkringar med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

Kunskapstest

5 § Näringsidkaren ska säkerställa att den personal som lämnar råd uppfyller kunskapskraven i 1–4 §§ genom att se till att personalen har genomgått ett lämpligt kunskapstest och godkänts i detta. Om kunskapstestet inte tillhandahålls av en från näringsidkaren fristående person ska en oberoende granskare ha godkänt testet. Granskaren ska vara en från näringsidkaren oberoende person med lämpliga kvalifikationer.

Uppdaterade kunskaper

6 § Näringsidkaren ska med erforderlig regelbundenhet säkerställa att den personal som lämnar råd har tillräckliga kunskaper.

Praktisk erfarenhet

7 § Näringsidkaren ska säkerställa att den personal som lämnar råd har erhållit lämplig praktisk erfarenhet. Den praktiska erfarenheten ska bl.a. omfatta kommunikation mellan personal och konsument.

3 kap. Dokumentation av rådgivningsuppdraget

Uppgifter om den som lämnar rådgivning

1 § Dokumentationen ska innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera

- näringsidkaren,
- den personal som lämnar råd och
- förutsättningarna för rådgivningen.

Allmänna råd

I dokumentationen bör uppgifter om den personal som lämnar råd såsom kompetens och befohgenhet samt övriga uppgifter som har betydelse för rådgivningssituationen specificeras. Vidare bör dokumenteras vilka typer av finansiella produkter näringsidkaren lämnar råd om.

Uppgifter om konsumenten

2 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om konsumentens

- namn,
- erfarenhet av finansiella placeringar,
- ekonomiska och andra förhållanden,
- syfte med placeringen,
- riskbenägenhet och
- huvudsakliga placeringsinriktning.

Om konsumenten redan är väl känd av näringsidkaren behöver näringsidkaren inte inhämta samtliga uppgifter om konsumenten. I sådant fall ska näringsidkaren dokumentera skälen för underlåtenheten att inhämta uppgifter.

Allmänna råd

Vid en pågående kundrelation mellan näringsidkare och konsument bör uppgifterna uppdateras regelbundet.

Konsumentens ekonomiska eller andra för rådgivningen väsentliga förhållanden bör dokumenteras genom att exempelvis konsumentens familjeförhållanden, inkomst, förmögenhet, utgifter, skulder och försäkringssituation anges.

Vid dokumentation av konsumentens syfte med placeringen bör även dennes placeringshorisont noteras.

Konsumentens inställning till olika grader av risk och totala riskbenägenhet bör dokumenteras. Även konsumentens kunskap om risken med den rekommenderade placeringen bör dokumenteras.

Om näringsidkaren och konsumenten överenskommit ramar för konsumentens placeringsinriktning eller om näringsidkaren föreslagit viss placeringsinriktning, t. ex. att endast placera i fonder med viss inriktning, att placera i aktier och räntebärande värdepapper med viss procentuell fördelning eller att placeringar i derivatinstrument får ske, bör dessa ramar för placeringarna noteras.

Om konsumenten inte vill lämna ut uppgifter om sig själv bör detta noteras.

Uppgifter om rådgivningssituationen

3 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om

- tidpunkt för rådgivningen,
- vilket/vilka råd som lämnades och
- om konsumenten har avråtts från en viss placering.

Allmänna råd

De råd som lämnas bör specificeras även med avseende på vilken typ av produkt rådet avser, kvantitet samt andra för rådgivningen relevanta omständigheter. Grunderna för råden bör dokumenteras genom att eventuella bakgrundsfaktorer som relevanta analyser och rekommendationer noteras.

Vid dokumentation av avrådan bör grunderna för avrådandet noteras. Det bör även noteras om konsumenten trots allt väljer att genomföra den avrådda placeringen om den uppgiften är känd för den som lämnat rådet.

Dokumentationens utförande

4 § Uppgifter om rådgivningssituationen enligt 3 § ska dokumenteras i samband med rådgivningstillfället och av den som lämnar råd. Dokumentation av uppgifter enligt 1 och 2 §§ får utföras av annan än den som lämnat rådet och vid en tidigare tidpunkt.

5 § Dokumentation enligt 1–3 §§ får utföras på valfritt medium under förutsättning att dokumentationen för varje rådgivningstillfälle är lätt identifierbar och lätt sökbar.

Utlämnande av dokumentation till konsumenten

6 § Dokumentation av uppgifter enligt 1–3 §§ ska lämnas ut till konsumenten i samband med det första rådgivningstillfället eller i nära anslutning därtill. Utlämnandet ska ske utan onödigt dröjsmål.

7 § Om rådgivning till samma konsument lämnas även vid senare tillfällen behöver dokumentationen av uppgifterna enligt 1 och 2 §§ endast lämnas ut på begäran av konsumenten i samband med eller efter rådgivningen, under förutsättning att uppgifterna inte har betydelse för rådgivningen.

8 § Om rådgivning till samma konsument lämnas även vid senare tillfällen behöver dokumentationen av uppgifterna enligt 3 § endast lämnas ut på begäran av konsument i samband med eller efter rådgivningen, under förutsättning att konsumentens huvudsakliga placeringsinriktning är oförändrad och att dokumentationen sker genom ljudupptagning av telefonsamtal mellan konsumenten och näringsidkaren.

Undantag från utlämnande ska noteras i dokumentationen.

9 § Näringsidkaren ska informera konsumenten om dennes möjlighet att på begäran få ut sådan dokumentation som näringsidkaren endast behöver lämna ut på konsumentens begäran.

10 § Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen, efter ansökan av en näringsidkare, medge ytterligare undantag från utlämnande av dokumentation.

Arkivering

11 § Handlingar och uppgifter som utgör dokumentation ska arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt och ska vara lätt sökbara även efter rådgivningstillfället.

4 kap. Riktlinjer för rådgivningsverksamhet och information

Allmänna råd

Riktlinjer

1. Näringsidkaren bör ha riktlinjer för hur rådgivningsverksamhet ska hanteras. Riktlinjerna bör innehålla handlingsregler som säkerställer att rådgivningsverksamhet vid varje tidpunkt bedrivs inom ramen för gällande regelverk och enligt god rådgivningssed. Riktlinjerna bör också omfatta bestämmelser för hur näringsidkaren kontrollerar och följer upp att den personal som lämnar råd följer externa och interna regler för rådgivningsverksamheten.
2. Näringsidkaren bör i riktlinjerna identifiera var i organisationen och genom vilka media rådgivning lämnas och ange hur dokumentation ska ske i de förekommande fallen.
3. Näringsidkaren bör i riktlinjerna fastställa vilka kompetenskrav som ställs på den personal som lämnar råd utifrån rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad och vilken personal som omfattas av dessa krav.

Information till konsument vid rådgivning

4. Näringsidkaren bör vid sina kontakter med konsumenter tydligt skilja på vad som är råd för placeringar respektive marknadsföring eller information om produkter.
5. Näringsidkaren bör informera konsumenten om dennes rättigheter enligt lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter.
6. Näringsidkaren bör informera konsumenten om vilka produkter och tjänster denne tillhandahåller samt om andra omständigheter av väsentlig betydelse för rådgivningen.
7. Om rådgivaren bedömer att konsumenten behöver ytterligare rådgivning eller information bör konsumenten upplysas om detta. Om den som lämnar råd vill överlåta åt någon annan att fullgöra uppdraget bör även detta klargöras för konsumenten.
8. Näringsidkaren bör informera konsumenten om att dennes val att inte lämna uppgifter om sig själv kan påverka rådgivningens omfattning och innehåll.

Bilaga 1 Allmänna råd avseende kompetenskraven i 2 kap.

Kunskapsområden och kunskapsnivå bör anpassas efter näringsidkarens verksamhet och komplexiteten av de lösningar och produkter som rekommenderas en enskild konsument. Nedanstående sammanställning av de kunskapsområden som den som lämnar råd bör behärska får därför inte ses som uttömmande.

Specifikation av kunskapskravet enligt 2 kap. 2 §

Regelverk

Sundhetsreglerna i tillämpliga näringsrättsliga lagar
 Penningtvätt, investerarskydd och insiderregler
 Avtals-, skadestånds- och mellanmansrätt
 Konsumenträtt
 Arvs-, gåvo- och familjerätt och socialförsäkringsrätt
 Tillämpliga skatterättsliga regler
 Finansinspektionens roll och regelverk
 Tillämplig självreglering

Specifikation av kunskapskravet enligt 2 kap. 3 §

Etik

Rådgivarens roll och ansvar
 Information om handeln till kunder
 Rättvis behandling av kund
 Sekretessregler

Specifikation av kunskapskravet enligt 2 kap. 4 §

Placeringar och sparformer

Aktier och aktierelaterade instrument
 Ränteinstrument
 Fondandelar
 Derivatinstrument
 Blandformer och strukturerade produkter
 Pensionsförsäkring
 Kapitalförsäkring

Finansiell ekonomi

Kunskap om kapitalmarknadens roll och funktion
 Grundläggande placeringsstrategier
 Avkastning och risk
 Riskjusterad avkastning
 Grundläggande portföljlära

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2004:6 Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut

Tillämpningsområde och definitioner	1146
Grundläggande principer	1147
Identifiering av kreditrisk	1147
Mätning av kreditrisk	1147
Rapportering inom institutet	1148
Styrdokument	1148
Kreditprövning	1148
Kreditbeslut	1148
Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk	1148
Riskkontroll	1149
Kreditkultur	1149

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för en god kreditriskhantering i instituten. De allmänna råden beskriver vad ett institut bör beakta för att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över sina kreditrisker.

Instituten är av varierande storlek och karaktär. Därför är de allmänna råden generellt utformade och lämnar utrymme för alternativa lösningar beroende på verksamhet och bransch.

2 § I de olika regelverk som gäller för instituten finns:

- en övergripande bestämmelse om riskhantering i 6 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- bestämmelser om hantering av krediter och övriga engagemang i 8 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- bestämmelser om kreditgivning i 3 kap. lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och
- bestämmelser om beslut i kreditärenden i 6 kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker och i 3 kap. sparbankslagen (1987:619).

3 § Hanteringen av kreditrisker är ett centralt område i ett instituts verksamhet. Förutom dessa allmänna råd är Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag tillämpliga inom detta område.

4 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av kreditinstitut, värdepappersinstitut och sådana filialer till utländska kreditinstitut och företag som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse i Sverige.

5 § I dessa allmänna råd betyder:

- *dualitetsprincipen*: principen om att ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan,
- *institut*: kreditgivande företag som omfattas av dessa allmänna råd,
- *kredit*: krav på fullgörande av betalningsskyldighet som institutet har eller kan få mot någon på grund av ett rättsförhållande som uppkommit i institutets affärsrörelse,
- *kreditbeslut*: beslut om att bevilja eller avslå en kreditansökan eller ändra villkor i en tidigare beviljad kredit,
- *kreditrisk*: risken för förlust på grund av att en kredit inte fullgörs,

- *kreditriskhantering*: att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över kreditrisker,
- *limit*: fastställd gräns för riske exponering med avseende på t.ex. en viss kund, kundgrupp, marknad eller produkt,
- *riskklassificering*: institutets klassificering av kredittagare eller krediter med avseende på dels sannolikheten för fallissemang, dels förlustens storlek vid fallissemang,
- *samlimitering*: sammanläggning av limiter för grupper av kredittagare med gemensamma ekonomiska intressen eller andra beroendeförhållanden, samt
- *styrdokument*: institutets kreditstrategi, policies, instruktioner och liknande dokument som ytterst utgår från styrelsen och är avsedda att styra institutets kreditriskhantering.

Grundläggande principer

6 § All kreditgivning är förenad med risk. Därför bör institutet hantera sina kreditrisker på ett sunt sätt, och så att dessa inte överstiger de nivåer som institutet förutsatt.

7 § Styrelsen i institutet har det yttersta ansvaret för kreditriskhanteringen.

8 § Ingen person bör delta i hanteringen av ett ärende eller i ett kreditbeslut som avser en närstående, en närståendes företag eller annars när det kan finnas risk för jäv.

9 § Institutet bör ha en klar strategi för omfattningen av och inriktningen i den samlade kreditrisk som institutet väljer att exponera sig för. Kreditstrategin bör uttrycka de egenskaper som ska känneteckna kreditportföljen när det gäller sammansättning, diversifiering och koncentrationer. Kreditstrategin bör också ge vägledning om hur risk ska beaktas vid prissättning.

Institutet bör ha en god beredskap för att vid behov, t.ex. vid förändringar i omvärlden, ändra kreditstrategin. Därför bör institutet löpande utveckla personalens kompetens samt utvärdera rutiner, produkter och arbetssätt.

Kreditstrategin och övriga styrdokument bör vara utformade så att dessa kan tillämpas utan att intressekonflikter uppstår med andra strategier och målsättningar i institutet.

10 § Om flera institut ingår i en koncern, bör kreditriskhanteringen så långt det är möjligt ske på ett enhetligt sätt i instituten. I dessa fall bör styrdokumenterna utformas och tillämpas på ett enhetligt sätt. Koncernens samlade exponering mot en viss motpart bör beaktas när instituten fattar kreditbeslut.

Identifiering av kreditrisk

11 § Institutet bör ha en god kunskap om den kreditrisk som verksamheten medför. Institutet bör därför löpande identifiera den kreditrisk som det exponeras för och kan komma att exponeras för. Institutet bör beakta att kreditrisk kan uppträda på olika sätt i olika produkter och marknader.

Mätning av kreditrisk

12 § Institutet bör löpande mäta och följa upp den samlade kreditrisk som det exponeras för.

För mätningen av kreditrisker bör institutet klassificera sina kredittagare eller krediter med avseende på kreditrisk. Riskklassificeringen bör bygga på definierade kriterier som löpande utvärderas. Informationsunderlaget för riskklassificeringen bör vara av sådan kvalitet att riskklassificeringen speglar faktiska förhållanden.

Institutet bör återkommande enligt fastställda rutiner och vid behov, ompröva en fastställd riskklass för en viss kredittagare eller kredit.

13 § Processen för mätning bör åtminstone göra det möjligt att:

- a) analysera kreditportföljens sammansättning i riskhänseende,
- b) löpande övervaka kreditriskens utveckling i en enskild kredit och i hela kreditportföljen, samt
- c) analysera känslighet för förändringar.

Rapportering inom institutet

14 § I institutet bör det finnas informationssystem för rapportering av kreditrisk. För institutets rapporter bör det finnas fastställda uppgifter om innehåll, mottagare, rapportansvarig och vid vilka tillfällen som rapporterna ska lämnas.

Styrdokument

15 § Institutet bör ha fastställda skriftliga styrdokument för kreditriskhanteringen. Styrdokumenterna bör vara anpassade till institutets organisation och arbetssätt och bör åtminstone innehålla uppgifter om:

- a) vilka instanser i institutet som får fatta kreditbeslut och förutsättningar för beslutförhet i dessa instanser,
- b) instansernas befogenheter att fatta kreditbeslut, t. ex. när det gäller beloppsgränser,
- c) i vilken utsträckning olika tillgångar kan accepteras som säkerhet och hur dessa ska värderas,
- d) principer för hur en limit bestäms och när samlimitering ska förekomma samt när en limit ska omprövas,
- e) under vilka förutsättningar en kredit får beviljas genom enmansbeslut,
- f) på vilka grunder en ledamot i en instans som får fatta kreditbeslut utses och hur detta sker,
- g) hur identifiering och mätning av kreditrisk ska gå till (se 11, 12 och 13 §§),
- h) omfattning av institutets rapportering av kreditrisk (se 14 §),
- i) krav på omfattning av underlag för analys vid kreditprövning (se 16 §),
- j) hur hanteringen ska ske av oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk (se 18 §),
- k) omfattningen av riskkontrollens arbete (se 19 §).

Styrdokumenterna bör fastställas årligen. De bör kommuniceras väl i organisationen samt utvärderas löpande.

Kreditprövning

16 § Syftet med kreditprövningen är att undersöka om en kredit kan beviljas eller inte, med hänsyn till institutets krav.

Kreditprövningen bör göras på ett underlag som ger en god bild av den kreditsökandes ekonomiska status. Den bör omfatta en känslighetsanalys av den kreditsökandes återbetalningsförmåga samt en bedömning av risken för en värdeförsämring i förekommande säkerheter.

Kriterierna för kreditprövning bör fastställas årligen och utvärderas löpande.

Kreditbeslut

17 § Kreditbeslut som innebär att en kredit beviljas eller att villkoren i en tidigare beviljad kredit ändras, bör endast fattas när kreditprövning skett i den ordning som institutet fastställt.

Kreditbeslutet bör dokumenteras så att det framgår i vilken instans det fattats och vilka ledamöter som deltagit i beslutet. Dokumentationen bör också omfatta de överväganden som legat till grund för beslutet samt kreditvillkor såsom t. ex. belopp, löptid, ränta, amortering och säkerheter.

Den som deltar i ett kreditbeslut bör förvissa sig om beslutsunderlagets kvalitet och att krediten överensstämmer med styrdokumenterna och bör dessutom kunna värja sig mot påtryckningar om önskat innehåll i beslutet.

Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk

18 § Institutet bör tidigt kunna upptäcka en tilltagande kreditrisk och ha god beredskap för hantering av en sådan.

Av styrdokumenterna bör det framgå hur befogenheterna är fördelade mellan de instanser som får fatta beslut om förfaranden mot kredittagare i syfte att få återbetalning.

Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk bör hanteras skyndsamt för att undvika ett försämrat utfall i arbetet med att få återbetalning eller på annat sätt reducera kreditrisken.

Erfarenheter från hanteringen av oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk bör tas tillvara vid utvärderingen av kreditstrategin och kriterierna för riskklassificering.

Riskkontroll

19 § I institutet bör det finnas en central funktion för oberoende kontroll och analys av kreditrisk. Funktionen bör rapportera till styrelse, ledning och i övrigt till dem som har behov av informationen. Rapporteringen bör ge en allsidig och saklig bild av institutets kreditrisker samt innehålla analyser av utvecklingen i institutets kreditrisker. Funktionen bör också föreslå de ändringar i styrdokument och processer som funktionens iakttagelser om kreditriskhanteringen ger anledning till.

Funktionen bör vara underställd den verkställande direktören eller en annan ledande befattningshavare som är direkt underställd den verkställande direktören och som inte har ansvar för den dagliga kredit- eller affärsverksamheten, men som har goda kunskaper om kreditrisker.

Funktionens uppgifter bör inte utföras av personal som arbetar med den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om kreditrisker.

Funktionens arbete kan utformas på olika sätt beroende på institutets verksamhetsförhållanden. Funktionen kan t. ex. uppdra åt andra funktioner i institutet att sammanställa underlag för dess rapporter och analyser. Funktionen har dock alltid ansvaret för den samlade rapporteringen och analysen av institutets kreditrisker liksom för att underliggande data är korrekta.

Kreditkultur

20 § Institutet bör ha en god kreditkultur. De yrkesmässiga värderingar och normer i kreditfrågor som finns i institutets kreditorganisation, från styrelse till handläggare, bildar sammantagna en kreditkultur, som har betydelse för kreditriskhanteringskvalitet.

En god kreditkultur bygger på många olika faktorer. Exempel på sådana kan vara:

- ett affärsmässigt och riskmedvetet förhållningssätt till kreditfrågor,
- en god kunskap om kunden,
- en kreditadministration där alla moment i kedjan, från det att en kreditansökan prövas till det att en kredit återbetalas eller avvecklas, fungerar utan dröjsmål,
- ändamålsenliga manualer för det praktiska arbetet i kreditadministrationen, t. ex. för säkerhetsvärdering, borgensmän och företagskrediter,
- rationella processer med funktioner som förebygger dels risk för misstag, dels risk för överträdelse av befogenheter,
- att förändringar i institutets verksamhet föregås av omsorgsfullt utvecklings- och testarbete för att säkerställa kontrollen över kreditrisker,
- undvikande av situationer där det finns risk för intressekonflikter,
- tillämpning av dualitetsprincipen,
- en restriktiv inställning till enmansbeslut, samt
- att inte eventuella belöningssystem motverkar en god kreditriskhantering.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2004:9 Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1150
2 kap. Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar	1151
Ansökans utformning	1151
Verksamhetsplan	1151
3 kap. Tillstånd att etablera filial i Sverige och anmälan av representationskontor	1155
Filialetablering	1155
4 kap. Verksamhet i utlandet	1155
Filialetablering	1155
Ändring av filialens verksamhet	1156
Annan gränsöverskridande verksamhet	1156

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa allmänna råd avser förfarandet vid

1. ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse,
2. ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar,
3. ansökan om tillstånd för utländska kreditinstitut och utländska institut för elektroniska pengar att inrätta filial i Sverige,
4. ansökan om tillstånd respektive anmälan för svenska kreditinstitut och institut för elektroniska pengar att inrätta filial i utlandet samt
5. anmälan om gränsöverskridande verksamhet och representationskontor.

Regler om detta finns bland annat i

- sparbankslagen (1987:619),
- lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
- lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
- lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
- förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse samt
- lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

2 § I dessa allmänna råd betyder

1. *EES*: europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. *finansiell företagsgrupp*: vad som anges i 6 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. *institut*: bank, kreditmarknadsföretag och institut för elektroniska pengar,
4. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,
5. *kvalificerad ägare*: fysisk eller juridisk person som har ett kvalificerat innehav,
6. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

2 kap. Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar

Ansökans utformning

1 § Av 2 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse framgår vem som ska underteckna en ansökan om att driva bank- eller finansieringsrörelse. Ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar undertecknas av en behörig företrädare för det sökande företaget.

I 1 kap. 4–6 §§ förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse finns vissa bestämmelser om formalia för ansökningshandlingar. Dessa bör i tillämpliga delar beaktas även vid ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar.

Institutets ansökan bör sändas in i original och kopia. Ytterligare en kopia bör lämnas till institutets revisor. I ansökan kan anges vilka handlingar som institutet anser ska omfattas av sekretess enligt 8 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100).

2 § För kreditinstitut framgår det av 2 kap. 1 och 2 §§ förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse att ansökan ska innehålla

1. vissa namn och adressuppgifter,
2. en försäkran av stiftare eller styrelseledamöter att de inte är försatta i konkurs m.m.,
3. en verksamhetsplan och
4. ett förslag till bolagsordning, reglemente eller stadgar eller till ändring av denna.

En ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar bör innehålla motsvarande uppgifter.

Av institutets förslag till bolagsordning, reglemente eller stadgar bör det framgå vilken verksamhet institutet avser att driva. Kreditinstitut bör utgå från exemplifieringen i 7 kap. 1 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Verksamhetsplan

3 § Ett kreditinstituts verksamhetsplan bör innehålla de uppgifter som framgår av 4–20 §§. Till planen bör bifogas

1. en organisationsplan, enligt 4 §,
2. eventuella uppdragsavtal, enligt 5 och 20 §§,
3. en koncern- eller ägarskiss, enligt 6 §,
4. underlag för ägar- och ledningsprövning, enligt 7 och 8 §§,
5. årsredovisningar, delårsrapporter, prognoser och instruktion för upplåning enligt 11 § samt
6. riktlinjer och instruktioner enligt 15–20 §§.

Första stycket gäller även för institut för elektroniska pengar, om inte annat framgår av 4–20 §§.

Beskrivning av verksamheten

4 § En utförlig beskrivning av den verksamhet som ska bedrivas i institutet bör lämnas. Beskrivningen bör bland annat innehålla:

- en schematisk översikt (organisationsplan) över hur verksamheten är organiserad,
- en övergripande redogörelse av verksamhetsområden och funktioner,
- uppgift om antalet anställda fördelade på olika verksamhetsområden och funktioner, och
- ansvars- och befattningsbeskrivning för anställda med särskilt ansvar för en viss funktion eller ett verksamhetsområde.

Kreditinstitut bör särskilt beskriva de delar av verksamheten som är tillståndspliktiga enligt 1 kap. 3 respektive 4 §§ i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Institut för elektroniska pengar bör särskilt beskriva systemen för utgivning och hante-

ring av elektroniska pengar. I Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:14) om utgivning av elektroniska pengar finns närmare upplysningar om vilka krav som ställs på sådana system.

Institutet bör lämna uppgifter om hur IT-verksamheten kommer att organiseras, vilka system som kommer att användas och vilken strategi som kan bli aktuell. Uppgifter bör även lämnas om hur ansvaret för IT-stödet och informationssäkerheten avses organiseras och struktureras.

Den verkställande direktören och andra som är verksamma i institutet bör vara anställda där. Av ansökan bör det framgå om någon person kommer att vara anställd även i något annat företag och, om så är fallet, bör det redogöras för vilken bedömning som har gjorts avseende bland annat risken för eventuella intressekonflikter.

Uppdragsavtal

5 § Om institutet avser att lägga ut delar av verksamheten till en annan juridisk person eller oberoende fysisk person bör verksamhetsplanen innehålla en redogörelse för uppdraget. När uppdragsavtalet upprättas bör institutet följa Finansinspektionens promemoria om outsourcing, 1998-12-18 (se www.fi.se).¹

Kreditinstitut bör inge sådana uppdragsavtal som avses i 6 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Även institut för elektroniska pengar bör ge in eventuella uppdragsavtal avseende finansiella tjänster till Finansinspektionen.

Ägarförhållanden

6 § Institutet bör i verksamhetsplanen lämna uppgifter om ägare till kvalificerade innehav av aktier eller andelar i institutet. Om institutet ingår i en koncern eller finansiell företagsgrupp bör uppgifter om ägarandel eller motsvarande, firma och typ av verksamhet lämnas om övriga företag i densamma.

Ägarförhållandena bör illustreras genom en koncern- eller ägarskiss som bifogas verksamhetsplanen, där varje ägares andel av kapitalet och röstetalet preciseras särskilt.

Ägares lämplighet

7 § Institutets kvalificerade ägare och ledande befattningshavare i juridiska personer som har ett kvalificerat innehav bör lämna de uppgifter som framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:14) om ägar- och ledningsprövning.

Ledande befattningshavares lämplighet

8 § Institutets styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktör och dennes ställföreträdare bör lämna de uppgifter som framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:14) om ägar- och ledningsprövning.

Externa styrelseledamöter

9 § Institutet bör i verksamhetsplanen ange vilka av styrelsens ledamöter som är externa, dvs. vilka ledamöter som står utanför kretsen av ägare och andra personer som, t. ex. i egenskap av anställda, uppdragstagare eller anhöriga, är knutna till institutet.

Finansinspektionen anser att externa styrelseledamöter kan förstärka styrelsens kontrollfunktion. I den mån externa ledamöter inte ingår i institutets styrelse bör skälen för detta redovisas.

Startkapital

10 § Av 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:14) om utgivning av elektroniska pengar framgår vad som ska ingå i startkapitalet för ett institut för elektroniska pengar. Denna bestämmelse bör tillämpas även av kreditinstitut.

¹ PM: et om utläggning av verksamhet har upphävts genom FFFS 2005:11 [red.anm.].

Soliditet och likviditet

11 § Ett institut som vid tidpunkten för ansökan driver verksamhet bör bifoga en reviderad och av stämman godkänd årsredovisning. Ingår institutet i en koncern bör det även bifogas en årsredovisning för moderföretaget samt för den koncern institutet ingår i. Årsredovisningarna bör avse det närmast föregående räkenskapsåret. Vidare bör, i förekommande fall, närmast föregående delårsrapport bifogas.

Till institutets verksamhetsplan bör även bifogas en prognos för de närmast kommande tre verksamhetsåren.

Prognosen bör omfatta följande uppgifter:

- Balans- och resultaträkning för såväl institutet som för den finansiella företagsgrupp som institutet kan komma att leda eller ingå i. Prognosen bör vara uppställd enligt bilaga 1–3 till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:11) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
- Analys av kapitalbas, kapitaltäckningsgrad och exponeringar för såväl institutet som för den finansiella företagsgrupp som institutet kan komma att leda eller ingå i. Analysen bör vara uppställd enligt rapportbilagan till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:8) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

De antaganden som prognoser och analyser bygger på bör anges. Dessa bör redovisas för respektive verksamhetsområde. En känslighetsanalys bör lämnas om vilken påverkan som ändrade antaganden kring till exempel volymer, räntenivåer och räntemarginaler får på angivna analyser och prognoser.

Institutet bör i verksamhetsplanen redogöra för hur det avser att lösa frågan om finansiering av verksamheten. Redogörelsen bör innehålla uppgifter om vilka marknader som institutet avser att refinansiera sig via samt om innehållet i avtal om refinansiering med annat kreditinstitut eller kreditgivare. Särskilda uppgifter bör lämnas om förhållandet mellan kort- respektive långfristig upplåning, ställt i relation till löptiden på utestående krediter eller annan finansieringsverksamhet såsom leasing.

Till redogörelsen bör institutet bifoga en instruktion för den funktion som ska ha rätt att för institutets räkning besluta om upplåning och vilka begränsningar som ska gälla.

Institutet bör också lämna de övriga uppgifter som kan vara av betydelse för en bedömning av de ekonomiska förhållandena.

Revisorer

12 § I verksamhetsplanen bör uppgift lämnas om institutets externa revisorer.

Redovisning

13 § För ekonomi- och redovisningsfunktionen bör verksamhetsplanen innehålla en redogörelse för organisation, ansvarsfördelning och attestinstruktion. I en beskrivning av redovisningssystemet bör sambandet mellan den sidoordnade redovisningen och grund- och huvudbokföringen framgå. Det bör även uppges vilka åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att säkerställa en tillfredsställande kontroll avseende bokföring och medelsförvaltning.

Styrning, intern information och intern kontroll

14 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga förslag till riktlinjer och instruktioner när det gäller de områden som anges i 14–20 §§. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag.

Riskhantering

15 § Verksamhetsplanen bör innehålla en redogörelse för hur institutet kommer att hantera de risker som dess rörelse är förknippad med. Exempel på väsentliga risker är:

- kreditrisker,
- marknads- och likviditetsrisker samt
- operativa risker.

Förslag till riktlinjer och instruktioner bör bifogas. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2004:6) om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersbolag och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2000:10) om hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Kundskydd

16 § Institutet bör i verksamhetsplanen redogöra för vilka åtgärder som planeras för att det i sin verksamhet ska kunna beakta konsumenträttslig lagstiftning. Institutet bör lämna uppgifter om rutiner för hanteringen av klagomål. Uppgift bör lämnas om namn på den eller de befattningshavare som ska ha ansvar för klagomål från allmänheten. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2000:2) om krediter i konsumentförhållanden och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:23) om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter.

Etiska regler

17 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga de riktlinjer för hantering av etiska frågor som ska tillämpas. I ansökan bör det anges hur kännedom om branschgemensamma etiska regler ska spridas inom institutet och vem eller vilken funktion som ska ansvara för att detta sker. Vidare bör det anges hur uppföljning, kontroll och rapportering samt intern information och utbildning som rör etiska frågor ska ske. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:22) om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

Händelser av väsentlig betydelse

18 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga de riktlinjer för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse som det ska tillämpa. Av redovisningen bör bl. a. besluts- och rapporteringsordning i sådana ärenden framgå. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:7) om rapportering av händelser av väsentlig betydelse.

Om brott, försök eller förberedelse till brott mot företaget har uppdagats under de två senaste åren bör institutet lämna uppgifter om detta i verksamhetsplanen. Institut som vid ansökningstillfället bedriver verksamhet bör vidare ange om det är part i domstolsprocesser eller skiljeförfaranden som, var för sig eller sammantaget, rör mer betydande belopp, ställt i relation till företagets storlek.

Åtgärder mot penningtvätt och särskilt allvarlig brottslighet

19 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas för att hindra penningtvätt och för att motverka transaktioner som avser finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Förslag till instruktioner bör bifogas. Se vidare Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1999:8) om åtgärder mot penningtvätt och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:19) om åtgärder mot finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall.

Granskningsfunktion (internrevision)

20 § Institutet bör i verksamhetsplanen redogöra för hur den oberoende interna granskningsfunktionen ska vara utformad och hur den ska arbeta.

Av redogörelsen bör det framgå

1. hur granskningsfunktionen ska vara organiserad,
2. instruktioner för funktionen,
3. om det ska finnas en oberoende granskning av IT- och informationssäkerheten,
4. om en granskningsplan ska tas fram och vem som ska fastställa den samt
5. hur ofta och till vem granskningsfunktionen ska rapportera.

Om granskningsfunktionen ska utföras av externa revisorer eller konsulter bör en motsvarande redogörelse lämnas för deras uppdrag. Uppdraget bör regleras i ett skriftligt avtal som bifogas verksamhetsplanen.

Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag.

3 kap. Tillstånd att etablera filial i Sverige och anmälan av representationskontor

Filialetablering

Allmänt

1 § Ett utländskt kreditinstitut och ett utländskt institut för elektroniska pengar som inte hör hemma inom EES får efter tillstånd etablera en filial i Sverige. Avser det utländska kreditinstitutet att driva värdepappersrörelse i filialen krävs särskilt tillstånd för detta enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Ansökans innehåll

2 § Till en ansökan bör det bifogas

1. en bolagsordning eller motsvarande,
2. en verksamhetsplan, upprättad enligt 2 kap. 4–5, 11, 13–20 §§ och
3. en fullmakt enligt 10 § lagen (1992:160) om utländska filialer.

Ansökan bör vidare innehålla uppgifter om

1. filialens firma och adress,
2. externa revisorer i filialen,
3. det utländska institutets styrelses säte och adress,
4. kvalificerade ägare i det utländska institutet,
5. styrelseledamöter och ledande befattningshavare i det utländska institutet,
6. årsredovisning för det senaste verksamhetsåret samt koncernredovisning för den koncern det utländska institutet ingår i eller är moderbolag för,
7. kapitaltäckningen för såväl det utländska institutet som den finansiella företagsgrupp eller koncern som institutet ingår i eller leder, beräknad enligt Baselkommitténs regler samt
8. eventuellt samarbete med institut eller värdepappersbolag i Sverige.

Representationskontor

3 § Ett utländskt kreditinstitut får öppna representationskontor i Sverige efter anmälan till Finansinspektionen. Kreditinstitutet får inte tillhandahålla bank- eller finansieringstjänster från representationskontoret.

Till anmälan bör det utländska kreditinstitutets årsredovisning bifogas samt uppgifter om

1. representationskontorets firma samt fullständiga adress,
2. namn och fullständiga personuppgifter på den som ska ansvara för representationskontoret,
3. planerad verksamhet och
4. det utländska kreditinstitutets verksamhetsgrenar.

Ändringar av ovanstående uppgifter anmäls till Finansinspektionen. Dessutom bör det utländska kreditinstitutets årsredovisning årligen lämnas till Finansinspektionen.

4 kap. Verksamhet i utlandet

Filialetablering

Allmänt

1 § Ett institut får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Om etableringen görs i ett land inom EES ska institutet underrätta Finansinspektionen. Vilken information som underrättelsen ska innehålla framgår av 5 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive av 5 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.

Ansökans innehåll

2 § Till en ansökan om tillstånd eller underrättelse om filialetablering bifogas en plan för filialverksamheten. När det gäller filialetablering i ett annat EES-land bör institutet besvara ett frågeformulär som bifogas underrättelsen, se bilaga 1 som gäller kreditinstitut och bilaga 2 som gäller institut för elektroniska pengar. Kreditinstitut bör vidare i bilaga 3 fylla i vilka tjänster som kreditinstitutet avser att tillhandahålla i filialen. En översättning av de besvarade formulären – till ett officiellt språk i det land etableringen avser – alternativt till engelska, bör också lämnas.

Utöver verksamhetsplanen bör institutet lämna en prognos över det förväntade ekonomiska utfallet i filialen under de tre kommande verksamhetsåren. De antaganden som prognosen bygger på bör anges. Dessa bör redovisas för respektive verksamhetsområde. En känslighetsanalys bör lämnas om vilken påverkan som ändrade antaganden kring till exempel volymer, räntenivåer och räntemarginaler får på angivna analyser och prognoser.

Filialen bör ha en person som ansvarar för verksamheten. Denne bör vara bosatt i det land där filialen är etablerad. En meritförteckning för den ansvarige bör bifogas.

Om filialen ska ha en egen styrelse bör uppgifter lämnas om dess sammansättning inklusive eventuella suppleanter samt uppgifter om vem som ska vara styrelsens ordförande och vice ordförande.

Ändring av filialens verksamhet

3 § Ett institut som, efter det att en filial inrättats i ett annat EES-land, avser att vidta ändring av filialens verksamhet, adress eller ansvariga personer i ledningen ska enligt 5 kap. 3 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive 5 kap. 4 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar skriftligen underrätta Finansinspektionen om detta minst en månad innan ändringen genomförs. Institutet bör även underrätta tillsynsmyndigheten i det land filialen finns.

Motsvarande underrättelseförfarande som avses i första stycket bör även användas när det gäller en filial i ett land utanför EES.

Annan gränsöverskridande verksamhet

4 § Ett institut som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land, genom att erbjuda och tillhandahålla tjänster utan att inrätta filial där, ska enligt 5 kap. 4 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive 5 kap. 5 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar underrätta Finansinspektionen om sin avsikt, innan verksamheten påbörjas. Institutet bör använda sig av frågeformuläret i bilaga 1 respektive bilaga 2. Kreditinstitut bör vidare i bilaga 3 fylla i vilka tjänster som kreditinstitutet avser att tillhandahålla. En översättning av frågeformuläret – till ett officiellt språk i det land etableringen avser – alternativt till engelska, bör också lämnas.

Om ett institut avser att etablera ett representationskontor eller motsvarande i ett land utanför EES bör institutet skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

**FFFS 2004:10 Revisorer förordnade av
Finansinspektionen****Tillämpningsområde**

1 § Dessa allmänna råd gäller för revisorer som har förordnats av Finansinspektionen enligt följande bestämmelser:

- 10 kap. 2 § försäkringsrörelselagen (1982:713),
- 13 kap. 9 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- 8 § lagen (1989:508) om försäkringsmäklare,
- 5 § förordningen (1970:68) om tillsyn över hypoteksinstituten,
- 69 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,
- 42 § den upphävda lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,
- 6 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
- 11 kap. 4 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
- 9 kap. 1 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och
- 10 kap. 16 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

2 § De allmänna råden är generellt utformade. Finansinspektionen kan utöver dessa lämna särskilda instruktioner som avser granskning av vissa områden.

Revisionens genomförande

3 § Revisorn arbetar på Finansinspektionens uppdrag och fullgör tillsammans med övriga revisorer i institutet uppdraget att granska institutet i den omfattning som följer av god revisionssed.

4 § Revisorn bör inte utan Finansinspektionens medgivande utföra konsulttjänster hos institutet eller ett till detta närstående företag. Detta gäller även personer som är underställda revisorn.

5 § Revisorn bör särskilt uppmärksamma institutets interna kontrollsystem i sin granskning. Revisorn bör även särskilt uppmärksamma hanteringen av de i verksamheten förekommande riskerna samt hur riktlinjer och instruktioner tillämpas.

6 § Revisorn i ett livförsäkringsbolag bör särskilt uppmärksamma transaktioner som äger rum mellan livförsäkringsbolaget och andra bolag inom samma koncern samt beslutsunderlaget till sådana transaktioner. Dessutom bör revisorn jämföra dessa med livförsäkringsbolagets egna riktlinjer.

7 § Revisorn bör kontrollera att institutet har upprättat rutiner som säkerställer att rapporteringen till Finansinspektionen är korrekt och sker i enlighet med lagar och andra föreskrifter.

Rapportering till Finansinspektionen

8 § Revisorn bör, utöver den rapporteringsskyldighet som gäller enligt vissa författningar, omgående informera Finansinspektionen om de erinringar som revisorerna framställer till styrelsen eller verkställande direktören enligt följande:

- 10 kap. 35 § aktiebolagslagen (1975:1385),
- 10 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (1982:713) och
- 13 kap. 9 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorn bör lämna en årsrapport över revisionen till Finansinspektionen senast tre veckor efter det att revisionen har slutförts för räkenskapsåret. Om revisionen har omfattat flera institut inom samma koncern, bör en rapport lämnas för varje enskilt institut. Därutöver bör revisorn snarast lämna Finansinspektion information, och en kopia av aktuell revisionsberättelse samt uppgifter om vilka revisorer som har utsetts av stämman.

Om revisionsberättelsen inte har lämnats inom sex månader efter räkenskapsårets utgång, bör revisorn genast underrätta Finansinspektionen om detta och ange orsaken till dröjsmålet.

9 § Den årliga rapporten bör innehålla:

- en övergripande redogörelse för hur revisionsarbetet organiserats och genomförts,
- en redogörelse för väsentliga förändringar i institutets organisation, verksamhet eller andra förhållanden som kan inverka på institutets riskexponering,
- en redogörelse för väsentliga brister som rör institutens interna kontroll, redovisning och förvaltning i övrigt samt för tidigare påpekade brister som inte åtgärdats,
- en redogörelse för livförsäkringsbolagens interna transaktioner och beslutsunderlag till dessa,
- redogörelse för väsentliga avvikelser från Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd,
- uppgifter om övriga förhållanden, t.ex. tvister, som kan medföra risk för betydande ekonomiska konsekvenser för institutet,
- uppgifter om årets resultat, samt en redogörelse för de verksamheter som har varit av huvudsaklig betydelse för resultatets uppkomst,
- uppgift om antal timmar och fördelning på huvudsakliga arbetsmoment vid fullgörandet av uppdraget samt debiterat arvode, vilka kan lämnas i en separat redogörelse, samt
- övriga uppgifter som revisorn anser bör tas med.

10 § Revisorn bör även löpande informera Finansinspektionen om sådana iakttagelser som kan vara av betydelse för myndighetens tillsyn.

Byte av revisor

11 § Om byte av revisor sker under löpande verksamhetsår, bör Finansinspektionen omgående informeras om detta.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2004:11 Säkerställda obligationer

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1159
2 kap. Förutsättningar för tillstånd	1159
3 kap. Krav på säkerhetsmassan	1160
Tillåtna hypotekskrediter	1160
Hur värderingen ska utföras	1160
Hur kontrollen av marknadsvärdet ska utföras	1160
4 kap. Villkor för derivatavtal samt beräkning av och villkor för riskexponering och räntebetalningar	1160
Nuvärdeberäkning	1161
Ränterisk	1161
Valutarisk	1161
Villkor för derivatavtal och det särskilda kontot	1161
5 kap. Skyldighet att föra register	1162
Säkerhetskrav	1162
Hur registret ska föras	1162
Tillgänglighet	1163
6 kap. Den oberoende granskaren	1163
Krav på kompetens	1163
Granskarens uppgifter	1163
Skyldighet att rapportera	1163

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om utgivning av säkerställda obligationer. De ska tillämpas av följande företag:

- svenska banker och kreditmarknadsföretag som ansöker om att få ge ut säkerställda obligationer, och
- svenska banker och kreditmarknadsföretag som fått Finansinspektionens tillstånd att ge ut säkerställda obligationer.

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd betyder

1. *lagen*: lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer,
2. *säkerhetsmassa*: vad som anges i lagens 1 kap. 2 §.

2 kap. Förutsättningar för tillstånd

1 § Ett företag ska i samband med att det ansöker om tillstånd att få ge ut säkerställda obligationer lämna Finansinspektionen följande handlingar:

1. En kopia av styrelseprotokollet där det framgår att styrelsen beslutat om att ansöka om tillstånd.
2. En beskrivning av den tänkta verksamheten som visar företagets hantering av säkerställda obligationer och säkerhetsmassa.
3. En särskild plan enligt vad som anges i 2 kap. 1 § 3 i lagen, alternativt en beskrivning av att omvandling skett.
4. En ekonomisk plan för de närmast kommande tre verksamhetsåren som visar att företagets finansiella situation är så stabil att övriga borgenärers intressen inte riskeras om företaget ger ut säkerställda obligationer.
5. En beskrivning av hur verksamheten med säkerställda obligationer ska organiseras så att en god intern kontroll kan uppnås kring denna.
6. Uppgifter om IT-system som kommer att användas i den tänkta verksamheten.

3 kap. Krav på säkerhetsmassan

Tillåtna hypotekskrediter

1 § För att kvalificera som hypotekskredit måste krediten ha en säkerhet i form av en pant i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt. Pantobjektet ska huvudsakligen vara avsett för ett eller flera av följande ändamål: bostad, jordbruk eller kontors- och affärsverksamhet.

2 § Vid bestämning av den högsta belåningsgraden enligt lagens 3 kap. 3 § får 75 procent av belåningsgraden användas endast om pantobjektet till huvudsaklig del är avsett för bostadsändamål. I annat fall gäller belåningsgränserna på 70 eller 60 procent som anges i nämnda lagrum.

Allmänna råd

För att bestämma vad ett pantobjekt huvudsakligen är avsett för kan vägledning tas i typkoderna som finns i fastighetsregistrets taxeringsuppgiftsdel.

Om en fastighet omfattar flera taxeringsenheter kan den huvudsakliga användningen bedömas med hjälp av delvärdena i taxeringsvärdet.

3 § För att hypotekskrediter ska få ingå i säkerhetsmassan ska byggnader som hör till fastigheterna och tomträtterna vara brandförsäkrade.

4 § Om en lånefordran som ingår i säkerhetsmassan är oreglerad sedan 60 dagar får dess värde inte räknas med i säkerhetsmassans värde vid de prövningar som ska göras enligt lagens 3 kap. 8 och 9 §§.

Hur värderingen ska utföras

5 § Den värderingsman som ska utföra en individuell värdering enligt 3 kap. 5 § i lagen ska ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med den allmänna och lokala fastighetsmarknaden.

6 § Vid värderingen ska erkända och accepterade värderingsmetoder användas.

Allmänna råd

Underlag för värderingar som grundas på generella prisnivåer bör dokumenteras.

Hur kontrollen av marknadsvärdet ska utföras

7 § Ett emittentinstitut ska löpande bevaka utvecklingen av fastighetspriserna på de orter eller i de regioner där institutet lämnar krediter. Vid vikande prisnivåer ska institutet kontrollera huruvida en egendom som utgör säkerhet för lämnade krediter håller samma värde som vid den ursprungliga eller senaste värderingen. Om marknadsförhållandena på orten eller i regionen allvarligt försämras ska värderingen omprövas.

4 kap. Villkor för derivatavtal samt beräkning av och villkor för riskexponering och räntebetalningar

Allmänna råd

Matchningsregler

Den grundläggande regeln för systemet med säkerställda obligationer är att säkerhetsmassan vid varje tidpunkt ska överstiga skulden för de utestående säkerställda obligationerna. Matchningsregeln i 3 kap. 8 § i lagen tar sikte på de aktuella tillgångs- och skuldvärdena, medan 3 kap. 9 § samma lag riktar in sig på nuvärdeberäknade framtida kontantflöden och stabiliteten med hänsyn till förändringar i ränteläge och valutakurser.

När det i 3 kap. 8 § i lagen talas om det nominella värdet av säkerhetsmassan respektive av de säkerställda obligationerna bör därmed förstås de aktuella tillgångs- respektive skuldvärdena med hänsyn tagen såväl till eventuella kursdifferenser som till effekten av förekommande derivatavtal.

Följande exempel belyser detta:

- Om det bland de säkerställda obligationerna finns sådana obligationer som har utgivits till överkurs bör det aktuella bokförda skuldvärdet läggas till grund för matchningsberäkningen.
- Om det bland fyllnadssäkerheterna finns t.ex. obligationer som förvärvats till underkurs bör det aktuella bokförda tillgångsvärdet läggas till grund för matchningsberäkningen.
- Om emittentinstitutet har ingått derivatavtal för att byta valuta för en viss volym av de säkerställda obligationerna bör det aktuella värdet för denna obligationsvolym beräknas med hänsyn tagen till effekten av derivatavtalet.

Nuvärdeberäkning

1 § Nuvärdet av tillgångarna i säkerhetsmassan ska vid en daglig beräkning överstiga nuvärdet av skulderna som avser säkerställda obligationer. Vid beräkningen ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas. De diskonteringsfaktorer (normalt nollkupongräntor) som används ska vara sådana som kan härledas från swapräntekurvan för aktuell valuta eller en annan räntekurva som på respektive marknad allmänt används för att definiera ränteläget.

Ränterisk

2 § Kravet på att beräkna nuvärdet i säkerhetsmassans tillgångar enligt 1 § ska vara uppfyllt också efter följande tänkta ränteförändringar:

- en plötslig och varaktig parallellförflyttning av swapräntekurvan, eller en annan räntekurva enligt 1 §, med en procentenhet uppåt,
- en plötslig och varaktig parallellförflyttning av swapräntekurvan, eller en annan räntekurva enligt 1 §, med en procentenhet nedåt.

Allmänna råd

Emittentinstitutet bör utöver nuvärdeberäkningarna även regelbundet göra andra för institutet relevanta beräkningar som grundas på antagna plötsliga och varaktiga ränteförändringar. I sådana beräkningar kan institutet exempelvis göra uträkningar med antaganden om plötsliga och varaktiga vridningar av swapräntekurvan.

Valutarisk

3 § Om det i emittentinstitutets säkerhetsmassa ingår tillgångar denominerade i en annan valuta än de säkerställda obligationerna ska följande villkor vara uppfyllda. Detta gäller under förutsättning att valutarisken inte är helt säkrad.

Nuvärdet av emittentinstitutets säkerhetsmassa ska vid en daglig beräkning överstiga nuvärdet av skulderna som avser säkerställda obligationer vid en tioprocentig plötslig och varaktig förändring av relationen mellan obligationsvalutorna och tillgångsvalutorna.

Vid beräkningen ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas.

4 § Resultatet av de dagliga beräkningarna av nuvärden, ränterisk och valutarisk ska dokumenteras och sparas på ett betryggande sätt i fem år.

Villkor för derivatavtal och det särskilda kontot

5 § Derivatavtal som emittentinstitutet ingår för sin riskhantering enligt matchningsreglerna i lagens 3 kap. 8–9 §§ får enbart avse säkerställda obligationer och tillgångar i säkerhetsmassan.

6 § Derivatavtalen får inte vara utformade så att förtida upphörande automatiskt utlöses vid emittentinstitutets konkurs eller då det kan påkallas av motparten.

7 § Motparterna i derivatavtalen ska antingen tillhöra de kategorier som avses i lagens 3 kap. 2 §, eller vid avtalets ingående ha en offentligt känd kreditvärdering från kvalificerade kreditvärderingsinstitut minst i nivå med vad som anges i tabellen nedan.

Det är tillräckligt med en kreditvärdering som tillgodoser minimikravet under förutsättning att det inte också finns en kreditvärdering från ett annat institut som ligger under minimigränsen. I detta fall krävs att det finns minst två kreditvärderingar från kvalificerade institut som tillgodoser minimikravet.

Kreditvärderingsinstitut	Lägsta kreditvärdering	
	Långfristig	Kortfristig
Moody's	A3	P2
Standard & Poor's	A-	A2
Fitch	A-	F2

Om något av de kreditvärderingsinstitut som anges i tabellen ändrar beteckningarna i sina bedömningsskalor eller kraven på kreditvärdighet för att uppnå en viss kreditvärdering, ska kravet på den lägsta kreditvärderingen justeras i motsvarande mån.

Derivatavtal som ingåtts innan institutet inlett sin emission av säkerställda obligationer och som är avsedda att täcka av risker från tidigare utgivna obligationer eller andra liknande skuldförbindelser som omvandlats till säkerställda obligationer kan, så länge sådana omvandlade skuldförbindelser fortfarande är utestående, användas för att uppfylla de matchningskrav som gäller i verksamheten även om kravet enligt första stycket inte är uppfyllt.

Allmänna råd

Emittentinstitutet bör ingå avtal som i händelse av att motpartens kreditvärdering under derivatavtalets löptid skulle sänkas under den nivå som anges i tabellen gör det möjligt för institutet att

- ta in kompletteringssäkerheter, eller
- upplösa avtalet och ersätta det med ett annat som har en motpart med tillräckligt god kreditvärdering.

Ett annat alternativ kan vara att motparten ser till att någon annan part med tillräckligt bra kreditvärdighet garanterar dess förpliktelser under aktuella derivatavtal.

Det särskilda kontot

En innehavare av säkerställda obligationer ska i händelse av emittentinstitutets konkurs ha förmänsrätt i medel som finns hos institutet och som härrör från säkerhetsmassan eller derivatavtal. Sådana medel som tillkommer ska från och med konkursdagen registreras i registret enligt 3 kap. 10 § lagen. Dessförinnan finns inte detta krav.

I stället finns det i 3 kap. 9 § 3-4 i lagen bestämmelser som innebär att medel från de betalningsflöden som ingår i verksamheten ska hållas avskilda från emittentinstitutets övriga medel på ett särskilt konto. Vilka medel det är fråga om varierar beroende på hur emittentinstitutet väljer att organisera sin verksamhet. Det är dock av central betydelse att institutet vidtar sådana systemmässiga och organisatoriska åtgärder att syftet med dessa bestämmelser kan tillgodoses på ett betryggande sätt.

5 kap. Skyldighet att föra register

Säkerhetskrav

1 § Registret som avses i lagens 3 kap. 10 § ska uppfylla höga krav på säkerhet mot skada till följd av brand eller andra orsaker.

Hur registret ska föras

2 § De uppgifter som enligt 3 kap. 11 § i lagen ska ingå i registret som avser säkerställda obligationer och derivatavtal ska föras in i registret senast på avtalens startdag. Uppgifter som ska ingå i registret som avser krediter och fyllnadssäkerheter ska föras in i registret på den dag från vilken aktuell kredit respektive fyllnadssäkerhet inräknas i säkerhetsmassan. Därefter ska samtliga uppgifter som avser amorteringar, aktuella räntesatser och villkorsperioder dagligen uppdateras.

3 § Om en hypotekskredit har en säkerhet som inte ligger inom de belåningsgränser som anges i lagen ska uppgifter om det belopp med vilket krediten får tillgodoräknas säkerhetsmassan föras in i registret.

4 § Om marknadsvärdet av egendom som utgör säkerhet för en hypotekskredit har gått ned så att ett nytt, lägre värde måste bestämmas i enlighet med lagens 3 kap. 7 §, ska det nya värdet snarast möjligt föras in i registret. Detta medför att det belopp med vilket krediten högst får tillgodoräknas säkerhetsmassan minskas.

5 § Samtliga uppgifter som registret innehåller ska kunna verifieras.

Tillgänglighet

6 § Emittentinstitutet ska se till att registret vid var tid hålls tillgängligt för Finansinspektionen och den oberoende granskaren.

6 kap. Den oberoende granskaren

Krav på kompetens

1 § Den oberoende granskaren ska vara en extern person med lämpliga kvalifikationer. Granskaren får inte åta sig andra uppdrag i emittentinstitutet eller i andra företag inom den koncern där institutet ingår än att fungera som oberoende granskare.

Granskarens uppgifter

2 § Den oberoende granskaren ska övervaka att registret förs på ett korrekt sätt och ska då särskilt kontrollera att

1. obligationer och derivatavtal registreras på ett riktigt sätt,
2. endast krediter och fyllnadssäkerheter som uppfyller kvalifikationskraven tillförs säkerhetsmassan och att de registreras på ett riktigt sätt,
3. värderingen av de underliggande säkerheterna överensstämmer med lagens och dessa föreskrifters krav på hur en värdering ska utföras,
4. hypotekskrediter vars underliggande säkerhet har minskat avsevärt i värde vid matchningen endast räknas in i säkerhetsmassan till ett belopp som ryms inom de nya reducerade belåningsgränserna, och att
5. matchningsreglerna upprätthålls.

Skyldighet att rapportera

3 § Den oberoende granskaren ska en gång per år lämna Finansinspektionen en rapport över granskningen, samt skicka en kopia av den till den revisor som är förordnad av myndigheten.

4 § Granskaren ska därutöver informera Finansinspektionen så snart denne får kännedom om en händelse som kan vara av betydelse för myndigheten i dess tillsyn över institutet.

5 § Den årliga rapporteringen ska innehålla

1. en övergripande redogörelse för hur granskningsarbetet organiserats och genomförts,
2. en redogörelse för gjorda iakttagelser som avser emittentinstitutets verksamhet vad gäller säkerställda obligationer, och
3. uppgifter om antal timmar och dess fördelning på huvudsakliga arbetsmoment samt debiterat arvode, där de sistnämnda uppgifterna även kan lämnas separat.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2004:17 Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser för följande svenska institut: bankaktiebolag, medlemsbanker, sparbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag, understödsföreningar, ömsesidiga riks-försäkringsbolag, börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer, institut för elektroniska pengar, inlåningsföretag, samt finansiella institut.¹

Uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen

2 § Svenska bankaktiebolag, medlemsbanker, sparbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag, understödsföreningar, ömsesidiga riks-försäkringsbolag, börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer och institut för elektroniska pengar, ska i förekommande fall lämna Finansinspektionen allmän registerinformation och uppgifter om kvalificerade innehav, dotterföretag, dotterdotterföretag och andra ägarintressen i enlighet med bilagan.

Uppgifter om regelansvarig och klagomålsansvarig behöver endast lämnas av institut som är skyldiga att ha sådana enligt lag, förordning eller föreskrifter.

3 § Uppgifterna ska lämnas årligen senast den 30 juni, samt så snart registrerade förhållanden har ändrats.

4 § Svenska finansiella institut som är juridiska personer och inlåningsföretag, ska i förekommande fall lämna Finansinspektionen uppgifter om ägares kvalificerade innehav i enlighet med bilagan.

Uppgifterna ska lämnas årligen, dock senast den 30 juni.

5 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

De uppgifter som enligt 2–4 §§ ska lämnas till Finansinspektionen, bör rapporteras via den tjänst som finns på myndighetens webbplats.

[Bilagan återges ej här; red.anm.]

¹ Finansiella institut enligt 1 § lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2005:1 Styrning och kontroll av finansiella företag¹

1 kap. Tillämpningsområde	1165
Följ eller förklara	1165
Definitioner	1165
2 kap. Styrning	1166
Styrelsens ansvar och uppgifter	1166
Verkställande direktörens ansvar och uppgifter	1166
Intern information	1166
3 kap. Intern styrning och kontroll	1166
4 kap. Hantering och kontroll av risker	1167
Risker i verksamheten	1167
Interna regler för hantering och kontroll av risker	1167
Hur ska riskkontrollen organiseras?	1167
5 kap. Regelefterlevnad (Compliance)	1168
Hur ska regelefterlevnaden säkerställas?	1168
6 kap. Oberoende granskningsfunktion (Internrevision)	1169
7 kap. Uppdragsavtal	1169

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för en god styrnings- och kontrollkultur samt adekvata funktioner för styrning och kontroll i företag under myndighetens tillsyn.

2 § De allmänna råden omfattar verksamheten i företag som står under Finansinspektionens tillsyn (nedan benämnda företag) och bör tillämpas av:

- enskilda företag och, där det är lämpligt, inom koncerner, finansiella företagsgrupper, och finansiella konglomerat.

De gäller dock inte för

- företag i dess verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, och
- finansiella institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

3 § Finansinspektionen har även utfärdat allmänna råd om hantering av specifika riskområden inom olika företag. Dessa allmänna råd avser att komplettera dem.

Följ eller förklara

4 § De allmänna råden är generellt utformade och medger alternativa lösningar. Sådana lösningar bör kunna motiveras.

Definitioner

5 § Med *funktion* menas en eller flera personer, enheter eller avdelningar, eller särskilt tillsatta kommittéer, som fått i uppdrag att utföra en eller flera av de uppgifter som nämns i dessa allmänna råd.

Med *interna regler* avses policy- och styrdokument, riktlinjer, instruktioner eller andra skriftliga dokument genom vilka utfärdaren (styrelse, verkställande direktör eller någon annan befattningshavare) styr verksamheten.

¹ Dessa allmänna råd har upphävts enligt FFFS 2007:16 i de avseenden de träffar verksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden [red.anm.].

Med *intern styrning och kontroll* menas en process genom vilken företagets styrelse, verkställande direktör, ledning och annan personal skaffar sig rimlig säkerhet för att företagets mål uppnås på följande områden:

- en ändamålsenlig och effektiv organisation och förvaltning av verksamheten,
- en tillförlitlig finansiell rapportering,
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar och andra regler.

2 kap. Styrning

Styrelsens ansvar och uppgifter

1 § Ett företags styrelse har det yttersta ansvaret för företagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Innebörden av styrelsens ansvar följer bland annat av den associationsrättsliga och näringsrättsliga lagstiftning som företaget tillämpar.

Styrelsen bör fastställa en strategi och mål för den verksamhet som företaget driver. Styrelsen bör även följa upp att dessa mål nås.

Väsentliga förändringar som avser verksamhet och organisation bör beslutas av styrelsen.

2 § Om ett företag är moderföretag i en koncern, bör moderföretagets styrelse verka för att gemensamma interna regler fastställs för den tillståndspliktiga verksamheten som drivs av företag inom koncernen. Detsamma bör gälla för det företag i en finansiell företagsgrupp eller ett finansiellt konglomerat som har en överordnad ställning inom gruppen eller konglomeratet.

Om det är lämpligt kan de funktioner som behandlas i 4 kap. (Riskhantering och riskkontroll), 5 kap. (Regelefterlevnad) och 6 kap. (Oberoende granskningsfunktion), placeras centralt inom en koncern, en finansiell företagsgrupp eller ett finansiellt konglomerat. Detta gäller under förutsättning att funktionerna har kompetens och resurser som avser samtliga tillståndspliktiga verksamheter.

3 § Även i företag som inte omfattas av aktiebolagslagen bör styrelsen i interna regler fastställa en arbetsordning för styrelsen samt uppgifterna för verkställande direktören eller motsvarande befattningshavare.

Verkställande direktörens ansvar och uppgifter

4 § Ett företags verkställande direktör sköter den löpande förvaltningen av företagets angelägenheter enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Verkställande direktören vidtar även de åtgärder som krävs för att

- företagets bokföring fullgörs i enlighet med lag, och att
- medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

Innebörden av den verkställande direktörens ansvar följer bland annat av den associationsrättsliga och näringsrättsliga lagstiftningen.

Verkställande direktören bör se till att styrelsen dels får sådan saklig, utförlig och relevant information som behövs för att den ska kunna fatta väl underbyggda beslut, dels att styrelsen löpande informeras om utvecklingen av företagets verksamhet.

Intern information

5 § Ett företag bör ha effektiva informations- och kommunikationssystem för intern information. Här avses bland annat tekniska system samt organisation och rutiner för kommunikation och spridning av information internt.

3 kap. Intern styrning och kontroll

1 § Genom en god intern kontroll kan ett företag säkerställa

- en ändamålsenlig och effektiv organisation och förvaltning av verksamheten,
- en tillförlitlig finansiell rapportering,
- en effektiv drift och förvaltning av informationssystem,

- en god förmåga att identifiera, mäta, övervaka och hantera sina risker,
- en god förmåga att efterleva lagar och förordningar, interna regler, samt god sed eller god standard.

2 § Styrelsen och verkställande direktören bör verka för att en god intern kontroll präglar organisationen och driften av företagets verksamhet.

3 § För att upprätthålla en god intern kontroll bör organisationen anpassas till de förändringar i interna och externa risker som inträffar över tiden.

4 § Ett företag kan uppnå en god intern kontroll genom att exempelvis:

- följa upp verksamheten löpande och se till att det finns kontroller som säkerställer att rapporteringen på ett rimligt sätt återspeglar verksamheten,
- kontrollera löpande att resurser utnyttjas effektivt och i syfte att nå företagets mål,
- ta fram interna regler, samt dokumentera och uppdatera dessa löpande,
- fördela ansvar och arbete så att risken för intressekonflikter undviks,
- se till att en befattningshavare inte ensam handlägger en transaktion genom hela behandlingskedjan (dualitetsprincipen),
- säkerställa genom kontroller att information lämnas om utvecklingen inom ett verksamhetsområde avviker från riktlinjer och mål i företaget,
- säkerställa genom kontroller att redovisningen är fullständig och riktig, transaktioner rapporteras i tid samt att redovisade transaktioner verkligen är genomförda,
- säkerställa genom kontroller för informationssäkerhet och fysisk säkerhet, kontinuitet i verksamheten och skydda företagets och kundernas tillgångar,
- se till att informations- och rapporteringssystem säkerställer aktuell och relevant information om institutets verksamhet och riskexponering etc.

4 kap. Hantering och kontroll av risker

Risker i verksamheten

1 § Risker som bör hanteras och kontrolleras är exempelvis följande:

- kredit- och motpartsrisker,
- marknadsrisker (ränte-, valuta- och kursrisker),
- likviditetsrisker,
- operativa risker (risken för förluster till följd av att interna processer och rutiner är felaktiga eller inte ändamålsenliga, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker).

För försäkringsbolag och understödsföreningar finns därutöver specifika försäkringsrisker, så som

- teckningsrisker,
- reservsättningsrisker,
- återförsäkringsrisker, och
- matchningsrisker.

Interna regler för hantering och kontroll av risker

2 § Styrelsen bör se till att företagets hantering av risker (riskhantering) och uppföljningen av företagets risker (riskkontroll) är tillfredsställande.

För detta ändamål bör det fastställas interna regler i fråga om riskhanteringen och riskkontrollen. Det bör löpande säkerställas att dessa regler följs.

Hur ska riskkontrollen organiseras?

3 § Det bör finnas en samlad funktion i företaget för självständig riskkontroll. Funktionen bör informera styrelse, ledning och i övrigt dem som har behov av informationen.

Informationen bör ge en allsidig och saklig bild av företagets risker samt innehålla analyser av utvecklingen av riskerna. Funktionen bör också föreslå de ändringar i styr-

dokument och processer som funktionens iakttagelser om riskhanteringen ger anledning till.

Funktionen bör vara underställd den verkställande direktören. Den kan även vara placerad under en annan ledande befattningshavare med goda kunskaper om företagets risker, som är direkt underställd den verkställande direktören. Denna person ska dock inte ha ansvar för den dagliga affärsverksamheten.

Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Uppgifterna bör inte utföras av befattningshavare som arbetar med den dagliga affärsverksamheten.

4 § Funktionen kan utforma arbetet på olika sätt beroende på företagets verksamhet. Den kan t.ex. uppdra åt andra funktioner i företaget att sammanställa underlag för dess rapporter och analyser. Funktionen ansvarar dock alltid för den samlade rapporteringen och analysen av företagets risker liksom för att underliggande data är korrekta.

5 § För försäkringsbolag gäller dessutom 8 kap. 1 § och 16 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) om den ansvarige aktuariens uppgifter och ansvar.

5 kap. Regelefterlevnad (Compliance)

1 § Med *regelefterlevnad* menas i dessa allmänna råd efterlevnad av lagar, förordningar och interna regler samt god sed eller god standard (nedan gemensamt benämnda regler) avseende den tillståndspliktiga verksamheten.

Bristande regelefterlevnad kan leda till ökade operativa risker, risker för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster.

Hur ska regelefterlevnaden säkerställas?

2 § Styrelsen bör se till att det finns en funktion (compliance) som utgör ett stöd för att verksamheten drivs enligt gällande regler. Funktionen bör också, om det är lämpligt, följa upp regelefterlevnaden.

Funktionen bör löpande informera om de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad, hjälpa till med att identifiera och bedöma sådana risker samt biträda vid utformningen av interna regler. Funktionen bör också informera styrelsen, verkställande direktören och ledningen i frågor om regelefterlevnad.

3 § Funktionen bör löpande se till att den personal som berörs får information om nya eller ändrade regler och, om det behövs, utbildning i nya regelverk.

4 § Styrelsen eller verkställande direktören bör utfärda interna regler för funktionens ansvarsområde, omfattningen och genomförandet av funktionens arbete samt rutiner för information om iakttagelser.

5 § Funktionen bör vara underställd styrelsen, eller den verkställande direktören. Den kan även vara placerad under en annan ledande befattningshavare med goda kunskaper om företagets risker och verksamheten i övrigt, som är direkt underställd den verkställande direktören.

Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Den bör även ha personal med goda kunskaper om företagets risker och de regler som företaget tillämpar.

6 § Funktionen arbete kan utformas på olika sätt beroende på företagets verksamhet. Det kan variera dels mellan olika företag, dels inom ett företag exempelvis på lokal och central nivå.

Strävan bör vara att funktionen så långt det är möjligt når en självständig ställning i förhållande till den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionen arbete kan om det är lämpligt utföras av konsulter.

7 § För värdepappersföretag gäller dessutom 3 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:7) om uppföranderegler på värdepappersmarknaden.

6 kap. Oberoende granskningsfunktion (Internrevision)

1 § Styrelsen bör se till att det finns en funktion som granskar och utvärderar den interna kontrollen (som innefattar riskkontrollen och compliancefunktionen). I de företag som har en funktion för internrevision bör det vara denna som utför uppgifterna.

Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Den bör även ha personal med

- goda kunskaper om företagets risker och de regler som företaget tillämpar, samt
- särskild kompetens för att granska och utvärdera utveckling, drift och förvaltning av företagets informationssystem.

2 § Funktionen bör vara direkt underställd styrelsen. Organisatoriskt bör den vara helt separerad från verksamheten som ska granskas. Funktionen oberoende innebär alltså att den inte bör delta i den operativa verksamheten.

3 § Styrelsen bör i interna regler fastställa funktionens ansvar, arbetsuppgifter, och rutiner för rapportering.

4 § Funktionen bör följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med styrelsens interna regler. Funktionen bör också granska och utvärdera företagets organisation och rutiner. Chefen för funktionen bör närvara vid de styrelsesammanträden då funktionens rapporter behandlas.

5 § Granskningen kan, om det är lämpligt, utföras av konsulter.

6 § Funktionen arbete bör dokumenteras.

7 kap. Uppdragsavtal

1 § Ett företag kan lägga ut delar av verksamheten till en uppdragstagare utanför företaget, såväl inom som utom den egna koncernen eller företagsgruppen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar dock alltid för den verksamhet som lagts ut.

2 § Styrelsen eller verkställande direktören bör upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut och hur detta ska göras.

Av de interna reglerna bör åtminstone följande framgå:

- vilka krav som ska ställas på företagets beställarkompetens,
- hur risker med utläggningen ska hanteras,
- att företaget ska försäkra sig om att uppdragstagaren skyddar konfidentiell information både när det gäller företaget och dess kunder,
- hur företaget ska styra och följa upp hur uppdraget utförs samt revidera den utlagda verksamheten,
- vilka krav som dels ska ställas på kompetens hos uppdragstagaren, dels på intern kontroll och kvalitet, samt uppdragstagarens möjligheter att långsiktigt fullgöra sitt uppdrag,
- att företaget och uppdragstagaren ska upprätta och vidmakthålla beredskapsplaner för oförutsedda händelser, inklusive en kris- och katastrofplanering som löpande ska testas,
- att det ska säkerställas att Finansinspektionen fortsättningsvis kan driva en effektiv tillsyn över företaget, liksom att företagets skyldigheter mot Finansinspektionen eller företagets kunder inte åsidosätts,
- att det ska upprättas beredskapsplaner och strategier för hur uppdraget ska kunna avslutas och verksamheten återtas till företaget, utan betydande störningar av viktig verksamhet,
- att det ska upprättas ett skriftligt avtal, som reglerar servicenivå, parternas rättigheter och skyldigheter samt övriga frågor enligt dessa allmänna råd.

3 § Vid utläggning av verksamhet inom en koncern eller en företagsgrupp bör frågor om jäv och intressekonflikter särskilt uppmärksammas. Styrelsen bör se till att samtliga dessa frågor identifieras och att företaget har interna regler som hanterar frågor om jäv och intressekonflikter.

4 § Om ett företag avser att lägga ut en betydande del av den tillståndspliktiga verksamheten, eller verksamhet som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, bör företaget anmäla detta i förväg till Finansinspektionen.

5 § För banker och kreditmarknadsföretag gäller dessutom 6 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

För försäkringsbolag gäller även 8 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

För värdepappersföretag gäller dessutom Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:5) om värdepappersrörelse.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2005:3 Krediter i konsumentförhållanden

1 Tillämpningsområde	1171
2 Marknadsföring och information	1172
2.1 Tydligt och neutralt	1172
2.2 Uppgifter om kreditgivaren	1172
2.3 Marknadsföring och information av annan än kreditgivaren	1172
2.4 Återhållsamhet och måttfullhet	1172
2.5 Uppgifter om krav på säkerhet	1172
2.6 Effektiv ränta vid marknadsföring	1172
2.7 Kreditkostnad och kredittid	1173
2.8 Information vid betalningsanstånd	1173
2.9 Bostadskrediter	1173
3 Kreditgivning	1174
3.1 Kreditansökan	1174
3.2 Kreditprövning	1174
3.3 Kreditlöfte	1175
3.4 Kreditavtal	1175
4 Om borgen och tredjemanspant	1176
4.1 Allmänt	1176
4.2 Borgen	1176
4.3 Tecknande av tredjemanspant	1177
4.4 Information till borgensman eller tredjeman efter åtagandets ingående	1177
5 Förtidsinlösen av bostadskrediter med bunden ränta	1177
5.1 Inledning	1177
5.2 Allmänt	1177
5.3 Lösenvillkor m.m.	1178
5.4 Krediter som lämnats före 1993 och inte villkorsändrats därefter ..	1178
5.5 Krediter som lämnats eller villkorsändrats 1 januari 1993–1 juli 1994	1178
5.6 Krediter som lämnats eller villkorsändrats efter den 1 juli 1994 ...	1179
5.7 Nuvärdeberäkning	1179
6 Kreditgivarens kvittning av kreditfordran	1179
6.1 Allmänt	1179
6.2 Kvittning mot kontobehållning	1179
6.3 Betaltjänster	1179
6.4 Avisering	1179
Bilaga Beräkning av effektiv ränta	1180

1 Tillämpningsområde

Finansinspektionen vill med dessa allmänna råd verka för att företag som står under myndighetens tillsyn hanterar krediter i konsumentförhållanden på ett tillfredsställande sätt.

Råden bör tillämpas av samtliga företag under tillsyn som ägnar sig åt kreditgivning till konsumenter. Fjärde kapitlet bör även tillämpas vid andra krediter, där en fysisk person ingår avtal om säkerhet.

I råden anges vad som särskilt bör beaktas vid:

- marknadsföring och information (2 kap.),
- kreditgivning (3 kap.),
- borgen och tredjemanspant (4 kap.),

- beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidslösen av bundna bostadskrediter (5 kap.), och
- kreditgivares kvittning av kreditfordran (6 kap.).

När det gäller kontantinsats och förbehåll om återtaganderätt, se Konsumentverkets allmänna råd (KOVFS 2004:6) om konsumentkrediter.

2 Marknadsföring och information

2.1 Tydligt och neutralt

En kreditgivare bör agera med utgångspunkt från att ett kreditavtal kan ha stor betydelse för den enskildes ekonomiska förhållanden.

Information som ska lämnas till en konsument enligt konsumentkreditlagen (1992:830) eller enligt dessa allmänna råd, bör därför vara tydlig och lätt att uppmärksamma.

Informationen om krediten bör vara neutral. Den bör även innehålla sådana uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för den creditsökande.

2.2 Uppgifter om kreditgivaren

Vid marknadsföring av krediter samt vid information i övrigt om krediter, bör det tydligt anges vem som är kreditgivare.

2.3 Marknadsföring och information av annan än kreditgivaren

Om en kreditgivare finansierar ett köp av en vara eller tjänst som en annan näringsidkare tillhandahåller och marknadsför, bör kreditgivaren verka för att näringsidkaren i sin marknadsföring av krediten uppfyller gällande bestämmelser om marknadsföring och information.

2.4 Återhållsamhet och måttfullhet

Kreditgivaren bör vara återhållsam och måttfull i sin marknadsföring och iaktta följande:

- En kredit bör inte presenteras på ett sätt som kan missleda konsumenten om de ekonomiska följderna, eller ge intryck av att den erbjudna krediten inte innebär någon eller bara en ringa belastning på ekonomin.
- När en kredit kan erhållas snabbt, bör inte snabbheten i sig framhållas som ett avgörande skäl i förhållande till andra kreditvillkor.
- Vid en löpande kredit, t.ex. kontokredit, bör inte kredittagaren erbjudas kreditköp eller kontanter med uttrycklig hänvisning till att det finns ett outnyttjat kreditutrymme.
- Kraven på måttfullhet och neutral information bör särskilt beaktas vid utformning av reklam där formulär för kreditansökan bifogas, oavsett om det rör sig om nya krediter eller en höjning av befintliga krediter.

2.5 Uppgifter om krav på säkerhet

Om det normalt krävs en säkerhet för att en kredit ska beviljas, bör marknadsföringen utformas på ett sådant sätt att detta framgår.

2.6 Effektiv ränta vid marknadsföring

2.6.1 Beräkning

Hur den effektiva räntan beräknas framgår av förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter. Se även bilagan till dessa allmänna råd.

Ett tänkt kreditbelopp (standardbelopp) bör ligga till grund för den kreditinformation som ska följa konsumentkreditlagen (1992:830), och som bör följa dessa allmänna råd.

Standardbeloppet bör väljas med beaktande av den marknadsförda kreditens konstaterade eller förväntade storlek:

- För krediter som är mindre eller lika med 40.000 kronor, bör beloppet 10.000 kronor användas.
- För krediter som är större än 40.000 kronor, bör beloppet 100.000 kronor användas.

2.6.2 Marknadsföring

Om marknadsföringen endast upplyser om att en kredit erbjuds, behöver inte information om effektiv ränta lämnas.

Om marknadsföringen däremot argumenterar för kreditens förmånlighet eller innehåller faktauppgifter om krediten, ska information lämnas om den effektiva räntan även om något bestämt kreditbelopp inte nämns. Den effektiva räntan bör i detta sammanhang anges för en kredit som är vanligt förekommande hos kreditgivaren med avseende på kreditbelopp, lånekonstruktion och säkerhet.

Om krediten kan ges både med och utan säkerhet och krediträntan till följd av detta kan variera, eller om krediträntan kan variera i olika kundförhållanden, kan den effektiva räntan anges i ett exempel. I det sammanhanget bör de förutsättningar som exemplet bygger på anges.

Det datum för vilken angiven effektiv ränta är framräknad bör anges.

2.7 Kreditkostnad och kredittid

Om det görs en beräkning av kreditkostnaden och kredittiden för en löpande kredit, bör krediten vid beräkningen antas vara utnyttjad före det aktuella köpet eller kontantuttaget. Därefter antas den, med beaktande av villkoren för återbetalning, vara helt återbetald.

Vid marknadsföringen av en kredit som innehåller uppgifter om delbetalningarnas storlek, bör den kredittid eller det antal delbetalningar anges som beräkningarna bygger på.

2.8 Information vid betalningsanstånd

Om kredittagaren utnyttjat en så kallad betalningsfri månad, bör kreditgivaren vid nästa avisering informera om att en sådan har utnyttjats.

Vidare bör det informeras om att saldot därmed ökat med ränta och eventuella avgifter för den betalningsfria månaden.

2.9 Bostadskrediter

2.9.1 Allmänt

Kredittagaren bör senast vid avtalets ingående särskilt informeras om:

- vid vilket tillfälle krediträntan fastställs,
- kreditens exakta räntebindningstid, samt
- de villkor som gäller för förlängning eller omsättning av kredit, och för förtidslösen.

Om kreditgivaren vid denna tidpunkt inte kan ange kreditens exakta bindningstid, bör den största differens anges som kan uppkomma från angiven bindningstid.

Om en ny kredittagare ska överta en befintlig kredit, bör kreditgivaren tillhandahålla denne följande:

- en kopia av övertagandeförbindelsen, och
- de allmänna villkoren, sådana som dessa framgår av t.ex. villkorsbilagan.

2.9.2 Villkorsperiod eller räntebindningstid överstigande tre månader

Om villkorsperioden eller räntebindningstiden överstiger tre månader, bör kredittagaren skriftligen och minst en månad i förväg påminnas om när en villkors- eller ränteändring avses ske.

Kredittagaren bör vidare informeras om:

- vilka villkorsperioder, amorterings- och räntevillkor som erbjuds,
- hur en eventuell uppsägning av krediten ska ske, samt
- vilken konsekvens det får för krediten om svar uteblir från kredittagaren.

När det gäller uppgifter om räntevillkor bör det anges per vilket datum uppgifterna gäller, samt att räntan kan ändras på villkorsändringsdagen.

Datum för en genomförd villkors- eller ränteändring bör anges senast vid den första aviseringen efter ändringen.

3 Kreditgivning

3.1 Kreditansökan

En kreditgivare bör sträva efter att en kredittagare förstår de ekonomiska konsekvenserna av kreditavtalet.

Kreditgivaren bör därför i samband med kreditansökan ge den kreditsökande sådan information att denne får vägledning om de ekonomiska förutsättningarna att klara av åtagandet. Informationen bör även omfatta behovet av amortering.

3.2 Kreditprövning

3.2.1 Allmänt

Enligt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2004:6) om kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersinstitut, bör företagen ta fram interna regler.

Av reglerna bör det framgå vad som särskilt bör beaktas vid kreditprövning av en konsument, exempelvis följande:

- att en kreditprövning ska göras även om säkerhet ställs,
- att prövningen ska syfta till att uppskatta kredittagarens nuvarande och framtida betalningsförmåga och grundas på ett skriftligt underlag eller på andra tillförlitliga uppgifter,
- att en kreditupplysning bör inhämtas, och
- att den sökandes återbetalningsförmåga bör bedömas utifrån dennes inkomster, tillgångar, utgifter och skulder (inklusive borgensåtaganden).

3.2.2 Förenklad kreditprövning

Kreditprövningen bör kunna förenklas om kreditbeloppet är högst 50 procent av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

3.2.3 Kredit för sanering av ekonomi

Kreditgivaren bör bevilja kredit för sanering av kredittagarens ekonomi endast om en kreditprövning visar att kredittagaren har återbetalningsförmåga för de villkor som gäller för den nya krediten.

3.2.4 Information om kreditprövning

Information om kreditprövningen bör lämnas om kredittagaren begär det.

3.2.5 Bostadskrediter

Vid bostadskrediter bör kreditgivaren upprätta en boendekostnads kalkyl som ett led i bedömningen av kredittagarens återbetalningsförmåga.

Kredittagaren bör informeras om kalkylens innebörd, samt att den kan påverkas av beslutade men ännu inte genomförda ändringar i skatte- och bidragssystemen som är av väsentlig betydelse. Kredittagaren bör också informeras om hur ändrade räntenivåer påverkar kalkylen.

Vid prövning av en kreditansökan om bostadsrätt, bör kreditgivaren också hämta upplysningar om bostadsrättsföreningens senast fastställda balans- och resultaträkning.

3.3 Kreditlöfte

Kreditgivaren bör normalt endast lämna kreditlöften skriftligen eller i elektronisk form. I löftesförbindelsen bör villkoren anges för hur krediten ska utbetalas.

3.4 Kreditavtal

3.4.1 Allmänt

Enligt god kreditgivningssed bör kreditavtalet innehålla fullständiga villkor. Det bör i villkoren tydligt anges vem som är kreditgivare samt vilka rättigheter och förpliktelser som avtalet medför.

Villkor och information av väsentlig betydelse för kredittagaren bör särskilt framhållas. Om en kredit ges på obestämd tid bör detta klart framgå av avtalet.

3.4.2 Återbetalning vid kreditköp

Villkoren för återbetalning vid kreditköp bör vara sådana att:

- det belopp som ska betalas vid varje tillfälle uppgår till en sådan storlek att en skälig amortering sker av krediten, samt
- återbetalningstidens längd normalt inte överstiger varans eller nyttighetens livslängd.

3.4.3 Ändring av kreditvillkor

En avtalad kreditgräns bör inte höjas utan att kredittagaren ansökt om detta.

Vid ändring av räntan för krediter med rörlig ränta, bör kreditgivaren på begäran av kredittagaren ange skälen till ändringen.

Har krediträntan höjts på grund av ökade upplåningskostnader, bör kreditgivaren på begäran av kredittagaren översiktligt redovisa skälen till kostnadsökningen.

3.4.4 Förtidsbetalning

Kreditavtalet bör innehålla uppgifter dels om kredittagarens rätt att betala i förtid, dels om hur kostnaden beräknas för kredit med bunden ränta.

3.4.5 Överlåtelse av kredit

Kreditavtalet bör innehålla information om kreditgivarens rätt att överlåta eller pantsätta sin fordran till någon annan. I avtalet bör det även informeras om att kreditgivarens medgivande krävs om krediten ska övertas av en annan gäldenär.

I samband med överlåtelse av en lämnad kredit till ett annat företag, bör kreditgivaren snarast informera kredittagaren om sådana konsekvenser av överlåtelsen som är av väsentlig betydelse för denne.

Om överlåtelsen är ett led i en värdepapperisering bör kreditgivaren informera kredittagaren särskilt om innebörden av att krediten värdepapperiseras.

3.4.6 Effektiv ränta

När kreditavtalet innebär en rätt att löpande utnyttja ett kreditutrymme bör den effektiva räntan anges dels som en årlig ränta beräknad på det belopp som motsvarar det beviljade kreditutrymmet, dels minst ett fall där den effektiva räntan är beräknad på ett belopp som utgör endast en andel av kreditutrymmet. Denna andel bör utgöra 50 procent av det beviljade kreditutrymmet.

Information om den effektiva räntan för den erhållna krediten bör senast ges när uppgift lämnas om att krediten beviljats, om inte kreditgivarens motsvarande refinansiering gör att uppgiften inte kan lämnas förrän vid utbetalningstillfället.

4 Om borgen och tredjemanspant

4.1 Allmänt

En kreditgivare bör beakta att en borgensman eller den (tredjeman) som sätter sin egendom i pant för någon annans kredit, bör kunna förutsätta att en tillfredsställande kreditprövning gjorts när det gäller kredittagarens återbetalningsförmåga.

Kreditgivaren bör beakta borgensmannens eller tredjemannens intresse av att innan åtagandet ingås få ta del av sådana uppgifter i kreditprövningen som är av betydelse för åtagandet. Ett exempel är om krediten ges för sanering av kredittagarens ekonomi eller om det finns betalningsanmärkningar.

Om det finns uppgifter i kreditprövningen som är av intresse för borgensåtagandet eller pantsättningen och kreditgivaren inte kan lämna ut dessa till borgensmannen eller tredjemannen, bör de informeras om detta och skälen till varför uppgifterna inte kan lämnas ut. Ett exempel är att kredittagaren inte samtycker till att uppgifter som omfattas av sekretess lämnas ut.

Kreditgivaren bör informera den som ställer en säkerhet om de rutiner som gäller för återställande av säkerheten.

4.2 Borgen

4.2.1 Borgensmannens betalningsförmåga

Kreditgivaren bör pröva borgensmannens betalningsförmåga vid kreditgivningstillfället samt på sikt. Borgensåtagandet bör accepteras endast om åtagandet anses utgöra en betryggande säkerhet för krediten.

Borgensförbindelsen kan anses utgöra en betryggande säkerhet om borgensmannen:

- har avyttringsbara tillgångar som efter en försiktig värdering bedöms tillräckliga för att infria borgensansvaret, och/eller
- har en sådan ekonomi som möjliggör betalning av kredittagarens skuld.

Borgensmannens övriga ekonomiska förpliktelser bör i det sammanhanget beaktas.

4.2.2 Ingående av borgensåtagande

Kreditgivaren bör innan borgensåtagandet ingås, skriftligen informera borgensmannen om dess innebörd.

Av informationen bör det framgå:

- i vilken situation borgensmannen kan tvingas infria sitt borgensåtagande samt, om det finns flera borgensmän,
- huruvida kreditgivaren har möjlighet att efter fritt val kräva hela betalningen av en eller flera av borgensmännen,
- att borgensåtagandet kvarstår oavsett om en eventuell intressegemenskap med den ursprungliga kredittagaren upphör, samt
- att borgensåtagandet kan medföra att borgensmannens tillgångar, inklusive bostaden, måste realiserars.

Vid tecknande av borgen bör inte en fullmakt accepteras, såvida det inte finns särskilda skäl. Fullmakten bör i sådana fall vara skriftlig.

Kreditgivaren bör snarast efter beviljandet av krediten lämna borgensmannen en kopia av aktuell kredithandling och ingången borgensförbindelse.

4.2.3 Generell borgensförbindelse utan beloppsbegränsning

Generella borgensförbindelser utan beloppsbegränsning ställda av fysiska personer, bör endast användas vid kommersiella förhållanden. Borgensmannen bör ha en god och löpande insyn i kredittagarens ekonomiska ställning och dennes mellanhavanden med kreditgivaren. Ett exempel är när aktieägare eller företagsledare i fåmansföretag tecknar borgen för bolagets förbindelser.

4.3 Tecknande av tredjemanspant

Om någon annan än kredittagaren pantförskriver egendom till säkerhet för kredittagarens förpliktelser, bör kreditgivaren före pantsättningen skriftligen informera om dess innebörd.

Av informationen bör det framgå:

- att panten kan komma att realiseras om kredittagaren inte uppfyller sitt åtagande,
- att pantsättningen kvarstår oavsett om en eventuell intressegemenskap med den ursprunglige kredittagaren upphör,
- att pantsättningen kan minska pantens värde som säkerhet för egen belåning, samt
- att pantsättningen kan påverka rådigheten över panten.

Kreditgivaren bör lämna en kopia av aktuell kredithandling och samtliga villkor för pantsättningen till tredjemannen.

4.4 Information till borgensman eller tredjeman efter åtagandets ingående

Borgensmannen eller tredjemannen bör snarast underrättas av kreditgivaren när denne fått vetskap om sådana djupgående och varaktiga försämringar av kredittagarens ekonomi, eller fått annan information, som kan påverka deras regressmöjligheter eller medföra att säkerheten tas i anspråk.

Om kreditgivaren har fog att förutsätta att borgensmannen eller tredjemannen har insyn i kredittagarens ekonomi, behöver normalt inte någon information lämnas om utvecklingen av kredittagarens ekonomi. Kreditgivaren bör dock underrätta borgensmannen eller tredjemannen om betalningsansånd som medgivits kredittagaren, såvida det inte står klart att anståndet saknar betydelse för dem.

Vid ändring av villkor för en lämnad kredit, bör borgensmannens, eller tredjemannens, uttryckliga medgivande inhämtas om ändringen kan påverka dennes åtagande.

5 Förtidsinlösen av bostadskrediter med bunden ränta

5.1 Inledning

Förtidslösen medges normalt för konsumentkrediter som lämnats före 1993. Det finns även en laglig rätt till förtidslösen för konsumentkrediter som tecknats därefter.

Kreditgivaren har rätt att ta ut en ersättning, en så kallad ränteskillnadersättning (RSE), för den ekonomiska skada som kan drabba denne då avtalet sägs upp i förtid av konsumenten. Skadan kan här mätas med utgångspunkt i företagets alternativa placeringsmöjlighet för det förtidsinlösta beloppet.

Beräkning av RSE ska i varje enskilt fall ske inom ramen för den lagstiftning och de kreditvillkor som gäller för krediten. Inom dessa ramar kan dock kreditgivaren, om det är lämpligt, tillämpa andra principer för beräkning av RSE, om dessa inte leder till en högre slutlig kostnad för kredittagaren. De beräkningsprinciper som anges i detta kapitel utgör således "takregler" för beräkning av RSE.

5.2 Allmänt

5.2.1 Villkorsändringsdag

Med villkorsändringsdag avses den dag då en ränteändring sker enligt kreditavtalet och kredittagaren, när det gäller krediter som lämnats från och med 1990, kan lösa krediten utan kostnad, om uppsägningstid eller uppsägningsperiod iakttas.

5.2.2 Information

De huvudsakliga principerna för beräkning av RSE bör framgå av avtalsvillkoren.

För att möjliggöra för kredittagaren att förutse kostnaden vid förtidslösen bör kreditgivaren om kredittagaren begär det, lämna information som översiktligt visar hur ersättningen beräknas. Informationen bör innehålla ett konkret exempel på beräkningen och en formel som kredittagaren själv kan använda för en approximativ beräkning.

Om kreditgivaren lämnat uppgifter om beräkningssättet för RSE till en kredittagare, bör kreditgivaren stå fast vid detta beräkningssätt, om lösen sker inom de följande 10 dagarna.

5.3 Lösenvillkor m.m.

Tidpunkten för fastställande av jämförelseränta (den räntesats med vilken kreditens räntesats jämförs vid beräkning av RSE), bör antingen vara den dag förtidslösen sker, eller den tidigare dag som kreditgivaren och kredittagaren avtalar om. För krediter som lämnats eller villkorsändrats från och med den 1 januari 1993, får det senare alternativet inte tillämpas, om jämförelseräntan på lösendagen skulle vara mer förmånlig för kredittagaren.

Om kredittagaren förtidslöser krediten vid en annan tidpunkt än på villkorsändringsdagen, bör huvudprincipen avseende den tid för vilken RSE beräknas vara att ersättningen beräknas från dagen då lösen sker till och med närmast följande villkorsändringsdag till vilken kredittagaren kan säga upp krediten. Om villkorsändringsdag saknas bör RSE i stället beräknas till och med slutbetalningsdagen enligt kreditavtalet.

Om krediten sägs upp till en villkorsändringsdag utan att föreskriven uppsägningstid eller uppsägningsperiod iakttas, innebär det att RSE får beräknas till och med den villkorsändringsdag som infaller närmast efter den förstnämnda villkorsändringsdagen. I detta fall får kreditens räntesats för den sista villkorsperioden antas uppgå till utlåningsräntan för motsvarande kredit på lösendagen.

5.4 Krediter som lämnats före 1993 och inte villkorsändrats därefter

RSE bör kunna beräknas genom att kreditens gällande räntesats jämförs med kreditgivarens genomsnittliga upplåningskostnad för motsvarande löptid, under förutsättning att kreditvillkoren innehåller en sådan bestämmelse. Upplåningskostnaden för den tid som närmast motsvarar den återstående räntebindingstiden för den lösta krediten bör tillämpas.

Om jämförelseräntan enligt kreditvillkoren är kreditgivarens upplåningskostnad bör även en schablonmässig upplåningsränta kunna användas. Kreditgivaren bör i sådana fall även kunna tillämpa regler som ansluter till konsumentkreditlagens (1992:830) regler för lån lämnade efter den 1 juli 1994. Dessa alternativ bör dock endast tillämpas under förutsättning att det inte leder till ett sämre resultat för kredittagaren.

5.4.1 Krediter med räntejusteringsdag utan uppsägningsrätt

Det förekommer krediter där räntesatsen ändras på en bestämd dag, en så kallad räntejusteringsdag, utan att kredittagaren kan säga upp krediten eller i övrigt påverka villkoren. Om förtidsinlösen av en sådan kredit sker före en räntejusteringsdag får RSE, för tiden före räntejusteringsdagen, beräknas som om nämnda dag är en villkorsändringsdag (se 5.3 ovan). För tiden efter räntejusteringsdagen får RSE beräknas som en icke nuvärdeberäknad så kallad riskersättning med 0,2 procent av kreditbeloppet per år för kvarstående räntejusteringsperioder.

5.5 Krediter som lämnats eller villkorsändrats 1 januari 1993–1 juli 1994

Vid bestämmande av vad som kan anses vara "nya krediter av motsvarande slag" enligt 24 § konsumentkreditlagen, bör en jämförelse göras med den befintliga kreditens ursprungliga – och inte endast återstående – räntebindingstid.

Om kreditgivaren inte längre erbjuder kredit av motsvarande slag (t.ex. femårsbunden villakredit), bör en jämförelse göras med nyutlåningsräntan hos kreditgivaren eller, om kreditgivaren så väljer, med den räntesats som andra företag erbjuder för kredit med närmast liggande kredittid. Det sistnämnda alternativet bör endast tillämpas under förutsättning att villkoren i övrigt är i stort sett desamma.

5.6 Krediter som lämnats eller villkorsändrats efter den 1 juli 1994

Som jämförelseränta bör väljas säljräntan för de statspapper som anges i konsumentkreditlagen. Av praktiska skäl bör inte full exakthet eftersträvas eftersom räntesatserna förändras löpande under var dag. Kreditgivaren bör därför tillämpa en praxis för fastställande av jämförelseräntan, exempelvis föregående dags stängningsräntor.

När räntan på statsobligationer används vid beräkning av RSE, bör den officiellt publicerade räntan tolkas som en årseffektiv ränta. Efter tillägg med en procentenhet erhålls då jämförelseräntan uttryckt som årseffektiv jämförelseränta. RSE kan sedan beräknas genom att samtliga betalningsflöden enligt avtalet fram till och med räntebindingstidens slut, samt kapitalskulden vid räntebindingstidens slut, nuvärdeberäknas med hjälp av den årseffektiva jämförelseräntan tillbaka till lösendagen. Skillnaden mellan det framräknade nuvärdet och kapitalskulden på lösendagen utgör RSE.

5.7 Nuvärdeberäkning

För krediter lämnade efter den 1 januari 1993 bör RSE beräknas på ett sådant sätt att den inte ger kreditgivaren en högre ersättning än om den nuvärdeberäknas enligt metoden i förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter.

6 Kreditgivarens kvittning av kreditfordran

6.1 Allmänt

En kvittning bör ske med försiktighet, omdöme och hänsyn till kredittagaren.

Kvittningen bör utnyttjas främst när kredittagaren inte kommer överens med kreditgivaren att betala sin skuld på ett annat sätt.

6.2 Kvittning mot kontobehållning

Om kreditgivaren tillhandahåller inlåningskonton bör denne i samband med att ett konto öppnas eller en kredit beviljas, informera kontohavaren eller kredittagaren om att kvittning av skulder mot kontobehållning kan komma att ske.

Kvittning bör inte ske mot lön, pension eller därmed jämförbara medel, som är avsedda för kredittagarens löpande utgifter.

6.3 Betaltjänster

Medel som kreditgivaren tagit emot för att fullgöra ett betalningstjänstupdrag, bör inte utnyttjas till kvittning mot kredittagarens skuld – oavsett om kredittagaren är uppdragsgivare eller betalningsmottagare.

Kreditgivaren bör inte kvittningsvis tillgodogöra sig medel mot kredittagarens skuld när denne för inlösen överlämnar en postväxel, check eller en annan anvisning.

Kvittning mot kredittagarens skuld kan dock ske om uppdragsgivaren eller kredittagaren anvisat betalning till den senares konto.

6.4 Avisering

Kreditgivaren bör omedelbart underrätta kredittagaren om kvittningen och skälen till denna.

Bilaga Beräkning av effektiv ränta

A. Engångskrediter

Med engångskrediter avses en kredit som inte är löpande. (I, II och III nedan gäller endast vid marknadsföring av engångskrediter.)

- I Med beaktande av villkoren (kreditränta, tillägg, avgifter och kredittid) för den marknadsförda krediten, bör den effektiva räntan beräknas för en kredit som motsvarar standardbeloppet.
- II Kredittiden bör vid beräkningen antas vara fem år.
- III En uppläggningsavgift eller en annan kreditkostnad, som tas ut på kreditens utbetalningsdag, bör anses betald vid det första betalningstillfället.
- IV Av förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter framgår det hur den effektiva räntan ska beräknas.

B. Löpande krediter/kontokrediter

Löpande krediter innebär en rätt för kredittagaren att löpande utnyttja ett kreditutrymme. (I, II och III nedan gäller endast vid marknadsföring av löpande krediter/ kontokrediter.)

- I Det valda standardbeloppet antas utgöra kreditbeloppet. Med beaktande av villkoren (kreditränta, tillägg, avgifter och kredittid) för den marknadsförda krediten, bör den effektiva räntan beräknas för en kredit som motsvarar standardbeloppet. Vid beräkningen antas standardbeloppet bli omedelbart utnyttjat i sin helhet.
- II Kredittiden bör vid beräkningen antas vara fem år med månadsvis återbetalning.
- III En eventuell uppläggningskostnad eller en annan kreditkostnad som tas ut på kreditens utbetalningsdag, bör anses betald vid första betalningstillfället.
- IV Av förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter framgår det hur den effektiva räntan ska beräknas.

C. Byggnadskrediter eller motsvarande

Kreditbeloppet utbetalas i flera poster enligt fastställt tidsschema. (I och III ovan gäller endast vid marknadsföring av byggnadskredit och motsvarande.)

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2005:11 Försäkringsförmedling

(senast ändrad genom FFFS 2009:2)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1182
Tillämpningsområde	1182
Definitioner	1182
2 kap. Kunskap och kompetens	1183
Ansvar för kunskap och kompetens	1183
Anpassning av kunskap	1183
Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst	1184
Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar i andra fall	1184
Krav på kunskap för den som ska förmedla fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar	1186
Uppdatering av kunskap	1186
Praktisk erfarenhet	1187
Kunskapsstest	1187
Bevis	1187
3 kap. Insikt och erfarenhet	1188
Vem som ska anses ingå i ledningen	1188
Grundläggande krav på ledningen	1188
Kunskap om regler för försäkringsförmedling	1188
Kunskap om regler för fondandelsförmedling	1188
Kunskap om regler för investeringsrådgivning om fondandelar	1188
Kunskap om försäkringsmarknaden	1188
Kunskap om försäkringar	1189
Kunskap om eller praktisk erfarenhet av företagsledning	1189
4 kap. Skötsamhet i ekonomiska angelägenheter	1189
Grundläggande krav på ledningen	1189
Övriga krav på skötsamhet	1189
5 kap. Ansvarsförsäkring	1189
Ansvarsförsäkring vid försäkringsförmedling	1189
Ansvarsförsäkring vid fondandelsförmedling och investeringsrådgivning om fondandelar	1190
6 kap. Information till en kund	1190
Försäkringsförmedlarens identitet	1190
Försäkringsförmedlarens registrering	1190
Tillsynsmyndighet	1191
Kvalificerat innehav	1191
Priset för försäkringsförmedlingen	1191
Ansvarsförsäkring	1192
Klagomål mot försäkringsförmedlaren	1193
Tvistlösning	1193
7 kap. Dokumentation av försäkringsförmedlingen	1193
Uppgifter om försäkringsförmedlaren	1193
Uppgifter om kunden	1193
Uppgifter om försäkringsförmedlingen	1194
Dokumentationens utförande	1194
Utlämnande av dokumentation	1194
Arkivering av dokumentationen	1194

8 kap. Klagomålshandling	1194
Vad som är ett klagomål	1194
Instruktion för klagomålshandling	1194
Klagomålsansvarig	1195
Motivering av beslut	1195
Handläggningsrutiner	1195
Handläggningsstider	1195
Tvistlösning	1195
Registrering av klagomål	1196
Dokumentation och arkivering av klagomål	1196
9 kap. Underrättelse om filialetablering och gränsöverskridande verksamhet	1196
Underrättelse om filialetablering	1196
Underrättelse om gränsöverskridande verksamhet	1196
10 kap. Vad försäkringsföretaget ska iakttä i samband med kontroll av anknutna försäkringsförmedlare	1196
Kontroll av fysisk person	1196
Kontroll av juridisk person	1197
Dokumentation och arkivering av kontrollen	1198
11 kap. Vad den juridiska personen ska iakttä i samband med kontroll av anställda	1198
Kontroll av anställda	1198
Dokumentation och arkivering av kontrollen	1198
12 kap. Underrättelse om ändringar	1199
Ändrade förhållanden vid filialetablering eller gränsöverskridande verksamhet	1199
Ändring av anställda	1199
Ändring i ledningen	1199
Ändring av klagomålsansvarig	1199
Bilaga 1 Exempel på kontroll av anställd som har lämnat försäkrans	1200
Bilaga 2 Exempel på kontroll av anställd som har visat intyg	1201

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd omfattar fysiska och juridiska personer som utövar eller avser att utöva verksamhet enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

För den som utövar eller avser att utöva sådan sidoverksamhet som avses i 5 kap.

1 § första stycket lagen om försäkringsförmedling gäller särskilda bestämmelser i

- 2 kap. 1 och 9–15 §§ om kunskap och kompetens,
- 3 kap. 4 och 5 §§ om insikt och erfarenhet,
- 5 kap. 2 § om ansvarsförsäkring, och
- 6 kap. 2, 3 och 12 §§ om information till en kund. (FFFS 2007:23)

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd används samma definitioner som i 1 kap. 10 § lagen om försäkringsförmedling, om inte något annat anges.

I föreskrifterna och de allmänna råden betyder

- ansvarsförsäkring*: sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 2 kap. 5 § 4 och 6 § första stycket 2 lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- fondandelsförmedling*: sådan sidoverksamhet som avses i 2 kap. 1 § 1 och 5 § första stycket 15 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och
- investeringsrådgivning om fondandelar*: sådan sidoverksamhet som avses i 2 kap. 1 § 5 och 5 § första stycket 15 lagen om värdepappersmarknaden. (FFFS 2007:23)

2 kap. Kunskap och kompetens

Ansvar för kunskap och kompetens

1 § En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska se till att de anställda som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar till andra än konsumenter har den kunskap och kompetens som krävs och att de anställdas kunskaper uppdateras enligt 12 §.

För anställda som lämnar investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 2 och 7 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

En försäkringsförmedlare som är en juridisk person bör upprätta riktlinjer för vilken kunskap och kompetens som de anställda som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska ha. Riktlinjerna bör inte avse enskilda anställda utan olika befattningar eller kategorier av anställda hos förmedlaren med inriktning på den verksamhet som de ska utöva och de produkter som de ska förmedla. Av riktlinjerna bör det också framgå hur försäkringsförmedlaren ska säkerställa att de anställdas kunskaper uppdateras.

En försäkringsförmedlare som avser att delegera en arbetsuppgift som har samband med försäkringsförmedling till någon hos förmedlaren som inte har rätt att förmedla försäkringar, bör upprätta riktlinjer för vilken eller vilka arbetsuppgifter som kan delegeras samt vilken kunskap och kompetens som den ska ha till vilken delegation kan ske. Försäkringsförmedlaren bör vid delegation följa de anvisningar som lämnas i detta avseende i regeringens proposition 2004/05:133 *Försäkringsförmedling*, s. 52 f.

Om försäkringsförmedlaren är en juridisk person, bör riktlinjerna fastställas av någon i ledningen för den juridiska personen. (FFFS 2007:23)

Anpassning av kunskap

2 § Den som ska förmedla försäkringar ska ha en kunskap som till sitt innehåll och sin nivå är anpassad till den verksamhet som ska utövas och de försäkringar som ska förmedlas.

Allmänna råd

Med kunskapens innehåll avses olika ämnesområden. I 6–8 §§ ges inom de olika huvudområdena, exempelvis juridik, exempel på olika ämnen som den som ska förmedla försäkringar kan behöva ha kunskap om. Det är alltså fråga om exempel på ämnen vilket innebär dels att en förmedlare inte måste ha kunskap om alla ämnen som anges där, dels att det kan finnas ämnen som en förmedlare behöver ha kunskap om som inte tas upp där. Vilka ämnen som en förmedlare behöver ha kunskap om kan variera beroende på den verksamhet som denne ska utöva och de försäkringar som denne ska förmedla.

Med kunskapens nivå avses olika kognitiva nivåer (känna till, förstå, kunna tillämpa etc.). Vilken nivå på kunskapen som den som ska förmedla försäkringar behöver ha kan variera för olika ämnen men också inom ett och samma ämne. En förmedlare bör exempelvis när det gäller lagen om försäkringsförmedling känna till bestämmelserna om ingripande i 8 kap. men kunna tillämpa bestämmelserna om god försäkringsförmedlingssed i 5 kap. 4 §.

Med att kunskapen ska vara anpassad till de försäkringar som ska förmedlas avses att hänsyn bör tas till om det gäller enkla, standardiserade produkter eller mer komplicerade produkter och om det gäller livförsäkringar eller skadeförsäkringar. Hänsyn bör också tas till om förmedlingen ska avse bara någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Med att kunskapen ska vara anpassad till den verksamhet som ska utövas avses att hänsyn bör tas inte bara till de försäkringar som ska förmedlas utan också vilka kundkategorier som förmedlingen ska avse.

Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst

Grundläggande krav

3 § Den som vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst, ska ha kunskap om följande.

1. Försäkringsförmedlarens roll och ansvar
 - a) Lagen om försäkringsförmedling
 - b) Förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling
 - c) Relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
 - d) Finansinspektionens roll och tillsyn
 - e) God försäkringsförmedlingssed
 - f) Etik och moral. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av livförsäkringar

4 § Den som vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla livförsäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst ska, utöver det som anges i 3 §, ha kunskap om följande.

1. Lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen.
2. Livförsäkring på en grundläggande nivå.
3. De försäkringar som ska förmedlas. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av skadeförsäkringar

5 § Den som vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla skadeförsäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst ska, utöver det som anges i 3 §, ha kunskap om följande.

1. Skadeförsäkring på en grundläggande nivå.
2. De försäkringar som ska förmedlas. (FFFS 2007:23)

Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar i andra fall

Grundläggande krav

6 § Den som ska förmedla försäkringar i andra fall än de som anges i 3 § ska ha kunskap om:

1. Försäkringsförmedlarens roll och ansvar
 - a) Lagen om försäkringsförmedling
 - b) Förordningen om försäkringsförmedling
 - c) Relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
 - d) Finansinspektionens roll och tillsyn
 - e) God försäkringsförmedlingssed
 - f) Etik och moral
2. Juridik, exempelvis
 - a) Försäkringsrörelselagstiftning
 - b) Försäkringsavtalsrätt
 - c) Allmän avtalsrätt
 - d) Konsumenträtt
 - e) Mellanmansrätt
 - f) Skadeståndsrätt
 - g) Bolagsrätt
 - h) Insiderlagstiftning
 - i) Skatterätt
3. Ekonomi, exempelvis
 - a) Privatekonomi
 - b) Företagsekonomi
 - c) Försäkringsekonomi

4. Internationell försäkring, exempelvis
 - a) EG-rätt
 - b) Internationell försäkringsmarknad. (FFFS 2009:2)

Särskilda krav vid förmedling av livförsäkringar

7 § Den som ska förmedla livförsäkringar i andra fall än de som anges i 4 § ska, utöver det som anges i 6 §, ha kunskap om:

1. Lagen om finansiell rådgivning till konsumenter samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
2. Lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
3. Juridik, exempelvis
 - a) Äktenskapsbalken
 - b) Sambolagstiftning
 - c) Föräldrabalken
 - d) Ärvdabalken
 - e) Skatterätt
4. Finansiell ekonomi, exempelvis
 - a) Kapitalmarknaden
 - b) Finansiella instrument
 - c) Placeringsstrategier
 - d) Portföljlära
 - e) Avkastning och risk
5. Lagstadgad försäkring
6. Försäkring enligt avtal, exempelvis
 - a) Individuell personförsäkring
 - b) Gruppersonförsäkring
 - c) Kollektivavtalsgrundad personförsäkring
7. Försäkringsformer, exempelvis
 - a) Traditionell försäkring
 - b) Fondförsäkring
 - c) Tjänstepensionsförsäkring
8. Livförsäkringsteknik, exempelvis
 - a) Premieberäkning
 - b) Återköp och flytträtt
 - c) Återbäring
 - d) Solvens och kollektiv konsolidering
9. Associationsformer
10. Riskbedömning, exempelvis
 - a) Karenstider
 - b) Oriktiga uppgifter
 - c) Andra begränsningar av försäkringsbolagets ansvar
 - d) Återförsäkring. (FFFS 2009:2)

Särskilda krav vid förmedling av skadeförsäkringar

8 § Den som ska förmedla skadeförsäkringar i andra fall än de som anges i 5 § ska, utöver det som anges i 6 §, ha kunskap om följande.

1. Juridik, exempelvis
 - a) Entreprenadrätt
2. Risk management
3. Försäkringsformer, exempelvis
 - a) Egendomsförsäkring
 - b) Avbrottsförsäkring
 - c) Ansvarsförsäkring
 - d) Kreditförsäkring
 - e) Transportförsäkring

- f) Sjöförsäkring
 - g) Motorfordonsförsäkring
 - h) Entreprenadförsäkring
 - i) Förmögenhetsförsäkring
 - j) Sjuk- och olyckfallsförsäkring
 - k) Rättsskyddsförsäkring
 - l) Specialförsäkring
4. Återförsäkring. (FFFS 2007:23)

Krav på kunskap för den som ska förmedla fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar

Grundläggande krav

9 § Den som ska förmedla fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska ha kunskap om

1. 8 kap. 1, 12, 15–19 och 22–27 §§ lagen om värdepappersmarknaden,
2. 2, 7 och 12 kap., 13 kap. 1–5 §§, 14 och 21 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse i tillämpliga delar,
3. 1–6, 8 och 9 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder i tillämpliga delar, och
4. 17 och 18 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder i tillämpliga delar. (FFFS 2009:2)

Särskilda krav vid förmedling av fondandelar

10 § Den som ska förmedla fondandelar ska, utöver det som anges i 9 §, ha kunskap om

1. 8 kap. 20 § lagen om värdepappersmarknaden,
2. 15 kap. 1 och 7–11 §§ Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse,
3. skillnaden mellan förmedling av fondandelar och förmedling av fondförsäkringar,
4. skillnaden mellan förmedling av fondandelar och marknadsföring av fondandelar och andra finansiella instrument, och
5. skillnaden mellan förmedling av fondandelar och investeringsrådgivning om fondandelar och andra finansiella instrument. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid investeringsrådgivning om fondandelar

11 § Den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska, utöver det som anges i 9 §, ha kunskap om

1. 15 kap. 1–6 §§ och 8–10 §§ Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse,
2. skillnaden mellan investeringsrådgivning om fondandelar och investeringsrådgivning om andra finansiella instrument,
3. skillnaden mellan investeringsrådgivning om fondandelar och marknadsföring av fondandelar och andra finansiella instrument, och
4. skillnaden mellan investeringsrådgivning om fondandelar och förmedling av fondandelar.

Den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter ska dessutom ha den kunskap som anges i 16 kap. 3–5 §§ Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse.

Av 2 kap. 5 och 6 §§ samt 5 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling följer att den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till andra än konsumenter ska ha lämplig kunskap för den verksamhet som ska utövas. (FFFS 2007:23)

Uppdatering av kunskap

12 § Den som förmedlar försäkringar eller fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar till andra än konsumenter ska uppdatera sin kunskap på berörda områden i 3–11 §§ när det behövs.

För den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 7 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Den som förmedlar försäkringar eller fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar bör uppdatera sin kunskap exempelvis vid större förändringar i de regelverk som är relevanta för dennes verksamhet och med hänsyn till produktutvecklingen på dennes verksamhetsområde. (FFFS 2007:23)

Praktisk erfarenhet

13 § Den som ska förmedla försäkringar ska ha en praktisk erfarenhet som är anpassad till den verksamhet som ska utövas och de försäkringar som ska förmedlas. Den som bara vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst behöver inte ha någon praktisk erfarenhet.

För den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Med att den praktiska erfarenheten ska vara anpassad till de försäkringar som ska förmedlas avses att hänsyn bör tas till om det gäller enkla, standardiserade produkter eller mer komplicerade produkter och om det gäller livförsäkringar eller skadeförsäkringar. Hänsyn bör också tas till om förmedlingen ska avse bara någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Med att den praktiska erfarenheten ska vara anpassad till den verksamhet som ska utövas avses att hänsyn bör tas inte bara till de försäkringar som ska förmedlas utan också vilka kundkategorier som förmedlingen ska avse.

Den som ska förmedla försäkringar som sin huvudsakliga yrkesverksamhet bör som huvudregel under en sammanlagd tid av minst två år under de senaste fem åren ha arbetat med sådana arbetsuppgifter under kvalificerad handledning hos en försäkringsförmedlare eller med likvärdiga arbetsuppgifter för ett försäkringsföretag. (FFFS 2007:23)

Kunskapstest

14 § Den som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska ha gjort ett test som visar att han eller hon har den kunskap som krävs enligt 2–12 §§. Testet ska ha tillhandahållits eller godkänts av någon med kunskap om de ämnesområden som testet avser och av någon med kunskap om hur test utformas enligt vedertagna metoder för testutveckling. Dessutom ska testet genomföras på ett säkert och tillförlitligt sätt som garanterar den testades kunskaper.

För den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse.

När det gäller försäkringsförmedling kan Finansinspektionen, efter ansökan av försäkringsförmedlaren, besluta om undantag från kravet på kunskapstest, om det finns särskilda skäl och kunskapen kan visas på annat sätt. (FFFS 2009:2)

Allmänna råd

Testet bör vara utformat på ett sätt som säkerställer dess validitet, det vill säga att testet mäter det som det är avsett att mäta, och dess reliabilitet, det vill säga att testet är tillförlitligt och fritt från slumpens inverkan. (FFFS 2007:23)

Bevis

15 § Den som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter ska vid de kontroller som avses i 10 och 11 kap. samt vid Finansinspektionens tillsyn kunna lägga fram bevis om innehåll, omfattning och resultat av det test som anges i 14 § första stycket respektive 16 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

3 kap. Insikt och erfarenhet

Vem som ska anses ingå i ledningen

1 § I ledningen för en juridisk person som förmedlar försäkringar ska följande personer anses ingå för

- *aktiebolag*: styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och vice verkställande direktör,
- *kommanditbolag*: komplementär,
- *annat handelsbolag*: bolagsman, och
- *ekonomisk förening*: styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och vice verkställande direktör.

Om komplementären i ett kommanditbolag eller bolagsmannen i ett handelsbolag är en juridisk person, ska de fysiska personer som ingår i ledningen för denna juridiska person anses ingå i ledningen för den juridiska personen som förmedlar försäkringar.

(FFFS 2007:23)

Grundläggande krav på ledningen

2 § Den som ska vara komplementär i ett kommanditbolag som förmedlar försäkringar eller bolagsman i ett annat handelsbolag som förmedlar försäkringar får inte vara underårig eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Att detsamma gäller den som ska vara styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som förmedlar försäkringar följer av 8 kap. 3, 11, 28 och 31 §§ aktiebolagslagen (2005:551) respektive 6 kap. 1, 3 och 4 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. (FFFS 2007:23)

Kunskap om regler för försäkringsförmedling

3 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som känner till innehållet i lagen om försäkringsförmedling, förordningen om försäkringsförmedling samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen. (FFFS 2007:23)

Kunskap om regler för fondandelsförmedling

4 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla fondandelar ska det ingå någon som känner till innehållet i

1. 8 kap. 1, 9–12 och 14–27 §§ lagen om värdepappersmarknaden,
2. 2, 6–9 samt 11 och 12 kap., 13 kap. 1–5 §§, 14 och 21 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse i tillämpliga delar,
3. 15 kap. 1 och 7–11 §§ samt 19 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse,
4. 1–6, 8 och 9 kap. lagen om investeringsfonder i tillämpliga delar, och
5. 13 och 14 kap. Finansinspektionens föreskrifter om investeringsfonder.

(FFFS 2007:23)

Kunskap om regler för investeringsrådgivning om fondandelar

5 § I ledningen för en juridisk person som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska det ingå någon som känner till innehållet i

1. de bestämmelser som anges 4 § 1, 2, 4 och 5 med undantag för 8 kap. 20 § lagen om värdepappersmarknaden, och
2. 15 kap. 1–6 och 8–10 §§ och 16 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Kunskap om försäkringsmarknaden

6 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som förstår försäkringsmarknadens roll och funktion. (FFFS 2007:23)

Kunskap om försäkringar

7 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som känner till de försäkringar som förmedlingen ska avse. (FFFS 2007:23)

Kunskap om eller praktisk erfarenhet av företagsledning

8 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som kan tillämpa kunskap om företagsledning eller som har minst två års praktisk erfarenhet av företagsledning. (FFFS 2007:23)

4 kap. Skötsamhet i ekonomiska angelägenheter

Grundläggande krav på ledningen

1 § Den som ska vara komplementär i ett kommanditbolag som förmedlar försäkringar eller bolagsman i ett annat handelsbolag som förmedlar försäkringar får inte vara i konkurs. Att detsamma gäller den som ska vara styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som förmedlar försäkringar följer av 8 kap. 3, 11, 28 och 31 §§ aktiebolagslagen (2005:551) respektive 6 kap. 1, 3 och 4 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. (FFFS 2007:23)

Övriga krav på skötsamhet

2 § Den som ska förmedla försäkringar eller ingå i ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar får inte

1. ha skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
2. under de senaste fem åren ha fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling, eller
3. ha ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller ha ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen.

Bestämmelserna i första stycket 2 och 3 gäller även om beslutet om återkallelse inte har vunnit laga kraft om

1. Finansinspektionen har beslutat att återkallelsen ska gälla omedelbart, och
 2. allmän förvaltningsdomstol inte har bestämt att beslutet tills vidare inte ska gälla.
- (FFFS 2007:23)

5 kap. Ansvarsförsäkring

Ansvarsförsäkring vid försäkringsförmedling

1 § För ansvarsförsäkring vid förmedling av försäkringar gäller utöver det som anges i 4 kap. 1 § förordningen om försäkringsförmedling följande.

Den högsta ersättning som kan betalas för en skada ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst en miljon euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska gemenskapernas kommission tillkännager vart femte år med början den 15 januari 2003.

Den högsta ersättning som sammanlagt kan betalas under ett år ska uppgå till ett belopp som motsvarar något av följande, eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska gemenskapernas kommission tillkännager vart femte år med början den 15 januari 2003:

1. Minst två miljoner euro om antalet fysiska personer som omfattas av försäkringen vid försäkringstidens början uppgår till högst 10.
2. Minst tre miljoner euro om antalet fysiska personer som omfattas av försäkringen vid försäkringstidens början uppgår till mellan 11 och 20.
3. Minst fyra miljoner euro om antalet fysiska personer som omfattas av försäkringen vid försäkringstidens början överstiger 20. (FFFS 2009:2)

Ansvarsförsäkring vid fondandelsförmedling och investeringsrådgivning om fondandelar

2 § För ansvarsförsäkring vid förmedling av fondandelar och investeringsrådgivning om fondandelar gäller följande.

1. Försäkringen ska gälla för skada som orsakats från och med den dag då förmedlaren registrerades hos Bolagsverket och som anmäls till försäkringsgivaren så länge försäkringen gäller.
2. Försäkringen ska vara förenad med ett efterskydd som innebär att försäkringen även täcker skador som anmäls till försäkringsgivaren inom tre år från det att försäkringen har upphört att gälla och som inte täcks av någon annan försäkring.
3. Den skadelidande ska få rikta krav på ersättning enligt försäkringsavtalet direkt mot försäkringsgivaren i den utsträckning han eller hon inte har fått ersättning av den försäkrade.
4. Ersättningen ska betalas ut till den skadelidande utan avdrag för självrisk.
5. Försäkringen ska kunna upphöra tidigast en månad efter det att Finansinspektionen har underrättats om upphörandet.
6. Den högsta ersättning som kan betalas för en skada ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 500.000 euro. Den högsta ersättning som sammanlagt kan betalas under ett år ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 750.000 euro.

(FFFS 2007:23)

6 kap. Information till en kund

Försäkringsförmedlarens identitet

1 § En försäkringsförmedlare som är en fysisk person ska informera kunden om sitt för- och efternamn, sitt personnummer och i förekommande fall sin firma. En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska informera kunden om sin firma och sitt organisationsnummer samt för- och efternamnet på den fysiska person som förmedlar försäkringen.

Om försäkringsförmedlaren förmedlar försäkringen för en annan försäkringsförmedlare, ska förmedlaren också informera kunden om den förmedlarens för- och efternamn eller firma.

En anknuten försäkringsförmedlare ska dessutom informera kunden om firman för det eller de försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till.

Försäkringsförmedlaren ska också informera kunden om sin postadress och sitt telefonnummer samt i förekommande fall om sin besöksadress, sin e-postadress och sitt telefaxnummer.

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om de förhållanden som anges i 1 § första–tredje styckena ovan samt om sin postadress eller sitt telefonnummer. All information enligt 1 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

Försäkringsförmedlarens registrering

2 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om att förmedlaren är registrerad hos Bolagsverket. Försäkringsförmedlaren ska också informera kunden om vilket eller vilka slag av försäkringar som registreringen avser och i förekommande fall om registreringen är begränsad till någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om att förmedlarens registrering kan kontrolleras hos Bolagsverket och då ange Bolagsverkets postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats.

En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska informera kunden om att Finansinspektionen på begäran ska upplysa kunder och andra om en anställd hos förmedlaren har rätt att förmedla försäkringar och om denna rätt är begränsad till visst slag av försäkring, någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser. Om den juridiska personen är en anknuten försäkringsförmedlare, ska förmedlaren i stället informera kunden om att det försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till på begäran ska upplysa kunder och andra om en anställd hos förmedlaren har rätt att förmedla försäkringar och om denna rätt är begränsad till visst slag av försäkring, någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Allmänna råd

En anknuten försäkringsförmedlare bör informera kunden om var hos försäkringsföretaget som upplysningar om anställda kan fås, exempelvis på en webbplats eller av en kontaktperson.

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om att förmedlaren är registrerad hos Bolagsverket och att registreringen kan kontrolleras där. En försäkringsförmedlare som är en juridisk person behöver dessutom bara informera kunden om att Finansinspektionen eller, om den juridiska personen är en anknuten försäkringsförmedlare, det försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till på begäran ska upplysa kunder och andra om en anställd har rätt att förmedla försäkringar. All information enligt 2 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

En försäkringsförmedlare som hos Bolagsverket är registrerad för fondandelsförmedling eller investeringsrådgivning om fondandelar bör när den förmedlar fondandelar respektive lämnar investeringsrådgivning om fondandelar informera kunden om detta. (FFFS 2007:23)

Tillsynsmyndighet

3 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om att förmedlaren står under Finansinspektionens tillsyn och då ange Finansinspektionens postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om att förmedlaren står under Finansinspektionens tillsyn. All information enligt 3 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

En försäkringsförmedlare som hos Bolagsverket är registrerad för fondandelsförmedling eller investeringsrådgivning om fondandelar, bör när den förmedlar fondandelar respektive lämnar investeringsrådgivning om fondandelar informera kunden om att Finansinspektionens tillsyn avser också denna verksamhet.

En försäkringsförmedlare som i samma rörelse som försäkringsförmedlingen utövar annan verksamhet än förmedling av fondandelar eller investeringsrådgivning om fondandelar och som inte står under Finansinspektionens tillsyn, bör när den utövar den andra verksamheten informera kunden om att Finansinspektionens tillsyn inte avser denna verksamhet.

(FFFS 2007:23)

Kvalificerat innehav

4 § Försäkringsförmedlaren ska i förekommande fall informera kunden om i vilket eller vilka försäkringsföretag som förmedlaren har ett kvalificerat innehav och då ange försäkringsföretagets firma.

En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska i förekommande fall informera kunden om vilket eller vilka försäkringsföretag som har ett kvalificerat innehav i förmedlaren och då ange försäkringsföretagets firma.

Priset för försäkringsförmedlingen

5 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om all ersättning som förmedlaren får för försäkringsförmedlingen, oavsett vid vilken tidpunkt och i vilken form ersättningen betalas till försäkringsförmedlaren och om ersättningen betalas av kunden

eller av någon annan än kunden. Informationen ska avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms. Om ersättning för försäkringsförmedlingen betalas till anställda eller uppdragstagare hos förmedlaren, ska informationen avse även denna ersättning. Detsamma gäller om försäkringsförmedlaren förmedlar försäkringen för en annan försäkringsförmedlare och ersättning för försäkringsförmedlingen betalas till förmedlarens uppdragsgivare.

I 6–11 §§ ges beträffande vissa ersättningsformer föreskrifter om vilken information som ska lämnas. Om den aktuella ersättningen inte omfattas av någon av dessa ersättningsformer, gäller föreskrifterna i första stycket.

Ersättning från kunden

6 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från kunden, ska informationen avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms.

Ersättning från försäkringsgivaren

7 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren innan försäkringsavtal ingås, ska informationen avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms.

8 § Får försäkringsförmedlaren ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren när försäkringsavtal ingås, ska informationen avse storleken på ersättningen. Om försäkringsgivaren har rätt att få tillbaka hela eller del av ersättningen om försäkringstagaren inom viss tid från det att försäkringsavtalet ingicks helt eller delvis slutar att betala den avtalade premien till försäkringsgivaren, ska förmedlaren informera kunden om inom vilken tid som denna rätt gäller och hur stor del av ersättningen som försäkringsgivaren har rätt att få tillbaka.

9 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren under försäkringstiden, ska informationen avse grunderna för hur ersättningen bestäms. Får förmedlaren särskild ersättning från försäkringsgivaren om försäkringstagaren betalar en högre premie än den avtalade till försäkringsgivaren, ska informationen avse storleken på ersättningen eller grunderna för hur ersättningen bestäms.

10 § Får försäkringsförmedlaren, på grund av att summan av avtalade premier för försäkringar som förmedlaren har förmedlat från försäkringsgivaren har uppnått en viss storlek eller på grund av något annat liknande förhållande, högre ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren än förmedlaren annars skulle ha fått, ska informationen avse grunderna för hur ersättningen bestäms.

Ersättning från annan än kunden eller försäkringsgivaren

11 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från annan än kunden eller försäkringsgivaren, ska informationen avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms.

Ansvarsförsäkring

12 § En försäkringsförmedlare som inte är en anknuten försäkringsförmedlare ska informera kunden om

1. vilken försäkringsgivare som har meddelat ansvarsförsäkringen och då ange försäkringsgivarens firma, postadress, e-postadress och telefonnummer,
2. att den skadelidande får rikta krav på ersättning direkt mot försäkringsgivaren i den mån han eller hon inte har fått ersättning av den försäkrade och den tid inom vilken ett sådant krav måste framställas till försäkringsgivaren, och
3. den högsta ersättning som kan betalas ut för varje skada och för alla skador under ett år.

För en anknuten försäkringsförmedlare ska informationen i stället avse försäkringsföretagets ansvar enligt 6 kap. 1 § andra stycket lagen om försäkringsförmedling.

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om vilken försäkringsgivare som har meddelat ansvarsförsäkringen och då ange försäkringsgivarens firma. All information enligt 12 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

En försäkringsförmedlare som förmedlar fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar, bör när den förmedlar fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar, när det gäller ansvarsförsäkringen för denna verksamhet, informera kunden om motsvarande förhållanden som anges 12 § första stycket 1–3 ovan.

En försäkringsförmedlare som i samma rörelse som försäkringsförmedlingen utövar annan verksamhet än fondandelsförmedling eller investeringsrådgivning om fondandelar, bör när den utövar den andra verksamheten informera kunden om att ansvarsförsäkringen inte gäller för denna verksamhet. (FFFS 2007:23)

Klagomål mot försäkringsförmedlaren

13 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om förfarandet för förmedlarens klagomålshantering och vem som är klagomålsansvarig. Av informationen ska framgå hur kunden och andra som är berörda av försäkringsförmedlingen ska gå tillväga för att framställa klagomål mot förmedlaren och i förekommande fall föra ett klagomål vidare hos förmedlaren.

Försäkringsförmedlaren ska också informera kunden om den vägledning som kan fås av Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas försäkringsbyrå samt av den kommunala konsumentvägledningen.

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om vem som är klagomålsansvarig och om den vägledning som kan fås av Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas försäkringsbyrå samt av den kommunala konsumentvägledningen. All information enligt 13 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

Twistlösning

14 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av Allmänna reklamationsnämnden.

Allmänna råd

Försäkringsförmedlaren bör informera kunden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av allmän domstol.

7 kap. Dokumentation av försäkringsförmedlingen

Uppgifter om försäkringsförmedlaren

1 § Dokumentationen ska innehålla den information som enligt 6 kap. i dessa föreskrifter och 6 kap. 2 § lagen om försäkringsförmedling ska lämnas till kunden med uppgift om när informationen har lämnats till denne.

Uppgifter om kunden

2 § Om kunden är en fysisk person, ska dokumentationen innehålla uppgift om kundens för- och efternamn. Är kunden en juridisk person, ska dokumentationen innehålla uppgift om kundens firma samt för- och efternamnet på den som företräder den juridiska personen vid försäkringsförmedlingen.

Dokumentationen ska innehålla uppgift om kundens önskemål eller behov samt i förekommande fall ekonomiska och andra förhållanden. Uppgifterna ska anpassas efter hur komplicerat det aktuella försäkringsavtalet är.

Om kunden är känd för försäkringsförmedlaren, behöver förmedlaren inte hämta in samtliga dessa uppgifter om kunden. I sådant fall ska försäkringsförmedlaren dokumentera skälen för att låta bli att hämta in uppgifterna.

Allmänna råd

Om det finns en varaktig kundrelation mellan försäkringsförmedlaren och kunden, bör uppgifterna om kunden uppdateras regelbundet.

Vill kunden inte lämna uppgifter om sig själv, bör detta anges i dokumentationen.

Uppgifter om försäkringsförmedlingen

3 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om

1. tidpunkten för försäkringsförmedlingen,
2. varje råd som har lämnats till kunden och skälen för varje råd, och
3. om kunden har avträtts från att vidta en åtgärd och skälen för det.

Uppgifterna om skälen för varje råd som har lämnats till kunden ska anpassas efter hur komplicerat det aktuella försäkringsavtalet är.

Allmänna råd

Om kunden trots avrådan väljer att vidta en åtgärd, bör detta anges i dokumentationen om förhållandet är känt för försäkringsförmedlaren.

Dokumentationens utförande

4 § Uppgifter enligt 3 § ska dokumenteras vid förmedlingstillfället och av den som förmedlar försäkringen. Uppgifter enligt 1 och 2 §§ får dokumenteras före förmedlingstillfället och av annan än den som förmedlar försäkringen.

5 § Dokumentation enligt 1–3 §§ får utföras på valfritt medium under förutsättning att dokumentationen för varje förmedlingstillfälle är lätt att söka och identifiera samt kan lämnas till kunden i en sådan form som anges i 7 §.

Utlämnande av dokumentation

6 § Dokumentation enligt 1–3 §§ ska lämnas till kunden vid förmedlingstillfället eller snarast möjligt därefter.

7 § Dokumentation enligt 1–3 §§ ska lämnas till kunden i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för kunden.

Arkivering av dokumentationen

8 § Dokumentationen ska arkiveras på ett säkert sätt och ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska sparas så länge som det behövs med hänsyn till försäkringstiden och den tid inom vilken anspråk på skadestånd kan göras.

8 kap. Klagomålshantering

Vad som är ett klagomål

1 § Med klagomål avses att en kund eller någon annan som är direkt berörd av försäkringsförmedlingen till en försäkringsförmedlare framför konkret missnöje mot dennes agerande i ett enskilt fall.

Instruktion för klagomålshantering

2 § En försäkringsförmedlare ska ha en policy och en instruktion för klagomålshantering. Om försäkringsförmedlaren är en juridisk person, ska policyn och instruktionen fastställas av någon i ledningen för den juridiska personen.

Allmänna råd

Syftet med policyn och instruktionen är att säkerställa att klagomål hanteras på ett väl fungerande och ändamålsenligt sätt och i enlighet med de regler som gäller.

Den praktiska klagomålshanteringen bör när det gäller en anknuten försäkringsförmedlare kunna skötas av det försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till. Detta gäller under förutsättning att klagomålshanteringen fungerar effektivt och i enlighet med de krav som ställs.

3 § Policyn ska beskriva hur klaganden ska bemötas i klagomålsärenden. Av instruktionen ska framgå förfarandet för hantering av klagomål och beslutsordningen i dessa ärenden. Den ska också innehålla rutiner för information och uppföljning av klagomålsärenden hos förmedlaren.

Policyn och instruktionen ska dokumenteras och spridas till dem som är berörda av den. De ska ses över fortlöpande och revideras om det behövs. Genom den interna kontrollen ska det säkerställas att klagomålshanteringen fungerar effektivt och i enlighet med policyn och instruktionen.

Klagomålsansvarig

4 § En försäkringsförmedlare ska ha en väl fungerande ordning för kontakter med klaganden. Förmedlaren ska ha en klagomålsansvarig som kunder och andra som är berörda av försäkringsförmedlingen kan vända sig till. Förmedlaren ska underrätta Finansinspektionen om vem som är klagomålsansvarig.

Motivering av beslut

5 § Om försäkringsförmedlarens beslut i ett klagomålsärende går klaganden emot, ska förmedlaren informera klaganden om skälen för beslutet. Om klaganden begär det, ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för klaganden.

Handläggningsrutiner

6 § Av 5 kap. 6 § andra meningen lagen om försäkringsförmedling följer att hantering av klagomål ska vara effektiv. Klagomål ska också hanteras med tillbörlig omsorg. De ska besvaras sakligt och korrekt och, om klaganden begär det, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för klaganden.

Handläggningstider

7 § Av 5 kap. 6 § tredje meningen lagen om försäkringsförmedling följer att klagomål ska besvaras snarast möjligt. Om försäkringsförmedlaren inte kan besvara klagomålet inom 14 dagar från den dag då klagomålet togs emot, ska förmedlaren inom denna tid informera klaganden om handläggningen av ärendet.

Allmänna råd

Försäkringsförmedlaren bör beakta det intresse som klaganden kan ha av att få ett snabbt besked för att kunna säkra bevisning eller företa ekonomiska dispositioner med anledning av klagomålet.

Tvistlösning

8 § Försäkringsförmedlaren ska informera klaganden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av Allmänna reklamationsnämnden eller av allmän domstol. Informationen ska lämnas senast i samband med att klagomålet avvisas. Om klaganden inte redan har fått information om skälen för beslutet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för klaganden, ska förmedlaren samtidigt informera klaganden om rätten att på begäran få information om skälen för beslutet på detta sätt.

Registrering av klagomål

9 § Försäkringsförmedlaren ska på ett lämpligt sätt registrera alla klagomål som framställs mot denne.

Dokumentation och arkivering av klagomål

10 § Klagomålsärenden ska dokumenteras på ett sådant sätt att det i efterhand går att följa hanteringen av ett klagomål. Dokumentationen ska arkiveras på ett säkert sätt och ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska sparas så länge som det behövs med hänsyn till ärendets karaktär samt försäkringsförmedlarens eller klagandens behov av dokumentationen.

9 kap. Underrättelse om filialetablering och gränsöverskridande verksamhet

Underrättelse om filialetablering

1 § En försäkringsförmedlars underrättelse enligt 4 kap. 1 § första stycket lagen om försäkringsförmedling om sin avsikt att inrätta en filial i ett annat land inom EES ska innehålla uppgifter om

1. försäkringsförmedlarens för- och efternamn eller firma,
2. försäkringsförmedlarens person- eller organisationsnummer,
3. försäkringsförmedlarens postadress i Sverige,
4. om försäkringsförmedlaren är en anknuten försäkringsförmedlare och i så fall vilket eller vilka försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till,
5. i vilket land som filialen ska inrättas,
6. filialens postadress, och
7. filialens företrädare. (FFFS 2007:23)

Underrättelse om gränsöverskridande verksamhet

2 § En försäkringsförmedlars underrättelse enligt 4 kap. 2 § första stycket lagen om försäkringsförmedling om sin avsikt att erbjuda och tillhandahålla tjänster i ett annat land inom EES utan att inrätta filial där ska innehålla uppgifter om

1. försäkringsförmedlarens för- och efternamn eller firma,
2. försäkringsförmedlarens person- eller organisationsnummer,
3. försäkringsförmedlarens postadress i Sverige, och
4. i vilket land som verksamheten ska utövas. (FFFS 2007:23)

10 kap. Vad försäkringsföretaget ska iaktta i samband med kontroll av anknutna försäkringsförmedlare

Kontroll av fysisk person

1 § Vid den kontroll av en fysisk person som ska göras enligt 2 kap. 4 § lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsföretaget utöver det som anges i 3 kap. 3 § förordningen om försäkringsförmedling begära att den fysiska personen lämnar en skriftlig försäkran om att han eller hon

1. inte är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap., och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap.

Försäkringsföretaget får i stället begära att den fysiska personen lägger fram bevis på de förhållanden som anges i första stycket. Bevis enligt första stycket 1–4 får inte vara äldre än tre månader.

Det som anges i första stycket 6 gäller inte om den fysiska personen bara vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst.

Den som inte lämnar en skriftlig försäkrans, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första stycket inte är uppfyllda, får inte anmälas för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Kontroll av juridisk person

Kontroll av den juridiska personen

2 § Vid den kontroll av en juridisk person som ska göras enligt 2 kap. 4 § lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsföretaget begära att en behörig företrädare för den juridiska personen lämnar en skriftlig försäkrans om att

1. den juridiska personen inte är i konkurs eller likvidation, och
2. de anställda som ska förmedla försäkringar uppfyller de krav som ställs.

Försäkringsföretaget får i stället begära att den behöriga företrädaren lägger fram bevis om de förhållanden som anges i första stycket. Bevisen får inte vara äldre än tre månader.

Om den behöriga företrädaren inte lämnar en skriftlig försäkrans, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första stycket inte är uppfyllda, får den juridiska personen inte anmälas för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Kontroll av ledningen för den juridiska personen

3 § Vid den kontroll av ledningen för en juridisk person som ska göras enligt 2 kap. 4 § lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsföretaget utöver det som anges i 3 kap. 4 § förordningen om försäkringsförmedling begära att den som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för denne lämnar en skriftlig försäkrans om att han eller hon

1. inte är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling, och
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen.

Försäkringsföretaget får i stället begära att den som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för denne lägger fram bevis om de förhållanden som anges i första stycket. Bevisen får inte vara äldre än tre månader.

Vid den kontroll som ska göras av att ledningen uppfyller kraven i 3 kap. 3–8 §§ ska försäkringsföretaget, genom att begära att den som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för denne lämnar en skriftlig försäkrans eller lägger fram bevis om de förhållanden som anges där, försäkra sig om att det i ledningen ingår personer som tillsammans uppfyller dessa krav.

Om någon som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för någon i ledningen inte lämnar en skriftlig försäkrans, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första och tredje styckena inte är uppfyllda, får den juridiska personen inte anmälas för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Dokumentation och arkivering av kontrollen

4 § Försäkringsföretaget ska dokumentera kontrollen av en fysisk eller juridisk person.

Dokumentationen ska utöver det som anges i 3 kap. 3 § andra stycket och 4 § andra stycket förordningen om försäkringsförmedling innehålla

1. uppgift om den som kontrollen avser,
2. uppgift om tidpunkten för kontrollen, och
3. den försäkran som har lämnats eller de bevis som har lagts fram.

Dokumentationen ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt. (FFFS 2007:23)

11 kap. Vad den juridiska personen ska iakta i samband med kontroll av anställda

Kontroll av anställda

1 § Vid den kontroll av en anställd som ska göras enligt 2 kap. 6 § andra stycket lagen om försäkringsförmedling ska den juridiska personen utöver det som anges i 3 kap. 5 § förordningen om försäkringsförmedling begära att den anställde lämnar en skriftlig försäkran om att han eller hon

1. inte är underårig, i konkurs, underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap., och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap.

Den juridiska personen får i stället begära att den anställde lägger fram bevis om de förhållanden som anges i första stycket. Bevis enligt första stycket 1–4 får inte vara äldre än tre månader.

Det som anges i första stycket 6 gäller inte om den anställde bara vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst.

En anställd som inte lämnar en skriftlig försäkran, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första stycket inte är uppfyllda, får inte användas som grund för ansökan om tillstånd hos Finansinspektionen eller anmälan för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Dokumentation och arkivering av kontrollen

2 § Den juridiska personen ska dokumentera kontrollen av en anställd.

Dokumentationen ska innehålla

1. uppgift om den som kontrollen avser,
2. uppgift om tidpunkten för kontrollen, och
3. den försäkran som har lämnats eller de bevis som har lagts fram.

Dokumentationen ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Exempel på hur en juridisk person kan dokumentera en kontroll av en anställd finns i bilagorna 1 och 2. (FFFS 2007:23)

12 kap. Underrättelse om ändringar

Ändrade förhållanden vid filialetablering eller gränsöverskridande verksamhet

1 § En försäkringsförmedlare som har underrättat Finansinspektionen enligt 9 kap. 1 eller 2 § ska snarast underrätta Finansinspektionen när något av de förhållanden som har angetts i underrättelsen har ändrats.

Ändring av anställda

2 § En försäkringsförmedlare som inte är en anknuten försäkringsförmedlare och som är en juridisk person ska snarast underrätta Finansinspektionen om ändringar av vilka anställda som förmedlar försäkringar.

Ändring i ledningen

3 § En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska snarast underrätta Finansinspektionen om ändringar i den juridiska personens ledning.

Ändring av klagomålsansvarig

4 § En försäkringsförmedlare ska snarast underrätta Finansinspektionen om ändringar av klagomålsansvarig.

Bilaga 1 Exempel på kontroll av anställd som har lämnat försäkrans

Dokumentation av kontroll av en anställd

Företagets namn:

Företagets organisationsnummer:

Den anställdes namn:

Den anställdes personnummer:

Tidpunkt för kontrollen:

A. Försäkrans

Jag försäkrans att jag

1. inte är underärig, i konkurs, underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldralken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkransförmedling,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkransförmedling, eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:11) om försäkransförmedling, och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap. FFFS 2005:11.

Datum

Underskrift av den anställd

B. Utdrag ur belastningsregistret

Den anställd har visat upp ett sådant utdrag som avses i 22 a § förordningen (1999:1134) om belastningsregister. (Observera att företaget inte får behålla utdraget.)

Datum

Underskrift av behörig företrädare

Bilaga 2 Exempel på kontroll av anställd som har visat intyg**Dokumentation av kontroll av en anställd**

Företagets namn:

Företagets organisationsnummer:

Den anställdes namn:

Den anställdes personnummer:

Tidpunkt för kontrollen:

A. Intyg

1. Personbevis från Skatteverket
2. Intyg från Bolagsverket om att den anställda inte är i konkurs
3. Intyg från Bolagsverket om att den anställda inte har näringsförbud
4. Intyg från Överförmyndaren om att den anställda inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken
5. Intyg från Finansinspektionen om att den anställda under de senaste fem åren inte har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling
6. Intyg från Finansinspektionen om att den anställda inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen
7. Intyg från Kronofogdemyndigheten om att den anställda inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs där
8. Utbildningsbevis
9. Tjänstgöringsintyg

(Observera att intygen ska bifogas dokumentationen.)

B. Utdrag ur belastningsregistret

Den anställda har visat upp ett sådant utdrag som avses i 22 a § förordningen (1999:1134) om belastningsregister. (Observera att företaget inte får behålla utdraget.)

Datum

Underskrift av behörig företrädare

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2005:12 Rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Tillämpningsområde

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för att företagen rapporterar sådana händelser som kan äventyra företagets stabilitet eller skyddet av kundernas tillgångar.

2 § De allmänna råden omfattar verksamheten i företag som står under Finansinspektionens tillsyn (nedan benämnda företag).

De gäller dock inte för

- företag i dess verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
- finansiella institut enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet, och
- inlåningsföretag enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.

Rapportering till Finansinspektionen

3 § När sådana händelser inträffar som framgår av 4–6 §§, bör de rapporteras utan dröjsmål till Finansinspektionen. Rapporten bör lämnas av den regelansvariga funktionen och innehålla de uppgifter som anges i bilagan.

4 § Ett företag bör rapportera sådana händelser som kan medföra att de ekonomiska förutsättningarna ändras, så att företaget inte kan uppfylla sina åtaganden mot kunder.

5 § Ett företag bör rapportera

- händelser som kan medföra att ett större antal kunder orsakas betydande ekonomisk skada, och
- händelser som kan medföra en väsentlig ryktesförlust för företaget.

De händelser som avses är till exempel

- att information som ges vid kundtransaktioner är felaktig eller bristfällig,
- att kundtransaktioner hanteras på ett felaktigt eller bristfälligt sätt,
- att fel uppstår i tekniska system, eller
- att interna eller externa regler överträds.

6 § Om en revisor vidtar sådana åtgärder som anges i 10 kap. 39 och 40 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), bör Finansinspektionen omgående informeras.

Riktlinjer för hantering och rapportering

7 § Ett företags styrelse bör skriftligen fastställa riktlinjer för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse.

Anmälan till polismyndighet eller åklagare

8 § Vid misstanke om brott bör företaget göra en anmälan till polismyndighet eller åklagare.

Bilaga

1. Ange företagets namn och adress.
2. Ange företagets kontaktperson med namn och telefonnummer.
3. Beskriv händelsen och omständigheterna kring hur händelsen upptäcktes.
4. Beskriv vilka åtgärder som företaget vidtar med anledning av händelsen.
5. Om det är möjligt ange om rapporteringen avser en händelse som beskrivs i 4, 5 eller 6 §.
6. Ange datum och underskrift.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2005:27 Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land

(senast ändrad genom FFFS 2008:10)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska försäkringsbolag som inte är återförsäkringsbolag (direktförsäkringsbolag) och sådana svenska understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor). (FFFS 2008:10)

2 § Ett direktförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa som avser att etablera en filial eller agentur (sekundäretablering) i ett annat EES-land, ska lämna en verksamhetsplan till Finansinspektionen. (FFFS 2008:10)

Verksamhetsplan för direktförsäkringsbolag

3 § Verksamhetsplanen ska när det gäller direktförsäkringsbolag innehålla uppgifter om

- a) de slag av risker eller åtaganden som direktförsäkringsbolaget avser att försäkra,
- b) grundprinciperna för återförsäkring,
- c) uppskattade kostnader och avsatta medel för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner, samt disponibla medel för att tillhandahålla utlovad assistans i den mån försäkringsgivaren avser att försäkra risker som kan hänföras till skadeförsäkringsklass 18 Assistans enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2000:13) om försäkringsklasser, och
- d) sekundäretableringens organisationsstruktur.

För de första tre räkenskapsåren ska planen därutöver innehålla uppgifter om

- uppskattade kostnader för administrationen, med undantag av kostnaderna för dess uppbyggnad, i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner, och
- uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar.

(FFFS 2008:10)

Verksamhetsplan för tjänstepensionskassor

4 § Planen ska när det gäller tjänstepensionskassor innehålla uppgifter om

- a) grundprinciperna för återförsäkring,
- b) uppskattade kostnader och avsatta medel för uppbyggnaden av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner, och
- c) sekundäretableringens organisationsstruktur.

För de första tre räkenskapsåren ska planen därutöver innehålla uppgifter om

- uppskattade kostnader för administrationen, med undantag av kostnaderna för dess uppbyggnad, i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner, och
- uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2005:32 Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1204
2 kap. Placeringsriktlinjernas innehåll	1205
Placeringsstrategi	1205
Organisation för riskstyrning	1205
Mätning av placeringsrisker	1205
Riskuppföljning	1205
Översyn av placeringsriktlinjerna	1205
3 kap. Konsekvensanalysens innehåll	1206
Livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor	1206
Pensionsstiftelser	1206

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av

1. livförsäkringsbolag som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring för tjänstepensionsverksamhet,
2. understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor), och
3. sådana pensionsstiftelser som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Institut enligt 3 ska dock inte tillämpa bestämmelserna i 2 kap. 3 § 3.

Allmänna råd

För livförsäkringsbolag enligt 1 får inte någon separation ske avseende riskkapitalet i de försäkringsbolag som meddelar både tjänstepensionsförsäkring och annan försäkring. Detta medför att dessa bolag bör lämna Finansinspektionen placeringsriktlinjer enligt dessa föreskrifter, för hela den verksamhet som delar det aktuella riskkapitalet.

2 § I dessa föreskrifter menas med

1. *institut*: ett livförsäkringsbolag som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, en tjänstepensionskassa och en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
2. *konsekvensanalys*: den redogörelse för placeringsriktlinjernas konsekvenser som anges i 7 kap. 8 a § och 7 kap. 10 g § försäkringsrörelselagen (1982:713), 24 c § lagen (1972:262) om understödsföreningar och 10 b § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
3. *likviditetsrisk*: risken för att ett institut inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt,
4. *marknadsrisk*: risken för att marknadsvärdet av nettotillgångarna påverkas negativt av en ändring av marknadspriserna på tillgångar, skulder och finansiella kontrakt,
5. *motpartsrisk*: risken för att intjäningen minskar på grund av att motparten inte fullföljer sina åtaganden i låneavtal och andra finansiella kontrakt,
6. *placeringsriktlinjer*: det övergripande styrdokument som dels institutet använder som grund för sina placeringar, dels har det innehåll som framgår av 2 kap. 1–11 §§,
7. *placeringsrisk*: marknadsrisk, motpartsrisk och likviditetsrisk, samt
8. *placeringsstrategi*: institutets strategi för placering av tillgångar i förhållande till pensionsåtagandenas art och varaktighet.

2 kap. Placeringsriktlinjernas innehåll

1 § Placeringsriktlinjerna ska ha minst det innehåll som anges i dessa föreskrifter.

2 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla uppgift om syftet med dem.

Placeringsstrategi

3 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla

1. en övergripande beskrivning av vilka tillgångar institutet får placera i,
2. uppgift om institutets avkastningsmål och hur institutet avser att uppnå detta mål, och
3. uppgift om den eftersträfvade risknivån i institutets totala portfölj, dvs. den kombinerade tillgångs- och åtagandeportföljen.

4 § Placeringsriktlinjerna ska också innehålla uppgift om institutets strategiska allokering och tillåtna avvikelser från denna, dvs. vilken fördelning av placeringarna, uppdelat på placeringsslag, som är tillåten i olika placeringsformer eller på olika marknader.

Om institutet inte arbetar efter någon strategisk allokering, ska beskrivningen innehålla motsvarande uppgifter om den strategi som institutet i stället arbetar efter.

Organisation för riskstyrning

5 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla en övergripande beskrivning av institutets organisation för styrning av placeringsrisker. Beskrivningen ska minst innehålla

1. uppgift om vilka beslutsinstanser som finns,
2. en beskrivning av institutets riskstyrningsprocess, och
3. en redogörelse för vilka styrdokument som finns.

Mätning av placeringsrisker

6 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla en beskrivning av institutets metoder för att mäta marknadsrisker. Beskrivningen ska minst innehålla

1. uppgift om metoder för att mäta alla marknadsrisker av inte försumbar betydelse, och
2. uppgift om de stresstester och scenarioanalyser av extrema marknadsförändringar eller korrelationsmönster m. fl. som inte beaktas i de grundläggande mätmetoder som institutet har.

7 § Placeringsriktlinjerna ska också innehålla en beskrivning av hur institutet mäter motpartsrisker och hanterar likviditetsrisker.

Riskuppföljning

8 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla en övergripande beskrivning av institutets processer för riskkontroll och riskuppföljning. Den ska minst innehålla

1. en redogörelse för institutets uppföljning av placeringsrisker, och
2. en beskrivning av hur institutet säkerställer en fullgod och oberoende riskkontroll.

9 § Placeringsriktlinjerna ska även innehålla en beskrivning av de limiter eller gränsvärden som institutet har fastställt.

10 § Placeringsriktlinjerna ska i förekommande fall innehålla en beskrivning av hur institutet arbetar med normal- eller referensportföljer.

11 § Placeringsriktlinjerna ska också innehålla en schematisk beskrivning av institutets rapportering av placeringsrisker och limiter eller gränsvärden. Beskrivningen ska ange vilka rapporter som tas fram regelbundet och innehållet i dessa, vem eller vilka som tar fram rapporterna och vem eller vilka som tar emot dem.

Översyn av placeringsriktlinjerna

12 § Riktlinjerna ska ses över när placeringsstrategin ändras väsentligt.

3 kap. Konsekvensanalysens innehåll

Livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor

1 § Konsekvensanalysen för livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska innehålla

1. en beskrivning av bolagets eller kassans tillgångar och skulder som ska belysa vilka tillgångar som bolaget eller kassan har och vilka antaganden som bolagets eller kassans skuld baserar sig på,
2. en kvantifiering av den avkastning och risk som den valda placeringsstrategin förväntas innebära samt de beräkningar som kvantifieringen grundar sig på,
3. en beskrivning av vilka effekter på bolagets eller kassans tillgångar och skulder som den valda placeringsstrategin förväntas få,
4. uppgift om den tidshorisont som bolaget eller kassan har valt att basera konsekvensanalysen på och skälet för den valda tidshorisonten, och
5. en redogörelse för risken att bolaget eller kassan inte kommer att kunna uppfylla sina åtaganden.

Pensionsstiftelser

2 § Konsekvensanalysen för pensionsstiftelser ska innehålla

1. en beskrivning av stiftelsens tillgångar, och
2. en kvantifiering av den avkastning och risk som den valda placeringsstrategin förväntas innebära samt de beräkningar som kvantifieringen grundar sig på.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2006:6 Särskild tillsyn över finansiella konglomerat**1 kap. Tillämpningsområde**

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser för finansiella konglomerat som Finansinspektionen är samordnare för enligt lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2 § Vilket företag som ska rapportera uppgifter till Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 1 § och 3 kap. 12 §, framgår av 5 kap. 12 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2 kap. Riskkoncentrationer och interna transaktioner

1 § Sådana riskkoncentrationer och interna transaktioner som Finansinspektionen enligt 5 kap. 11 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat har fattat beslut om, ska rapporteras årligen per den 31 december.

Uppgifterna ska lämnas dels på blankett Betydande riskkoncentrationer inom finansiella konglomerat enligt bilaga 1, dels på blankett Betydande interna transaktioner inom finansiella konglomerat enligt bilaga 2.

Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 31 mars.

3 kap. Kapitalbas och kapitalkrav

1 § Bestämmelser om metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för finansiella konglomerat finns i 5 kap. lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2 § Konsolideringsmetoden samt en kombination av sammanläggnings- och avräkningsmetoden och konsolideringsmetoden enligt 5 kap. 4 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, får användas om metoderna ger en lika bra bild av det finansiella konglomeratets ekonomiska ställning som om sammanläggnings- och avräkningsmetoden använts.

3 § När konsolideringsmetoden används och det finns reglerade företag inom en finansiell sektor som inte har konsoliderats i en koncernredovisning eller motsvarande sammanställda redovisning, ska sådana företag också beaktas.

Allmänna råd

Exempel på företag som inte konsolideras i en koncernredovisning är livförsäkringsbolag som inte får lämna vinstutdelning.

4 § Om ett finansiellt konglomerats kapitalbas och kapitalkrav beräknas enligt konsolideringsmetoden och kapitalkrav för finansiell företagsgrupp eller försäkringsgrupp används, ska kapitalkraven vid behov justeras så att företagen i det finansiella konglomeratet ingår med samma andel i konglomeratets kapitalkrav som i dess kapitalbas.

5 § Har ett dotterföretag ett kapitalunderskott på individuell nivå enligt sektorsbestämmelserna, ska hela underskottet beaktas vid beräkning av det finansiella konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav. Detta gäller även teoretiska kapitalunderskott för icke reglerade företag inom en finansiell sektor.

Finansinspektionen kan medge att underskottet medräknas proportionellt, om det finns särskilda skäl.

6 § Saknas kapitalförbindelser med ett eller flera företag inom ett finansiellt konglomerat, beslutar Finansinspektionen vilken andel av företagets kapitalbas och kapitalkrav som ska användas vid beräkning av det finansiella konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav.

7 § Vid beräkning av ett finansiellt konglomerats kapitalbas får poster inte utnyttjas dubbelt.

8 § Är en post i kapitalbasen i ett företag inom ett finansiellt konglomerat enbart tillåten enligt bestämmelserna i den finansiella sektor som företaget tillhör, får posten endast användas för att täcka den sektorns kapitalkrav, beräknat enligt den sektorns bestämmelser. Om sådana poster överstiger sektorns kapitalkrav ska det göras ett avdrag från det finansiella konglomeratets kapitalbas motsvarande det överstigande beloppet.

9 § När en bestämmelse i en finansiell sektor begränsar storleken på en post i kapitalbasen för ett företag eller en grupp inom ett finansiellt konglomerat, ska begränsningen beaktas även vid beräkning av det finansiella konglomeratets kapitalbas.

Är begränsningen en procentsats av ett underlag ska begränsningen beaktas med det belopp som beräknats enligt sektorsbestämmelserna. Om en post som är tillåten enligt båda finansiella sektorers bestämmelser är delvis utnyttjad för att täcka kapitalkravet i en sektor, på grund av en sektorsspecifik begränsning, kan dock den utnyttjade delen efter Finansinspektionens medgivande få användas för att täcka ett underskott på nivån finansiellt konglomerat.

10 § Ett teoretiskt kapitalkrav för icke reglerade företag inom en finansiell sektor ska motsvara det kapitalkrav som företaget skulle behöva uppfylla enligt gällande sektorsbestämmelser om det vore ett reglerat företag inom den finansiella sektorn.

För ett blandat finansiellt holdingföretag ska det teoretiska kapitalkravet beräknas enligt sektorsbestämmelserna för den största finansiella sektorn i det finansiella konglomeratet.

11 § Uppgifter om kapitalbas och kapitalkrav för finansiella konglomerat ska rapporteras årligen per den 31 december.

När sammanläggnings- och avräkningsmetoden eller konsolideringsmetoden används ska uppgifterna rapporteras enligt blankett Kapitalbas och kapitalkrav för finansiella konglomerat, bilaga 3. Anvisningar till hur blanketten fylls i finns i bilaga 4.

Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 31 mars.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2006:14 Eurokurs på försäkringsområdet

(senast ändrad genom FFFS 2009:9)

- 1 §** En euro ska motsvara 10,39 svenska kronor¹ vid tillämpning av
- försäkringsrörelselagen (1982:713),
 - lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, eller
 - Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som har beslutats med stöd av försäkringsrörelseförordningen (1982:790). (FFFS 2009:9)
- 2 §** Den angivna eurokursen tillämpas vid beräkningar som görs från och med den 31 december 2009. (FFFS 2009:9)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:9

Dessa föreskrifter träder i kraft den 31 december 2009.

¹ Avser Riksbankens eurokurs den sista vardagen i oktober månad.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2006:18 Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens

(senast ändrad genom FFFS 2007:30)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1211
Definitioner	1211
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	1211
Resultatanalysen	1211
Repor och andra återköpstransaktioner	1211
Övertagna försäkringsbestånd	1211
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	1212
Balansräkningen	1212
Resultaträkningen	1212
Sammanslagning av poster	1212
Upplysningar om väsentliga delposter i en not	1212
Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta	1212
Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar	1212
Pensionsförpliktelser till anställda	1212
4 kap. Värderingsregler	1213
Värdering av placeringstillgångar	1213
Värdering av alla finansiella instrument enligt anskaffningsvärdemetoden	1213
Värdering av byggnader och mark till verkligt värde	1213
Förutbetalda anskaffningskostnader	1213
Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag	1213
Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt försäkringsrörelselagen eller lagen om understödsföreningar	1214
Säkerhetsreserv	1214
5 kap. Tilläggsupplysningar	1214
Undantag från krav på upplysningar	1214
Livförsäkringsavsättning eller försäkringsfond	1214
Pensionsförpliktelser till anställda	1215
Föreskriftsenlighet	1215
6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys	1215
Förvaltningsberättelse	1215
Flerårsöversikt	1215
Resultatanalys	1216
7 kap. Koncernredovisning	1216
8 kap. Delårsrapport	1216
9 kap. Redovisning av avgiven återförsäkring	1216
Tillägg av poster i balansräkningen och resultaträkningen	1216
Kompletterande värderingsregler	1216
Bilaga 1 Uppställningsform för balansräkningen	1217
Bilaga 2 Uppställningsform för resultaträkningen	1218
Bilaga 3 Innehållet i balansräkningens poster	1219
Bilaga 4 Innehållet i resultaträkningens poster	1226
Bilaga 5 Resultatanalysens uppställningsform och innehåll	1232
Bilaga 6 Komplettering av balansräkningen om återförsäkring avgivits	1234
Bilaga 7 Komplettering av resultaträkningen om återförsäkring avgivits	1235

Bilaga 8	Innehållet i balansräkningens poster om avgiven återförsäkring	1236
Bilaga 9	Innehållet i resultaträkningens poster om avgiven återförsäkring	1237

Siffrorna inom parentes refererar till motsvarande punkter i försäkringsredovisningsdirektivet 91/674/EEG (EGT L 374, 31.12.1991).

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713) eller lagen (1972:262) om understödsföreningar, om de har dispens från lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Finansinspektionen anger i dessa föreskrifter och allmänna råd vilka undantag som medges från lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

I föreskrifterna anges vilka regler som företagen, trots att de fått dispens, ska tillämpa i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Villkoren för att få dispens framgår av 1 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *företag*: ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar som ska tillämpa dessa föreskrifter och allmänna råd,
2. *försäkringsavtal*: avtal om försäkring enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) eller avtal om försäkring enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, och
3. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen).

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Resultatanalysen

1 § Med undantag från 2 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag får den information som ska framgå av resultatanalysen lämnas direkt i resultaträkningen eller i en not till resultaträkningen.

Allmänna råd

En resultatanalys måste, enligt 2 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, upprättas och ingå i en årsredovisning, när rörelsen i ett ömsesidigt försäkringsbolag omfattar flera försäkringsgrenar eller när verksamheten i en understödsförening omfattar flera verksamhetsgrenar. I 6 kap. 3 § finns bestämmelser om resultatanalysens innehåll. Det framgår av bilaga 5 vad som är att betrakta som olika försäkringsgrenar respektive verksamhetsgrenar i ett företag.

Repor och andra återköpstransaktioner

2 § Om repor eller andra återköpstransaktioner förekommit ska företaget tillämpa 2 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Övertagna försäkringsbestånd

3 § Om försäkringstekniska avsättningar övertagits ska företaget tillämpa 2 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Med undantag från det som anges i 3 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, får balansräkningen upprättas enligt bilaga 1. Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 3.

Försäkringsföretag ska infoga posterna C.III.6a Derivat (positivt värde) och HH.IV.a Derivat (negativt värde) i uppställningsformen för balansräkningen, om det inte är lämpligare att redovisa derivaten under någon annan post.

Resultaträkningen

2 § Med undantag från 3 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag får resultaträkningen upprättas enligt bilaga 2. Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 4.

Sammanslagning av poster

3 § Bestämmelsen i 3 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte tillämpas. Poster i balansräkningen eller resultaträkningen som är av ringa betydelse får slås samman med någon annan lämplig post.

Allmänna råd

Enligt 3 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag måste vissa uppräknade poster tas upp i balansräkningen och resultaträkningen, även om posten har en ringa betydelse. Paragrafen medger undantag från detta så kallade sammanslagningsförbud. Företaget får i stället redovisa sådana belopp som är av ringa betydelse i en annan näraliggande lämplig post i balansräkningen respektive resultaträkningen, se även bilaga 3 allmänna råd och bilaga 4 allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga delposter i en not

4 § Bestämmelsen i 3 kap. 2 § tredje strecksatsen lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte tillämpas. I stället får betydelsefulla delposter anges i en not till berörd post i balansräkningen eller resultaträkningen, se 3 kap. 4 § tredje stycket tredje meningen årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Enligt 3 kap. 4 § tredje stycket tredje meningen årsredovisningslagen (1995:1554) ska de poster som redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen ytterligare delas upp i vissa fall. Detta är bland annat fallet om delar av posten tillkommit på ett sådant sätt eller har en sådan storlek att en redovisning av delposten behövs för att ge en rättvisande bild. Paragrafen medger att sådana delposter i stället anges i en not till balansräkningsposten eller resultaträkningsposten.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

5 § Om förpliktelser enligt försäkringsavtal är i utländsk valuta ska företaget tillämpa 3 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar

6 § Understödsföreningar som har flera verksamhetsgrenar ska fördela kapitalavkastningen i förhållande till storleken på försäkringsfonder och fria fonder enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, om inte stadgarna föreskriver en annan fördelning.

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Om det finns särskilda pensionsförpliktelser till egna anställda, ska företaget tillämpa 3 kap. 7 § första och andra styckena Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2007:30)

4 kap. Värderingsregler

Värdering av placeringstillgångar

1 § Placeringstillgångar ska värderas till anskaffningsvärde eller, i förekommande fall, verkligt värde i enlighet med 4 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, om inte annat följer av detta kapitel.

Allmänna råd

Om ett företag värderar finansiella instrument i enlighet med 4 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, och således avstår från att konsekvent tillämpa anskaffningsvärdemetoden enligt 2 §, bör följande godkända internationella redovisningsstandarder tillämpas:

1. IAS 32 *Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering*.
2. IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.
3. IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.

Hänvisningar till andra godkända internationella redovisningsstandarder än IAS 32, IAS 39 och IFRS 7, bör dock inte tillämpas.

Av definitionen i 1 kap. 2 § följer att avtal om försäkring enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) och lagen (1972:262) om understödsföreningar ska redovisas som försäkringsavtal även om avtalet inte överför betydande försäkringsrisk.

Värdering av alla finansiella instrument enligt anskaffningsvärdemetoden

2 § Finansiella instrument får värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet (anskaffningsvärdemetoden), om alla finansiella instrument värderas enligt denna metod. Detta gäller i stället för det som anges i 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Värdering av byggnader och mark till verkligt värde

3 § Om byggnader och mark värderas till verkligt värde, ska detta värde bestämmas enligt 4 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Byggnader och mark får värderas enligt anskaffningsvärdemetoden eller till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Företag som värderar byggnader och mark till verkligt värde bör även tillämpa den godkända internationella redovisningsstandard IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*. Hänvisningarna till andra internationella redovisningsstandarder bör dock inte tillämpas.

IAS 40 bör tillämpas med de undantag och tillägg som följer av de allmänna råden till 2 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förutbetalda anskaffningskostnader

4 § Med undantag från det som anges i 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, behöver inte kostnader som har samband med tecknande av försäkringsavtal tas upp som en tillgång.

Om kostnader för tecknande av försäkringsavtal tas upp som en tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska företaget tillämpa 4 kap. 4 och 5 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag

5 § Försäkringstekniska avsättningar ska redovisas enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, om inte annat följer av 6 §.

Företag som redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, ska tillämpa 4 kap. 6–10 och 12 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna (FFFS 2006:17) råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Företag som redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, och därmed har ett större utrymme att redovisa försäkringstekniska avsättningar frikopplat från rörelseregler, bör även tillämpa den godkända internationella redovisningsstandarden IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Av 1 kap. 2 § följer att avtal om försäkring enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) eller lagen (1972:262) om understödsföreningar ska redovisas som försäkringsavtal, även om avtalet inte överför betydande försäkringsrisk.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt försäkringsrörelselagen eller lagen om understödsföreningar

6 § Med undantag från 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, får försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt följande:

- Ömsesidiga försäkringsbolag får redovisa avsättningar som beräknats enligt 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).
- Understödsföreningar får redovisa premiereserv som beräknats enligt 21 och 22 §§ lagen (1972:262) om understödsföreningar samt försäkringsfond som inrättats enligt stadgarna med tillägg för belopp som omförts dit enligt 23 § samma lag.

Vid tillämpningen av första stycket får avsättningarna redovisas med de förenklingar som är godtagbara på grund av förhållanden i det enskilda fallet.

Allmänna råd

Vad som i en understödsförening har undantagits från försäkringsfonden med stöd av 23 § lagen (1972:262) om understödsföreningar eller som i övrigt enligt stadgarna får redovisas i en fri fond, redovisas inte som försäkringsteknisk avsättning utan som Övriga fonder (post AA.V.4) under eget kapital, se 23 § i bilaga 3.

Säkerhetsreserv

7 § Regler om avsättning till och uttag ur säkerhetsreserven finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:2) om normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv. (FFFS 2007:30)

8 § har upphävts genom FFFS 2007:30.

5 kap. Tilläggsupplysningar*Undantag från krav på upplysningar*

1 § Företag får utelämna upplysningar enligt 5 kap. 20 § tredje stycket och 22 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om personer i företagets ledning, med undantag från 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med undantag från 5 kap. 3 och 5 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, får upplysningar om tillgångar och resultaträkningens poster utelämnas.

Om en understödsförening redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, får företaget ändå utelämna upplysningar om försäkringstekniska avsättningar enligt 5 kap. 4 § 6–8 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2007:30)

Allmänna råd

Paragrafen innehåller undantag från vissa bestämmelser om tilläggsupplysningen enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Företag lämnar alltså, i tillämpliga delar, övriga upplysningar som följer av årsredovisningslagen (1995:1554) med vissa anpassningar, se 5 kap. 1, 2 och 4 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Livförsäkringsavsättning eller försäkringsfond

2 § Om en understödsförening redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska företaget

lämna upplysningar om beräkningsantaganden enligt 5 kap. 7 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Om en understödsförening redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska företaget i en not till balansräkningen förklara hur försäkringsfonden har fastställts, om inte detta framgår på en annan plats i årsredovisningen.

Allmänna råd

En understödsförening, som redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, bör i not till balansräkningen även lämna de upplysningar som följer av 5 kap. 5 § allmänna råd och 5 kap. 7 § allmänna råd till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Pensionsförpliktelser till anställda

3 § Om det finns särskilda pensionsförpliktelser till egna anställda, ska företaget lämna upplysningar om hur dessa förpliktelser har täckts.

Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskilda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande) överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska lämna upplysningar om överskottet i en not. (FFFS 2007:30)

Föreskriftsenlighet

4 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, som det tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det har tillämpat utöver lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys

Förvaltningsberättelse

1 § En understödsförening ska lämna upplysningar om medlemsantalet och väsentliga förändringar i medlemsantalet sedan föregående räkenskapsår.

Allmänna råd

Utöver upplysningar enligt paragrafen lämnar företaget även de upplysningar i förvaltningsberättelsen som följer av 6 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, om inte annat följer av 2 §.

Flerårsöversikt

2 § Flerårsöversikten enligt 6 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver enbart avse räkenskapsåret och de tre föregående räkenskapsåren.

Allmänna råd

Flerårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och minst innehålla följande uppgifter:

1. Premieintäkt, om företaget är ett ömsesidigt försäkringsbolag.
2. Premieinkomst, om företaget är en understödsförening.
3. Årets resultat.
4. Konsolideringskapital.
5. Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, om företaget är ett ömsesidigt försäkringsbolag och skyldigt att lämna uppgifter om solvens till Finansinspektionen.

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för ömsesidiga försäkringsbolag beräknas i enlighet med föreskrifter från Finansinspektionen om bland annat beräkning och inrapportering av solvens samt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) och 25 § lagen (1972:262) om understödsföreningar. Upplysningar om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal lämnas endast av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelser.

Resultatanalys

3 § Med vissa undantag från 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag behöver resultatanalysen enbart innehålla de upplysningar som framgår av bilaga 5.

Allmänna råd

Den information som resultatanalysen ska innehålla får lämnas direkt i resultaträkningen eller i en not, se 2 kap. 1 §.

7 kap. Koncernredovisning

1 § Om en koncernredovisning upprättas, ska företaget tillämpa 7 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att företaget i sin koncernredovisning även ska tillämpa 2–6 kap. samma föreskrifter.

8 kap. Delårsrapport

Allmänna råd

Om en delårsrapport upprättas, bör företaget tillämpa dels 2–4 kap., dels följande regler i 8 kap. allmänna råd Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

- a) Punkt 2 om årsredovisningslagens tillämpning.
- b) Punkt 9 om ändrade redovisningsprinciper.

Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2002:5) *Delårsrapportering*, bör också tillämpas.

9 kap. Redovisning av avgiven återförsäkring

Tillägg av poster i balansräkningen och resultaträkningen

1 § Om avgiven återförsäkring finns ska balansräkningen kompletteras med de poster som anges i bilaga 6. Resultaträkningen ska kompletteras med de poster som anges i bilaga 7.

De kompletterande posterna i balansräkningen och resultaträkningen ska ha det innehåll som anges i bilaga 8 och bilaga 9.

Allmänna råd

Parenteser med orden "efter avgiven återförsäkring" får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Kompletterande värderingsregler

2 § Om avgiven återförsäkring finns ska företaget tillämpa 4 kap. 2 och 3 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Bilaga 1 Uppställningsform för balansräkningen*Tillgångar*

- A. Tecknat ej inbetalt garantikapital
- B. Immateriella tillgångar
- C. Placeringstillgångar
 - I Byggnader och mark
 - II Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - III Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
- F. Fordringar
 - I–II Fordringar avseende försäkring
 - III Övriga fordringar
- G. Andra tillgångar
 - I Materiella tillgångar och varulager
 - II Kassa och bank
 - III Övriga tillgångar
- H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
 - I Upplupna ränte- och hyresintäkter
 - II Förutbetalda anskaffningskostnader
 - III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMATILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
 - I Garantikapital
 - III Uppskrivningsfond
 - V Andra fonder
 - 3. Fond för verkligt värde
 - 4. Övriga fonder
 - VI Balanserad förlust
 - VII Årets resultat
- BB. Obeskattade reserver
- CC. Efterställda skulder
- DD. Försäkringstekniska avsättningar
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2a. Livförsäkringsavsättning
 - 2b. Försäkringsfond
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
- FF. Andra avsättningar
 - 1. Pensioner och liknande förpliktelser
 - 2. Skatter
 - 3. Övriga avsättningar
- HH. Skulder
 - I–II Skulder avseende försäkring
 - V Övriga skulder
- II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen

- I. Panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III. Ansvarsförbindelser
 - 1. Garantier
 - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
 - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV. Åtaganden
 - 1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
 - 2. Övriga åtaganden

Bilaga 2 Uppställningsform för resultaträkningen

- I. *Resultaträkning för ömsesidiga försäkringsbolag*
 - 1. Premieintäkt (+/-)
 - a) varav Premieinkomst (+)
 - b) varav Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
 - 2. Kapitalavkastning, netto (+/-)
 - a) varav Kapitalavkastning, intäkter (+)
 - b) varav Orealiserade vinster på placeringstillgångar (+)
 - c) varav Kapitalavkastning, kostnader (-)
 - d) varav Orealiserade förluster på placeringstillgångar (-)
 - 3. Övriga tekniska intäkter (+)
 - 4. Försäkringsersättningar (+/-)
 - a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (-)
 - b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/-)
 - 5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (+/-)
 - 6. Återbäring och rabatter (-)
 - 7. Driftskostnader (-)
 - 8. Övriga tekniska kostnader (-)
- Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat
 - 9. Övriga intäkter (+)
 - 10. Övriga kostnader (-)
- Resultat före bokslutsdispositioner och skatt
 - 11. Bokslutsdispositioner (+/-)
- Resultat före skatt
 - 12. Skatt på årets resultat (+/-)
 - 13. Övriga skatter (-)
 - 14. Årets resultat
- II. *Resultaträkning för understödsföreningar*
 - 1. Premieinkomst (avgifter och bidrag) (+)
 - 2. Kapitalavkastning, intäkter (+)
 - 3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar (+)
 - 4. Övriga tekniska intäkter (+)
 - 5. Försäkringsersättningar (+/-)
 - varav Utbetalda försäkringsersättningar (+)
 - varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/-)
 - 6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (+/-)
 - a) Livförsäkringsavsättning (+/-)
 - b) Försäkringsfond (+/-)
 - aa) varav Förändring av premiereserv (+/-)
 - bb) varav Överföringar från fria fonder (+)
 - cc) varav Överföringar till fria fonder (-)
 - c) Övriga försäkringstekniska avsättningar (+/-)

7. Återbäring och rabatter (–)
 8. Driftskostnader (–)
 9. Kapitalavkastning, kostnader (–)
 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar (–)
 11. Övriga tekniska kostnader (–)
- Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat
12. Övriga intäkter (+)
 13. Övriga kostnader (–)
- Resultat före bokslutsdispositioner och skatt
14. Bokslutsdispositioner (+/–)
- Resultat före skatt
15. Skatt på årets resultat (+/–)
 16. Övriga skatter (–)
 17. Årets resultat

Bilaga 3 Innehållet i balansräkningens poster

Allmänna råd

Posterna som framgår av bilaga 1 ska finnas i balansräkningen om företaget har aktuella slag av tillgångar, skulder eller eget kapital.

En post som är av ringa betydelse får slås samman med och ingå i en annan lämplig post, se 3 kap. 3 §. Poster som är av ringa betydelse bör dock ändå redovisas, om samma post redovisades i balansräkningen för närmast föregående räkenskapsår. Detta behöver dock inte alltid tillämpas första gången dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas, se övergångsreglerna, punkt 2 och 3.

Betydelsefulla delar av de poster som ska finnas i balansräkningen enligt bilaga 1 redovisas för sig direkt i balansräkningen eller i en not, se 3 kap. 4 §.

I balansräkningen får poster som enligt beteckningen i bilaga 1 närmast föregås av arabiska siffror slås samman, trots att de inte är av ringa betydelse. Exempelvis får Aktier och andelar (C.III.1) slås samman med en eller flera andra poster avseende Andra finansiella placeringstillgångar. Detta förutsätter dock att sammanslagna poster som inte är av ringa betydelse särredovisas i en not.

När det nedan hänvisas till SM 4 avses den uppställningsform för balansräkningen som ingår i Finansinspektionens numera upphävda rapportföreskrifter (FFFS 1998:3) om svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att lämna redogörelse över balansräkning, resultaträkning m.m. Denna uppställningsform har mindre lokala bolag för husdjursförsäkring, så kallade sockenhusdjursbolag, fått använda enligt tidigare individuella dispensbeslut.

När hänvisning görs till BFFS 1988:28 avses de regler för uppställningsformer som ingår i Försäkringsinspektionens numera upphävda föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning.

Tillgångar

Post A – Tecknat ej inbetalt garantikapital

1 § Posten omfattar ömsesidiga försäkringsbolags fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat garantikapital.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Post B – Immateriella tillgångar

2 § (6) Posten omfattar

- goodwill som förvärvats mot vederlag,
- balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
- koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
- hyresrätter och liknande rättigheter, och
- förskott avseende immateriella tillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten förekommer inte enligt BFFS 1988:28. Dessa föreskrifter har dock generellt krävt redovisning av delposter om det är påkallat med hänsyn till verksamhetens art och förhållandena i övrigt.

Post C.I – Byggnader och mark**3 §** Posten omfattar

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, och
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Posten förekommer inte i SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten motsvarar närmast posten Fastigheter enligt BFFS 1988:28.

Post C.II – Placeringar i koncernföretag och intresseföretag**4 §** Här redovisas

1. innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernföretag respektive intresseföretag, och
2. obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag eller intresseföretag samt lån till sådana företag.

Allmänna råd

Posten blir endast aktuell om företag innehar dotterföretag eller intresseföretag.

Posten saknar direkt motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post C.III.1 – Aktier och andelar**5 §** Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.**Allmänna råd**

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter redovisas, om de har ett positivt värde, antingen i denna post, eller i posten Derivat (post C.III.6a), se 3 kap. 1 § andra stycket.

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post, om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

Posten motsvarar närmast posten Aktier och andelar enligt SM 4.

Posten motsvarar närmast Aktier och andra andelsbevis enligt BFFS 1988:28.

Post C.III.2 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper**6 §** (9) Här redovisas sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.**Allmänna råd**

Vid gränsdragningen mellan posten C.III.2 och posterna C.III.4–6 bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt redovisas i posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev normalt redovisas som lån i posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Här kan redovisas sådana värdepapper som redovisats i posterna Obligationer och Förlagsbevis enligt SM 4.

Här kan redovisas sådana värdepapper som redovisats i posterna Obligationer, Bankcertifikat och Förlagsbevis enligt BFFS 1988:28.

Post C.III.3 – Andelar i investeringspooler

7 § (10) Posten omfattar företagens andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

Post C.III.4 – Lån med säkerhet i fast egendom

8 § (11) Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av inteckningar i fast egendom. Om företaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Inteckningslån enligt SM 4.

Post C.III.5 – Övriga lån

9 § (12) Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, exempelvis livförsäkringslån.

Allmänna råd

Här kan redovisas sådana tillgångar som redovisats i posten Kommunlån enligt SM 4.

Här kan redovisas sådana tillgångar som redovisats i posten Lån mot säkerhet i försäkringsbrev enligt BFFS 1988:28.

Post C.III.6 – Utlåning till kreditinstitut

10 § (13) Här redovisas sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Marknadsbevis är exempel på utlåning till kreditinstitut. Hit hör också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

Post C.III.6a – Derivat

11 § Företaget ska infoga posten i uppställningsformen för balansräkningen, om det inte är lämpligare att redovisa derivat under någon annan post, se 3 kap. 1 §, andra stycket.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett positivt bokfört värde.

Derivat som har ett negativt värde, ska som huvudregel redovisas under Skulder som post HH.IV.a Derivat, se 37 §.

Bestämmelserna innebär att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter redovisas under posten Aktier och andelar (C.III.1).

Posten saknar direkt motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post C.III.7 – Övriga finansiella placeringstillgångar

12 § (13) Under denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5–11 §§.

Post F.I–II – Fordringar avseende försäkring

13 § (6) Här redovisas fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Här kan redovisas sådana fordringar som enligt BFFS 1988:28 redovisats i posten Fordringar på arbetsgivare, ombud och lokalavdelningar.

Post G.I – Materiella tillgångar och varulager

14 § (6) Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten motsvarar närmast posten Inventarier enligt BFFS 1988:28.

Post G.II – Kassa och bank

15 § (12) Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Kassa, postgiro och banktillgodohavanden enligt SM 4.

Posten motsvarar närmast posten Kontanta medel, postgiro och banktillgodohavanden enligt BFFS 1988:28.

Post G.III – Övriga tillgångar

16 § (16) Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras i posterna G.I eller G.II.

Post H.I – Upplupna ränte- och hyresintäkter

17 § (17) Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten motsvarar närmast posten Upplupna räntor och hyror enligt BFFS 1988:28.

Post H.II – Förutbetalda anskaffningskostnader

18 § (18) Posten omfattar sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal som tagits upp som tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Posten blir endast aktuell om företaget väljer redovisningsprincipen att ta upp anskaffningskostnader som tillgång enligt nämnda paragraf.

Posten saknar motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post H.III – Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

19 § Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen, samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

*Eget kapital, avsättningar och skulder***Post AA.I – Garantikapital**

20 § (19) Posten omfattar sådant kapital som i ömsesidiga försäkringsbolag tecknats av garantier.

Post AA.III – Uppskrivningsfond

21 § (20) Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Post AA.V.3 – Fond för verkligt värde

22 § I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen (1995:1554).

Här redovisas även värdeförändringar på andra placeringstillgångar (Tillgångar, post C) än finansiella instrument och fastigheter som dels värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, dels inte redovisas direkt i resultaträkningen.

Allmänna råd

Posten blir endast aktuell om företaget väljer den redovisningsprincip som innebär att värdera finansiella instrument till verkligt värde.

Följande värdeförändringar bör redovisas i Fond för verkligt värde:

1. Värdeförändringar som avser ett säkringsinstrument och inte redovisas direkt i resultaträkningen.
2. Värdeförändring orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet.
3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554).

Posten saknar motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post AA.V.4 – Övriga fonder

23 § (20) En understödsförening som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska här redovisa belopp som undantagits från försäkringsfonden samt andra fria dispositions-, eller överskottsfonder som förekommer enligt stadgarna.

En understödsförening som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska i denna post redovisa sådana överskottsfonder som ska förekomma enligt stadgarna.

Posten motsvarar närmast posten Fria fonder enligt BFFS 1988:28.

Post AA.VI – Balanserad förlust

24 § Här redovisar företaget förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Ett företag som redovisar balanserad förlust bör vidta åtgärder för att under de kommande räkenskapsåren eliminera förlusten.

Posten saknar direkt motsvarighet enligt SM 4.

Posten motsvarar tillgångsposten Balanserad förlust enligt BFFS 1988:28.

Post AA.VII – Årets resultat

25 § Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Post BB – Obeskattade reserver

26 § Här redovisas obeskattade reserver såsom säkerhetsreserv och ackumulerade överavskrivningar.

Post CC – Efterställda skulder

27 § (21) I denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs, enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra skulder.

Posten förekommer inte enligt BFFS 1988:28. Föreskriften har generellt krävt redovisning av delposter om det är påkallat med hänsyn till verksamhetens art och förhållandena i övrigt.

Post DD.1 – Ej intjänade premier och kvardröjande risker

28 § (25, 26) Här redovisar ömsesidiga försäkringsbolag avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Obetalda driftskostnader enligt SM 4.

Post DD.2a – Livförsäkringsavsättning

29 § (27) Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska här redovisa avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive eventuell garanterad återbäring. Företaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som utgör visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller reellt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till, jfr 7 kap. 1 § 3 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Allmänna råd

Understödsföreningar som valt att fortsätta redovisa försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska i stället redovisa posten Försäkringsfond (DD.2b).

Post DD.2b – Försäkringsfond

30 § (27) Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska här redovisa

1. premiereserv som beräknats enligt 22 § samma lag,
2. överskott som ska redovisas i försäkringsfonden enligt 23 § samma lag, och
3. andra överskott som föreningen överfört till försäkringsfonden.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Försäkringsfond för varje verksamhetsgren enligt BFFS 1988:28.

Upplysningar om försäkringsfonder fördelat på olika verksamhetsgrenar behandlas i 6 kap. 3 § och bilaga 5.

Post DD.3 – Oreglerade skador

31 § (28) Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som företaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska företaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt eventuell återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på företagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för företaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Ersättningsreserv (avsättningar för obetalda skador) enligt SM 4, men omfattar även avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor.

Posten motsvarar närmast posten Oreglerade utbetalningar för försäkringsfall enligt BFFS 1988:28, men omfattar även avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor.

Post DD.4 – Återbäring och rabatter

32 § (29) Här redovisar ömsesidiga försäkringsbolag avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare.

Post DD.6 – Övriga försäkringstekniska avsättningar

33 § (26) Under denna post redovisas försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.4.

Post FF.1 – Pensioner och liknande förpliktelser

34 § Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. (FFFS 2007:30)

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte redovisas som derivat kan tas upp under post FF.3 Övriga avsättningar. (FFFS 2007:30)

Post FF.2 – Skatter

35 § Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH. Övriga skulder.

Post HH.I–II – Skulder avseende försäkring

36 § Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende försäkring.

Post HH.IV.a – Derivat

37 § (6) Försäkringsföretag ska infoga denna post i uppställningsformen för balansräkningen, om det inte är lämpligare att redovisa derivat under någon annan post, se 3 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett negativt bokfört värde.

Derivat med positivt värde redovisas som huvudregel under Placeringstillgångar som post C.III.6a Derivat, se 11 §.

Bestämmelserna innebär att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument.

Post HH.V – Övriga skulder

38 § Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post, exempelvis skulder till mottagande part vid så kallad äkta återköpstransaktion.

Post II – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

39 § Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

40 § Ett företag ska i posten Panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig, (post I) ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmänsrätt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Sådana åtaganden som gjorts i samband med en så kallad oäkta återköpstransaktion, ska redovisas under posten Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, (post IV.1). Överförande part ska då ta upp lösenpriset för den sälloption som ställts ut i transaktionen.

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i en not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Bilaga 4 Innehållet i resultaträkningens poster

Allmänna råd

Posterna som framgår av bilaga 2 ska finnas i resultaträkningen om företaget har aktuella slag av intäkter och kostnader.

Poster som är av ringa betydelse får slås samman med och ingå i en annan näraliggande lämplig post, se 3 kap. 3 §. En post som är av ringa betydelse bör dock ändå redovisas, om samma post redovisades i balansräkningen för närmast föregående räkenskapsår. Detta behövs dock inte alltid tillämpas första gången dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas, se övergångsreglerna punkt 2 och 3.

Betydelsefulla delar av de poster som ska finnas i resultaträkningen enligt bilaga 2 ska redovisas för sig direkt i balansräkningen eller i en not, se 3 kap. 4 §.

När det nedan hänvisas till SM 4 avses den uppställningsform för balansräkningen som ingår i Finansinspektionens numera upphävda rapportföreskrifter (FFFS 1998:3) om svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att lämna redogörelse över balansräkning, resultaträkning m.m. Denna uppställningsform har mindre lokala bolag för husdjursförsäkring, så kallade sockenhusdjursbolag, fått använda enligt tidigare individuella dispensbeslut.

När hänvisning görs till BFFS 1988:28 avses de regler för uppställningsformer som ingår i Försäkringsinspektionens numera upphävda föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning. Dessa uppställningsformer har understödsföreningar kunnat följa enligt tidigare individuella dispensbeslut.

Post I.1.a – Premieinkomst

1 § (35) Ömsesidiga försäkringsbolag, som bedriver skadeförsäkringsrörelse, ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter och omfattar bland annat

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som företaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans, och
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 3 § och som inte redovisas över balansräkningen.

I posten ska också inräknas de belopp som beräknas inbetalas när det gäller dels förnyelsepremier som försäkringstagaren inte har bekräftat, dels premier för nytecknade försäkringsavtal.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in i med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller inte vid bokslutstillfället. Som premieinkomst ska företaget ta upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (teve/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringskyddet inträder först efter det att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviseras och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 2 kap. 5 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713), ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

Posten motsvarar närmast posten Premieintäkt enligt SM 4.

Post II.1 – Premieinkomst (avgifter och bidrag)

2 § (35) Understödsföreningar, som enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag betraktas som livförsäkringsföretag, ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp enligt försäkringsavtal, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar

1. tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget har haft,
2. företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans, och

3. ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och fonder enligt 2 kap. 3 § och som inte redovisas över balansräkningen.

Posten får omfatta återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Avgifter och bidrag enligt BFFS 1988:28.

Post I.1.b – Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

- 3 § (37)** Ömsesidiga försäkringsbolag ska i denna post redovisa årets förändring av posten Ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1).

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.4.a respektive II.5.a – Utbetalda försäkringsersättningar

- 4 § (38)** Posten omfattar alla försäkringsersättningar som har betalats till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår även driftskostnader för skadereglering.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

Posten motsvarar närmast posten Försäkringsersättningar enligt SM 4, men inkluderar även driftskostnader för skadereglering.

Posten motsvarar närmast posterna Utbetalningar för försäkringsfall och Utbetalningar för återköp enligt BFFS 1988:28.

Post I.4.b respektive II.5.b – Förändring i Avsättning för oregrerade skador

- 5 §** Årets förändring av posten Oregrerade skador (DD.3) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.5 respektive II.6.c – Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar

- 6 §** Årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2. a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2. c respektive II.9).

Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter

7 § (39) Posten omfattar ömsesidiga försäkringsbolags återbäring och rabatter som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premiereduktion.

Posten inkluderar årets förändring av posten Återbäring och rabatter (DD.4).

Allmänna råd

Här kan också understödsföreningar redovisa återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2. a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2. c respektive II.9).

Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader

8 § (34, 40, 41) Posten omfattar följande kostnader:

1. Anskaffningskostnader.
2. Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
3. Administrationskostnader.

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag har haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader* (+/-) menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posten Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) som tagits upp som tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader för personaladministration, IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

Post I.2. a respektive II.2 – Kapitalavkastning, intäkter

9 § (34, 42) Posten avser avkastning på placeringstillgångar, exempelvis

- hyresintäkter från byggnader och mark,
- utdelning på aktier och andelar,
- ränteintäkter m.m.,
- valutakursvinster, netto,
- återförda nedskrivningar, och
- realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna i posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas i posterna C.II (Placeringar i koncernföretag och intresseföretag) samt C.III.1 (Aktier och andelar).

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna i posten G.II (Kassa och bank).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta bör delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts i någon av posterna I.2.c och II.9 Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost i posterna *Orealiserade vinster på placeringstillgångar* (I.2. b och II.3) respektive *Orealiserade förluster på placeringstillgångar* (I.2. d och II.10).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas i posten I.9 och II.12 Övriga intäkter.

Post I.2. b och II.3 – Orealiserade vinster på placeringstillgångar

10 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska företag i denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post II.6. a – Livförsäkringsavsättning

11 § Understödsföreningar, som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, ska i denna post redovisa årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2. a). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i försäkringsavtal. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post II.6. b – Försäkringsfond

12 § Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska här redovisa förändringar till följd av omräkning av premiereserv enligt 22 § samma lag. En sådan omräkning ska redovisas i posten Förändring av premiereserv (II.6. b.aa).

Här redovisas också överföringar mellan Försäkringsfond och Fria fonder. Sådana överföringar ska i förekommande fall redovisas uppdelat på Överföring från fria fonder (II.6b.bb) och Överföring till fria fonder (II.6b.cc).

Överföringar till Försäkringsfond av årets vinst eller överföringar från fonden för att täcka årets förlust eller balanserad förlust redovisas däremot såsom en vinstdisposition och omföring inom balansräkningen.

Allmänna råd

I 23 § lagen (1972:262) om understödsföreningar finns bestämmelser om fondbildning.

Posten motsvarar närmast Överföringar mellan försäkringsverksamheten och fria fonder på intäktssidan och kostnadssidan enligt BFFS 1988:28.

Post I.2.c respektive II.9 – Kapitalavkastning, kostnader

13 § (34, 42) Posten avser kostnader för placeringstillgångar i form av

1. driftskostnader för byggnader och mark,
2. kapitalförvaltningskostnader,
3. räntekostnader m.m.,
4. valutakursförluster, netto,
5. av- och nedskrivningar, och
6. realisationsförluster, netto.

Allmänna råd

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästtanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellan-skillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost i posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (I.2.b och II.3) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (I.2.d och II.10).

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas i posten Övriga kostnader (I.10 respektive II.13).

Posten motsvarar närmast vad som redovisats i posten Driftskostnader enligt SM 4. Kostnader för skadereglering ska dock redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar (I.4.a).

Posten motsvarar närmast vad som enligt BFFS 1988:28 redovisats i posterna Förvaltningskostnader, räntor på upptagna lån, Underskott på egna fastigheter och Nettoförlust genom försäljning samt upp- och nedskrivningar.

Post I.2. d respektive II. 10 – Orealiserade förluster på placeringstillgångar

14 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska företag i denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.9 och I. 10 respektive II. 12 och II. 13 – Övriga intäkter respektive Övriga kostnader

15 § Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas i någon annan post.

Post I. 12 respektive II. 15 – Skatt på årets resultat

16 § Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i ömsesidiga försäkringsbolag inkomstskatt och i understödföreningar inkomstskatt och, i förekommande fall, avkastningsskatt, i den mån avkastningsskatt inte redovisas som driftskostnad.

Bilaga 5 Resultatanalysens uppställningsform och innehåll

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande.

Ömsesidiga försäkringsbolag

	Hem- och villaförsäkring	Företags- och fastighetsförsäkring	Sjöfartsförsäkring	Husdjursförsäkring	Summa försäkring av svenska risker	Summa direkt försäkring av ev. utländska risker
Premieintäkt						
Premieinkomst						
Kapitalavkastning, intäkter						
Kapitalavkastning, kostnader						
Försäkringersättning						
Driftskostnader						
Tekniskt resultat						

Understödsföreningar

	Pensionsförsäkring	Sjukförsäkring	Dödsfallsförsäkring	Summa försäkringar
Premieinkomster				
Kapitalavkastning, intäkter				
Kapitalavkastning, kostnader				
Försäkringsersättningar				
Driftskostnader				
Tekniskt resultat				

	Försäkringsverksamheten/ försäkringsfonder			Fria fonder			Summa försäkringsfonder och fria fonder
	Fond A	Fond B, etc.	Summa försäkringsfonder	Fond A	Fond B, etc.	Summa fria fonder	
X-fondens storlek vid årets början							
Premieinkomster							
Kapitalavkastning, intäkter							
Kapitalavkastning, kostnader							
Driftskostnader							
Övriga intäkter							
Övriga kostnader							
Specifikation av överföring mellan försäkringsfonder och fria fonder							
Överföring av årets resultat till fonder							
Överföring från fonder till årets resultat							
Y-fondens storlek vid årets utgång							

Bilaga 6 Komplettering av balansräkningen om återförsäkring avgivits*Tillgångar*

- E. Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar
1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 2. Livförsäkringsavsättning eller Försäkringsfond
 3. Oreglerade skador
 4. Återbäring och rabatter
 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar

F. Fordringar

- I Fordringar avseende direkt försäkring
- II Fordringar avseende återförsäkring

Eget kapital, avsättningar och skulder

DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)

GG. Depåer från återförsäkrare

HH. Skulder

- I Skulder avseende direkt försäkring
- II Skulder avseende återförsäkring

II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

- I Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
- II Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Bilaga 7 Komplettering av resultaträkningen om återförsäkring avgivits*I. Resultaträkning för ömsesidiga försäkringsbolag*

1. Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)
 - a) varav Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b) varav Premier för avgiven återförsäkring (-)
 - c) varav Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
 - d) varav Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
-
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
-

II. Resultaträkning för understödsföreningar

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a) varav Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b) varav Premier för avgiven återförsäkring (-)
-
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (+/-)
 - a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Livförsäkringsavsättning (+/-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b) Försäkringsfond (+/-)
 - aa) varav Förändring av premiereserv (+/-)
 - aaa) Före avgiven återförsäkring
 - bbb) Återförsäkrares andel (-)
 - c) Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
-

Bilaga 8 Innehållet i balansräkningens poster om avgiven återförsäkring

Allmänna råd

Posterna enligt bilaga 6 ska finnas i balansräkningen om företaget tecknat återförsäkring och har aktuella slag av intäkter och kostnader.

De allmänna råden i inledningen till bilaga 3 gäller även för poster avseende återförsäkring.

Tillgångar

Post E – Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar

1 § (24) Posterna E.1–E.5 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring).

Post F.I – Fordringar avseende direkt försäkring

2 § (6) Här redovisas fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

Post F.II – Fordringar avseende återförsäkring

3 § (6) Här redovisas fordringar hos försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag avseende återförsäkring.

Eget kapital, avsättningar och skulder

Post GG – Depåer från återförsäkrare

4 § (32) Företag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen.

Post HH.I – Skulder avseende direkt försäkring

5 § Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

Post HH.II – Skulder avseende återförsäkring

6 § Här redovisas skulder till försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende återförsäkring.

Post II.I – Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader

7 § Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas i denna post.

Bilaga 9 Innehållet i resultaträkningens poster om avgiven återförsäkring**Allmänna råd**

De poster som framgår av bilaga 7 ska finnas i resultaträkningen om företaget tecknat återförsäkring och har aktuella slag av intäkter och kostnader. Av bilagan framgår också vilka poster som enligt bilaga 2 ska redovisas före och efter avgiven återförsäkring.

De allmänna råden till bilaga 4 gäller även för poster avseende återförsäkring.

Post I.1.b respektive II.1.b – Premier för avgiven återförsäkring

1 § (36) Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska i denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Post I.1.d – Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

2 § (37) Årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1) ska redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.4.a.bb respektive II.5.a.bb – Återförsäkrarens andel av Utbetalda försäkringsersättningar

3 § (38) Posten omfattar återförsäkrarens andel av det belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Post I.4.b.bb respektive II.5.b.bb – Återförsäkrarens andel av Förändring i Avsättning för oreglerade skador

4 § Årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador (E.3) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.5.bb respektive II.6.c.bb – Återförsäkrarens andel av Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar

5 § Årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)

6 § (39) Posten inkluderar, utöver årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) även Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar för återbäring och rabatter (E.4).

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader

7 § (34, 40, 41) Om återförsäkring förekommit ska posten även omfatta följande kostnader:

1. Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (–).
2. Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/–). Här ingår Avsättningar till samt av- och nedskrivning av posten Återförsäkrarens andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I), om sådana anskaffningskostnader tagits upp som tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.
3. Administrationskostnader (–). Här ingår även driftskostnader för avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Post II.6.a.bb – Återförsäkrarens andel av Livförsäkringsavsättning

8 § Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag redovisar här årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Övriga försäkringstekniska avsättningar för Livförsäkringsavsättning eller Försäkringsfond (E.2).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post II.6.b.aa.bbb – Återförsäkrarens andel av Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar för Försäkringsfond

9 § Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar redovisar här Återförsäkrarens andel av premiereserv enligt 22 § samma lag.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2007:1 Kapitaltäckning och stora exponeringar

(senast ändrad genom FFFS 2010:4)

Avsnitt A Tillämpningsområde och definitioner	1246
1 kap. Tillämpningsområde	1246
2 kap. Definitioner	1246
Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)	1249
Kreditderivat	1249
3 kap. Handelslager och övrig verksamhet	1250
Vad ingår i handelslagret?	1250
Interna säkringar	1250
Överskottslikviditet	1250
Definition av övrig verksamhet	1250
Fondlikvider	1251
Dokumenterad avsikt med innehavet i handelslagret	1251
Överföringar mellan handelslagret och den övriga verksamheten	1251
Avsnitt B Rapportering	1251
4 kap. Rapportering	1251
Rapporteringsskyldighet	1251
Rapporttillfällen	1252
Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta	1252
Övrigt	1252
Underlag för rapportering	1252
Rapportering via datamedium	1252
Avsnitt C Finansiella företagsgrupper	1252
5 kap. Konsolidering av finansiella företagsgrupper	1252
Gruppbaserad redovisning	1252
Hantering av utländska dotterbolag	1253
Konsolidering i övrigt	1253
Samlad information	1254
Avsnitt D Kapitalbasen	1254
6 kap. Inledande bestämmelser	1254
7 kap. Primärt kapital	1255
Eget kapital eller motsvarande	1255
Ovillkorade och villkorade aktieägartillskott	1255
Resultat enligt årsbokslut	1255
Resultat under löpande räkenskapsår	1255
Obeskattade reserver	1256
Finansiella tillgångar som kan säljas	1256
Förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar	1256
Orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet	1257
Poster som har omklassificerats	1257
Kassaflödessäkringar	1257
Förlagsinsatser och andra kapitaltillskott och reserver	1257
Särskilda villkor för primärkapitaltillskott	1258
Ianspråkstagande av primärkapitaltillskott för förlusttäckning	1260
Garantifond	1260
Reserver för generella bankriser	1260
8 kap. Supplementärt kapital	1261
Kumulativa preferensaktier	1261

Uppskrivningsfonder	1261
Garantifonder	1261
Förväntat förlustbelopp för institut som tillämpar metod för intern riskklassificering	1261
Särskilda villkor för eviga förlagslån	1261
lanspråktagande av eviga förlagslån för förlusttäckning	1262
Tidsbundna förlagslån och andra liknande tidsbundna skuldförbindelser	1263
9 kap. Avdrag	1264
Negativ goodwill	1264
Inkrämsgoodwill	1264
Uppskjutna skattefordringar	1265
Innehav av egna aktier	1265
Tillskott	1265
Innehav av egna förlagsbevis och andra efterställda skuldförbindelser	1265
Aktier i försäkringsföretag	1265
Förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser	1265
Stora exponeringar	1266
Avdrag vid värdepapperisering	1266
Särskilda avdrag när metod för intern riskklassificering används	1266
10 kap. Utvidgad del av kapitalbasen	1266
Nettovinst hänförlig till handelslagret	1266
Villkor för tidsbundna förlagslån	1266
Förtida inlösen och inte tillåten räntebetalning och återbetalning	1267
Underrättelse om återbetalning av förlagslån	1267
Övrigt	1267
Begränsningar	1267
Avsnitt E Extern kreditvärdering	1267
11 kap. Användning av extern kreditvärdering	1267
Avsnitt F Handelslager	1269
12 kap. Hanteringskrav för handelslagret	1269
Rutiner för positioner i handelslagret	1269
Värdering av positioner i handelslagret	1269
13 kap. Risker i handelslagret	1270
Undantag från huvudregeln om beräkning av kapitalkrav för risker i handelslagret	1270
Utvidgad del av kapitalbasen för att möta kapitalkravet för valutakursrisker	1271
Fonder	1271
Ränterisker	1272
Aktiekursrisker	1285
Garantigivning	1289
Beräkning av kapitalkrav för överskjutande exponeringar	1289
Avvecklingsrisker	1291
Avsnitt G Övrig verksamhet	1294
14 kap. Tillämpningsområde	1294
Underavsnitt G1 Schablonmetod för kreditrisk	1294
15 kap. Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp	1294
16 kap. Exponeringsklasser och riskvikter	1296
Exponeringar mot stater och centralbanker	1296
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter	1296

Exponeringar mot administrativa organ (inklusive offentliga organ) och icke-kommersiella företag	1296
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	1296
Exponeringar mot internationella organisationer	1297
Institutsexponeringar	1297
Företagsexponeringar	1297
Hushållsexponeringar	1298
Exponeringar med säkerhet i fastighet	1298
Oreglerade poster	1299
Högriskposter	1300
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	1300
Exponeringar mot fonder	1301
Övriga poster	1302
17 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för åtaganden utanför balansräkningen	1302
Åtaganden av högriskkaraktär	1302
Åtaganden av medelriskkaraktär	1303
Åtaganden av medellågriskkaraktär	1304
Åtaganden av lågriskkaraktär	1304
18 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för derivatkontrakt	1304
Marknadsvärderingsmetoden	1304
Riskmetod	1306
Riskposition	1306
Säkringsmängder	1308
Multiplikatorer för motpartsrisk	1309
<i>Underavsnitt G2 Värdepapperisering när schablonmetoden används</i> ..	1309
19 kap. Värdepapperiserade exponeringar	1309
20 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering	1311
Regler som avser alla värdepapperiseringar	1311
Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelse om förtida amortering	1312
21 kap. Riskvikter	1314
Vissa positioner i ett ABCP-program	1315
Positioner i likviditetsfaciliteter som kan anses representera särskilt låg risknivå	1315
22 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen	1316
<i>Underavsnitt G3 Kreditriskskydd när schablonmetoden för kreditrisk används</i>	1316
23 kap. Kreditriskskydd	1316
24 kap. Garantier och kreditderivat	1316
Godtagbara garantier och kreditderivat	1316
Kvalificerade utfärdare	1316
Godtagbara former av skydd	1317
Hanteringskrav	1319
Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat	1319
25 kap. Finansiella säkerheter	1320
Godtagbara finansiella säkerheter	1320
Hanteringskrav	1321
Effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter	1322
Kvantitativa krav	1327
Kvalitativa krav	1327
26 kap. Avtal om nettoberäkning	1328
Godtagbara avtal om nettoberäkning	1328

	Hanteringskrav	1329
	Effekten av avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner	1329
	Effekten av avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt	1332
	Effekten av avtal om nettoberäkning för övriga fordringar och skulder	1332
27 kap.	Övriga kreditriskydd	1332
	Livförsäkringar	1332
	Kontanta medel insatta hos annat institut	1333
Avsnitt H	Operativ risk	1333
28 kap.	Tillämpningsområde	1333
29 kap.	Basmetoden	1333
	Beräkning av kapitalkrav	1333
	Intäktsindikator	1333
30 kap.	Schablonmetoden	1334
	Kvalificeringskrav	1334
	Beräkning av kapitalkrav	1335
	Intäktsindikator	1335
	Fördelning av verksamheten	1335
	Den alternativa schablonmetoden	1337
	Kvalificeringskrav	1337
	Beräkning av kapitalkrav	1337
31 kap.	Kostnadsrisker	1337
Avsnitt I	Valutakursrisk	1338
32 kap.	Valutakursrisk	1338
	Omfattning	1338
	Värdering och omräkning till svenska kronor	1338
	Optioner	1338
	Fonder	1339
	Sammansatta valutor	1339
	Pant i tredje lands valuta	1339
	Tvåstegsmetoden	1339
	Beräkning av kapitalkravet	1340
	Undantag	1340
Avsnitt J	Råvarurisk	1341
33 kap.	Råvarurisk	1341
	Omfattning, beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner	1341
	Behandling av derivatinstrument	1341
	Råvaruterminter	1341
	Råvaruswappar	1342
	Råvaruoptioner	1342
	Råvarulån, repor m.m.	1342
	Den löptidsbaserade metoden	1342
	Förenklad metod	1344
Avsnitt K	Stora exponeringar	1345
34 kap.	Tillämpningsområde	1345
35 kap.	Bestämning av stora exponeringar	1345
	Bestämmande av exponeringsbelopp i övrig verksamhet	1345
	Bestämmande av exponeringsbelopp i handelslaget	1345
	Andelar i värdepappersfonder	1346
	Exponeringar som ska undantas vid bestämmande av stora exponeringar	1346

	Exponeringar som ska räknas in med ett reducerat värde vid bestämmande av stora exponeringar	1346
	Annan metod för bestämmande av stora exponeringar	1347
	Överskridande av gränsvärden för stora exponeringar i handelslagret	1348
Avsnitt L	Avancerade metoder	1349
Underavsnitt L1	Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)	1349
36 kap.	Allmänna bestämmelser	1349
37 kap.	Indelning i exponeringsklasser	1349
38 kap.	Metod för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för respektive exponeringsklass	1351
	Allmänna bestämmelser	1351
	Stats-, instituts- och företagsexponeringar	1352
	Hushållsexponeringar	1353
	Aktieexponeringar	1353
	Fonder	1353
	Införande och tillämpning av IRK-metoden	1354
39 kap.	Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp ...	1356
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för stats-, instituts- och företagsexponeringar	1356
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för hushållsexponeringar	1358
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för motpartslösa exponeringar	1358
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar	1358
	Beräkning av förväntat förlustbelopp för stats-, instituts-, företags- och hushållsexponeringar	1359
	Beräkning av förväntat förlustbelopp för motpartslösa exponeringar	1360
	Beräkning av förväntat förlustbelopp för aktieexponeringar ...	1360
40 kap.	Bestämning av riskparametern Exponeringsbelopp	1361
	Allmänna bestämmelser	1361
	Exponeringar i balansräkningen	1361
	Åtaganden utanför balansräkningen	1366
	Föreskrivna värden på konverteringsfaktorer	1367
	Egna estimat av konverteringsfaktorer	1367
	Generell bestämmelse	1368
41 kap.	Bestämning av riskparametern PD	1368
	Riskklassificering	1368
	Definition av fallissemang	1369
	Riskkvantifiering	1370
	Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat	1371
	Generell bestämmelse	1371
42 kap.	Bestämning av riskparametern LGD	1372
	Föreskrivna värden på LGD	1372
	Egna estimat av LGD	1373
	Beräkning av effekten av säkerheter	1374
	Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat	1375
	Generell bestämmelse	1375
43 kap.	Bestämning av riskparametern M	1376
	Föreskrivna värden på M	1376
	Interna beräkningar	1376
44 kap.	Generella bestämmelser för IRK-metoden	1377
	Riskklassificeringssystemets struktur	1377

Ris klassificering	1378
Kvantifiering	1378
Oberoende i riskklassificeringen	1378
Dokumentation av riskklassificeringssystemet	1379
Datahantering	1379
Stresstest och scenarioanalys	1380
Validering	1380
Användning av riskklassificeringssystemet	1381
Styrning och oberoende riskkontroll	1381
Kontroll av kreditrisk	1382
Krav på rapportering	1383
Internrevision	1383
45 kap. Bestämmelser för intern metod att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar	1383
Krav på VaR-modellen	1383
Riskhantering och riskkontroll	1384
Dokumentation av modellen och utvärdering av modellens tillförlitlighet	1384
46 kap. Operativa krav för förvärvade fordringar	1385
<i>Underavsnitt L2 Värdepapperisering när IRK-metoden används</i>	1386
47 kap. Behandling av värdepapperiserade exponeringar	1386
48 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering	1387
Regler som avser alla värdepapperiseringar	1387
Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelser om förtida amortering	1389
49 kap. Riskvikter	1391
Rangordning av metoder	1391
Bestämning av en härledd kreditvärdering	1392
Internmetod för bedömd kreditvärdering i ABCP-program	1392
Externratingmetod	1393
Formelbaserad metod	1395
Särskild behandling om K_{irk} inte kan beräknas	1396
50 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen	1397
51 kap. Kreditriskskydd för positioner i en värdepapperisering	1397
Externratingmetod	1397
Formelbaserad metod – fullständigt skydd	1397
Formelbaserad metod – partiellt skydd	1398
<i>Underavsnitt L3 Kreditriskskydd när IRK-metoden används</i>	1398
52 kap. Allmänna bestämmelser	1398
Beräkning av effekten på LGD när det finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter ..	1399
Regler för kreditriskskyddets och den skyddade tillgångens löptider	1399
53 kap. Garantier och kreditderivat	1400
Godtagbara garantier och kreditderivat	1400
Hanteringskrav	1402
Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat på riskparametrarna PD och LGD	1402
54 kap. Icke-finansiella säkerheter	1403
Godtagbara icke-finansiella säkerheter	1404
Hanteringskrav	1405
Beräkning av effekten av medräkningsbara icke-finansiella säkerheter på riskparametern LGD	1407

55 kap. Finansiella säkerheter	1408
Godtagbara finansiella säkerheter	1408
Hanteringskrav	1409
Beräkning av effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter på riskparametern LGD	1410
56 kap. Avtal om nettoberäkning	1414
Godtagbara avtal om nettoberäkning	1415
Avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner	1416
Intern metod för beräkning av nettobelopp	1417
Avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt	1419
Avtal om nettoberäkning för andra skulder och fordringar	1419
57 kap. Övriga kreditriskskydd	1420
Livförsäkringar	1420
Kontanta medel insatta hos annat institut	1420
58 kap. Kreditriskskydd för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp	1420
Godtagbara kreditriskskydd	1420
Hanteringskrav	1422
Underavsnitt L4 Egen riskberäkningsmodell (Value at Risk, VaR-modell)	1423
59 kap. Egen riskberäkningsmodell	1423
Allmänna bestämmelser	1423
Risikfaktorer	1423
Kvantitativa krav	1423
Kvalitativa krav	1424
Specifik risk	1425
Validering	1426
Backtesting	1426
Beräkning av kapitalkrav	1427
Multiplikatorn	1427
Utveckling av VaR-modellen	1427
Underavsnitt L5 Internmätningmetoden för operativ risk	1428
60 kap. Internmätningmetoden för operativ risk	1428
Kvalificeringskriterier	1428
Beräkning av kapitalkrav	1429
Intern data	1429
Extern data	1431
Scenarioanalys	1431
Affärsmiljö och interna kontrollsystem	1431
Försäkring och andra mekanismer för risköverföring till tredje part	1432
Ansökan om att använda en internmätningmetod på koncernnivå	1432
Kombination av metoder	1433
Underavsnitt L6 Avancerad riskmetod för motpartsrisk	1433
61 kap. Den avancerade riskmetoden för motpartsrisk	1433
Allmänna bestämmelser	1433
Beräkning av exponeringsbelopp	1433
Integriteten i riskberäkningsprocessen	1435
Integrering i verksamheten	1436
Riskhanteringssystem för motpartsrisiker	1436
Styrelse och verkställande ledning	1436
Risikontrollenhet	1437
Stresstester	1437
Validering	1437
Internrevision	1437

Bilaga 1 Beskrivning av kreditderivat	1437
Bilaga 3 Underlag och exempel för beräkning av ränterisk	1438
Bilaga 4 Exempel: Riskmetod	1440
Bilaga 5 Förteckning över index	1442

Avsnitt A Tillämpningsområde och definitioner

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av de institut som avses i 1 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Reglerna gäller även i fråga om finansiella företagsgrupper, om inte annat särskilt anges.

Reglerna i avsnitt L ska dock enbart tillämpas av institut och finansiella företagsgrupper som ansöker om eller fått medgivande att använda avancerade metoder.

2 § Kapitalkrav ska beräknas enligt affärsdagsprincipen. Detta innebär att beräkning av kapitalkravet ska avse samtliga gjorda avslut även om institutet vid beräkningstillfället inte bokfört transaktionerna i sin grundbokföring.

3 § Bestämmelserna om värdepapperisering i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter ska inte tillämpas av institut som under 2007 utnyttjar möjligheten i 6 § första stycket första meningen lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Finansinspektionen kan dock efter ansökan från ett institut besluta att institutet ska tillämpa reglerna om värdepapperisering under 2007.

4 § Ett institut som avses i 5 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar ska beräkna kapitalbasen enligt bestämmelserna om kapitalbas i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

5 §¹ Ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster ska beräkna kapitalbasen enligt bestämmelserna om kapitalbas i avsnitt D i dessa föreskrifter.

(FFFS 2010:4)

2 kap. Definitioner

1 § I dessa föreskrifter och allmänna råd ska termer och beteckningar ha följande betydelse:

- *Betalningsben*: betalningsdelen i en transaktion med derivatkontrakt som innebär ett utbyte av ett finansiellt instrument mot betalning, med undantag för optioner eller andra liknande instrument. Transaktioner där utbytet består av betalning mot betalning ska anses ha två betalningsben. Ett betalningsben består av de avtalade bruttobetalningarna, inklusive transaktionens nominella belopp.
- *Clearingorganisation*: ett företag som har tillstånd att driva clearingverksamhet enligt 8 kap. lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet och en utländsk clearingorganisation som har tillstånd att driva motsvarande verksamhet.
- *Ensidig kreditvärdighetsjustering*: en kreditvärdighetsjustering som endast tar hänsyn till marknadsvärdet av motpartens kreditrisk för institutet.
- *Exponeringsbelopp*: det värde som en exponering ska ha enligt antingen 15 eller 40 kap. beroende på om schablonmetoden eller IRK-metoden används. Exponeringsbeloppet för stora exponeringar bestäms enligt 34–35 kap.
- *Exponeringsfördelning*: den prognostiserade sannolikhetsfördelningen av netto-marknadsvärdena som uppkommer om de prognostiserade negativa nettomarknadsvärdena sätts till noll i marknadsvärdesfördelningen.
- *Finansiell företagsgrupp*: utöver vad som anges i 9 kap. 1 § kapitaltäckningslagen avses även vad som anges i 9 kap. 2 § första stycket 1–2 samma lag.
- *Fond*: en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, eller utländsk motsvarighet.

¹ Denna paragraf träder i kraft den 1 augusti 2010 enligt FFFS 2010:4 [red.anm.].

- *Förlust givet fallissemang (loss given default, LGD)*: den andel av exponeringsbeloppet som institutet förlorar vid händelse av fallissemang. LGD uttrycks i procent.
- *Grupp av kunder med inbördes anknypning*: det begrepp som anges i 7 kap. 4 § kapitaltäckningslagen.
- *Kapitaltäckningsförfordningen*: förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar.
- *Kapitaltäckningslagen*: lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.
- *Kapitalmarknadsrelaterad transaktion*: ett kontrakt som ger institutet rätt att regelbundet få marginalsäkerhet för en eventuell nettofordran.
- K_{irk} : 8 % av de riskvägda exponeringsbeloppen som skulle ha beräknats för de värdepapperiserade exponeringarna enligt underavsnitt L1 om de inte hade värdepapperiserats plus de förväntade förluster som hänger samman med dessa exponeringar.
- K_{irk} : kvoten mellan K_{irk} och summan av exponeringsbeloppen av de exponeringar som har värdepapperiserats. K_{irk} uttrycks i decimalform.
- *Konverteringsfaktor*: den andel av ett åtagande utanför balansräkningen, som är utnyttjad vid tidpunkten för ett eventuellt framtida fallissemang. Konverteringsfaktorn uttrycks i procent.
- *Kontantliknande instrument*: av institutet emitterat löpande innehavarskuldebrev med en ursprunglig löptid på högst ett år.
- *Kort position*: en position vars värde minskar när instrumentets eller den underliggande tillgångens värde ökar. Med kort position avses även en position som ger eller kan ge ett institut en rätt eller en skyldighet att leverera en tillgång.
Förvärvade sälloptioner och utställda köpoptioner betraktas som en kort position.
- *Kreditförstärkning*: en avtalsmässig överenskommelse vars syfte är att förbättra kreditkvaliteten hos en position i en värdepapperisering i förhållande till om ingen förstärkning hade tillhandahållits. Detta inkluderar den förstärkning som ges genom lägre prioriterade trancher i värdepapperiseringen och andra former av kreditriskskydd.
- *Kreditkvalitetssteg*: stegen i de skalor Finansinspektionen använder för att enligt 4 kap. 13 § kapitaltäckningslagen dela in de kreditvärderingar som ges av godkända kreditvärderingsföretag i klasser som motsvarar olika kreditkvalitet. Det finns olika sådana skalor, beroende på användningsområdet för kreditvärderingarna.
- *Kreditvärdighetsjustering*: en justering från marknadens mittpris på en portfölj med transaktioner med en motpart. Justeringen ger uttryck för marknadsvärdet för den aktuella kreditrisken, och den kan avse marknadsvärdet för motpartens kreditrisk eller marknadsvärdet för kreditrisken för både institutet och motparten.
- *Likviditetsfacilitet*: en position i en värdepapperisering till följd av ett avtal om att tillhandahålla finansiering för att säkerställa att betalningsströmmarna når investerarna i rätt tid.
- *Lång position*: en position vars värde ökar när instrumentets eller den underliggande tillgångens värde ökar. Med lång position avses även en position som ger eller kan ge ett institut en rätt eller skyldighet att förvärva en tillgång.
Förvärvade köpoptioner och utställda sälloptioner betraktas som en lång position.
- *Marginalavtal*: ett avtal mellan två parter som innebär att den ena parten ska ställa säkerhet till den andra parten när den sistnämndes exponering gentemot den första parten överstiger en viss i avtalet angiven nivå, och vice versa.
- *Marginalavtalets tröskelvärde*: det högsta värde som exponeringen får uppgå till innan en part enligt marginalavtalet har rätt att begära att den andra parten ställer säkerheter.

- *Marginallån*: en transaktion på kapitalmarknaden som innebär att ett institut beviljar kredit i samband med köp eller försäljning av värdepapper och där motparten ställer säkerhet för krediten.
- *Marginalriskperiod*: perioden från den senaste utväxlingen av säkerheter för en nettningsmängd av transaktioner med en fallerad motpart fram till dess att denna motpart har slutavräknats och den marknadsrisk som uppstått har säkrats på nytt.
- *Marknadsrisk*: ränte-, aktiekurs-, råvarupris- och valutakursrisker.
- *Marknadsvärdesfördelning*: den prognostiserade sannolikhetsfördelningen av nettomarknadsvärdena för transaktioner inom en nettningsmängd vid en framtida tidpunkt (prognoshorisonten).
- *Maximal exponering*: en hög percentil av exponeringsfördelningen vid en tidpunkt innan löptiden gått ut för den transaktion inom en nettningsmängd som har den längsta löptiden.
- *Medverkande institut*: ett institut som utan att vara originator, upprättar och förvaltar ett ABCP-program eller någon annan värdepapperisering som förvärvar exponeringar från tredje part.
- *Motpartsrisk*: risken för att motparten i en transaktion fallerar före slutavvecklingen av kassaflödena i transaktionen.
- *Nettningsmängd*: en grupp transaktioner med en motpart som omfattas av ett bilateralt avtal om nettoberäkning som uppfyller kraven i 26 eller 56 kap. För alla andra transaktioner ska varje transaktion individuellt utgöra en nettningsmängd.
- *Originator*:
 1. ett företag som direkt eller indirekt varit part i det ursprungliga avtal som gav upphov till de förpliktelser eller potentiella förpliktelser för gäldenären, eller den potentiella gäldenären, som ligger till grund för den exponering som värdepapperiserats, eller
 2. ett företag som förvärvar tredje parts exponeringar, tar upp dessa i sin egen balansräkning och därefter värdepapperiserar dem.
- *Position i en värdepapperisering*: en exponering mot en värdepapperisering.
- *Program för utgivning av tillgångsbaserade certifikat (ABCP-program)*: ett värdepapperiseringsprogram där de emitterade värdepapperen främst består av certifikat med en ursprunglig löptid på ett år eller mindre.
- *Reglerad marknad*:
 1. i Sverige; en börs eller en auktoriserad marknadsplats enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, eller
 2. i ett annat land; en börs eller en annan liknande marknadsplats som dels en myndighet eller ett annat behörigt organ har tillsyn över, dels även när det gäller reglering och funktion väsentligen motsvarar vad som gäller för ett företag som anges under 1.
- *Sannolikhet för fallissemang (probability of default, PD)*: sannolikheten för att en motpart eller exponering ska falla inom ett år. PD uttrycks i procent.
- *Serviceföretag*: ett företag, annat än institutet, som ansvarar för att för någon annans räkning löpande förvalta en grupp av förvärvade fordringar.
- *Specialföretag för värdepapperisering*: ett aktiebolag eller en annan juridisk person som skapats för att genomföra en eller flera värdepapperiseringar. Specialföretaget får inte vara ett institut och dess verksamhet får inte gå utöver vad som krävs för att genomföra den speciella uppgiften. Dess struktur ska vara utformad för att isolera dess förpliktelser från förpliktelser hos det institut som är originator. De personer som har vinstintressen i specialföretaget ska ha obegränsad rätt att pantsätta eller omsätta dessa.
- *Specifik korrelationsrisk*: risken som uppstår när det finns en positiv korrelation mellan exponeringens storlek mot en viss motpart och sannolikheten att denna motpart fallerar. Ett institut är exponerat för specifik korrelationsrisk om den fram-

tida exponeringen mot en viss motpart förväntas vara stor i sådana perioder där sannolikheten för att motparten fallerar också är hög.

- *Stådoption*: en av originatorn innehavd köpoption som ger rätt att återköpa eller upphäva kvarstående positioner i en värdepapperisering innan alla underliggande exponeringar har återbetalats om de utestående exponeringarnas eller de kvarstående positionernas belopp sjunker under en fastställd nivå.
- *Syntetisk värdepapperisering*: en värdepapperisering som innebär att uppdelningen på trancher sker genom kreditderivat eller garantier samtidigt som de underliggande exponeringarna kvarstår i originatorns balansräkning.
- *Traditionell värdepapperisering*: en värdepapperisering som innebär att de exponeringar som värdepapperiseras överförs ekonomiskt till ett specialföretag för värdepapperisering som utfärdar värdepapper. Det ska ske genom att ägandet av de värdepapperiserade tillgångarna överförs från originatorn eller genom sekundärt deltagande (sub-participation). De utfärdade värdepapperen ska inte medföra några betalningsförpliktelser för originatorn.
- *Tranch*: ett genom avtal bestämt segment av den kreditrisk som är förenad med en exponering, eller en grupp av exponeringar, och där en position i segmentet medför större eller mindre risk för kreditförlust än en position på samma belopp i varje annat sådant segment, utan hänsyn till kreditriskskydd som lämnas av tredje part direkt till innehavarna av positioner i segmentet eller i andra segment.
- *Utspänningsrisk*: risken för att beloppet av en förvärvad fordran minskas på grund av krediteringar, kontant eller i annan form, till gäldenären.
- *Äkta omvänd repa*: ett avtal om köp av ett värdepapper där köparen samtidigt för binder sig att sälja tillbaka papperet inom en viss tid till ett överenskommet pris.
- *Äkta repa*: ett avtal om försäljning av ett värdepapper där säljaren samtidigt för binder sig att återköpa papperet inom en viss tid till ett överenskommet pris (återköpsavtal).
- *Överskottsmarginal*: räntor, kreditavgifter och övriga avgifter som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna med avdrag för finansieringskostnader och andra omkostnader.

Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)

3 § Den metod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker som i 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen benämns internmetoden, kallas i dessa föreskrifter för metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod).

Den grundläggande internmetoden enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen innebär att ett institut endast skattar riskparametern PD. Den avancerade internmetoden enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen innebär att ett institut förutom PD estimerar ytterligare en eller flera av parametrarna KF, LGD och M.

Kreditderivat

4 § Med kreditderivat avses ett finansiellt kontrakt, vanligen bilateralt, som är konstruerat med syfte att överföra kreditrisken i ett lån, en obligation eller annan tillgång från en part (köparen av skydd/säljaren av risk) till en annan (säljaren av skydd/köparen av risk). Olika huvudtyper av kreditderivat är creditswapp (credit default swap), kreditlänkad obligation (credit linked note) samt totalavkastningsswapp (total return swap). Närmare beskrivning av dessa typer av kreditderivat lämnas i bilaga 1.

Med referenstillgång avses den tillgång vars försämrade kreditkvalitet medför att kreditderivatet utfaller till betalning, dvs. den tillgång vars kreditrisk överförs genom kontraktet. Referenstillgången kan exempelvis vara ett lån, en obligation eller i vissa fall en korg av tillgångar.

Med skyddad tillgång avses den tillgång som kreditderivatet är avsett att skydda, dvs. den tillgång vars kreditrisk köparen av skydd vill säkra. Skyddad tillgång behöver inte nödvändigtvis vara identisk med den tillgång som kreditderivatet refererar till, dvs. referenstillgången.

Med utlösande händelse (credit event) avses en händelse som påverkar referens-tillgångens kreditkvalitet och som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (credit event payment). Vad som ska anses vara en utlösande händelse avtalas i kontraktet mellan parterna och kan omfatta en eller flera händelser. Exempel på utlösande händelser är konkurs (bankruptcy), betalningsinställelse (failure to pay), moratorium, senareläggning av tidpunkten då betalning ska erläggas (rescheduling) och försämrat kreditbetyg (rating downgrade).

3 kap. Handelslager och övrig verksamhet

Vad ingår i handelslagret?

1 § Allmänna bestämmelser om vilka positioner som ska hänföras till handelslagret anges i 1 kap. 7–9 §§ kapitaltäckningslagen. Kompletterande bestämmelser anges nedan.

Interna säkringar

2 § Interna säkringar får hänföras till handelslagret enligt villkoren i 3 §. Med intern säkring avses en position som helt, eller i väsentlig grad, täcker risken i en eller flera positioner som ingår i den övriga verksamheten.

Kapitalkravet för den position som ingår i den övriga verksamheten, dvs. den position som ska skyddas, påverkas inte av att en intern säkring hänförs till handelslagret.

3 § För att en position som är en intern säkring ska få hänföras till handelslagret, ska följande villkor vara uppfyllda:

1. Positionen ska innehas i handelssyfte i enlighet med 1 kap. 8 § kapitaltäckningslagen.
2. Den primära avsikten med positionen får inte vara att undgå eller minska kapitalkravet.
3. Positionen ska ha ingåtts till marknadsmässiga villkor.
4. Positionen ska värderas enligt 12 kap. 4–11 §§.
5. Marknadsrisken i positionen ska hanteras och övervakas på samma sätt som övriga positioner i handelslagret och inom beslutade limiter.

Överskottslikviditet

4 § Om ett institut placerar sin överskottslikviditet – som normalt hanteras inom institutets likviditetsförvaltning – i finansiella instrument eller råvaror och avsikten med placeringarna är att bedriva handel med de finansiella instrumenten eller råvarorna i syfte att dra nytta av kortsiktiga förändringar i marknadsräntor/-priser på det sätt som kännetecknar ett handelslager enligt definitionen i 1 kap. 7–8 §§ kapitaltäckningslagen, ska dessa placeringar ingå i institutets handelslager.

Om omfattningen av sådana placeringar, enbart eller tillsammans med innehav av andra finansiella instrument eller råvaror som innehas med samma avsikt och därmed också ingår i handelslagret, inte överstiger de gränsvärden som anges i 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen, kan institutet ansöka om Finansinspektionens medgivande enligt nämnda lagrum att för sådana placeringar beräkna kapitalkravet enligt bestämmelserna om kapitalkravet för risker i övrig verksamhet.

Att institut som placerar sin överskottslikviditet i finansiella instrument eller råvaror och där avsikten med sådana placeringar inte är att bedriva handel, ska hänföra sådana placeringar till den övriga verksamheten (se 5 §) och beräkna kapitalkravet enligt bestämmelserna om kapitalkravet för risker i övrig verksamhet.

Definition av övrig verksamhet

5 § De positioner och exponeringar som inte räknas till handelslagret enligt definitionen i 1 kap. 7–9 §§ kapitaltäckningslagen ingår i de grupper av exponeringar för vilka bestämmelserna om kapitalkrav enligt 4 kap. 1 § kapitaltäckningslagen gäller, dvs. för

risker i övrig verksamhet. Sådana exponeringar benämns i dessa föreskrifter och allmänna råd "Övrig verksamhet".

En position i ett enskilt finansiellt instrument eller en råvara kan inte samtidigt ingå i både handelslagret och den övriga verksamheten. Däremot kan samma slag av finansiella instrument eller råvaror förekomma i både handelslagret och den övriga verksamheten.

Fondlikvider

6 § Fordringar och skulder i form av fondlikvider som uppkommit i samband med avslut i institutets namn men för kunds räkning, så kallade kommissionsaffärer, får i kapitaltäckningssammanhang vid beräkningen av kapitalkravet behandlas på samma sätt som exponeringar enligt reglerna om avvecklingsrisker och motpartsrisker i 13 kap.

Dokumenterad avsikt med innehavet i handelslagret

7 § Institutet ska fastställa ett styrdokument där det framgår vilka finansiella instrument/råvaror eller portföljer av sådana finansiella instrument/råvaror som är hänförliga till handelslagret respektive den övriga verksamheten. Styrdokumentet ska också ange under vilka förutsättningar interna säkringar är tillåtna.

Avsikten med innehavet av ett finansiellt instrument eller en råvara ska fastställas senast vid förvärvstidpunkten. Avvikelse från den uttalade avsikten får ske endast under de omständigheter som framgår av 8 §.

Institutets internrevision ska regelbundet granska hur styrdokumentet efterlevs.

Överföringar mellan handelslagret och den övriga verksamheten

8 § Överföringar från handelslagret till den övriga verksamheten och omvänt får endast förekomma undantagsvis och om det finns särskilda skäl. Enskilda positioner får föras in i eller ut ur handelslagret endast i enlighet med ett av institutet fastställt styrdokument. Av styrdokumentet ska det framgå att vidtagna överföringar ska dokumenteras.

Av styrdokumentet ska det bl.a. framgå vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att överföringar mellan handelslagret och den övriga verksamheten ska kunna ske.

Avsnitt B Rapportering

4 kap. Rapportering

Rapporteringsskyldighet

1 § Ett institut eller en finansiell företagsgrupp ska till Finansinspektionen rapportera uppgifter om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav samt stora exponeringar i enlighet med blanketten i bilaga 2, som finns på Finansinspektionens webbplats. Ett institut som omfattas av grupprapportering för en finansiell företagsgrupp och som inte är ett ansvarigt institut enligt 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen, ska endast rapportera uppgifter enligt avsnitt A, B, P och Q.

Ett värdepappersbolag som enligt 3 kap. 6 § första stycket 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden jämfört med 3 kap. 7 § andra stycket samma lag ska ha en kapitalbas motsvarande minst 730.000 euro, ska dessutom rapportera uppgift om kvoten av kapitalbasen för kapitaltäckningsändamål och det totala kapitalkravet (kapitaltäckningskvoten) i enlighet med blanketten i bilaga 6, som finns på Finansinspektionens webbplats. (FFFS 2008:13)

2 § När en finansiell företagsgrupp föreligger enligt 9 kap. 2 § första stycket 1–2 kapitaltäckningslagen, ska det institut som avses i 9 kap. 3 § samma lag svara för den rapportering för gruppen som anges i 1 § första stycket. (FFFS 2008:13)

Rapporttillfällen

3 § Rapportering enligt 1 § första stycket ska ske per den 31 mars, 30 juni, 30 september och den 31 december (balansdagar). Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober respektive den 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag ska uppgifterna vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde bankdagen i andra månaden efter balansdagen.

Rapportering enligt 1 § andra stycket ska ske per den sista dagen i januari, februari, april, maj, juli, augusti, oktober och november (balansdagar). Uppgiften ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den sista dagen i månaden efter balansdagen.

(FFFS 2008:13)

Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta

4 § De uppgifter som ska lämnas enligt 1 § ska anges i svenska kronor.

5 § Omräkning av tillgångar, skulder och avsättningar samt positioner och åtaganden utanför balansräkningen i annan valuta än svenska kronor, ska ske med ledning av de avistakurser som gäller vid beräkningstillfället. Omräkning av samtliga positioner i utländsk valuta ska ske vid samma tidpunkt.

Omräkning av positioner i valutor som inte är konvertibla, ska ske i samråd med Finansinspektionen.

Institutet ska fastställa och dokumentera principerna för den omräkning som ska ske enligt första stycket. De omräkningsprinciper som institutet fastställt ska tillämpas konsekvent.

Övrigt

6 § En finansiell företagsgrupp som tillämpar 5 kap. 2 § ska i rapportformuläret i bilaga 2 rapportera uppgifter om kapitalkrav för de exponeringar som finns i de relevanta utländska dotterbolagen på tillämpliga ställen i rapporten. Om uppgifterna inte kan lämnas på annat ställe i rapporten ska de rapporteras i del B, rad B34.

Underlag för rapportering

7 § De uppgifter som är underlag för rapportering till Finansinspektionen ska dokumenteras på ett sätt som möjliggör kontroll vid varje tidpunkt.

Rapportering via datamedium

8 § Rapportering kan ske enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1996:7) om rapportering via datamedium.

Avsnitt C Finansiella företagsgrupper

5 kap. Konsolidering av finansiella företagsgrupper

Gruppbaserad redovisning

1 § Bestämmelser om gruppbaserad redovisning finns i 9 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

Allmänna råd

Av 9 kap. 14 § kapitaltäckningslagen framgår att undantag kan göras från de gruppbaserade kraven, efter Finansinspektionens medgivande, för bl. a. ett dotterföretag eller ett företag i vilket ägarintresse föreligger, om ett sådant företag är av försumbar betydelse. Med försumbar betydelse avses enligt kreditinstitutsdirektivet (2006/48/EG) att företagets totala balansomslutning inte överstiger tio miljoner euro eller, om det beloppet är lägre, inte överstiger en procent av den totala balansomslutningen i moderföretaget eller i det företag som innehar ägarintresse.

Om flera företag, som är finansiella institut eller anknutna företag, var för sig har en balansomslutning som understiger ett belopp motsvarande 10 miljoner euro, men tillsammans har en balansomslutning som överstiger detta gränobelopp, ska dessa medtas i den gruppbaseade redovisningen. Finansinspektionen kan dock medge undantag om företagens sammanlagda balansomslutning inte överstiger två procent av moderföretagets kapitalbas och företagen, var för sig, är av försumbar betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen.

Beträffande företag som beviljats undantag från den gruppbaseade redovisningen bör uppmärksammas att det i vissa fall kan finnas en skyldighet att göra avdrag från kapitalbasen i såväl det ägande företaget som den finansiella företagsgruppen enligt bestämmelserna i 3 kap. 5 § kapitaltäckningslagen.

Kapitaltäckningslagens definition av ägarintresse enligt 1 kap. 5 § omfattar även indirekta innehav. Med indirekta innehav avses dotterföretags innehav.

Hantering av utländska dotterbolag

2 § En finansiell företagsgrupp där det ingår utländska dotterbolag, ska tillämpa reglerna i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter på samtliga exponeringar i gruppen, om inte annat anges nedan.

Ett utländskt dotterbolag inom EES, som ingår i en finansiell företagsgrupp, får vid beräkningen av gruppens kapitalkrav hanteras enligt följande bestämmelser. Efter medgivande från Finansinspektionen får bestämmelserna även tillämpas på dotterbolag som har sin hemvist i andra stater.

Kapitalkravet för de exponeringar som finns i det utländska dotterbolaget får beräknas enligt det landets regler där bolaget har sitt säte, om institutet bedömer att dessa regler är likvärdiga reglerna i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter. Utnyttjas denna möjlighet ska detta lands regler om vilka exponeringar som ska hänföras till handelslagret tillämpas. Nettouträkning får alltså inte ske av långa och korta positioner i samma finansiella instrument som är utgivna av emittent utanför den finansiella företagsgruppen och som olika företag inom en och samma finansiella företagsgrupp har. Nettouträkning får dock ske om en position tillhör handelslagret i alla de aktuella länderna. Utnyttjas denna metod för att inkludera ett utländskt dotterbolag ska den tillämpas konsekvent. Byte av metod får endast ske undantagsvis, om det finns särskilda skäl.

För de utländska dotterbolag inom EES som har ansökt om tillstånd att tillämpa IRK-metoden i enlighet med 10 kap. 5 § kapitaltäckningslagen gäller dessutom följande vid beräkning av kapitalkravet för kreditrisk och motpartsrisk. Vid bestämmandet av värdet på föreskrivna riskparametrar får det utländska dotterbolaget tillämpa reglerna i det land där dotterbolaget har sitt säte. Vilka regler som i övrigt ska gälla dotterbolaget ges i enlighet med 10 kap. 5 § kapitaltäckningslagen.

Vid beräkning av kapitalbasen får de instrument som ingår i det utländska dotterbolagets kapitalbas, inräknas i den finansiella företagsgruppens kapitalbas endast om dessa instrument uppfyller de villkor som gäller för primärt kapital, supplementärt kapital eller den utvidgade kapitalbasen enligt vad som anges i kapitaltäckningslagen eller i dessa föreskrifter. Beräkning av kapitalbasen för den finansiella företagsgruppen ska således ske enligt de regler som gäller för det svenska moderbolaget.

Vid beräkningen av kapitalkrav och kapitalbas ska sedvanlig eliminering alltid ske.

Konsolidering i övrigt

3 § Ett företags resultat- och balansräkning samt åtaganden utanför balansräkningen får, om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande, tas in i den gruppbaseade redovisningen på grundval av bokslut som avser en annan tidpunkt än rapporttidpunkten.

4 § Vid upprättandet av den gruppbaseade redovisningen ska företag som har gemensam eller i huvudsak gemensam ledning enligt 9 kap. 1 § första stycket 3 och 4 kapitaltäckningslagen konsolideras fullständigt. Finansinspektionen kan medge att konsolidering sker på annat sätt, om det finns särskilda skäl.

När det finns ett ägarintresse i ett anknutet företag enligt 9 kap. 1 § andra stycket kapitaltäckningslagen och i de fall som avses i 9 kap. 2 § första stycket 1 samma lag, ska

en fullständig konsolidering ske. Finansinspektionen kan dock medge att konsolidering sker enligt klyvningsmetoden eller kapitalandelsmetoden enligt årsredovisningslagen.

Allmänna råd

Enligt 9 kap. 10 § kapitaltäckningslagen ska de dotterföretag som ingår i en finansiell företagsgrupp konsolideras fullständigt. När det gäller ägarintresse i företag i vilket det finns delad ledning och begränsat ansvar ska dock klyvningsmetoden användas.

Finansinspektionen kan i vissa fall medge att konsolidering får ske med tillämpning av klyvningsmetoden eller kapitalandelsmetoden. Ett sådant medgivande kan lämnas för ett företag som ingår i den finansiella företagsgruppen till följd av att ägarintresse finns i företaget (annat än delad ledning och begränsat ansvar, jfr 9 kap. 1 § första stycket 2 samma lag). Mot bakgrund av syftet med bestämmelserna i lagen torde klyvningsmetoden endast undantagsvis komma ifråga. För ägarintressen i anknutna företag som är renodlade data- eller serviceföretag bör emellertid kapitalandelsmetoden kunna medges.

Ett medgivande att använda klyvnings- eller kapitalandelsmetoden kan komma att innehålla närmare anvisningar om metodens tillämpning i det enskilda fallet.

Regelverkets bestämmelser om konsolideringsmetod kan sammanfattas på följande sätt.

	<i>Fullständig konsoliderig</i>	<i>Klyvningsmetoden</i>	<i>Kapitalandelsmetoden</i>
Dotterföretag	X		
Ägarintresse med delad ledning och begränsat ansvar		X	
Övriga ägarintressen	X	1)	1) 2)

1) Efter medgivande av Finansinspektionen i varje enskilt fall.

2) Innehav av ägarintressen i renodlade data- eller serviceföretag.

Samlad information

5 § Ett holdingföretag med blandad verksamhet ska, vid de tidpunkter och för de räkenskapsperioder Finansinspektionen i varje enskilt fall beslutar, lämna följande samlade information:

- Uppgifter om koncernens samlade ekonomiska ställning.
- Uppgifter om köp och försäljningar av tillgångar mellan holdingföretaget och de dotterföretag som är institut (dotterföretagen).
- Uppgifter om fordringar och skulder mellan holdingföretaget och dotterföretagen.
- Uppgifter om avtal mellan holdingföretaget och dotterföretagen (t.ex. samarbets- och garantiavtal).
- Uppgifter om åtaganden och ansvarsförbindelser mellan holdingföretaget och dotterföretagen (t.ex. borgens- och avsiktsförklaring).
- Uppgifter enligt b–e avseende dotterföretagen.

Avsnitt D Kapitalbasen

6 kap. Inledande bestämmelser

1 § Grundläggande regler om kapitalbasen finns i 3 kap. kapitaltäckningslagen.

I detta avsnitt ges närmare regler om hur kapitalbasen ska beräknas.

2 § I kapitalbasen i ett moderföretag eller i en finansiell företagsgrupp får inte inräknas vad som tillskjutits från dotterföretag eller företag i vilket ett ägarintresse finns, om det tillskjutande företaget inte omfattas av den gruppbaseade redovisningen.

Detta gäller även tillskott som erhållits från företag som ingår i den finansiella företagsgruppen men som efter medgivande av Finansinspektionen har undantagits från den gruppbaseade redovisningen.

- 3 §** Beträffande förhållandet mellan de olika delarna av kapitalbasen gäller följande:
- Eviga förlagslån och sådana kapitaltillskott samt reserver som efter medgivande av Finansinspektionen får räknas som supplementärt kapital, får ingå i kapitalbasen med högst ett belopp som motsvarar institutets primära kapital, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.
 - Förlagsandelslån, förlagslån och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid på minst 5 år och med rätt till betalning först efter institutets övriga borgenärer får räknas in i kapitalbasen med högst ett belopp som motsvarar hälften av institutets primära kapital, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.
 - Summan av de belopp som inräknas i det supplementära kapitalet enligt a och b får inte överstiga det primära kapitalet, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.
 - Den utvidgade delen av kapitalbasen och det supplementära kapitalet får tillsammans uppgå till högst ett belopp motsvarande det primära kapitalet, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

Beräkningen av förhållandet mellan olika delar av kapitalbasen enligt 3 kap. 1 § andra stycket kapitaltäckningslagen och enligt punkterna a–d ska göras innan avdrag sker enligt 3 kap. 5 och 7 §§ kapitaltäckningslagen och 9 kap. 11 §.

7 kap. Primärt kapital

Eget kapital eller motsvarande

1 § Endast inbetalt kapital får medräknas i det primära kapitalet.

Ett institut som är aktiebolag får som eget kapital även räkna in vid nyemission inbetalt men per rapportdagen ännu inte registrerat aktiekapital.

Ovillkorade och villkorade aktieägartillskott

2 § Ovillkorade aktieägartillskott får räknas in i kapitalbasen som primärt kapital. Villkorade aktieägartillskott får också räknas in i kapitalbasen som primärt kapital om det av deras villkor framgår att bolagsstämman beslutar om återbetalning av tillskotten.

För att ett institut ska få räkna in aktieägartillskottet i kapitalbasen måste det ha betalats in till institutet eller på annat sätt kommit institutet tillgodo.

Resultat enligt årsbokslut

3 § Ett institut får som eget kapital räkna vinst enligt styrelsens förslag till årsbokslut, även om en bolags-, sparbanks- eller medlemsbanksstämma eller motsvarande ännu per rapportdagen inte beslutat att vinsten eller en del av den ska tillföras det egna kapitalet eller de egna fonderna enligt styrelsens förslag. Institutet ska underrätta Finansinspektionen om stämman eller motsvarande beslutar om en annan disposition av vinstmedlen än den som styrelsen föreslagit.

4 § Ett institut ska dra av den utdelning av disponibla vinstmedel, eller annan liknande disposition av dessa medel, som styrelsen föreslår från det egna kapitalet.

5 § Ett institut ska alltid dra av en förlust enligt årsbokslut från det primära kapitalet, även om stämman inte fastställt resultat- och balansräkningarna före den dag som rapporteringen avser.

Resultat under löpande räkenskapsår

6 § Vinst som genereras under löpande räkenskapsår i ett institut eller i en finansiell företagsgrupp får räknas in i institutets respektive den finansiella företagsgruppens kapitalbas som primärt kapital, om institutets externa revisorer verifierat vinsten för såväl det enskilda institutet som den finansiella företagsgruppen. Med vinst avses vinst efter beräknad skatt.

Med de externa revisorernas verifiering av vinsten avses att institutets externa revisorer, inklusive den revisor som förordnas av Finansinspektionen, har granskat redovisningen som utgör underlag för institutets respektive den finansiella företagsgruppens kapitaltäckningsrapport. Granskningen ska vara av minst samma omfattning som den som följer av Standard för översiktlig granskning SÖG 2410 *Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagets valda revisor*.

Ett institut eller en finansiell företagsgrupp som vid ett senare tillfälle redovisar en mindre vinst än den som senast verifierats, får endast räkna in den mindre vinsten i det primära kapitalet.

7 § Från den verifierade vinsten under löpande räkenskapsår i ett institut eller i en finansiell företagsgrupp ska avdrag ske med så stor del av den på årsbasis beräknade aktieutdelningen, eller annan liknande disposition av dessa medel, som avser innevarande räkenskapsår för tiden fram till det aktuella beräkningstillfället.

8 § Förluster som uppstår till följd av prisjusteringar eller avsättning till värderingsreserver enligt 12 kap. ska alltid reducera det primära kapitalet.

Obeskattade reserver

8 a § Ett institut får vid beräkning av det primära kapitalet som kapitalandel räkna in 72 % av sådana reserver och av sådana fonder samt av sådana obeskattade reserver som anges i 3 kap. 2 § första stycket kapitaltäckningslagen.

Finansiella tillgångar som kan säljas

9 § Orealiserade ackumulerade vinster från egetkapitalinstrument vilka klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, får inte ingå i det primära kapitalet. Vinsterna får dock tas med i det supplementära kapitalet.

Orealiserade ackumulerade värdeförändringar på lånefordringar och kundfordringar eller andra räntebärande finansiella instrument, vilka klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, får inte påverka kapitalbasens storlek annat än i fråga om värdeförändringar som redovisas som nedskrivning eller återföring av nedskrivning i resultaträkningen.

Vid tillämpning av första och andra styckena ska uppskjuten skatt beaktas.

Allmänna råd

Egetkapitalinstrument definieras i International Accounting Standards Boards redovisningsstandard IAS 32 *Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering*.

"Lånefordringar och kundfordringar" samt "finansiella tillgångar som kan säljas" definieras i International Accounting Standards Boards redovisningsstandard IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar

10 § Orealiserade ackumulerade vinster från förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar, som värderas till verkligt värde, får inte ingå i det primära kapitalet. Vinsterna får dock tas med i det supplementära kapitalet.

För förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärde får positiva värdeförändringar som uppkommer då nya redovisningsregler tillämpas för första gången och där verkligt värde används som nytt anskaffningsvärde inte ingå i det primära kapitalet. Sådana värdeförändringar får dock tas med i det supplementära kapitalet, efter att avskrivningar och nedskrivningar på värdeförändringen har beaktats. Med nya redovisningsregler avses Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

Vid tillämpning av första och andra stycket ska uppskjuten skatt beaktas.

Orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet

11 § Om finansiella skulder som inte innehas för handel eller är föremål för en effektiv och dokumenterad verkligt värdesäkring, värderas till verkligt värde i redovisningen, ska inte ackumulerade värdeförändringar som är hänförliga till förändring av egen kreditvärdighet påverka kapitalbasens storlek.

Allmänna råd

Detta avser sådana finansiella skulder som värderas till verkligt värde med stöd av den s.k. verkligt värdeoptionen i IAS 39.

Poster som har omklassificerats

12 § I det primära kapitalet får det ingå poster som enligt äldre redovisningsregler skulle ha klassificerats som eget kapital, men som enligt nya redovisningsregler klassificeras som skuld.

I det primära kapitalet får det inte ingå poster som enligt äldre redovisningsregler skulle ha klassificerats som skuld, men som enligt nya redovisningsregler klassificeras som eget kapital.

Med nya redovisningsregler menas

1. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:20) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller redovisningsföreskrifter som ersätter dessa föreskrifter, och
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

Med äldre redovisningsregler menas de som avses i punkterna 2–4 i övergångsbestämmelserna till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:20) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Allmänna råd

Exempel på omklassificerade poster:

1. Medlemsinsatser och förlagsinsatser i ekonomiska föreningar som klassificerats som eget kapital enligt äldre redovisningsregler, men enligt nya redovisningsregler klassificeras som skuld.
2. Preferensaktier som klassificerats som eget kapital enligt äldre redovisningsregler, men enligt nya redovisningsregler klassificeras som skuld.
3. Inbäddade derivat som enligt äldre redovisningsregler redovisats som en del av ett instrument vilket klassificerats som skuld, men enligt nya redovisningsregler särredovisas och klassificeras som eget kapital.

Kassaflödessäkringar

13 § Det primära kapitalet ska justeras för redovisade värdeförändringar i det egna kapitalet, vilka hänför sig till derivatinstrument som ingår i kassaflödessäkringar, så att värdeförändringarna inte påverkar det primära kapitalets storlek. För värdeförändringar som avser derivatinstrument, vilka används i kassaflödessäkring av finansiella tillgångar som kan säljas, ska justering göras endast i den omfattning som de flödessaerade tillgångarnas realiserade värdeförändringar inte ingår i kapitalbasen efter justering enligt 10 §.

14 § Finansinspektionen beslutar om undantag från 9–13 §§, om det finns särskilda skäl.

Förlagsinsatser och andra kapitaltillskott och reserver

15 § För att förlagsinsatser och andra kapitaltillskott som avses i 3 kap. 4 § kapitaltäckningslagen ska få ingå i kapitalbasen, ska följande allmänna villkor vara uppfyllda. Detta gäller såväl för primärt som supplementärt kapital.

Tillskottet ska

- vara kontant inbetalt,
- ha tagits upp utan säkerhet,

- löpa i princip på obegränsad tid,
- i princip inte kunna sägas upp av placeraren och inte kunna återbetalas utan Finansinspektionens tillstånd,
- inte löpa med någon garanterad avkastning,
- ha efterställd betalningsrätt, och
- kunna tas i anspråk för att täcka förluster under löpande verksamhet, så att institutet inte ska behöva träda i likvidation.

För primärkapitaltillskott och de övriga poster som efter Finansinspektionens medgivande kan räknas in i det primära kapitalet gäller även de särskilda krav som anges i 16–27 §§. Särskilda krav som gäller för olika poster som kan räknas i det kompletterande kapitalet finns i 8 kap.

Särskilda villkor för primärkapitaltillskott

16 § Primärkapitaltillskott får vid beräkningen av kapitalbasen ingå i det primära kapitalet med sammanlagt högst 30 % av företagets primära kapital efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

Primärkapitaltillskott med step-up-villkor som avses i 18 § eller med andra villkor som innebär att företaget får ekonomiska incitament att vilja lösa in eller återköpa tillskottet får utgöra högst 15 % av det primära kapitalet. Förekomsten av en ren återlösenoption ska inte ensam anses ge sådana incitament.

För att få räknas in i kapitalbasen för en finansiell företagsgrupp ska primärkapitaltillskottet ha tagits upp av moderföretaget eller av ett dotterföretag som står under tillsyn.

Primärkapitaltillskott som tagits upp av ett moderföretag och/eller ett dotterföretag får vid beräkningen av den finansiella företagsgruppens kapitalbas ingå i det primära kapitalet med sammanlagt högst 30 % av gruppens primära kapital efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter. (FFFS 2008:27)

Allmänna råd

Reducering av det primära kapitalet ska bl.a. göras för förluster under löpande räkenskapsår, viss nettovinst hos ett institut som är originator till en värdepapperisering, immateriella anläggningstillgångar, goodwill, uppskjutna skattefordringar och justeringar på grund av tillämpning av nya redovisningsregler.

17 § Räntebetalning för primärkapitaltillskott får endast ske om det finns utdelningsbara medel tillgängliga i institutet. Om räntebetalning inte har kunnat ske därför att utdelningsbara medel saknats får räntebetalningen, när den återupptas, inte omfatta den tid då räntebetalning inte har skett. Räntevillkoren för primärkapitaltillskottet får alltså inte vara av kumulativ karaktär.

18 § Ett avtal om ett primärkapitaltillskott får innehålla villkor som innebär att räntan kan höjas efter en tidsperiod, s.k. step-up-villkor. Step-up får inträffa tidigast tio år efter att ett tillskott har tagits upp och får endast äga rum vid ett tillfälle.

Step-up får inte resultera i att emittentens effektiva räntekostnad under den andra perioden blir högre än det index som räntan ska baseras på efter step-up (stepped-up-index basis),

- plus den initiala ränteskillnaden gentemot statsupplåning med likvärdig löptid (initial index basis), s.k. kreditspread,
- minus ränteskillnaden mellan stepped-up-index basis och initial index basis, s.k. swapspread, plus
 - a) 1,0 procentenheter, eller
 - b) 50 procent av den initiala kreditspreaden.

Allmänna råd*Exempel*

- En bank tar upp ett primärkapitaltillskott med fast ränta inledningsvis till en effektiv upplåningskostnad på 6,5 procent. Efter tio år övergår tillskottet till rörlig ränta baserad på STI-BOR (stepped-up-index basis). Vid upptagandet handlas den tioåriga statsobligationen (initial index basis) till en effektiv ränta på 5,5 procent och STIBOR är 5,9 procent. Swap-spreaden blir 0,4 procent (= 5,9–5,5).
 Valmöjlighet a) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up blir STIBOR + den initiala kreditspreaden ($1,0 = 6,5 - 5,5$) – swappspreaden (0,4) + 1 procentenhet = STIBOR + 1,6 procent.
 Valmöjlighet b) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up blir STIBOR + den initiala kreditspreaden (1,0) – swappspreaden (0,4) + 50 procent av den initiala kreditspreaden ($0,5 \times 1,0$) = STIBOR + 1,1 procent.
- En bank tar upp ett primärkapitaltillskott med fast ränta inledningsvis till en effektiv upplåningskostnad på 6,5 procent. Efter tio år infaller en step-up men tillskottet har fortfarande fast ränta (stepped-up-index basis). Vid upptagandet handlas den tioåriga statsobligationen (initial index basis) till en effektiv ränta på 5,5 procent och STIBOR är 5,9 procent. Eftersom både initial index basis och stepped-up-index basis är den tioåriga statliga upplåningskostnaden blir swappspreaden noll i detta exempel.
 Valmöjlighet a) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up blir $6,5 + 1$ procentenhet = 7,5 procent.
 Valmöjlighet b) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up $6,5 + 50$ procent av den initiala kreditspreaden ($0,5 \times 1,0$) = 7,0 procent.

19 § Det ska framgå av avtalet för ett primärkapitaltillskott att tillskottet har en efterställd betalningsrätt. Ett primärkapitaltillskott kan när det gäller förmånsrätt vara jämställt (pari passu) med andra sådana tillskott, men det ska vara efterställt all annan upplåning och inlåning.

20 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för primärkapitaltillskottet att tillskottet löper utan säkerhet och att det i princip löper på obegränsad tid.

21 § För att ett primärkapitaltillskott ska kunna uppfylla kravet på att löpa på i princip obegränsad tid får räntan inte vara omotiverat hög i början av lånets löptid för att sedan drastiskt sjunka, en så kallad räntenedtrappning (step-down). Konstruktionen i låneavtalet med en hög räntenivå i början av låneperioden och en senare stor nedtrappning av räntenivån kan anses vara en form av dold amortering av lånet.

22 § Primärkapitaltillskott som tagits upp eller emitterats till underkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det primära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle. Primärkapitaltillskott som tagits upp eller emitterats till överkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det primära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle.

23 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett primärkapitaltillskott att placeraren har rätt till återbetalning endast om emittenten har försatts i konkurs eller trätt i likvidation.

Ett primärkapitaltillskott får efter ansökan från emittenten återbetalas eller återköpas efter att Finansinspektionen har medgett detta. Ett sådant medgivande kan lämnas tidigast fem år efter det att tillskottet tagits upp eller emitterats. Medgivande av Finansinspektionen krävs även i de fall ett dotterbolag till institutet förvärvat bevis avseende av moderföretaget/institutet upptaget primärkapitaltillskott.

Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge att primärkapitaltillskottet återbetalas eller återköps innan fem år har gått efter det att tillskottet togs upp eller emitterades.

Vid ansökan om medgivande till återbetalning eller återköp av ett primärkapitaltillskott ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som det räknar med under den närmaste tiden.

Finansinspektionen kan lämna medgivande om institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter att primärkapitaltillskottet har återbetalats eller återköpts. I annat fall kan medgivande inte lämnas såvida inte primärkapitaltillskottet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet. Ett nytt primärkapitaltillskott får inte ha en bättre förmånsrätt än det tillskott som ska återbetalas eller återköpas.

24 § Finansinspektionen kan lämna ett generellt medgivande till ett institut att som ett led i värdepappersrörelsen återköpa en viss del av ett upptaget primärkapitaltillskott som är avsett att åter säljas. Ett institut som fått ett generellt medgivande ska räkna av den del av tillskottet som återköpts från det primära kapitalet. Vid senare försäljning av de återköpta bevisen för primärkapitaltillskottet får motsvarande belopp åter räknas in i det primära kapitalet.

lanspråkstagande av primärkapitaltillskott för förlusttäckning

25 § Det ska framgå av avtalet om ett primärkapitaltillskott att primärkapitaltillskottet, inklusive upplupna och inte betalda räntor, kan tas i anspråk för att täcka förluster, så att institutet därigenom kan fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation.

26 § Ett institut, som upprättat en så kallad kontrollbalansräkning och finner att det är likvidationspliktigt, kan ta i anspråk hela eller delar av ett primärkapitaltillskott, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet till en nivå som är lika med det registrerade aktiekapitalet. I första hand ska institutet ta i anspråk primärkapitaltillskottet samt på detta upplupna räntor. Upplupna räntor ska skuldföras innan de kan tas i anspråk. Bolagsstämman beslutar om primärkapitaltillskottet och upplupna skuldförda räntor ska tas i anspråk. Stämmans beslut kan dock verkställas endast efter att revisorerna översiktligt granskat kontrollbalansräkningen och Finansinspektionen medgett detta.

lanspråktagandet ska vara oåterkalleligt och definitivt. Förbehåll om rätt för långivarna till framtida betalning får endast avse det fall att återställande av det lanspråktagarna beloppet kan ske ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning.

Ränta ska utgå enbart på den vid varje tidpunkt återstående delen av primärkapitaltillskottet, som inte har tagits i anspråk.

I samband med att bolagsstämman beslutar att ta i anspråk en del av eller hela primärkapitaltillskottet, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet, kan stämman även besluta att ta in en bestämmelse i bolagsordningen med följande innebörd. Institutet får inte lämna vinstutdelning eller verkställa en annan återbetalning till aktieägarna innan det lanspråktagarna beloppet av primärkapitaltillskottet, inklusive lanspråktagarna räntor, åter har skuldförts.

Garantifond

27 § En inbetald garantifond kan efter Finansinspektionens medgivande räknas som primärt kapital i kapitalbasen, om villkoren för fonden motsvarar de som anges i 15–26 §§ för primärkapitaltillskott.

Reserver för generella bankriser

28 § Reserv för generella bankriser som i ett utländskt dotterbolag till ett institut redovisas öppet och är av samma kvalitet som en reserv som är uppbyggd av sparade vinstmedel och inte avser individuellt eller kollektivt beräknad konstaterad eller befarad värdeminskning på specifik fordran eller grupp av fordringar, kan efter Finansinspektionens medgivande få räknas in i kapitalbasen som primärt kapital.

Reserven ska uppfylla följande villkor.

- Reserven utgörs av avsättning av beskattade vinstmedel eller av obeskattade medel efter avdrag för latent skatt beräknad enligt den skattesats som gäller i det land där dotterbolaget beskattas.

- Reserven särredovisas i institutets offentliga redovisning.
- Reserven ska omedelbart och utan begränsning kunna tas i anspråk för att täcka uppkommande förluster.

Förluster får inte räknas av direkt mot reserven, utan ska redovisas öppet via resultaträkningen.

Till ansökan om medgivande ska institutet bifoga en årsredovisning för bolaget, där det framgår på vilket sätt reserven bildats och hur denna redovisas efter avsättningen.

8 kap. Supplementärt kapital

Kumulativa preferensaktier

1 § Ett institut får ta upp kumulativa preferensaktier i kapitalbasen som supplementärt kapital efter medgivande av Finansinspektionen. I ansökan om medgivande ska institutet lämna en redogörelse för vilka regler som tagits in i institutets bolagsordning om hur kumuleringen ska ske.

Uppskrivningsfonder

2 § En uppskrivningsfond som bildats i samband med uppskrivning av anläggningstillgång kan med Finansinspektionens medgivande räknas in i det supplementära kapitalet. I ansökan om medgivande ska institutet lämna en redogörelse för de omständigheter som legat till grund för fondens bildande.

Garantifonder

3 § En inbetald garantifond kan efter Finansinspektionens medgivande räknas in i kapitalbasen som supplementärt kapital, om villkoren för fonden motsvarar de som anges för eviga förlagslån i 5–16 §§.

Förväntat förlustbelopp för institut som tillämpar metod för intern riskklassificering

4 § Om de förväntade förlustbeloppen för företags-, instituts-, stats- och hushållsexponeringar understiger gjorda avsättningar och värderingar, får mellanskillnaden beaktas enligt vad som anges i andra stycket. Avsättningar och värderingar ska beräknas enligt de redovisningsregler som institutet tillämpar.

Mellanskillnaden får räknas in i kapitalbasen som supplementärt kapital med en summa motsvarande högst 0,6 % av det sammanlagda riskvägda beloppet beräknat enligt metoden för intern riskklassificering. I det riskvägda beloppet ska inte medräknas belopp för positioner inom värdepapperisering med en riskvikt på 1.250 %.

Särskilda villkor för eviga förlagslån

5 § De allmänna villkor som anges i 7 kap. 15 § gäller även för eviga förlagslån.

6 § Ett evigt förlagslån kan ha villkor som anger hur räntan ska bestämmas under lånets hela löptid. Normalt anges räntan relativt en räntebas, t.ex. STIBOR plus en marginal.

7 § Om låneavtalet innehåller villkor som innebär att räntan ska höjas efter en tidsperiod (ett step-up-villkor) får ett sådant villkor inte innebära att räntan ökar med mer än 1,5 procentenheter under lånets hela löptid. För att kunna bedöma storlek på step-up ska första periodens effektiva ränta jämföras med efterföljande kupongräntor.

8 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett evigt förlagslån att emittenten av lånet ska kunna skjuta upp betalning av skuldräntan, när

- emittenten (bolaget) redovisar ett negativt rörelseresultat, eller
- bolagsstämman har beslutat att inte lämna aktieutdelning.

Ränta på det uppskjutna räntebeloppet får utgå med högst tre procentenheter utöver den ränta som gäller för lånet i övrigt.

9 § Det ska framgå av avtalsvillkoren att lånet har en efterställd betalningsrätt. Ett evigt förlagslån kan när det gäller förmånsrätt vara jämställt (pari passu) med andra eviga förlagslån, men inte med tidsbundna förlagslån.

10 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett evigt förlagslån att lånet löper utan säkerhet och att det i princip löper på obegränsad tid.

11 § För att ett evigt förlagslån ska kunna uppfylla kravet på att löpa på i princip obegränsad tid får räntan inte vara omotiverat hög i början av lånets löptid för att sedan drastiskt sjunka, en så kallad räntenedtrappning (step-down). Konstruktionen i låneavtalet med en hög räntenivå i början av låneperioden och en senare stor nedtrappning av räntenivån kan anses vara en form av dold amortering av lånet.

12 § Ett evigt förlagslån som tagits upp eller emitterats till underkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det supplementära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle. Ett evigt förlagslån, som tagits upp eller emitterats till överkurs får, vid upptagandet respektive emissionsstillfället, räknas in i det supplementära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle.

13 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett evigt förlagslån att placeraren har rätt till återbetalning endast om emittenten har försatts i konkurs eller trätt i likvidation.

Ett evigt förlagslån får efter ansökan från emittenten återbetalas eller återköpas efter att Finansinspektionen har medgett detta. Ett sådant medgivande kan lämnas tidigast fem år efter det att lånet emitterats. Medgivande av Finansinspektionen krävs även i de fall institutets dotterbolag förvärvar bevis som avser evigt förlagslån utgivet av moderföretaget/institutet.

Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge att det eviga förlagslånet återbetalas eller återköps innan fem år har gått efter det att lånet emitterades.

Vid ansökan om medgivande till återbetalning eller återköp av ett evigt förlagslån ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som institutet räknar med under den närmaste tiden.

Finansinspektionen kan lämna medgivande om institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter det att det eviga förlagslånet har återbetalats eller återköpts. I annat fall kan medgivande inte lämnas såvida inte det eviga förlagslånet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet. Ett nytt evigt förlagslån får inte ha en bättre förmånsrätt än det lån som ska återbetalas eller återköpas.

14 § Finansinspektionen kan lämna ett generellt medgivande till ett institut att som ett led i värdepappersrörelsen återköpa viss del av ett utgivet evigt förlagslån som är avsett att åter säljas. Ett institut som fått ett generellt medgivande ska räkna av den del av lånet som återköpts från det supplementära kapitalet. Vid senare försäljning av de återköpta bevisen för det eviga förlagslånet får motsvarande belopp åter räknas in i det supplementära kapitalet.

lanspråktagande av eviga förlagslån för förlusttäckning

15 § Det ska framgå av avtalet för ett evigt förlagslån, att det eviga förlagslånet, inklusive upplupna och inte betalda räntor, kan tas i anspråk för att täcka förluster så att institutet därigenom kan fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation.

16 § Ett institut, som upprättat en kontrollbalansräkning och finner att det är likvidationspliktigt, kan ta i anspråk hela eller delar av ett evigt förlagslån, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet till en nivå som är lika med det registrerade aktiekapitalet. I första hand ska institutet ta i anspråk eventuella primärkapitaltillskott samt på detta upplupna räntor. Upplupna räntor ska skuldföras innan de kan tas i anspråk. Bolagsstämman beslutar om det eviga förlagslånet och upplupna skuldförda

räntor ska tas i anspråk. Stämmans beslut kan dock verkställas endast efter att revisorerna översiktligt granskat kontrollbalansräkningen och Finansinspektionen medgett detta.

Ianspråktagandet ska vara oåterkalleligt och definitivt. Förbehåll om rätt för långivarna till framtida betalning får endast avse det fall då ett återställande av det ianspråktagade beloppet kan ske ur disponibla vinstmedel enligt fastställt balansräkning.

Ränta ska utgå bara för den vid varje tidpunkt återstående delen av förlagslånet, som inte har tagits i anspråk.

Utbetalning av räntan kan liksom återbetalning av det ianspråktagade beloppet göras endast av disponibla vinstmedel. För eviga förlagslån gäller att ränta på det räntebelopp som beräknats på den fiktiva skulden får utgå med högst tre procentenheter utöver den ränta som gäller för lånet i övrigt.

I samband med att bolagsstämman beslutar att ta i anspråk en del av eller hela det eviga förlagslånet, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet, kan stämman även besluta att ta in en bestämmelse i bolagsordningen med följande innebörd. Institutet får inte lämna vinstutdelning eller verkställa annan återbetalning till aktieägarna innan det ianspråktagade beloppet av det eviga förlagslånet, inklusive ianspråktagade räntor, åter har skuldförts och institutet också skuldfört och betalat ett belopp, motsvarande den ränta som – om ianspråktagande för förlusttäckning inte ägt rum – skulle ha upplupit och betalats på lånet.

Tidsbundna förlagslån och andra liknande tidsbundna skuldförbindelser

17 § Vad som anges nedan om tidsbundna förlagslån med efterställd betalningsrätt gäller även andra liknande tidsbundna skuldförbindelser med efterställd betalningsrätt.

18 § Tidsbundna förlagslån får ingå i det supplementära kapitalet om lånen är kontant inbetalda och ingen säkerhet ställts för lånen.

19 § Det ska framgå av avtalsvillkoren att lånet har en efterställd betalningsrätt.

20 § För att ett tidsbundet förlagslån ska få räknas in i det supplementära kapitalet, ska tiden från lånets emissionsdatum till dagen för en rätt för emittenten att säga upp lånet till förtida återbetalning uppgå till minst fem år.

Om ett institut har emitterat ett tidsbundet förlagslån med rätt för emittenten att säga upp lånet till förtida återbetalning ska dagen för denna rätt (call-dagen) ligga till grund för beräkning av lånets effektiva löptid. Detta gäller dock inte om förtida återbetalning enligt avtalet är villkorat av Finansinspektionens medgivande.

Löptiden för ett tidsbundet förlagslån, som emitterats före den 1 januari 1995, får dock beräknas i förhållande till den ursprungliga förfalldagen även om lånet innehåller villkor som ger emittenten rätt att säga upp lånet till återbetalning före förfalldagen.

21 § Tidsbundna förlagslån med en återstående löptid som understiger fem år får tas upp till ett belopp som motsvarar högst 20 procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfalldagen.

22 § Det ska framgå av avtalsvillkoren att placeraren har rätt till återbetalning före avtalad förfalldag endast om emittenten har försatts i konkurs eller likvidation.

23 § Vid förtida återbetalning eller återköp av ett tidsbundet förlagslån utgivet före den 1 januari 1996 ska anmälan göras till Finansinspektionen så snart som möjligt efter det att lånet har återbetalats.

För tidsbundna förlagslån utgivna efter den 1 januari 1996 gäller följande. Medgivande av Finansinspektionen krävs vid förtida återbetalning en annan dag än den då emittenten har rätt att säga upp lånet till förtida återbetalning (call-dagen) eller vid återköp av ett tidsbundet förlagslån eller om avtalet innehåller villkor om att förtida återbetalning kräver Finansinspektionens medgivande.

Vid anmälan eller ansökan om medgivande till förtida återbetalning eller återköp av ett tidsbundet förlagslån ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet i båda fallen ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som institutet räknar med under den närmaste tiden.

En förutsättning för återbetalning eller återköp är att Finansinspektionen bedömer att institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter det att lånet har återbetalats eller återköpts. Om så inte är fallet får återbetalning eller återköp inte ske med mindre än att lånet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet. Ett nytt tidsbundet förlagslån får inte ha en bättre förmånsrätt än det lån som ska lösas in.

24 § Finansinspektionen kan lämna ett generellt medgivande till ett institut att som ett led i sin värdepappersrörelse återköpa en viss del av ett utgivet tidsbundet förlagslån som är avsett att återsäljas. Ett institut som fått ett generellt medgivande ska räkna av den del av lånet som återköpts från det supplementära kapitalet. Vid senare försäljning av de återköpta egna förlagsbevisen får motsvarande belopp åter räknas in i det supplementära kapitalet.

25 § Om ett tidsbundet förlagslån förlängs betraktas hela lånet som ett nytt lån. Återstående löptid måste efter förlängningen uppgå till minst fem år för att lånet efter förlängningen ska få räknas in i det supplementära kapitalet.

26 § Belopp som ska amorteras på tidsbundet förlagslån får räknas in med tjugo procent för varje helt år som återstår till amorteringstillfället. Ett lån med flera amorteringar får således räknas in på samma villkor som om motsvarande belopp tagits upp med flera lån med förfall vid respektive amorteringstillfällen.

27 § Har ett institut emitterat ett förlagslån med VRN-konstruktion (variable rate notes) som innebär att institutet enligt lånevillkoren är skyldigt att lösa in förlagsbevis från sådana placerare som inte accepterar de räntevillkor som fastställts på räntebestämningssdagen, får institutet räkna in även detta förlagslån i det supplementära kapitalet om institutet i anslutning till att förlagslånet emitterades, träffade avtal med tredje part om att denne åtar sig att överta de förlagsbevis som institutet enligt lånevillkoren är skyldigt att lösa in. Lån som här avses får räknas in i det supplementära kapitalet även om avtal med tredje part, enligt vad som nu nämnts, inte har träffats, om första ränteomsättningstillfället inträffar minst fem år från lånets utbetalningsdag. Löptiden för lånet ska då beräknas i förhållande till när första ränteomsättningstillfället inträffar.

28 § Tidsbundna förlagslån som emitterats till underkurs eller överkurs får, vid emissionstillfället, räknas in i det supplementära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle.

9 kap. Avdrag

Negativ goodwill

1 § Undervärden/negativ goodwill får inte kvittas mot övervärden/goodwill.

Inkrämingsgoodwill

2 § Inkrämingsgoodwill för exempelvis erlagda övervärden vid förvärv av en länestock som avser vid förvärvet övertagen personal, kundregister, varumärken och dylikt ska enligt kapitaltäckningslagen räknas av från det primära kapitalet. Om ett institut gjort avskrivningar på goodwillposten utöver avskrivningarna enligt plan, får hänsyn tas till överavskrivningarna vid beräkning av det belopp som ska räknas av från det primära kapitalet.

Med inkramingsgoodwill avses i kapitaltäckningshänseende sådant övervärde som betraktas som en immateriell tillgång och således inte kan hänföras till en förvärvad specifik tillgång eller härledas till en beräknad avkastning på en sådan tillgång.

Uppskjutna skattefordringar

3 § Uppskjutna skattefordringar som redovisas i balansräkningen ska dras av från det primära kapitalet.

Allmänna råd

Av Redovisningsrådets rekommendation RR 9 *Inkomstskatter* följer vad som avses med uppskjuten skattefordran.

Innehav av egna aktier

4 § Förvärvade egna aktier som ingår i institutets handelslager ska räknas av från det primära kapitalet enligt samma principer som de som gäller för andra innehav av egna aktier.

Tillskott

5 § Med tillskott i annan form enligt 3 kap. 5 § kapitaltäckningslagen avses annat riskbärande kapital än aktiekapital, t. ex. förlagslån och inbetald garantifond samt aktieägartillskott som getts i form av s. k. soliditetstillskott och som hos det företag som lämnat tillskottet ökat det bokförda värdet på aktierna och andelarna i det företag som mottagit tillskottet och som hos detta ingår i det redovisade egna kapitalet.

Innehav av egna förlagsbevis och andra efterställda skuldförbindelser

6 § Förlagslån, primärkapitaltillskott och andra efterställda skuldförbindelser får ingå i kapitalbasen endast med de belopp som är placerade på marknaden. Av detta följer att den del av ett emitterat förlagslån eller primärkapitaltillskott som inte placerats på marknaden, eller som institutet löst in eller återköpt och där institutet i sin bokföring som tillgång tagit upp egna förlagsbevis eller andra egna skuldförbindelser avseende lånet eller tillskottet, ska dras av från det primära eller supplementära kapitalet vid beräkning av kapitalbasen.

Aktier i försäkringsföretag

7 § Om ett institut äger ett försäkringsbolag eller motsvarande utländskt företag, utländskt återförsäkringsföretag eller ett försäkringsholdingföretag som i sin tur äger ett annat institut, omfattas detta institut av kapitalkravet för den finansiella företagsgruppen, däremot inte försäkringsföretaget. Vid avräkning enligt kapitaltäckningslagen för såväl institutet som den finansiella företagsgruppen av institutets tillskott reduceras detta tillskott med det belopp som motsvarar den del av institutets bokförda värde på aktierna i försäkringsbolaget eller motsvarande utländska företag, utländska återförsäkringsföretag eller försäkringsholdingföretaget, som avser det andra institutet. För den finansiella företagsgruppen avräknas i sådant fall redovisad goodwill som avser detta institut från det primära kapitalet.

Förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser

8 § Om förvaltningstillgångar, eller motsvarande rättigheter till ersättning, värderas i balansräkningen till ett belopp som överstiger därtill relaterade förpliktelser för pensioner eller andra ersättningar till anställda, ska mellanskillnaden dras av från summan av det primära och supplementära kapitalet, efter att uppskjuten skatt har beaktats. Detta gäller dock inte sådant överskott i pensionsstiftelse som kan tas i anspråk genom gottgörelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m.

Summan av det primära och supplementära kapitalet ska även reduceras för ett enligt tillämpade redovisningsprinciper beräknat negativt netto av aktuariella vinster och förluster samt för andra beräknade ökning av förpliktelser för ersättningar till anställda, som inte redovisas direkt i balansräkningen och inte heller täcks av därtill relaterade förvaltningstillgångar eller motsvarande ersättning enligt försäkringsbrev. Detta gäller dock inte om förpliktelser för pensioner eller andra ersättningar till anställda redovisas i balansräkningen med minst ett belopp motsvarande det som skulle

ha redovisats om institutet tillämpat beräkningsmetoder enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller motsvarande utländska regler om tryggnad av pensionsutfästelser. Undantaget gäller under förutsättning att institutets externa revisorer verifierat beloppen.

Finansinspektionen beslutar om undantag från första och andra stycket, om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Första stycket innebär bl. a. att överskott i en förmånsbestämd pensionsplan inte får användas för att täcka underskott i en annan pensionsplan.

Stora exponeringar

9 § Avdrag från kapitalbasen ska göras för poster för vilka ett institut utnyttjar den möjlighet som anges i 7 kap. 6 § första stycket 4 kapitaltäckningslagen.

Avdrag vid värdepapperisering

10 § Avdrag kan enligt 3 kap. 7 § kapitaltäckningslagen göras för positioner i värdepapperisering som annars skulle ges riskvikten 1.250 %.

Särskilda avdrag när metod för intern riskklassificering används

11 § Ett avdrag ska göras för det förväntade förlustbeloppet för aktieexponeringar. Vidare ska ett avdrag göras med mellanskillnaden, om de förväntade förlustbeloppen för företags-, instituts-, stats- och hushållsexponering enligt metoden för intern riskklassificering överstiger gjorda avsättningar och värderingeringar. Avsättningar och värderingeringar ska beräknas enligt de redovisningsregler som institutet tillämpar.

Avdragen enligt första stycket ska göras på det sätt som anges i 3 kap. 8 § kapitaltäckningslagen.

12 § Av 13 kap. 77 § framgår att avdrag från kapitalbasen i vissa fall ska göras vid affärer där motparten inte har fullgjort sin leverans/betalningsförpliktelse.

10 kap. Utvidgad del av kapitalbasen

Nettovinst hänförlig till handelslagret

1 § Nettovinst som kan hänföras till ett instituts handelslager får ingå i den utvidgade delen av kapitalbasen endast under samma förutsättningar som enligt 7 kap. 6–7 §§ gäller för att räkna in vinst under löpande räkenskapsår i det primära kapitalet. Nettovinsten i handelslagret får räknas in i den utvidgade delen av kapitalbasen, under förutsättning att nettovinsten inte redan räknats in i det primära kapitalet.

Vid beräkningen av nettovinsten i handelslagret ska hänsyn även tas till kostnader som är hänförliga till handelslagret.

Vinster samt förluster som uppstår till följd av prisjusteringar eller avsättning till värderingsreserver enligt 12 kap. och som inte redan har påverkat det primära kapitalet, ska påverka nettovinsten i handelslagret.

Villkor för tidsbundna förlagslån

2 § Den utvidgade delen av kapitalbasen får utgöras av tidsbundna förlagslån om förlagslånet är till fullo inbetalt och det av avtalsvillkoren framgår att lånet

1. har upptagits utan säkerhet,
2. har efterställd betalningsrätt,
3. har en ursprunglig löptid på minst två år,
4. inte kan återbetalas eller återköpas före avtalad återbetalningsdag utan tillstånd av Finansinspektionen, och
5. kan kvarhållas i institutet om kapitaltäckningsgraden inte tillåter återbetalning av lånet.

Se i övrigt de villkor som enligt 3–6 §§ gäller för ifrågasvarande lån.

Förtida inlösen och inte tillåten räntebetalning och återbetalning

3 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett tidsbundet förlagslån att placeraren har rätt till återbetalning före avtalad förfallodag endast om emittenten har försatts i konkurs eller trätt i likvidation. Det tidsbundna förlagslånet får dock efter ansökan från emittenten återbetalas eller återköpas före avtalad förfallodag efter medgivande av Finansinspektionen.

Vid ansökan om medgivande till återbetalning eller återköp av ett tidsbundet förlagslån ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som institutet räknar med.

En förutsättning för medgivande är att institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter det att lånet har återbetalats eller återköpts.

Återbetalning av kapital på tidsbundet förlagslån får inte ske, vare sig i förtid eller vid förfallotidpunkten, om institutets eller den finansiella företagsgruppens kapitalbas därefter skulle understiga de sammanlagda kapitalkraven. Detsamma gäller vid betalning av ränta på sådant lån. Detta ska framgå av avtalsvillkoren.

Underrättelse om återbetalning av förlagslån

4 § Ett institut ska underrätta Finansinspektionen om återbetalning eller återköp av förlagslån som beräknas medföra att institutets eller den finansiella företagsgruppens kapitalbas understiger 120 % av de sammanlagda kapitalkraven.

Övrigt

5 § Ett tidsbundet förlagslån som ingår i den utvidgade delen av kapitalbasen får vid beräkning av den utvidgade kapitalbasen tas upp till hela sitt bokförda värde under hela lånetiden, dock med de begränsningar som gäller enligt 7 §.

6 § Vid tidpunkten för emission av ett tidsbundet förlagslån som när det gäller löptid och villkor kan ingå i antingen supplementärt kapital eller den utvidgade delen av kapitalbasen, ska institutet besluta i vilken sådan grupp lånet i kapitaltäckningssammanhang ska ingå. Därefter får lånet inte överföras till den andra gruppen utan Finansinspektionens medgivande.

Ett tidsbundet förlagslån med en ursprunglig löptid på minst fem år, som emitterats före den 1 januari 1996, får räknas in i den utvidgade delen av kapitalbasen om lånet uppfyller kraven enligt 2 §.

Begränsningar

7 § Den utvidgade delen av kapitalbasen får högst motsvara 60 procent av de sammanlagda kapitalkraven för de risker i handelslagret som får täckas av den utvidgade kapitalbasen, positionsriskerna, samt råvarupris- och valutakursrisker. Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge att den utvidgade delen av kapitalbasen i ett kreditinstitut får motsvara högst 71 procent av dessa sammanlagda kapitalkrav. För värdepappersbolag kan undantag medges till högst motsvarande 67 procent.

Avsnitt E Extern kreditvärdering**11 kap. Användning av extern kreditvärdering**

1 § Extern kreditvärdering får användas för att avgöra vilket kreditkvalitetssteg som en exponering motsvarar. För att avgöra detta ska institutet utnyttja de korrespondenstabeller mellan kreditvärderingsföretagets olika kreditbetyg och stegen i de kreditkvalitetsskalor som Finansinspektionen fattar beslut om. Uppgifter om detta publiceras för alla godkända externa kreditvärderingsföretag på Finansinspektionens webbplats.

2 § Ett institut får endast använda externa kreditvärderingar från de företag Finansinspektionen godkänt som externa kreditvärderingsföretag. Detta gäller både för externa kreditvärderingar som är utfärdade på kreditvärderingsföretagets eget initiativ, och för externa kreditvärderingar utfärdade på begäran av låntagare eller annan intressent.

3 § Extern kreditvärdering ska vid fastställandet av exponeringars riskvikt användas på ett konsekvent och fortlöpande sätt. Kreditvärderingen får inte användas selektivt.

4 § Ett institut får vid fastställandet av det kreditkvalitetssteg som en exponering motsvarar använda externa kreditvärderingar från ett eller flera företag.

5 § Ett institut som använder externa kreditvärderingar för en viss kategori av exponeringar ska använda dessa kreditvärderingar genomgående för alla exponeringar som tillhör denna kategori.

6 § Ett institut får endast använda externa kreditvärderingar som beaktar alla belopp, det vill säga både kapital- och räntebelopp, som ingår i institutets exponering.

7 § Om det finns två externa kreditvärderingar tillgängliga och de motsvarar olika kreditkvalitetssteg för en exponering, ska det sämre steget tillämpas.

Om fler än två externa kreditvärderingar finns tillgängliga för en exponering ska de båda värderingarna som ger bäst kreditkvalitetssteg beaktas. Om de två skiljer sig åt ska den sämre av dessa användas.

8 § Om det finns en extern kreditvärdering för ett särskilt emissionsprogram eller en facilitet som exponeringen tillhör, ska denna kreditvärdering användas vid fastställandet av det kreditkvalitetssteg som exponeringen motsvarar.

9 § Om det inte finns någon extern kreditvärdering som direkt kan tillämpas för en viss exponering, men däremot en extern kreditvärdering för ett specifikt emissionsprogram eller en facilitet som exponeringen inte utgör en del av, ska denna kreditvärdering användas om

1. den resulterar i ett sämre kreditkvalitetssteg än vad som annars vore fallet, eller
2. den resulterar i ett bättre kreditkvalitetssteg och den berörda exponeringen rankas pari passu till emissionsprogrammet, faciliteten eller till oprioriterade fordringar på emittenten.

Detta gäller även om det finns en allmän extern kreditvärdering för emittenten.

10 § Det som anges i 8 och 9 §§ ska inte hindra att ett institut tillämpar reglerna i 16 kap. 35–37 §§.

11 § Externa kreditvärderingar för en emittent inom en koncern får inte användas som kreditvärdering för en annan emittent inom samma koncern.

12 § En extern kreditvärdering för en exponering som är tecknad i gäldenärens nationella valuta får inte användas vid fastställandet av kreditkvalitetssteget för en annan exponering mot samma part som är tecknad i en annan valuta.

Ett institut ska inte tillämpa detta på exponeringar i form av deltagande i lån som har lämnats av en multilateral utvecklingsbank. Bankens status som prioriterad borgenär ska vara erkänd på marknaden.

13 § Kortfristiga externa kreditvärderingar får användas för kortfristiga exponeringar mot institut och företag.

Ett institut får bara använda en kortfristig extern kreditvärdering för den specifika exponering som den avser. Kreditvärderingen får inte användas för att härleda vilket kreditkvalitetssteg andra exponeringar motsvarar.

14 § När ett institut använder en kortfristig extern kreditvärdering för att med hjälp av det kreditkvalitetssteg exponeringen motsvarar bestämma den tillämpliga riskvikten för exponeringen, ska följande iakttas.

Om en exponering med kortfristig extern kreditvärdering ges 150 % riskvikt ska, trots vad som anges i 13 § andra stycket, alla exponeringar mot den parten utan extern kreditvärdering och kreditriskskydd ges 150 % riskvikt. Detta gäller oavsett om exponeringarna är kortfristiga eller långfristiga.

Om en exponering med kortfristig extern kreditvärdering ges 50 % riskvikt ska, trots vad som anges i 13 § andra stycket, kortfristiga exponeringar mot den parten utan extern kreditvärdering ges minst 100 % riskvikt.

Avsnitt F Handelslager

12 kap. Hanteringskrav för handelslagret

1 § Ett institut som har ett handelslager enligt 1 kap. 7–9 §§ kapitaltäckningslagen ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel.

Rutiner för positioner i handelslagret

2 § Institutet ska ha styrdokument där institutets strategi för sin handel med finansiella instrument och råvaror anges. Styrdokumentet ska också ange hur institutet ska följa upp att strategin efterlevs. Strategin ska vara fastställd av institutets ledning.

3 § Institutet ska ha tydliga rutiner för hur positionerna i handelslagret ska hanteras. Rutinerna ska anges i styrdokument. Av institutets styrdokument ska åtminstone följande framgå:

1. Vilka limiter för risktagandet som finns.
2. Under vilka förutsättningar handlarna är fria att ta positioner, eller förvalta existerande positioner.
3. Hur den löpande rapporteringen om positionstagandet ska utföras.
4. Att positionerna ska övervakas aktivt och att det görs en bedömning av om positionen går att omsätta eller säkra.

Värdering av positioner i handelslagret

Allmänna principer

4 § Institutet ska ha rutiner och kontrollsystem som säkerställer att värdena på positionerna i handelslagret motsvarar de aktuella marknadsvärdena.

Om det på marknaden finns från institutet oberoende och lättillgängliga stängningspriser ska dessa användas för att värdera positionerna. Denna typ av värdering benämns marknadsvärdering. Om marknadsvärdering inte är möjlig får institutet använda modellvärdering, dvs. en värdering som på ett eller annat sätt härleds från marknadspriser eller andra marknadsparametrar.

5 § Institutet ska i styrdokument ange:

1. Vilka värderingsprinciper som institutet ska tillämpa för positionerna i handelslagret.
2. Varifrån marknadspriser och andra marknadsparametrar som eventuellt behövs för värderingen ska hämtas, och vid vilken tidpunkt detta ska ske.
3. Vilka kontroller som ska utföras för att verifiera marknadspriser, och andra marknadsparametrar, som används i värderingen är korrekta.
4. Hur eventuella justeringar av marknadspriser och marknadsparametrar får utföras.
5. Hur ansvaret för de olika momenten i värderingsprocessen är uppdelat inom institutet.

6 § Den enhet som ansvarar för att kontrollera marknadspriserna och andra marknadsparametrar ska vara oberoende från de positionstagande enheterna.

Kontrollen av marknadspriser och marknadsparametrar ska ske regelbundet och åtminstone varje månad.

7 § Positionerna i handelslagret ska värderas varje dag. Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande enligt 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen att beräkna kapitalkravet för positioner i handelslagret enligt de regler som gäller för beräkning av kapitalkravet för risker i övrig verksamhet är undantagna från denna regel. Även om ett institut fått ett sådant medgivande ska dock marknadsvärdering ske av de positioner som ingår i handelslagret vid beräkningen av kapitalkravet för valutakursrisker enligt 32 kap.

Marknadsvärdering

8 § Vid marknadsvärdering ska antingen köp- eller säljpriser användas beroende på vilka priser som ger den försiktigaste värderingen. Ett institut som är en betydande marknadsgarant i en viss typ av finansiella instrument, och kan stänga sina positioner i dessa instrument till mittpris, får värdera dessa till mittpris.

Modellvärdering

9 § Ett institut som använder modellvärdering ska uppfylla följande krav:

1. Institutets ledning ska känna till vilka finansiella instrument som är föremål för modellvärdering och vara medveten om vilken osäkerhet detta innebär för värdet på de finansiella instrumenten.
2. I de fall det på marknaden finns vedertagna värderingsmodeller ska dessa användas.
3. Om institutet har en egen modell ska den vara utvecklad eller godkänd av någon enhet eller funktion som är oberoende från de positionstagande enheterna. De antaganden och förutsättningar som modellen baseras på ska vara utvärderade av någon som inte deltagit i utvecklingsarbetet.
4. Det ska finnas en formaliserad rutin för ändring av det datasystem som innehåller modellen. Det ska finnas en kopia av systemet.
5. Institutet ska känna till modellens svagheter och om det är nödvändigt att justera värderingen och i så fall på vilket sätt detta ska ske.
6. Modellen ska utvärderas regelbundet.

Prisjusteringar och avsättning till värderingsreserv

10 § Institutet ska ha rutiner för att utvärdera behovet av prisjusteringar och avsättning till värderingsreserv. Institutet ska dokumentera vilka faktorer som utvärderats.

För de positioner som institutet använder modellvärdering ska institutet utvärdera om det finns behov av värderingsreserver eller prisjusteringar till följd av brister i modellen.

11 § För positioner som är illikvida ska institutet, utöver vad som anges i 10 §, även utvärdera behovet av värderingsreserver eller prisjusteringar för att ta hänsyn till följande faktorer:

1. Hur lång tid det skulle ta att stänga positionen.
2. Marginalen mellan köp- och säljpriser och marginalens volatilitet.
3. Tillgången på marknadspriser.
4. Hur omfattande handeln är i den typen av finansiella instrument.
5. Marknadskoncentrationer.

Justering av kapitalbasen

12 § Institutets kapitalbas ska justeras för de vinster eller förluster som uppstår till följd av prisjusteringar eller avsättning till värderingsreserver i enlighet med vad som anges om kapitalbasen i 7 kap. 8 § och 10 kap. 1 § tredje stycket.

13 kap. Risker i handelslagret

Undantag från huvudregeln om beräkning av kapitalkrav för risker i handelslagret

1 § Vid beräkning av de värden som ska ligga till grund för att bedöma om undantag kan medges enligt 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen ska samtliga poster i balansräkningen som ingår i handelslagret tas upp till sina marknadsvärden. Poster i balansräkningen som ingår i den övriga verksamheten tas upp till sina bokförda värden. Samtliga poster och åtaganden utanför balansräkningen tas upp till sina marknadsvärden. Institutets positioner ska adderas oavsett om de är långa eller korta.

Utvidgad del av kapitalbasen för att möta kapitalkravet för valutakursrisker

2 § Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande enligt bestämmelserna i 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen får använda den utvidgade kapitalbasen utöver primärt och supplementärt kapital för att möta kapitalkravet för valutakursrisker, vilket ska beräknas på institutets hela verksamhet. Den utvidgade delen av kapitalbasen, som ska användas för detta ändamål, får räknas in i kapitalbasen i enlighet med begränsningarna i 10 kap. 7 §. Storleken på den utvidgade delen av kapitalbasen ska i detta fall beräknas endast i förhållande till kapitalkravet för valutakursrisker.

Fonder

3 § Kapitalkravet för generell och specifik risk för positioner i fonder ska, om inte annat framgår av andra och tredje styckena, beräknas genom att positionens marknadsvärde multipliceras med 32 %.

Om det finns valutakursrisker i fonden ska kapitalkravet för specifik och generell risk, samt för valutakursrisk, uppgå till maximalt 40 % av marknadsvärdet. Denna begränsning för storleken på kapitalkravet för positioner i fonder gäller även om institutet använder en egen riskberäkningsmodell enligt 59 kap.

Om kriterierna i 4 § är uppfyllda får institutet som ett led i beräkningen av specifik och generell risk behandla fonder enligt 5–8 §§.

4 § Positioner i fonder får behandlas enligt 5–8 §§ om följande kriterier är uppfyllda.

1. Fonden ska förvaltas av ett företag som står under tillsyn inom EES.
2. Av fondens informationsbroschyr, eller motsvarande dokument, ska följande framgå:
 - a) vilka kategorier av tillgångar som fonden har tillstånd att investera i,
 - b) hur eventuella investeringsbegränsningar som fonden har ska beräknas,
 - c) fondens regler för att begränsa motpartsrisken i återköpstransaktioner och OTC-derivat om fonden har rätt att göra sådana transaktioner,
 - d) hur omfattande hävstångseffekten får vara i det fall fonden har rätt att använda metoder för att få hävstång i placeringarna.
3. Information om fondens verksamhet och dess tillgångar, skulder och intäkter, ska rapporteras åtminstone varje halvår.
4. Fondandelar ska dagligen på begäran av fondandelsägaren kunna lösas in i utbyte mot kontanter.
5. Fondens positioner ska vara åtskilda från det fondförvaltande bolagets positioner.
6. Institutet ska ha utvärderat riskerna med att placera i fonden.

Institutet kan få medgivande från Finansinspektionen att behandla en fond, som förvaltas av ett företag som står under tillsyn i ett land utanför EES i enlighet med 5–8 §§. En förutsättning för medgivande är att kriterierna i första stycket 2–6 är uppfyllda. Om ett annat land inom EES godkännt en sådan fond och kriterierna i första stycket 2–6 är uppfyllda behöver institutet inte ansöka om medgivande för att behandla fonden enligt 5–8 §§.

5 § Om institutet känner till alla positioner som ingår i fonden får de behandlas som om de innehas direkt av institutet.

Nettouträkning av sådana positioner mot andra positioner som institutet har får göras enligt bestämmelserna i 9 och 56 §§. En förutsättning för detta är att institutet har tillräckligt många fondandelar för att dessa ska kunna omvandlas till innehav i de i fonden ingående finansiella instrumenten.

6 § Om en fond replikerar ett index eller en korg av värdepapper får institutet behandla innehavet i fonden som om det hade positioner i de värdepapper som ingår i indexet eller korgen. En förutsättning är dock att följande villkor är uppfyllda.

1. Enligt fondbestämmelserna ska fonden ha som mål att replikera ett index eller en korg av värdepapper.

2. Korrelationskoefficienten mellan de dagliga priserna på fondandelarna och de dagliga priserna på indexet eller korgen ska vara åtminstone 0,9. Korrelationskoefficienten ska beräknas utifrån en period på åtminstone sex månader.

7 § Om institutet inte dagligen känner till vilka positioner som ingår i fonden får institutet behandla innehavet i fonden enligt följande metod.

1. Institutet ska utgå från att fonden investerar så mycket den enligt lag och fondbestämmelser har möjlighet till i det tillgångsslag som ger upphov till det högsta kapitalkravet för specifik och generell risk. Institutet ska sedan utgå från att fonden investerar så mycket som möjligt i tillgångsslag som ger upphov till successivt allt lägre kapitalkrav för specifik och generell risk. Institutet ska vid beräkningen av specifik och generell risk anses ha positioner i samtliga dessa tillgångsslag.
2. Används metoder för att få hävstång i placeringarna ska positionerna enligt 1 öka proportionellt med hävstången.

Om institutet tillämpar denna metod behöver kapitalkravet för positionen i fonden inte uppgå till mer än vad det skulle ha varit om 3 § hade tillämpats.

8 § Fondförvaltaren får beräkna kapitalkravet för innehavet i fonden åt institutet, om institutet försäkrat sig om att förvaltaren korrekt kan utföra de beräkningar som anges i detta kapitel. Fondförvaltaren ska utgå från fondens faktiska positioner vid beräkningen av kapitalkravet.

Ränterisker

Beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner

Allmänna bestämmelser

9 § Ränterisker ska beräknas på positioner i räntebankknutna finansiella instrument som ingår i ett instituts handelslager.

Beräkning av kapitalkrav för såväl specifik som generell risk får ske på institutets nettopositioner i räntebankknutna finansiella instrument. Med nettoposition avses skillnaden mellan en lång och en kort position i finansiella instrument som är av samma slag och utgivna av samma emittent. Med samma emittent avses samma juridiska person.

Finansiella instrument utgivna av olika emittenter får behandlas på samma sätt som instrument utgivna av samma emittent under förutsättning att det av en clearingorganisation kan styrkas att det finns fullständig leveransbarhet för obligationer utgivna av dessa emittenter. Beräkning av nettopositioner för den specifika risken får dock i detta undantagsfall endast ske av långa avistapositioner mot korta termins- och/eller optionpositioner.

Finansiella instrument anses vara av samma slag om de är angivna i samma valuta samtidigt som kupongerna och löptiderna är desamma. Ett institut får således inte nettoberäkna positioner i finansiella instrument som är denominerade i olika valutor. Instrumenten ska vidare medföra lika rätt i en likvidationssituation hos emittenten.

Nettouträkning av långa och korta positioner i finansiella instrument ska ske enligt villkoren i denna paragraf. Kompletterande föreskrifter om hur olika instrument ska behandlas framgår av 10–18 §§.

Behandling av derivatinstrument

10 § Terminer och optioner ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner. Beträffande behandlingen av FRAs och swappar, se 13 och 14 §§.

En lång position i något av förutnämnda derivatinstrument ska behandlas som en kombination av

- en lång position som utgörs av i kontraktet underliggande räntebärande instrument, och
- en kort position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

En kort position i något av förutnämnda derivatinstrument ska behandlas som en kombination av

- en kort position som utgörs av i kontraktet underliggande räntebärande instrument, och
- en lång position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfallobelopp på leveransdagen eller löstidpunkten för kontraktet.

Långa och korta positioner som härrör från en option ska delaviktas enligt 17 §.

Nollkupongobligationen som härrör från uppdelning av derivatinstrument i en lång och en kort position ska i detta sammanhang anses vara emitterad av en sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker.

Nettoträkning av långa och korta positioner i nollkupongobligationer ska ske enligt 9 §.

De positioner som framkommer vid uppdelning i långa och korta positioner ska ingå vid beräkning av såväl specifik som generell risk om inte annat särskilt anges i nedanstående paragrafer.

Ränteterminer

11 § Beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken för det underliggande finansiella instrumentet ska baseras på vilken emittenten av det underliggande instrumentet är. Kapitalkravet för den specifika risken i nollkupongobligationen, oavsett om den är lång eller kort, får beräknas enligt 44 §.

För terminer med ett konstruerat underliggande instrument, och med flera leveransbara obligationer, ska det underliggande instrumentet utgöras av den obligation som är billigast att leverera (cheapest to deliver).

Terminer och optioner baserade på index för ränteanknutna finansiella instrument

12 § Terminer på index bestående av ränteanknutna finansiella instrument (inklusive delaviktade motsvarigheter till optioner på index bestående av ränteanknutna finansiella instrument), ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument, jfr 10 §. En lång eller kort position i ett sådant index får delas upp på de instrument som ingår i indexet. Dessa får nettoberäknas mot motsatta positioner i samma finansiella instrument till den del instrumenten ingår i indexet. Terminer på index bestående av ränteanknutna finansiella instrument som inte delas upp på de instrument som ingår i indexet ska behandlas som enskilda finansiella instrument.

Beräkning av specifik risk för såväl underliggande finansiella instrument som nollkupongobligation ska ske enligt 10 och 11 §§.

FRA (forward rate agreements)

13 § En lång (såld) position i FRA ska behandlas som en kombination av en lång position i en nollkupongobligation med förfallobelopp som motsvarar avvecklingsdagen (likviddagen) för FRA-kontraktet plus det antal dagar som motsvarar kontraktets löptid och en kort position i en nollkupongobligation som förfaller på avvecklingsdagen.

En kort (köpt) position i FRA ska på motsvarande sätt behandlas som en kort position i en nollkupongobligation med förfallobelopp som motsvarar avvecklingsdagen (likviddagen) för kontraktet plus det antal dagar som motsvarar kontraktets löptid och en lång position i en nollkupongobligation som förfaller på avvecklingsdagen.

Förfallobeloppet för nollkupongobligationen med förfallobelopp som motsvarar avvecklingsdagen för kontraktet plus det antal dagar som motsvarar dess löptid, ska utgöras av kontraktets nominella belopp plus det avtalade räntebeloppet. Förfallobeloppet för nollkupongobligationen som förfaller på avvecklingsdagen för kontraktet, ska utgöras av kontraktets nominella belopp.

Nollkupongobligationerna ska anses vara emitterade av en sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker. Nettouträkning av långa och korta positioner i nollkupongobligationer, ska ske enligt 9 §.

Kapitalkravet för den specifika risken i såväl långa som korta nollkupongobligationer får beräknas enligt 44 §.

Ränte- och valutaswappar

14 § En ränteswapp ska betraktas som en kombination av en kort och en lång position. Exempelvis ska en ränteswapp som är utformad så att innehavaren får rörlig ränta och betalar fast ränta behandlas som en kombination av en lång position i ett finansiellt instrument med rörlig ränta som förfaller på nästkommande räntestjusteringsdag och en kort position i ett finansiellt instrument med fast räntesats och med samma löptid som gäller för swappen.

En valutaswapp ska betraktas som en kombination av en kort och en lång position i respektive valuta. En valutaswapp där innehavaren får respektive betalar rörlig ränta i olika valutor, ska behandlas som en kombination av en lång och en kort position i finansiella instrument med rörlig ränta som förfaller på nästa räntestjusteringsdag.

Kapitalkrav för den specifika risken i såväl långa som korta positioner får beräknas enligt 44 §.

Valutaterminer

15 § En valutatermin ska betraktas som en kombination av en lång och en kort position i en nollkupongobligation i respektive valuta.

Nollkupongobligationerna ska anses vara emitterade av en sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker. Nettouträkning av långa och korta positioner i nollkupongobligationer ska ske enligt 9 §.

Kapitalkrav för den specifika risken i såväl långa som korta positioner får beräknas enligt 44 §.

Återköpstransaktioner (repor)

16 § Överförande part i en äkta återköpstransaktion (repa) som baseras på finansiella instrument som ingår i handelslagret ska anses få en kort position i en nollkupongobligation som förfaller när kontraktet löper ut. Kapitalkravet för den specifika risken för den korta positionen får beräknas enligt 44 §.

Mottagande part i en äkta återköpstransaktion (omvänd repa) ska anses få en lång position i en nollkupongobligation som förfaller när kontraktet löper ut. Kapitalkravet för den specifika risken för den långa positionen får beräknas enligt 44 §.

Äkta återköpstransaktioner (repor och omvända repor) där likviddagen för återköpet/återförsäljningen infaller inom tre arbetsdagar efter affärsdagen är undantagna från behandlingen enligt denna paragraf.

Optioner

17 § Optioner baserade på räntesatser, räntebärande instrument, ränteswappar eller andra liknande ränteanknutna finansiella instrument ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument, jfr 10 §. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att det underliggande instrumentets marknadsvärde multipliceras med optionens deltavärde. De deltaviktade positionerna får nettoberäknas mot motstående positioner i samma slag av underliggande finansiella instrument.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden eller, om det är OTC-optioner, ska institutet själv beräkna deltavärdena för sina optioner.

Vid beräkning av kapitalkrav för den specifika risken för såväl förvärvade som utställda optioner ska det underliggande räntebärande finansiella instrumentet behandlas utifrån emittenten av instrumentet.

Beräkning av kapitalkrav för specifik risk för de nollkupongobligationer som uppstår till följd av optioner på ränte- eller valutaswappar (swaptions) och optioner på räntesatser (t. ex. caps och floors) får ske enligt 44 §.

En förvärvad option behöver inte omräknas till deltaviktad position och ingå i beräkningen av den specifika risken enligt 40–50 §§ eller den generella risken enligt 54 eller 55 §. Kapitalkravet för en sådan position får i stället sättas lika med optionens marknadsvärde. Någon nettoberäkning mot en motsatt position i det underliggande instrumentet får inte ske i detta fall.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder så att hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner som

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), och
- optionsprisets känslighet för förändringar av den riskfria räntan (rho).

Warranter

18 § Warranter avseende rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av finansiella instrument, som kan hänföras till en pågående eller framtida nyemission, ska behandlas på samma sätt som de finansiella instrumenten i emissionen. Sådan position får nettoberäknas mot motsvarande positioner i motsatt riktning.

Warranter avseende rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av redan tidigare emitterade finansiella instrument ska behandlas på samma sätt som optioner, jfr 17 §.

Warranter avseende andra rättigheter än de som avses i första och andra styckena ska behandlas på samma sätt som optioner.

Hur positioner i kreditderivat ska behandlas vid beräkning av specifik och generell ränterisk

Allmänna bestämmelser

19 § Om inte annat anges ska beräkningen av kapitalkravet för specifik och generell risk baseras på kreditderivatets nominella belopp.

20 § Kreditderivat är av samma slag om de är angivna i samma valuta och har samma löptid, samtidigt som referenstillgångarna är emitterade av samma juridiska person, medför lika rätt i en likvidationssituation hos emittenten samt har samma kupong och löptid. För kreditderivat som är konstruerade så att säljaren av risk erhåller betalning endast om en utlösande händelse inträffar, gäller vidare att val av utlösande händelser och i kontrakten angiven beräkningsmetod för fastställande av betalning ska vara identiska.

21 § Om säljaren av risk har en rättighet att avsluta kreditderivatet i förtid och denna rättighet är förenad med en ökning (step-up) av kostnaden för derivatet, ska tidpunkten för denna rättighet ligga till grund för bestämmandet av kreditderivatets löptid.

Bestämning av position för beräkning av generell risk

22 § Beräkning av kapitalkrav för generell risk får ske på institutets nettopositioner i kreditderivat. Med nettoposition avses skillnaden mellan en lång och en kort position i kreditderivat som är av samma typ (se 2 kap. 4 §) och samma slag.

23 § Vid beräkning av kapitalkrav för generell risk får positioner i kreditderivat inte nettouträknas mot positioner i underliggande tillgångar.

Bestämning av position för beräkning av specifik risk

24 § Den position som kapitalkravet för den specifika risken ska baseras på ska bestämmas enligt 25–31 §§. Positioner i kreditderivat får vid beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken nettouträknas mot andra positioner i kreditderivat eller positioner i andra tillgångar enligt vad som anges i 25–26 §§. Reducering av kapitalkravet för den specifika risken när institutet har kreditderivat som skyddar andra kreditderivat eller underliggande tillgångar får också ske enligt 27–31 §§.

25 § Beräkning av kapitalkrav får ske på institutets nettopositioner i kreditderivat. Med nettoposition avses skillnaden mellan en lång och en kort position i kreditderivat som är av samma typ (se 2 kap. 4 §) och samma slag.

26 § Ett institut som har en position i en totalavkastningsswap får nettouträkna en lång/kort position i referenstillgången mot en kort/lång position i skyddad tillgång under förutsättning att referenstillgången och den skyddade tillgången är identiska. Löptiden på swappen behöver dock inte sammanfalla med den skyddade tillgångens löptid.

27 § Institutet får behandla positioner i kreditderivat och positioner i underliggande tillgångar enligt vad som anges i andra stycket om följande villkor är uppfyllda:

1. Marknadsvärdet på de båda positionerna ska alltid röra sig i motsatt riktning.
2. Villkoren i kreditderivatet ska inte vara utformade på ett sätt som gör att det finns anledning att tro att kreditderivatets marknadsvärde förändras i en annan utsträckning än den underliggande tillgångens marknadsvärde.
3. Referenstillgången och den underliggande tillgången ska vara identiska.
4. Kreditderivatets löptid ska sammanfalla med den underliggande tillgångens löptid.
5. Kreditderivatet och den underliggande tillgången ska vara angivna i samma valuta.

Om villkoren i första stycket är uppfyllda behöver institutet endast beräkna kapitalkrav för den position som ger upphov till det högsta kapitalkravet för specifik risk. Positionens storlek bestäms genom att marknadsvärdet multipliceras med 20 %. Något kapitalkrav för specifik risk för den andra positionen behöver inte beräknas.

28 § Institutet får behandla totalavkastningsswappar och positioner i underliggande tillgångar enligt andra stycket om följande krav är uppfyllda:

1. Den underliggande tillgången och referenstillgången ska vara emitterade av samma företag.
2. Referenstillgången ska vara rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det ska finnas sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t. ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även beträffande referenstillgången.

Om kraven i första stycket är uppfyllda behöver institutet endast beräkna kapitalkrav för specifik risk för antingen kreditderivatet eller den underliggande tillgången. Institutet ska i detta fall beräkna kapitalkrav för den position som ger upphov till det högsta kapitalkravet för specifik risk.

29 § Institutet får beräkna kapitalkravet för den specifika risken enligt 28 § andra stycket om positionerna uppfyller kraven i 27 § första stycket 1–3.

30 § Kapitalkravet för specifik risk för korta och långa positioner i kreditderivat som uppfyller kraven för att vara av samma slag i 20 §, utom kraven att de ska ha samma löptid och vara angivna i samma valuta, får beräknas enligt 28 § andra stycket.

31 § Institutet får beräkna kapitalkravet för den specifika risken enligt 28 § andra stycket om positionerna uppfyller samtliga krav i 27 § utom kravet att referenstillgången och den underliggande tillgången ska vara identiska. Den underliggande tillgången måste dock vara leverensbar enligt villkoren för kreditderivatet.

Kreditswappar

32 § En position i en kreditswapp ska vid beräkning av specifik risk behandlas som en syntetisk position i referenstillgången. Referenstillgången ska dock anses ha en löptid som motsvarar kreditderivatets löptid. Säljaren av risk ska antas inneha en kort position i referenstillgången och köparen av risk en lång position.

Om betalningen (credit event payment) är definierad som ett fast belopp, motsvaras positionens storlek av det belopp som erhålls om en utlösande händelse inträffar. Om betalningen är definierad som nominellt belopp reducerat med återvinningsvärde, alternativt betalning av nominellt belopp i utbyte mot fysisk leverans av referenstillgången, motsvaras positionens storlek av nominellt belopp på referenstillgången.

Om den som säljer risk genom en kreditswapp har ett åtagande att betala ränta eller en periodisk premie till köparen av risk, ska båda parter i kontraktet beakta denna betalning vid beräkning av kapitalkrav för generell risk. Säljaren av risk ska antas inneha en kort position i en obligation utgiven av en stat och köparen av risk en lång position.

Kreditlänkade obligationer

33 § En position i en kreditlänkad obligation ska behandlas som en kombination av en obligation och en kreditswapp.

Säljaren av risk ska behandla en position i en kreditlänkad obligation som

1. en kort position som motsvarar nominellt belopp i den av säljaren av risk utgivna obligationen vilken ger upphov till kapitalkrav för generell risk utifrån obligationens kupong eller ränta, samt
2. en kort position i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik risk ska beräknas (referenstillgången ska dock anses ha en löptid som motsvarar kreditderivatets löptid).

Köparen av risk ska behandla en position i en kreditlänkad obligation som

1. en lång position som motsvarar nominellt belopp i den av säljaren av risk utgivna obligationen vilken ger upphov till kapitalkrav för specifik risk med utgångspunkt i emittenten av obligationen och generell risk utifrån obligationens kupong eller ränta, samt
2. en lång position i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik risk ska beräknas (referenstillgången ska dock anses ha en löptid som motsvarar kreditderivatets löptid).

Bestämmelserna i tredje stycket 2 behöver inte tillämpas för en kreditlänkad obligation som har en extern kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag och som uppfyller kraven att ges en riskvikt enligt 44–48 §§.

Totalavkastningsswappar

34 § Säljaren av risk ska behandla en position i en totalavkastningsswap som en kort position motsvarande nominellt belopp i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik och generell risk ska beräknas.

Köparen av risk ska behandla en position i en totalavkastningsswap som en lång position motsvarande nominellt belopp i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik och generell risk ska beräknas.

Om derivatkontraktet inkluderar ränte- eller premiebetalningar ska derivatkontraktet beaktas som en kort, alternativt lång, position i en obligation utgiven av en stat som har riskvikten 0 % enligt schablonmetoden för kreditrisker. Obligationens löptid ska vara tiden fram till närmaste ränte- eller premiebetalning. Positionen ska ingå i beräkningen av kapitalkravet för generell risk.

Kreditderivat knutet till en korg av tillgångar

35 § Kreditderivat knutna till en korg av tillgångar ska behandlas i enlighet med 32–34 §§ om inte annat framgår av 36–38 §§.

36 § Ett kreditderivat som refererar till mer än en tillgång och där derivatets utformning är sådan att det utfaller till betalning när det första fallissemanget inträffar bland de tillgångar som ingår i korgen, ska vid beräkningen av den specifika risken behandlas som om institutet har positioner i samtliga referenstillgångar. Varje position ska anses ha ett nominellt belopp som motsvarar kreditderivatets nominella belopp.

Ett tak för kapitalkravet för den specifika risken i i referenstillgångarna sätts dock motsvarande det maximala belopp som kan komma att utbetalas under kontraktet.

37 § Ett kreditderivat som refererar till mer än en tillgång och där derivatets utformning är sådan att det utfaller till betalning när det andra fallissemanget inträffar bland de tillgångar som ingår i korgen, ska vid beräkningen av den specifika risken behandlas som om institutet har positioner i samtliga tillgångar i korgen utom den som ger upphov till det lägsta kapitalkravet för specifik risk. Varje position ska anses ha ett nominellt belopp som motsvarar kreditderivatets nominella belopp.

Ett tak för kapitalkravet för den specifika risken i referenstillgångarna sätts dock motsvarande det maximala belopp som kan komma att utbetalas under kontraktet.

38 § För en kreditlänkad obligation som refererar till mer än en tillgång och där avkastningen på tillgångarna överförs i enlighet med deras proportion i korgen (green bottle structure), ska institutet anses vara exponerat mot samtliga tillgångar som ingår i korgen. Exponeringarnas storlek bestäms i enlighet med varje tillgångs proportion i korgen. Om flera skuldförbindelser för en viss referenstillgång kan levereras ska institutet vid beräkningen av den specifika risken utgå från den skuldförbindelsen som ger upphov till det högsta kapitalkravet.

Beräkning av kapitalkrav och omräkning till svenska kronor

39 § Ett institut ska beräkna kapitalkrav för specifik och generell ränterisk separat för varje enskild valuta som institutet har positioner i. Positioner i utländsk valuta ska räknas om enligt 4 kap. 5 § innan kapitalkravet beräknas.

Specifik risk

40 § Ett instituts innehav av egna skuldinstrument ska inte beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken.

41 § Kapitalkravet för den specifika risken beräknas i två steg. Först multipliceras nettopositionen (se 9 §) i varje finansiellt instrument med de vikter som anges i 42–50 §§. Därefter summeras absolutvärdena av de så framräknade värdena, varvid det totala kapitalkravet för specifik risk erhålls.

Om institutet bedömer att ett finansiellt instrument har en högre risk än vad som indikeras av 42–49 §§, ska institutet ge det finansiella instrumentet en vikt på 12 %.

42 § En position i en värdepapperisering som, om den hade ingått i den övriga verksamheten, skulle ha dragits av från kapitalbasen eller fått en riskvikt på 1.250 %, ska ha en vikt för specifik risk på 100 %.

43 § Ett institut som fått medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda en IRK-metod, ska vid tillämpningen av 44–45 §§ och 49–50 §§ översätta sina interna riskklasser till kreditkvalitetsstegen enligt de godkända kreditvärderingsföretagen. För att kunna översättas till ett visst kreditkvalitetssteg måste den interna riskklassen ha ett PD som är lika med eller lägre än det PD som är förknippat med kreditkvalitetssteget. PD för ett kreditkvalitetssteg ska bestämmas utifrån statistik om fallissemangsfrekvenser från ett godkänt kreditvärderingsföretag.

44 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt på 0 % om de kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1:

1. Finansiella instrument emitterade av, eller garanterade av, stater.
2. Finansiella instrument emitterade av centralbanker.
3. Finansiella instrument emitterade av internationella organisationer.
4. Finansiella instrument emitterade av multilaterala utvecklingsbanker.
5. Finansiella instrument emitterade av kommuner, och därmed jämförliga samfundligheter, inom EES.
6. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES.

Institut som har medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda en IRK-metod ska ge nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument en vikt på 0 %, om de har en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker:

1. Finansiella instrument emitterade av, eller garanterade av, stater.
2. Finansiella instrument emitterade av centralbanker.
3. Finansiella instrument emitterade av internationella organisationer.
4. Finansiella instrument emitterade av multilaterala utvecklingsbanker.
5. Finansiella instrument emitterade av kommuner, och därmed jämförliga samfundligheter, inom EES.
6. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES.

Institut som använder schablonmetoden för kreditrisker ska, utöver vad som anges i 15 § kapitaltäckningsförordningen, ge nettopositioner i följande finansiella instrument en vikt på 0 %, om de har en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker:

1. Finansiella instrument emitterade av internationella organisationer.
2. Finansiella instrument emitterade av multilaterala utvecklingsbanker.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES.

45 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt som varierar beroende på instrumentets återstående löptid:

≤ 6 månader	> 6 ≤ 24 månader	> 24 månader
0,25 %	1,0 %	1,6 %

Med instrumentets återstående löptid avses tiden till instrumentets förfall.

Följande finansiella instrument ska ha en vikt enligt första stycket.

1. Finansiella instrument emitterade, eller garanterade, av stater som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
2. Finansiella instrument emitterade av kommuner, eller därmed jämförliga samfundligheter, inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
4. Finansiella instrument som är emitterade av centralbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
5. Finansiella instrument som är emitterade av internationella organisationer som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
6. Finansiella instrument som är emitterade av multilaterala utvecklingsbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
7. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av institut eller utländsk motsvarighet som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 1 eller 2.
8. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av företag som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 1 eller 2.

Om de finansiella instrumenten utgörs av säkerställda obligationer, eller motsvarande utländska skuldförbindelser, som uppfyller villkoren i 16 kap. 35 §, får följande reduktion av kapitalkravet göras. Om institutet som emitterar de säkerställda obligationerna kvalificerar för kreditvärdighetssteg 1 eller 2 får de ges en vikt på 50 % av vad som anges i tabellen i första stycket.

46 § Finansiella instrument som saknar kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag får ges en vikt enligt 45 § om följande villkor är uppfyllda:

1. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha hög likviditet.
2. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha en kreditvärdighet som motsvarar kreditvärdigheten hos de finansiella instrument som anges i 45 §.
3. Det finansiella instrumentet ska omsättas på en reglerad marknad inom EES eller, efter Finansinspektionens medgivande, på en reglerad marknad i ett land utanför EES.

47 § Finansiella instrument emitterade av institut eller utländsk motsvarighet får ges en vikt enligt 45 §, om följande villkor är uppfyllda:

1. Emittenten av det finansiella instrumentet måste omfattas av reglerna om kapitalkrav i kreditinstitutsdirektivet.
2. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha hög likviditet.
3. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha en kreditvärdighet som motsvarar kreditvärdigheten hos de finansiella instrument som anges i 45 §.

48 § Finansiella instrument emitterade av företag som bedriver liknande verksamhet som institut får ges en vikt enligt 45 § om följande villkor är uppfyllda:

1. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha en kreditvärdighet som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.
2. Företaget ska omfattas av regler motsvarande kreditinstitutsdirektivet.

49 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt på 8 %.

1. Finansiella instrument emitterade, eller garanterade, av stater som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
2. Finansiella instrument emitterade av kommuner, eller därmed jämförliga samfundligheter, inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
4. Finansiella instrument som är emitterade av centralbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
5. Finansiella instrument som är emitterade av internationella organisationer som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
6. Finansiella instrument som är emitterade av multilaterala utvecklingsbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
7. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av institut som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 3–5.
8. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av företag som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 3 eller 4.
9. Finansiella instrument som inte har någon kreditvärdering från ett kreditvärderingsföretag.

50 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt på 12 %.

1. Finansiella instrument emitterade av, eller garanterade av, stater som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
2. Finansiella instrument emitterade av kommuner, eller därmed jämförliga samfundligheter, inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
4. Finansiella instrument som är emitterade av centralbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
5. Finansiella instrument som är emitterade av internationella organisationer som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.

6. Finansiella instrument som är emitterade av multilaterala utvecklingsbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
7. Finansiella instrument som är emitterade av institut som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
8. Finansiella instrument som är emitterade av, eller garanterade av, företag som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 5 eller 6.

Generell risk

51 § Den metod, löptidsbaserade eller durationsbaserade, som ett institut väljer för att beräkna kapitalkravet för den generella ränterisken, ska tillämpas genomgående för samtliga ränteanknutna finansiella instrument.

Byte av beräkningsmetod får inte ske utan Finansinspektionens medgivande.

Om den löptids-/durationsbaserade metod som ett institut valt för beräkning av kapitalkravet visar sig svår att tillämpa för vissa slag av ränteanknutna finansiella instrument, får institutet, efter medgivande av Finansinspektionen, använda den andra metoden för dessa slag av finansiella instrument under förutsättning att den andra metoden tillämpas konsekvent. Institut som ansöker om ett sådant medgivande ska motivera varför institutet vill tillämpa den andra metoden.

Särskild metod för beräkning av nettopositioner i derivatinstrument

52 § Utöver de villkor som gäller för nettouträkning enligt 9 § får institut vid beräkning av den generella ränterisken nettouträkning positioner i derivatinstrument enligt 11–15, 17 och 18 §§ gentemot motstående positioner i derivatinstrument om

1. positionerna är angivna i samma valuta,
2. referensräntorna (för positioner som löper med rörlig ränta) respektive kupongerna (för positioner som löper med fast ränta) inte avviker med mer än 0,15 procentenheter (femton baspunkter), och
3. återstående löptid eller tid till nästa räntestämning överensstämmer på följande sätt:
 - a) mindre än en månad återstår till förfall/räntestämning; samma dag,
 - b) om det återstår mellan en månad och ett år till förfall/räntestämning; skillnaden får vara högst sju dagar, och
 - c) om det återstår mer än ett år till förfall/räntestämning; skillnaden får vara högst 30 dagar.

De nettopositioner som erhålls ska ingå vid beräkningen av kapitalkravet för den generella ränterisken enligt 54 eller 55 §.

Känslighetsmodeller vid beräkning av generell ränterisk

53 § Institut som marknadsvärderar och beräknar ränterisken för derivatinstrument enligt 11–15, 17 och 18 §§ på grundval av nuvärdet av framtida kassaflöden får, efter Finansinspektionens medgivande, använda en känslighetsmodell för beräkning av positionerna. De positioner som därigenom erhålls ska ingå i beräkningen av kapitalkravet för den generella ränterisken enligt den löptidsbaserade eller durationsbaserade metoden enligt 54 eller 55 §.

En känslighetsmodell ska nuvärdeberäkna samtliga framtida kassaflöden som de olika instrumenten ger upphov till med hjälp av valda nollkupongräntor. Nuvärdet av respektive kassaflöde ska därefter fördelas på de i 54 § angivna löptidsbanden. Inom varje löptidsband får korta och långa positioner nettoberäknas, vilket resulterar i endast en position, lång eller kort, per löptidsband. Dessa positioner ska sedan multipliceras med det viktal som gäller för löptidsbandet.

Alternativt kan ränterisken, dvs. hur känsliga de nuvärdeberäknade kassaflödena är för förändringar i nollkupongräntorna, beräknas direkt. Ränterisken ska bedömas med beaktande av oberoende rörelser i räntorna utmed avkastningskurvan/nollkupongkurvan med åtminstone en känslighetspunkt för vart och ett av de löptidsband

som anges i 54 § och med hänsyn tagen till de antaganden om ränteförändringarnas storlek som görs i antingen den löptids- eller durationsbaserade metoden. Ränteriskerna ska därefter fördelas på de i 54 § angivna löptidsbanden eller de zoner som nämns i 55 §.

Modellen ska vara väl dokumenterad, användas kontinuerligt och institutet ska kunna motivera skälet för användning av föreslagen modell för Finansinspektionen. Ett instituts ansökan om medgivande att tillämpa en känslighetsmodell ska innehålla uppgifter om modellens algoritmer, underliggande antaganden, motivering och förklaring av val av nollkupongmetod och en beskrivning av datasystem och kontrollrutiner.

Den löptidsbaserade metoden

54 § När den löptidsbaserade metoden används för att beräkna kapitalkravet för den generella ränterisken ska följande åtta steg iakttas.

Steg 1. Institutet ska hänföra nettopositioner, såväl långa som korta, i varje enskilt ränteanknutet finansiellt instrument till ett av löptidsbanden i tabellen nedan. Avgörande för tillämpligt löptidsband för ett enskilt finansiellt instrument är den återstående löptiden samt om räntan enligt kupongen uppgår till tre procent mer. För instrument med rörlig räntesats innebär återstående löptid den tid som återstår till nästa räntejusteringstillfälle.

		Återstående löptid		
Zon	Löptidsband	Kupong med 3 % ränta eller mer	Kupong med mindre än 3 % ränta ²	Viktal (%)
Ett	1	0 ≤ 1 månad	0 ≤ 1 månad	0,00
	2	> 1 ≤ 3 månader	> 1 ≤ 3 månader	0,20
	3	> 3 ≤ 6 månader	> 3 ≤ 6 månader	0,40
	4	> 6 ≤ 12 månader	> 6 ≤ 12 månader	0,70
Två	5	> 1 ≤ 2 år	> 1,0 ≤ 1,9 år	1,25
	6	> 2 ≤ 3 år	> 1,9 ≤ 2,8 år	1,75
	7	> 3 ≤ 4 år	> 2,8 ≤ 3,6 år	2,25
Tre	8	> 4 ≤ 5 år	> 3,6 ≤ 4,3 år	2,75
	9	> 5 ≤ 7 år	> 4,3 ≤ 5,7 år	3,25
	10	> 7 ≤ 10 år	> 5,7 ≤ 7,3 år	3,75
	11	> 10 ≤ 15 år	> 7,3 ≤ 9,3 år	4,50
	12	> 15 ≤ 20 år	> 9,3 ≤ 10,6 år	5,25
	13	> 20 år	> 10,6 ≤ 12 år	6,00
	14		> 12 ≤ 20 år	8,00
	15		> 20 år	12,50

Steg 2. Institutets nettoposition i varje enskilt finansiellt instrument ska multipliceras med det viktal som gäller för det löptidsband som nettopositionen hör till. Långa och korta nettopositioner ska viktas var för sig.

Steg 3. Därefter summeras var för sig de viktade långa respektive korta nettopositionerna inom varje löptidsband.

Den del av summan av de viktade långa nettopositionerna som motsvaras av summan av de viktade korta nettopositionerna, eller vice versa, inom varje löptidsband, utgör den matchade positionen inom löptidsbandet. Differensen mellan de båda summorna utgör den icke matchade positionen inom samma löptidsband.

² Till denna kolumn ska även föras diskonteringsinstrument.

Allmänna råd

Antag exempelvis att ett institut har långa nettopositioner som uppgår till 15.000.000 kronor i löptidsband 3 och korta nettopositioner som uppgår till 20.000.000 kronor i samma löptidsband. Dessa positioner ska viktas med 0,40 procent vilket ger viktade summor som uppgår till 60.000 och 80.000 kronor. Den matchade positionen i löptidsbandet uppgår till 60.000 kronor och den icke matchade positionen i samma löptidsband uppgår till 20.000 kronor.

Summan av matchade positioner i samtliga löptidsband utgör summa 1 (summa kolumn 1 i blanketten enligt formuläret i bilaga 3). Denna summa viktas med 10 procent.

Steg 4. Samtliga viktade långa respektive korta icke matchade nettopositioner summeras var för sig inom respektive zon. Vidare sker en matchning mellan summan av viktade långa och summan av viktade korta icke matchade positioner inom varje zon. De matchade positioner som därigenom framkommer utgör för zon 1 summa 2 (summa kolumn 2), för zon 2 summa 3 (summa kolumn 3) och för zon 3 summa 4 (summa kolumn 4). Summa 2 viktas med 40 procent, summa 3 med 30 procent och summa 4 med 30 procent.

Steg 5. De icke matchade positionerna, långa eller korta, inom respektive zon som återstår efter matchningen enligt steg 4 ska därefter matchas mellan zonerna på följande sätt.

Först matchas den långa (korta) icke matchade positionen i zon 1 mot den korta (långa) icke matchade positionen i zon 2. Den matchade position som därigenom erhålls utgör summa 5 (summa kolumn 5). Den återstående långa (korta) icke matchade positionen i zon 2 matchas därefter mot den korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som därigenom erhålls utgör summa 6 (summa kolumn 6). Båda summorna viktas med 40 procent.

I den matchningsprocess som beskrivits i föregående stycke får ett institut i stället först matcha zon 2 och 3 och sedan zon 1 och 2.

Steg 6. Den återstående långa (korta) icke matchade positionen i zon 1 ska därefter matchas mot den återstående korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som därvid framkommer utgör summa 7 (summa kolumn 7). Denna summa viktas med 150 procent.

Steg 7. Samtliga icke matchade positioner som återstår efter den matchningsprocess som skett inom löptidsband samt inom och mellan zoner summeras och utgör summa 8 (summa kolumn 8). Denna summa viktas med 100 procent.

Steg 8. De viktade summorna enligt steg 3–7 summeras varvid kapitalkravet för den generella ränterisken för räntteanknutna finansiella instrument erhålls. (Summa kolumn 9).

Matchning av positioner och beräkning av kapitalkravet ska genomföras separat för varje enskild valuta.

Allmänna råd

Exempel på indelning av positioner i olika löptidsband samt på matchning av positioner såväl inom löptidsband som inom och mellan zoner lämnas i bilaga 3, sidan 3. Beräkningen av kapitalkravet ska göras för varje enskild valuta för sig.

Den durationsbaserade metoden

55 § När den durationsbaserade metoden används för att beräkna kapitalkravet för den generella ränterisken ska följande åtta steg iakttas.

Steg 1. För varje enskilt räntteanknutet finansiellt instrument med fast räntesats beräknas instrumentets avkastning fram till förfallodagen (internränta) med utgångspunkt i marknadsvärdet. Avkastningen beräknas för varje enskilt räntteanknutet finansiellt instrument med rörlig ränta på samma sätt men med antagandet att instrumentets kapitaldel förfaller till betalning vid nästa räntejusteringstillfälle.

Steg 2. För varje ränteanknuten finansiellt instrument beräknas den modifierade durationen med ledning av den avkastning som beräknats i steg 1. Den modifierade durationen ska beräknas enligt följande formel.

$$\text{Modifierad duration} = \frac{\text{Duration}}{(1 + r)}$$

$$\text{Duration} = \frac{\sum_{t=1}^m \frac{tC_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^m \frac{C_t}{(1+r)^t}}$$

r = avkastning i procent fram till förfallodagen (internränta)

C_t = utbetalning vid tidpunkt t

t = tid till utbetalning (år)

m = tid till förfall (år)

Steg 3. Varje enskild nettoposition förs till den zon, enligt nedanstående tabell, som kan tillämpas för respektive finansiellt instrument. Indelningen i zoner sker med utgångspunkt i det enskilda finansiella instrumentets modifierade duration.

Zon	Modifierad duration (år)	Antagen ränteförändring (procentenheter)
Ett	$> 0 \leq 1,0$	1,00
Två	$> 1,0 \leq 3,6$	0,85
Tre	$> 3,6$	0,70

Steg 4. Institutet ska beräkna den durationsviktade nettopositionen för varje enskilt finansiellt instrument genom att multiplicera instrumentets marknadsvärde med den modifierade durationen och den antagna ränteförändringen. Därefter summeras de durationsviktade långa nettopositionerna och de durationsviktade korta nettopositionerna var för sig inom varje zon.

Den del av summan av de viktade långa nettopositionerna som motsvaras av summan av de viktade korta nettopositionerna, eller vice versa, inom varje zon, utgör den matchade positionen inom zonen. Differensen mellan de viktade summorna utgör den icke matchade positionen inom zonen.

Allmänna råd

Ett institut har exempelvis långa durationsviktade positioner inom zon 1 som uppgår till 15.000.000 kronor och korta durationsviktade positioner inom samma zon som uppgår till 10.000.000 kronor. Den matchade positionen i zon 1 uppgår till 10.000.000 kronor och den icke matchade positionen inom samma zon uppgår till 5.000.000 kronor.

Den matchade positionen utgör för zon 1 summa 1 (summa kolumn 10 i blanketten i bilaga 3), för zon 2 summa 2 (summa kolumn 11) och för zon 3 summa 3 (summa kolumn 12). Samtliga summor viktas med 2 procent.

Steg 5. De icke matchade durationsviktade positionerna inom respektive zon som återstår efter matchningen enligt steg 4 ska därefter matchas mellan zonerna på följande sätt.

Först matchas den långa (korta) icke matchade durationsviktade positionen i zon 1 mot den korta (långa) icke matchade durationsviktade positionen i zon 2. Den matchade position som då erhålls utgör summa 4 (summa kolumn 13). Den återstående långa (korta) icke matchade positionen i zon 2 matchas därefter mot den korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som då erhålls utgör summa 5 (summa kolumn 14). Båda summorna viktas med 40 procent.

I den matchningsprocess som beskrivits i föregående stycke får ett institut i stället först matcha zon 2 och 3 och sedan zon 1 och 2.

Steg 6. Den återstående durationsviktade långa (korta) icke matchade positionen i zon 1 ska därefter matchas mot den återstående durationsviktade korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som då erhålls utgör summa 6 (summa kolumn 15). Denna summa viktas med 150 procent.

Steg 7. Samtliga icke matchade positioner som återstår efter den matchningsprocess som skett inom och mellan zonerna summeras och utgör summa 7 (summa kolumn 16). Denna summa viktas med 100 procent.

Steg 8. De viktade summorna enligt steg 4–7 summeras för att få fram kapitalkravet för den generella ränterisken för ränteanknutna finansiella instrument. (Summa kolumn 17).

Matchning av positioner och beräkning av kapitalkrav ska genomföras separat för varje enskild valuta.

Allmänna råd

Exempel på indelning av positioner i olika zoner samt på matchning av positioner inom och mellan zoner lämnas i bilaga 3. Beräkningen av kapitalkravet ska göras för varje enskild valuta för sig.

Aktiekursrisker

Beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner

56 § Aktiekursrisker ska beräknas på positioner i aktier och aktieanknutna finansiella instrument som ingår i ett instituts handelslager.

Kapitalkrav för aktiekursrisker ska beräknas dels på institutets bruttoposition, dels på institutets nettoposition som dessa definieras i 64 och 65 §§.

Nettouträkning av ett instituts långa och korta positioner i aktier och aktieanknutna finansiella instrument får ske om de är emitterade av samma juridiska person. För nettoberäkning av finansiella instrument och eventuellt underliggande instrument gällande t.ex. depåbevis, ska underliggande instrument vara emitterade i samma valuta.

Långa och korta positioner i aktier och aktieanknutna finansiella instrument som tillhör olika serier får dock nettoberäknas mot varandra endast om de står lika i förmånsrättsordning, har lika rätt till utdelning eller ger lika rättigheter i en framtida emission. Därutöver gäller att olikheten mellan aktieslagen i fråga om en akties röstvärde inte skiljer sig åt mer än att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för en annan aktie, jfr 4 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551).

Positioner i derivatinstrument ska först behandlas som positioner i underliggande finansiella instrument enligt 57 §.

Behandling av derivatinstrument

57 § Terminer och optioner ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner.

En lång (köpt) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av

- en lång position som består av kontraktets underliggande finansiella instrument, och
- en kort position som motsvaras av en nollkuponobligation, för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner består av obligationens förfallobelopp, och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

En kort (såld) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av

- en kort position som består av kontraktets underliggande finansiella instrument, och
- en lång position som motsvaras av en nollkuponobligation, för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner består av obligationens förfallobelopp, och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

Långa och korta positioner som härrör från en option ska deltagas enligt 60 §.

Nollkupongobligationen från uppdelningen av derivatinstrument i en lång och en kort position ska betraktas som emitterad av sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 %, i schablonmetoden för kreditrisker. Nollkupongobligationen ska vid beräkning av såväl specifik som generell risk betraktas som ett räntebanknutet finansiellt instrument och behandlas enligt 9–55 §§.

De positioner som framkommer vid uppdelning i långa och korta positioner ska ingå vid beräkning av såväl specifik som generell risk om inte annat särskilt anges i nedanstående paragrafer.

Aktieterminer

58 § Beräkning av kapitalkrav för specifik risk för nollkupongobligationer som kommer från aktieterminer får ske enligt 44 §. Underliggande finansiellt instrument ska ingå vid beräkningen av institutets bruttoposition för den specifika risken, oavsett om positionen är lång eller kort.

Vid beräkning av kapitalkrav för den generella risken ska nollkupongobligationen, oavsett om positionen är lång eller kort, ingå vid beräkningen enligt 54 eller 55 § av matchade och icke matchade positioner i räntebanknutna finansiella instrument. Underliggande finansiellt instrument ska ingå vid beräkningen av institutets nettoposition för den generella risken, oavsett om positionen är lång eller kort.

Terminer och optioner baserade på aktieindex

59 § Aktieindexterminer (inklusive deltaviktade motsvarigheter till optioner på aktieindexterminer och aktieindex) ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument, jfr 57 §. En position, lång eller kort, i ett sådant index får delas upp på de i indexet ingående aktierna. Dessa får nettoberäknas mot motsatta positioner i samma aktie till den del aktien ingår i indexet. Aktieindexterminer som inte delas upp på de aktier som ingår i indexet, ska behandlas som enskilda aktier.

Beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken i nollkupongobligationer får ske enligt 44 §.

Terminer eller optioner som är föremål för handel över reglerade marknader, och som grundas på index eller motsvarande som bedöms vara brett diversifierade, får ges ett kapitalkrav på 0 % för den specifika risken. Index som kan tillämpas är de som anges i 64 §.

Vid beräkning av kapitalkrav för den generella risken ska nollkupongobligationen, oavsett om positionen är lång eller kort, ingå vid beräkningen enligt 54 eller 55 § av matchade och icke matchade positioner i räntebanknutna finansiella instrument.

Optioner

60 § Optioner som baseras på aktier eller aktieindex ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner, på samma sätt som övriga derivatinstrument, jfr 57 §. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att det underliggande instrumentets marknadsvärde multipliceras med optionens deltavärde. De deltaviktade positionerna får nettoberäknas mot motstående positioner i samma slag av underliggande finansiella instrument.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden, eller, om det är OTC-optioner, ska institutet beräkna deltavärdena för sina optioner.

Vid beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken för såväl förvärvade som utställda optioner ska det underliggande finansiella instrumentet ingå i beräkningen av institutets bruttoposition. Beräkning av kapitalkrav för den specifika risken i nollkupongobligationer får ske enligt 44 §.

Vid beräkningen av kapitalkravet för den generella risken för såväl förvärvade som utställda optioner ska det underliggande finansiella instrumentet ingå i beräkningen av institutets nettoposition. Nollkupongobligationen ska ingå vid beräkningen enligt 54 eller 55 § av matchade och icke matchade positioner i ränteanknutna finansiella instrument, oavsett om den utgör en lång eller kort position.

Förvärvad option behöver inte räknas om till deltaviktad position och inte ingå i beräkningen av den specifika risken enligt 64 § eller den generella risken enligt 65 §. Kapitalkravet för en sådan option kan i stället likställas med optionens marknadsvärde. Någon nettoberäkning mot en motsatt position i det underliggande instrumentet får i detta fall inte ske.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder att erforderlig hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner som

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), och
- optionsprisets känslighet för förändringar av den riskfria räntan (rho).

Warranter

61 § Warranter för rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av finansiella instrument, som kan hänföras till en pågående eller framtida nyemission, ska behandlas på samma sätt som de finansiella instrumenten i emissionen. Sådan position får nettoberäknas mot motsvarande position i motsatt riktning.

Warranter för rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av tidigare emitterade finansiella instrument ska behandlas på samma sätt som optioner, se 60 §.

Warranter för andra rättigheter än de som avses i första och andra styckena ska behandlas på samma sätt som optioner.

Konvertibelt skuldebrev

62 § Ett konvertibelt skuldebrev ska behandlas som om utbyte har skett till det underliggande instrumentet om avsikten är att sådant utbyte ska ske eller om gällande marknadsvillkor är sådana att utbyte kan förväntas ske. Sådan position ska deltaviktas och får nettoberäknas mot kort position i motsvarande underliggande finansiella instrument.

Ett konvertibelt skuldebrev som inte behandlas som om utbyte har skett till det underliggande instrumentet ska behandlas som ett skuldebrev. Sådan position får nettoberäknas mot kort position i motsvarande underliggande finansiella instrument. Kapitalkravet för sådan position ska beräknas enligt vad som föreskrivits för beräkning av kapitalkrav för ränteanknutna finansiella instrument.

Ett konvertibelt skuldebrev kan alternativt behandlas som en kombination av ovanstående alternativ. Den del som motsvarar det underliggande instrumentet utgörs av en teckningsrätt eller en teckningsoption och ska behandlas på samma sätt som optioner, jfr 60 §. Den del som motsvarar skuldebrevet utgörs av det diskonterade nuvärdet av skuldebrevsdelen i konvertibel. En sådan position får nettoberäknas mot en kort position i motsvarande underliggande finansiella instrument.

Kapitalkravet för en sådan position ska beräknas enligt vad som föreskrivs för beräkning av kapitalkrav för dels aktieanknutna finansiella instrument, dels ränteanknutna finansiella instrument.

Beräkning av kapitalkrav och omräkning till svenska kronor

63 § Ett institut ska beräkna kapitalkrav för specifik och generell aktiekursrisk separat för varje enskild valuta som institutet har positioner i. Positioner i utländsk valuta ska räknas om enligt 4 kap. 5 § innan kapitalkravet beräknas. För depåbevis ska underliggande instrument hänföras till den valuta instrumentet emitterats i.

Specifik risk

64 § Kapitalkravet för den specifika risken ska bestämmas till 4 procent av institutets bruttoposition.

Kapitalkravet för den specifika risken får undantagsvis sättas ned till 2 procent av institutets bruttoposition för aktieportföljer som uppfyller följande villkor:

- aktierna ska enligt objektiva bedömningsgrunder anses ha en hög likviditet,
- aktier som är utfärdade av en och samma emittent får inte överstiga fem procent av värdet av aktieportföljen eller 10 procent, om den totala summan av sådana individuella positioner inte överstiger 50 procent av aktieportföljen,
- aktierna får inte vara utgivna av en emittent vars ränteanknuten finansiella instrument erhåller ett kapitalkrav på 8 eller 12 % enligt 49–50 §§.

Aktier som anses ha en hög likviditet är de som ingår i de index som anges nedan.

Australien	All Ords	Norge	OBX
Belgien	BEL 20	Schweiz	SMI
Danmark	OMXC20	Spanien	IBEX 35
Finland	OMXH25	Storbritannien	FTSE 100
Frankrike	CAC 40	Storbritannien	FTSE Mid 250
Hong Kong	Hang Seng	Sverige	OMXS30
Italien	MIB 30	Tyskland	DAX
Japan	Nikkei 225	USA	S&P 500
Kanada	TSE 35	Österrike	ATX
Nederländerna	EOE25		

Med bruttoposition avses summan av institutets samtliga nettopositioner i finansiella instrument oavsett om de är långa eller korta.

Allmänna råd

Exempel

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Ericsson B på 100.000 kronor

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Electrolux B på 100.000 kronor

Summa kort nettoposition (–) i exempelvis Volvo B på 50.000 kronor

Bruttopositionen i detta exempel blir 250.000 kronor.

Generell risk

65 § Vid beräkning av kapitalkravet för den generella risken ska detta bestämmas till 8 procent av institutets nettoposition.

Med nettoposition ska förstås skillnaden mellan summan av institutets långa nettopositioner i finansiella instrument och summan av institutets korta nettopositioner i finansiella instrument.

Allmänna råd

Exempel

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Ericsson B på 100.000 kronor

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Electrolux B på 100.000 kronor

Summa kort nettoposition (–) i exempelvis Volvo B på 50.000 kronor

Den totala nettopositionen i detta exempel blir 150.000 kronor.

Garantigivning

Omfattning

66 § Ett institut som garanterar emission av aktier och/eller räntebärande finansiella instrument ska beräkna kapitalkravet efter samma principer som skulle gälla om de finansiella instrumenten ingick i institutets handelslager (se 9–65 §§). Med emission avses, förutom nyemission, även ett erbjudande om köp av tidigare utgivna finansiella instrument.

Om ett institut endast garanterar att en tecknare i en emission eller i ett erbjudande betalar likvid för tecknade finansiella instrument på likviddagen, s.k. betalningsgaranti, omfattas inte en sådan garanti av bestämmelserna om kapitalkrav för risker i handelslagret. Kapitalkravet för en sådan garanti ska i stället beräknas enligt 4 kap. 1 § kapitaltäckningslagen.

Alternativ metod för beräkning av kapitalkravet

67 § En alternativ metod som ett institut efter medgivande av Finansinspektionen får använda, innebär att institutet får dra bort de delar av emissionen eller erbjudandet som tecknats eller garanterats av tredje man genom ett uttryckligt avtal, från den del av emissionen eller erbjudandet som institutet garanterat. För att en emission eller ett erbjudande ska anses vara tecknat eller garanterat av tredje man, krävs att det i ett skriftligt avtal finns dokumenterat tredje mans ovillkorliga åtagande för emissionen eller erbjudandet.

Efter avdraget enligt föregående stycke får institutet minska positionerna med följande reduktionsfaktorer.

arbetsdag	0	100 %
—”—	1	90 %
—”—	2–3	75 %
—”—	4	50 %
—”—	5	25 %
efter arbetsdag	5	0 %

Med arbetsdag 0 menas den dag som institutet blir ovillkorligen bundet att ta emot en viss kvantitet finansiella instrument till ett i förväg bestämt pris. Därmed avses första dagen efter teckningstidens utgång, eller annan tidigare dag som det står klart hur stor del av emissionen eller erbjudandet som inte blivit tecknad och som institutet således ska garantera.

Sedan institutets positioner fastställts ska institutet beräkna kapitalkravet för de garanterade och reducerade positionerna enligt de regler som gäller för beräkning av kapitalkrav för innehav av nämnda finansiella instrument.

Beräkning av kapitalkrav för överskjutande exponeringar

68 § För sådana överskjutande exponeringar som avses i 35 kap. 15 § gäller ett särskilt kapitalkrav som tillkommer utöver de kapitalkrav som på normalt sätt beräknats för institutets portfölj. Den överskjutande exponeringen ska vid beräkningen av det tillkommande kapitalkravet anses utgöras av de enskilda exponeringar i handelslagret som har det högsta kapitalkravet för specifik risk och/eller motparts- och avvecklingsrisker.

Det tillkommande kapitalkravet uppgår till 200 procent av summan av de kapitalkrav som gäller för de ingående enskilda exponeringarna, om tio dagar eller mindre har flutit sedan en överskjutande exponering uppkommit.

Om en överskjutande exponering funnits längre än tio dagar ska de exponeringar som ingår i den överskjutande exponeringen föras in i nedanstående tabell. Exponeringarna ska rangordnas efter storleken på de kapitalkrav som avses i första stycket, så att den exponering som har det lägsta kapitalkravet i procent hamnar i det lägsta inter-

vallet i tabellen och den exponering som har det näst lägsta kapitalkravet i procent följer därefter osv.

Gränserna i den första kolumnen i tabellen avser den samlade exponeringens andel av kapitalbasen. Det är enbart de exponeringar som ingår i den överskjutande exponeringen som ska föras in i tabellen.

Överskjutande exponering	Faktor
Upp till 40 %	200 %
40– 60 %	300 %
60– 80 %	400 %
80–100 %	500 %
100–250 %	600 %
över 250 %	900 %

Det tillkommande kapitalkravet för den överskjutande exponeringen uppgår till summan av de kapitalkrav som enligt detta kapitel gäller för de ingående enskilda exponeringarna, sedan dessa multiplicerats med de i tabellen angivna procentsatserna.

Allmänna råd

Exempel

- Kapitalbas: tkr
Ett instituts kapitalbas är lika med 100.000
Den övre gränsen för stora exponeringar är därmed 25.000 tkr (25 procent av kapitalbasen)
- Sammansättningen av institutets stora exponering: tkr
 - Övrig verksamhet:
 - Utlåning till Bank A 20.000
 - Summa exponeringar i den övriga verksamheten 20.000

Institutet uppfyller därmed det första villkoret i 35 kap. 15 § att den överskjutande exponeringen till sin helhet ska härröra från handelslagret. Institutet har dessutom en marginal på 5.000 tkr som får fyllas upp med exponeringar från handelslagret.
 - Handelslager:

	Kapitalkrav, %	tkr
Lång aktieposition i Bank A	4,00	270.000
Lång position i bankcertifikat emitterat av Bank A (kreditkvalitetssteg 1) med återstående löptid < 6 mån	0,25	11.000
Lång position i bostadsobligation, emitterad av bolåneinstitut (kreditkvalitetssteg 1) i samma finansiella företagsgrupp som Bank A, med en återstående löptid > 24 mån	1,60	20.000
Summa exponeringar i handelslagret		301.000
Summa exponeringar mot Bank A		321.000

Exponeringarna i handelslagret uppgår till 301 % av institutets kapitalbas (301.000/100.000). Institutet uppfyller därmed villkoret som anges i den tredje punkten i 35 kap. 15 §.
- Exponeringarna i handelslagret rangordnas efter storleken på de kapitalkrav i procent som avses i första stycket:

	Kapitalkrav, %	tkr
Lång position i bankcertifikat	0,25	11.000
Lång position i bostadsobligation	1,60	20.000
Lång aktieposition	4,00	270.000

4. Den överskjutande exponeringen beräknas:
Exponeringar i handelslagret som uppgår till 5.000 tkr ryms inom gränsen för stora exponeringar. 5.000 tkr av den exponering som har det lägsta kapitalkravet i procent behöver därmed inte räknas till den överskjutande exponeringen.

Ingående exponeringar i den överskjutande exponeringen	tkr
Lång position i bankcertifikat	6.000
Lång position i bostadsobligation	20.000
Lång aktieposition	270.000

Den överskjutande exponeringen uppgår sammanlagt till 296.000 tkr. Om vi antar att detta är den enda överskjutande exponeringen som institutet har så är även villkoret i den andra punkten i 35 kap. 15 § uppfyllt.

5. Beräkning av kapitalkrav:

För den överskjutande exponeringen som har funnits i tio dagar eller kortare:		Kapitalkrav, tkr
Lång position i bankcertifikat	$6.000 \times 0,25 \% =$	15
Lång position i bostadsobligation	$20.000 \times 1,60 \% =$	320
Lång aktieposition	$270.000 \times 4,00 \% =$	10.800
Summa kapitalkrav för exponeringarna		11.135
Kapitalkravet för den överskjutande exponeringen =	$11.135 \times 200 \% =$	22.270

För den överskjutande exponeringen som har funnits längre än tio dagar:
Den övre gränsen för det första intervallet i tabellen går vid 40.000 tkr (100.000 \times 40 procent). Motsvarande gräns för det andra intervallet går vid 60.000 tkr osv. Av den överskjutande exponeringen ska 15.000 tkr (40.000 – 25.000) föras till det första intervallet, 20.000 tkr till det andra intervallet osv.

Intervall 1		Kapitalkrav, tkr
Lång position i bankcertifikat	$6.000 \times 0,25 \% \times 200 \% =$	30
Lång position i bostadsobligation	$9.000 \times 1,60 \% \times 200 \% =$	88
Intervall 2		
Lång position i bostadsobligation	$11.000 \times 1,60 \% \times 300 \% =$	528
Lång aktieposition	$9.000 \times 4,00 \% \times 300 \% =$	1.080
Intervall 3		
Lång aktieposition	$20.000 \times 4,00 \% \times 400 \% =$	3.200
Intervall 4		
Lång aktieposition	$20.000 \times 4,00 \% \times 500 \% =$	4.000
Intervall 5		
Lång aktieposition	$150.000 \times 4,00 \% \times 600 \% =$	36.000
Intervall 6		
Lång aktieposition	$71.000 \times 4,00 \% \times 900 \% =$	25.560
Kapitalkrav för den överskjutande exponeringen		70.686

Avvecklingsrisker

Omfattning

69 § Kapitalkrav för avvecklingsrisker ska beräknas för positioner som ingår i ett instituts handelslager. Repor, omvända repor och utlåning och lån av värdepapper eller råvaror är undantagna från denna bestämmelse.

Vid beräkning av kapitalkravet för avvecklingsrisker ska detta bestämmas med hänsyn till den risk för förlust som institutet kan drabbas av om en transaktion inte fullföljts på avtalad avvecklingsdag. I en enskild transaktion påförs antingen köpare eller säljare kapitalkrav.

Beräkning av kapitalkrav

70 § För transaktioner i ränte-, aktie-, valutakurs- och råvaruanknutna finansiella instrument samt råvaror som inte avvecklas på den överenskomna avvecklingsdagen ska institutet beräkna den förlust, dvs. den negativa prisskillnad som institutet riskerar att drabbas av utan hänsyn tagen till eventuella positiva prisskillnader. Någon nettobräkning av positiva och negativa prisskillnader i olika transaktioner får inte ske. Den negativa prisskillnaden utgörs av skillnaden mellan avtalat pris för det finansiella instrumentet eller råvaran och det aktuella marknadsvärdet vid beräkningstillfället. Om ett finansiellt instrument eller råvara köpts uppstår en negativ prisskillnad om det aktuella marknadsvärdet på instrumentet eller råvaran överstiger det avtalade priset. Om ett finansiellt instrument eller råvara sålts uppstår en negativ prisskillnad om det avtalade priset överstiger det aktuella marknadsvärdet på instrumentet eller råvaran.

Kapitalkravet beräknas genom att multiplicera absolutvärdet av den negativa prisskillnaden med tillämplig faktor, se tabellen nedan.

<i>Antal arbetsdagar efter avtalad avvecklingsdag</i>	<i>Kapitalkrav (%)</i>
0–3	0
4–5	75
≥6	100

Allmänna råd

Exempel

Ett institut har köpt Ericsson B för 100.000 och sålt Volvo B för 100.000. Fyra dagar efter den överenskomna avvecklingsdagen är marknadsvärdet på de köpta Ericssonaktierna 103.000 och marknadsvärdet på de sålda Volvoaktierna 104.000. Institutets negativa prisskillnad blir –3.000 (= 100.000 – 103.000) och hänför sig till köpet av Ericssonaktierna. Institutets kapitalkrav blir 2.250 (= 3.000 × 0,75).

71 § Antalet arbetsdagar efter avtalad avvecklingsdag är oberoende av avvecklingscykeln i fråga eftersom kapitalkrav utgår från och med fjärde dagen efter avtalad avvecklingsdag.

Motpartsrisiker

Allmänna bestämmelser

72 § Institutet ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för motpartsrisiken i

1. affärer där motparten inte har fullgjort sin leverans/betalningsförpliktelse,
2. OTC-derivat och kreditderivat,
3. repor, omvända repor, utlåning eller lån av värdepapper eller råvaror,
4. marginallånetransaktioner som baseras på värdepapper eller råvaror.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp ska ske enligt schablonmetoden för kreditrisker. Om institutet fått medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda IRK-metoden ska denna metod användas. Schablonmetoden för kreditrisker i och IRK-metoden ska justeras i enlighet med vad som anges i 73–82 §§ nedan.

Affärer där motparten inte har fullgjort sin leverans/betalningsförpliktelse

73 § Ett institut ska tillämpa bestämmelserna i 74–77 §§ om institutet har erlagt betalning för värdepapper, utländsk valuta eller råvaror innan det har erhållit dem, eller om institutet har levererat värdepapper, utländsk valuta eller råvaror innan det har erhållit betalning för dem.

74 § Institutet ska från och med den avtalade avvecklingsdagen och fram till och med fjärde dagen efter avvecklingsdagen, behandla den del i affären som motparten inte fullgjort som en exponering, för vilken institutet ska beräkna riskvägt belopp. När det gäller gränsöverskridande affärer ska en exponering inte anses uppkomma förrän dagen efter avtalad avvecklingsdag.

75 § Ett institut som använder IRK-metoden ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den enligt 73–74 §§ fastställda exponeringen enligt 39 kap. Följande avsteg från de där angivna reglerna får göras:

1. Om institutet inte har några andra exponeringar mot motparten får institutet använda ett PD som baseras på motpartens externa kreditvärdering.
2. Ett institut som har medgivande att använda egna estimat av LGD får använda ett LGD på 45 %. En förutsättning för detta är att institutet använder detta LGD för samtliga exponeringar som uppstår enligt 73–74 §§.

Ett institut som använder IRK-metoden får också beräkna riskvägt exponeringsbelopp för de enligt 73–74 §§ fastställda exponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker, under förutsättning att institutet använder denna metod för samtliga sådana exponeringar.

76 § Om de exponeringar som avses i 73–74 §§ är obetydliga i förhållande till institutets totala exponeringar får institutet tillämpa en riskvikt på 100 %. En förutsättning är att denna metod tillämpas för samtliga sådana exponeringar.

77 § Från och med den femte dagen efter den avtalade avvecklingsdagen och tills affären upphör, ska institutet dra av värdet på det som institutet har levererat till motparten från kapitalbasen. Om affären har ett positivt marknadsvärde ska även detta värde dras av från kapitalbasen.

Kreditderivat

78 § Det som anges om ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatinstrument i 18 och i 40 kap. ska även tillämpas för kreditderivat i form av kreditswappar och totalavkastningsswappar.

79 § Vid beräkning av möjlig riskförändring ska kreditderivatet ges en riskfaktor på 10 %. Om referenstillgången är en sådan tillgång som kan ges en riskvikt för specifik risk enligt 44 eller 45 §, får riskfaktorn anges till 5 %.

Om kreditderivatet är en kreditswapp får institutet använda en riskfaktor på 0 % om följande krav är uppfyllda.

1. Institutet ska genom kreditswappen ha en lång position i den underliggande tillgången, dvs. institutet har köpt risk.
2. Avtalet för kreditswappen får inte innehålla någon bestämmelse som innebär att derivatet stänger i händelse av insolvens hos den som har en kort position i den underliggande tillgången.

När ett kreditderivat är utformat så att det utfaller till betalning när det *n*:te fallissemanget inträffar i en korg av tillgångar ska riskfaktorn bestämmas på följande sätt. Institutet ska utgå från den tillgång i korgen som har den *n*:te sämsta kreditkvaliteten. Om denna tillgång är en sådan tillgång som kan ges en riskvikt för specifik risk enligt 44 eller 45 § ska riskfaktorn vara 5 %. I annat fall ska riskfaktorn vara 10 %.

Finansiella säkerheter

80 § Säkerheter som uppfyller villkoren i 25 respektive 55 kap. är godtagbara säkerheter.

Som godtagbara säkerheter räknas även finansiella instrument och råvaror hänförliga till handelslagret om dessa också ingår i repotransaktioner eller i värdepappers- och råvarulån som också ingår i handelslagret.

Om institutet använder föreskrivna volatilitetsjusteringar ska säkerheter som är godtagbara enligt andra stycket volatilitetsjusteras enligt kategorin "Övriga godtagbara säkerheter".

Om institutet använder egna estimat av volatilitetsjusteringar ska dessa estimat beräknas individuellt för de säkerheter som är medräkningsbara enligt andra stycket.

81 § Institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp med schablonmetoden för kreditrisker får inte beräkna effekten av finansiella säkerheter, som ställts för att skydda positioner i handelslagret, enligt den förenklade metoden i 25 kap. 15–19 §§.

Avtal om nettoberäkning

82 § Institut som enligt 26 eller 56 kap. tar hänsyn till nettningsavtal vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp, ska när det gäller repotransaktioner, värdepappers- eller råvarulån eller andra kapitalmarknadsdrivna transaktioner beakta följande. För denna typ av transaktioner får nettouträkning mellan transaktioner hänförliga till handelslagret respektive den övriga verksamheten, endast ske om följande villkor är uppfyllda:

1. Alla transaktioner ska marknadsvärderas dagligen.
2. Alla finansiella instrument eller råvaror som lånas, köps eller tas emot i transaktionerna ska vara medräkningsbara säkerheter enligt bestämmelserna i 25 eller 55 kap.

Avsnitt G Övrig verksamhet

14 kap. Tillämpningsområde

1 § Detta avsnitt ska – om inte Finansinspektionen har lämnat tillstånd att använda en avancerad metod enligt avsnitt L – tillämpas av ett institut vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för kreditrisk i den övriga verksamheten.

Underavsnitt G1 Schablonmetod för kreditrisk

15 kap. Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp

1 § För varje exponering ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom att exponeringsbeloppet enligt 2 eller 3 § multipliceras med den riskvikt som gäller för exponeringen.

2 § Vid följande situationer får ett institut beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt reglerna om värdepapperisering i underavsnitt G2:

1. när institutet har genomfört en traditionell värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk, och
2. när institutet har genomfört en syntetisk värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk.

Ett institut som ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar som ska hänföras till exponeringsklassen positioner i värdepapperisering ska, om de underliggande värdepapperiserade exponeringarna är sådana för vilka institutet skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk, tillämpa reglerna om värdepapperisering i underavsnitt G2.

Med positioner i en värdepapperisering avses även exponeringar som uppkommer genom ränte- eller valutaderivatinstrument som ingår i värdepapperiseringens struktur.

Ett institut som tillhandahåller kreditriskskydd för positioner i en värdepapperisering anses ha en direkt position i värdepapperiseringen.

Första och andra styckena ska även tillämpas vid andra strukturer med samma ekonomiska innebörd som traditionella respektive syntetiska värdepapperiseringar.

3 § Exponeringsbeloppet för poster inom balansräkningen ska utgöras av nettobokföringsvärdet.

I en leasingtransaktion ska exponeringsbeloppet för leasingobjektet vara det bokförda värdet.

I en leasingtransaktion ska exponeringsbeloppet för minimileaseavgifterna vara nuvärdet av dessa. Minimileaseavgifterna är de betalningar under leasetiden som lease-

tagaren förpliktigas att betala, eller kan förpliktigas att göra, samt alla förmånliga köpoptioner som sannolikt kommer att utnyttjas.

Fordringar och skulder får vid beräkning av kapitalkravet för risker i övrig verksamhet endast nettoberäknas i de fall som anges i 26 kap. Detta gäller oavsett vad som gäller för den externa redovisningen.

Exponeringsbeloppet för åtaganden utanför balansräkningen ska utgöras av det nominella beloppet multiplicerat med en konverteringsfaktor enligt 17 kap.

Exponeringsbeloppet för motpartsrisk i derivatkontrakt ska beräknas enligt 18 kap.

För motpartsrisken i derivatkontrakt, återköpstransaktioner, marginallån samt värdepappers- och råvarulån får exponeringsbeloppet anges till (noll) 0 om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Exponeringarna ska vara mot en clearingorganisation.
2. Deltagarna i clearingen ska dagligen ställa säkerheter för den exponering de utsätter clearingorganisationen för.
3. Säkerheten ska täcka både den aktuella exponeringen och eventuell framtida exponering.

Motpartsrisk för derivatkontrakt, återköpstransaktioner, marginallån samt värdepappers- och råvarulån får, efter medgivande från Finansinspektionen, i stället beräknas enligt underavsnitt L6.

4 § Alla exponeringar ska hänföras till någon av nedanstående exponeringsklasser:

1. Exponeringar mot stater och centralbanker.
2. Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter.
3. Exponeringar mot administrativa organ, icke-kommersiella företag samt trossamfund.
4. Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker.
5. Exponeringar mot internationella organisationer.
6. Institutsexponeringar.
7. Företagsexponeringar.
8. Hushållsexponeringar.
9. Exponeringar med säkerhet i fastighet.
10. Oreglerade poster.
11. Högriskposter.
12. Exponeringar i form av säkerställda obligationer.
13. Positioner i värdepapperisering.
14. Exponeringar mot fonder.
15. Övriga poster.

5 § När leaseavtalet är utformat så att institutet bär den ekonomiska risken som förknippas med leasingobjektet, ska leasingobjektet hanteras som en materiell tillgång.

Nuvärdet av minimileaseavgifterna ska ses som en exponering mot leasetagaren och hänföras till dennes exponeringsklass.

6 § Avtal om försäljning och återköp samt rena termsköp ska hänföras till den exponeringsklass som gäller för tillgångarna i fråga, och inte den som gäller för motparten.

7 § Exponeringar som dragits av från kapitalbasen ska, oavsett vilken exponeringsklass de hänförs till, ges 0 % riskvikt vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

8 § Ett instituts exponeringar mot moder-, dotter- eller syskonföretag får, oavsett vilken exponeringsklass de hänförs till, ges 0 % riskvikt vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp, om nedanstående villkor är uppfyllda. Undantagna från denna hantering är aktieexponeringar eller exponeringar i form av andra poster som får räknas in i det emitterande institutets kapitalbas.

1. Motparten är ett institut eller ett finansiellt holdingföretag. Motparten ska ha sitt säte i Sverige samt konsolideras fullständigt i samma finansiella företagsgrupp som institutet.

2. Motparten har motsvarande processer för riskbedömning, riskmätning och kontroll som institutet.
3. Det finns inte några rådande eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för att motparten snabbt ska kunna överföra medel ur kapitalbasen eller återbetala skulder till institutet.

9 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en exponering får institut ta hänsyn till eventuella kreditriskkydd enligt underavsnitt G3.

16 kap. Exponeringsklasser och riskvikter

1 § När exponeringens riskvikt kan bestämmas utifrån extern kreditvärdering får riskvikten ges med utgångspunkt i exponeringens kreditkvalitetssteg enligt reglerna om användning av extern kreditvärdering i avsnitt E.

Exponeringar mot stater och centralbanker

2 § Exponeringar mot stater och centralbanker ska ges riskvikt enligt 2 § kapitaltäckningsförfordningen.

Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfundigheter

3 § Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfundigheter ska ges riskvikt enligt 8 § kapitaltäckningsförfordningen.

4 § Exponeringar mot trossamfund ska ges 100 % riskvikt. Om exponeringar mot ett visst trossamfund av en tillsynsmyndighet inom EES behandlas som exponeringar mot stater och centralbanker, får sådana exponeringar ges samma riskvikt som stater och centralbanker.

Exponeringar mot administrativa organ (inklusive offentliga organ) och ickekommersiella företag

5 § Exponeringar mot administrativa organ (inklusive offentliga organ) och ickekommersiella företag ska ges 100 % riskvikt.

6 § Om exponeringar mot offentliga organ av tillsynsmyndigheter inom EES behandlas som exponeringar mot stater och centralbanker, får sådana exponeringar ges samma riskvikt som stater och centralbanker.

Om exponeringar mot offentliga organ av tillsynsmyndigheter inom EES behandlas som institutsexponeringar, får sådana exponeringar ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

Om exponeringar mot offentliga organ av en tillsynsmyndighet i ett land utanför EES behandlas som institutsexponeringar, får sådana exponeringar efter Finansinspektionens medgivande ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker

7 § Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker ska ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

8 § Exponeringar mot Inter-American Investment Corporation, Black Sea Trade and Development Bank och Central American Bank for Economic Integration ska ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

9 § Exponeringar mot följande multilaterala utvecklingsbanker ska ges 0 % riskvikt:

1. Internationella banken för återuppbyggnad och utveckling.
2. Internationella finansieringsbolaget.
3. Interamerikanska utvecklingsbanken.
4. Asiatiska utvecklingsbanken.
5. Afrikanska utvecklingsbanken.
6. Europarådets utvecklingsbank.
7. Nordiska investeringsbanken.
8. Karibiska utvecklingsbanken.
9. Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling.

10. Europeiska investeringsbanken.
11. Europeiska investeringsfonden.
12. Organisationen för multilaterala investeringsgarantier.
13. Internationella finansieringsfaciliteten för immunisering.
14. Muslimska utvecklingsbanken. (FFFS 2007:10)

10 § Den andel av kapitalet i Europeiska investeringsfonden som tecknats men som inte betalats ska ges 20 % riskvikt.

Exponeringar mot internationella organisationer

11 § Exponeringar mot följande internationella organisationer ska ges 0 % riskvikt:

1. Europeiska gemenskapen.
2. Internationella valutafonden.
3. Banken för internationell betalningsutjämning.

Institutsexponeringar

12 § Om ett institut tillämpar den metod som anges i 10 § kapitaltäckningsförordningen, ska riskvikt ges enligt tabell 1. I annat fall ska 100 % riskvikt tillämpas.

Tabell 1

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

13 § Exponeringar mot institut, eller utländsk motsvarighet, i stater utan extern kreditvärdering ska ges 100 % riskvikt.

14 § Exponeringar mot ett institut, eller utländsk motsvarighet, med en ursprunglig löptid på högst tre månader, ska ges 20 % riskvikt.

Kortfristiga exponeringar mot institut

15 § Kortfristiga exponeringar mot institut, för vilka det finns en extern kreditvärdering för den specifika exponeringen, får ges riskvikt enligt tabell 2.

Tabell 2

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	150 %	150 %	150 %

Placeringar i kapitalbasinstrument

16 § Placeringar i av andra institut, eller utländsk motsvarighet, emitterade aktier eller andra instrument som får räknas in i kapitalbasen, ska ges 100 % riskvikt. Detta gäller under förutsättning att avdrag inte ska ske enligt 3 kap. 5 § kapitaltäckningslagen.

Företagsexponeringar

17 § Exponeringar mot företag, för vilka det finns en extern kreditvärdering, får ges riskvikt enligt tabell 3. I annat fall ska det högsta värdet av 100 % riskvikt eller statens riskvikt där företaget har sitt säte tillämpas.

Tabell 3

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

18 § Exponeringar mot företag utan extern kreditvärdering ska ges det högsta värdet av 100 % riskvikt eller statens riskvikt där företaget har sitt säte.

Kortfristiga exponeringar mot företag

19 § Kortfristiga exponeringar mot företag, för vilka det finns en extern kreditvärdering för den specifika exponeringen, får ges riskvikt enligt tabell 4.

Tabell 4

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	150 %	150 %	150 %

Hushållsexponeringar

20 § Hushållsexponeringar ska ges 75 % riskvikt.

21 § Med hushållsexponering avses exponeringar mot fysiska personer och exponeringar mot små eller medelstora juridiska personer om institutets och i förekommande fall den finansiella företagsgruppens totala exponering mot den fysiska eller juridiska personen högst uppgår till ett belopp som motsvarar 600.000 euro.

Vid fastställandet av den totala exponeringen ska alla exponeringar, med undantag för exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt, mot en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning beaktas. Institutet ska ha vidtagit skäliga åtgärder för att försäkra sig om att den totala exponeringen inte överstiger den angivna gränsen.

Exponeringen ska för att få hänföras till hushållsexponeringar vara en av ett betydande antal exponeringar med liknande egenskaper, så att riskerna i samband med sådan utlåning minskas väsentligt.

22 § Värdepapper får inte hänföras till klassen för hushållsexponeringar.

Exponeringar med säkerhet i fastighet

23 § Exponeringar som är säkerställda med pant i annan fastighet än bostadsfastighet eller bostadsrätt ska ges 100 % riskvikt.

Exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt

24 § Exponeringar eller del av exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt, ska ges 35 % riskvikt för den del som, tillsammans med eventuella fordringar med bättre rätt, högst motsvarar 75 % av bostadsfastighetens eller bostadsrättens värde. Överskjutande del ska ges 75 % riskvikt.

25 § Med bostadsfastighet avses fastighet som i sin helhet taxeras som småhusenhet eller hyreshus. Här inräknas även fritidshus och obebyggd tomtmark avsedd för småhusbebyggelse. Fastighet med färdigställd byggnad som är eller kommer att bli bebodd eller uthyrd av låntagaren och som med hänsyn till läge, utformning och planering kan utnyttjas som bostad, hänförs hit om minst femtio procent av byggnadens yta kan disponeras för bostadsändamål. Med fastighet avses här även byggnad på annans mark.

26 § Bostadsfastigheter belägna i Sverige är godtagbara som säkerhet om fastighetens värde inte är väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Detta villkor innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.

27 § Bostadsfastigheter utanför Sverige är godtagbara som säkerhet om följande villkor är uppfyllda:

1. Fastighetens värde får inte vara väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Detta villkor innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.
2. Den huvudsakliga finansieringskällan för återbetalningen av lånet får inte vara den inkomst som fastigheten ger upphov till.

Undantagna från villkor 2 är bostadsfastigheter som är belägna inom EES och för vilka tillsynsmyndigheten, i det land där bostadsfastigheten är belägen, inte tillämpar villkoret.

Med bostadsfastighet avses även innehav i aktier i finska bostadsaktiebolag som är verksamma enligt den finska lagen om bostadsaktiebolag.

28 § Exponeringar ska betraktas som säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt, endast om följande villkor är uppfyllda:

1. Upplåtelsen av säkerhet ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner och eventuella krav på registrering ska vara uppfyllda. Det ska vara möjligt för institutet att söka betalning ur säkerhetens värde utan oskäligt dröjsmål.
2. Institutet ska regelbundet kontrollera bostadsfastigheternas och bostadsrätternas värde. För de bostadsfastigheter som avses i 25–27 §§ ska denna kontroll utföras åtminstone var tredje år. Kontrollen ska göras oftare då det sker väsentliga förändringar av ekonomiska faktorer som påverkar fastighetsmarknaden. En individuell värdering av varje enskild bostadsfastighet och bostadsrätt är inte nödvändig utan institutet får använda statistiska metoder för att bestämma värdet och på det sättet identifiera de bostadsfastigheter och bostadsrätter som bör omvärderas. Institutet ska dock göra en individuell värdering av bostadsfastigheter och bostadsrätter som institutet befarar kan ha sjunkit väsentligt i värde relativt den övriga fastighetsmarknaden. För lån som överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro eller 5 % av institutets kapitalbas ska institutet låta en oberoende värderingsman göra en individuell värdering åtminstone var tredje år.

Med en oberoende värderingsman avses här en person med relevant kompetens och erfarenhet som har en oberoende ställning i förhållande till kreditbeslutsprocessen.

3. Institutet ska i ett styrdokument fastställa vilka typer av bostadsfastigheter och bostadsrätter som institutet bedömer utgöra godtagbara säkerheter.
4. Bostadsfastigheterna och bostadsrätter ska ha ett fullgott försäkringskydd. Institutet ska ha rutiner för att övervaka att ett sådant finns.

Värdering av bostadsfastigheter

29 § Värdet för bostadsfastigheter och bostadsrätter är marknadsvärdet. Med marknadsvärde avses det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skäligen tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet ska bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden.

För bostadsfastigheter i länder där det finns etablerade regler för hur ett fastighetsbelåningsvärde ska fastställas kan detta värde användas istället för marknadsvärdet.

Exponeringar som är säkerställda med panträtt i kommersiella fastigheter

30 § Exponeringar som är säkerställda med panträtt i kommersiella fastigheter belägna i ett annat EES-land än Sverige får ges 50 % riskvikt under förutsättning att tillsynsmyndigheten, i det land där fastigheten är belägen, tillåter att dessa exponeringar ges 50 % riskvikt.

Oreglerade poster

31 § Med oreglerad post avses här en exponering där förfallna ränte- eller kapitalbelopp kvarstår obetalda sedan mer än 90 dagar beräknat från den ursprungligen avtalade betalningstidpunkten.

Den andel av någon post som är utan säkerhet och som är oreglerad ska ges följande riskvikt:

1. 150 % om värdejusteringen är mindre än 20 % av den andel av exponeringen som är utan säkerhet före värdejusteringen.
2. 100 % om värdejusteringen är 20 % eller mer av den andel av exponeringen som är utan säkerhet före värdejusteringen.

32 § Exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt enligt 24–29 §§, ska ges 100 % riskvikt efter avdrag för värdejusteringar om de är oreglerade sedan mer än 90 dagar. Om värdejusteringarna är 20 % eller mer av exponeringarna före avdrag för värdejusteringar, ska riskvikten för den återstående exponeringen sättas till 50 %. Den del av exponeringen som överstiger 75 % av bostadsfastighetens eller bostadsrättens värde är inte att anse som säkerställd i detta avseende.

Högriskposter

33 § Exponeringar i samband med särskilt höga risker såsom investeringar i venture-capitalföretag och andra former av riskkapitalengagemang ska ges 150 % riskvikt.

34 § Med undantag för oreglerade poster ska exponeringar som getts 150 % riskvikt och för vilka värdejusteringar har fastställts ges följande riskvikt:

1. 100 % om värdejusteringarna är minst 20 % av exponeringens värde före avdrag för värdejusteringar.
2. 50 % om värdejusteringarna är minst 50 % av exponeringens värde före avdrag för värdejusteringar.

Exponeringar i form av säkerställda obligationer

35 § Säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser, ska hänföras till denna exponeringsklass om säkerheten består av någon av följande exponeringar.

1. Exponeringar mot eller garanterade av stater och centralbanker inom EES.
2. Exponeringar mot eller garanterade av stater, centralbanker, multilaterala utvecklingsbanker och internationella organisationer som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.
3. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter inom EES.
4. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.

Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 2 förutsatt att exponeringarna inte överstiger 20 % av det nominella beloppet av de emitterande institutens utestående säkerställda obligationer.

5. Exponeringar mot institut som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1. Den totala exponeringen av detta slag får inte överstiga 15 % av det nominella beloppet av det emitterande kreditinstitutets utestående säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser. Exponeringar som uppstår på grund av överföring och förvaltning av gäldenärernas betalningar eller behållning efter likvidation för lån med fastighetspant till innehavarna av säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser omfattas inte av 15 %-gränsen. För exponeringar mot ett institut inom EES med en löptid på högst 100 dagar räcker det att kraven för kreditkvalitetssteg 2 uppfylls.
6. Exponeringar som säkerställts med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt enligt 24–29 §§ om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt, för var och en av exponeringarna, uppgår till högst 80 % av värdet av de in-tecknade fastigheterna. Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.
7. Exponeringar som säkerställts med panträtt i kommersiella fastigheter om pant-rätterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt, för var och en av exponeringarna, uppgår till högst 60 % av värdet av de in-tecknade fastigheterna.

Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.

8. Lån med säkerhet i fartyg om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 60 % av värdet av det inregistrerade fartyget.

Allmänna råd

Med motsvarande utländska säkerheter i 6 och 7 menas franska Fonds Communs de Créances eller likvärdiga organ för värdepapperisering.

36 § Säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser som emitterats före den 31 december 2007 är, oavsett vad som anges i 35 §, berättigade till den förmånsbehandling som anges i 37 § till och med förfalldagen.

37 § Säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser ska ges riskvikt som följer av den riskvikt som getts till oprioriterade fordringar på det institut som utfärdat dem. Riskvikterna ska ha följande samband:

1. Om exponeringen mot institutet ges 20 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 10 % riskvikt.
2. Om exponeringen mot institutet ges 50 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 20 % riskvikt.
3. Om exponeringen mot institutet ges 100 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 50 % riskvikt.
4. Om exponeringen mot institutet ges 150 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 100 % riskvikt.

Exponeringar mot fonder

38 § Exponeringar mot fonder ska ges 100 % riskvikt.

39 § Exponeringar mot fonder, för vilka det finns en extern kreditvärdering, får ges riskvikt enligt tabell 5.

Tabell 5

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

40 § Exponeringar mot en fond där institutet känner till alla de i fonden ingående exponeringarna får ges riskvikt som om de ingående exponeringarna ägdes direkt av institutet.

41 § Om institutet inte känner till fondens underliggande exponeringar får institutet beräkna en genomsnittlig riskvikt för fonden. Detta förutsätter att institutet gör antagandet att fonden först investerar i exponeringsklasserna med de högsta riskvikterna till dess att den maximala gräns som fondbestämmelserna medger för denna kategori är uppnådd, och att det därefter fortsätter att i fallande ordning investera i de efterföljande exponeringsklasserna.

42 § Ett institut får använda sig av en tredje part för att beräkna riskvikt för fonden enligt de metoder som anges i 40–41 §§, förutsatt att beräkningens riktighet kan säkerställas tillfredsställande.

43 § För att få fastställa riskvikt för en fond enligt 40–42 §§ ska följande kriterier vara uppfyllda:

1. Fonden förvaltas av ett företag som står under tillsyn inom EES.
2. Fonden informationsbroschyr eller motsvarande dokument innefattar
 - a) de kategorier av tillgångar som fonden har tillstånd att investera i, och
 - b) om investeringsbegränsningar tillämpas, det vill säga gränsvärdena och metoderna för att beräkna dem.

3. Fondens verksamhet ska rapporteras minst årligen för att göra det möjligt att bedöma tillgångar och skulder, inkomster och verksamhet.

44 § Institutet kan få medgivande från Finansinspektionen att behandla en fond, som förvaltas av ett företag som står under tillsyn i ett annat land än EES, enligt 40–42 §§. En förutsättning för medgivande är att kriterierna i 43 § punkterna 2–3 är uppfyllda.

Om en tillsynsmyndighet inom EES lämnar medgivande att behandla en fond enligt vad som anges i första stycket får institutet använda detta medgivande, utan att Finansinspektionen i sin tur lämnar medgivande.

Övriga poster

45 § Materiella tillgångar ska ges 100 % riskvikt.

46 § Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter för vilka ett institut inte kan fastställa någon motpart, eller om det skulle innebära orimligt stor belastning för institutet att fastställa motpart, ska ges 100 % riskvikt.

47 § Innehav av aktier och andra delägarinstrument ska ges 100 % riskvikt.

48 § Inneliggande kassa och likvärdiga poster ska ges 0 % riskvikt.

49 § Omyntat guld som förvaras i egna valv eller på tilldelad plats ska ges 0 % riskvikt i den utsträckning som institutet har förpliktelser i motsvarande form.

50 § Ett institut som ger kreditriskkydd för ett antal exponeringar med villkoret att det n :te fallissemanget bland exponeringarna ska utlösa betalning och att denna kredit-händelse ska avsluta kontraktet, ska använda den riskvikt som följer av reglerna om värdepapperisering, förutsatt att produkten har en extern kreditvärdering.

Om en sådan kreditvärdering inte finns ska riskvikten för exponeringarna summeras, exklusive $n-1$ exponeringar, upp till maximalt 1.250 % och multipliceras med det nominella skyddsbeloppet som ges genom kreditderivatet för att bestämma det riskvägda exponeringsbeloppet. De $n-1$ exponeringar som ska undantas från summeringen ska fastställas på basis av att de ska innefatta de exponeringar som ger upphov till ett lägre riskvägt exponeringsbelopp än det som gäller för de exponeringar som räknats in i summeringen.

51 § Exponeringar i form av övriga poster och för vilka ingen riskvikt angetts i 45–50 §§ ska ges 100 % riskvikt.

17 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för åtaganden utanför balansräkningen

1 § Alla åtaganden utanför balansräkningen ska multipliceras med en konverteringsfaktor.

Åtaganden av högriskkaraktär

2 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 100 %.

1. Garantier som har karaktär av kreditsubstitut samt andra liknande åtaganden:
 - a) Garantier som är knutna till kreditgivning och andra garantier av finansiell karaktär samt egna accepter. Det nominella beloppet ska utgöras av beloppet som garantin gäller för.
 - b) Garantiförbindelser som institut har utfärdat gentemot VPC AB, vilka innebär att institutet till VPC AB vid anfordran ska betala ett högsta belopp enligt garantiförbindelsen i egenskap av emittent i vp-systemet (så kallad emittentgaranti) och/eller som delägare i VPC AB (så kallad ägargaranti).
2. Endosserade växlar, oåterkalleliga kreditlöften m. m.:
 - a) Endosserade växlar för vilka inget annat institut bär växelansvar samt andra transaktioner med regressrätt.
 - b) Oåterkalleliga kreditlöften som har karaktär av kreditsubstitut samt avtal om att inom viss tid ställa deposition till föfogande (forward forward deposits).

- c) Avtal om överlåtelse av kredit med kvarliggande kreditrisk samt avtal där kreditrisken kvarligg hos institutet genom att överlåtelsen kombineras med en utställd säljoption.
 - d) Åtaganden i samband med investortleasing där åtagandet innebär en definierad kreditrisk.
3. Återköpstransaktion:
- a) I en äkta repa ska den överförande parten beräkna kapitalkrav för motpartsrisken avseende den överförda tillgången.
 - b) Institut som är säljare i avistaledet i en s.k. oäkta repa och som har skyldighet att vid en senare tidpunkt köpa tillbaka en tidigare såld tillgång ska för det överenskomna lösenpriset ges den riskvikt som gäller för den i transaktionen underliggande tillgången.
4. Värdepapperslån m.m.:
- a) Riskvikt för utlånade tillgångar sker med utgångspunkt i vem som är motpart.
 - b) Riskvikt avseende säkerhet ställd för inlånade tillgångar sker med utgångspunkt i vem som är motpart.
5. Marginallån.
6. Åtagande att erlagga likvid m.m.:
- a) Åtaganden såsom till exempel obetald del av betalning för aktier och andra värdepapper som säljare vid anfordran kan kräva slutlikvid för samt andra poster av högrisktyp.
 - b) Om institut på likviddag från säljare får en leveransförbindelse i stället för det köpta fondpapperet beräknas kapitalkravet på leveransförbindelsen. Leveransförbindelsen ska ges riskvikt med utgångspunkt i vem som utfärdat förbindelsen.
7. Likviditetsförvaltningsuppdrag med garanti:
- a) Placeringar i samband med likviditetsförvaltningsuppdrag med garanterad återbetalning av kapitalbeloppet.

Åtaganden av medelriskkaraktär

3 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 50 %.

1. Öppnade och bekräftade rembursar, utom sådana som får innefattas under 4 § 1.
2. Garantier som inte har karaktär av kreditsubstitut:
 - a) Garanti- och ansvarsförbindelser (t.ex. anbud-, fullgörande-, tull- och skattegarantier) samt garantiförbindelser som inte har karaktär av kreditsubstitut eller är av finansiell karaktär.
 - b) Oåterkalleliga kreditlöften som inte har karaktär av kreditsubstitut.
 - c) Borgensförbindelse, som en bank har utfärdat för ett annat instituts räkning, vilken innebär att banken ska svara som för egen skuld för institutets fullgörande av förpliktelserna gentemot OM Stockholmsbörsen AB.
3. Outnyttjade kreditmöjligheter m.m.:
 - a) Outnyttjade kreditmöjligheter (till exempel åtaganden att lämna kredit eller att utfärda garantier/accepter) som dels har en ursprunglig giltighetstid på mer än ett år, dels är juridiskt bindande för institutet, det vill säga institutet har inte en ovillkorlig rätt att frånträda åtagandet. För kontokortsföretag innefattas här den av kund enligt företagets bokföring per rapportdagen inte disponerade kontokortskrediten.
 - b) Garantier för företags-, certifikats-, marknadsbevis- eller annat inhemskt låneprogram med en ursprunglig giltighetstid på mer än ett år och för vilka institutet är bundet på samma sätt som anges under a.
4. Garantier för låneprogram:
 - a) Åtaganden i form av Note Issuance Facilities (NIFs) och Revolving Underwriting Facilities (RUFs).

Åtaganden av medellågriskkaraktär

4 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 20 %.

1. Remburser m.m.:
 - a) Remburser för vilka levererade varor utgör säkerhet.
2. Outnyttjade kreditmöjligheter m.m.:
 - a) Outnyttjade kreditmöjligheter (till exempel åtaganden att lämna kredit eller att utfärda garantier/accepter) som dels har en ursprunglig giltighetstid på högst ett år, dels inte när som helst kan återtas villkorslöst utan avisering eller som inte omfattas av effektiva bestämmelser om automatiskt återtagande om låntagarens kreditvärdighet försämras. Här innefattas alltså av kredittagare outnyttjad del av beviljad kredit med nämnda giltighetstid.
 - b) Garantier för företags-, certifikats-, marknadsbevis- eller annat inhemskt låneprogram med en ursprunglig giltighetstid på högst ett år och för vilka institutet är bundet på samma sätt som angivits under a.

Åtaganden av lågriskkaraktär

5 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 0 %.

1. Outnyttjade kreditmöjligheter m.m.:
 - a) Outnyttjade kreditmöjligheter (till exempel åtaganden att lämna kredit eller att utfärda garantier/accepter) som när som helst kan återtas utan föregående avisering. Krediter till hushåll får betraktas som villkorslöst återtagbara om avtalsvillkoren medger att institutet återtar dem i hela den utsträckning som tillåts enligt konsumentskyddslagstiftningen och därmed sammanhängande lagstiftning.
 - b) Garantier för företags-, certifikats-, marknadsbevis- eller annat inhemskt låneprogram som när som helst kan återtas utan föregående avisering.

18 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för derivatkontrakt

1 § Ett institut som inte fått tillstånd enligt 4 kap. 4 § i kapitaltäckningslagen att använda en avancerad riskmetod för beräkning av exponeringsbelopp för motpartsrisken i ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatkontrakt, ska tillämpa aningen marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden.

Inom en finansiell företagsgrupp får marknadsvärderingsmetoden och riskmetoden kombineras. En enskild juridisk person ska däremot, med undantag för vad som anges i 27 §, endast använda en metod.

2 § Derivatkontrakt som är baserade på olika typer av index ska hänföras till ränte-, aktie-, råvaru- respektive valutakursanknutna derivatkontrakt beroende på vilken typ av index som är relevant i det aktuella fallet.

3 § Ett institut som köper kreditriskskydd genom kreditderivat för en exponering som inte hänförs till handelslagret eller för en motpartsriskexponering får sätta exponeringsbeloppet för kreditderivatet till noll (0).

4 § Exponeringsbeloppet för motpartsrisken i sålda kreditswappar, det vill säga institutet har utfärdat kreditriskskydd som ingår i den övriga verksamheten, ska sättas till noll.

5 § Institutet får ta hänsyn till avtal om nettoberäkning vid fastställandet av exponeringsbeloppet enligt bestämmelserna i 26 kap.

Marknadsvärderingsmetoden

7 § Exponeringsbeloppet utgörs av summan av den aktuella ersättningskostnaden per balansdagen enligt 8 § och ett belopp för möjlig riskförändring enligt 9 §. För ränteswappar för vilka båda benen är uttryckta i samma valuta och båda benen baseras på rörliga räntor, ska exponeringsbeloppet endast utgöras av ersättningskostnaden.

8 § Med den aktuella ersättningskostnaden för ett befintligt kontrakt avses den kostnad som institutet skulle ha för att per balansdagen anskaffa ett motsvarande nytt kontrakt. Om kontraktet är av en typ som omsätts regelbundet på marknaden, kan ersättningskostnaden sättas lika med det aktuella marknadsvärdet. Om aktuella marknadspriser inte kan avläsas ska kontraktet nuvärdesberäknas med aktuella marknadsräntor och valutakurser. Beräkningen görs utifrån gällande noteringar som erfarenhetsmässigt bedöms vara korrekta för de valutor och löptider som kontraktet innehåller. För kontrakt med negativt marknadsvärde anses ersättningskostnaden vara noll.

9 § Med belopp för möjlig riskförändring avses ett belopp som ger uttryck för möjligheten att ersättningskostnaden stiger under kontraktets återstående löptid beräknat från balansdagen. Möjlig riskförändring beräknas för varje kontrakt (även för kontrakt som har ett negativt marknadsvärde per balansdagen) som produkten av kontraktets nominella belopp och en riskfaktor som ges i tabell 6.

Tabell 6

Kontraktets återstående löptid	Ränteanknutna kontrakt	Valuta- och guldanknutna kontrakt	Aktieanknutna kontrakt	Kontrakt baserade på ädelmetaller utom guld	Kontrakt baserade på råvaror utom ädelmetaller
≤ 1 år	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
> 1 ≤ 5 år	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
> 5 år	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

Kontrakt som inte motsvarar någon av de fem kategorier som anges i tabellen ska behandlas som kontrakt baserade på råvaror utom ädelmetaller.

För kontrakt där utestående exponeringar regleras periodiskt så att kontraktets marknadsvärde är noll vid varje sådant tillfälle, ska den återstående löptiden vara lika med tiden till nästa datum då kontraktet ska regleras.

10 § Med nominellt belopp avses det belopp i redovisningsvalutan som det ursprungliga kontraktet omfattar. Vid bestämmandet av ett kontrakts nominella belopp då redovisningsvalutan inte ingår i något led, beräknas beloppet enligt gällande avistakurser vid beräkningstillfället. Det nominella beloppet ska vara det högsta av de två belopp som framkommer vid omräkningen till redovisningsvalutan.

Institutet ska säkerställa att de nominella belopp som ska beaktas är relevanta för den risk kontraktet medför.

11 § Institut som fått Finansinspektionens medgivande att beräkna råvarurisk enligt 33 kap. 8 § får använda riskfaktorerna som ges i tabell 7 i stället för riskfaktorerna som ges i tabell 6.

Tabell 7

Kontraktets återstående löptid	Kontrakt baserade på ädelmetaller utom guld	Kontrakt baserade på basmetaller	Kontrakt baserade på jordbruksprodukter	Kontrakt baserade på övriga råvaror (inkl. energi)
< 1 år	2,0 %	2,5 %	3,0 %	4,0 %
≥ 1 < 5 år	5,0 %	4,0 %	5,0 %	6,0 %
≥ 5 år	7,5 %	8,0 %	9,0 %	10,0 %

Riskmetod

12 § En riskmetod får endast användas för derivatkontrakt.

13 § Exponeringsbeloppet ska beräknas separat för varje nettningsmängd med hänsyn tagen till eventuella säkerheter enligt nedan:

exponeringsbelopp =

$$\beta * \max \left(CMV - CMC; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right| * CCRM_j \right)$$

där

CMV = det aktuella marknadsvärdet för samtliga transaktioner inom nettningsmängden med motparten utan avdrag för säkerheter där

$$CMV = \sum_i CMV_i$$

CMV_i = det aktuella marknadsvärdet för transaktionen i,

CMC = det aktuella marknadsvärdet av säkerheterna som är knutna till nettningsmängden där

$$CMC = \sum_l CMC_l$$

CMC_l = det aktuella marknadsvärdet av säkerhet l,

i = avser transaktionen,

l = avser säkerheterna,

j = avser typ av säkringsmängd.

Dessa säkringsmängder motsvarar riskfaktorer, där riskpositioner med motsatta tecken kan avräknas mot varandra för att ge en nettorisikposition som måttet för exponeringen sedan baseras på.

RPT_{ij} = Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j,

RPC_{lj} = Riskposition till följd av säkerhet l som avser säkringsmängd j,

CCRM_j = Multiplikator som anges i 26 § för motpartsrisk avseende säkringsmängd j, och

β = 1,4.

Säkerheter som erkänns i denna metod begränsas till säkerhet som är godtagbara enligt 25 kap. och råvaror som ingår i handelslagret.

Allmänna råd

Exempel på hur ett institut beräknar exponeringsbeloppet enligt riskmetoden framgår av bilaga 4.

Riskposition

14 § För en kreditswapp utgörs riskpositionen av det nominella värdet av det räntebärande referensinstrumentet multiplicerat med den återstående löptiden för kreditswappen.

15 § För optioner eller andra liknande instrument (till exempel swaptions) utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet för transaktionen förutom då detta instrument är räntebärande.

Om det underliggande instrumentet är ett skuldinstrument eller ett betalningsben, utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det finansiella instrumentet eller betalningsbenet multiplicerat med den modifierade durationen för det räntebärande instrumentet eller betalningsbenet.

16 § För övriga derivatkontrakt utgörs riskpositionen av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet (även råvaror) omräknat till svenska kronor.

För räntebärande instrument och betalningsben utgörs dock riskpositionen av marknadsvärdet av de utestående bruttobetalningarna (inbegripet nominellt belopp), omräknat till svenska kronor och multiplicerat med det räntebärande instrumentets respektive betalningsbenets modifierade duration.

När de underliggande finansiella instrumenten är aktier (även aktieindex) eller råvaror ska dessa tilldelas en riskposition för respektive aktie (eller aktieindex) eller råvara och en ränteriskposition för betalningsbenet. Om betalningsbenet är uttryckt i utländsk valuta ska även valutan tilldelas en riskposition.

Då det underliggande instrumentet är ett räntebärande instrument ska en ränteriskposition tilldelas för det räntebärande instrumentet och en ränteriskposition tilldelas för betalningsbenet. När betalning ska ske mot betalning (inbegripet valutaterminer) ska en ränteriskposition tilldelas för vardera betalningsbenet. Om det underliggande räntebärande instrumentet är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det en riskposition för den valutan. Om ett betalningsben är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det även en riskposition för den valutan. Det exponeringsbelopp som ska ges en räntebasswapp är noll.

17 § Vid bestämningen av riskpositioner ska säkerheter som mottagits från en motpart behandlas som en lång position som förfaller i dag medan säkerheter som överlämnats ska behandlas som en kort position som förfaller i dag.

18 § För betalningsben med en återstående löptid på mindre än ett år ska institutet bortse från ränterisken. För transaktioner som består av två betalningsben noterade i samma valuta, exempelvis ränteswappar, får institutet behandla transaktionen som en enda transaktion.

19 § Institutet ska använda följande formler för att bestämma värde och tecken på sin riskposition.

1. För alla andra instrument än skuldinstrument:
marknadsvärde, eller

$$\text{deltaekvivalent marknadsvärde} = p_{\text{ref}} \frac{\partial V}{\partial p}$$

där

p_{ref} = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i referensvalutan,

V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet för övriga transaktioner, och

p = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i samma valuta som V .

2. För räntebärande instrument och betalningsben för alla transaktioner:
marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen, eller
deltaekvivalent marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

där

V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet eller betalningsbenet för övriga derivatinstrument, och

r = räntesats.

Om V är uttryckt i en annan valuta än referensvalutan ska derivatet konverteras till referensvalutan.

Säkringsmängder

20 § Vid beräkning av exponeringsbeloppet ska riskpositionerna grupperas i säkringsmängder. För varje säkringsmängd ska nettoriskpositionen beräknas, det vill säga det absoluta beloppet för summan av de uppkomna riskpositionerna. Nettoriskpositionen beräknas i 13 § enligt nedan.

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

21 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben, penningdepositioner som erhållits från motparten som säkerhet, samt underliggande räntebärande instrument som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %, finns sex säkringsmängder enligt tabellen nedan. Säkringsmängden ska beräknas för varje enskild valuta.

	<i>Statliga referensräntor</i>	<i>Icke-statliga referensräntor</i>
Löptid	≤ 1 år	≤ 1 år
Löptid	> 1 ≤ 5 år	> 1 ≤ 5 år
Löptid	> 5 år	> 5 år

22 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben eller underliggande räntebärande instrument med en räntesats som är kopplad till en referensränta som uttrycker en allmän marknadsräntenivå, är den återstående löptiden lika med den tid som återstår fram till nästa justering av räntesatsen. I alla andra fall är löptiden lika med den återstående löptiden för det underliggande räntebärande instrumentet eller, i fråga om ett betalningsben, den återstående tiden för transaktionen.

23 § För räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditwapp finns en säkringsmängd för varje emittent.

24 § För ränteriskpositioner till följd av penningdepositioner som överlämnats till en motpart som säkerhet när motparten inte har några utestående skuldförbindelser med låg specifik risk och till följd av räntebärande instrument som enligt 13 kap. 42 § och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %, finns en säkringsmängd för varje emittent. När ett betalningsben efterliknar ett sådant räntebärande instrument, finns det också en säkringsmängd för varje emittent.

Till samma säkringsmängd får institutet hänföra riskpositioner till följd av räntebärande instrument från en viss emittent eller till följd av räntebärande referensinstrument från samma emittent som efterliknas av betalningsben eller som är underliggande instrument för en kreditwapp.

25 § Andra underliggande finansiella instrument än räntebärande instrument ska endast hänföras till samma säkringsmängder om de är identiska eller likartade instrument. I alla övriga fall ska de hänföras till separata säkringsmängder.

Med likartade instrument avses följande:

- När det gäller aktier avses sådana som har samma emittent. Ett aktieindex ska anses vara en emittent.
- När det gäller ädelmetaller avses sådana som avser samma metall. Ett index för ädelmetaller betraktas som en separat ädelmetall.
- När det gäller elektrisk kraft avses de leveransrätter och leveransskyldigheter som hänför sig till samma högtrafiks- eller lågtrafiksintervall under ett dygn.
- När det gäller råvaror avses sådana som avser samma råvara. Ett råvaruindex betraktas som ett enskilt index.

Multiplikatorer för motpartsrisk

26 § Multiplikatorer för motpartsrisk (CCRM) för de olika kategorierna av säkringsmängder ska ges enligt nedan:

	<i>Kategorier av säkringsmängder</i>	<i>CCRM</i>
1.	Räntor	0,2 %
2.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en creditswapp och som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %	0,3 %
3.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande instrument eller referensinstrument och som enligt 13 kap. 42 § och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %	0,6 %
4.	Växelkurser	2,5 %
5.	Elektrisk kraft	4,0 %
6.	Guld	5,0 %
7.	Aktier	7,0 %
8.	Ädelmetaller (utom guld)	8,5 %
9.	Andra råvaror (utom ädelmetaller och elektrisk kraft)	10,0 %
10.	Underliggande finansiella instrument till derivatkontrakt som inte tillhör någon av ovanstående kategorier	10,0 %

De underliggande instrumenten för derivatkontrakt enligt punkt 10 i tabellen ovan ska hänföras till separata enskilda säkringsmängder för varje kategori av underliggande finansiellt instrument.

27 § För transaktioner med optioner då institutet inte kan fastställa deltavärde eller modifierad duration får institutet i stället använda marknadsvärderingsmetoden för att bestämma exponeringsbeloppet. Nettning får i detta fall inte beaktas, det vill säga exponeringsbeloppet ska bestämmas som om det fanns en nettningensmängd som bara innehåller den enskilda transaktionen.

Underavsnitt G2 Värdepapperisering när schablonmetoden används

19 kap. Värdepapperiserade exponeringar

1 § Vid en traditionell värdepapperisering får originatorn undanta de värdepapperiserade exponeringarna från sin beräkning av riskvägda exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1 om transaktionen ger en överföring till tredje part av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda.

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Originatorn och dess fordringsägare ska inte kunna förfoga över de värdepapperiserade exponeringarna, till exempel vid originatorns konkurs eller rekonstruktion. Detta ska kunna styrkas genom ett rättsutlåtande från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området.
3. De emitterade värdepapperen medför inte någon betalningsförpliktelse för originatorn.
4. Förvärvaren är ett specialföretag för värdepapperisering.

5. Originatorn behåller inte faktisk eller indirekt kontroll över de överförda exponeringarna. En originator ska anses ha behållit faktisk kontroll om denne har rätt att återköpa de tidigare överförda exponeringarna från förvärvaren för att ta hem vinsterna eller är skyldig att återta den överförda risken. Att originatorn behåller rättigheter eller förpliktelser avseende förvaltningen av exponeringarna ska inte i sig själv anses utgöra indirekt kontroll över exponeringarna.
6. Värdepapperiseringsdokumentationen innehåller inga klausuler som
 - a) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - b) ökar avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen till följd av en försämring av den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet.

När det föreligger en städooption ska dessutom följande villkor vara uppfyllda.

1. Originatorn avgör fritt om städooptionen ska utnyttjas.
2. Städooptionen får bara utnyttjas om högst 10 % av det ursprungliga beloppet av de värdepapperiserade exponeringarna fortfarande är obetalt.
3. Städooptionen får inte vara utformad för att undvika fördelning av förluster på kreditförstärkningspositioner eller andra positioner som hålls av investerare, eller på annat sätt vara utformad för att tillhandahålla kreditförstärkning.

2 § Om originatorn överför en väsentlig del av kreditrisken och väljer att undanta de värdepapperiserade exponeringarna enligt 1 § ska riskvägda exponeringsbelopp beräknas enligt 20–22 kap. för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

Om originatorn enligt 1 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, behöver denne inte beräkna riskvägda exponeringsbelopp för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

3 § Vid en syntetisk värdepapperisering får originatorn, i stället för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, ta upp eventuella egna positioner i värdepapperiseringen enligt 20–22 kap. och i övrigt tillämpa reglerna om kreditrisk i underavsnitt G3 om transaktionen ger en överföring till tredje parter av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda.

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Det kreditriskskydd genom vilket kreditrisken överförs uppfyller kraven enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3. Specialföretag ska i detta avseende inte godtas som tillhandahållare av garantier eller icke finansierade kreditderivat.
3. De instrument som används för att överföra kreditrisk får inte innehålla bestämmelser eller villkor som
 - a) anger betydande tröskelvärden under vilka kreditriskskyddet inte ska anses kunna utlösas om en kredithändelse uppstår,
 - b) gör det möjligt att avbryta skyddet på grund av att de underliggande exponeringarnas kreditkvalitet har försämrats,
 - c) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering, kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - d) ökar originatorns kostnad för kreditriskskydd eller avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen om den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet försämras.
4. Ett rättsutlåtande har inhämtats från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området som bekräftar att kreditriskskyddet kan hävdas inom alla relevanta jurisdiktioner.

4 § Om originatorn väljer att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt 3 § ska denne ta hänsyn till en eventuell löptidsobalans mellan de värdepapperiserade exponeringarna och kreditriskskyddet, genom vilket uppdelningen i trancher uppnås, utom för trancher som ges 1.250 % riskvikt. De värdepapperiserade exponeringarnas löptid ska antas vara lika med den längsta löptiden för någon av dessa exponeringar, dock maximalt 5 år. Kreditriskskyddets löptid ska fastställas enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3.

När hänsyn ska tas till löptidsobalans enligt första stycket ska den behandling av löptidsobalans som anges i reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3 tillämpas enligt följande formel.

$$RW^* = [RW(SP) \times (t - 0,25)/(T - 0,25)] + [RW(ASS) \times (T - t)/(T - 0,25)]$$

där

RW^* är det riskvägda exponeringsbelopp som ska ingå i beräkningen av institutets kapitalkrav,

$RW(ASS)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som skulle ha gällt för exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats, beräknade på proportionell grund,

$RW(SP)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 20 kap. om det inte förelåg någon löptidsobalans,

T är de underliggande exponeringarnas löptid uttryckt i år, och

t är kreditriskskyddets löptid uttryckt i år.

5 § Om originatorn enligt 3 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, behöver denne inte beräkna riskvägda exponeringsbelopp för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

En originator som tillämpar 1 eller 3 §, eller ett medverkande institut, får inte ge någon form av stöd till värdepapperiseringen utöver sina avtalsmässiga förpliktelser, i syfte att minska möjliga eller faktiska förluster för andra parter.

Om ett institut ger stöd i strid med första stycket, ska fortsättningsvis kapitalkrav beräknas för de värdepapperiserade exponeringarna som om ingen värdepapperisering har skett. Institutet ska även skyndsamt göra en anmälan till Finansinspektionen, som kan komma att besluta om åtgärder.

20 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering

Regler som avser alla värdepapperiseringar

1 § För varje position i en värdepapperisering ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom att exponeringsbeloppet enligt 6 § multipliceras med den riskvikt som gäller för positionen.

2 § Om exponeringen omfattar olika trancher i en värdepapperisering ska den för varje tranch betraktas som en separat position i värdepapperiseringen.

Om ett institut har två eller fler överlappande värdepapperiseringspositioner ska det, i den utsträckning som dessa överlappar varandra, endast beräknas riskvägt exponeringsbelopp för den position eller del av en position som ger det högsta beloppet.

Med överlappning avses att positionerna helt eller delvis innebär en exponering för samma risk på ett sådant sätt att det inom ramen för överlappningen endast är fråga om en enda exponering.

Allmänna råd

Överlappande positioner kan till exempel uppkomma när det för en viss värdepapperisering finns två olika likviditetsfaciliteter som helt eller delvis täcker samma trancher och det är oklart vilken som kan komma att bli utnyttjad i det konkreta fallet. Om de överlappande positionerna innehas av skilda institut måste båda kapitaltäcka risken, men om positionerna innehas av samma institut behöver risken inte kapitaltäckas dubbelt.

3 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en position i en värdepapperisering får institutet tillgodoräkna sig kreditriskskydd enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3.

4 § Ett institut får, för en position i en värdepapperisering som skulle ges 1.250 % riskvikt, som ett alternativ till att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den positionen, dra av exponeringsbeloppet från kapitalbasen. I detta avseende får institutet tillgodoräkna sig säkerheter på ett sätt som är förenligt med 3 §.

Om en originator eller medverkande institut tillämpar första stycket ska 12,5 gånger det belopp som dragits av reducera det belopp som enligt 5 § anges som det maximala riskvägda exponeringsbelopp som behöver beräknas.

5 § För originatorn eller medverkande institut får de riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i en värdepapperisering begränsas till det riskvägda exponeringsbelopp som skulle ha beräknats för de värdepapperiserade exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats. I detta sammanhang gäller en antagen tillämpning av 150 % riskvikt på alla oreglerade poster och högriskposter bland de värdepapperiserade exponeringarna.

6 § Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering inom balansräkningen ska vara dess nettobokföringsvärde.

Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering i form av åtaganden utanför balansräkningen ska vara dess nominella värde multiplicerat med en konverteringsfaktor enligt 22 kap.

Exponeringsbeloppet som uppstår till följd av ett derivatkontrakt ska beräknas enligt 18 kap.

Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelse om förtida amortering

Tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

7 § Utöver de riskvägda exponeringsbelopp som originatorn beräknar för sina positioner i en värdepapperisering ska denne beräkna ett riskvägt exponeringsbelopp både på originatorns andel och investerarnas andel enligt 8–17 §§ när det är fråga om rullande exponeringar inom ramen för en värdepapperisering som innehåller bestämmelser om förtida amortering.

Med rullande exponering avses en exponering vid vilken en kund inom överenskomna gränser kan variera det dragna beloppet, och med bestämmelse om förtida amortering avses en avtalsklausul, enligt vilken det krävs att investerarnas positioner ska lösas in före den förfalldag som ursprungligen angetts för de emitterade värdepapperen, om vissa särskilt angivna händelser inträffar.

Om värdepapperiseringen omfattar både rullande och icke-rullande exponeringar ska originatorn endast beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp på den del av den underliggande gruppen som innehåller rullande exponeringar.

8 § Den exponering för originatorn, som är knuten till rättigheterna avseende originatorns andel, ska inte betraktas som en position i en värdepapperisering, utan som en proportionell exponering mot de värdepapperiserade exponeringarna, som om dessa inte hade värdepapperiserats.

9 § Med originatorns andel avses exponeringsbeloppet av den nominella andel av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp som har överförts till en värdepapperisering, som bestämmer den andel av kontantflödena från kapitalåterbetalningar, räntor och andra anknutna belopp som inte är tillgängliga för utbetalningar till innehavare av positioner i värdepapperiseringen. För att i detta sammanhang räknas som originatorns andel får rättigheterna till beloppen inte vara efterställda investerarnas andel.

Med investerarnas andel avses exponeringsbeloppet av den nominella återstående andelen av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp.

Undantag från krav på tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

10 § Vid följande typer av värdepapperisering är originatorn undantagen från att beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt 7 §.

1. Värdepapperiseringar av rullande exponeringar där investerarna förblir fullständigt exponerade för låntagarnas alla framtida utnyttjanden, så att de underliggan-

de faciliteternas risk inte går tillbaka till originatorn efter det att en förtida amortering har utlöst.

2. Värdepapperiseringar där bestämmelser om förtida amortering endast utlöses av händelser som inte är relaterade till de värdepapperiserade tillgångarnas utveckling eller originatorns resultat, exempelvis betydande förändringar av skattelagar eller annan lagstiftning.

Beräkning av tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

11 § Det tillkommande riskvägda exponeringsbeloppet enligt 7 § ska bestämmas genom att investerarnas andel multipliceras med produkten av en riskuppsygnadsfaktor enligt 12–15 §§ och den vägda genomsnittliga riskvikt som skulle gälla för de värdepapperiserade exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats.

12 § När det gäller värdepapperiseringar av hushållsexponeringar som är oförbindliga och villkorslöst återkalleliga utan föregående uppsägning, och som omfattas av en bestämmelse om förtida amortering som utlöses av att nivån på överskottsmarginalen hamnar under ett angivet gränsvärde, ska institutet jämföra tremånadersgenomsnittet av överskottsmarginalen med den nivå där överskottet enligt avtalsvillkoren måste börja innehållas.

Om avtalsvillkoren inte kräver att överskottsmarginalen ska innehållas anses nivån där överskottsutbetalningen upphör vara 4,5 procentenheter högre än den nivå på överskottsmarginalen när en förtida amortering utlöses.

13 § Riskuppsygnadsfaktorn ska i dessa fall bestämmas enligt tabell 1 på basis av nivån på den faktiska genomsnittliga överskottsmarginalen under tre månader och hurvida den förtida amorteringen är kontrollerad eller icke-kontrollerad. I detta sammanhang ska en förtida amortering anses vara kontrollerad om följande villkor är uppfyllda.

1. Originatorn har en lämplig plan för att säkerställa tillgången till tillräckligt kapital och likviditet i händelse av en förtida amortering.
2. Originatorns andel och investerarnas andel av räntebetalningar, kapitalbelopp, utgifter, förluster och återvinningar fördelas under transaktionens löptid proportionellt på grundval av utestående fordringar vid en eller flera förbestämda tidpunkter per månad.
3. Amorteringsperioden bedöms vara tillräcklig för att 90 % av den totala utestående skulden (originatorns och investerarnas andelar) i början av den förtida amorteringsperioden ska hinna betalas tillbaka eller redovisas som fallerad.
4. Återbetalningstakten är inte snabbare än vad den skulle ha varit vid rak amortering under den period som anges i 3.

Tabell 1

	Värdepapperiseringar med kontrollerad förtida amortering	Värdepapperiseringar med icke-kontrollerad förtida amortering
<i>Tremånaders genomsnittlig överskottsmarginal</i>	Riskuppsygnadsfaktor	Riskuppsygnadsfaktor
Över nivå A	0 %	0 %
Nivå A	1 %	5 %
Nivå B	2 %	15 %
Nivå C	10 %	50 %
Nivå D	20 %	100 %
Nivå E	40 %	100 %

Med "nivå A" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 133 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 100 % av den nivån.

Med "nivå B" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 100 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 75 % av den nivån.

Med "nivå C" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 75 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 50 % av den nivån.

Med "nivå D" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 50 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 25 % av den nivån.

Med "nivå E" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 25 % av den nivå där överskott måste börja innehållas.

14 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om kontrollerad förtida amortering ska en riskuppsygnadsfaktor om 90 % genomgående tillämpas.

15 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om icke-kontrollerad förtida amortering, ska en riskuppsygnadsfaktor om 100 % genomgående tillämpas.

Maximalt riskvägt exponeringsbelopp

16 § För en originator som ska beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp enligt 7 § får summan av det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel och det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 7 § begränsas till att motsvara det största av

1. det riskvägda exponeringsbelopp som har beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel, eller
2. de riskvägda exponeringsbeloppen som skulle ha beräknats avseende de värdepapperiserade exponeringarna, om de inte hade värdepapperiserats, till ett belopp som motsvarar investerarnas andel.

17 § I förekommande fall ska det avdrag som enligt 3 kap. 2 § andra stycket 3 i kapitaltäckningslagen ska göras för nettovinst som uppkommer till följd av kapitalisering av framtida inkomster inte beaktas inom ramen för det maximala belopp som anges i 16 §.

21 kap. Riskvikter

1 § När riskvikten för en position i en värdepapperisering kan bestämmas på grundval av extern kreditvärdering får riskvikten ges med utgångspunkt i positionens kreditkvalitetssteg enligt reglerna om användning av extern kreditvärdering i avsnitt E. I annat fall ska positionen ges riskvikt enligt 3 §.

2 § En position med extern kreditvärdering i en värdepapperisering får ges riskvikt enligt tabell 2 eller – om det är fråga om en kortfristig kreditvärdering – enligt tabell 3.

Tabell 2 Positioner med kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	Övriga kvalitetssteg
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	350 %	1.250 %

Tabell 3 Positioner med kortfristig kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	Övriga kvalitetssteg
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	1.250 %

3 § Om förfarandet enligt 4 § inte kan tillämpas ska en position utan kreditvärdering ges 1.250 % riskvikt.

4 § En position utan kreditvärdering får ges en riskvikt på grundval av den vägda genomsnittliga riskvikt som skulle ha tillämpats på de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, förutsatt att sammansättningen av gruppen av värdepapperiserade exponeringar alltid är känd för institutet.

Den vägda genomsnittliga riskvikten ska multipliceras med en koncentrationsfaktor som ska vara lika med summan av de nominella beloppen på alla trancherna dividerad med summan av de nominella beloppen på de trancher som är efterställda eller likställs med den tranch i vilken positionen hålls, inklusive den berörda tranchen. Resultatet får inte vara en riskvikt som överstiger 1.250 % eller som är lägre än någon riskvikt som är tillämplig på en tranch med en högre prioritet och som har en kreditvärdering.

Vissa positioner i ett ABCP-program

5 § Om villkoren i 6 § är uppfyllda får institutet, med förbehåll för möjligheten att tillämpa en mer fördelaktig behandling enligt 7 § när det gäller positioner i ett ABCP-program, tillämpa en riskvikt som är den högsta av

1. 100 %, eller
2. den högsta riskvikt som skulle ha tillämpats på någon av de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1.

6 § För att 5 § ska få tillämpas måste följande villkor vara uppfyllda.

1. Positionen ska vara i en tranch som ekonomiskt sett är i ett andra förlustläge eller bättre, och första förlustranchen måste ge påtaglig kreditförstärkning till tranchen i andra förlustläge.
2. Positionens kvalitet ska minst motsvara kreditkvalitetssteg 3.
3. Institutet får inte inneha någon position i den tranch som är i första förlustläge.

Positioner i likviditetsfaciliteter som kan anses representera särskilt låg risknivå

7 § Riskvikten för en position i en likviditetsfacilitet som kan anses representera särskilt låg risknivå ska vara den högsta riskvikt som skulle ha tillämpats på någon av de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1.

En likviditetsfacilitet ska anses representera en särskilt låg risknivå om följande villkor är uppfyllda:

1. facilitetens dokumentation ska klart identifiera och begränsa de omständigheter under vilka faciliteten får tas i anspråk,
2. faciliteten får inte kunna tas i anspråk för att tillhandahålla kreditstöd genom att täcka förluster som redan uppstått vid tiden för utnyttjandet, till exempel genom att tillhandahålla likvida medel avseende exponeringar som fallerat vid tiden för utnyttjandet eller genom att förvärva tillgångar till ett pris som är högre än det verkliga värdet,
3. faciliteten får inte användas för att tillhandahålla varaktig eller regelbunden finansiering av värdepapperiseringen,
4. återbetalning av utnyttjande av faciliteten ska inte vara efterställd investerarens fordringar, annat än när det gäller fordringar som uppstår avseende ränte- eller valutaderivat eller avgifter eller liknande kostnader och den får inte heller kunna efterges eller uppskjutas,
5. faciliteten får inte längre kunna utnyttjas när alla tillämpliga kreditförstärkningar som den omfattas av är uttömda, och
6. faciliteten måste omfattas av en bestämmelse som leder till en automatisk minskning av det belopp som kan tas i anspråk med beloppet av de exponeringar som har fallerat, eller när gruppen av värdepapperiserade exponeringar består av instrument med kreditvärdering, till att faciliteten upphävs om gruppens genomsnittliga kvalitet faller under kreditkvalitetssteg 3.

22 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen

1 § Åtaganden utanför balansräkningen ska som huvudregel ges en konverteringsfaktor på 100 %.

2 § Likviditetsfaciliteter som uppfyller villkoren i 21 kap. 7 § andra stycket ska ges en konverteringsfaktor på 20 % om den ursprungliga löptiden är högst ett år och 50 % om den är över ett år.

3 § Likviditetsfaciliteter enligt 2 § som endast får tas i anspråk vid en allmän störning på marknaden får ges en konverteringsfaktor på 0 %. En allmän störning på marknaden ska anses föreligga om mer än ett specialföretag för värdepapperisering avseende skilda transaktioner inte kan förnya förfallande certifikat och denna oförmåga inte är en följd av en försämrning av specialföretagets eller de värdepapperiserade exponeringarnas kreditkvalitet.

4 § Likviditetsfaciliteter enligt 2 § som är villkorslöst återkalleliga får ges en konverteringsfaktor på 0 %, förutsatt att återbetalning av utnyttjanden av faciliteterna har högre prioritet än några andra fordringar på kontantflödena från de värdepapperiserade exponeringarna.

Underavsnitt G3 Kreditriskkydd när schablonmetoden för kreditrisk används

23 kap. Kreditriskkydd

1 § Ett institut som avser att tillgodoräkna sig effekten av kreditriskkydd vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp ska tillämpa detta underavsnitt.

2 § Institutet får endast tillgodoräkna sig effekten från skydd som är medräkningsbara. Skydd är medräkningsbara om formen är godtagbar och om institutet uppfyller de särskilda kraven på hanteringen av respektive form av skydd.

3 § Om skyddet inte täcker hela risken i en exponering och eventuella förluster inte delas proportionellt, ska reglerna om värdepapperisering tillämpas.

Allmänna råd

Ett grundläggande drag i värdepapperiseringar är att det är fråga om en struktur där två eller flera parter delar den kreditrisk som härrör från en eller flera angivna exponeringar på ett sätt som inte är proportionellt mot storleken av parternas nominella positioner. Ett exempel på en sådan struktur är när ett institut köper en garanti som inte täcker hela exponeringen och där institutet och garantitutfärdaren innehar olika riskpositioner.

4 § Om det för en enskild exponering finns fler än en typ av kreditriskkydd som är medräkningsbart ska institutet fördela exponeringen på de olika typerna av kreditriskkydd. Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas separat för varje del.

24 kap. Garantier och kreditderivat

1 § Garantier och kreditderivat är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2 § och institutet uppfyller hanteringskraven i 13 §.

Godtagbara garantier och kreditderivat

2 § Garantier och kreditderivat är godtagbara om de är utfärdade av kvalificerade utfärdare av skydd enligt 3 § och uppfyller villkoren enligt 4–12 §§.

Kvalificerade utfärdare

3 § Kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat är utfärdare vars åtaganden hänförs till någon av följande exponeringsklasser:

1. exponeringar mot stater och centralbanker,
2. exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter,
3. exponeringar mot offentliga organ som behandlas som stater och centralbanker eller institut,

4. exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker,
5. exponeringar mot internationella organisationer, eller
6. institutsexponeringar.

Vidare ska företag som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 2 eller bättre anses vara kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat. Detta gäller även företag som ingår i samma koncern som institutet.

Godtagbara former av skydd

4 § För att en garanti eller ett kreditderivat ska ge ett godtagbart skydd, ska följande krav vara uppfyllda:

1. skyddet är direkt,
2. skyddet omfattar tydligt definierade fordringar som ska kunna identifieras, och
3. avtalet om skydd är juridiskt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

5 § Avtalet om skydd får inte innehålla något villkor som är utanför institutets kontroll och innebär att

1. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet får ha en ensidig rätt att återkalla skyddet,
2. kostnaden för skyddet ökar till följd av en försämrad kvalitet på den skyddade tillgången,
3. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet inte längre är skyldig att betala, utan oskäligt dröjsmål, om gäldenären inte betalar i tid, eller
4. det är möjligt för garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet att förkorta giltighetstiden för garantin eller kreditderivatet,

Dessutom gäller följande:

1. Skydd i form av garantier ska uppfylla villkoren i 7 §.
2. Skydd i form av kreditderivat ska uppfylla villkoren i 8–12 §§.

6 § För att en återgaranti, dvs. en garanti som garanterar en annan garanti, ska vara godtagbar ska följande krav vara uppfyllda:

1. Utfärdaren av återgarantin är en motpart vars åtaganden hänförs till någon av följande exponeringsklasser:
 - a) stater och centralbanker,
 - b) kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter,
 - c) offentliga organ som behandlas som stater och centralbanker eller institut, eller
 - d) multilaterala utvecklingsbanker som ges 0 % riskvikt.
2. Återgarantin täcker alla aspekter av kreditrisken i exponeringen (inte enbart motpartsrisken, utan även t.ex. utspädningsrisk och transfereringsrisk).
3. Den direkta garantin uppfyller villkoren i 4–5 §§.
4. Återgarantin uppfyller villkoren i 4–5 §§, förutom att skyddet inte behöver vara direkt.

En återgaranti som inte uppfyller kravet i första stycket 1 får godtas om återgarantin i sin tur har en direkt garanti som uppfyller det kravet, förutsatt att övriga villkor i första stycket är uppfyllda.

Institutet ska anmäla till Finansinspektionen att det har en återgaranti innan institutet beaktar den vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp. I anmälan ska institutet intyga att återgarantin uppfyller kraven i första stycket samt att det inte finns något som talar för att återgarantin är sämre än en direkt garanti från utfärdaren. Om institutet har flera återgarantier från samma utfärdare behöver institutet, om villkoren i återgarantierna är likartade, endast göra en anmälan för varje utfärdare.

Specifika villkor för garantier

7 § Vid utebliven betalning ska institutet ha rätt att, utan oskäligt dröjsmål, rikta krav på betalning av förfallna belopp mot utfärdaren av skyddet utan att först behöva kräva gäldenären.

Detta krav behöver inte vara uppfyllt i fråga om återgarantier som är godtagbara enligt 6 §, eller garantier utfärdade av kreditgarantiföreningar eller de garantigivare som anges i 6 §, under förutsättning att något av följande villkor är uppfyllda:

1. kontraktsvillkoren ger institutet rätt att utan oskäligt dröjsmål få en preliminär utbetalning som motsvarar en välgrundad uppskattning av det belopp som utgör den garanterade andelen av institutets förväntade ekonomiska förlust, inklusive förluster till följd av uteblivna betalningar för ränta och andra belopp som låntagaren är skyldig att betala, eller
2. institutet kan styrka att de förlustskyddande effekterna, däribland förluster till följd av uteblivna betalningar som låntagaren är skyldig att betala uteblir, rättfärdigar en sådan hantering.

Garantier som skyddar exponeringar med säkerhet i bostadsfastighet eller bostadsrätt är godtagbara även i de fall då perioden innan institutet kan kräva betalning av utfärdaren är upp till 24 månader.

Specifika villkor för kreditderivat

8 § Kreditderivat av följande typ är godtagbara:

1. kreditswapp,
2. totalavkastningsswapp, och
3. kreditlänkad obligation, med det belopp som är inbetalt.

Även finansiella instrument som är sammansatta av, eller är ekonomiskt likvärdiga med, dessa typer av kreditderivat är godtagbara.

En totalavkastningsswapp är inte godtagbar om institutet bokför nettobetalningarna från detta kreditderivat som en intäkt, men inte tar upp motsvarande värdeminskning hos den tillgång som kreditderivatet skyddar som en kostnad.

9 § De händelser som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (utlösande händelser) ska minst omfatta:

1. gäldenärens underlåtenhet att betala förfallna belopp,
2. gäldenären ställer in betalningarna eller går i konkurs, och
3. anstånd för gäldenären att betala förfallna amorteringar och räntor eller annan ändring av betalningsvillkoren som medför en ekonomisk förlust för institutet.

Om gäldenären enligt den underliggande skuldförbindelsen har möjlighet att få anstånd med att betala förfallna belopp under en viss period, får definitionen av den utlösande händelsen enligt första stycket 1 ta hänsyn till denna period.

Om de utlösande händelserna inte omfattar det som avses i första stycket 3 får kreditderivatet ändå beaktas, men det skyddade beloppet ska reduceras enligt 16 §.

Det ska klart framgå vem eller vilka som avgör om en utlösande händelse har inträffat. Detta avgörande får inte endast vila på utfärdaren av skydd. Köparen av skydd ska ha både rätt och möjlighet att informera utfärdaren av skydd om en utlösande händelse inträffar.

10 § För kreditderivat med kontantavräkning ska institutet ha etablerade rutiner för att uppskatta en förlust på ett tillförlitligt sätt. En bestämd period ska fastställas under vilken institutet har möjlighet att inhämta värderingar av referensexponeringen efter det att den utlösande händelsen har inträffat.

Om kontantavräkning är villkorad av att köparen av skyddet överför referensexponeringen till utfärdaren av skyddet, ska avtalet innebära att ett eventuellt krav på samtycke till en sådan överföring inte oskäligt fördröjer överföringen.

11 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda är kreditderivatet godtagbart, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen avser samma motpart.
2. Referensexponeringen är rankad lika med eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.

3. Det finns sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t. ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även på referenstillgången.

12 § Om institutet skapar en intern säkring med kreditderivat på så vis att det säkrar kreditrisken hos en exponering som hänförs till övrig verksamhet med ett kreditderivat i handelslagret, ska kreditrisken i handelslagret föras över till en extern motpart av det slag som anges i 3 § för att skyddet ska vara godtagbart.

Hanteringskrav

13 § Institutet ska ha fastställda riktlinjer för användningen av garantier och kreditderivat som ansluter till institutets övergripande strategi för riskhantering. Institutet ska ha rutiner och system för att följa upp och hantera eventuella koncentrationer av kreditrisk som uppkommer på grund av dessa skydd.

Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat

14 § När ett medräkningsbart kreditderivat finns för en exponering får gäldenärens riskvikt bytas ut mot skyddsutfärdarens riskvikt för det skyddade beloppet.

När en garanti finns för en exponering får gäldenärens riskvikt bytas ut mot skyddsutfärdarens riskvikt för det skyddade beloppet enligt 11–13 §§ kapitaltäckningsförordningen.

När institutet har en garanti eller kreditderivat för åtaganden utanför balansräkningen ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor.

Allmänna råd

Exempel

Antag att institutet har ett åtagande utanför balansräkningen som uppgår till 100 kronor. Åtagandet har en konverteringsfaktor på 75 %. Institutet har en garanti för åtagandet på 75 kronor. Först beräknas hur stor del av åtagandet som är skyddad av garantin och hur stor del som inte har något skydd. Garantin täcker 75 % av åtagandet, det vill säga 75 kronor. Resterande 25 kronor har därmed inget skydd. När dessa beräkningar är utförda appliceras konverteringsfaktorn.

Exponeringsbeloppet för den skyddade delen blir då 56,25 (= 75×75 %). Detta belopp får ges samma riskvikt som garantiutfärdaren. Exponeringsbeloppet för den oskyddade delen av åtagandet blir 18,75 (= 25×75 %).

15 § Med det skyddade beloppet avses det belopp som utfärdaren av skyddet åtagit sig att maximalt betala, reducerat med de justeringar som anges i denna paragraf.

Om skyddet inte täcker alla typer av betalningar som kan uppstå till följd av exponeringen ska det skyddade beloppet justeras för att ta hänsyn till detta.

Om skyddet är uttryckt i en annan valuta än den direkta exponeringen ska det skyddade beloppet sättas ned med faktorn H_{fx} . H_{fx} ska bestämmas enligt 25 kap. 20–44 §§.

16 § Om ett kreditderivat enligt kontraktsvillkoren inte utlöses av att gäldenären fått ett anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor eller annan ändring av betalningsvillkoren som medför en ekonomisk förlust ska, i de fall skyddet inte överskrider exponeringsbeloppet, det skyddade beloppet reduceras med 40 %. Om skyddet överskrider exponeringsbeloppet får det skyddade beloppet högst anses motsvara 60 % av exponeringsbeloppet.

17 § Om ett kreditderivat finns som avser flera exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när den första exponeringen fallerar får institutet tillgodoräkna sig skydd för den exponering som i frånvaro av skydd skulle ge upphov till det lägsta riskvägda exponeringsbeloppet, under förutsättning att skyddet minst täcker exponeringen.

Om ett kreditderivat finns som avser flera exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när det n :te fallissemanget inträffar, får institutet tillämpa den metod som anges i första stycket anpassad på lämpligt sätt, förutsatt aningen att annat skydd har erhållits för fallissemangen 1 till $n-1$ eller att $n-1$ fallissemang redan har inträffat.

18 § Om det är löptidsobalans, det vill säga när kreditriskskyddets återstående löptid är kortare än den skyddade exponeringens återstående löptid, får kreditriskskyddet inte beaktas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp om kreditriskskyddets återstående löptid är mindre än tre månader eller om den ursprungliga löptiden är mindre än ett år.

19 § Med den skyddade exponeringens återstående löptid avses tiden fram till dess att gäldenären enligt avtalet ska ha uppfyllt sina förpliktelser. Den återstående löptiden ska dock aldrig anses vara längre än fem år.

20 § Med kreditriskskyddets återstående löptid avses, om inte annat följer av denna paragraf, tiden fram till den tidigaste tidpunkt då skyddet löper ut eller kan sägas upp.

Om säljaren av kreditriskskyddet har möjlighet att säga upp avtalet, ska skyddets återstående löptid anses vara tiden fram till det tidigaste datum då denna möjlighet kan utnyttjas.

Om köparen av kreditriskskyddet har rätt att säga upp avtalet, och de ursprungliga avtalsvillkoren är utformade så att det ger köparen incitament att säga upp skyddet i förtid, ska skyddets återstående löptid anses vara tiden fram till det tidigaste datum när denna möjlighet kan utnyttjas.

För kreditderivat som utfaller till betalning utan hänsyn till att det för den skyddade tillgången kan finnas en period för anstånd med betalning innan ett fallissemang ska ha ansetts inträffat, ska en reducering av den återstående löptiden göras motsvarande längden på perioden för anståndet.

21 § Om det föreligger löptidsobalans ska det skyddade beloppet reduceras genom att det multipliceras med följande uttryck:

$$(t - 0,25)/(T - 0,25),$$

där

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till 7.

22 § Medräkningsbara kreditlänkade obligationer emitterade av institutet får hanteras som kontantsäkerhet enligt 25 kap.

25 kap. Finansiella säkerheter

1 § Säkerheter är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–4 §§ och institutet uppfyller hanteringskraven enligt 5–9 §§.

Godtagbara finansiella säkerheter

2 § Följande finansiella säkerheter är godtagbara:

1. Kontanta medel insatta hos institutet och kontantliknande instrument i eget förvar emitterade av institutet.
2. Räntebärande värdepapper hänförliga till exponeringsklassen stater och centralbanker och som har en extern kreditvärdering eller kreditvärdering av exportkreditorgan som motsvarar kreditkvalitetssteg 4 eller bättre.
3. Räntebärande värdepapper som emitterats av kommuner och därmed jämförliga samfälligheter, delstater, myndigheter eller offentliga organ som får behandlas på samma sätt som exponeringar mot den egna staten.
4. Räntebärande värdepapper som dels är emitterade av en multilateral utvecklingsbank eller internationell organisation, dels ges 0 % riskvikt.

5. Räntebärande värdepapper som dels är emitterade av institut eller annan juridisk person, dels har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för den relevanta typen av motpart.
6. Räntebärande värdepapper emitterade av kommuner och därmed jämförliga samfälligheter som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
7. Räntebärande värdepapper emitterade av offentliga organ som ges samma riskvikt som institutsexponeringar och som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
8. Räntebärande värdepapper emitterade av en multilateral utvecklingsbank men som inte ges 0 % riskvikt, men som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
9. Räntebärande värdepapper som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitet 3 eller bättre för kortfristiga exponeringar.
10. Aktier och konvertibler som ingår i någon av de index som anges i bilaga 5.
11. Guld.

Utöver ovan nämnda säkerheter är finansiella säkerheter godtagbara enligt vad som anges i 13 kap. 80 §.

3 § Räntebärande värdepapper emitterade av kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag men som inte har extern kreditvärdering, är ändå godtagbara om följande villkor är uppfyllda.

1. De omsätts på en reglerad marknad.
2. De är inte efterställda.
3. Om det finns andra räntebärande värdepapper emitterade av samma motpart och med samma prioritet, för vilka det finns en extern kreditvärdering, ska samtliga dessa räntebärande värdepappers externa kreditvärderingar motsvara kreditkvalitet 3 eller bättre.
4. Institutet har ingen information som tyder på att det räntebärande värdepapperets likviditet är otillräcklig. (FFFS 2008:13)

4 § Fondandelar är godtagbara om följande villkor är uppfyllda:

1. Fondandelarnas pris uppdateras och offentliggörs dagligen.
2. Fondbestämmelserna tillåter endast att fonden investerar i värdepapper som anges i 2–3 §§. Detta hindrar dock inte att fonden använder derivatinstrument för att skapa riskskydd för investeringar i sådana värdepapper.

Hanteringskrav

5 § Det får inte finnas en väsentlig positiv korrelation mellan motpartens kreditvärdighet och värdet på säkerheten.

Värdepapper emitterade av motparten eller av andra företag inom samma koncern som motparten är inte medräkningsbara. Säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser, enligt 16 kap. 35–36 §§, emitterade av motparten är dock medräkningsbara om de ställs som säkerhet inom ramen för en återköpstransaktion och om obligationerna uppfyller villkoret i första stycket.

6 § Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Då säkerheten förvaras hos en tredje part ska institutet vidta nödvändiga åtgärder för att se till att denna part avskiljer säkerheten från sina egna tillgångar.

7 § Säkerhetsupplåtelsens former ska dokumenteras, inklusive rutinerna för att snabbt kunna realisera säkerheterna.

Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer och volymer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet.

8 § Institutet ska ha väl fungerande rutiner och processer för att kontrollera de risker som uppkommer på grund av användningen av säkerheter, däribland följande:

1. Risk för uteblivet eller reducerat kreditriskskydd, exempelvis risken att institutet inte omgäende kan förfoga över säkerheten eller inte omgäende kan realisera den.
2. Risk för felaktiga värderingar.
3. Koncentrationsrisk, som uppkommer på grund av användningen av finansiella säkerheter, och dess påverkan på institutets samlade riskprofil.

9 § Institutet ska göra en ny marknadsvärdering av säkerheten när det finns skäl att anta att dess värde väsentligen förändrats, dock minst var sjätte månad.

Effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter

10 § Om det är löptidsobalans, det vill säga när kreditriskskyddets återstående löptid är kortare än den skyddade exponeringens återstående löptid, ska institutet ta hänsyn till 15 eller 21 § vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

11 § Institutet kan bortse från eventuell löptidsobalans om följande krav är uppfyllda:

1. Den skyddade exponeringen och säkerheten värderas dagligen.
2. Avtalet om säkerställande anger att säkerheter ska levereras utan skäligen fördröjning om ett underskott av säkerheter uppstått.
3. Om den finansiella säkerheten utgörs av ett räntebärande värdepapper ska avtalet om säkerställande innebära att om värdepapperet förfaller ska likviden inbetalas till ett konto hos institutet som motparten inte kan disponera utan institutets medgivande.

12 § Med den skyddade exponeringens återstående löptid avses tiden fram till dess att gäldenären enligt avtalet ska ha uppfyllt sina förpliktelser. Löptiden ska dock aldrig anses vara längre än fem år.

13 § Med kreditriskskyddets återstående löptid avses, om inte annat följer av detta kapitel, tiden fram till den tidpunkt då skyddet tidigast löper ut eller kan sägas upp.

14 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp får institutet tillgodogöra sig medräkningsbara finansiella säkerheter antingen genom att tillämpa den förenklade metoden enligt 15–19 §§ eller den fullständiga metoden enligt 20–44 §§.

Den förenklade metoden för finansiella säkerheter

15 § Om institutet tillämpar den förenklade metoden måste skyddets återstående löptid åtminstone vara lika lång som exponeringens återstående löptid, annars får kreditriskskyddet inte beaktas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

16 § När en medräkningsbar finansiell säkerhet finns för en exponering får motpartens riskvikt bytas ut mot säkerhetsinstrumentets riskvikt för den del som täcks av säkerheten. Den nya riskvikten för den del av exponeringen som täcks av säkerheten ska dock vara minst 20 %, förutom när 17–19 §§ tillämpas.

När institutet har en finansiell säkerhet för åtaganden utanför balansräkningen, ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor, se även allmänna råd i 24 kap. 14 §.

Den del av exponeringen som inte täcks av säkerheten ska ges den riskvikt som skulle vara tillämplig på en exponering utan säkerhet mot motparten.

17 § Värdet för den finansiella säkerheten ska vara marknadsvärdet. En exponering som uppstår till följd av transaktioner som uppfyller villkoren i 23 § ska ges 0 % riskvikt till den del som täcks av säkerheten. Om motparten i transaktionen inte är en motpart enligt 23 § 8 a–f ska andelen ges 10 % riskvikt.

18 § Derivatkontrakt som marknadsvärderas dagligen och för vilka säkerhet ställts i form av kontanta medel insatta hos institutet eller kontantliknande instrument och där det inte förekommer någon valutaobalans, ska ges 0 % riskvikt till den del exponeringen täcks av säkerheten.

Om säkerhet ställts genom räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker som ges 0 % riskvikt, ska derivatkontrakten ges 10 % riskvikt.

Med räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker avses här även följande:

1. Räntebärande värdepapper som emitterats av kommuner och därmed jämförliga samfundligheter, delstater samt myndigheter som får behandlas på samma sätt som exponeringar mot den egna staten.
2. Räntebärande värdepapper som emitterats av multilaterala utvecklingsbanker som ges 0 % riskvikt.
3. Räntebärande värdepapper som emitterats av internationella organisationer som ges 0 % riskvikt.

19 § Om exponeringen och säkerheten är uttryckta i samma valuta får 0 % riskvikt ges om ett av följande villkor är uppfyllda:

1. Säkerheten är kontanta medel insatta hos institutet eller ett kontantliknande instrument.
2. Säkerheten utgörs av räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker som ges 0 % riskvikt och säkerhetens marknadsvärde har diskonterats med 20 %.

Vid tillämpning av första stycket 2 ska räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker anses innefatta sådana värdepapper som anges i 18 § tredje stycket.

Den fullständiga metoden för finansiella säkerheter

20 § I den fullständiga metoden för finansiella säkerheter ska institutet beräkna volatilitetsjusterade värden på exponeringsbeloppet och säkerheten för att avgöra i vilken utsträckning som säkerheten ska anses täcka exponeringen.

E_{osk} är den del av exponeringen som inte anses skyddad genom de ställda säkerheterna och beräknas enligt följande:

$$E_{osk} = \max\{0, (E_{VJ} - S_{VJ})\}$$

$$E_{VJ} = E^* \times (1 + H_E)$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_S - H_{fx})$$

S är säkerhetens marknadsvärde.

E^* är ett justerat exponeringsbelopp, där åtaganden utanför balansräkningen ingår, det vill säga utan beaktande av konverteringsfaktorer.

E_{VJ} och S_{VJ} är exponeringens respektive säkerhetens volatilitetsjusterade värde. Om det är löptidsobalans ska S_{VJ} justeras enligt 21 §.

H_E och H_S är faktorer för volatilitetsjustering av exponeringens respektive säkerhetens värde med hänsyn till förändringar i marknadspriser. Fortsättningsvis kommer både H_E och H_S att kallas H .

H_{fx} är faktor för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser.

Vid bestämning av de olika faktorerna för volatilitetsjusteringar får institutet antingen använda föreskrivna volatilitetsjusteringar enligt 23–33 §§ eller, efter medgivande av Finansinspektionen, egna estimat av volatilitetsjusteringar enligt 34–36 §§ och 44 §, om kraven i 37–43 §§ är uppfyllda.

21 § Om det är löptidsobalans ska värdet på säkerheten reduceras enligt följande formel:

$$S_{VJL} = S_{VJ} \times (t - 0,25) / (T - 0,25)$$

där

S_{VJL} är S_{VJ} justerad för att det föreligger löptidsobalans,

S_{VJ} är kreditriskskyddets värde enligt 20 §,

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till T .

S_{VJL} ska ersätta S_{VJ} i formeln för beräkningen av E_{osk} i 20 §.

Om kreditriskskyddets återstående löptid är mindre än tre månader eller om den ursprungliga löptiden är mindre än ett år, får inte kreditriskskyddet beaktas.

22 § Om det finns flera olika medräkningsbara finansiella säkerheter för en exponering ska faktorn för volatilitetsjustering vara ett vägt medelvärde av de faktorer som gäller för de enskilda säkerheterna. Som vikter används den andel av det samlade marknadsvärdet som varje enskild säkerhet representerar.

Tillämpning av föreskrivna volatilitetsjusteringar

23 § Volatilitetsjusteringen får sättas till 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Exponeringen och dess säkerhet är räntebärande värdepapper som emitterats av stater och centralbanker och som får ges 0 % riskvikt.
2. Exponeringen och dess säkerhet är uttryckta i samma valuta.
3. Transaktionens löptid är inte längre än en dag, alternativt att både exponeringen och säkerheten marknadsvärderas dagligen och att marginalsäkerhet ställs dagligen.
4. Institutet bedömer att tiden mellan den sista marknadsvärderingen och realiseringen av säkerheten, i det fall motparten inte fullföljer sitt åtagande att ställa marginalsäkerhet, inte överstiger fyra bankdagar.
5. Transaktionen clearas och avvecklas i ett clearing- och avvecklingssystem som har visats vara lämpligt för denna typ av transaktion.
6. Avtalet som reglerar transaktionen är ett av marknadens standardavtal för återköpstransaktioner och värdepapperslån.
7. Transaktionen får enligt avtalet avslutas omedelbart om motparten inte fullföljer sitt åtagande att leverera kontanter eller värdepapper eller att ställa säkerhet eller om motparten på annat sätt inte fullgör sina åtaganden.
8. Motparten är någon av följande:
 - a) Stater och centralbanker som ges 0 % riskvikt.
 - b) Kreditinstitut eller värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska institut.
 - c) Andra finansiella institut eller försäkringsbolag som ges 20 % riskvikt.
 - d) Fondbolag eller motsvarande utländska företag som enligt lag är skyldiga att uppfylla ett kapitalkrav.
 - e) Pensionsinstitut.
 - f) Clearingorganisation. (FFFS 2008:13)

24 § För kontanta medel insatta hos institutet och kontantliknande instrument i eget förvar som är emitterade av institutet behöver ingen volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset göras. Någon volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset behöver heller inte göras för kontanta medel utlånade av institutet.

25 § Värdena på H i 26–29 §§ gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdena för H räknas upp enligt 33 §.

26 § Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 2–4 ska volatilitetsjusteras enligt tabell 1.

Tabell 1

Hi %		<i>Realisationstid (liquidation period)</i>		
<i>Kreditkvalitetssteg</i>	<i>Återstående löptid i år</i>	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	≤ 1 år	0,707	0,5	0,354
1	> 1 år ≤ 5 år	2,828	2	1,414
1	> 5 år	5,657	4	2,828
2–3	≤ 1 år	1,414	1	0,707
2–3	> 1 år ≤ 5 år	4,243	3	2,121
2–3	> 5 år	8,485	6	4,243
4		21,213	15	10,607
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för kortfristiga exponeringar				
1		0,707	0,5	0,354
2–3		1,414	1	0,707

27 § Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 5–8 ska volatilitetsjusteras enligt tabell 2. Oavsett emittent ska de räntebärande värdepapper som avses i 3 § volatilitetsjusteras med utgångspunkt i kreditkvalitetssteg 2–3 enligt tabell 2.

Tabell 2

Hi %		<i>Realisationstid (liquidation period)</i>		
<i>Kreditkvalitetssteg</i>	<i>Återstående löptid i år</i>	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	< 1 år	1,414	1	0,707
1	> 1 år < 5 år	5,657	4	2,828
1	> 5 år	11,314	8	5,657
2–3	< 1 år	2,828	2	1,414
2–3	> 1 år < 5 år	8,485	6	4,243
2–3	> 5 år	16,971	12	8,485
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för kortfristiga exponeringar				
1		1,414	1	0,707
2–3		2,828	2	1,414

28 § Övriga typer av exponeringar eller medräkningsbara finansiella säkerheter ska volatilitetsjusteras enligt tabell 3.

Tabell 3

H_i %	Realisationstid (liquidation period)		
Typ av exponering eller säkerhet	20 dagar	10 dagar	5 dagar
Aktier inkluderade i något av de erkända index som anges i bilaga 5	21,213	15	10,607
Övriga godtagbara säkerheter	35,355	25	17,678
Guld	21,213	15	10,607

29 § För volatilitetsjustering av fondandelar som är medräkningsbara säkerheter ska ett vägt genomsnittligt H beräknas för de tillgångar i vilka fondföretaget har investerat. Vid justeringen ska realisationstiden för respektive transaktionstyp tillämpas. Om tillgångarna inte är kända för institutet ska institutet använda det högsta H som skulle gälla för någon av alla de tillgångar som är tillåtna enligt fondbestämmelserna.

30 § Faktorn för volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser, H_{fx} , anges i procent i tabell 4 och gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdet för H justeras enligt 33 §.

Tabell 4

Realisationstid		
20 dagar	10 dagar	5 dagar
11,314	8	5,657

31 § För OTC-derivat ska volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser göras då säkerhetens valuta skiljer sig från avvecklingsvalutan.

För OTC-derivat som institutet har medräkningsbara nettningsavtal för ska volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser göras om säkerhetens valuta skiljer sig från nettningsavtalets avvecklingsvaluta. Även om nettningsavtalet omfattar transaktioner i flera olika valutor behöver endast en volatilitetsjustering göras.

32 § Den realisationstid som ska användas för att bestämma H respektive H_{fx} är följande:

1. 5 bankdagar för värdepapperslån och för återköpstransaktioner som inte innefattar överföring av råvaror eller garanterar äganderätt till råvaror,
2. 10 bankdagar för andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner än de som nämns i 1,
3. 20 bankdagar för övriga exponeringar.

33 § Om institutet inte marknadsvärderar sina säkerheter och exponeringar dagligen ska H och H_{fx} som anges i 26–30 §§ räknas upp enligt följande formel:

$$H_i = H_M \sqrt{\{N_R + (T_M - 1)\} / T_M}$$

H_i är faktorn för den slutliga volatilitetsjusteringen efter justering för frekvensen hos institutets marknadsvärdering. Det är detta värde som ska användas i beräkningen i 20 §.

H_M är den volatilitetsjustering som anges i 26–30 §§.

N_R avser det antal bankdagar som går mellan varje värdering.

T_M är realisationstiden för det aktuella värdepappret enligt 32 §.

Tillämpning av egna estimat av volatilitetsjusteringar

34 § Institutet får, efter medgivande av Finansinspektionen, beräkna egna estimat av H för förändringar i marknadsvärdet hos säkerheter och exponeringar.

För räntebärande värdepapper som har en kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre får institutet beräkna H gruppvis för olika kategorier av värdepapper. Vid kategoriseringen ska institutet ta hänsyn till värdepapperens utfärdare, kreditvärdering, återstående löptid och modifierade duration. Värdet på H ska vara representativt för värdepapperen inom respektive kategori.

För andra värdepapper ska H beräknas individuellt.

35 § Institutet ska beräkna H_{fx} för förändringar i valutakurser för varje aktuellt valutapar.

36 § Vid beräkningen av H och H_{fx} får institutet inte ta hänsyn till någon korrelationseffekt mellan exponeringen, säkerheten och/eller växelkurserna.

Kvantitativa krav

37 § Volatilitetsjusteringarna ska beräknas med ett ensidigt konfidensintervall på 99 %.

38 § Vid beräkningarna ska realisationstiden sättas enligt 32 §. Om institutet använder en längre realisationstid än vad som anges i 32 § i sin interna riskhantering så ska den interna realisationstiden användas.

39 § Volatilitetsjusteringarna får beräknas baserat på andra realisationstider än de som anges i 32 §. Då måste dock institutet i efterhand räkna upp eller ned dem enligt följande formel:

$$H_M = H_N \sqrt{T_M / T_N}$$

H_M är faktorn för volatilitetsjusteringen efter korrigering för avvikande realisations-tid. Det är detta värde som ska användas i beräkningen i 20 §.

T_M är realisationstiden för det aktuella värdepappret enligt 32 §.

T_N är den realisationstid som beräkningen av volatilitetsjusteringen ursprungligen baserades på.

H_N är den faktorn för volatilitetsjustering som baseras på realisationstiden T_N .

40 § Om instrumentets likviditet är sådan att realisationstiden sannolikt överstiger de frister som anges i 32 § ska realisationstiden sättas till ett passande högre värde.

41 § Estimaten av volatilitetsjusteringarna ska baseras på en historisk observationsperiod som uppgår till minst ett år. Om ett institut använder en metod där indata viktas måste den effektiva observationsperioden vara minst ett år, det vill säga den genomsnittliga vägda tiden för de individuella observationerna får inte understiga sex månader.

Den historiska observationsperioden, och därmed volatilitetsjusteringarna, ska uppdateras minst var tredje månad eller vid varje väsentlig förändring av marknadsförhållandena.

Finansinspektionen kan besluta att en kortare historisk observationsperiod än ett år ska användas om prisvolatiliteten har ökat kraftigt.

Institutet ska analysera om historiska data i vissa fall underskattar den potentiella volatiliteten, till exempel vid fasta/låsta växelkurser. I sådana fall ska institutet beräkna volatilitetsjusteringen baserat på stressscenarier.

Kvalitativa krav

42 § Institutet ska använda de på egna estimat grundade volatilitetsjusteringarna i den dagliga riskhanteringen, inklusive hanteringen av interna limiter.

43 § Institutet ska ha fastställt ett styrdokument eller motsvarande som utförligt och fullständigt redogör för institutets rutiner för beräkningen av volatilitetsjusteringar och hur dessa integreras i den dagliga riskhanteringen.

Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, genomföra en granskning av sina rutiner, metoder och system för beräkning av volatilitetsjusteringar. Minst en gång om året ska institutet se över hela systemet.

Uppräkning av volatilitetsjustering

44 § Om institutet inte marknadsvärderar sina säkerheter och exponeringar dagligen ska H och H_{rx} , som anges i 26–30 §§ räknas upp enligt 33 §.

26 kap. Avtal om nettoberäkning

1 § Bilateral avtal om nettoberäkning är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–6 §§ och institutet uppfyller hanteringskraven enligt 7–11 §§.

Godtagbara avtal om nettoberäkning

2 § Avtalet ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner. Avtalet ska göra det möjligt för den part som inte har fallerat att vid en utlösande händelse utan dröjsmål avbryta och avräkna alla kontrakt som täcks av avtalet. De utlösande händelserna ska inkludera motpartens insolvens eller konkurs.

Avtalet ska ge upphov till en enda förpliktelse som omfattar alla i avtalet ingående fordringar/skulder som omfattas av nettoberäkning så att, om institutet eller motparten inte fullgör sina betalningsskyldigheter, försätts i konkurs, träder i likvidation, blir föremål för offentligt ackord eller inleder annat obeståndsförfarande, parts skyldighet endast avser nettosumman av fordringarna/skulderna.

Avtalet får inte innehålla villkor som innebär att en icke fallerad part endast behöver betala ett begränsat belopp eller inget belopp alls till den fallerade parten, även om den fallerade parten har en nettofordran på den andra parten.

3 § Institutet ska ha skriftliga och motiverade rättsutlåtanden som visar att överenskommen nettoberäkning med stor sannolikhet kommer att godtas av de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna i de relevanta jurisdiktionerna. Av rättsutlåtandena ska det framgå att även om ett avtal om nettoberäkning upphör med anledning av någon sådan händelse som anges i 2 §, skulle de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna vid en rättslig prövning med stor sannolikhet anse att institutets fordringar och förpliktelser begränsas till nettosumman av de positiva och negativa marknadsvärdena av samtliga i avtalet ingående kontrakt som omfattas av nettoberäkningen respektive begränsas till nettosumman av samtliga i avtalet ingående fordringar/skulder. Bedömningen av utgången av den rättsliga prövningen ska göras utifrån innehållet i

1. gällande rätt inom den jurisdiktion där parterna har sitt respektive säte och, om motpartens eller institutets åtagande gjorts genom en utländsk filial även enligt gällande rätt inom den jurisdiktion där filialen är belägen, enligt vad som anges i 4 §,
2. gällande rätt som enligt avtalet reglerar de individuella kontrakt och fordringar/skulder som omfattas av avtalet, och
3. gällande rätt som reglerar varje avtal eller överenskommelse som är nödvändig för att genomföra avtalet om nettoberäkning.

4 § Om parterna har ingått ett avtal om nettoberäkning i vilket flera utländska filialer inkluderas, ska rättsutlåtanden med den betydelse som anges i 3 § begäras in från samtliga jurisdiktioner där filialerna är belägna. Om det för någon av filialerna saknas möjlighet att få rättsutlåtande enligt 3 §, kan dock filialen ändå inkluderas i avtalet, under förutsättning att ett rättsutlåtande finns med innebörden att avtalet om nettoberäkning inte kommer att ogiltigförklaras i sin helhet enbart av det skälet att ett sådant avtal inte är juridiskt hållbart för de kontrakt och fordringar/skulder som ingås med en sådan filial. Avtal som inkluderar filial som är belägen inom jurisdiktion där avtalet om nettoberäkning inte är juridiskt bindande får inte beaktas.

5 § Ett rättsutlåtande enligt 3 § ska bland annat innehålla

1. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning och de kontrakt respektive fordringar/skulder som omfattas av avtalet inte strider mot lag, förordning eller domstolsavgörande i relevanta jurisdiktioner,

2. ett omnämmande av förekommande avtal om nettoberäkning och en hänvisning till nettoberäkningsbestämmelserna i varje sådant avtal, och
3. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning med stor sannolikhet skulle anses juridiskt bindande i de situationer som anges i 2 § inom relevanta jurisdiktioner, om åtgärder skulle komma att vidtas av en god man, likvidator, konkursförvaltare eller motsvarande i andra jurisdiktioner.

6 § Rättsutlåtande ska utfärdas av en extern oberoende juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området. Utlåtandet kan vara ställt antingen direkt till institutet eller till en organisation som står bakom det avtal om nettoberäkning som institutet använt sig av. Utlåtandet kan även vara en produkt av att ett flertal institut tillsammans, eller genom organisation som företräder instituten, sökt ett gemensamt rättsutlåtande beträffande ett bestämt avtal om nettoberäkning. Utlåtandet kan vara upprättat för olika slag av avtal om nettoberäkning.

Hanteringskrav

7 § Innan ett avtal om nettoberäkning första gången får påverka beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp, ska institutet anmäla till Finansinspektionen att det finns ett juridiskt bindande avtal om nettoberäkning.

Institutet ska intyga

1. att samtliga förutsättningar enligt 2 § är uppfyllda,
2. att institutet har rättsutlåtanden enligt 3–6 §§,
3. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna motpartsexponeringar på ett nettobelopp i stället för på ett bruttobelopp, och
4. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna den risk som uppkommer när motpartens kontrakt eller skuld upphör.

8 § Institutet ansvarar för dokumentation i varje enskilt fall av avtal om nettoberäkning och rättsutlåtande. Avtalen om nettoberäkning och rättsutlåtandena ska hållas samlade på ett överskådligt sätt.

9 § Institutet ska löpande kontrollera

1. att dess avtal om nettoberäkning är rättsligt hållbara när det gäller relevanta motparter, kontrakt, fordringar/skulder och jurisdiktioner, mot bakgrund av inträffade ändringar i lag och rättspraxis, och
2. att slutsatserna i erhållna rättsutlåtanden är rättsligt giltiga och att de inte är äldre än tolv månader.

Om ett rättsutlåtande är äldre än tolv månader, ska institutet begära in ett nytt rättsutlåtande där det framgår att slutsatserna i det tidigare utlåtandet alltjämt gäller.

10 § Om ett institut får veta att de behöriga myndigheterna i en motparts hemland anser att ett avtal om nettoberäkning inte är rättsligt hållbart enligt gällande rätt i det landet, får avtalet inte beaktas. Detta gäller oavsett innehållet i erhållna rättsutlåtanden.

11 § Om ett rättsutlåtande saknar någon uppgift av väsentlig betydelse för huruvida avtal om nettoberäkning är hållbara, ska institutet bedöma om det finns ett godtagbart avtal om nettoberäkning. Om institutet bedömer att kraven inte är uppfyllda får exponeringsbeloppet inte justeras.

Effekten av avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner

12 § Institut som tillämpar den fullständiga metoden för finansiella säkerheter enligt 25 kap. får ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner i enlighet med antingen den föreskrivna metoden enligt 14–15 §§ eller en intern metod enligt 16–24 §§. Institut som tillämpar en intern metod får även ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning för marginallån.

13 § De säkerheter som mottagits och de tillgångar som har lånats in inom ramen för avtalet om nettoberäkning ska vara godtagbara finansiella säkerheter enligt 25 kap. 2–4 §§.

Föreskriven metod

14 § Hanteringskraven i 25 kap. 5–9 §§ ska vara uppfyllda för de tillgångar som avtalet om nettoberäkning omfattar.

15 § För de återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner som omfattas av ett medräkningsbart avtal om nettoberäkning ska ett nettobelopp, E^* , ersätta de individuella exponeringsbeloppen för dessa transaktioner.

$$E^* = \max\{0, \Sigma E - \Sigma S + \Sigma T_{\text{net}} \times H_T + \Sigma E_{\text{fx}} \times H_{\text{fx}}\}$$

E^* kan alltså inte vara ett negativt belopp.

E avser exponeringsbeloppet för varje separat exponering utan hänsyn tagen till kreditriskskydd.

S avser marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom avtalet om nettoberäkning.

T_{net} avser beloppet av nettopositionen (oavsett om den är positiv eller negativ) för varje tillgångstyp. Med tillgångstyp avses här värdepapper som emitterats av samma juridiska person, har samma emissionsdatum, samma kontraktsvillkor och har samma realisationstid enligt 25 kap. 32 §.

H_T avser faktorn för volatilitetsjustering för förändringar i marknadsvärdet, H , för respektive tillgång och ska beräknas enligt 25 kap. 25–29 §§.

E_{fx} avser beloppet av nettopositionen (oavsett om den är positiv eller negativ) i varje valuta som inte är avvecklingsvalutan.

H_{fx} avser faktorn för volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser och ska beräknas enligt 25 kap. 30 §.

Intern metod

16 § Ett institut som fått medgivande att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen får tillämpa en intern metod för beräkning av nettobelopp om kraven i 18–21 §§ är uppfyllda.

17 § Ett institut som inte har medgivande att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen kan ansöka om Finansinspektionens medgivande att tillämpa den interna metoden. En förutsättning för medgivande är att kraven i 18–22 §§ är uppfyllda.

18 § Den interna metoden ska ge en uppskattning av den möjliga framtida värdeförändringen av det oskyddade exponeringsbeloppet ($\Sigma E - \Sigma S$).

19 § Vid beräkning av den möjliga värdeförändringen ska följande krav vara uppfyllda:

1. Beräkningen ska ske dagligen.
2. Ett ensidigt konfidensintervall på 99 % ska användas.
3. För återköpstransaktioner samt värdepappers- och råvarulån ska en realisationstid på tio dagar användas. För andra transaktioner ska en realisationstid på fem dagar användas.
4. Den effektiva historiska observationstiden ska uppgå till åtminstone ett år utom i de fall en kortare observationstid är motiverad till följd av en nyligen inträffad ökning av prisvolatiliteten.
5. De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad.

20 § Den interna metoden ska ta hänsyn till samtliga väsentliga riskfaktorer.

21 § Historiska korrelationer får utnyttjas inom och mellan de olika huvudsakliga riskkategorierna (ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursrisker) under förutsättning att institutets system för att mäta dem är tillfredsställande.

22 § Ett institut som inte har medgivande att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen måste uppfylla följande krav för att en intern metod ska få tillämpas:

1. Den interna metoden ska vara väl integrerad med institutets dagliga riskhantering och ligga till grund för rapportering av exponeringar till institutets verkställande ledning.
2. Inom institutet ska det finnas en funktion med ansvar för utformningen och implementeringen av institutets riskhanteringssystem och som rapporterar direkt till den verkställande ledningen. Funktionen ska vara oberoende från positionstagande enheter.

Inom funktionen ska det finnas tillräckligt många personer med god kompetens om den interna metoden.

Funktionen ska dagligen upprätta rapporter som baseras på den interna metoden samt analysera dessa rapporter. Funktionen ska också analysera om det är nödvändigt att vidta några åtgärder när det gäller limiteringen av exponeringarna.

3. De dagliga rapporterna som den oberoende funktionen upprättar ska bedömas av personer med tillräckliga befogenheter att kunna genomdriva en minskning av enskilda positioner och av institutets totala riskexponering.
4. Institutet ska ha fastställt styrdokument för hur riskhanteringssystemet ska fungera. Institutet ska ha rutiner som gör att styrdokumentet efterlevs.
5. Den interna metoden ska på ett tillfredsställande sätt mäta risk. Institutet ska kunna verifiera detta genom att regelbundet utföra utfallstest av modellen baserad på historisk data för åtminstone ett år.
6. Institutet ska regelbundet genomföra rigorösa stresstester och resultaten av dessa ska bedömas av den verkställande ledningen och beaktas i utformningen av riskpolicys och limiter.
7. Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera metoden. Institutet ska ha validerat metoden innan den börjar användas och ska därefter regelbundet validera den. Metoden ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

Valideringen ska utvärdera om metoden fångar upp alla väsentliga risker och att de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

Som en del i valideringsprocessen ska de värderingsmodeller som används vid beräkningen av motpartsexponeringen utvärderas.

Institutet ska regelbundet utföra backtesting. Om en backtesting indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller besluta att institutet ska vidta åtgärder så att modellen förbättras.

8. Institutet ska, som ett led i den regelbundna internrevisionen, genomföra en oberoende granskning av riskmätningssystemet. Denna granskning ska inbegripa både de affärsdrivande enheterna och den oberoende funktionen som har ansvar för utformningen och implementeringen av riskhanteringssystemet.
9. Institutet ska åtminstone en gång om året se över hela sitt riskhanteringssystem.

23 § Ett nettobelopp ska ersätta de individuella exponeringsbeloppen enligt följande formel:

$$E^* = \max \{0, [(\sum E - \sum S) + F]\}$$

där

E är det exponeringsbelopp varje enskild exponering skulle ha om det inte fanns något kreditriskskydd för den.

S är marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom avtalet om nettoberäkning.

$\sum E$ är summan av alla E som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

$\sum S$ är summan av alla S som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

Fär möjlig framtida värdeförändring av exponeringsbeloppet enligt den interna metoden.

24 § Vid beräkning av exponeringsbeloppet en viss dag ska föregående dags resultat från den interna beräkningen användas.

Effekten av avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt

25 § Institutet får justera exponeringsbeloppet enligt 26–27 §§ för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser derivatkontrakt.

26 § Institutet får vid beräkningen av summan av den aktuella ersättningskostnaden enligt 18 kap. 7 § minska denna med summan av de negativa marknadsvärden som institutet har med samma motpart.

27 § För de derivatkontrakt som omfattas av ett medräkningsbart avtal om nettoberäkning får beloppet för möjlig riskförändring beräknas enligt nedanstående formel.

$$PCE_{\text{red}} = 0,4 * PCE_{\text{brutto}} + 0,6 * NGR * PCE_{\text{brutto}}$$

där

PCE_{red} = det reducerade beloppet för möjlig framtida exponering för kreditrisker för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett avtal om nettoberäkning.

PCE_{brutto} = summan av talen för möjlig riskförändring för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett avtal om nettoberäkning och som är beräknade genom att deras nominella belopp multiplicerats med en riskfaktor enligt tabell 6 i 18 kap.

NGR = "netto bruttokvot"; kvoten mellan nettoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i ett avtal om nettoberäkning med en viss motpart (täljare) och bruttoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i det avtalet (nämnaren).

Om nettoberäkningen leder till en nettoskuld vid beräkningen av nettoersättningskostnaden, ska nettoersättningskostnaden sättas lika med noll i ovanstående formel. PCE_{red} kan följaktligen aldrig understiga $0,4 * PCE_{\text{brutto}}$.

Effekten av avtal om nettoberäkning för övriga fordringar och skulder

28 § Institutet får justera exponeringsbeloppet enligt 29 § för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser övriga fordringar och skulder i balansräkningen.

Medräkningsbara avtal om nettoberäkning för övriga fordringar och skulder är begränsade till ömsesidiga kontantfordringar mellan institutet och institutets motpart som utgör lån eller insättningar hos institutet.

29 § För de fordringar som avtalet om nettoberäkning omfattar får ett nettobelopp, E_{osk} , ersätta de individuella exponeringsbeloppen vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

$$E_{\text{osk}} = \max\{0, (\Sigma E - \Sigma S_{VJ})\}$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_{fx})$$

E är fordringarnas nettobokförda värde.

S är skuldernas nettobokförda värde.

S_{VJ} är skuldernas volatilitetsjusterade belopp.

H_{fx} är faktorn för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser.

27 kap. Övriga kreditriskskydd

Livförsäkringar

1 § Livförsäkring som är pantsatt till förmån för, eller överlåtten på, institutet får betraktas som medräkningsbar säkerhet om villkoren i 2–3 §§ är uppfyllda.

2 § Företaget som tillhandahåller försäkringen uppfyller kriterierna för att betraktas som en kvalificerad utfärdare enligt 24 kap. 3 §.

3 § Följande villkor ska vara uppfyllda:

1. Företaget som tillhandahåller försäkringen ska ha underrättats om pantsättning- en eller överlåtelsen. Företaget som tillhandahåller försäkringen får inte göra utbetalningar enligt kontraktet utan institutets samtycke.

2. Försäkringen måste ha ett uppgivet återköpsvärde som inte går att reducera.
3. Institutet måste ha rätt att annullera försäkringen och erhålla återköpsvärdet inom skälig tid om motparten fallerar.
4. Institutet ska få information om eventuella uteblivna premiebetalningar från försäkringstagarens sida.
5. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Dessutom måste kreditriskskyddet vara giltigt under hela den underliggande exponeringens löptid.

4 § Medräkningsbar livförsäkring ska betraktas som en garanti utfärdad av företaget som tillhandahåller försäkringen. Det skyddade beloppet ska utgöras av försäkringens återköpsvärde, i förekommande fall justerat enligt 24 kap.

Kontanta medel insatta hos annat institut

5 § Kontanta medel som är insatta hos ett annat institut (tredje part), eller kontantliknande instrument som innehas av tredje part, på annan grund än ett depåförvaringsavtal, får betraktas som medräkningsbar säkerhet om följande villkor är uppfyllda:

1. Läntagarens fordran mot tredje part ska vara pantsatt till förmån för, eller överlåtten på, institutet.
2. Tredje part ska ha underrättats om pantsättningen eller överlåtelsen.
3. Tredje part får inte ha möjlighet att göra utbetalningar till någon annan än institutet utan den senares samtycke.
4. Pantsättningen eller överlåtelsen ska vara ovillkorlig och oåterkallelig.
5. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Säkerhet enligt ovan ska behandlas som en garanti utfärdad av tredje part.

Avsnitt H Operativ risk

28 kap. Tillämpningsområde

1 § Detta avsnitt ska tillämpas av institut vid beräkning av institutets kapitalkrav för operativ risk enligt 2 kap. 8 § och 6 kap. kapitaltäckningslagen och 10 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, samt av vissa värdepappersbolag vid beräkningen av totalt kapitalkrav enligt 2 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

29 kap. Basmetoden

Beräkning av kapitalkrav

1 § Kapitalkravet för operativ risk enligt basmetoden motsvarar 15 % av intäktsindikatorn beräknad enligt 2 §.

Intäktsindikator

2 § Intäktsindikatorn utgörs av ett genomsnitt av de tre senaste räkenskapsårens rörelseintäkter enligt 3 §.

Om ett institut upphör med en större del av verksamheten, vilket får till följd att intäktsindikatorn inte längre ger en rättvisande bild av rörelseintäkterna får institutet efter Finansinspektionens medgivande beräkna kapitalkravet för operativ risk utifrån en annan indikator under en övergångsperiod.

Om rörelseintäkterna är negativa eller noll för något av de tre relevanta räkenskapsåren, ska dessa inte tas med i beräkningen av intäktsindikatorn. Intäktsindikatorn ska beräknas som summan av de positiva räkenskapsåren dividerat med antalet positiva räkenskapsår.

Om något av de tre senaste räkenskapsåren varit förkortat eller förlängt ska rörelseintäkterna räknas om till tolv månadersbas genom enkel proportionering.

Om ett instituts verksamhet pågått i mindre än ett år ska intäktsindikatorn motsvara de rörelseintäkter som angetts i institutets verksamhetsplan för första året.

3 § Rörelseintäkterna beräknas som saldot av följande poster:

1. ränte- och leasingintäkter,
2. ränte- och leasingkostnader,
3. erhållna utdelningar,
4. provisionsintäkter,
5. provisionskostnader,
6. nettoresultat av finansiella transaktioner, och
7. övriga rörelseintäkter.

Intäktsindikatorn ska beräknas före avdrag för avsättningar och rörelsekostnader. Till rörelsekostnader ska räknas arvoden för utkontrakterade tjänster som tillhandahållits av en tredje part som inte är moder-, dotter- eller syskonföretag till institutet. Kostnader för utkontrakterade tjänster som tillhandahållits av tredje part får dras av från rörelseintäkterna om de betalats till ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Följande poster ska inte beaktas vid beräkningen av rörelseintäkterna:

- leasingkostnader för sådan leasing som inte ingår i leasingverksamheten,
- utdelning från intresse- och koncernföretag,
- realiserad vinst/förlust från försäljning av tillgångar i övrig verksamhet, samt
- intäkter från försäkringsverksamhet.

Provisioner från försäljning av försäkringsprodukter ska ingå i provisionsintäkter och därmed i rörelseintäkterna.

4 § Institut som tillämpar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, ska beräkna rörelseintäkterna på det sätt som bäst överensstämmer med definitionen i 3 §.

30 kap. Schablonmetoden

1 § Enligt 6 kap. 3 § kapitaltäckningslagen får ett institut, efter anmälan till Finansinspektionen, beräkna kapitalkravet för operativ risk enligt schablonmetoden i stället för basmetoden.

Kvalificeringskrav

2 § För att få beräkna kapitalkravet enligt schablonmetoden ska nedanstående krav vara uppfyllda.

1. Institutet ska ha av styrelsen fastställda styrdokument för hantering och utvärdering av sin exponering mot operativa risker, som även innefattar extrema händelser med stor inverkan på institutets verksamhet. Av styrdokumenterna ska, utöver institutets tillämpade definition av operativ risk, framgå vilka former av operativ risk som är aktuella i verksamheten.
2. Institutet ska ha processer för att hantera sin exponering mot operativa risker.
3. Institutet ska ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att säkerställa förmågan att upprätthålla verksamheten och begränsa förlusterna i händelse av en allvarlig störning i verksamheten.
4. Institutet ska ha en dokumenterad riskhantering för operativa risker med en tydlig ansvarsfördelning. Institutet ska identifiera och bedöma sin exponering mot operativa risker och på ett organiserat och strukturerat sätt spåra relevanta data. Riskhanteringen ska regelbundet granskas av en oberoende granskningsfunktion.

5. Institutets riskhantering för operativa risker ska vara en del av institutets riskhanteringsprocess. Utfallet från riskhanteringen ska ingå som en väsentlig del av övervakningen och kontrollen av institutets riskprofil för operativ risk.
6. Institutet ska ha en intern rapporteringsstruktur för operativa risker upp till styrelsen, som är så utformad att relevanta funktioner inom institutet får rapporter avseende operativa risker. Det ska finnas rutiner för att hantera och agera utifrån den information som ges i rapporterna.
7. Institutet ska ha styrdokument och dokumenterade kriterier för att fördela verksamheten och intäktsindikatorn på de aktuella affärsområdena. Dessa styrdokument och kriterier ska löpande granskas av en oberoende granskningsfunktion. Kriterierna ska regelbundet uppdateras och justeras för nya och förändrade affärsverksamheter, produkter och risker. Styrdokumentet ska fastställas av institutets verkställande direktör.

Beräkning av kapitalkrav

3 § Ett instituts verksamhet ska delas in i affärsområden enligt 7 §. Kapitalkravet för varje sådant område beräknas med hjälp av intäktsindikatorn enligt 4 §, multiplicerad med den procentsats som gäller för respektive affärsområde enligt 8 §.

Intäktsindikator

4 § För respektive affärsområde ska intäktsindikatorn beräknas som ett genomsnitt av de tre senaste räkenskapsårens rörelseintäkter. Rörelseintäkterna beräknas enligt 29 kap. 3 §.

Om rörelseintäkterna är negativa för något av de tre relevanta räkenskapsåren ska rörelseintäkterna för varje affärsområde det aktuella året sättas till noll vid beräkningen av intäktsindikatorn. Om rörelseintäkterna för ett visst affärsområde är negativa utan att rörelseintäkterna för hela året är negativa, får den negativa siffran användas.

Om ett institut upphör med en större del av verksamheten, vilket får till följd att intäktsindikatorn inte längre ger en rättvisande bild av rörelseintäkterna, får institutet ansöka om att få beräkna kapitalkravet för operativ risk utifrån en annan indikator under en övergångsperiod.

Om något av de tre senaste räkenskapsåren varit förkortat eller förlängt ska rörelseintäkterna räknas om till tolv månadersbas genom enkel proportionering.

Om ett instituts verksamhet pågått i mindre än ett år ska intäktsindikatorn motsvara de rörelseintäkter som angetts i institutets verksamhetsplan för första året.

5 § Institut som tillämpar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, ska beräkna rörelseintäkterna på det sätt som bäst överensstämmer med definitionen i 29 kap. 3 §.

6 § Kapitalkravet för operativ risk enligt schablonmetoden är summan av de kapitalkrav som beräknats per affärsområde.

Fördelning av verksamheten

7 § Följande förutsättningar gäller för fördelningen av verksamheten i affärsområden:

1. Ett instituts samtliga verksamheter ska, på ett konsekvent sätt, fördelas till något av de åtta affärsområdena.
2. En verksamhet som inte kan fördelas till ett specifikt affärsområde men som utgör en stödjande funktion till en verksamhet, ska anses tillhöra samma affärsområde som verksamheten fördelas till. Om mer än ett affärsområde stöds av den stödjande funktionen, ska en objektiv fördelning göras.
3. Om en verksamhet, eller en stödjande funktion till en verksamhet, inte kan fördelas till något specifikt affärsområde enligt principen 2 ovan, ska verksamheten anses tillhöra det affärsområde som har den högsta procentsatsen.

4. Ett institut får använda interna metoder för att fördela intäkterna till de olika affärsområdena. Kostnader som genererats i ett affärsområde men som kan tillskrivas ett annat affärsområde kan omfördelas till det affärsområde som de tillhör, till exempel genom att använda intern prissättning mellan två affärsområden.

8 § Av följande tabell framgår de olika affärsområdena och den procentsats som ska användas vid beräkningen av kapitalkravet och exempel på verksamheter inom respektive affärsområde.

Affärsområde	%	Verksamhet
Företagsfinansiering (Corporate finance)	18 %	<ul style="list-style-type: none"> – Rådgivning m.m. vid fusioner och förvärv, privatiseringar, värdepapperiseringar, emissioner, börsintroduktioner samt till ägare, styrelse och ledning. – Garantigivning i samband med företagsfinansiering och förvärv. – Placering i aktier i noterade bolag (private placement). – Kapitalanskaffning. – Riskkapital.
Handel och finansförvaltning (Trading & sales)	18 %	<ul style="list-style-type: none"> – Handel, mäklari och analys avseende fondpapper och andra finansiella instrument som ränte-, valuta- och råvarurelaterade instrument, aktier och derivat. – Åtagande som marknadsgarant. – Förvaltning av långsiktiga/strategiska egna värdepappersinnehav. – Värdepappersslån och repor. – Egen finansiering och likviditetshandling (treasury). – Drift av multilaterala handelsplattformar (MTF).
Hushållsbank (Retail banking)	12 %	<ul style="list-style-type: none"> – Banktjänster för massmarknaden och förmögna privatkunder (t.ex. inlåning, utlåning, rådgivning, betaltjänster, kontanthandling, förmedling och försäljning av sparprodukter, exkl. privatmäklari, m.m.). – Korttjänster.
Storkundsbank (Commercial banking)	15 %	<ul style="list-style-type: none"> – In- och utlåning samt övrig finansiering till storkundsmarknaden (t.ex. traditionell utlåning, garantigivning, exportfinansiering, projektfinansiering, factoring, leasing m.m.). – Kundinkasso.
Betalning och avveckling (Payment & settlement)	18 %	<ul style="list-style-type: none"> – Betalningsförmedling. – Clearing och avveckling.
Administrationsuppdrag (Agency services)	15 %	<ul style="list-style-type: none"> – Depåförvaring, förvaltning av värdepapper samt tillhörande tjänster (corporate actions). – Stiftelseförvaltning och notariatjänster. – Administration av värdepappersslån.

Affärsområde	%	Verksamhet
Kapitalförvaltning (Asset management)	12 %	– Diskretionär kapitalförvaltning. – Fondförvaltning. – Övrig kapitalförvaltning.
Privatkundsmäkleri (Retail brokerage)	12 %	– Mäkleri och rådgivning avseende fondpapper och andra finansiella instrument som ränte-, valuta- och råvarurelaterade instrument, aktier, derivat och värdepapperslån med inriktning på massmarknad och privatkunder.

Den alternativa schablonmetoden

9 § Ett medgivande enligt 6 kap. 5 § kapitaltäckningslagen att beräkna kapitalkravet enligt den alternativa schablonmetoden förutsätter att nedanstående kriterier är uppfyllda.

1. Institutet ska primärt vara aktivt i affärsområdena hushålls- och storkundsbank. Dessa två affärsområden ska tillsammans utgöra minst 90 % av rörelseintäkterna.
2. Institutet ska kunna visa för Finansinspektionen att en väsentlig del av verksamheten inom hushålls- och/eller storkundsbank utgörs av exponeringar med hög sannolikhet för fallissemang. Institutet ska även kunna visa att den alternativa schablonmetoden utgör ett bättre sätt att beräkna kapitalkravet för operativ risk än schablonmetoden.

Kvalificeringskrav

10 § För att få beräkna kapitalkravet för operativ risk enligt den alternativa schablonmetoden ska institutet uppfylla samma kvalificeringskrav som i schablonmetoden.

Beräkning av kapitalkrav

11 § Beräkningen av kapitalkravet i den alternativa schablonmetoden är densamma som för schablonmetoden i 30 kap., med följande undantag. För affärsområden hushållsbank och storkundsbank ska institutet i stället för intäktsindikatorn använda de tre senaste årens genomsnitt av det totala nominella beloppet av lån och förskott. Detta ska sedan multipliceras med 3,5 % för att få den relevanta indikatorn för dessa två affärsområden.

Den totala utlåningen i affärsområde hushållsbank ska bestå av utlåningen i hushållsportföljen.

Den totala utlåningen i affärsområde storkundsbank ska bestå av utlåningen i övriga kreditportföljer. Även värdepapper i övrig verksamhet ska inkluderas.

12 § Summan av kapitalkravet per affärsområde är det totala kapitalkravet för operativ risk under den alternativa schablonmetoden.

31 kap. Kostnadsrisker

1 § Vid beräkning av kapitalkrav enligt 2 kap. 9 § kapitaltäckningslagen och vid beräkning av kapitalkrav för operativ risk enligt 2 kap. 8 § kapitaltäckningslagen ska med fasta omkostnader avses

1. personalkostnader som löner (inklusive anställdas provisioner och bonus), sociala avgifter, pensionsåtaganden,
2. fastighetskostnader och lokalkostnader samt därmed förenade kostnader,
3. övriga kontraktsbundna kostnader för till exempel datorer och annan utrustning, samt
4. avskrivningar.

Om verksamheten pågått i mindre än ett år ska kostnadsrisker beräknas som 25 % av de fasta omkostnader som angetts i verksamhetsplanen.

Om verksamheten ändrats väsentligen sedan det föregående året får Finansinspektionen besluta om ändring av kapitalkravet.

2 § Värdepappersbolag som, efter Finansinspektionens tillstånd, beräknar kapitalkravet för operativa risker enligt 10 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska vid beräkningen använda sig av följande andel för respektive år.

År	Andel
2007	12/88
2008	31/88
2009	50/88
2010	69/88
2011	88/88

Avsnitt I Valutakursrisk

32 kap. Valutakursrisk

Omfattning

1 § Kapitalkrav för valutakursrisker ska beräknas för positioner i utländsk valuta samt för positioner i guld.

2 § Ett institut ska beräkna kapitalkrav för valutakursrisker som det är exponerat för i hela sin verksamhet, dvs. både i handelslagret och i den övriga verksamheten. Beräkningen ska således omfatta samtliga tillgångar, skulder, avsättningar samt åtaganden utanför balansräkningen. Denna beräkning ska avse guld samt varje enskild valuta som institutet har positioner i utom i redovisningsvalutan.

Värdering och omräkning till svenska kronor

3 § Vid beräkning av kapitalkrav för valutakursrisker ska samtliga tillgångar, skulder, avsättningar samt positioner och åtaganden utanför balansräkningen värderas till sina marknadsvärden. Vad gäller den övriga verksamheten eller vad gäller instrument som ingår i kapitalbasen kan, i de fall marknadsvärden inte ger en rättvisande bild eller sådana inte finns tillgängliga, bokförda värden användas eller, i aktuella fall, säkringsredovisning tillämpas vid beräkning av kapitalkravet. Beträffande säkringsredovisning, se Finansinspektionens redovisningsföreskrifter.

Beträffande omräkning till svenska kronor av tillgångar, skulder, avsättningar samt åtaganden utanför balansräkningen i utländsk valuta, se 4 kap. 5 §.

Optioner

4 § Optioner baserade på valutor ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att de nominella beloppen i respektive valuta multipliceras med optionens deltavärde. Nettodeltat i en valuta utgörs av nettot av deltaviktade korta och långa positioner i valutan, se 10 §.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden, eller om det är OTC-optioner, ska institutet beräkna deltavärdena för sina optioner.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder att erforderlig hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner såsom

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), samt
- optionsprisets känslighet för förändringar av de riskfria räntorna (ρ) i de båda länderna.

Fonder

5 § Om institutet känner till alla valutapositioner som ingår i fonden ska dessa ingå i beräkningen av nettoposition och total nettoposition enligt 10 §. Nettouträkning av sådana valutapositioner mot andra valutapositioner får göras enligt bestämmelserna i 10 §.

6 § Om institutet inte känner till alla valutapositioner som ingår i fonden ska institutet använda följande metod:

1. Institutet ska utgå från att fondens valutaposition är den maximala valutaexponering som den enligt lag och fondbestämmelser kan ha.
2. Institutet ska därefter ta hänsyn till om fonden använder derivat för att få hävstång i placeringarna genom att öka valutapositionen enligt 1 proportionellt med hävstången.
3. Den så framräknade valutapositionen ska behandlas som en separat valuta och får inte nettouträknas mot någon annan valuta.

7 § Fondförvaltaren får beräkna valutapositionerna i fonden, om institutet försäkrat sig om att förvaltaren kan beräkna dem i enlighet med vad som anges i detta kapitel. Nettouträkning av sådana valutapositioner mot andra valutapositioner får göras enligt bestämmelserna i 10 §.

Sammansatta valutor

8 § Nettopositioner i sammansatta valutor eller i valutakorgar får fördelas på de ingående valutorna efter de kvoter med vilka valutorna ingår. Alternativt kan sådana valutor behandlas som en valuta. Institut ska tillämpa en av dessa metoder konsekvent över tiden.

Pant i tredje lands valuta

9 § Om en fordran denominerad i utländsk valuta klassificerats som osäker enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och panten för sådan fordran är denominerad i tredje lands valuta, ska beräkningen av positionen grundas på den valuta som panten är denominerad i.

Beräkning av positioner för reglerade fordringar ska ske med utgångspunkt i utlåningsvalutan.

Tvåstegsmetoden

10 § Ett institut ska använda tvåstegsmetoden vid beräkningen av kapitalkrav för valutakursrisker. Vid användning av denna metod sker beräkningen av institutets totala nettoposition (lång eller kort) i utländsk valuta i två steg. Därutöver beräknas nettopositionen i guld. Positioner i redovisningsvalutan ska inte tas med i beräkningarna.

Steg 1, nettoposition i enskild valuta och i guld

Först beräknas institutets öppna nettoposition, lång eller kort, i varje valutaslag samt i guld som institutet har positioner i. Nettopositionen i varje enskild valuta och i guld beräknas som nettot av positiva respektive negativa poster enligt 1–7 nedan.

1. Nettoposition på avistamarknaden; alla tillgångsposter minus alla skuldposter och avsättningar, inklusive upplupen intäkt/kostnad respektive förutbetalad kostnad/intäkt eller, vad gäller guld, nettopositionen avista i guld.
2. Nettoposition på terminsmarknaden; alla tillgodohavanden minus alla förpliktelser till följd av valutaterminer och terminsaffärer med guld samt kapitalbeloppet i valutaswappar som inte inräknas i nettoavistapositionen.
3. Oåterkalleliga garantier och andra liknande instrument som med säkerhet kommer att infrias och för vilken återbetalning sannolikt inte kommer att ske.
4. Framtida nettointäkter och nettokostnader som inte är upplupna men som är helt risksäkrade (tillämpningen ska ske på ett konsekvent sätt över tiden).

5. Nettodeltat motsvarande det totala innehavet av optioner i utländsk valuta och i guld.
6. Marknadsvärdet av övriga optioner och terminer som baseras på finansiella instrument i utländsk valuta eller guld.
7. Övriga åtaganden utanför balansräkningen.
8. Nettopositionen (lång eller kort) i varje enskild valuta samt i guld ska räknas om till svenska kronor enligt 3 §.

Om ett institut bedriver verksamhet utomlands via dotterföretag/intresseföretag/ägarintresse ska vinster löpande beaktas vid positionsberäkningen (efter avdrag för skatt enligt gällande nationell skattesats) i den aktuella valutan.

Steg 2, total nettoposition i utländsk valuta

De omräknade långa nettopositionerna i valuta ska sedan summeras och på samma sätt ska summan av de korta nettopositionerna i valuta beräknas. Den högsta av de summor som erhålls utgör institutets totala nettoposition i utländsk valuta.

Beräkning av kapitalkravet

11 § Institutet ska summera absolutvärdena av följande positioner:

1. Total nettoposition i utländsk valuta enligt 10 §.
2. Nettoposition i guld enligt 10 §.
3. Valutaposition i fondandelar enligt 6 §.

Om summan i första stycket överstiger ett belopp motsvarande två procent av institutets kapitalbas ska kapitalkravet för valutakursrisker utgöra åtta procent av denna summa. Om summan inte överstiger ett belopp motsvarande två procent av institutets kapitalbas behöver institutet inte beräkna ett kapitalkrav för valutakursrisker.

12 § För matchade positioner i nära korrelerade valutor får tillämpas ett kapitalkrav motsvarande fyra procent av värdet av den matchade positionen.

Vidare får ett lägre kapitalkrav tillämpas för valutor som omfattas av mellanstatliga juridiskt bindande överenskommelser om valutakurssamarbete. Kapitalkravet för matchade positioner i sådana valutor ska utgöra hälften av den högsta tillåtna kursvariation som fastställts i avtalet mellan regeringarna i fråga om de berörda valutorna. Icke matchade positioner i sådana valutor behandlas på samma sätt som andra valutor.

Undantag

13 § Om ett institut har kurssäkrat ett upparbetat resultat eller ett prognostiserat resultat i ett annat institut inom den egna finansiella företagsgruppen, får institutet ta hänsyn till såväl kurssäkringen som det andra institutets upparbetade resultat eller prognostiserade resultat vid beräkning av nettopositionen. Detta gäller dock endast upparbetade resultat eller prognostiserade resultat under innevarande räkenskapsår.

14 § Positioner som institutet tagit i avsikt att säkra sig mot kursförändringars negativa påverkan på kapitaltäckningsgraden får efter Finansinspektionens medgivande undantas från beräkningen av öppna nettopositioner i valuta. Sådana positioner ska vara av strukturell beskaffenhet och inte vara avsedda för omsättning. Varje förändring av villkoren för att utesluta sådana positioner kräver Finansinspektionens medgivande.

Vidare får efter Finansinspektionens medgivande undantas sådana strukturella positioner som utgörs av andelar/aktier i intresseföretag och/eller i företag som institutet har ägarintresse i och som ska avräknas från kapitalbasen.

För att de strukturella positionerna ska få undantas från beräkningen av öppen nettoposition krävs att de behandlas på ett konsekvent sätt.

Avsnitt J Råvarurisk

33 kap. Råvarurisk

Omfattning, beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner

1 § Kapitalkrav för råvarurisk ska beräknas på positioner i råvaror och råvaruanknutna finansiella instrument i hela verksamheten, det vill säga på positioner både i handelslagret och i den övriga verksamheten.

Positioner i guld och guldderivat undantas vid beräkning av kapitalkrav för råvarurisk. Kapitalkrav för positioner i guld och guldderivat beräknas istället enligt 32 kap. Vidare får även positioner som innebär ren lagerfinansiering undantas vid beräkningen av kapitalkrav för råvarurisk. Ren lagerfinansiering innebär att lager sålts på termin samtidigt som finansieringskostnaden är låst till terminens förfalldag.

Varje position i råvaror eller råvaruderivat ska uttryckas i termer av standardiserade måttenheter (fat, MWh, kg etc.).

Kapitalkravet för råvarurisk ska beräknas med utgångspunkt i institutets långa och korta nettopositioner i varje enskild råvara. Vid bestämmandet av långa och korta nettopositioner får avräkning mot varandra ske av positioner i kontrakt som förfaller samma dag samt i kontrakt som förfaller inom tio dagar från varandra om de omsätts på marknader som har daglig leverans. Kompletterande uppgifter om hur derivatinstrument ska behandlas framgår av 2–5 §§.

Förutom positioner i identiska råvaror betraktas även följande positioner som positioner i samma råvara:

- positioner i olika kategorier av råvaror om de kan levereras i stället för varandra, eller
- positioner i likartade råvaror om de är nära substitut och det klart kan fastställas att korrelationen i prisriktighet mellan råvarorna är minst 0,9 över en period om minst ett år.

Behandling av derivatinstrument

2 § Terminer och optioner ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner.

- En lång (köpt) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av
- en lång position som utgörs av i kontraktet underliggande råvara eller finansiella instrument, och
 - en kort position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

- En kort (såld) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av
- en kort position som utgörs av i kontraktet underliggande finansiella instrument, och
 - en lång position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

Långa och korta positioner som härrör från en option ska delaviktas enligt 5 §.

Nollkupongobligationen som härrör från uppdelning av derivatinstrument i en lång och en kort position ska anses vara emitterade av sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden.

Nollkupongobligationen ska vid beräkning av såväl specifik som generell risk betraktas som ett ränteanknutet finansiellt instrument och behandlas enligt 13 kap.

Råvaruterminer

3 § Råvaruterminer och andra terminsättaganden att köpa eller sälja enskilda råvaror ska inordnas i den löptidsbaserade metoden som nominella belopp uttryckta i standardiserade måttenheter och ska ha en löptid som motsvarar tiden till förfalldagen.

Råvaruswappar

4 § Råvaruswappar där det ena benet är ett fast pris och det andra benet är det löpande marknadspriset ska inordnas i löptidsmetoden som en serie positioner lika med värdet av kontraktets nominella belopp, där varje position motsvarar en betalning på swappen och placeras in i en löptidsgrupp i överensstämmelse med detta. Positionerna är långa om ett institut betalar ett fast pris och erhåller ett rörligt och korta om man erhåller ett fast pris och betalar ett rörligt.

Om de två benen i en råvaruswapp är i olika råvaror ska respektive ben placeras i relevant råvarukategori i löptidsmetoden.

Råvaruoptioner

5 § Optioner på råvaror eller råvaruderivat ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att den underliggande tillgångens marknadsvärde multipliceras med optionens deltavärde. De deltaviktade positionerna får nettoberäknas mot motstående positioner i samma underliggande råvaror.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden eller, om det handlar om OTC-optioner, ska institutet själv beräkna deltavärdet för sina optioner.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder att erforderlig hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner såsom

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), samt
- optionsprisets känslighet för förändringar av den riskfria räntan (rho).

Råvarulån, repor m.m.

6 § Institut som överför eller garanterar rättigheter för äganderätten till råvaror i en repa och den som lånar ut råvaror i ett avtal om råvarulån ska ta med sådana positioner vid beräkningen av kapitalkrav för råvarurisk.

Den löptidsbaserade metoden

7 § När den löptidsbaserade metoden används för att beräkna kapitalkravet för råvarurisk ska de steg som anges nedan iaktas för varje råvara separat.

Steg 1. Samtliga positioner i en råvara och positioner som enligt 1 § betraktas som positioner i samma råvara uttrycks i termer av standardiserade måttenheter (fat, kWh, kg etc.).

Steg 2. Långa respektive korta nettopositioner i råvaran beräknas enligt vad som föreskrivs i 1 § fjärde stycket.

Steg 3. De långa respektive korta nettopositionerna i råvaran multipliceras med avistapriset och förs till respektive löptidsband i tabellen nedan. Fysiska lager av råvara förs till det första löptidsbandet.

<i>Löptidsband</i>	<i>Spridningsfaktor (%)</i>
$0 \leq 1$ månad	1,50
$> 1 \leq 3$ månader	1,50
$> 3 \leq 6$ månader	1,50
$> 6 \leq 12$ månader	1,50
$> 1 \leq 2$ år	1,50
$> 2 \leq 3$ år	1,50
> 3 år	1,50

Steg 4. Långa respektive korta nettopositioner inom varje löptidsband summeras.

Steg 5. Matchade långa och korta positioner inom ett löptidsband utgör den avstämde positionen inom ett löptidsband. De matchade långa och korta positionerna i respektive löptidsband summeras och multipliceras med den spridningsfaktor som anges i kolumn 2 i tabellen ovan.

Steg 6. Icke matchade långa eller korta positioner i respektive löptidsband utgör den icke avstämde positionen inom ett löptidsband. Icke avstämde långa (korta) positioner inom ett löptidsband får föras vidare till högre löptidsband för att matcha korta (långa) positioner i de löptidsbanden.

Den del av en icke avstämde position inom ett löptidsband som förs över för att matcha positioner i ett högre löptidsband utgör den avstämde positionen mellan två löptidsband. Denna position multipliceras med en överföringsfaktor motsvarande 0,6 procent för varje löptidsband som positionen flyttas fram. Den matchade position som uppstår i det högre löptidsbandet tack vare att en motgående position flyttats över från ett lägre löptidsband behandlas på samma sätt som matchade långa och korta positioner i steg 5.

Steg 7. Återstående långa eller korta positioner som inte kan stämmas av inom ett löptidsband eller mellan två löptidsband utgör den icke avstämde positionen. Denna position multipliceras med en restfaktor som uppgår till 15 procent.

Institutets totala kapitalkrav för råvarurisk beräknas genom att summera de kapitalkrav som beräknats i steg 5, 6 och 7 för varje enskild råvara.

Allmänna råd

Exempel

Löptidsband	Positioner (tkr)		Beräkningar	Kapitalkrav
	Långa	Korta		
1	1.000	800	$(800 + 800) \times 1,5 \% =$ $200 \times 15 \% =$	24,0 30,0
2	1.400	1.200	$(1.200 + 1.200) \times 1,5 \% =$ $100 \times 2^3 \times 0,6 \% =$ $100 \times 15 \% =$	36,0 1,2 15,0
3				
4	1.400	1.500	$(1.400 + 1.400) \times 1,5 \% =$ $(100 + 100) \times 1,5 \% =$	42,0 3,0
5				
6				
7	500	500	$(500 + 500) \times 1,5 \% =$	15,0

Totalt kapitalkrav för råvaran: 166,2

³ Multipliceras med 2 därför att den flyttas fram två löptidsband för att matcha positioner i ett högre löptidsband.

8 § Ett institut kan efter medgivande från Finansinspektionen få använda de värden på spridnings-, överförings- och restfaktorer som anges i tabellen nedan i stället för de som anges i 7 §.

	Ädelmetaller (utom guld)	Basmetaller	Jordbruks- produkter	Övriga (inkl. energi)
Spridningsfaktor (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Överföringsfaktor (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Restfaktor (%)	8,0	10,0	12,0	15,0

För att ett medgivande ska kunna lämnas måste institutet

1. bedriva en omfattande handel med råvaror,
2. ha en diversifierad råvaruportfölj, och
3. ha goda rutiner, metoder och system för att mäta och följa upp råvaruriskerna.

Förenklad metod

9 § När den förenklade metoden används för att beräkna kapitalkrav för ett instituts råvarurisker ska de steg som anges nedan iaktas för varje råvara separat.

Steg 1. Institutets nettoposition i råvaran beräknas i termer av standardiserade måttenheter (fat, MWh, kg etc.). Nettoposition i varje råvara är lika med skillnaden mellan ett instituts långa och korta nettopositioner i råvaran. Långa respektive korta nettopositioner i råvaran beräknas enligt vad som föreskrivs i 1 § fjärde stycket.

Steg 2. 15 procent av nettopositionen multipliceras med avistapriset.

Steg 3. Institutets bruttoposition i råvaran beräknas i termer av standardiserade måttenheter (fat, MWh, kg etc.). Brutttopositionen beräknas som summan av ett instituts långa och korta nettopositioner i råvaran.

Steg 4. Tre procent av bruttopositionen multipliceras med avistapriset.

Institutets totala kapitalkrav för råvarurisk beräknas genom att summera de kapitalkrav som beräknas i steg 2 och 4 för varje enskild råvara.

Allmänna råd

Exempel

Positioner (tkr)	Kapitalkrav
Lång = 4.300	
Kort = 4.000	
Nettoposition = 300	$300 \times 15 \% = 45$
Brutttoposition = 8.300	$8.300 \times 3 \% = 249$
	Totalt kapitalkrav för råvaran: 294 (45 + 249)

Avsnitt K Stora exponeringar

34 kap. Tillämpningsområde

1 § Ett institut ska tillämpa dessa föreskrifter när det bestämmer sina stora exponeringar. Föreskrifterna gäller dock inte för Svenska Skeppshypotekskassan.

2 § Ett institut ska ha sunda förvaltnings- och redovisningsmetoder samt lämpliga internerna kontrollrutiner för att kunna identifiera och registrera alla stora exponeringar för att kunna övervaka dessa med utgångspunkt i institutets egen strategi för sina exponeringar.

3 § Nären exponering mot en kund skyddas av tredje part, genom en medräkningsbar garanti eller medräkningsbart kreditderivat förutom kreditlänkade obligationer, får exponeringen behandlas som om den avser denna tredje part i stället för kunden.

Om riskvikten för en exponering vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp enligt reglerna om schablonmetoden för kreditrisker bestäms med utgångspunkt i skyddsutfärdaren, ska utfärdaren betraktas som motpart även vid bestämningen av stora exponeringar.

35 kap. Bestämning av stora exponeringar

1 § Bestämmelser om stora exponeringar finns i 7 kap. kapitaltäckningslagen.

Allmänna råd

Enligt 10 kap. 15 § andra stycket kapitaltäckningslagen ska ett institut eller det företag som ska upprätta gruppbaserad redovisning utan dröjsmål anmäla till Finansinspektionen om institutets eller den finansiella företagsgruppens exponeringar överskrider tillåtna gränsvärden enligt 7 kap. 3 § och 5 § första stycket kapitaltäckningslagen. I samband med en sådan anmälan har institutet möjlighet att ansöka om att få en viss tid under vilken exponeringarna ska nedbringas. Till en sådan ansökan bör institutet bifoga en plan över när och hur exponeringarna kan bringas ned till de tillåtna gränsvärdena.

Institut och finansiella företagsgrupper bör se till att deras sammanlagda exponeringar inte ligger så nära gränsvärdena för tillåtna exponeringar att det finns risk att dessa överskrids vid normal affärsverksamhet och kursförändringar.

Bestämmande av exponeringsbelopp i övrig verksamhet

2 § Vid bestämmande av stora exponeringar ska exponeringsbeloppet vara följande.

1. Poster inom balansräkningen ska utgöras av nettobokfört värde i enlighet med 15 kap. 3 § 1–4 styckena.
2. Åtaganden utanför balansräkningen ska utgöras av det nominella beloppet.
3. Derivatkontrakt ska beräknas i enlighet med 15 kap. 3 § 6–7 styckena.
4. Derivatkontrakt, återköpstransaktioner, marginallån samt värdepappers- och råvarulån får hanteras i enlighet 15 kap. 3 § 7–8 styckena.

Institutet får vid bestämmande av exponeringsbelopp ta hänsyn till eventuella nettingsavtal enligt 26 kap.

Bestämmande av exponeringsbelopp i handelslagret

3 § Ett institut ska beräkna exponeringar mot enskilda kunder genom att räkna samman följande poster:

1. Summan, om den är positiv, av nettopositionerna i ränte- och aktieanknutna finansiella instrument som har emitterats av kunden. Nettopositionen i varje instrument beräknas enligt de metoder som anges i 13 kap. 9–38 och 56–62 §§.
2. Nettopositioner som uppkommit till följd av garantiåtaganden i samband med emissioner, minskat med reduktionsfaktorerna enligt 13 kap. 67 §.
3. Exponeringar i verksamhet som är utsatt för avvecklings- och motpartsrisker beräknade enligt 13 kap. 69–82 §§. Exponeringar som uppstått till följd av att transaktioner inte avvecklats på avtalad avvecklingsdag ska inte multipliceras med de faktorer som anges i 13 kap. 70 §. Transaktioner som enligt 13 kap. 70 § åsätts noll i kapitalkrav får undantas vid bestämmandet av stora exponeringar.

4 § Efter att beräkning skett enligt 3 § ska exponeringarna för enskilda kunder sammanräknas till den grupp av kunder med inbördes anknytning som den enskilde kunden ingår i.

Andelar i värdepappersfonder

5 § Exponeringar i form av andelar i fonder ska redovisas som en exponering mot fonden. Sammanläggning av innehav i olika fonder behöver inte ske även om dessa förvaltas av samma fondbolag.

Exponeringar som ska undantas vid bestämmande av stora exponeringar

6 § Utöver de undantag som behandlas i kapitaltäckningsförordningen ska även följande exponeringar undantas vid bestämmande av ett instituts stora exponeringar.

1. Exponeringsbelopp för exponeringar mot internationella organisationer eller multilaterala utvecklingsbanker som ska ges 0 % riskvikt enligt 16 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i första stycket.

2. Exponeringsbelopp för exponeringar mot offentliga organ som ska ges 0 % riskvikt enligt 16 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i första stycket.

3. Exponeringsbelopp för exponeringar för vilka det finns betryggande säkerhet i form av kontanta medel insatta hos det långivande institutet eller hos ett institut som är moderföretag eller dotterföretag till detta, dels kontanta medel som tas emot för en kreditlänkad obligation som utfärdats av institutet, dels insättningar eller mottagna lån från en motpart till institutet, som omfattas av ett avtal om netting av poster i balansräkningen som godkänts enligt 26 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar för vilka det finns betryggande säkerhet i form av bankcertifikat utgivna av det långivande institutet eller av ett institut som är moderföretag eller dotterföretag till detta och förvarade hos något av dem.

4. Exponeringsbelopp för exponeringar med en återstående löptid av högst ett år mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES. Posten får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, undantas i enlighet med första stycket. (FFFS 2008:13)

Exponeringar som ska räknas in med ett reducerat värde vid bestämmande av stora exponeringar

7 § Ett institut ska ta upp följande exponeringar med de värden som anges nedan när det bestämmer sina stora exponeringar:

1. Exponeringsbelopp för exponeringar med en återstående löptid på mer än ett år men högst tre år mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, ska tas upp med 20 procent av sitt värde.

Skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser med en återstående löptid på mer än ett år men högst tre år, ska tas upp med 10 procent av sitt värde. Posterna får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, hanteras i enlighet med första stycket.

2. Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av kreditinstitut i Sverige ska tas upp med 20 procent av sitt värde om säkerheternas värde uppgår till minst 150 procent av exponeringens värde och det inte förekommer någon löptidsobalans enligt 25 kap. 10 § mellan exponeringarna och säkerheterna. Posten får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.
3. Exponeringsbelopp för exponeringar i form av innehav av obligationer utgivna av ett kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen om värdepappersmarknaden eller ett utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, ska tas upp med 50 procent av sitt värde, under förutsättning att obligationerna har en återstående löptid på mer än tre år och är föremål för omsättning på en marknad bestående av yrkesmässiga aktörer och dagligen noteras på denna marknad.
Exponeringsbelopp för exponeringar i form av innehav av skuldförbindelser utgivna enligt lagen om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser med en återstående löptid på mer än tre år ska tas upp med 25 procent av sitt värde. Posterna får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.
Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, hanteras i enlighet med första stycket.
4. Remburser av medellågriskkaraktär för vilka levererade varor utgör säkerhet ska tas upp med 50 procent av det nominella beloppet. (FFFS 2008:13)

8 § Ett institut som tillämpar nettningsavtal för derivatkontrakt enligt 26 kap. i fråga om exponeringar avseende sådana motparter som avses i 6 § 4 samt 7 § 1, får ta upp 20 procent av exponeringsbeloppet oavsett de berörda exponeringarnas löptid.

9 § Ett institut kan, som ett alternativ till att följa 6 § 4 samt 7 § 1 och 3, i stället tillämpa följande metod.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, får tas upp med 20 procent av sitt värde oavsett löptid.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, hanteras i enlighet med denna paragraf. (FFFS 2008:13)

10 § Exponeringsbelopp för exponeringar i handelslagret mot värdepappersföretag, clearingorganisationer och börser inom EES får undantas eller reduceras enligt 6 § 4 samt 7 § 1 och 3 eller alternativt behandlas enligt 9 §.

Efter medgivande från Finansinspektionen kan ett institut på motsvarande sätt undanta eller reducera exponeringar i handelslagret mot andra utländska värdepappersföretag, clearingorganisationer och börser än de som anges i första stycket.

11 § Exponeringsbelopp för exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller pant i bostadsrätt enligt 16 kap. 24–29 §§, och exponeringsbelopp för exponeringar som är säkerställda med panträtt i kommersiella fastigheter enligt 16 kap. 30 § får reduceras med 50 %.

Annan metod för bestämmande av stora exponeringar

12 § Efter tillstånd av Finansinspektionen får institut som tillämpar 25 kap. 20–43 §§ eller 55 kap. 11–30 §§, i stället för att helt eller delvis undanta exponeringarna enligt 6 § 1–3 och 7 § 2, vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ ka-

paltäckningslagen, använda sig av ett justerat exponeringsbelopp. Det justerade exponeringsbeloppet ska lägst uppgå till E_{osk} beräknat enligt 25 kap. 20 §.

13 § Ett institut som har fått tillstånd att använda egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer enligt IRK-metoden i underavsnitt L 1 får, istället för att helt eller delvis undanta exponeringarna enligt 6 § 1–3 och 7 § 2 eller att beräkna exponeringsbeloppet enligt 12 §, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda sig av dessa estimat vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen.

För att ett sådant tillstånd ska kunna ges krävs att institutet kan estimerade finansiella säkerheternas effekter på de aktuella exponeringarna separat från andra LGD-relaterade aspekter.

14 § Ett institut som har fått tillstånd att använda någon av metoderna som anges i 12–13 §§ vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen ska genomföra återkommande stresstester av sina kreditriskkoncentrationer, även för det realiserbara värdet av eventuellt mottagen säkerhet.

Dessa stresstester ska gälla risker som kan orsakas av potentiella förändringar av förhållandena på marknaden som kan få negativa konsekvenser på institutets kapitaltäckning och risker vid brådskande realisering av säkerheter.

Institutet ska kunna visa att de stresstester som genomförs är tillräckliga och lämpliga för bedömningen av dessa risker.

Om ett sådant stresstest visar på ett lägre realiserbart värde av en mottagen säkerhet än vad som skulle få beaktas enligt 12–13 §§, ska värdet av den säkerhet som fås tas med i beräkningen av exponeringsbeloppen enligt 7 kap. 3 och 5 §§ första stycket kapitaltäckningslagen minskas i motsvarande grad.

I ett instituts strategier för att hantera koncentrationsrisker ska följande ingå:

1. Strategier och rutiner för att bemöta risker till följd av löptidsobalanser mellan exponeringar och det eventuella kreditriskskyddet.
2. Strategier och rutiner i fall då ett stresstest indikerar ett lägre realvärde för säkerheter än som beaktas enligt 12–13 §§.
3. Strategier och rutiner för koncentrationsrisker till följd av kreditriskskydd, särskilt vid stora indirekta exponeringar (t.ex. mot en enskild emittent av värdepapper som tagits emot som säkerhet).

Överskridande av gränsvärden för stora exponeringar i handelslagret

15 § Ett institut kan ansöka hos Finansinspektionen om generell medgivande att överskrida de gränsvärden för stora exponeringar som anges i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen inom de ramar som anges i styckena 3–5 nedan och under förutsättning att ett tillkommande kapitalkrav uppfylls. Den del av en stor exponering som går utöver gränsvärdena betecknas som en överskjutande exponering.

Det tillkommande kapitalkravet för en överskjutande exponering ska beräknas enligt 13 kap. 68 §.

En överskjutande exponering får endast uppkomma till följd av positioner som ingår i handelslagret. Institutets samlade exponering i övrig verksamhet mot en kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning får inte överskrida de gränsvärden som anges i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen.

Det sammanlagda beloppet av överskjutande exponeringar som funnits i mer än tio dagar, får inte överstiga 600 procent av institutets kapitalbas.

Om tio dagar eller mindre har förflutit sedan en överskjutande exponering uppkommit får summan av de exponeringar mot den aktuella kunden eller kundgruppen som ingår i handelslagret inte överstiga 500 procent av institutets kapitalbas.

Institutet ska vid varje kvartalsskifte meddela Finansinspektionen samtliga fall där de gränsvärden för stora exponeringar som anges i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen har överskridits under de tre föregående månaderna.

16 § Värdepappersbolag som enligt 8 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar begär tillstånd av Finansinspektionen att överträda gränsvärdena i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen utan att beräkna ett tillkommande kapitalkrav enligt 15 § måste uppfylla följande villkor.

1. Värdepappersbolaget får inte tillhandahålla sådan investeringstjänst eller investeringsverksamhet som avses med de finansiella instrument som finns upptagna i punkterna 5–7 samt 9–10 i avsnitt C i bilaga 1 i direktiv 2004/39/EG till privatpersoner eller för privatpersoners räkning.
2. Överskridande av gränsvärdena i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen ska uppstå i samband med exponeringar som
 - a) följer av sådana avtal som är finansiella instrument som finns upptagna i punkterna 5–7 samt 9–10 i avsnitt C i bilaga 1 i direktiv 2004/39/EG och avser råvaror eller sådana underliggande variabler, som anges i punkt 10 avsnitt C i bilaga 1 i direktiv 2004/39/EG, och är beräknade i enlighet med bilagorna III och IV i kreditinstitutsdirektivet, eller
 - b) följer av avtal som avser leverans av råvaror eller utsläppsrätter.

Avsnitt L Avancerade metoder

Underavsnitt L1 Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)

36 kap. Allmänna bestämmelser

1 § I detta avsnitt anges de krav och villkor som ska vara uppfyllda för att ett institut i enlighet med 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen ska få tillstånd att använda en IRK-metod för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker.

Dotterbolag inom en finansiell företagsgrupp behöver inte uppfylla minimikraven individuellt utan får uppfylla dem gemensamt med moderbolaget samt övriga dotterbolag inom gruppen. Detta gäller dock inte 44 kap. 39–42 §§.

37 kap. Indelning i exponeringsklasser

1 § Varje exponering ska hänföras till en av följande exponeringsklasser:

1. statsexponeringar,
2. institutsexponeringar,
3. företagsexponeringar,
4. hushållsexponeringar,
5. aktieexponeringar,
6. positioner i värdepapperiseringar, samt
7. motpartslösa exponeringar.

Indelningen av exponeringarna ska ske konsekvent och rutinerna för detta ska vara lämpliga för ändamålet. Rutinerna ska dokumenteras.

Indelningen av exponeringarna ska ske i enlighet med 2–9 §§.

2 § Med statsexponeringar avses exponeringar mot stater och centralbanker. Till denna exponeringsklass hör även exponeringar mot

1. en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet,
2. en utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet om den i det aktuella landet får behandlas som en statsexponering,
3. en multilateral utvecklingsbank eller internationell organisation som får 0 % riskvikt i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, och
4. ett offentligt organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som statsexponering.

3 § Med institutsexponeringar avses exponeringar mot kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag. Till denna exponeringsklass hör även exponeringar mot

1. en utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet om den i det aktuella landet inte får behandlas som en statsexponering,
2. ett offentligt organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som institutsexponering,
3. en multilateral utvecklingsbank som inte får 0 % riskvikt i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, och
4. Sveriges allmänna hypoteksbank. (FFFS 2008:13)

4 § Med hushållsexponeringar avses exponeringar mot fysiska personer och exponeringar mot små eller medelstora juridiska personer, om institutets och i förekommande fall den finansiella företagsgruppens totala exponering mot den juridiska personen understiger ett belopp som motsvarar 600.000 euro. Om det finns särskilda skäl kan exponeringar mot små eller medelstora juridiska personer upp till maximalt en miljon euro hänföras till exponeringsklassen hushållsexponeringar.

Vid fastställandet av den totala exponeringen ska alla exponeringar mot en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning beaktas. Vid fastställandet av den totala exponeringen ska även exponeringar där kunden är sen med en betalning räknas in. Exponeringar för vilka det finns säkerhet i form av pant i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet, säkerhet i byggnad för bostadsändamål på annans mark eller säkerhet i bostadsrätt, behöver dock inte räknas in i den totala exponeringen. Institutet ska ha vidtagit skäliga åtgärder för att försäkra sig om att den totala exponeringen inte överstiger den angivna gränsen. I detta sammanhang behöver inte åtagandena utanför balansräkningen räknas som exponeringar.

För att en exponering ska få hänföras till hushållsexponeringar ska institutet dessutom hantera exponeringen i sina kreditprocesser konsekvent på likartat sätt som övriga hushållsexponeringar. Institutet ska inte ha en lika individuell hantering av exponeringen som det har för sina exponeringar mot stora företag. Exponeringen ska också ingå i en portfölj bestående av ett stort antal exponeringar som hanteras på liknande sätt.

5 § Inom hushållsexponeringar ska undergrupperna fastighetskrediter och kvalificerade rullande hushållsexponeringar särskiljas från övriga hushållsexponeringar. Att en exponering är rullande innebär att den består av en kreditmöjlighet där storleken på den utnyttjade delen tillåts variera utifrån motpartens beslut att utnyttja kreditmöjligheten, upp till ett maximalt belopp som institutet bestämt.

Med fastighetskrediter avses de hushållsexponeringar för vilka institutets estimat av LGD påverkas av återvinningar från pant i fast egendom, tomträtt till fastighet, byggnad på annans mark eller säkerhet i bostadsrätt. En exponering får delas i två delar och behandlas som två separata exponeringar. Indelningen till undergruppen ska ske på ett konsekvent sätt.

Med kvalificerade rullande exponeringar avses rullande hushållsexponeringar som uppfyller följande villkor:

1. Exponeringen är mot en fysisk person eller personer.
2. Det finns ingen säkerhet för exponeringen. För exponeringar till följd av kreditmöjligheter kopplade till transaktionskonton behöver detta villkor inte vara uppfyllt. Finns det säkerhet för exponeringen får inte institutet ta hänsyn till återvinningar hänförliga till denna säkerhet när LGD estimeras.
3. Inom undergruppen kvalificerade rullande exponeringar uppgår den totala kreditmöjligheten mot en motpart högst till ett belopp som motsvarar 100.000 euro.
4. Institutet kan ovillkorligen och omedelbart återkalla den utnyttjade delen av kreditmöjligheten. Detta villkor är uppfyllt om institutet uppfyller det i den utsträckning det är möjligt inom ramen för konsumenträttslig lagstiftning.

5. Institutet ska kunna styrka att de portföljer exponeringarna ingår i har en låg volatilitet i förlustnivåer relativt den genomsnittliga förlustnivån. Detta villkor ska vara uppfyllt även enskilt för de riskklasser för vilka institutets förväntade fallissemangsfrekvens är låg.

6 § Till exponeringsklassen aktieexponeringar hänförs följande exponeringar:

1. Exponeringar som ska bokföras som eget kapital hos det emitterande bolaget och som innebär en efterställd, residual fordran på det emitterande bolagets tillgångar eller intäkter.
2. Exponeringar som ska bokföras som skuld i det emitterande institutet men som har sådana egenskaper och villkor att de har samma ekonomiska innebörd som exponeringar enligt 1.

7 § Till exponeringsklassen motpartslösa exponeringar hänförs tillgångar som inte innebär att det krävs en prestation från någon motpart.

Om institutet leasar ut tillgångar och leaseavtalet är utformat så att institutet bär den ekonomiska risken som förknippas med tillgångarna, ska restvärdet hänföras till denna exponeringsklass.

8 § Till exponeringsklassen positioner i värdepapperiseringar hänförs positioner i värdepapperiseringar.

Med positioner i värdepapperisering avses även exponeringar som uppkommer genom ränte- eller valutaderivatinstrument som ingår i värdepapperiseringens struktur.

Institut som tillhandahåller kreditriskskydd för positioner i värdepapperisering anses ha en direkt position i värdepapperiseringen.

9 § Till företagsexponeringar hänförs samtliga exponeringar som inte tillhör någon av de övriga exponeringsklasserna.

10 § Inom företagsexponeringar ska exponeringar som utgör specialutlåning särskiljas. Med specialutlåning avses exponeringar som har samtliga följande egenskaper:

1. Exponeringen är mot en juridisk person vars enda syfte är att finansiera eller förvalta realltillgångar.
2. Kontraktsvillkoren ger långivaren en väsentlig grad av kontroll över tillgångarna och den inkomst dessa ger upphov till.
3. Den huvudsakliga finansieringskällan för återbetalningen av lånet är den inkomst som tillgångarna ger upphov till.

11 § Vid leasingavtal ska nuvärdet av minimileaseavgifterna ses som en exponering mot leasetagaren och hänföras till dennes exponeringsklass.

Minimileaseavgifterna är de betalningar under leasetiden som leasetagaren förpliktigas att betala, eller kan förpliktigas att göra, samt alla förmånliga köpoptioner som sannolikt kommer att utnyttjas.

Om en leasingtransaktion innehåller ett garanterat restvärde får detta endast ingå som en del av minimileaseavgifterna, dvs. i exponeringen mot leasetagaren, om den som garanterar restvärdet är hänförlig till någon av de utfärdare av kreditriskskydd som avses i 53 kap. 3 § och om kraven i 53 kap. 4–6 och 14 §§ är uppfyllda. Om dessa villkor inte är uppfyllda ska det garanterade restvärdet av leasingobjektet hänföras till motpartslösa exponeringar.

38 kap. Metod för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för respektive exponeringsklass

Allmänna bestämmelser

1 § Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för statsexponeringar, institutsexponeringar företagsexponeringar, hushållsexponeringar samt motpartslösa exponeringar ska beräknas enligt 39 kap.

Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp bestäms av de tre riskparametrarna exponeringsbelopp, PD och LGD. För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar tillkommer även löptiden (M).

Vid följande situationer får ett institut beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt reglerna om värdepapperisering i underavsnitt L2:

1. när institutet har genomfört en traditionell värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp enligt IRK-metoden, och
2. när institutet har genomfört en syntetisk värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp enligt IRK-metoden.

Ett institut som ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar som ska hänföras till exponeringsklassen positioner i värdepapperisering ska, om de underliggande värdepapperiserade exponeringarna är sådana för vilka institutet skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp enligt IRK-metoden, tillämpa underavsnitt L2.

Tredje och fjärde styckena ska även tillämpas vid andra strukturer med samma ekonomiska innebörd som traditionella respektive syntetiska värdepapperiseringar.

2 § Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp ska beräknas för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar.

Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för utspädningsrisk bestäms av riskparametrarna exponeringsbelopp, PD och LGD. Riskvägt exponeringsbelopp påverkas även av parametern löptid (M).

Institut som kan påvisa att utspädningsrisken i sina förvärvade fordringar är försumbar, behöver inte beräkna något riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisk.

3 § Institutet ska uppfylla de operativa kraven i 46 kap. 1–5 §§ för samtliga förvärvade fordringar.

4 § En grupp av förvärvade fordringar får behandlas som en exponering mot säljaren med säkerhet i de förvärvade fordringarna om följande krav är uppfyllda:

1. institutet ska ha regress som avser kreditrisk och utspädningsrisk i de förvärvade fordringarna, och
2. kraven angående kundfordringar i 54 kap. 6 och 10 §§ ska vara uppfyllda.

Ett institut som behandlar de förvärvade fordringarna enligt första stycket behöver inte tillämpa bestämmelserna i 2–3 §§.

5 § Om det för förvärvade företags- och hushållsfordringar finns åtgärder i form av återbetalningsbara prisavdrag, säkerheter eller partiella garantier som ger ett förstaförlustskydd för kreditrisk och utspädningsrisk, får dessa behandlas som förstaförlustpositioner enligt underavsnitt L2.

Stats-, instituts- och företagsexponeringar

6 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska värdet på riskparametrarna bestämmas enligt följande. Exponeringsbeloppet ska bestämmas enligt 40 kap., PD beräknas enligt 41 kap., LGD bestäms enligt 42 kap. och M bestäms enligt 43 kap.

Från och med den 1 januari 2008 kan Finansinspektionen lämna institutet medgivande att beräkna egna estimat av LGD om kraven i 42 kap. är uppfyllda.

Från och med den 1 januari 2008 kan Finansinspektionen lämna institutet medgivande att beräkna egna estimat av konverteringsfaktorer, som ingår i beräkningen av exponeringsbeloppet, om kraven i 40 kap. är uppfyllda.

Dessa medgivanden kan endast ges om institutet använder egna estimat av både LGD och konverteringsfaktorer för alla sina exponeringar.

7 § Institutet kan för sina kvalificerade förvärvade företagsexponeringar få tillämpa de regler om riskklassificering och estimering av riskparametrar som gäller för hushållsexponeringar. Förvärvade företagsexponeringar är kvalificerade om följande krav är uppfyllda:

- Det ska vara förenat med stora svårigheter att behandla de förvärvade fordringarna på samma sätt som övriga företagsexponeringar.
- Fordringarna ska vara köpta från en från institutet oberoende part och ingen av de förvärvade fordringarna får direkt eller indirekt ha sitt ursprung hos institutet.
- De förvärvade fordringarna ska ha uppkommit på marknadsmässiga villkor.
- Fordringarna får inte vara koncerninterna fordringar eller fordringar som balanseras mot motkonton mellan företag som både köper och säljer fordringar till varandra.
- Institutet ska ha en fordran på alla intäkter från de förvärvade fordringarna eller ha en proportionell andel av intäkterna.
- Gruppen av de förvärvade fordringarna ska vara väldiversifierad.

Hushållsexponeringar

8 § För hushållsexponeringar ska egna estimat beräknas enligt följande. Exponeringsbeloppet beräknas enligt 40 kap., PD beräknas enligt 41 kap. och LGD beräknas enligt 42 kap.

Aktieexponeringar

9 § Riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar ska beräknas med någon av de metoder som anges i 39 kap. 16–23 §§. Riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar mot anknutna företag som ingår i den finansiella företagsgruppen får beräknas enligt reglerna för motpartslösa exponeringar.

Institutet kan få medgivande att beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 23 §. En förutsättning för medgivande är att institutet uppfyller kraven i 45 kap.

Ett institut får använda olika metoder för olika portföljer av sitt aktieinnehav om följande krav är uppfyllda:

1. institutet ska internt använda olika metoder för olika aktieportföljer,
2. valet av metoder för att beräkna kapitalkravet får inte vara betingat av att institutet önskar få ett lägre kapitalkrav,
3. de metoder som institutet önskar utnyttja för att beräkna kapitalkravet ska användas konsekvent.

Fonder

10 § Riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot fonder ska beräknas som om de ingående exponeringarna ägdes direkt av institutet om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Fonden förvaltas av ett företag som står under tillsyn inom EES.
2. Institutet känner till alla exponeringar som ingår i fonden.
3. Fondens informationsbroschyr eller motsvarande dokument innefattar
 - a) de kategorier av tillgångar som fonden har tillstånd att investera i, och
 - b) om investeringsbegränsningar tillämpas, dvs. gränsvärdena och metoderna för att beräkna dem.
4. Fondens verksamhet ska rapporteras minst årligen för att göra det möjligt att bedöma tillgångar och skulder, inkomster och verksamhet under rapporteringsperioden.

Institutet kan få medgivande från Finansinspektionen att behandla en fond som förvaltas av ett företag som står under tillsyn i ett land utanför EES i enlighet med första stycket. En förutsättning för medgivande är att kriterierna i första stycket 3–4 är uppfyllda. Om en tillsynsmyndighet inom EES godkänner en fond i tredje land, får institutet använda detta godkännande utan att Finansinspektionen behöver lämna medgivande.

11 § Om institutet inte uppfyller kraven i dessa föreskrifter för att använda IRK-metoden för de exponeringar som ingår i fonden, ska följande metod användas:

1. För i fonden ingående aktieexponeringar ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas i enlighet med 39 kap. 16–18 §§. Om institutet inte känner till vilken typ av aktier exponeringarna består av, ska de för detta ändamål anses vara övriga aktieexponeringar.
2. För alla andra exponeringar som ingår i fonden ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas enligt schablonmetoden för kreditrisker, med den justeringen att den riskvikt som tillämpas ska vara den närmast högre jämfört med den som skulle ha gällt för motsvarande exponering om den inte ingått i en fond. Om riskvikten skulle ha varit 150 % ska en riskvikt på 200 % tillämpas i stället.

12 § Riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot fonder som inte uppfyller de villkor som avses i 10 § 1 och 3–4, eller för vilka institutet inte känner till alla exponeringar som ingår i fonden, ska beräknas enligt en av följande metoder:

1. Institutet ska utgå från fondbestämmelserna och göra antagandet att fonden först investerar i exponeringar som ger upphov till det högsta kapitalkravet enligt schablonmetoden för kreditrisker till dess att den maximala gräns som fondbestämmelserna medger är uppnådd, och att den därefter fortsätter att i fallande ordning investera exponeringar som ger lägre kapitalkrav. Riskvägt exponeringsbelopp för de så fastställda exponeringarna ska sedan beräknas i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, med den justeringen att den riskvikt som tillämpas ska vara den närmast högre jämfört med den som skulle ha gällt för motsvarande exponering om den inte ingått i en fond. Om riskvikten skulle ha varit 150 % ska en riskvikt på 200 % tillämpas i stället.
2. Om det inte finns tillräckligt med information för att med rimlig säkerhet bestämma exponeringarna enligt 1, ska institutet beräkna riskvägt exponeringsbelopp i enlighet med 39 kap. 16–18 §§. Om institutet inte känner till vilken av de tre kategorierna av aktier som fondens aktieexponeringar tillhör, ska de hanteras som övriga aktieexponeringar. Exponeringar vars tillhörighet institutet inte känner till ska också hanteras som övriga aktieexponeringar. Exponeringar som inte är aktieexponeringar ska hänföras till en av de tre kategorierna av aktier.
3. Institutet får låta förvaltaren av fonden beräkna kapitalkravet för innehavet i fonden åt institutet om institutet försäkrat sig om att förvaltaren kan utföra beräkningarna korrekt. Beräkningarna ska ske i enlighet med vad som föreskrivs i 11 §.

13 § Det förväntade förlustbeloppet för exponeringar mot fonder ska beräknas i enlighet med 39 kap. och de beräkningsmetoder som hör samman med den metod som används för beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp.

Införande och tillämpning av IRK-metoden

14 § Institutet får beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisker, om värdet av de exponeringar som undantas enligt denna regel inte uppgår till mer än 0,5 procent av institutets balansomslutning.

15 § Institutet kan få medgivande att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot den svenska staten, Sveriges Riksbank och svenska kommuner enligt schablonmetoden för kreditrisker.

16 § Institutet får beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot dotterbolag, moderbolag eller syskonbolag i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, om bolaget är ett institut, finansiellt holdingbolag, finansiellt institut, kapitalförvaltningsbolag, anknutet företag eller motsvarande utländska bolag.

17 § Institutet får beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker, om aktieexponeringarna gäller juridiska personer som har riskvikten 0 % i schablonmetoden för kreditrisker.

18 § Institutet får beräkna kapitalkravet för alla aktieexponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker om aktieexponeringarnas aggregerade värde understiger 10 % av institutets kapitalbas, räknat som ett genomsnitt över det senaste året. Om antalet motparter understiger 10 är gränsvärdet 5 % av kapitalbasen. Vid beräkningen av det aggregerade värdet får sådana aktieexponeringar undantas som gäller bolag som anges i 16 § samt aktieexponeringar som avses i 17 §.

Institutet kan i samband med ansökan för att få använda IRK-metoden, få medgivande att fram till och med den 31 december 2017 undanta aktieexponeringar som institutet innehar den 31 december 2007 från IRK-metoden utöver vad som anges i första stycket.

19 § Institutet kan få medgivande att stegvis införa IRK-metoden eller egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, eller affärsområde. Ett stegvist införande får ske under en period på maximalt tre år från det datum då institutet fått medgivande. Denna paragraf gäller inte aktieexponeringar. Medgivande kan endast ges om följande villkor är uppfyllda:

1. Institutet tillämpar IRK-metoden för minst 30 % av det totala exponeringsbeloppet på gruppnivå, beräknat enligt 40 kap.
2. Institutet kan påvisa att det som styr i vilken ordning införandet sker är institutets förutsättningar att efterleva minimikraven och inte vad som ger det lägsta kapitalkravet.
3. Institutet har lämnat en realistisk plan över införandet av IRK-metoden eller egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD till Finansinspektionen.

20 § Institutet kan få ett tidsbegränsat medgivande att tillämpa schablonmetoden för kreditrisker för portföljer av oväsentlig storlek. Denna bestämmelse gäller inte aktieexponeringar. Medgivande kan endast ges under följande förutsättningar:

1. Det totala riskvägda exponeringsbeloppet för de exponeringar som den längre införandeperioden används för understiger 15 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet på gruppnivå, beräknade enligt schablonmetoden för kreditrisker.
2. Det vore oskäligt betungande för institutet att införa IRK-metoden eller egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD för de aktuella exponeringarna inom den föreskrivna treårsperioden.

I samband med att medgivandet löper ut kan institutet ansöka om att få ett nytt tidsbegränsat medgivande att använda schablonmetoden för kreditrisker. Medgivande kan lämnas om ovanstående förutsättningar är uppfyllda.

21 § Institutet får medgivande att tillämpa schablonmetoden för kreditrisker för exponeringsklasserna statsexponeringar eller institutsexponeringar, om följande villkor är uppfyllda:

1. Den eller de exponeringsklasser för vilka schablonmetoden för kreditrisker används enligt denna paragraf utgör inte huvuddelen av institutets totala exponering.
2. Antalet väsentliga motparter inom exponeringsklassen är litet.
3. Att använda IRK-metoden för exponeringsklassen vore oskäligt betungande för institutet.

22 § Institutet kan få medgivande att fortsätta att tillämpa schablonmetoden för kreditrisker för exponeringar mot institut som institutet har till följd av krav på minimireserver från ECB eller från en medlemsstats centralbank. Därutöver måste följande krav vara uppfyllda:

1. Reserverna hålls i enlighet med Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 1745/2003 av den 12 september 2003 om tillämpningen av minimireserver, eller en senare ändringsförordning, eller i enlighet med en nationell förordning som i alla materiella avseenden är likvärdig.
2. Reserverna ska i händelse av konkurs eller insolvens i det institut där reserverna förvaras inte kunna tas i anspråk för att täcka andra åtaganden som detta institut har. Reserverna ska till fullo kunna betalas tillbaka utan fördröjning.

39 kap. Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp

1 § I detta kapitel anges hur riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp beräknas för de olika exponeringsklasserna med utgångspunkt från riskparametrarna exponeringsbelopp, PD, LGD och M. Institutet ska bestämma värdet på riskparametrarna i enlighet med 40–43 kap.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för stats-, instituts- och företagsexponeringar

2 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för icke fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska beräknas enligt följande om inte annat framgår av 3–4 §§.

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp

$$\text{Riskvikt} = \{ \text{LGD} \times N[(1-R)^{-0,5} \times G(\text{PD}) + (R/(1-R))^{0,5} \times G(0,999)] - \text{PD} \times \text{LGD} \} \times (1 - 1,5 \times b)^{-1} \times (1 + (M - 2,5) \times b) \times 12,5 \times 1,06$$

Parametrarna, R och b , i denna formel bestäms med utgångspunkt i PD enligt följande:

$$R = 0,12 \times (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0,24 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))]$$

$$b = (0,11852 - 0,05478 \times \ln(\text{PD}))^2$$

$N(x)$ betecknar den kumulativa standardiserade normalfördelningsfunktionen.

$G(z)$ betecknar inversen till denna funktion.

3 § Inom exponeringsklassen företagsexponeringar får följande korrelationsfunktion användas vid beräkningen av det riskvägda exponeringsbeloppet för exponeringar mot företag med en omsättning som inte överstiger 50 miljoner euro:

$$R = 0,12 \times (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0,24 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))] - 0,04 \times (1 - (S-5)/45)$$

Parametern S i formeln betecknar företagets totala omsättning enligt senast fastställda och tillgängliga bokslut, uttryckt i miljoner euro, om S ligger i intervallet 5–50. När omsättningen understiger 5 miljoner euro används konstant $S = 5$. För en grupp av förvärvade fordringar ska den totala omsättningen beräknas som ett exponeringsviktat genomsnitt av de i gruppen ingående fordringarna.

Om motpartsföretaget ingår i en koncern ska koncernens samlade omsättning användas som storleksmått.

I situationer när omsättning inte är ett meningsfullt storleksmått ska i stället totala tillgångar användas om dessa är ett bättre mått än omsättningen.

4 § För följande exponeringar, och om institutet uppfyller kraven nedan, kan institutet få beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt formeln i tredje stycket:

1. exponeringar mot en utländsk samfällighet eller utländsk delstat som inte får hänföras till statsexponeringar,
2. exponeringar mot ett offentligt organ som inte får hänföras till statsexponeringar,
3. företagsexponeringar, exklusive exponeringar mot försäkrings- och återförsäkringsbolag.

Institutet ska ha ett enligt 58 kap. godtagbart kreditriskkydd för exponeringen. Exponeringen får inte tillhöra samma koncern som den som utfärdat kreditriskkyddet. När det gäller förvärvade fordringar får säljaren av dessa inte tillhöra samma koncern som utfärdaren av kreditriskkyddet.

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp × (0,15 + 160 × PDpp).

PDpp är PD för den som tillhandahåller kreditriskkyddet.

Riskvikten ska beräknas med formeln i 2 §. När det gäller parametrarna ska följande iaktas:

1. PD ska avse den underliggande exponeringen.

2. LGD ska vara antingen LGD för en osäkrad exponering mot den som tillhandahåller kreditriskskyddet eller en osäkrad exponering mot gäldenären. Avgörande för vilket LGD som ska användas är om det belopp som kan återvinnas vid fallissemang är beroende av den finansiella situationen hos utfärdaren av kreditriskskyddet eller hos gäldenären om dessa skulle falla samtidigt. När detta ska bedömas ska institutet beakta kreditriskskyddets utformning samt annan relevant information eller förhållanden.
3. Löptiden (M) ska avse kreditriskskyddets löptid men får aldrig vara mindre än ett år.
4. När parametern *b* ska beräknas ska det PD-värde användas som är det lägsta av:
 - a) PD för den underliggande exponeringen, och
 - b) PD för utfärdaren av kreditriskskyddet.

5 § För icke-fallerade företagsexponeringar som utgör specialutlåning ska institut, som inte kan visa att deras PD-estimat uppfyller kraven i 41 och 44 kap., beräkna riskvikterna enligt följande metod.

Institutet ska dela in företagsexponeringar som utgör specialutlåning i fem kategorier. Kategori 1–4 ska avse icke-fallerade exponeringar och kategori 5 fallerade exponeringar. Indelningen i kategori 1–4 ska ske baserat på stigande risknivå hos exponeringarna. Institutet ska ha styrdokument, system och rutiner för att dela in exponeringarna i kategorierna på ett konsekvent sätt.

Institutets kriterier för kategorierna 1–4 ska beakta följande faktorer:

1. finansiell styrka,
2. politiska och rättsliga faktorer,
3. transaktionernas och/eller tillgångarnas särdrag,
4. de medverkande och utvecklande parternas styrka, däribland eventuella inkomster från partnerskap mellan offentliga och privata aktörer, samt
5. säkerheter.

De olika kategorierna ska tilldelas riskvikter enligt följande tabell.

Resterande löptid	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Mindre än 2,5 år	50 %	70 %	115 %	250 %	0 %
Lika med eller mer än 2,5 år	70 %	90 %	115 %	250 %	0 %

Institutet kan få medgivande att även för löptider på 2,5 år eller mer använda riskvikterna 50 % respektive 70 % för kategori 1 respektive 2. För att medgivande ska beviljas måste institutet kunna styrka att såväl kraven för att bevilja krediter, som kraven som avser andra riskpåverkande faktorer är högt ställda för den aktuella kategorin.

6 § Riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisken i förvärvade företagsfordringar ska beräknas med formeln i 2 §.

7 § Ett institut som inte använder egna estimat av LGD ska för fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar sätta det riskvägda exponeringsbeloppet till noll (0).

8 § Ett institut som fått medgivande enligt 38 kap. 6 § att använda egna estimat av LGD ska för fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar beräkna det riskvägda exponeringsbeloppet enligt följande:

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp

Riskvikt = max[0; (LGD – LGD_f) × 12,5]

LG_D avser här exponeringens LGD-värde, vilket ska beräknas i enlighet med reglerna för ej fallerade krediter i 42 kap. LGD_f är det värde som framkommer enligt 42 kap. 15 §.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för hushållsexponeringar

9 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för icke-fallerade hushållsexponeringar ska beräknas enligt följande:

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp

$$\text{Riskvikt} = \{ \text{LGD} \times N [(1-R)^{-0,5} \times G(\text{PD}) + (R/(1-R))^{0,5} \times G(0,999)] - \text{PD} \times \text{LGD} \} \times 12,5 \times 1,06$$

Korrelationsparametern R bestäms här enligt följande:

- För fastighetskrediter ska R vara 0,15.
- För kvalificerade rullande exponeringar ska R vara 0,04.
- För övriga hushållsexponeringar gäller att $R = 0,03 \times (1 - \text{EXP}(-35 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35)) + 0,16 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-35 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35))]$.

$N(x)$ och $G(z)$ har samma betydelse som i 2 §.

10 § Riskvägt exponeringsbelopp för juridiska personer som enligt 37 kap. 4 § får hänföras till hushållsexponeringar, och för vilka institutet har enligt 58 kap. medräkningsbart kreditriskskydd, får beräknas enligt 4 §.

11 § Om en grupp av förvärvade hushållsfordringar innehåller exponeringar med säkerhet i fastigheter och/eller kvalificerade rullande exponeringar, och institutet inte kan separera dessa från andra hushållsexponeringar, ska institutet använda sig av den riskviktfunktion som ger högst kapitalkrav.

12 § Riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisken i förvärvade hushållsfordringar ska beräknas med formeln i 2 §.

13 § Det exponeringsviktade genomsnittet av de LGD-värden som används vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp för fastighetskrediter där säkerheten utgörs av bostadsrätt, säkerhet i byggnad för bostadsändamål på annans mark, panträtt i bostadsfastighet eller tomtträtt till sådan fastighet, får inte understiga 10 %. Om genomsnittet understiger 10 % måste en justering göras så att genomsnittet uppgår till minst 10 %. Justeringen ska göras med samma faktor för alla LGD-klasser.

Denna paragraf gäller inte exponeringar med statsgaranti.

Dessa bestämmelser gäller till den 31 december 2010.

14 § Riskvägt exponeringsbelopp för fallerade hushållsexponeringar ska beräknas enligt 8 §.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för motpartslösa exponeringar

15 § Riskvikten för motpartslösa exponeringar är 100 %. Formeln för riskvägt exponeringsbelopp är följande:

Riskvägt exponeringsbelopp = 100 % × Exponeringsbelopp

För en leasingtransaktion där institutet bär den ekonomiska risken i tillgången, eller där det finns ett garanterat restvärde som inte uppfyller villkoren i 37 kap. 11 § att få hänföras till leasetagaren, får riskvägt exponeringsbelopp för restvärdet bestämmas enligt följande. När leaseavtalet börjar beräknas det riskvägda exponeringsbelopp enligt följande formel:

$$\text{Riskvägt exponeringsbelopp} = 1/t \times 100 \% \times \text{Exponeringsbelopp}$$
där t är leasekontraktets löptid.

Riskvägt exponeringsbelopp ska sedan öka linjärt över tiden fram tills dess att avtalet löper ut då riskvägt exponeringsbelopp ska uppgå till 100 % × Exponeringsbelopp.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar

Riskviktsmetoden

16 § Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas med följande formel: Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp.

Riskvikten ska anta följande värden:

1. för aktieexponeringar som omsätts på en reglerad marknad är riskvikten 290 %,

2. för aktieexponeringar i riskkapitalföretag som inte omsätts på någon reglerad marknad, men som ingår i en väldiversifierad portfölj är riskvikten 190 %,
3. för övriga aktieexponeringar är riskvikten 370 %.

17 § Korta aktiepositioner i bankportföljen får nettas mot långa positioner i samma aktier, under förutsättning att de korta positionerna ingåtts med syftet att säkra specifika aktieinnehav och att de ger skydd för åtminstone ett år.

Övriga korta aktiepositioner i bankportföljen ska behandlas som långa positioner. Absolutvärdet av positionen ska multipliceras med den relevanta riskvikten.

18 § Vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp får institutet ta hänsyn till effekten av garantier och kreditderivat om dessa uppfyller villkoren för att vara medräkningsbar enligt 53 kap. Finns en medräkningsbar garanti eller kreditderivat får riskvägt exponeringsbelopp beräknas som om exponeringen var mot utfärdaren av kreditriskskyddet. LGD ska dock bestämmas utifrån aktieexponeringen enligt 42 kap. 8 §.

PD/LGD-metoden

19 § Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas enligt 1, 2 och 7 §§.

20 § Ett institut som inte har tillräckligt med information för att kunna tillämpa definitionen av fallissemang i 41 kap. 7–10 §§ ska multiplicera det riskvägda exponeringsbeloppet med 1,5.

21 § För en enskild exponering ska inte summan av förväntat förlustbelopp multiplicerad med 12,5 och riskvägt exponeringsbelopp vara större än exponeringsbeloppet multiplicerad med 12,5.

22 § Institutet får vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp ta hänsyn till effekten av garantier och kreditderivat i enlighet med bestämmelserna i 53 kap.

Interna metoden

23 § Ett institut kan erhålla medgivande att beräkna riskvägt exponeringsbelopp med hjälp av en Value-at-Risk-modell (VaR-modell) som uppfyller kraven i 45 kap.

Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas genom att VaR multipliceras med 12,5.

För en individuell exponering får inte det riskvägda exponeringsbeloppet vara mindre än summan av riskvägt exponeringsbelopp beräknat enligt PD/LGD-metoden och förväntat förlustbelopp enligt 33 § multiplicerat med 12,5. Vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp ska PD och LGD ha följande värden:

1. PD ska vara 0,09 %.
2. LGD för aktieexponeringar i riskkapitalföretag som inte omsätts på en reglerad marknad men som ingår i en väldiversifierad portfölj ska vara 65 %. LGD för övriga aktieexponeringar ska vara 90 %.

Beräkning av förväntat förlustbelopp för stats-, instituts-, företags- och hushållsexponeringar

24 § Det förväntade förlustbeloppet för såväl icke-fallerade som fallerade företags-, instituts-, stats- och hushållsexponeringar ska beräknas enligt följande:

Förväntat förlustbelopp = EL × Exponeringsbelopp

EL = PD × LGD

25 § Institut som fått medgivande enligt 38 kap. 6 § att använda egna estimat av LGD ska för fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar beräkna det förväntade förlustbeloppet enligt följande:

Förväntat förlustbelopp = EL × Exponeringsbelopp

EL = PD × LGD_i

26 § För sådana företags-, instituts- och hushållsexponeringar som institutet beräknar riskvägt exponeringsbelopp för enligt 39 kap. 4 eller 10 § ska EL vara noll (0).

27 § För företagsexponeringar som utgör specialutlåning, och för vilka riskvikterna beräknas enligt 5 §, ska EL inte beräknas enligt formlerna i 24 och 25 §§ utan i stället fastställas enligt följande metod.

Institutet ska hänföra exponeringarna till de fem kategorierna som anges i 5 §. Utifrån den kategori exponeringarna tillhör ska exponeringarna ha EL i enlighet med tabellen nedan.

<i>Resterande löptid</i>	<i>Kategori 1</i>	<i>Kategori 2</i>	<i>Kategori 3</i>	<i>Kategori 4</i>	<i>Kategori 5</i>
Mindre än 2,5 år	0 %	0,4 %	2,8 %	8 %	50 %
Lika med eller mer än 2,5 år	0,4 %	0,8 %	2,8 %	8 %	50 %

I det fall institutet fått medgivande enligt 5 § att för löptider på 2,5 år eller mer, använda riskvikterna 50 % respektive 70 % för kategori 1 respektive kategori 2, ska det förväntade förlustbeloppet för dessa kategorier vara 0 % respektive 0,4 %.

28 § För fallerade hushållsexponeringar ska det förväntade förlustbeloppet beräknas enligt 25 §.

29 § Institutet ska dra av summan av alla specifika och generella reserveringar eller partiella bortskrivningar, som reducerar exponeringarnas bokförda värde, från summan av alla förväntade förlustbelopp enligt 24–25 och 28 §§.

En positiv kursdifferens som beror på att en fallerad fordring kan ha förvärvat med rabatt ska behandlas som en reservering.

Beloppet som räknas ut på detta sätt är institutets justerade förväntade förlustbelopp.

Förväntat förlustbelopp för utspädningsrisken i förvärvade fordringar

30 § Förväntat förlustbelopp för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar ska beräknas enligt följande:

Förväntat förlustbelopp = EL × Exponeringsbelopp

EL = PD × LGD

Beräkning av förväntat förlustbelopp för motpartslösa exponeringar

31 § För motpartslösa exponeringar beräknas inget förväntat förlustbelopp.

Beräkning av förväntat förlustbelopp för aktieexponeringar

32 § För de exponeringar som det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas enligt 16–18 §§, ska förväntat förlustbelopp beräknas enligt följande formel:

Förväntat förlustbelopp = EL × Exponeringsbelopp

EL ska anta följande värden:

1. för aktieexponeringar som omsätts på reglerade marknader är EL 0,8 %,
2. för aktieexponeringar i riskkapitalföretag som inte omsätts på reglerade marknader men som ingår i väldiversifierade portföljer är EL 0,8 %,
3. för övriga aktieexponeringar är EL 2,4 %.

33 § För de exponeringar som det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas enligt 19–22 §§, ska förväntat förlustbelopp beräknas enligt följande formel:

Förväntat förlustbelopp = EL × Exponeringsbelopp

där

EL = PD × LGD

34 § För de exponeringar som det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas enligt 23 § ska förväntat förlustbelopp vara noll (0).

40 kap. Bestämning av riskparametern Exponeringsbelopp

Allmänna bestämmelser

1 § Exponeringsbelopp för exponeringar, inklusive åtaganden utanför balansräkningen, ska bestämmas i enlighet med detta kapitel. För vissa exponeringar kan exponeringsbeloppet också bestämmas enligt reglerna om avtal om nettoberäkning i 56 kap. eller med den avancerade riskmetoden för motpartsrisk i 61 kap.

2 § För motpartsrisken i derivatinstrument, återköpstransaktioner, råvaru- och värdepapperslån samt marginallån får exponeringsbeloppet anges till noll (0) om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Exponeringarna ska vara mot en clearingorganisation.
2. Deltagarna i clearingen ska dagligen ställa säkerheter för den exponering de utsätter clearingorganisationen för.
3. Säkerheten ska täcka både den aktuella exponeringen och eventuell framtida exponering.

Exponeringar i balansräkningen

3 § För exponeringar i balansräkningen, med undantag för sådana exponeringar som avses i 6–10 §§, ska parametern exponeringsbelopp bestämmas som ett bruttovärde utan hänsyn till kreditförlustreserveringar eller andra eventuella värderegleringar som påverkat det bokförda värdet.

För fordringar som har förvärvats med kursdifferens ska exponeringsbeloppet dessutom ökas med den aktuella kursdifferensen, om denna är positiv, och minskas om den är negativ. Med den aktuella kursdifferensen avses skillnaden mellan å ena sidan fordringens belopp och å andra sidan fordringens bokförda värde, ökat med eventuella specifika kreditförlustreserveringar eller andra eventuella specifika värderegleringar.

Fordringar och skulder får vid beräkning av kapitalkravet endast nettouträknas enligt vad som anges i 56 kap. Detta gäller oavsett vad som gäller för den externa redovisningen.

4 § För förvärvade fordringar ska exponeringsbeloppet vara det bokförda värdet reducerat med kapitalkravet för utspädningsrisk. Kapitalkravet för utspädningsrisk får vid bestämmandet av exponeringsbeloppet för förvärvade fordringar inte reduceras med hjälp av kreditriskskydd.

5 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för utspädningsrisken i förvärvade fordringar ska exponeringsbeloppet vara det bokförda värdet.

6 § I en leasingtransaktion ska exponeringsbeloppet för minimileaseavgifterna vara nuvärdet av dessa.

I en leasingtransaktion som innebär att institutet bär den ekonomiska risken förknippad med leasingobjektet, ska exponeringsbeloppet för leasingobjektet utgöras av nuvärdet av det beräknade restvärdet vid leasetidens utgång. Detsamma gäller ett garanterat restvärde som inte uppfyller villkoren i 37 kap. 11 § att få hänföras till leasetagaren.

7 § Exponeringsbeloppet för aktieexponeringar ska vara det bokförda värdet.

8 § Exponeringsbeloppet för motpartslösa exponeringar ska vara det bokförda värdet.

9 § För värdepapper eller råvaror, som ingår i en repotransaktion, i marginallån eller i ett aktie- eller råvarulån, ska exponeringsbeloppet vara det bokförda värdet.

Derivatkontrakt

10 § Institut som inte erhållit tillstånd enligt 4 kap. 4 § kapitaltäckningslagen att använda en avancerad riskmetod för beräkning av exponeringsbelopp för motpartsrisken i ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatkontrakt ska tillämpa aningen marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden.

Inom en företagsgrupp får marknadsvärderingsmetoden, riskmetoden och den avancerade riskmetoden kombineras. En enskild juridisk person ska däremot, med undantag för vad som anges i 30 §, endast använda en metod.

Derivatkontrakt som är baserade på olika typer av index ska hänföras till ränte-, aktie-, råvaru- respektive valutakursanknutna derivatkontrakt beroende på vilken typ av index som är relevant i det aktuella fallet.

11 § Ett institut som köper kreditriskskydd genom kreditderivat för en exponering som inte hänförs till handelslagret eller för en motpartsriskeponering får sätta exponeringsbeloppet för kreditderivatet till noll (0).

12 § Exponeringsbeloppet för motpartsrisken i utfärdade creditswappar, dvs. institutet har tillhandahållit kreditriskskydd, som ingår i den övriga verksamheten ska sättas till noll (0).

Marknadsvärderingsmetoden

13 § Exponeringsbeloppet för ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatkontrakt utgörs av summan av den aktuella ersättningskostnaden per balansdagen och ett belopp för möjlig riskförändring. För ränteswappar för vilka båda benen är uttryckta i samma valuta och båda benen baseras på rörliga räntor, ska exponeringsbeloppet endast utgöras av ersättningskostnaden.

Med den aktuella ersättningskostnaden för ett befintligt derivatkontrakt avses den kostnad som institutet skulle ha för att per balansdagen anskaffa ett motsvarande nytt instrument. Om kontraktet är av en typ som omsätts regelbundet på marknaden, kan ersättningskostnaden sättas lika med det aktuella marknadsvärdet. Om aktuella marknadspriser inte kan avläsas ska instrumentet nuvärdesberäknas med aktuella marknadsräntor och valutakurser. Beräkningen görs utifrån gällande noteringar som erfarenhetsmässigt bedöms vara korrekta för de valutor och löptider som instrumentet innehåller. För kontrakt med negativt marknadsvärde anses ersättningskostnaden vara noll (0).

Med belopp för möjlig riskförändring avses ett belopp som ger uttryck för möjligheten att ersättningskostnaden stiger under instrumentets återstående löptid beräknat från balansdagen. Möjlig riskförändring beräknas för varje kontrakt (även för ett kontrakt som har ett negativt marknadsvärde) som produkten av kontraktets nominella belopp och en riskfaktor som bestäms enligt följande tabell.

<i>Kontraktets återstående löptid</i>	<i>Ränte-anknutna derivat-instrument</i>	<i>Valuta- och guldanknutna derivat-instrument</i>	<i>Aktie-anknutna derivat-instrument</i>	<i>Derivat-instrument baserade på ädelmetaller utom guld</i>	<i>Derivat-instrument baserade på råvaror utom ädelmetaller</i>
< 1 år	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
≥ 1 < 5 år	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
≥ 5 år	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

Derivatinstrument som inte omfattas av någon av de fem kategorier som anges i tabellen nedan ska behandlas som instrument baserade på råvaror utom ädelmetaller.

För kontrakt där utestående exponering regleras periodiskt så att kontraktets marknadsvärde är noll vid varje sådant tillfälle, ska den återstående löptiden vara lika med tiden till nästa datum då kontraktet ska regleras.

Med nominellt belopp avses det belopp i redovisningsvalutan som det ursprungliga kontraktet omfattar. Om redovisningsvalutan inte ingår i något led beräknas värdet enligt gällande avistakurser vid beräkningstillfället. För valutaterminer, ränte- och valutawapparr samt andra liknande kontrakt, ska nominellt belopp avse det högsta av de två värden som framkommer vid omräkningen.

14 § Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande att beräkna råvarurisk enligt 33 kap. 8 § får använda riskfaktorerna i tabellen nedan i stället för riskfaktorerna i 13 §.

	Ädelmetaller (utom guld)	Basmetaller	Jordbruks- produkter	Övriga råva- ror (inkl. energi)
< 1 år	2,0 %	2,5 %	3,0 %	4,0 %
≥ 1 < 5 år	5,0 %	4,0 %	5,0 %	6,0 %
≥ 5 år	7,5 %	8,0 %	9,0 %	10,0 %

Riskmetod

15 § En riskmetod får endast användas för derivatkontrakt.

16 § Exponeringsbeloppet ska beräknas separat för varje nettningssmängd med hänsyn tagen till eventuella säkerheter enligt nedan:
Exponeringsbelopp =

$$\beta * \max \left(CMV - CMC; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_i RPC_{ij} \right| * CCRM_j \right)$$

där

CMV = det aktuella marknadsvärdet för samtliga transaktioner inom nettningssmängden med motparten utan avdrag för säkerheter där

$$CMV = \sum_i CMV_i$$

CMV_i = det aktuella marknadsvärdet för transaktionen i,

CMC = det aktuella marknadsvärdet av säkerheterna som är knutna till nettningssmängden där

$$CMC = \sum_l CMC_l$$

CMC_l = det aktuella marknadsvärdet av säkerhet l,

i = avser transaktionen,

l = avser säkerheterna,

j = avser typ av säkringsmängd.

Dessa säkringsmängder motsvarar riskfaktorer, där riskpositioner med motsatta tecken kan avräknas mot varandra för att ge en nettoriskposition som måttet för exponeringen sedan baseras på.

RPT_{ij} = Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j,

RPC_{lj} = Riskposition till följd av säkerhet l som avser säkringsmängd j,

CCRM_j = Multiplikator som anges i 29 § för motpartsrisk avseende säkringsmängd j, och

β = 1,4.

Säkerheter som erkänns i denna metod begränsas till säkerheter som är godtagbara enligt 25 kap. och råvaror som ingår i handelslagret.

Allmänna råd

Exempel på hur ett institut beräknar exponeringsbeloppet enligt riskmetoden framgår av bilaga 4.

Riskposition

17 § För en kreditswapp utgörs riskpositionen av det nominella värdet av det räntebärande referensinstrumentet multiplicerat med den återstående löptiden för kreditswappen.

18 § För optioner eller andra liknande instrument (till exempel swaptions) utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet för transaktionen, förutom då detta instrument är räntebärande.

Om det underliggande instrumentet är ett skuldinstrument eller ett betalningsben, utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det finansiella instrumentet eller betalningsbenet multiplicerat med den modifierade durationen för det räntebärande instrumentet eller betalningsbenet.

19 § För övriga derivatkontrakt utgörs riskpositionen av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet (även råvaror) omräknat till svenska kronor.

För räntebärande instrument och betalningsben utgörs dock riskpositionen av marknadsvärdet av de utestående bruttobetalningarna (inbegripet nominellt belopp), omräknat till svenska kronor och multiplicerat med det räntebärande instrumentets respektive betalningsbenets modifierade duration.

När de underliggande finansiella instrumenten är aktier (även aktieindex) eller råvaror ska dessa tilldelas en riskposition för respektive aktie (eller aktieindex) eller råvara och en ränteriskposition för betalningsbenet. Om betalningsbenet är uttryckt i utländsk valuta ska även valutan tilldelas en riskposition.

Då det underliggande instrumentet är ett räntebärande instrument ska en ränteriskposition tilldelas för det räntebärande instrumentet och en ränteriskposition tilldelas för betalningsbenet. När betalning ska ske mot betalning (inbegripet valutaterminer) ska en ränteriskposition tilldelas för vardera betalningsbenet. Om det underliggande räntebärande instrumentet är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det en riskposition för den valutan. Om ett betalningsben är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det även en riskposition för den valutan. Det exponeringsbelopp som ska ges en räntebasswapp är noll (0).

20 § Vid bestämningen av riskpositioner ska säkerheter som mottagits från en motpart behandlas som en lång position som förfaller i dag, medan säkerheter som överlämnats ska behandlas som en kort position som förfaller i dag.

21 § För betalningsben med en återstående löptid på mindre än ett år ska institutet bortse från ränterisken. För transaktioner som består av två betalningsben noterade i samma valuta, exempelvis ränteswappar, får institutet behandla transaktionen som en enda transaktion.

22 § Institutet ska använda följande formler för att bestämma värde och tecken på sin riskposition.

1. För alla andra instrument än skuldinstrument:
marknadsvärde, eller

$$\text{deltaekvivalent marknadsvärde} = p_{ref} \frac{\partial V}{\partial p}$$

där

p_{ref} = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i referensvalutan,
 V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet för övriga transaktioner, och

p = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i samma valuta som V .

2. För räntebärande instrument och betalningsben för alla transaktioner: marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen, eller deltaekvivalent marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

där

V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet eller betalningsbenet för övriga derivatinstrument, och

r = räntesats.

Om V är uttryckt i en annan valuta än referensvalutan ska derivatet konverteras till referensvalutan.

Säkringsmängder

23 § Vid beräkning av exponeringsbeloppet ska riskpositionerna grupperas i säkringsmängder. För varje säkringsmängd ska nettoriskpositionen beräknas, det vill säga det absoluta beloppet för summan av de uppkomna riskpositionerna. Nettoriskpositionen beräknas i 16 § med

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_i RPC_{ij} \right|$$

24 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben, penningdepositioner som erhållits från motparten som säkerhet, samt underliggande räntebärande instrument som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %, finns sex säkringsmängder enligt tabellen nedan. Säkringsmängden ska beräknas för varje enskild valuta.

	<i>Statliga referensräntor</i>	<i>Icke-statliga referensräntor</i>
Löptid	≤1 år	≤1 år
Löptid	>1 ≤5 år	>1 ≤5 år
Löptid	>5 år	>5 år

25 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben eller underliggande räntebärande instrument med en räntesats som är kopplad till en referensränta som uttrycker en allmän marknadsräntenivå är den återstående löptiden lika med den tid som återstår fram till nästa justering av räntesatsen. I alla andra fall är löptiden lika med den återstående löptiden för det underliggande räntebärande instrumentet eller, i fråga om ett betalningsben, den återstående tiden för transaktionen.

26 § För räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditwapp finns en säkringsmängd för varje emittent.

27 § För ränteriskpositioner till följd av penningdepositioner som överlämnats till en motpart som säkerhet när motparten inte har några utestående skuldförbindelser med låg specifik risk och till följd av räntebärande instrument som enligt 13 kap. 42 och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %, finns en säkringsmängd för varje emittent. När ett betalningsben efterliknar ett sådant räntebärande instrument, finns det också en säkringsmängd för varje emittent.

Till samma säkringsmängd får institutet hänföra riskpositioner till följd av räntebärande instrument från en viss emittent eller till följd av räntebärande referensinstrument från samma emittent som efterliknas av betalningsben eller som är underliggande instrument för en kreditwapp.

28 § Andra underliggande finansiella instrument än räntebärande instrument ska endast hänföras till samma säkringsmängder om de är identiska eller "likartade instrument". I alla övriga fall ska de hänföras till separata säkringsmängder.

Med likartade instrument avses följande:

- När det gäller aktier avses sådana som har samma emittent. Ett aktieindex ska anses vara en emittent.
- När det gäller ädelmetaller avses sådana som avser samma metall. Ett index för ädelmetaller betraktas som en separat ädelmetall.
- När det gäller elektrisk kraft avses de leverensrätter och leveransskyldigheter som hänför sig till samma högtrafiks- eller lågtrafikintervall under ett dygn.
- När det gäller råvaror avses sådana som avser samma råvara. Ett råvaruindex betraktas som ett enskilt index.

Multiplikatorer för motpartsrisk

29 § Multiplikatorer för motpartsrisk (CCRM) för de olika kategorierna av säkringsmängder ska ges enligt nedan:

	<i>Kategorier av säkringsmängder</i>	<i>CCRM</i>
1.	Räntor	0,2 %
2.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditswapp och som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %	0,3 %
3.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande instrument eller referensinstrument och som enligt 13 kap. 42 och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %	0,6 %
4.	Växelkurser	2,5 %
5.	Elektrisk kraft	4,0 %
6.	Guld	5,0 %
7.	Aktier	7,0 %
8.	Ädelmetaller (utom guld)	8,5 %
9.	Andra råvaror (utom ädelmetaller och elektrisk kraft)	10,0 %
10.	Underliggande finansiella instrument till derivatkontrakt som inte tillhör någon av ovanstående kategorier	10,0 %

De underliggande instrumenten för derivatkontrakt enligt punkt 10 i tabellen ovan ska hänföras till separata enskilda säkringsmängder för varje kategori av underliggande finansiellt instrument.

30 § För transaktioner med optioner då institutet inte kan fastställa deltagarvärde eller modifierad duration får institutet istället använda marknadsvärderingsmetoden för att bestämma exponeringsbeloppet. Nettning får i detta fall inte beaktas, dvs. exponeringsbeloppet ska bestämmas som om det fanns en nettningensmängd som bara innehåller den enskilda transaktionen.

Åtaganden utanför balansräkningen

31 § Alla åtaganden utanför balansräkningen ska räknas om med hjälp av en konverteringsfaktor. Exponeringsbeloppet bestäms genom att det outnyttjade belopp som motparten enligt kontraktsvillkoren har möjlighet att utnyttja multipliceras med en konverteringsfaktor.

Om ett åtagande utanför balansräkningen i sin tur gäller ett annat åtagande som också är inom linjen, ska den lägsta konverteringsfaktorn av de två användas.

32 § Konverteringsfaktorn för statsexponeringar, institutsexponeringar och företags-exponeringar ska bestämmas enligt 33 §. Om institutet fått medgivande att beräkna egna estimat av konverteringsfaktorer i enlighet med 38 kap. 6 §, ska konverteringsfaktorn dock bestämmas i enlighet med 34–44 §§.

Konverteringsfaktorn för hushållsexponeringar ska bestämmas enligt 34–44 §§.

Föreskrivna värden på konverteringsfaktorer

33 § Konverteringsfaktorn för respektive exponeringstyp ska sättas i enlighet med reglerna i schablonmetoden med följande undantag:

Kreditmöjligheter, inklusive garantier för låneprogram, ska ha en konverteringsfaktor på 75 %.

En kreditmöjlighet får endast ha en konverteringsfaktor på 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Kreditmöjligheten kan ovillkorligen när som helst återkallas utan föregående uppsägning, eller så är villkoren för kreditmöjligheten sådana att den med automatik upphör om motpartens kreditvärdighet försämrats.
2. Institutet kontrollerar aktivt motpartens kreditvärdighet för att omedelbart upptäcka försämringar.

Bestämmelserna ovan om kreditmöjligheter gäller även åtaganden att förvärva hushålls- eller företagsfordringar.

För öppnade och bekräftade rembursar med en återstående löptid på högst ett år och liknande åtaganden som uppstår till följd av varuhandel, ska konverteringsfaktorn vara 20 %.

Egna estimat av konverteringsfaktorer

Risk- eller produktklassificering

34 § Institutet ska klassificera sina exponeringar, dvs. fördela dem på olika klasser. Institutet kan välja mellan att göra en produktklassificering eller en riskklassificering. Vid produktklassificering delas exponeringarna upp på klasser som ska innehålla produkter med likartad utformning och villkor. Vid riskklassificering ska klasserna uppvisa homogenitet ur risksynpunkt. Ett institut som riskklassificerar ska uppfylla samtliga krav som gäller riskklassificering och estimering av PD och LGD med undantag för kraven i 44 kap. 15–17 §§.

I fråga om hushållsexponeringar får institutet välja att i stället för en separat klassificering för varje riskparameter använda en gruppering av exponeringarna som speglar risken i såväl konverteringsfaktor som PD och LGD. En sådan gruppering ska ta hänsyn till både motpartsspecifika och transaktionsspecifika faktorer.

35 § Alla exponeringar ska produkt- eller riskklassificeras.

36 § Antalet exponeringar i varje produkt- eller riskklass ska vara tillräckligt stort för att möjliggöra en god kvantifiering och validering av konverteringsfaktorn.

Kvantifiering

37 § Institutet ska beräkna estimat av konverteringsfaktor per produkt- eller riskklass på basis av den genomsnittliga realiserade konverteringsfaktorn per klass.

Ett institut som behandlar hushållsexponeringar enligt 34 § andra stycket får dock ta hänsyn till risken för ytterligare utnyttjanden av kreditmöjligheter i sina LGD-estimat.

Samtliga fallissemang under observationsperioden ska användas för beräkningarna.

38 § Om värdet på konverteringsfaktorn under perioder av ogynnsamma ekonomiska förhållanden är högre än de genomsnittliga konverteringsfaktorerna, ska konverteringsfaktorn estimeras på basis av dessa högre värden. Institutet ska analysera och kunna redovisa skillnaden mellan dessa och de genomsnittliga konverteringsfaktorerna.

39 § Estimaten av konverteringsfaktorer ska inkludera risken för att motparten ytterligare utnyttjar sina kreditmöjligheter även efter det att fallissemang har inträffat. Då konverteringsfaktorerna estimeras ska institutet ta hänsyn till sina interna policys och rutiner som gäller övervakning av utestående limiter och hantering av betalningsflöden. Institutet ska också ta hänsyn till sin villighet och möjlighet att förhindra motparters ytterligare utnyttjande av kreditmöjligheter, kort innan fallissemangstillfället.

40 § I den mån institutet bokför obetalda dröjsmålsräntor och avgifter som en intäkt ska dessa också tas med i beräkning av konverteringsfaktorn.

41 § Institutet ska ha betryggande system och rutiner för att dagligen kunna kontrollera utestående limiter, utnyttjandet av limiterna och förändringar i utnyttjade belopp per motpart och per riskklass.

42 § Institutet ska använda samma definition av fallissemang när det estimerar konverteringsfaktorer som när det estimerar PD.

43 § För hushållsexponeringar ska estimaten baseras på minst fem års data. Om data från längre tid tillbaka finns tillgänglig och är relevant, ska estimaten baseras även på denna data. Institutet behöver dock inte lägga lika stor vikt vid äldre data som vid nyare, om det kan påvisa att nyare data har en högre prediktionsförmåga av konverteringsfaktorer än äldre data.

För hushållsexponeringar kan institutet få medgivande att under en övergångsperiod få basera estimaten av konverteringsfaktorer på mindre än fem års data. Estimatet måste dock baseras på minst två års data. Den data som estimaten baseras på måste åtminstone uppdateras med ett års ny data för varje år som går efter medgivandet. En förutsättning för att få medgivande till avsteg från kravet på fem års data är att institutet har en säkerhetsmarginal i sina estimat som kompenserar för den osäkerhet bristen på data medför.

44 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska egna estimat av konverteringsfaktorer baseras på minst sju års data från åtminstone en av datakällorna. Vid tidpunkten för medgivandet att använda IRK-metoden får estimaten dock baseras på fem års data. Institutet ska därefter successivt basera estimaten på data från en allt längre tidsperiod till dess att kravet på sju års data är uppfyllt. Om data från längre tid tillbaka finns tillgänglig och är relevant ska estimaten baseras även på denna data.

Generell bestämmelse

45 § Institutet ska uppfylla minimikraven i 44 kap. med avseende på konverteringsfaktor.

41 kap. Bestämning av riskparametern PD

Riskklassificering

1 § Institutet ska ha en intern riskklassificering med en rangordning i en eller flera riskklasser som enbart speglar risken för fallissemang.

I fråga om hushållsexponeringar får institutet välja att i stället för en separat klassificering för varje riskparameter använda en gruppering av exponeringarna som speglar risken i såväl PD som LGD och konverteringsfaktor. En sådan gruppering ska ta hänsyn till både motpartsspecifika och transaktionsspecifika faktorer.

2 § Alla motparter eller exponeringar ska ha en riskklass.

Riskklasserna ska sättas per motpart. Riskklassificeringen ska ske separat för varje juridisk person. För hushållsexponeringar får riskklassen sättas per exponering.

Exponeringar mot samma motpart får sättas i olika riskklasser i följande fall:

1. När det är förbjudet enligt lagstiftning om konsumentskydd eller banksekretess, eller annan lagstiftning, att utbyta uppgifter om kunderna.
2. När en exponering är utsatt för en högre risk att betalningen av exponeringen hindras av restriktioner att föra ut valuta ur ett land (så kallad transfereringsrisk).

3 § Riskdifferentieringen mellan riskklasserna ska vara ändamålsenlig. Exponeringarna eller motparterna i varje riskklass ska uppvisa tillräcklig homogenitet ur risksynpunkt. Fördelningen mellan riskklasserna ska vara sådan att det inte uppstår stora koncentrationer av exponeringar eller motparter i ett fåtal riskklasser, såvida det inte finns entydiga empiriska belägg för sådana koncentrationer. Antalet exponeringar eller motparter i varje riskklass ska dock vara tillräckligt stort för att möjliggöra en god kvantifiering och validering av risken för fallissemang. Riskdifferentieringen ska vara tillräcklig inom varje enskilt väsentligt affärsområde.

För statsexponeringar, institutsexponeringar, företagsexponeringar och aktieexponeringar, ska antalet riskklasser vara minst sju för icke-fallerade motparter och minst en för fallerade.

4 § För hushållsexponeringar ska motparternas sätt att fullgöra sina förpliktelser mot institutet påverka riskklassificeringen, om inte institutet kan påvisa att betalningshistorik saknar betydelse för risken för fallissemang.

5 § Institutet får använda ett externt ratinginstituts kreditvärderingar vid den interna riskklassificeringen. En sådan kreditvärdering får dock inte vara den enda faktor som påverkar riskklassificeringen.

6 § Institut som tillämpar bestämmelserna om specialutlåning i 39 kap. 5 § är undantagna från bestämmelserna i 1 §.

Definition av fallissemang

7 § En exponering mot en viss motpart ska anses fallerad om något av följande kriterier är uppfyllt:

1. Institutet bedömer att det är sannolikt att motparten inte kommer att kunna fullgöra sina åtaganden gentemot institutet utan att institutet måste realisera en eventuell säkerhet eller vidta liknande åtgärder.
2. Motparten är mer än 90 dagar sen med en betalning som avser annat än ett oväsentligt belopp.

Följande händelser ska betraktas som starka indikatorer på att ett fallissemang inträffat:

1. institutet övergår till att behandla exponeringen enligt sina kriterier på en osäker fordran, t.ex. genom att upphöra att intäktsinföra upplupen ränta,
2. institutet gör en reservering eller bortskrivning avseende sin fordran på grund av motpartens försämrade kreditvärdighet,
3. institutet överlåter sin fordran med en inte obetydlig förlust som helt eller delvis återspeglar en befarad kreditförlust,
4. institutet har gått med på en omstrukturering av motpartens skulder som förväntas leda till att värdet av institutets fordran går ned till följd av betydligt minskade eller senarelagda betalningar från motpartens sida, eller när
5. institutet har begärt motparten i konkurs eller vidtagit annan liknande åtgärd eller motparten själv har ansökt om detta.

Institutet ska kunna motivera varför det valt att göra avsteg från dessa händelser vid bedömningen av om ett fallissemang inträffat.

8 § Om motparten finns i en EES-stat, får ett institut när det tillämpar 7 § första stycket 2 i fråga om hushållsexponeringar och exponeringar mot offentligägda organisationer räkna med den tidsperiod som det aktuella landets myndigheter har beslutat för det ändamålet. Tidsperioden får dock aldrig vara längre än 180 dagar. Detta undantag gäller även i fråga om företagsexponeringar fram till den 31 december 2011.

När en exponering har formen av en låneram eller annan kreditmöjlighet som motparten kan disponera ska varje sådant utnyttjande som sker utan institutets medgivande anses som en försenad betalning. Tidsfristen i 7 § första stycket 2 ska räknas från den dag då det otillåtna utnyttjandet inleddes.

Institutet ska dokumentera alla fall då en motpart varit mer än 90 dagar sen med en betalning, men där detta inte registrerats som ett fallissemang med hänvisning till att det rört sig om oväsentliga belopp.

9 § Om någon exponering mot en viss motpart är fallerad ska institutets samtliga exponeringar mot samma motpart anses vara fallerade. Motsvarande gäller för exponeringar som ett annat institut i samma finansiella företagsgrupp har mot denna motpart. Ett institut som har valt att riskklassificera sina exponeringar i hushållsportföljen per exponering och inte per motpart ska dock göra fallissemangsbedömningen för dessa exponeringar individuellt.

10 § En motpart eller exponering som har klassificerats som fallerad, men som inte längre uppfyller definitionen av fallissemang, ska omklassificeras och hanteras som övriga ej fallerade. Detta innebär också att om fallissemang åter inträffar för samma motpart eller exponering, ska detta hanteras som ett nytt fallissemang.

Riskkvantifiering

11 § Institutet ska beräkna estimat av PD baserat på den långsiktiga fallissemangsfrekvensen per riskklass och år. Om en statistisk modell för att förutsäga fallissemang används får PD-estimatet för riskklassen sättas till det oviktade genomsnittet av de individuella PD-estimaten inom respektive riskklass.

Ett institut som behandlar hushållsexponeringar enligt 1 § andra stycket får beräkna PD-estimaten för hushållsexponeringar baserat på realiserade förluster och institutets estimat av LGD.

12 § Institutet kan för kvalificerade förvärvade företagsfordringar få bestämma PD enligt följande metoder.

Institutet ska beräkna ett estimat av EL utifrån ett långsiktigt genomsnitt av realiserade förluster för varje stock av förvärvade fordringar. PD ska beräknas genom att EL divideras med LGD.

Ett institut som inte har medgivande att använda egna estimat av LGD ska använda följande värden på LGD. Om den förvärvade gruppen av fordringar uteslutande består av fordringar som inte har efterställd betalningsrätt ska LGD antas vara 45 %. För övriga grupper av förvärvade fordringar ska LGD vara 100 %, dvs. PD ska vara lika med EL.

Ett institut som har medgivande att använda egna estimat av LGD ska använda dessa när PD bestäms enligt andra stycket.

13 § För instituts-, företags- och hushållsexponeringar ska PD vara minst 0,03 %.

För aktieexponeringar gäller följande minimivärden för PD:

1. för aktier som omsätts på reglerade marknader och där innehavet är en del av en långsiktig affärsrelation måste PD uppgå till åtminstone 0,09 %,
2. för aktier som inte omsätts på reglerade marknader och där avkastningen förväntas komma från regelbundna aktieutdelningar, och inte i form av värdeökning på aktierna, måste PD uppgå till åtminstone 0,09 %,
3. för aktier som omsätts på reglerade marknader måste PD uppgå till åtminstone 0,4 %,
4. för övriga aktieexponeringar måste PD uppgå till åtminstone 1,25 %.

PD för motparter och exponeringar i fallissemang ska vara 100 %.

14 § För exponeringsklassen hushållsexponeringar ska institutet analysera huruvida vissa typer av exponeringar kan förväntas ha en väsentligt högre fallissemangsfrekvens under en del av exponeringarnas livscykel, för vilken institutet ännu saknar data. Institutet ska beakta dessa eventuella effekter i PD-estimaten för dessa exponeringar och motparter.

15 § PD-estimaten ska baseras på minst fem års data. Om det finns data tillgänglig från längre tid tillbaka och denna data är relevant, ska också den användas. För hushållsexponeringar får institutet lägga mindre vikt vid äldre data om det kan påvisa att detta leder till en högre prediktionsförmåga av fallissemang.

16 § För hushållsexponeringar kan institutet i samband med ansökan för att få använda IRK-metoden få medgivande att basera PD-estimatet på mindre än fem års data enligt de villkor som anges i andra stycket. Detsamma gäller statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar om institutet inte använder egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD för dessa exponeringar. För samtliga exponeringsklasser måste dock PD-estimatet baseras på minst två års data. Den data som estimaten baseras på måste åtminstone uppdateras med ett års ny data för varje år som går efter medgivandet. En förutsättning för medgivande till avsteg från kravet på fem års data är att institutet har en säkerhetsmarginal i sina estimat som kompenserar för den osäkerhet bristen på data medför.

17 § För statsexponeringar, institutsexponeringar, företagsexponeringar och aktie-exponeringar får institutet mappa sina interna riskklasser till ett externt ratinginstituts ratings och använda realiserade fallissemangsfrekvenser från det externa ratinginstituts ratingklasser som grund för institutets egna PD-estimat om följande villkor är uppfyllda:

1. Det externa ratinginstituts metodik ska enbart reflektera risken för fallissemang hos motparterna.
2. Institutet ska göra en jämförelse mellan de klassificeringskriterier institutet använder internt och det externa ratinginstituts ratingkriterier samt en analys av betydelsen av eventuella skillnader för fallissemangsfrekvensen.
3. Institutet ska göra en jämförelse mellan hur institutet och det externa ratinginstitutet klassificerar samma motparter.
4. Institutet ska analysera eventuella skillnader i definitionen av fallissemang mellan dessa föreskrifter och den definition som används av det externa ratinginstitutet samt betydelsen av eventuella skillnader för fallissemangsfrekvensen.
5. Ovanstående har dokumenterats.

18 § Institut som inte kan estimerar PD för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar kan få bestämma PD genom att estimerar EL för utspädningsrisken. PD ska vara lika med detta estimat av EL.

Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat

19 § För de exponeringar som institutet inte har tillstånd att beräkna egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer, får institutet ta hänsyn till effekter av garantier, kreditderivat, livförsäkringar och kontanta medel insatta hos annat institut på sina PD-estimat i enlighet med vad som anges i 53 och 57 kap.

När PD justeras för att ta hänsyn till kreditriskskydd enligt första stycket ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som i 39 kap. anges för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

20 § För de exponeringar som institutet har tillstånd att beräkna egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer för, får institutet ta hänsyn till effekter av garantier och kreditderivat i sina PD-estimat enligt vad som anges nedan.

Om det finns en giltig garanti eller kreditderivat enligt 42 kap. 23–27 §§ för en exponering, får PD justeras för att ta hänsyn till detta. Justeringen får dock inte ske på så sätt att riskvikten för den skyddade exponeringen blir lägre än vad en motsvarande direkt exponering mot utfärdaren av skyddet skulle ha blivit. Vad som föreskrivs i 42 kap. för justering av LGD gäller också justeringen av PD.

När PD justeras för att ta hänsyn till en garanti eller ett kreditderivat ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som i 39 kap. anges för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

Generell bestämmelse

21 § Institutet ska uppfylla bestämmelserna i 44 kap. med avseende på PD.

42 kap. Bestämning av riskparametern LGD

1 § LGD för statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska i tillämpliga delar bestämmas enligt 2–7 och 9 §§. Om institutet fått medgivande att beräkna egna estimat av LGD i enlighet med 38 kap. 6 § ska LGD dock beräknas i enlighet med 10–28 §§.

LGD för aktieexponeringar ska beräknas enligt 8 §.

LGD för hushållsexponeringar ska beräknas enligt 7 och 10–28 §§.

Föreskrivna värden på LGD

2 § För fordringar som inte har efterställd betalningsrätt ska ett LGD-värde på 45 % användas. För efterställda fordringar ska värdet vara 75 %.

3 § Värdet på LGD för säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser ska vara 12,5 % om säkerheten består av någon av följande exponeringar.

1. Exponeringar mot eller garanterade av stater och centralbanker inom EES.
2. Exponeringar mot eller garanterade av stater, centralbanker, multilaterala utvecklingsbanker och internationella organisationer som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.
3. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter inom EES.
4. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.

Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 2, förutsatt att exponeringarna inte överstiger 20 % av det nominella beloppet av det emitterande institutets utestående säkerställda obligationer.

5. Exponeringar mot institut som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1. Den totala exponeringen av detta slag får inte överstiga 15 % av det nominella beloppet av det emitterande kreditinstitutets utestående säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser. Exponeringar som uppstår på grund av överföring och förvaltning av gäldenärernas betalningar eller behållning efter likvidation för lån med fastighetspant till innehavarna av säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser omfattas inte av 15 %-gränsen. För exponeringar mot ett institut inom EES med en löptid på högst 100 dagar, räcker det att kraven för kreditkvalitetssteg 2 uppfylls.
6. Exponeringar som säkerställts med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt enligt 54 kap. om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 80 % av värdet av den intecknade fastigheten. Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.
7. Exponeringar som säkerställts med panträtt i kommersiella fastigheter om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 60 % av värdet av den intecknade fastigheten. Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.
8. Lån mot säkerhet i fartyg om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 60 % av värdet av det intecknade fartyget.

Allmänna råd

Med motsvarande utländska säkerheter i 6 och 7 menas franska Fonds Communs de Créances eller likvärdiga organ för värdepapperisering.

4 § LGD för säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser som emitterats före den 31 december 2007 ska, oavsett vad som anges i 3 §, också vara 12,5 %.

5 § Fram till och med den 31 december 2010 får ett LGD på 11,25 % användas för de obligationer och skuldförbindelser som avses i 3–4 §§ om följande villkor är uppfyllda:

1. de exponeringar som anges i 3 § 1–5 ska ha kreditkvalitetssteg 1,
2. exponeringar enligt 3 § 6–7 får maximalt uppgå till 10 % av obligationernas utestående nominella belopp,
3. exponeringar enligt 3 § 8 får inte användas som säkerhet.

Om villkoren 1–3 inte är uppfyllda kan ett LGD på 11,25 % ändå få användas om obligationerna och skuldförbindelserna har det bästa kreditkvalitetssteget från ett godkänt kreditvärderingsföretag, som detta kreditvärderingsföretag kan ge säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser.

Förvärvade företagsfordringar

6 § För kvalificerade förvärvade företagsfordringar som uteslutande består av fordringar som inte har efterställd betalningsrätt ska ett LGD-värde på 45 % användas. För andra kvalificerade förvärvade företagsfordringar ska ett LGD-värde på 100 % användas.

LGD för utspädningsrisk

7 § Ett institut som inte använder egna estimat av LGD för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar ska använda ett LGD-värde på 75 %. Ett institut som i enlighet med 41 kap. 18 § använder EL som ett mått på PD ska dock använda ett LGD-värde på 100 %.

Aktieexponeringar

8 § För aktier i riskkapitalföretag som inte omsätts på reglerade marknader men ingår i en väldiversifierad portfölj, ska LGD vara 65 %. För alla andra aktieexponeringar ska LGD vara 90 %.

Exponeringar för vilka det finns säkerhet

9 § För exponeringar för vilka det har ställts medräkningsbara säkerheter, får värdet på LGD justeras i enlighet med vad som anges i 54 och 55 kap.

Egna estimat av LGD

Riskklassificering

10 § Institutet ska ha ett system för intern riskklassificering, med en klassificering av exponeringar som enbart speglar LGD.

I fråga om hushållsexponeringar får institutet välja att i stället för en separat klassificering för varje riskparameter använda en gruppering av exponeringarna som speglar risken i såväl LGD som PD och konverteringsfaktor. En sådan gruppering ska ta hänsyn till både motpartsspecifika och transaktionsspecifika faktorer.

En exponering får delas upp i två eller flera delar som riskklassificeras separat, exempelvis en del med säkerhet och en utan.

11 § Alla exponeringar ska riskklassificeras.

12 § Exponeringarna i varje riskklass ska uppvisa tillräcklig homogenitet ur risksynpunkt. Fördelningen mellan riskklasserna ska vara sådan att det inte uppstår stora koncentrationer av exponeringar i ett fåtal riskklasser, såvida det inte finns entydiga empiriska belägg för sådana koncentrationer. Antalet exponeringar i varje riskklass ska dock vara tillräckligt stort för att möjliggöra en god kvantifiering och validering.

Kvantifiering

13 § Institutet ska beräkna estimat av LGD för varje riskklass baserat på genomsnittet av de realiserade värdena i den riskklassen. Ett institut som behandlar hushållsexponeringar enligt 10 § andra stycket, får dock härleda LGD-estimat från den genomsnittliga realiserade förlustnivån och institutets estimat av PD för klassen.

Samtliga fallissemang i tillgänglig data ska användas för beräkningarna.

14 § Om LGD under perioder av ogynnsamma ekonomiska förhållanden är högre än de långsiktigt genomsnittliga LGD-värdena ska estimaten av LGD baseras på de högre värdena. Institutet ska analysera och kunna redovisa skillnaden mellan dessa och de genomsnittliga LGD-värdena.

15 § För fallerade exponeringar ska institutet göra en ny skattning av LGD för varje specifik exponering. Detta LGD ska baseras på information om aktuella ekonomiska förhållanden på marknaden och den individuella exponeringen.

16 § I den mån institutet bokför obetalda dröjsmålsräntor och avgifter som en intäkt ska dessa också tas med i beräkning av LGD.

17 § Institutet ska i beräkningarna av LGD-estimat använda samma definition av fallissemang som för PD-estimat.

18 § Med förlust avses ekonomisk förlust och det inkluderar alla väsentliga direkta och indirekta kostnader förknippade med hanteringen av en exponering i fallissemang. Eventuella återvinningar ska nuvärdesberäknas till tidpunkten för när fallissemang inträffade. Den diskonteringsränta som används för detta ändamål ska spegla ovissheten, vid fallissemangstidpunkten, när det gäller storleken på eventuella återvinningar.

19 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska egna estimat av LGD baseras på minst sju års data. Vid tidpunkten för medgivandet att använda IRK-metoden, får estimaten dock baseras på fem års data. Institutet ska därefter successivt basera estimaten på data från en allt längre tidsperiod till dess att kravet på sju års data är uppfyllt. Om relevant data finns tillgänglig från en längre tid tillbaka, ska estimaten baseras även på denna data.

20 § För hushållsexponeringar ska estimaten baseras på minst fem års data. Om relevant data från längre tid tillbaka finns tillgänglig, ska estimaten baseras även på denna data. Institutet behöver inte lägga lika stor vikt vid äldre data som vid nyare om det kan påvisa att nyare data har en högre prediktionsförmåga för LGD än äldre data.

För hushållsexponeringar kan institutet, i samband med sin ansökan för att få använda IRK-metoden, få medgivande att basera LGD-estimat på mindre än fem års data. LGD-estimat måste dock baseras på minst två års data. Datan som estimaten baseras på måste åtminstone uppdateras med ett års ny data för varje år som förflyter efter medgivandet. En förutsättning för att få medgivande att frångå kravet på fem års data är att institutet har en säkerhetsmarginal i sina estimat som kompenserar för den osäkerhet bristen på data medför.

Beräkning av effekten av säkerheter

21 § Återvinningar från finansiella och icke-finansiella säkerheter får beaktas i beräkningen av LGD-estimat om bestämmelserna i 55 kap. 6–10 §§ respektive 54 kap. 9–13 §§ är uppfyllda. Institutet kan dock göra avsteg från bestämmelserna om det kan motivera varför det anser att det inte är lämpligt eller rimligt att följa en viss bestämmelse. Institutet ska i så fall också dokumentera vilka avsteg det gör och skälen för dem.

22 § Institutet ska på ett betryggande sätt ta hänsyn till eventuella väsentliga samband som kan finnas mellan motpartens kreditvärdighet och säkerheternas värde.

LGD-estimaterna ska inte enbart baseras på säkerheternas uppskattade marknadsvärde. Hänsyn måste också tas till risken att institutet inte omgående kan förfoga över säkerheten, eller inte omgående kan realisera den.

Om säkerheten är i en annan valuta än exponeringen, ska valutakursrisken beaktas genom en försiktighetsmarginal vid beräkningen av LGD-estimatet.

Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat

23 § Om det finns en kvalificerad garanti eller kreditderivat enligt 24–27 §§ för en exponering, får LGD justeras för att ta hänsyn till detta. Justeringen får dock inte ske på så sätt att riskvikten för den skyddade exponeringen blir lägre än vad en motsvarande direkt exponering mot utfärdaren av skyddet skulle ha blivit.

När LGD justeras för att ta hänsyn till en garanti eller ett kreditderivat, ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som i 39 kap. anges för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

24 § Institutet ska ha tydliga regler för justeringen av LGD. De ska vara konsistenta med detta regelverks krav för hur riskklassificering ska ske. Instruktionerna ska också innehålla kriterier för hur justeringen påverkas av följande faktorer:

1. Skyddsgivarens förmåga och vilja att följa sina åtaganden enligt kontraktet.
2. Sambandet mellan den direkta motpartens och skyddsgivarens betalningsförmåga.
3. Inom vilken tidsperiod eventuella betalningar från skyddet kan förväntas inkomma. Särskilt ska utbetalningsstrukturen hos kreditderivat beaktas.
4. Om det bedöms att en fullständig risköverföring har skett eller om någon risk ligger kvar hos den direkta motparten.
5. Hur risköverföringen påverkas av att skyddets löptid inte överensstämmer med exponeringens.

25 § Justering av LGD får endast ske då skyddsgivaren riskklassificeras i enlighet med bestämmelserna om riskviktningskrav för direkta motparter. Institutet ska dokumentera sina interna kriterier för i vilka fall justering ska ske.

26 § Justering av LGD får endast ske om skyddet uppfyller följande villkor:

1. Det finns ett skriftligt kontrakt.
2. Skyddet är legalt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.
3. Skyddet är ovillkorligt, dvs. att det inte för sin giltighet är beroende av någon omständighet som ligger utanför det ursprungliga skuldförhållandet.

27 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda får kreditderivatet beaktas, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen är mot samma motpart.
2. Referenstillgången ska vara rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det ska finnas sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även för referenstillgången.

Generell bestämmelse

28 § Institutet ska uppfylla minimikraven i 44 kap. med avseende på LGD.

43 kap. Bestämning av riskparametern M

1 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska M bestämmas enligt 2–3 §§. Om institutet fått medgivande att beräkna egna estimat av LGD eller konverteringsfaktorer i enlighet med 38 kap. 6 §, ska M dock beräknas enligt 6–9 §§.

För utspädningsrisken i förvärvade företags- och hushållsfordringar ska M alltid bestämmas enligt 4 §.

För aktieexponeringar ska M bestämmas enligt 5 §.

M anges i år och bråkdelar av år.

Föreskrivna värden på M

2 § M ska vara 2,5 år för alla exponeringar utom återköpstransaktioner samt värdepappers- och råvarulån. För återköpstransaktioner samt värdepappers- och råvarulån ska M vara 0,5 år.

3 § Ett institut som använder egna estimat av PD för kvalificerade förvärvade företagsfordringar ska bestämma M enligt följande metoder. M ska beräknas som det exponeringsviktade genomsnittet av de enskilda exponeringarnas löptider. M får dock aldrig understiga 90 dagar. Samma värde på M ska även användas för outnyttjade belopp inom ramen för ett åtagande att förvärva fordringar, förutsatt att åtagandet innehåller villkor som skyddar institutet från en betydande försämring av kvaliteten på de framtida fordringar som det förvärvar. Om sådana villkor inte ingår i åtagandet ska M för ett outnyttjat belopp beräknas som summan av löptiden för åtagandet och löptiden för den mest långfristiga potentiella exponeringen enligt åtagandet. Den effektiva löptiden ska i detta fall vara minst 90 dagar.

4 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisken i förvärvade företags- och hushållsfordringar ska M vara ett (1) år.

5 § M ska vara 5 år för alla typer av aktieexponeringar.

Interna beräkningar

6 § M ska för exponeringar med kontrakterade betalningsflöden beräknas individuellt enligt följande:

M = 1 om beräknad löptid understiger ett år.

M = 5 om beräknad löptid överstiger fem år.

M = Beräknad löptid, om denna ligger mellan ett och fem år.

Beräknad löptid = $\sum t \times BF_t / \sum BF_t$

BF_t betecknar här de betalningar (amortering/återbetalning, ränta, avgift) som ska fullgöras av motparten om t år räknat från beräkningstidpunkten.

7 § För exponeringar som avser derivatinstrument med samma motpart och där ett avtal om nettning som uppfyller kraven i 56 kap. finns, ska den beräknade löptiden bestämmas som ett viktat genomsnitt av de enskilda instrumentens återstående löptid enligt motsvarande formel i 6 §. Det nominella beloppet hos varje exponering används vid viktningen.

8 § För exponeringar som avser derivatinstrument som omfattas av nettningsavtal som uppfyller kraven i 56 kap., och för vilka det ställs säkerheter, samt marginallån som också omfattas av nettningsavtal enligt nämnda bestämmelser, ska den beräknade löptiden bestämmas som ett viktat genomsnitt av de enskilda instrumentens återstående löptid enligt motsvarande formel som i 6 §. Det nominella beloppet hos varje exponering används vid viktningen. I detta fall är golvet för M tio dagar.

9 § För alla andra exponeringar än de som behandlats i 6–8 §§, ska den beräknade löptiden vara den maximala återstående tid som motparten enligt kontraktet har möjlighet att vänta med att helt fullgöra sina förpliktelser. Löptiden får dock aldrig understiga ett år. Detta gäller även om institutet för sådana exponeringar som avses i 6 § inte kan genomföra den där föreskrivna beräkningen.

10 § Institutet kan bortse från de begränsningar som anges i 6–7 och 9 §§ angående hur kort löptiden får vara om följande krav är uppfyllda:

1. Exponeringen ska utgöras av säkerställda derivatinstrument, marginallån, återköpstransaktioner och värdepappers- eller råvarulån.
2. Avtalet om säkerställande ska
 - a) ange att säkerhetskravet ska beräknas dagligen baserat på en daglig värdering av exponeringen och säkerheten,
 - b) ange att säkerheter ska ställas dagligen,
 - c) innehålla bestämmelser som tillåter snabb realisering eller avräkning av säkerheter i händelse av fallissemang eller om motparten inte ställer säkerheter.

Löptiden får dock aldrig vara kortare än en dag.

11 § Ett institut som enligt 61 kap. 1 § fått medgivande att använda en avancerad riskmetod för beräkning av exponeringsbelopp för motpartsrisk, ska för de exponeringar som omfattas av medgivandet beräkna löptiden enligt följande bestämmelser.

Om en exponering i en nettningsmängd har en löptid som överstiger ett år ska löptiden för nettningsmängden beräknas enligt följande formel:

$$\text{MIN} \left[\frac{\sum_{k=1}^{tk \leq 1 \text{ år}} \text{EFEk} * \Delta tk * \text{dfk} + \sum_{tk > 1 \text{ year}}^{\text{löptid}} \text{FEk} * \Delta tk * \text{dfk}}{\sum_{k=1}^{tk \leq 1 \text{ år}} \text{EFEk} * \Delta tk * \text{dfk}} ; 5 \right]$$

där

dfk = den riskfria diskonteringsfaktorn för den framtida tidsperioden tk,

och övriga parametrar bestäms enligt 61 kap.

Efter medgivande från Finansinspektionen kan ett institut som har en modell för ensidig kreditvärdighetsjustering i stället för ovanstående formel få använda den effektiva kreditdurationen, som beräknats med modellen som ett mått på löptiden.

För övriga exponeringar ska bestämmelserna i 6 § tillämpas.

44 kap. Generella bestämmelser för IRK-metoden

1 § I detta kapitel finns generella bestämmelser om institutets interna riskklassificeringssystem. Ett internt riskklassificeringssystem består av alla de olika metoder, arbets- och beslutsprocesser, kontrollmekanismer, styrande dokument, IT-system samt processer och rutiner som stöder institutets produktklassificering, riskklassificering och kvantifiering av kreditrisk.

Riskklassificeringssystemets struktur

2 § Ett institut som använder flera olika produkt- eller riskklassificeringsmetoder för samma riskparameter ska ha tydliga kriterier för vilken metod som ska användas för en viss typ av exponering eller motpart. Dessa kriterier ska ta hänsyn till exponeringarnas och motparternas riskprofil.

3 § Institutet ska löpande utvärdera lämpligheten i valet av riskklassificeringsmetoder med hänsyn till exponeringarnas riskprofil och utvecklingen av omvärldsförutsättningarna.

4 § Institutet har ansvaret för att följa bestämmelserna i detta kapitel, även om det till exempel deltar i ett samarbete med andra institut om metodutveckling eller pooling av data. Samma gäller också om institutet använder en externt utvecklad modell för riskklassificering och estimering av parametrar.

Riskklassificering

5 § Institutet ska ha instruktioner med detaljerade beskrivningar, kriterier och rutiner för hur riskklassificeringen av exponeringar och motparter ska ske.

Instruktionerna ska vara tillräckligt detaljerade för att riskklassificeringen ska kunna ske på ett konsekvent sätt i alla delar av institutet. Institutet ska ha beskrivningar och kriterier för varje enskild riskklass. Instruktionerna ska vara utformade på ett sådant sätt att en extern part ska kunna utvärdera tillämpningen av dem i konkreta fall.

Kriterierna för riskklassificeringen ska harmoniera med institutets rutiner för kreditbeslut och dess hantering av osäkra krediter.

6 § I riskklassificeringen av exponeringar och motparter ska institutet ta hänsyn till all väsentlig information. Informationen ska vara aktuell och möjliggöra en prognostisering om den framtida utvecklingen hos exponeringen eller motparten. Ju mindre relevant information institutet har om en viss exponering eller motpart, desto större försiktighetsmarginal ska institutet tillämpa i sin riskklassificering av den.

Kvantifiering

7 § Estimatn av riskparametrarna (KF, PD och LGD) ska baseras på empirisk data och faktisk historisk erfarenhet och inte enbart på kvalitativa bedömningar. Institutet ska kunna påvisa att estimatn är representativa för institutets förlusthistorik. Innan estimatn fastslås ska institutet göra en bedömning av om de är rimliga.

8 § Estimatn av PD och LGD ska baseras på de mest väsentliga förklaringsfaktorerna för risken. Institutet ska kunna bryta ner sin förlusthistorik för PD och LGD per förklaringsfaktor.

9 § Institutet ska regelbundet, minst en gång om året, ompröva sina estimat då ny information blir tillgänglig.

10 § Institutets metoder för att skatta sina estimat ska återspegla förbättrade tekniker och metoder när sådana blir tillgängliga.

11 § Den portfölj av exponeringar som estimatn av riskparametrarna baseras på måste vara jämförbara med institutets aktuella portfölj. Motsvarande gäller även rutiner och praxis i kreditprocessen samt övriga faktorer med relevans för värdet på riskparametrarna. Då institutet estimerar riskparametrarna ska det ta hänsyn till alla eventuella förändringar i rutiner och praxis i kreditprocessen som kan förväntas påverka risken. Institutet ska också påvisa att de marknadsförutsättningar och ekonomiska förutsättningar som rådde under den period som estimatn bygger på är relevanta för institutets aktuella ekonomiska och marknadsmässiga förutsättningar.

12 § Exponeringarna i portföljer som estimatn baseras på ska vara tillräckligt många och avse en tillräcklig tidsperiod för att ge stabila och träffsäkra estimat. Institutet ska ha en säkerhetsmarginal i estimatn som återspeglar den förväntade felmarginalen. Ju mindre data institutet har, både vad gäller observationsperiodens längd och antalet observationer, desto större ska säkerhetsmarginalerna vara.

13 § Kraven i detta avsnitt gäller oavsett om institutet använder sig av intern eller extern data. Om poolad data används ska institutet särskilt se till att de kriterier som övriga medverkande institut använder i riskklassificeringen i allt väsentligt är de samma som institutets.

14 § För förvärvade fordringar ska estimatn baseras på all tillgänglig relevant data angående kvaliteten på de underliggande fordringarna. Data som säljaren av fordringarna tillhandahåller måste granskas kritiskt.

Oberoende i riskklassificeringen

15 § Varje riskklassificering, både nyklassificeringar och omklassificeringar, ska godkännas av en funktion som inte får någon direkt ekonomisk fördel av om en kredit beviljas. För hushållsexponeringar är det dock tillräckligt om en sådan funktion gör en efterhandskontroll av riskklassificeringarna på aggregerad nivå.

16 § Om institutet får ny information som väsentligt påverkar bedömningen av kreditrisken hos motparten eller exponeringen, ska institutet genomföra en ny riskklassificering.

För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska institutet på ett effektivt sätt löpande inhämta aktuell information som väsentligen påverkar riskklassificeringen av motparter och exponeringar.

Institutet ska under alla omständigheter ompröva riskklassificeringen minst en gång om året. För hushållsexponeringar får detta ske genom att ett representativt urval av exponeringarna eller motparterna i varje riskklass revideras, om institutet på detta sätt kan bekräfta att riskklassificeringen är fortsatt stabil.

Riskklassificeringen av exponeringar och motparter som anses särskilt riskfyllda ska ses över oftare.

17 § Institutet ska ha dokumenterade principer för när det är tillåtet att göra avsteg från en mekaniskt framräknad riskklass och den process institutet har för att godkänna sådana avsteg. Institutet ska individuellt dokumentera alla avsteg från den mekaniskt framräknade riskklassen. Institutet ska särskilt analysera och dokumentera utfallet av dessa avsteg enligt samma principer som föreskrivs i 28 §.

För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska kredithandläggaren alltid göra en kvalitativ bedömning av rimligheten i den riskklass som den mekaniska beslutsmetoden indikerat.

Dokumentation av riskklassificeringssystemet

18 § Institutet ska dokumentera sitt interna riskklassificeringssystem i detalj. Av dokumentationen ska det framgå hur institutet följer bestämmelserna i detta regelverk. Institutet ska vidare dokumentera alla väsentliga förändringar som görs i riskklassificeringssystemet.

19 § Institutet ska dokumentera sambandet mellan indelningen i riskklasserna, estimaten för varje riskklass och de kriterier som används för att dela in motparter och exponeringar i riskklasserna. Institutet ska också dokumentera vilka skälen är för varför dessa kriterier har valts och den analys som ligger bakom detta val.

Institutet ska dokumentera vad som karakteriserar de olika produktklasserna med avseende på produkternas utformning, villkor och andra egenskaper. Institutet ska också dokumentera estimaten för varje produktklass.

Institutet ska vidare dokumentera organisationen och processerna kring produkt- och riskklassificeringen och dess kontrollfunktioner.

20 § Om institutet använder statistiska modeller för riskklassificeringen ska dessa särskilt dokumenteras. Dokumentationen ska innehålla en detaljerad beskrivning av den teori, antaganden och data som modellen bygger på. Vidare ska valideringsprocessen för modellen dokumenteras i detalj, liksom under vilka omständigheter modellens prediktionsförmåga kan försämrats.

21 § Institutet ska dokumentera de specifika definitioner som används internt för fallissemang och förlust. Dokumentationen ska påvisa överensstämmelsen med definitionerna i dessa föreskrifter.

Datahantering

22 § Institutet ska samla och lagra den data som krävs för att uppfylla bestämmelserna i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet att offentliggöra information om kapitaltäckning och riskhantering samt bestämmelserna i 23 §.

23 § Institutet ska för alla sina exponeringar samla och lagra följande data om de riskdimensioner där institutet har fått tillstånd att använda sina egna estimat:

1. En komplett historik över de produkt- och riskklasser som har åsatts exponeringar eller motparter, inklusive skyddsgivare.
2. Tidpunkt för produkt- och riskklassificeringen.
3. Den data och metod som har använts för riskklassificeringen.

4. Ansvarig handläggare och beslutsinstans för produkt- och riskklassificeringen.
5. Vilka motparter och exponeringar som har fallerat samt tidpunkt och omständigheter för fallissemangnet.
6. PD-estimat och faktisk fallissemangsfrekvens för varje riskklass i PD-dimensionen samt migrationen mellan riskklasserna.

För de exponeringar där institutet använder föreskrivna värden av LGD och konverteringsfaktorer, ska institutet samla och lagra både de föreskrivna och de realiserade värdena av LGD och konverteringsfaktorerna för varje riskklass respektive produktklass.

För de exponeringar där institutet har medgivande att använda egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer ska institutet samla och lagra:

1. Estimat av LGD och konverteringsfaktorerna samt realiserade värden för varje riskklass respektive produktklass. Om institutet tar hänsyn till effekterna av garantier och kreditderivat i sina LGD-estimat gäller detta både före och efter dessa effekter.
2. Alla komponenter av de realiserade förlusterna.

Stresstest och scenarioanalys

24 § Institutet ska på lämpligt sätt testa vilken påverkan potentiella framtida händelser och omvärldsförändringar har på kreditrisken och kapitaltäckningen. Testerna ska genomföras regelbundet och åtminstone en gång om året. De ska omfatta en majoritet av institutets exponeringar. Testerna ska vara ändamålsenliga och baserade på skäliggen försiktiga antaganden.

Testerna ska åtminstone omfatta påverkan av en eventuell lågkonjunktur liksom en analys av hur riskklasserna migrerar som följd av de antagna framtida händelserna och omvärldsförändringarna.

Testerna ska resultera i en bedömning av institutets förmåga att stå emot dessa typer av händelser och omvärldsförändringar.

25 § Ett institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp för företags- eller hushållsexponeringar enligt 39 kap. 4 eller 10 §, ska som en del av de tester som ska utföras enligt 24 § ta hänsyn till en försämring av kreditvärdigheten hos den som utfärdar kreditriskskyddet. Stresstesterna ska också omfatta en utvärdering av effekten av att utfärdarna av kreditriskskydd inte längre uppfyller kraven i 58 kap. 3 §.

Validering

26 § Institutet ska ha stabila system för validering av riskklassificeringssystemet och estimat av riskparametrarna. Valideringsprocessen ska utgöra en konsekvent och ändamålsenlig analys av huruvida riskklassificeringssystemet mäter risk på ett tillfredsställande sätt. Valideringsprocessen ska utföras konsekvent.

27 § Valideringen ska ske regelbundet och åtminstone årligen.

Institutet ska jämföra realiserade värden med estimat av riskparametrarna i de dimensioner – PD, LGD, konverteringsfaktor – där egna estimat används. Analysen ska göras dels på utfallet under den senaste perioden, dels på utfallet under hela den period då institutet har tillgänglig data.

När det gäller PD-dimensionen ska institutet också analysera styrkan i riskklassificeringssystemets urskilningsförmåga (the discriminatory power), dvs. hur väl institutets riskklassificering skiljer ut de motparter och exponeringar som fallerar under perioden från de övriga.

28 § Valideringen enligt 27 § ska ske på en sådan nivå att den ger ett underlag för hur väl riskklassificeringssystemet fungerar specifikt för institutets olika typer av exponeringar och motparter samt för olika marknader.

29 § Valideringen av estimat ska ske på en så pass detaljerad nivå att den också kan användas som underlag för att analysera att produkt- och riskklassificeringen sker på ett konsekvent sätt i alla delar av institutet. Saknas tillräcklig mängd utfallsdata ska den sistnämnda analysen ske på annat sätt.

30 § Finns det extern data som är relevant för institutets portfölj och aktuell tidsperiod ska institutet som ett led i valideringen regelbundet utföra jämförelser med denna data.

31 § Innan institutet börjar använda en statistisk modell i riskklassificeringen, ska det finnas en rigorös valideringsprocess. Denna valideringsprocess ska testa modellens träffsäkerhet utanför både den population och den tidsperiod modellen baseras på.

32 § Om institutet använder statistiska modeller eller andra mekaniska beslutsmetoder för riskklassificeringen, ska institutet kunna påvisa att metoderna inte har några systematiska fel.

33 § Institutet ska alltid vidta lämpliga åtgärder då valideringsprocessen visar att utfallet avviker mer än förväntat ifrån institutets estimat och riskklassificering. Vilka dessa åtgärder är ska institutet fastslå i ett lämpligt dokument. Analysen ska ta hänsyn till konjunkturcykler och liknande systematisk variation i realiserade fallissemang och förluster. Om utfallet visar att riskparametrarna är högre än de estimerade värdena under en längre tidsperiod ska institutet höja sina estimat.

34 § Institutet ska regelbundet genomföra en kvalitativ bedömning av kvaliteten på utformningen och användningen av riskklassificeringssystemet. De kvalitativa bedömningarna och de åtgärder dessa har lett till ska dokumenteras.

Användning av riskklassificeringssystemet

35 § Institutets interna produkt- och riskklassificering och estimat av riskparametrar ska vara en integrerad del av institutets styrning, kreditprocess, riskhantering och interna kapitalallokering. Estimaten ska vara accepterade av affärsorganisationen.

Produkt- och riskklassificeringen av nya motparter och exponeringar ska ske innan eller i samband med att kreditbeslut fattas.

36 § Om institutet inte använder samma värden på riskparametrarna i sina affärsprocesser som i beräkningen av kapitalkravet, ska institutet kunna styrka att de värden som används internt är rimliga. Institutet ska också dokumentera de fall där det används olika värden i sina affärsprocesser och i beräkningen av kapitalkravet.

37 § Den person på institutet som är ansvarig för kreditbeslutet ska när kreditbeslutet fattas, känna till riskklassen på motparten och exponeringen, exponeringens produktklass samt den information om motparten och exponeringen som produkt- och riskklassificeringen grundar sig på. Detta gäller även då statistiska modeller används för att beräkna riskklassen.

38 § En förutsättning för att tillstånd ska kunna lämnas är att institutet internt har använt ett riskklassificeringssystem, som väsentligen uppfyller bestämmelserna i dessa föreskrifter, under det antal år som anges nedan. Kravet gäller alla de riskdimensioner för vilka institutet önskar tillstånd att använda egna estimat.

Ett institut som inte använder egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer för sina statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar, ska ha använt sitt riskklassificeringssystem i åtminstone ett år under år 2007, i åtminstone två år under år 2008 och 2009 och i åtminstone tre år från och med år 2010.

Ett institut som använder egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer för sina statsexponeringar, institutsexponeringar eller företagsexponeringar ska ha använt sitt riskklassificeringssystem i åtminstone två år under år 2008 och i åtminstone tre år från och med år 2009.

Styrning och oberoende riskkontroll

39 § Institutets styrelse eller ett av styrelsens utskott med representation av styrelseledamöter, ska godkänna alla väsentliga delar av riskklassificeringssystemen. Styrelsen och verkställande direktör ska ha en god övergripande förståelse för funktionen hos riskklassificeringssystemet samt en detaljerad förståelse för innehållet i de rapporter från riskklassificeringssystemet som tillsänds dem.

40 § Verkställande direktören ska informera styrelsen eller ett utskott av styrelsen om alla väsentliga förändringar av eller undantag från beslutade instruktioner som styr utformningen och användningen av institutets riskklassificeringssystem.

41 § Verkställande direktören ska ha en god förståelse för utformningen och användningen av riskklassificeringssystemet och ska kontinuerligt se till att riskklassificeringssystemet fungerar korrekt. Verkställande direktören ska skaffa sig regelbunden information från den centrala enheten för oberoende kontroll och analys av kreditrisk. Informationen ska beröra slutsatserna från valideringsprocessen, områden som är i behov av förbättringar och hur arbetet med tidigare beslutade förbättringsåtgärder fortlöper.

42 § En central del av den regelbundna rapporteringen av kreditrisker till styrelse och verkställande direktör ska vara baserad på institutets risk- och produktklassificering och riskestimat. Denna rapportering ska åtminstone inkludera fördelningen av motparter och exponeringar över riskklasserna, riskestimaten för varje produkt- och riskklass, jämförelser mellan estimat och realiserat utfall för varje produkt- och riskklass, migrationen mellan riskklasserna samt information om och resultaten av de stresstester som utförts. Frekvensen på rapporteringen ska bero på vilken mottagaren är, vilken typ av information det rör sig om och hur viktig informationen är.

Kontroll av kreditrisk

43 § I institutet ska det finnas en central enhet för oberoende kontroll och analys av kreditrisk. Enheten ska rapportera till styrelse, ledning och i övrigt till dem som har behov av informationen. Rapporteringen ska ge en allsidig och saklig bild av institutets kreditrisker samt innehålla analyser av utvecklingen i institutets kreditrisker. Enheten ska också föreslå de ändringar i styrdokument och processer som funktionens iakttagelser om kreditriskhanteringen ger anledning till.

44 § Enheten för oberoende kontroll och analys av kreditrisk ska vara underställd den verkställande direktören. Enheten kan även vara underställd en annan ledande befattningshavare med goda kunskaper om kreditrisker, vilken dels är direkt underställd den verkställande direktören, dels inte har ansvar för den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Enhetens uppgifter ska inte utföras av personal som arbetar med den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Enheten ska ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om kreditrisker.

45 § Enheten för oberoende kontroll och analys av kreditrisk ska vara ansvarig för utformningen, implementeringen, tillförlitligheten och uppföljningen av institutets riskklassificeringssystem. Enhetens ansvar ska inkludera följande.

1. Ansvar för att institutet har en valideringsprocess som uppfyller bestämmelserna i detta regelverk.
2. Regelbunden översyn av de kriterier som används för riskklassificeringen för att utvärdera om de fortsatt förklarar risk.
3. Regelbunden översyn av de kriterier som används för produktklassificeringen.
4. Ansvar för att institutet dokumenterar riskklassificeringssystemet i enlighet med bestämmelserna i detta regelverk.
5. Produktion av rapporter från riskklassificeringssystemet.
6. Aktiv medverkan i utformning, implementering, kontinuerlig uppföljning och justering av de modeller som används i riskklassificeringen och estimeringen av riskparametrar.

46 § Ett institut som använder poolad data för sin riskklassificering och estimat av riskparametrar kan lägga ut följande uppgifter på den enhet som organiserar data-poolningen:

1. Framtagande av information som ligger till grund för valideringen av riskklasser och riskestimat.
2. Produktion av rapporter från riskklassificeringssystemet.

3. Produktion av information som ligger till grund för en regelbunden översyn av de kriterier som används för riskklassificeringen för att utvärdera om de fortsatt förklarar risk.
4. Dokumentation av alla förändringar av processen för riskklassificeringen, inklusive de kriterier som ligger till grund för riskklassificeringen.
5. Produktion av information som ligger till grund för en kontinuerlig uppföljning och justering av de modeller som används i riskklassificeringen och estimeringen av riskparametrar.

Institut som med stöd av denna bestämmelse lämnar ut uppgifter, ska se till att

1. Finansinspektionen har tillgång till den information från organisatören av data-poolningen som myndigheten anser nödvändig för tillsynen av riskklassificeringssystemet, samt att
2. Finansinspektionen har rätt att utföra undersökningar i samma utsträckning som hos institutet.

Krav på rapportering

47 § För att medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen ska kunna lämnas, måste institutet kunna påvisa att det kan beräkna och rapportera kapitalkravet i enlighet med IRK-metoden på ett korrekt sätt.

Institutet ska innan medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen kan lämnas, utöver den ordinarie kapitaltäckningsrapporteringen, i särskilt angiven rapport till Finansinspektionen rapportera kapitalkravet beräknat enligt IRK-metoden. Rapporteringen ska ske vid fyra tillfällen med ett kvartals mellanrum. Rapporteringen ska ske på konsoliderad nivå och omfatta de exponeringar för vilka institutet har för avsikt att beräkna kapitalkravet i enlighet med IRK-metoden från och med datumet för medgivandet.

Kravet på denna rapportering gäller också för de exponeringar som ingår i införandeplanen i enlighet med 38 kap. 19 §. För dessa exponeringar gäller att rapporteringen ska ske vid fyra tillfällen, med ett kvartals mellanrum, innan institutet får beräkna kapitalkravet i enlighet med IRK-metoden för de aktuella exponeringarna. Institutet kan dock ansöka om medgivande att för dessa exponeringar rapportera vid färre antal tillfällen, eller ansöka om medgivande att inte behöva rapportera över huvud taget. Medgivande enligt detta stycke kan endast ges om Finansinspektionen bedömer att medgivandet inte försämrar Finansinspektionens möjligheter att bedöma om institutet uppfyller föreskriftens bestämmelser vad avser IRK-metoden. Medgivande kan ges per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, och affärsområde.

Internrevision

48 § Institutets interna revisorer ska åtminstone årligen revidera institutets riskklassificeringssystem och användningen av det. Detta inkluderar efterlevnaden av samtliga bestämmelser i dessa föreskrifter.

45 kap. Bestämmelser för intern metod att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar

Krav på VaR-modellen

1 § VaR-modellen (modellen) ska beräkna institutets potentiella förlust i aktieportföljen, definierad som skillnaden mellan aktiernas avkastning och den riskfria räntan, utifrån ett ensidigt konfidensintervall på 99 procent.

2 § VaR ska beräknas utifrån en innehavsperiod på ett kvartal. Vid beräkningen av aktiernas avkastning får institutet använda prisdata för en kortare period än ett kvartal och konvertera denna till kvartalsdata, om detta sker med en analytiskt lämplig metod som är empiriskt underbyggd. Metoden ska användas konsekvent över tiden.

3 § Den historiska observationsperioden ska vara så lång som möjligt med hänsyn till tillgängligheten på relevant prisdata.

4 § Modellen ska på ett tillfredsställande sätt ta hänsyn till alla väsentliga riskfaktorer i institutets aktieportfölj. Såväl generell som specifik aktiekursrisk ska fångas upp. Institutet ska med hjälp av empiriskt underbyggda analyser kunna påvisa lämpligheten i de valda riskfaktorerna samt deras förmåga att fånga upp såväl specifik som generell risk.

5 § Den data över priser som används ska vara av tillräcklig kvalitet för att tillhandahålla statistiskt tillförlitliga och robusta estimat av förluster. Om det endast finns en begränsad mängd relevant data tillgänglig, kan detta accepteras om institutet använder sig av en försiktighetsmarginal.

Den data som används i modellen ska ha varit föremål för en oberoende granskning.

Positioner som det saknas marknadspriser för får mappas mot andra marknadspriser, t.ex. generella index. Det ska finnas rimliga skäl att anta att prisutvecklingen för sådana positioner väl överensstämmer med marknadspriserna de mappats mot.

6 § Vid beräkning av VaR får effekten av kreditriskskydd i form av kreditderivat och garantier beaktas.

7 § Modellen ska vara ändamålsenlig i förhållande till institutets riskprofil och komplexiteten i institutets aktieportfölj. Om institutet har ett substantiellt innehav i positioner med icke-linjära risker ska modellen på ett tillfredsställande sätt fånga upp dessa risker.

8 § Institutet ska ha rutiner för, och regelbundet genomföra, omfattande stresstester.

Riskhantering och riskkontroll

9 § Institutet ska ha styrdokument som anger hur riskkontrollen ska organiseras, vilka mätmetoder som ska användas samt rutiner för riskkontrollen och riskrapporteringen. Av styrdokumentet ska det framgå hur modellen är integrerad med institutets hantering av aktieportföljen. Ansvar för modellens utformning, inklusive vem som kan besluta om förändringar av modellen, ska vara dokumenterat.

10 § Institutet ska ha kontroll- och rapporteringsrutiner som säkerställer att modellens riskberäkning är av hög kvalitet.

11 § Institutet ska ha system och rutiner för att kunna följa aktiekursrisken och utnyttjandet av limit i aktieportföljen.

12 § Modellen ska vara väl integrerad med institutets hantering av sin aktieportfölj.

13 § De enheter eller funktioner som har ansvar för att utvecklingen och tillämpningen av modellen, ska vara funktionellt oberoende från positionstagande enheter.

14 § Enheter eller funktioner som har ett ansvar för utvecklingen av modellen, eller någon del av tillämpningen av den, ska ha erforderlig kompetens för sina uppgifter. Den verkställande ledningen ska säkerställa att sådana enheter eller funktioner har den nödvändiga kompetensen.

15 § Institutet ska, som ett led i sin interna revision, regelbundet genomföra en granskning av hur riskberäkningen med modellen fungerar. Granskningen ska åtminstone omfatta hur modellförändringar godkänns, att beräkningarna är riktiga och att indata till modellen är komplett och riktig. Granskningen ska också se över möjligheten att minska effekten av kända svagheter i modellen och att identifiera tidigare ej kända svagheter.

Dokumentation av modellen och utvärdering av modellens tillförlitlighet

16 § Modellen ska vara dokumenterad.

17 § Institutet ska ha rutiner för att utvärdera modellens tillförlitlighet. Utvärderingen ska ske regelbundet, men åtminstone årligen. Rutiner, metoder och data som används vid utvärderingen ska vara dokumenterade.

18 § De metoder och den typ av data som ligger till grund för kvantitativ utvärdering av modellen ska användas konsekvent. Om institutet byter metod eller datakällor, och när institutet byter tidsperiod för den data som ligger till grund för utvärderingen, ska detta dokumenteras.

19 § Som ett led i utvärderingen enligt 17 §, ska institutet genomföra så kallad back-testing, det vill säga jämföra aktieportföljens faktiska avkastning med modellens VaR-värde. Jämförelsen ska baseras på en så lång tidsperiod som möjligt.

Institutet ska även utvärdera modellens tillförlitlighet med hjälp av andra kvantitativa metoder.

20 § Institutet ska ha riktlinjer för när resultatet av den kvantitativa utvärderingen av modellen ska anses innebära att modellens tillförlitlighet är tvivelaktig.

21 § Institutet ska dokumentera vilka förändringar i modellen som genomförs till följd av modellutvärderingarna.

46 kap. Operativa krav för förvärvade fordringar

1 § Institutet ska ha legalt giltig rätt till samtliga betalningar från de förvärvade fordringarna. Om gäldenären/gäldenärerna betalar till säljaren av fordringarna i stället för till institutet, ska institutet regelbundet verifiera att betalningarna erläggs i enlighet med de avtalade villkoren. Detsamma gäller om gäldenären/gäldenärerna erlägger betalningarna till ett serviceföretag.

2 § Institutet ska övervaka kvaliteten på kundfordringarna samt säljarens och, i förekommande fall, serviceföretagets finansiella styrka. Institutet ska åtminstone uppfylla följande krav:

- Institutet ska utvärdera vilket samband det finns mellan kundfordringarnas kvalitet och säljarens finansiella styrka. Om det finns ett serviceföretag ska sambandet mellan kundfordringarnas kvalitet och serviceföretagets ekonomiska styrka också utvärderas.
- Institutet ska ha klara styrdokument och rutiner för att bestämma vilka säljare och serviceföretag som kan accepteras. Institutet ska regelbundet utvärdera att säljaren och serviceföretaget lever upp till de fastställda kraven. Utvärderingarna ska dokumenteras.
- Institutet ska riskklassificera såväl säljaren av kundfordringarna som serviceföretaget.
- Institutet ska utvärdera särdragen hos grupperna av förvärvade fordringar.
- Institutet ska ha styrdokument och rutiner för att följa upp den totala exponeringen mot enskilda motparter såväl inom enskilda grupper av kundfordringar som aggregerat för samtliga kundfordringar.
- Institutet ska se till att serviceföretaget rapporterar fordringarnas förfallostruktur och utspädning för att säkerställa överensstämmelse med kreditinstitutets urvalskriterier och utbetalningspolicy för förvärvade fordringar, och för att övervaka säljarens försäljningsvillkor och utspädning.

3 § Institutet ska ha styrdokument, rutiner och system för att upptäcka försämringar av säljarens finansiella ställning och de förvärvade fordringarnas kvalitet. Institutet ska ha styrdokument och rutiner för att hantera uppkomna problem.

4 § Institutet ska ha tydliga styrdokument och rutiner för hur hanteringen och kontrollen av förvärvade fordringar ska utföras.

5 § Institutet ska ha en intern process för att utvärdera hur institutets rutiner och styrdokument för hanteringen av köpta fordringar efterlevs. Rutinen ska inkludera regelbundna revisioner av institutets hantering av förvärvade fordringar.

Underavsnitt L2 Värdepapperisering när IRK-metoden används

47 kap. Behandling av värdepapperiserade exponeringar

1 § Vid en traditionell värdepapperisering får originatorn undanta de värdepapperiserade exponeringarna från sin beräkning av riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp enligt IRK-metoden i underavsnitt L1 om transaktionen ger en överföring till tredje parter av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda:

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Originatorn och dess fordringsägare ska inte kunna förfoga över de värdepapperiserade exponeringarna, till exempel vid originatorns konkurs eller rekonstruktion. Detta ska kunna styrkas genom ett rättsutlåtande från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området.
3. De emitterade värdepapperen medför inte någon betalningsförpliktelse för originatorn.
4. Förvärvaren är ett specialföretag för värdepapperisering.
5. Originatorn behåller inte faktisk eller indirekt kontroll över de överförda exponeringarna. En originator ska anses ha behållit faktisk kontroll om denne har rätt att återköpa de tidigare överförda exponeringarna från förvärvaren för att ta hem vinsterna eller är skyldig att återta den överförda risken. Att originatorn behåller rättigheter eller förpliktelser avseende förvaltningen av exponeringarna ska inte i sig själv anses utgöra indirekt kontroll över exponeringarna.
6. Värdepapperiseringsdokumentationen innehåller inga klausuler som
 - a) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering, kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - b) ökar avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen till följd av en försämring av den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet.

När det föreligger en städooption ska dessutom följande villkor vara uppfyllda:

1. Originatorn avgör fritt om städooptionen ska utnyttjas.
2. Städooptionen får bara utnyttjas om högst 10 % av det ursprungliga beloppet av de värdepapperiserade exponeringarna fortfarande är obetalt.
3. Städooptionen får inte vara utformad för att undvika fördelning av förluster på kreditförstärkningspositioner eller andra positioner som hålls av investerare, eller på annat sätt vara utformad för att tillhandahålla kreditförstärkning.

2 § Om originatorn överför en väsentlig del av kreditrisken och väljer att undanta de värdepapperiserade exponeringarna enligt 1 § ska riskvägda exponeringsbelopp beräknas enligt 48–51 kap. för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

Om originatorn enligt 1 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt IRK-metoden i underavsnitt L1, behöver denne inte beräkna riskvägda exponeringsbelopp för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

3 § Vid en syntetisk värdepapperisering får originatorn, i stället för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt underavsnitt L1, ta upp eventuella egna positioner i värdepapperiseringen enligt 48–51 kap. och i övrigt tillämpa reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3, om transaktionen ger en överföring till tredje part av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda:

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Det kreditriskskydd genom vilket kreditrisken överförs uppfyller kraven i reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3. Specialföretag ska i detta avseende inte godtas som tillhandahållare av garantier eller icke finansierade kreditderivat.

3. De instrument som används för att överföra kreditrisk får inte innehålla bestämmelser eller villkor som
 - a) anger betydande tröskelvärden under vilka kreditriskskyddet inte ska anses kunna utlösas om en kredithändelse uppstår,
 - b) gör det möjligt att avbryta skyddet på grund av att de underliggande exponeringarnas kreditkvalitet har försämrats,
 - c) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering, kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - d) ökar originatorns kostnad för kreditriskskydd eller avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen om det inträder en försämring av den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet.
4. Ett rättsutlåtande har inhämtats från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området som bekräftar att kreditriskskyddet kan hävdas inom alla relevanta jurisdiktioner.

4 § Om originatorn väljer att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt 3 § ska det förväntade förlustbeloppet avseende sådana exponeringar vara noll. Originatorn ska ta hänsyn till eventuell löptidsobalans mellan de värdepapperiserade exponeringarna och kreditriskskyddet, genom vilket uppdelningen i trancher uppnås, utom för trancher som ges 1.250 % riskvikt. De värdepapperiserade exponeringarnas löptid ska antas vara lika med den längsta löptiden för någon av dessa exponeringar, dock maximalt 5 år. Kreditriskskyddets löptid ska fastställas enligt reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3.

När hänsyn ska tas till löptidsobalans enligt första stycket ska den behandling av löptidsobalans som anges i reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3 tillämpas enligt följande formel:

$$RW^* = [RW(SP) \times (t-0,25)/(T-0,25)] + [RW(ASS) \times (T-t)/(T-0,25)]$$

där

RW^* är det riskvägda exponeringsbelopp som ska ingå i beräkningen av institutets kapitalkrav,

$RW(SP)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som skulle ha gällt för exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats, beräknade på proportionell grund,

$RW(ASS)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 48 kap. om det inte förelåg någon löptidsobalans,

T är de underliggande exponeringarnas löptid uttryckt i år, och

t är kreditriskskyddets löptid uttryckt i år.

5 § Om originatorn enligt 3 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt IRK-metoden i underavsnitt L1, behöver inte riskvägda exponeringsbelopp beräknas enligt detta underavsnitt för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

6 § En originator som tillämpar 1 eller 3 §, eller ett medverkande institut, får inte ge någon form av stöd till värdepapperiseringen utöver sina avtalsmässiga förpliktelser, i syfte att minska möjliga eller faktiska förluster för andra parter.

Om ett institut ger stöd i strid med första stycket, ska fortsättningsvis kapitalkrav beräknas för de värdepapperiserade exponeringarna som om ingen värdepapperisering har skett. Institutet ska även skyndsamt göra en anmälan till Finansinspektionen, som kan komma att besluta om åtgärder.

48 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering

Regler som avser alla värdepapperiseringar

1 § För varje position i en värdepapperisering ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom att exponeringsbeloppet enligt 10 § multipliceras med den riskvikt som gäller för positionen.

2 § Om exponeringen omfattar olika trancher i en värdepapperisering ska den för varje tranch betraktas som en separat position i värdepapperiseringen.

Om ett institut har två eller fler överlappande värdepapperiseringspositioner ska det, i den utsträckning som dessa överlappar varandra, endast beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den position eller del av en position som ger det högsta beloppet.

Med överlappning avses att positionerna helt eller delvis innebär en exponering för samma risk på sådant sätt att det inom ramen för överlappningen endast är fråga om en enda exponering.

Allmänna råd

Överlappande positioner kan till exempel uppkomma när det för en viss värdepapperisering finns två olika likviditetsfaciliteter som helt eller delvis täcker samma trancher och det är oklart vilken som kan komma att bli utnyttjad i det konkreta fallet. Om de överlappande positionerna innehas av skilda institut måste båda kapitaltäcka risken, men om positionerna innehas av samma institut behöver risken inte kapitaltäckas dubbelt.

3 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en position i en värdepapperisering får institutet tillgodoräkna sig kreditriskskydd enligt underavsnitt L3 läst i kombination med 51 kap.

4 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering för vilken riskvikt 1.250 % tillämpas får reduceras med 12,5 gånger beloppet av alla värde regleringar som gjorts av institutet avseende de värdepapperiserade exponeringarna. I den utsträckning som värde regleringar beaktas i detta syfte får de inte beaktas vid den beräkning som avses i 3 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

5 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering får reduceras med 12,5 gånger beloppet av alla värde regleringar som gjorts av institutet avseende positionen.

6 § Ett institut får, för en position i en värdepapperisering som skulle ges 1.250 % riskvikt, som ett alternativ till att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den positionen, dra av exponeringsbeloppet från kapitalbasen.

7 § Vid tillämpningen av 6 § ska följande gälla:

- positionens exponeringsbelopp får härledas från det riskvägda exponeringsbeloppet med hänsyn tagen till eventuella reduceringar som gjorts enligt 4–5 §§,
- vid beräkningen av exponeringsbeloppet får institutet tillgodoräkna sig säkerheter och finansierade kreditderivat på ett sätt som är förenligt med 3 §, och
- om den formelbaserade metoden enligt 49 kap. 14 § tillämpas för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och om därvid den kreditförstärkningsnivå som motsvarar värdet K_{irk} inte sammanfaller med gränsen mellan två trancher, så får beräkningen göras som om det funnits en ytterligare tranch i värdepapperiseringen med kreditförstärkningsnivån lika med K_{irk} för den av positionerna som har högre prioritet.

8 § Om ett institut väljer att dra av positionens exponeringsbelopp från kapitalbasen enligt 6 § ska 12,5 gånger det beloppet dras av från det belopp som vid tillämpning av 9 § anges som det maximala riskvägda exponeringsbelopp som ska beräknas av institutet som avses där.

9 § Ett institut som kan beräkna K_{irk} får begränsa de sammanlagda riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i en värdepapperisering, till det belopp som skulle medföra ett kapitalkrav som motsvarar 8 % av de riskvägda exponeringsbeloppen om de värdepapperiserade exponeringarna inte hade värdepapperiserats och fanns i institutets balansräkning plus dessa exponeringars förväntade förlustbelopp.

10 § Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering inom balansräkning ska mätas brutto före värde regleringar.

Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering i form av ett åtagande utanför balansräkningen, ska vara dess nominella värde multiplicerat med en konverteringsfaktor enligt 50 kap.

Exponeringsbeloppet som uppstår till följd av ett derivatkontrakt ska beräknas enligt 40 kap.

Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelser om förtida amortering

Tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

11 § Utöver de riskvägda exponeringsbelopp som originatorn beräknar för sina positioner i en värdepapperisering ska denne beräkna ett riskvägt exponeringsbelopp både på originatorns andel och investerarnas andel enligt 12–21 §§, när det är fråga om rullande exponeringar inom ramen för en värdepapperisering som innehåller bestämmelser om förtida amortering.

Med rullande exponering avses en exponering för vilken en kund inom överenskomna gränser kan variera det dragna beloppet, och med bestämmelse om förtida amortering avses en avtalsklausul, enligt vilken det krävs att investerarnas positioner ska lösas in före den förfallodag som ursprungligen angetts för de emitterade värdepappere- ren, om vissa särskilt angivna händelser inträffar.

Om värdepapperiseringen omfattar både rullande och icke-rullande exponeringar ska originatorn endast beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp på den del av den underliggande gruppen som innehåller rullande exponeringar.

- 12 §** Vid tillämpning av dessa bestämmelser ska originatorns andel vara summan av
1. exponeringsbeloppet av den nominella andel av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp som har överförts till en värdepapperisering som bestämmer den andel av kontantflödena från kapitalåterbetalningar, räntor och andra anknutna belopp som inte är tillgängliga för utbetalningar till innehavare av positioner i värdepapperiseringen, och
 2. exponeringsbeloppet av den andel av hela gruppen av outnyttjade kreditramar där de motsvarande utnyttjade kreditbeloppen har överförts till en värdepapperisering, som motsvarar den andel som det i 1 beskrivna exponeringsbeloppet utgör av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp som har överförts till värdepapperiseringen.

För att i detta sammanhang räknas som originatorns andel får rättigheterna till beloppen inte vara efterställda investerarnas andel.

Med investerarnas andel avses beloppet av den nominella andel av gruppen av utnyttjade belopp som inte faller inom ramen för första stycket 1 plus beloppet av den andel av gruppen av outnyttjade kreditramar där de motsvarande utnyttjade kreditbeloppen överförts till värdepapperiseringen, som inte faller inom ramen för första stycket 2.

13 § Den exponering för originatorn som är knuten till dess rättigheter avseende den del av originatorns andel som beskrivs i 12 § första stycket 1, ska inte betraktas som en position i en värdepapperisering, utan som en proportionell exponering mot de värdepapperiserade utnyttjade exponeringsbeloppen som om de inte hade värdepapperiserats. Originatorn ska även anses ha en proportionell exponering mot den del av de outnyttjade beloppen av de kreditramar för vilka de utnyttjade beloppen har överförts till värdepapperiseringen som beskrivs i 12 § första stycket 2.

Undantag från krav på tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

14 § Vid följande typer av värdepapperisering är originatorn undantagen från att beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt 11 §.

1. Värdepapperiseringar av rullande exponeringar där investerarna förblir fullständigt exponerade för låntagarnas alla framtida utnyttjanden, så att de underliggande faciliteternas risk inte går tillbaka till originatorn efter det att en förtida amortering har utlöst.

2. Värdepapperiseringar där bestämmelser om förtida amortering endast utlöses av händelser som inte är relaterade till de värdepapperiserade tillgångarnas utveckling eller originatorns resultat, exempelvis betydande förändringar av skattelagar eller annan lagstiftning.

Beräkning av tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

15 § Det tillkommande riskvägda exponeringsbeloppet enligt 11 §, ska bestämmas genom att investerarnas andel multipliceras med produkten av en riskuppbbyggnadsfaktor enligt 16–19 §§ och den vägda genomsnittliga riskvikt som skulle gälla för de värdepapperiserade exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats.

16 § När det gäller värdepapperiseringar av hushållsexponeringar som är oförbindliga och villkorslöst återkalleliga utan föregående uppsägning, och som omfattas av en bestämmelse om förtida amortering, som utlöses av att nivån på överskottsmarginalen hamnar under ett angivet gränsvärde, ska institutet jämföra tremånadersgenomsnittet av överskottsmarginalen med den nivå där överskottet enligt avtalsvillkoren måste börja innehållas.

Om avtalsvillkoren inte kräver att överskottsmarginalen ska innehållas anses nivån där överskottsutbetalningen upphör vara 4,5 procentenheter högre än den nivå på överskottsmarginalen när en förtida amortering utlöses.

17 § Riskuppbbyggnadsfaktorn ska i dessa fall bestämmas enligt tabell 1 på basis av nivån på den faktiska genomsnittliga överskottsmarginalen under tre månader och huruvida den förtida amorteringen är kontrollerad eller icke-kontrollerad. I detta sammanhang ska en förtida amortering anses vara kontrollerad om följande villkor är uppfyllda:

1. Originatorn har en lämplig plan för att säkerställa tillgången till tillräckligt kapital och likviditet i händelse av en förtida amortering.
2. Originatorns andel och investerarnas andel av räntebetalningar, kapitalbelopp, utgifter, förluster och återvinningar fördelas under transaktionens löptid proportionellt på grundval av utestående fordringar vid en eller flera förbestämda tidpunkter per månad.
3. Amorteringsperioden bedöms vara tillräcklig för att 90 % av den totala utestående skulden (originatorns och investerarnas andelar) i början av den förtida amorteringsperioden ska hinna betalas tillbaka eller redovisas som fallerad.
4. Återbetalningstakten är inte snabbare än vad den skulle ha varit vid rak amortering under den period som anges i 3.

Tabell 1

	<i>Värdepapperiseringar med kontrollerad förtida amortering</i>	<i>Värdepapperiseringar med icke-kontrollerad förtida amortering</i>
<i>Tremånaders genomsnittlig överskottsmarginal</i>	Riskuppbbyggnadsfaktor	Riskuppbbyggnadsfaktor
Över nivå A	0 %	0 %
Nivå A	1 %	5 %
Nivå B	2 %	15 %
Nivå C	10 %	50 %
Nivå D	20 %	100 %
Nivå E	40 %	100 %

Med "nivå A" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 133 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 100 % av den nivån.

Med "nivå B" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 100 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 75 % av den nivån.

Med "nivå C" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 75 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 50 % av den nivån.

Med "nivå D" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 50 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 25 % av den nivån.

Med "nivå E" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 25 % av den nivå där överskott måste börja innehållas.

18 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om kontrollerad förtida amortering ska en riskuppbbyggnadsfaktor på 90 % genomgående tillämpas.

19 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om icke-kontrollerad förtida amortering ska en riskuppbbyggnadsfaktor på 100 % genomgående tillämpas.

Maximalt riskvägt exponeringsbelopp

20 § För en originator som ska beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp enligt 11 §, får summan av det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel och det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 11 § begränsas till att motsvara det största av

1. det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel, eller
2. de riskvägda exponeringsbeloppen som skulle ha beräknats avseende de värdepapperiserade exponeringarna, om de inte hade värdepapperiserats, till ett belopp som motsvarar investerarnas andel.

21 § I förekommande fall ska det avdrag som enligt 3 kap. 2 § andra stycket 3 i kapitaltäckningslagen göras för nettovinst som uppkommer till följd av kapitalisering av framtida inkomster, inte beaktas inom ramen för det maximala belopp som anges i 20 §.

49 kap. Riskvikter

Rangordning av metoder

1 § En position i en värdepapperisering ska ges riskvikt enligt 2–5 §§.

2 § Positioner med kreditvärdering får ges riskvikt enligt externratingmetoden i 9–13 §§. Samma sak gäller för positioner där en härledd kreditvärdering enligt 6 § eller en bedömd kreditvärdering enligt 7–8 §§ får utnyttjas.

3 § Positioner som inte behandlas enligt externratingmetoden ska ges en riskvikt enligt den formelbaserade metoden som anges i 14 §.

4 § Ett institut som inte är en originator eller ett medverkande institut får bara tillämpa den formelbaserade metoden efter Finansinspektionens medgivande i det enskilda fallet.

5 § En originator eller ett medverkande institut som inte kan beräkna K_{irk} och andra institut som inte har fått medgivande att använda den formelbaserade metoden ska, om inte Finansinspektionens medgivande enligt 15 § har erhållits, ge 1.250 % riskvikt till positioner utan kreditvärdering, härledd kreditvärdering eller bedömd kreditvärdering.

Bestämning av en härledd kreditvärdering

6 § Om följande operativa minimikrav är uppfyllda ska en position utan kreditvärdering ges en härledd kreditvärdering som motsvarar kreditvärderingen för de positioner med kreditvärdering (referenspositionerna) som är de bäst prioriterade positioner som i alla avseenden är efterställda den berörda positionen utan kreditvärdering:

1. Referenspositionernas löptid måste vara minst lika lång som löptiden för den berörda positionen utan kreditvärdering.
2. En härledd kreditvärdering måste fortlöpande uppdateras för att avspegla alla förändringar i kreditvärderingen av de positioner i värdepapperiseringen som använts som referens.

Internmetod för bedömd kreditvärdering i ABCP-program

7 § Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande att använda en intern metod för att bedöma kreditrisken i vissa positioner i ABCP-program får, när följande villkor är uppfyllda, använda den metoden för att åsätta sina positioner en bedömd kreditvärdering enligt 8 §.

1. Positioner i de certifikat som emitterats inom programmet ska vara positioner med kreditvärdering.
2. Institutet kan styrka att dess interna bedömning av positionens kreditkvalitet avspeglar ett eller flera kreditvärderingsföretags offentligt tillgängliga värderingsmetoder för betygsättning av värdepapper som baseras på exponeringar av det slag som värdepapperiserats. Kravet på att kreditvärderingsföretagets metodik ska vara offentligt tillgänglig kan efter särskilt medgivande från Finansinspektionen frångås om det på grund av värdepapperiseringen särskilda egenskaper, exempelvis dess unika struktur, ännu inte finns någon sådan värderingsmetod som är offentligt tillgänglig.
3. De kreditvärderingsföretag som har tillhandahållit en extern kreditvärdering för de certifikat som emitteras inom programmet ska ingå bland de kreditföretag som avses i 2. Kvantitativa element, till exempel stressfaktorer som används för att bedöma att positionen motsvarar en viss kreditkvalitet, måste åtminstone vara lika försiktiga som de metoder som används inom det relevanta kreditvärderingsföretagets värderingsmetodik.
4. Vid utvecklingen av sin internmetod ska institutet beakta relevanta offentliga ratingmetoder som används av kreditvärderingsföretag som betygsätter certifikat från det aktuella ABCP-programmet. Detta ska dokumenteras och uppdateras regelbundet enligt 7.
5. Institutets internmetod ska innefatta riskklasser och det ska finnas en korrespondens mellan dessa och kreditvärderingsföretagets kreditbetyg. Detta ska dokumenteras tydligt och klart.
6. Internmetoden ska användas i institutets interna riskhantering, däribland vid beslutsfattande, i information till ledningen och vid intern kapitalallokering.
7. Interna eller externa revisorer, ett kreditvärderingsföretag eller institutets interna kreditkontroll- eller riskhanteringsfunktion ska regelbundet gå igenom förfarandet och kvaliteten på de interna bedömningarna av kreditkvaliteten på institutets exponeringar mot ABCP-program. Om institutets interna funktioner utför översynen ska dessa vara oberoende med hänsyn till affärsområdet ABCP-program samt i förhållande till kunderna.
8. Institutet ska följa upp de interna klassificeringarna över tiden för att utvärdera internmetodens resultat och ska vid behov göra anpassningar av metoden när exponeringarnas resultat regelmässigt avviker från det som den interna klassificeringen skulle ge vid handen.

9. ABCP-programmet ska innefatta kravnivåer för att ta på sig kreditrisk i form av riktlinjer för krediter och investeringar. Vid beslut om att köpa en tillgång ska programförvaltaren ta hänsyn till vilket slags tillgång som köps, arten och värdet av de exponeringar som härrör från tillhandahållande av likviditetsfaciliteter och kreditförstärkningar, förlustfördelning och rättsligt och ekonomiskt avskiljande av de överförda tillgångarna från den säljande enheten. En kreditanalys av tillgångssäljarens riskprofil ska utföras. Denna ska innefatta analys av tidigare och förväntat ekonomiskt resultat, nuvarande marknadsställning, förväntad framtida konkurrenskraft, hävstångseffekter, betalningsflöden, räntetäckning och skuldrating. Dessutom ska en översyn av säljarens kravnivåer, administrationsförmåga och uppbördsförfaranden utföras.
10. ABCP-programmets minimikriterier för vilka tillgångar som får godtas ska
 - a) utesluta förvärv av tillgångar som är oreglerade sedan längre tid eller har fallerat,
 - b) begränsa koncentration med avseende på enskilda gäldenärer eller geografiska områden, och
 - c) begränsa löptiden hos de tillgångar som förvärvas.
11. ABCP-programmet ska ha riktlinjer och förfaranden för inkassering som tar hänsyn till serviceföretagets operativa kapacitet och kreditkvalitet. Programmet ska minska den risk som beror på säljaren och serviceföretaget genom olika metoder, till exempel genom utlösningsmekanismer baserade på aktuell kreditkvalitet som skulle utesluta att medel tillgodoräknas fel juridisk person.
12. Den sammanlagda förlustskattningen av en tillgångsgrupp som ABCP-programmet överväger köpa måste beakta alla potentiella riskkällor, till exempel kredit- och utspädningsrisk. Om den av säljaren tillhandahållna kreditförstärkningen bara är baserad på de kreditrelaterade förlusternas storlek ska en särskild reserv inrättas för utspädningsrisk, såvida utspädningsrisk är väsentlig för den berörda exponeringsgruppen. Dessutom ska programmet vid bedömning av den behövliga förstärkningens nivå granska flera års tidigare information, däribland om förluster, misskötsel, utspädnings- och fordringarnas omsättningstakt.
13. ABCP-programmets köp av exponeringar ska vara förenade med strukturella inslag, till exempel utlösningsmekanismer för avveckling, för att minska den underliggande portföljens potentiella kreditförsämring.

8 § Positionen ska hänföras till en av de riskklasser som avses i 7 § 5. Positionen ska ges en bedömd kreditvärdering som överensstämmer med den som gäller för kreditvärderingar som motsvarar den valda riskklassificeringen enligt 7 § 5. Om den bedömda kreditvärderingen vid början av värdepapperiseringen är i nivå med kreditkvalitetssteg 3 eller bättre ska den anses vara likvärdig med ett kreditbetyg från ett kreditvärderingsföretag i syfte att beräkna riskvägda exponeringsbelopp.

Externratingmetod

9 § När riskvikten för en position i en värdepapperisering bestäms på grundval av extern kreditvärdering får riskvikten ges med utgångspunkt i positionens kreditkvalitetssteg enligt reglerna om användning av extern kreditvärdering i avsnitt E.

10 § En position med extern kreditvärdering i en värdepapperisering ska ges riskvikt enligt tabell 2 eller – om det är fråga om en kortfristig kreditvärdering – enligt tabell 3. Vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp enligt 48 kap. 1 § ska dessa riskvikter multipliceras med faktorn 1,06.

Tabell 2 Positioner med kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	Riskvikt		
	A	B	C
1	7 %	12 %	20 %
2	8 %	15 %	25 %
3	10 %	18 %	35 %
4	12 %	20 %	35 %
5	20 %	35 %	35 %
6	35 %	50 %	50 %
7	60 %	75 %	75 %
8	100 %	100 %	100 %
9	250 %	250 %	250 %
10	425 %	425 %	425 %
11	650 %	650 %	650 %
Övriga kvalitetssteg	1.250 %	1.250 %	1.250 %

Tabell 3 Positioner med kortfristig kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	Riskvikt		
	A	B	C
1	7 %	12 %	20 %
2	12 %	20 %	35 %
3	60 %	75 %	75 %
Övriga kvalitetssteg	1.250 %	1.250 %	1.250 %

11 § Om inte annat följer av andra stycket eller av 12 §, ska riskvikterna i kolumn A i båda tabellerna tillämpas om positionen är i värdepapperiseringens bäst prioriterade tranch. När det fastställs om en tranch är den bäst prioriterade för detta ändamål behöver belopp avseende ränte- eller valutaderivat, avgifter eller andra liknande betalningar inte beaktas.

En position i värdepapperiseringens bäst prioriterade tranch får ges en riskvikt på 6 %, om denna tranch i alla avseenden är bättre prioriterad än en annan tranch i samma värdepapperisering som ges riskvikten 7 % enligt 10 §, förutsatt att

1. detta kan anses vara motiverat på grund av de sämre prioriterade tranchernas förmåga att absorbera uppkommande förluster i värdepapperiseringen, och
2. positionen antingen har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 1 i tabell 2 eller 3, eller, om den är utan kreditvärdering, kraven i 6 § är uppfyllda där referenspositioner tolkas som positioner i den efterställda tranch som skulle ges riskvikten 7 % enligt 10 §.

12 § Riskvikterna i kolumn C i de två tabellerna ska tillämpas om positionen är i en värdepapperisering där det effektiva antalet värdepapperiserade exponeringar är lägre än sex. Vid beräkning av det effektiva antalet värdepapperiserade exponeringar måste

flera exponeringar mot en motpart behandlas som en exponering. Det effektiva antalet exponeringar beräknas enligt följande:

$$N = \frac{\left(\sum_i \text{Exponeringsbelopp}_i \right)^2}{\sum_i \text{Exponeringsbelopp}_i^2}$$

Där Exponeringsbelopp_i motsvarar summan av exponeringsbeloppen för alla exponeringar mot den *i*:te motparten. Om det är fråga om en värdepapperisering av exponeringar som i sig är positioner i tidigare värdepapperiseringar, måste institutet beakta antalet exponeringar i den aktuella värdepapperiserade gruppen och inte antalet underliggande exponeringar i de ursprungliga grupperna från vilka dessa värdepapperiseringsexponeringar härrör. Om den andel av portföljen som är förenad med den största exponeringen C₁ är känd får institutet beräkna N som 1/C₁.

13 § Riskvikterna i kolumn B ska tillämpas på alla övriga positioner.

Formelbaserad metod

14 § När riskvikten för en position i en värdepapperisering bestäms enligt den formelbaserade metoden ska den vara den högsta av 7 % eller den riskvikt som beräknas på grundval av funktionen S enligt följande.

$$\text{Riskvikt} = 12,5 \times (S[L+T] - S[L])/T$$

där

$$S[x] = \begin{cases} x & \text{när } x \leq \text{Kirkr} \\ \text{Kirkr} + K[x] - K[\text{Kirkr}] + (d \cdot \text{Kirkr}/\omega) \left(1 - e^{\omega(\text{Kirkr} - x)/\text{Kirkr}} \right) & \text{när } \text{Kirkr} < x \end{cases}$$

där

$$K[x] = (1 - h) \cdot ((1 - \text{Beta}[x; a, b])x + \text{Beta}[x; a + 1, b]c)$$

$$h = (1 - \text{Kirkr} / \text{ELGD})^N$$

$$c = \text{Kirkr} / (1 - h)$$

$$v = \frac{(\text{ELGD} - \text{Kirkr}) \text{Kirkr} + 0,25 (1 - \text{ELGD}) \text{Kirkr}}{N}$$

$$f = \left(\frac{v + \text{Kirkr}^2}{1 - h} - c^2 \right) + \frac{(1 - \text{Kirkr}) \text{Kirkr} - v}{(1 - h)\tau}$$

$$g = \frac{(1 - c)c}{f} - 1$$

$$a = g \cdot c$$

$$b = g \cdot (1 - c)$$

$$d = 1 - (1 - h) \cdot (1 - \text{Beta}[\text{Kirkr}; a, b]).$$

$\tau = 1.000$, och

$\omega = 20$.

Beta[x; a, b] avser den kumulativa betafördelningen, med parametrarna a och b, värderad vid x.

L (kreditförstärkningsnivån) beräknas som förhållandet mellan det nominella beloppet för alla trancher som är efterställda den tranch i vilken positionen hålls och summan av exponeringsbeloppen för de exponeringar som värdepapperiserats. Kapitaliserad framtida inkomst ska inte inkluderas vid beräkning av L. Fordringar på motparter avseende derivatinstrument får, när de utgör trancher som är sämre prioriterade än den ak-

tuella tranchen, anges till sin aktuella ersättningskostnad (utan potentiell framtida kreditexponering) vid beräkning av förstärkningsnivån.

T (tjockleken av den tranch där positionen hålls) mäts som förhållandet mellan tranchens nominella belopp och summan av exponeringsbeloppen för de exponeringar som har värdepapperiserats. I detta sammanhang ska exponeringsbeloppet för derivatinstrument, om den aktuella ersättningskostnaden inte är ett positivt värde, vara den potentiella framtida kreditexponeringen beräknat enligt 40 kap.

N är det effektiva antalet exponeringar beräknat enligt 12 §.

ELGD (exponeringsvägd genomsnittlig förlust vid fallissemang) beräknas enligt följande:

$$ELGD = \frac{\sum_i LGD_i \cdot Exponeringsbelopp_i}{\sum_i Exponeringsbelopp_i}$$

LGD_i utgör här genomsnittligt LGD-värde avseende alla exponeringar mot den i :te motparten, där LGD fastställs enligt underavsnitt L1. För en värdepapperisering av exponeringar som i sig är positioner i tidigare värdepapperiseringar ska ett LGD-värde på 100 % tillämpas på de värdepapperiserade positionerna. Om risk för fallissemang och utspädningsrisk för förvärvade fordringar behandlas sammantaget inom ramen för en värdepapperisering (till exempel när det finns en enda reserv eller säkerhetsmarginal som är tillgänglig för att täcka förluster från endera källan), ska LGD-värdet anges som ett vägt genomsnitt av LGD för kreditrisk och LGD-värdet 75 % för utspädningsrisk. Som vikter ska användas de kapitalkrav för kreditrisk och utspädningsrisk som skulle gälla om respektive risktyp behandlades isolerat utan hänsyn till kreditrisk-skydd.

Förenklade ingångsvärden

Om den största värdepapperiserade exponeringen C_1 inte motsvarar mer än 3 % av de värdepapperiserade exponeringarnas samlade exponeringsbelopp, får institutet vid tillämpning av den formelbaserade metoden sätta $LGD = 50\%$ och N till endera:

$$N = \left(C_1 C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m - 1} \right) \max\{1 - m C_1, 0\} \right)^{-1}$$

eller

$$N = 1/C_1.$$

C_m är här förhållandet mellan summan av de m största exponeringarnas exponeringsbelopp och totalbeloppet av de värdepapperiserade exponeringarna. Nivån på m får bestämmas fritt.

Vid värdepapperiseringar som avser hushållsexponeringar får institutet tillämpa den formelbaserade metoden med förenklingarna $h = 0$ och $v = 0$.

Särskild behandling om K_{irk} inte kan beräknas

15 § Om det för ett institut, som har en position utan kreditvärdering i en likviditetsfacilitet som kan anses representera en särskilt låg risknivå, inte är praktiskt möjligt att beräkna K_{irk} för faciliteten, får institutet undantagsvis, och endast efter Finansinspektionens medgivande, tillfälligt tillämpa den högsta riskvikt som ett institut som innehaft exponeringarna skulle ha tillämpat på någon av de värdepapperiserade exponeringarna enligt underavsnitt G1.

En likviditetsfacilitet ska anses representera en särskilt låg risknivå om följande villkor är uppfyllda:

1. facilitetens dokumentation ska klart identifiera och begränsa de omständigheter under vilka faciliteten får tas i anspråk,

2. faciliteten får inte kunna tas i anspråk för att tillhandahålla kreditstöd genom att täcka förluster som redan uppstått vid tiden för utnyttjandet, till exempel genom att tillhandahålla likvida medel avseende exponeringar som fallerat vid tiden för utnyttjandet eller genom att förvärva tillgångar till ett pris som är högre än det verkliga värdet,
3. faciliteten får inte användas för att tillhandahålla varaktig eller regelbunden finansiering av värdepapperiseringen,
4. återbetalning av utnyttjande av faciliteten ska inte vara efterställd investerarens fordringar, annat än när det gäller fordringar som uppstår avseende ränte- eller valutaderivat eller avgifter eller liknande kostnader och den får inte heller kunna efterges eller uppskjutas,
5. faciliteten får inte längre kunna utnyttjas när alla tillämpliga kreditförstärkningar som den omfattas av är uttömda, och
6. faciliteten måste omfattas av en bestämmelse som leder till en automatisk minskning av det belopp som kan tas i anspråk med beloppet av de exponeringar som har fallerat, eller, när gruppen av värdepapperiserade exponeringar består av instrument med kreditvärdering, till att faciliteten upphävs om gruppens genomsnittliga kvalitet faller under kreditkvalitetssteg 3.

50 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen

1 § Åtaganden utanför balansräkningen ska som huvudregel ges en konverteringsfaktor på 100 %.

2 § Likviditetsfaciliteter som uppfyller villkoren i 49 kap. 15 §, ska ges en konverteringsfaktor på 50 % om den ursprungliga löptiden är högst ett år.

3 § Likviditetsfaciliteter som endast får tas i anspråk vid en allmän störning på marknaden och som uppfyller villkoren i 49 kap. 15 § får ges en konverteringsfaktor på 20 %. En allmän störning på marknaden ska anses föreligga om mer än ett specialföretag för värdepapperisering avseende skilda transaktioner inte kan förnya förfallande certifikat och denna oförmåga inte är en följd av en försämring av specialföretagets eller de värdepapperiserade exponeringarnas kreditkvalitet.

4 § Likviditetsfaciliteter som är villkorslöst återkalleliga och som uppfyller villkoren i 49 kap. 15 § får ges en konverteringsfaktor på 0 %, förutsatt att återbetalning av utnyttjanden av faciliteterna har högre prioritet än några andra fordringar på kontantflödena från de värdepapperiserade exponeringarna.

51 kap. Kreditriskskydd för positioner i en värdepapperisering

1 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en position i en värdepapperisering får institutet tillgodoräkna sig kreditriskskydd enligt reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3 med beaktande av 2–7 §§.

Externratingmetod

2 § Om riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom tillämpning av externratingmetoden, får exponeringsbeloppet och/eller riskvikten för en position där kreditriskskydd har erhållits ändras enligt bestämmelserna i reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3.

Formelbaserad metod – fullständigt skydd

3 § Om riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom tillämpning av den formelbaserade metoden, ska institutet fastställa en effektiv riskvikt genom att dividera positionens riskvägda exponeringsbelopp med positionens exponeringsbelopp och multiplicera resultatet med 100.

4 § När säkerheter och/eller finansierade kreditderivat erhållits ska positionens riskvägda exponeringsbelopp bestämmas genom att exponeringens effektiva riskvikt multipliceras med E_{osk} beräknat enligt 25 kap.

5 § När garantier och/eller icke finansierade kreditderivat erhållits ska positionens riskvägda exponeringsbelopp bestämmas genom att skyddsutfärdarens riskvikt först multipliceras med det skyddade beloppet beräknat enligt 24 kap. Detta belopp ska sedan adderas till summan av exponeringens effektiva riskvikt multiplicerat med positionens oskyddade belopp.

Formelbaserad metod – partiellt skydd

6 § Om kreditriskskyddet täcker en första förlust eller förluster på proportionell grund i en position, får institutet tillämpa 3–5 §§ när riskvikt ska bestämmas.

7 § I övriga fall ska institutet behandla positionen som två eller flera positioner och den del som saknar skydd ska anses utgöra den position som har lägst kreditkvalitet. Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för denna position ska bestämmelserna i 49 kap. 14 § gälla med följande ändringar:

”T” ska ändras till e^* i fråga om säkerheter och finansierade kreditderivat, och till T^* i fråga om garantier och/eller icke finansierade kreditderivat,

där

e^* är förhållandet mellan den del av positionen som inte anses skyddad genom de ställda säkerheterna (E_{osk} beräknat enligt 25 kap. och det totala nominella beloppet för den underliggande exponeringsgruppen), och

g^* är förhållandet mellan kreditriskskyddets nominella belopp (justerat med hänsyn till eventuell valutaobalans och löptidsobalans enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3) och summan av de värdepapperiserade exponeringsbeloppen.

När det gäller garantier och icke finansierade kreditderivat ska skyddsutfärdarens riskvikt tillämpas på den andel av positionen som inte faller inom ramen för det justerade värdet på T.

Underavsnitt L3 Kreditriskskydd när IRK-metoden används

52 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Ett institut som avser att tillgodoräkna sig effekten av kreditriskskydd vid beräkningen av kapitalkravet, ska tillämpa bestämmelserna i underavsnitt L3 enligt vad som anges nedan.

Ett institut som inte fått medgivande att använda egna estimat av LGD och KF för exponeringar inom exponeringsklasserna statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska tillämpa 52–57 kap.

Ett institut som fått medgivande att använda egna estimat av LGD och KF för exponeringar inom exponeringsklasserna statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar, ska tillämpa 54 kap. 9–13 §§, 55 kap. 6–10 §§, 56 kap. och 57 kap. 1 och 5 §§.

Ett institut som tillämpar PD/LGD-metoden för aktieexponeringar, men som inte fått medgivande att använda egna estimat av LGD för dessa exponeringar, ska tillämpa 53 kap.

Ett institut som tillämpar den interna metoden för aktieexponeringar ska tillämpa 53 kap. 14 §.

För hushållsexponeringar ska 56 kap., 57 kap. 1 och 5 §§ tillämpas. Bestämmelserna i 54 kap. 9–13 §§, 55 kap. 6–10 §§ ska följas i enlighet med vad som framgår av bestämmelserna om estimering av LGD i 42 kap. 21 §.

Bestämmelserna i 58 kap. ska vara uppfyllda för institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 4 eller 10 § föreskrifter om intern riskklassificering.

2 § Institutet får endast tillgodoräkna sig effekten från skydd som är medräkningsbara. Skydd är medräkningsbara om formen av skydd är godtagbar och om institutet uppfyller de särskilda kraven på hanteringen av respektive form av skydd.

Om skyddet inte täcker hela risken i en exponering och eventuella förluster inte delas proportionellt, ska reglerna för värdepapperisering tillämpas.

Allmänna råd

Ett grundläggande drag i värdepapperiseringar är att det är fråga om en struktur där två eller flera parter delar den kreditrisk som härrör från en eller flera angivna exponeringar på ett sätt som inte är proportionellt mot storleken av parternas nominella positioner. Ett exempel på en sådan struktur är när ett institut köper en garanti som inte täcker hela exponeringen och där institutet och garantitutfärdaren innehar olika riskpositioner.

Beräkning av effekten på LGD när det finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter

3 § Om det för en exponering finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter ska effekten på LGD beräknas enligt denna paragraf.

Institutet ska först beräkna den del av exponeringen som inte är skyddad genom finansiella säkerheter (E_{osk}) i enlighet med 55 kap. 11–15 §§. E_{osk} ska därefter fördelas på de icke-finansiella säkerheterna utifrån hur stor andel respektive säkerhet som täcker exponeringen. Beräkning av effekten på LGD ska därefter ske i enlighet med 54 kap. 14–17 §§ och/eller 55 kap. 11 §.

Regler för kreditriskskyddets och den skyddade tillgångens löptider

4 § Om kreditriskskyddet består av en garanti, ett kreditderivat eller en finansiell säkerhet ska bestämmelserna i 5–9 §§ tillämpas.

Institutet kan bortse från bestämmelserna i 5–9 §§ om följande krav är uppfyllda:

1. Kreditriskskyddet ska utgöras av en finansiell säkerhet.
2. Den skyddade tillgången och säkerheten ska värderas dagligen.
3. Avtalet om säkerställande ska ange att säkerheter ska levereras utan oskäligen fördröjning om ett underskott av säkerheter uppstått.
4. Om den finansiella säkerheten utgörs av ett räntebärande värdepapper, ska avtalet om säkerställande innebära att om värdepapperet förfaller ska likviden inbetalas till ett konto hos institutet som motparten inte kan disponera utan institutets medgivande.

Definition av löptid

5 § Löptiden för den skyddade tillgången ska vara den återstående tiden fram till dess att gäldenären enligt avtalet ska ha uppfyllt sina förpliktelser. Löptiden kan dock inte vara längre än fem år.

6 § Löptiden för kreditriskskyddet är, om inte annat följer av denna paragraf, tiden fram till den tidigaste tidpunkt då skyddet löper ut eller kan sägas upp.

Om säljaren av kreditriskskyddet har möjlighet att säga upp avtalet, ska skyddets löptid antas vara tiden fram till det tidigaste datum då denna möjlighet kan utnyttjas.

Om köparen av kreditriskskyddet har rätt att säga upp avtalet, och de ursprungliga avtalsvillkoren är utformade så att det ger köparen incitament att säga upp skyddet i förtid, ska skyddets löptid anses vara tiden fram till det tidigaste datum när denna möjlighet kan utnyttjas.

För kreditderivat som utfaller till betalning utan hänsyn till att det för den skyddade tillgången kan finnas en period för anstånd med betalning innan ett fallissemang ska ha ansetts inträffat, ska en reducering av löptiden göras. Kreditderivatets löptid ska reduceras med längden på perioden för anståndet.

Löptidsobalans

7 § En löptidsobalans existerar när kreditriskskyddets löptid är kortare än den skyddade tillgångens löptid.

8 § Vid en löptidsobalans får kreditriskskyddet inte beaktas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp om

1. kreditriskskyddets återstående löptid är mindre än tre månader, eller
2. kreditriskskyddets ursprungliga löptid är mindre än ett år, eller
3. den skyddade tillgången är en sådan exponering som avses i 43 kap. 10 §.

9 § Övriga bestämmelser angående hur riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas i situationer där det finns löptidsobalans framgår av 53 kap. 18 § och 55 kap. 12 §.

53 kap. Garantier och kreditderivat

1 § Institutet får justera värdet på PD och LGD enligt 15–18 §§ för att tillgodoräkna sig medräkningsbara garantier och kreditderivat. Garantierna och kreditderivaten är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2 § och institutet uppfyller hanteringskraven av dem i 14 §.

När PD justeras för att ta hänsyn till en garanti eller ett kreditderivat ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som anges i 39 kap. för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

Godtagbara garantier och kreditderivat

2 § Garantier och kreditderivat är godtagbara om de är utfärdade av kvalificerade utfärdare av skydd enligt 3 § och uppfyller villkoren enligt 4–13 §§.

Kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat

3 § Följande utfärdare av skydd är kvalificerade, under förutsättning att institutet har riskklassificerat dem enligt samma regler som gäller för direkta motparter:

1. utfärdare vars åtaganden hänförs till statsexponeringar,
2. utfärdare vars åtaganden hänförs till institutsexponeringar,
3. utfärdare vars åtaganden hänförs till företagsexponeringar och som har en kreditvärdering från ett valbart kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2 eller bättre,
4. övriga utfärdare som institutet har hänfört till en intern riskklass som har en PD som motsvarar eller är lägre än PD för den kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.

Godtagbara former av skydd

4 § För att en garanti eller ett kreditderivat ska ge ett godtagbart skydd, ska följande krav vara uppfyllda:

1. skyddet är direkt, och
2. skyddet omfattar tydligt definierade fordringar som ska kunna identifieras.

Avtalet om skydd får inte innehålla något villkor som är utanför institutets kontroll och som innebär att

1. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet har en ensidig rätt att återkalla skyddet,
2. kostnaden för skyddet ökar till följd av en försämrad kvalitet på den skyddade tillgången,
3. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet inte längre är skyldig att betala, utan oskäligt dröjsmål, om gäldenären inte betalar i tid, eller
4. det är möjligt för garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet att förkorta giltighetstiden för garantin eller kreditderivatet.

Avtalet om skydd ska vara juridiskt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Dessutom gäller att:

1. Skydd i form av garantier ska uppfylla villkoren i 6 §.
2. Skydd i form av kreditderivat ska uppfylla villkoren i 7–13 §§.

5 § För att en återgaranti, dvs. en garanti som garanterar en annan garanti, ska vara godtagbar ska följande krav vara uppfyllda.

1. Utfärdaren av återgarantin är en motpart vars åtaganden hänförs till statsexponeringar eller ett offentligt organ som får hänföras till antingen stats- eller institutsexponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker.
2. Återgarantin täcker alla aspekter av kreditrisken i exponeringen, inte enbart motpartsrisk, utan även t.ex. utspädningsrisk och transfereringsrisk.
3. Den direkta garantin uppfyller villkoren i 4 §.
4. Återgarantin uppfyller villkoren i 4 §, förutom första stycket första punkten.

En återgaranti som inte uppfyller kravet i första stycket 1 får godtas om återgarantin i sin tur har en direkt garanti som uppfyller det kravet, förutsatt att övriga villkor i första stycket är uppfyllda.

Institutet ska anmäla till Finansinspektionen att det har en återgaranti innan institutet beaktar den vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp. I sin anmälan ska institutet intyga att återgarantin uppfyller kraven i första stycket samt att det inte finns något som talar för att återgarantin är sämre än en direkt garanti från utfärdaren. Om institutet har flera återgarantier från samma utfärdare behöver institutet, om villkoren i återgarantierna är likartade, endast göra en anmälan för varje utfärdare.

Specifika villkor för garantier

6 § Vid utebliven betalning ska institutet ha rätt att, utan oskäligt dröjsmål, rikta krav på betalning av förfallna belopp mot utfärdaren av skyddet, utan att först behöva kräva gäldenären.

Kravet i första stycket behöver dock inte vara uppfyllt i fråga om återgarantier som är godtagbara enligt 5 §, eller garantier utfärdade av kreditgarantiföreningar eller de garantigivare som anges i 5 §, under förutsättning att något av följande villkor är uppfyllda:

1. kontraktsvillkoren ger institutet rätt att utan oskäligt dröjsmål få en preliminär utbetalning som motsvarar en välgrundad uppskattning av det belopp som utgör den garanterade andelen av institutets förväntade ekonomiska förlust, inklusive förluster till följd av uteblivna betalningar av ränta och andra belopp som låntagaren är skyldig att betala, eller
2. institutet kan styrka att de förlustskyddande effekterna rättfärdigar en sådan hantering.

Garantier som skyddar exponeringar med säkerhet i en bostadsfastighet eller bostadsrätt är godtagbara även i de fall då perioden innan institutet kan kräva betalning av utfärdaren är upp till 24 månader.

Specifika villkor för kreditderivat

7 § Kreditderivat av följande typ är godtagbara:

1. Kreditswapp.
2. Totalavkastningsswapp.
3. Kreditlänkad obligation, med det belopp som är inbetalt.

Även finansiella instrument som är sammansatta av, eller är ekonomiskt likvärdiga med, dessa typer av kreditderivat är godtagbara.

En totalavkastningsswapp är inte godtagbar om institutet bokför nettobetalningarna från detta kreditderivat som en intäkt, men inte tar upp motsvarande värdeminskning hos den tillgång som kreditderivatet skyddar som en kostnad.

8 § De händelser som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (utlösande händelse) ska minst omfatta att

1. gäldenären underlåter att betala förfallna belopp,
2. gäldenären ställer in betalningarna eller går i konkurs,
3. gäldenären får anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor under förutsättning att anståndet medför en ekonomisk förlust,
4. det sker en annan ändring av betalningsvillkoren än vad som anges i 3 som medför ekonomisk förlust för institutet.

Om gäldenären enligt den underliggande skuldförbindelsen har möjlighet att få anstånd med att betala förfallna belopp under en viss period, får definitionen av den utlösande händelsen enligt 1 ta hänsyn till detta. Den utlösande händelsen får inte innehålla en längre period än den som gäller enligt den underliggande skuldförbindelsen.

Om de utlösande händelserna inte omfattar vad som avses i första stycket 3 får kreditderivatet ändå beaktas, men det skyddade beloppet ska reduceras enligt 17 § tredje stycket.

Det ska klart framgå vem eller vilka som avgör om en utlösande händelse har inträffat. Detta avgörande får inte endast åvila utfärdaren av skydd. Köparen av skydd ska ha både rätt och möjlighet att informera utfärdaren av skydd om en utlösande händelse inträffar.

9 § För kreditderivat med kontantavräkning ska institutet ha etablerade rutiner för att uppskatta en förlust på ett tillförligt sätt. En bestämd period ska fastställas under vilken institutet har möjlighet att inhämta värderingar av den referensexponeringen efter det att den utlösande händelsen har inträffat.

Om kontantavräkning är villkorad av att köparen av skyddet överför referensexponeringen till utfärdaren av skyddet, ska avtalet innebära att ett eventuellt krav på samtycke till en sådan överföring inte oskäligt fördröjer överföringen.

10 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda är kreditderivatet godtagbart, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen avser samma motpart.
2. Referensexponeringen är rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det finns sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även för referenstillgången.

11 § Om institutet skapar en intern säkring med kreditderivat genom att det säkrar kreditrisken hos en exponering som hänförts till den övriga verksamheten med ett kreditderivat i handelslagret, måste den kreditrisk som hamnar i handelslagret föras över till en eller flera externa aktörer för att skyddet ska vara godtagbart.

12 § Om ett kreditderivat avser en grupp av exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när det första fallissemanget inträffar, får institutet endast tillgodoräkna sig skydd för den exponering som i frånvaro av skydd skulle ge upphov till det lägsta riskvägda exponeringsbeloppet, under förutsättning att skyddet minst täcker exponeringen.

13 § Om ett kreditderivat avser en grupp av exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när det n :te fallissemanget inträffar får institutet tillämpa den metod som anges i 12 § anpassat på lämpligt sätt. Detta är dock endast tillåtet om institutet också har skydd för fallissemang 1 till $n-1$ eller om $n-1$ fallissemang redan inträffat.

Hanteringskrav

14 § Institutet ska ha fastställda riktlinjer för användningen av garantier och kreditderivat som ansluter till institutets övergripande strategi för riskhantering. Institutet ska ha rutiner och system för att följa upp och hantera eventuella koncentrationer av kreditrisk som uppkommer på grund av dessa skydd.

Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat på riskparametrarna PD och LGD

15 § När en medräkningsbar garanti eller ett kreditderivat finns för en exponering, får gäldenärens PD bytas ut mot skyddsutfärdarens PD för det skyddade beloppet. Om institutet bedömer att en fullständig risköverföring inte har skett ska PD sättas till ett försiktigt valt värde mellan motpartens PD och skyddsutfärdarens PD.

Om exponeringen är efterställd medan skyddet inte är det får LGD för ej efterställda lån användas för det skyddade beloppet.

16 § När institutet har en garanti eller kreditderivat för ett åtagande utanför balansräkningen, ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor.

Allmänna råd

Antag att institutet har ett åtagande utanför balansräkningen som uppgår till 100 kronor. Åtagandet har en konverteringsfaktor på 75 %. Institutet har en garanti för åtagandet på 75 kronor. Först beräknas hur stor del av åtagandet som är skyddad av garantin och hur stor del som inte har något skydd. Garantin täcker 75 % av åtagandet, dvs. 75 kronor. Resterande 25 kronor har därmed inget skydd. När dessa beräkningar är utförda appliceras konverteringsfaktorn. Exponeringsbeloppet för den skyddade delen blir då 56,25 (= 75 × 75 %). Detta belopp får ges samma PD som den som utfärdat garantin. Exponeringsbeloppet för den oskyddade delen av åtagandet blir 18,75 (= 25 × 75 %).

Ett institut som fått medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda en IRK-metod ska, i de fall institutet fått medgivande att använda schablonmetoden för kreditrisker för exponeringar mot utfärdaren av kreditriskskyddet, använda konverteringsfaktor enligt IRK-metoden.

17 § Med det skyddade beloppet avses det belopp som utfärdaren av skyddet åtagit sig att maximalt betala, reducerat med de justeringar som anges i denna paragraf.

Om en garanti inte täcker alla typer av betalningar som kan uppstå till följd av exponeringen, exempelvis räntebetalningar eller förseningsavgifter, ska det skyddade beloppet justeras för att ta hänsyn till detta.

Om ett kreditderivat enligt kontraktsvillkoren inte kan tas i anspråk fastän gäldenären fått ett anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor eller annan ändring av betalningsvillkoren som medför en ekonomisk förlust, ska det skyddade beloppet reduceras med ytterligare 40 %.

Om skyddet är i en annan valuta än den direkta exponeringen ska det skyddade beloppet sättas ned med faktorn H_{fx} . Denna faktor ska bestämmas enligt 55 kap. 16–31 §§.

18 § Om det föreligger löptidsobalans i enlighet med 52 kap. 7 §, ska det skyddade beloppet reduceras genom att det multipliceras med följande uttryck:

$$(t-0,25)/(T-0,25)$$

där

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,
 t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till T .

19 § Medräkningsbara kreditlänkade obligationer utgivna av institutet får hanteras som kontantsäkerhet enligt 56 kap.

54 kap. Icke-finansiella säkerheter

1 § Institutet får justera värdet på LGD enligt 14–17 §§ för att ta hänsyn till medräkningsbara säkerheter i kundfordringar, belånade leasing- och avbetalningskontrakt, fastigheter och övriga tillgångar som inte är finansiella. Säkerheter i fastigheter kan under vissa förutsättningar få tillgodoräknas enligt 19 §.

Säkerheterna är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–8 §§ och institutet uppfyller kraven på hantering av dem enligt 9–13 §§.

Exponeringar i form av motparters leasing av olika typer av objekt, behandlas såsom exponeringar mot denna motpart med säkerhet i samma typ av tillgång som leasingobjektet. Institutet ska förutom de hanteringskrav som är tillämpliga för leasingobjektet uppfylla hanteringskraven i 13 §.

Om det för en exponering finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter ska effekten på LGD beräknas enligt vad som anges i 52 kap. 3 §.

Godtagbara icke-finansiella säkerheter

Fastigheter

2 § Med fastighet avses vad som anges i 1 kap. 1 § jordabalken samt utländsk motsvarighet. Med fastighet avses även tomträtt, byggnad på annans mark samt aktier i finska bostadsaktiebolag.

3 § Med bostadsfastighet avses fastighet som i sin helhet är taxerad som småhusenhet eller hyreshus. Här inräknas även fritidshus och obebyggd tomtmark avsedd för småhusbebyggelse. Fastighet med färdigställd byggnad som är eller kommer att bli bebodd eller uthyrd av låntagaren och som med hänsyn till läge, utformning och planering kan utnyttjas som bostad, hänförs hit om minst femtio procent av byggnadens yta kan disponeras för bostadsändamål.

4 § Bostadsfastigheter belägna i Sverige är godtagbara som säkerhet om fastighetens värde inte är väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Villkoret att fastighetens värde inte får vara väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.

5 § Övriga fastigheter är godtagbara som säkerhet om följande villkor är uppfyllda.

1. Fastighetens värde får inte vara väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Detta villkor innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.
2. Motpartens förmåga att återbetala lånet får inte i väsentlig grad vara beroende av de intäktsflöden som genereras av fastigheten.

Undantagna från villkor 2 i det föregående stycket är fastigheter som är belägna inom EES och för vilka det land där fastigheten är belägen inte tillämpar villkoret för denna fastighet.

Kundfordringar

6 § En säkerhet i kundfordringar är godtagbar om fordringarna härrör från affärstransaktioner med en ursprunglig löptid på högst ett år. Fordringar som hänger samman med värdepapperiseringar, sub-participationer eller kreditderivat samt fordringsbelopp som avser närstående parter kan inte utgöra godtagbar säkerhet.

Belånade leasing- och avbetalningskontrakt

7 § Säkerhet i belånade leasing- och avbetalningskontrakt är godtagbar om nedan angivna krav är uppfyllda.

1. Institutet ska ha säkerhet i alla fordringar under kontraktet samt i den bakomliggande tillgången.
2. Institutet ska ha rätt att driva sina anspråk direkt mot kunden om denne inte betalar enligt kontraktet.
3. Institutet ska ha rätt att få kompensation för kreditförluster från låntagaren.
4. Kundens alla betalningar ska ske till institutet.
5. Kontraktets löptid ska överensstämma med de bakomliggande finansierade objektens ekonomiska livstid.

Andra icke-finansiella tillgångar

8 § Institutet kan få medgivande att räkna andra icke-finansiella tillgångar än kundfordringar och fastigheter som godtagbara säkerheter om följande villkor är uppfyllda:

1. Det finns en likvid andrahandsmarknad för tillgången.
2. Det finns offentligt tillgängliga väl etablerade marknadspriser för tillgången.
3. Institutet kan påvisa att de priser som institutet realiserar tillgången till inte väsentligen skiljer sig från marknadspriset.

Hanteringskrav

Fastigheter

9 § För att en upplåtelse av en säkerhet i fastighet ska vara medräkningsbar, ska upplåtelsen uppfylla kraven i andra stycket och institutet ska iaktta vad som anges i tredje till sjätte styckena. Vad som nedan anges om fastighet gäller även för bostadsrätter.

Upplåtelsen av säkerhet ska vara rättsligt bindande i alla berörda jurisdiktioner och eventuella krav på registrering ska vara uppfyllda. Det ska vara möjligt för institutet att söka betalning ur säkerhetens värde utan oskäligt dröjsmål.

Kontroll av fastighetsvärdet

Institutet ska regelbundet kontrollera fastigheternas värde. För de bostadsfastigheter som avses i 3–4 §§, och för bostadsrätter, ska denna kontroll utföras åtminstone var tredje år. För övriga fastigheter ska kontrollen utföras åtminstone årligen. Kontrollen ska göras oftare då det sker väsentliga förändringar av ekonomiska faktorer som påverkar fastighetsmarknaden. En individuell värdering av varje enskild fastighet är inte nödvändig utan institutet får använda statistiska metoder för att kontrollera fastighetsvärdena och på det sättet identifiera de fastigheter som bör omvärderas. Institutet ska dock göra en individuell värdering av fastigheter som institutet befarar kan ha sjunkit väsentligt i värde relativt den övriga fastighetsmarknaden. För lån som överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro eller 5 % av institutets egna medel, ska institutet låta en oberoende värderingsman göra en översyn av värderingen av fastigheten åtminstone var tredje år.

Med en oberoende värderingsman avses här en person med relevant kompetens och erfarenhet och som har en oberoende ställning i förhållande till kreditbeslutsprocessen.

Dokumentation

Institutet ska i ett styrdokument fastställa vilka typer av fastigheter som institutet bedömer ska utgöra godtagbar säkerhet.

Försäkring

Fastigheterna ska ha ett fullgott försäkringsskydd. Institutet ska ha rutiner för att övervaka att ett sådant finns.

Kundfordringar

10 § För att säkerheter i kundfordringar ska vara medräkningsbara ska upplåtelsen av kundfordringarna som säkerhet vara rättsligt bindande i alla berörda jurisdiktioner och eventuella krav på registrering ska vara uppfyllda.

Institutet ska dessutom uppfylla följande krav:

Institutet ska ha en sund process för bedömning av den kreditrisk som finns i kundfordringar. Bedömningen ska baseras på en analys av låntagarens verksamhet, bransch och typ av kunder. Om institutet förlitar sig på låntagarens bedömning av kreditvärdigheten hos sina kunder, ska institutet försäkra sig om att låntagarens rutiner för detta är sunda och tillförlitliga.

Den riskreducerande effekt som institutet tillmäter kundfordringarna måste spegla alla väsentliga faktorer, inklusive kostnader för att realisera kundfordringarna, koncentrationer inom portföljen av kundfordringar och vilken effekt kundfordringarna har på institutets totala koncentrationsrisker. Institutet ska ha en kontinuerlig process för att övervaka kundfordringarna. Institutet ska regelbundet granska låntagarens efterlevnad av kontraktsvillkor och övriga legala krav.

De kundfordringar som upplåtits som säkerhet ska vara diversifierade och kreditvärdigheten hos kunderna inte otillbörligt korrelerad med låntagarens kreditvärdighet. Då det finns en väsentlig korrelation ska denna beaktas vid fastställande av kundford-

ringarnas belopp enligt 18 §. Kundfordringar på närstående (företag eller personer) till låntagaren är inte medräkningsbara.

Institutet ska ha en dokumenterad process för hur det tar kontroll över betalningsflödena från kundfordringarna. Det faktum att institutet i normalfallet överlåter åt låntagaren att hantera betalningsflödena, undantar inte institutet från detta krav.

Belånade leasing- och avbetalningskontrakt

11 § För att säkerheter i belånade leasing- och avbetalningskontrakt ska vara medräkningsbara ska institutet uppfylla krav motsvarande de som anges för kundfordringar i 10 §. Dessutom måste följande krav vara uppfyllda när det gäller den bakomliggande tillgången i kontraktet:

1. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska innehålla en detaljerad beskrivning av tillgången.
2. Avtalet om säkerhetsupplåtelsen ska ge institutet möjlighet att i berörda jurisdiktioner få betalning utan oskäligt dröjsmål ur säkerhetens värde.
3. Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet.
4. Tillgångarna ska ha ett fullgott försäkringsskydd.

Andra icke-finansiella säkerheter

12 § För att säkerheter i andra icke-finansiella tillgångar ska vara medräkningsbara ska institutet iaktta vad som anges i denna paragraf. Om säkerheten består av pant i bostadsrätt ska institutet dock i stället iaktta vad som anges i 9 §.

1. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.
2. Avtalet om säkerhetsupplåtelsen ska ge institutet möjlighet att i berörda jurisdiktioner få betalning utan oskäligt dröjsmål ur säkerhetens värde.
3. Institutet ska ha förstahandspant i tillgången.
4. Institutet ska regelbundet och åtminstone årligen kontrollera tillgångens värde. Då väsentliga förändringar sker på marknaden ska kontrollen av värdet ske oftare. Institutet ska ha styrdokument som anger hur ofta och på vilket sätt värderingen av tillgången ska ske.
5. Någon av kredithandlingarna ska innehålla en detaljerad beskrivning av tillgången. Med kredithandlingar avses skuldebrev, kontrakt eller liknande, jämte därtill hörande allmänna villkor samt bifogade eller fristående pantsättningshandlingar.
6. Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet liksom lämpligt värde på respektive tillgångstyp i förhållande till exponeringens storlek.
7. De styrdokument som reglerar kreditprocessen ska innehålla de krav som ställs på säkerhet vid olika exponeringsstorlekar när det gäller institutets möjlighet att realisera säkerheten inom skälig tid, institutets förutsättningar att objektivt fastställa ett marknadsvärde, med vilken frekvens marknadsvärdet kan fastställas, samt marknadsvärdets volatilitet.
8. Institutet ska i sin värdering ta hänsyn till risken för att tillgången har försämrats eller blivit föråldrad vid motpartens fallissemang. Institutet ska i värderingen även särskilt beakta risken för att tillgångens värde minskar på grund av inkurans (som exempelvis tidens gång eller trender i efterfrågan).
9. Institutet ska ha rätt att inspektera tillgången på plats. Institutet ska ha styrdokument som reglerar hur denna rättighet ska användas.
10. Tillgångarna ska ha ett fullgott försäkringsskydd. Institutet ska ha rutiner för att övervaka att sådant finns.

Leasing

13 § För att ett leasingobjekt ska få räknas som säkerhet för exponeringen ska institutet, förutom de krav som gäller för samma typ av tillgång när sådan används som säkerhet, också uppfylla följande krav:

1. Institutet har väl fungerande system för att hantera riskerna vad avser leasingobjektets belägenhet, hur den används, dess ålder och när den enligt plan ska tas ur bruk.
2. Institutet ska ha sakrättsligt skydd för leasingobjektet och kan förfoga över och realisera den utan oskäligt dröjsmål.

Beräkning av effekten av medräkningsbara icke-finansiella säkerheter på riskparametern LGD

14 § Godtagbar icke-finansiell säkerhet får tillgodoräknas genom att parametern LGD för den skyddade exponeringen justeras enligt följande. Belånade leasing- och avbetalningskontrakt ska behandlas som kundfordringar.

Om det finns panter upplåtna med bättre förmånsrätt än den institutet har ska bestämmelserna i 17 § tillämpas.

En förutsättning för att säkerheten ska få beaktas är att dess värde täcker minst 30 % av exponeringens belopp. Om det finns flera säkerheter av samma säkerhetstyp får dessa uppfylla villkoret gemensamt. Kundfordringar får beaktas även om deras värde inte täcker minst 30 % av exponeringens belopp.

Hur värdet på säkerheten ska bestämmas anges i 18 §.

15 § När institutet har en icke-finansiell säkerhet för ett åtagande utanför balansräkningen, ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor (se även det allmänna rådet i 53 kap. 16 §).

16 § Institutet ska beräkna ett justerat säkerhetsvärde genom att säkerhetens värde divideras med $S/E_{gräns}$ i tabellen nedan. Det värde på LGD_{skydd} som anges i tabellen får användas på den del av exponeringen som täcks av det justerade säkerhetsvärdet. LGD_{skydd} får dock inte användas på mer än den del av exponeringen som är säkerställt med panträtt. Resterande del av exponeringen ska erhålla det LGD som gäller för en motsvarande exponering utan säkerhet.

	<i>LGD_{skydd} vid fullt tillgodoräknnande, för ej efterställda exponeringar</i>	<i>LGD_{skydd} vid fullt tillgodoräknnande, för efterställda exponeringar</i>	<i>Fullt tillgodoräknnande förutsätter att kvoten S/E uppgår till lägst (S/E_{gräns})</i>
Kundfordringar	35 %	65 %	125 %
Fastigheter och bostadsrätter	35 %	65 %	140 %
Andra icke-finansiella säkerheter	40 %	70 %	140 %

Till och med den 31 december 2012 får följande LGD-värden användas:

1. 30 % för ej efterställda exponeringar med säkerhet i bostadsfastigheter.
2. 35 % för ej efterställda exponeringar i form av leasing av utrustning.

Allmänna råd

Institutet har en exponering på 100 kronor. Institutet har pantbrev, med bästa förmånsrätt, på 60 kronor i en fastighet som är värderad till 100 kronor.

S/E är $100/100 = 100\%$. $100\% > 30\%$ varför säkerheten får beaktas.

Det justerade säkerhetsvärdet blir 71,4 ($= 100/140\%$) kronor. LGD_{skydd} , dvs. 35 %, får dock endast tillämpas på 60 kronor eftersom pantbrevet endast uppgår till detta belopp. För resterande del av exponeringen, 40 kronor, ska ett LGD på 45 % (ej efterställda lån) användas.

Det är också möjligt att beräkna ett genomsnittligt LGD för den totala exponeringen: $LGD_G = (0,6) \times 35\% + (1 - 0,6) \times 45\% = 39\%$. 39 % blir det genomsnittliga LGD-värdet för hela exponeringen.

17 § Om säkerheten avser egendom i vilken någon annan har bättre förmånsrätt än den som institutet har, ska följande iakttas när värdet som får åsättas LGD_{skydd} ska fastställas. De säkerheter som har bättre förmånsrätt än den som institutet har ska räknas upp med 120 %. Om institutet känner till beloppet på exponeringen med bättre rätt får institutet i stället räkna upp exponeringens belopp med 120 %. Det justerade säkerhetsvärdet, beräknat enligt 16 §, ska därefter reduceras med det uppräknade beloppet. Om skillnaden är positiv, dvs. det justerade säkerhetsvärdet överstiger storleken på de uppräknade panterna, får LGD_{skydd} appliceras på detta skillnadsbelopp. Om institutet har andrahandspant måste det också finnas utrymme kvar i pantbrevet sedan förstehandspanthavarens exponering dragits av.

Allmänna råd

En fastighet har ett marknadsvärde på 1.000. Ett institut har lämnat lån på 300 mot säkerhet i fastigheten, men det finns också ett underliggande pantbrev på 500. Den kalkyl som institutet då ska göra är följande. Det justerade säkerhetsvärdet beräknas genom att 1.000 divideras med 140 %. Det justerade säkerhetsvärdet blir då 714. Panterna med bättre förmånsrätt räknas sedan upp till 600 (= $500 \times 120\%$). Det belopp som får full justering av LGD blir 114 (= $714 - 600$). Institutet får alltså tillgodogöra sig fullt skydd på 114 och inget skydd alls på 186 (= $300 - 114$).

En fastighet har ett marknadsvärde på 1.000. Två andra kreditgivare har pantbrev på vardera 500 i fastigheten. Institutet har lämnat lån på 200 med säkerhet i form av andrahandspant i pantbrevet med den bästa förmånsrätten. Det justerade säkerhetsvärdet beräknas genom att 1.000 divideras med 140 %. Det justerade säkerhetsvärdet blir då 714. Institutet känner till att den kreditgivare som har panträtten med den bästa förmånsrätten endast har en exponering på 300. Institutet kan då räkna upp beloppet på exponeringen med bättre rätt och det uppräknade beloppet blir då 360 (= $300 \times 120\%$). Det justerade säkerhetsvärdet överstiger detta belopp, och i detta fall finns även ett utrymme på 140 (= $500 - 360$) kvar sedan förstehandspanthavarens exponering dragits av. Institutet får tillgodoräkna sig full justering av LGD på 140. Institutet får inte tillgodoräkna sig något skydd alls på 60.

18 § Värdet för fastigheter är marknadsvärdet. För fastigheter i länder där det finns etablerade föreskrifter om hur ett fastighetsbelåningsvärde ska fastställas, kan detta värde användas istället för marknadsvärdet.

Värdet för kundfordringar är deras belopp.

Värdet för övriga icke-finansiella säkerheter är marknadsvärdet.

Med marknadsvärde avses det pris som uppskattningsvis skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skäligen tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet ska bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden.

19 § Säkerhet i en fastighet belägen i ett land inom EES som tillämpar bestämmelserna i direktiv kreditinstitutsdirektivet Bilaga VIII-3:74, får tillgodoräknas genom att institutet får använda en riskvikt på 50 % för den del av exponeringen som är skyddad. En förutsättning är att institutet uppfyller de villkor och bestämmelser som detta land tillämpar.

55 kap. Finansiella säkerheter

1 § Institutet får justera värdet på LGD enligt 11–31 §§ för att ta hänsyn till medräkningsbara finansiella säkerheter.

Säkerheterna är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–5 §§ och institutet uppfyller kraven på hantering av dem enligt 6–10 §§.

Godtagbara finansiella säkerheter

2 § Följande finansiella säkerheter är godtagbara:

1. Kontanta medel insatta hos institutet och av institutet utgivna kontantliknande instrument i eget förvar.

2. Räntebärande värdepapper utgivna av juridiska personer hänförliga till exponeringsklassen statsexponeringar och som har en extern kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, eller exportkreditorgan, som motsvarar kreditkvalitetssteg 4 eller bättre.
3. Räntebärande värdepapper utgivna av offentliga organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som stater.
4. Räntebärande värdepapper utgivna av andra juridiska personer som har en extern kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för den aktuella typen av motpart.
5. Räntebärande värdepapper med korta löptider som har en extern kreditvärdering, från ett godkänt kreditvärderingsföretag, som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för kortfristiga exponeringar.
6. Räntebärande värdepapper utgivna av en multilateral utvecklingsbank eller internationell organisation som har 0 % riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisker, som har en extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 4 eller bättre.
7. Aktier och konvertibler som ingår i någon av de godkända index som anges i bilaga 5.
8. Guld.

Utöver ovan nämnda säkerheter är finansiella säkerheter godtagbara enligt vad som anges i 13 kap. 80 §.

3 § Räntebärande värdepapper utgivna av kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag, men som inte har extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag, är ändå godtagbara om följande villkor är uppfyllda.

1. De omsätts på en reglerad marknad.
2. De är inte efterställda.
3. Om det finns andra räntebärande värdepapper utgivna av samma motpart och med samma prioritet, för vilka det finns en extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag, ska samtliga dessa räntebärande värdepappers externa kreditvärdering motsvara kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
4. Institutet har ingen information som tyder på att det räntebärande värdepapperets likviditet är otillräcklig. (FFFS 2008:13)

4 § Om ett räntebärande värdepapper har fler än en kreditvärdering ska reglerna i 11 kap. tillämpas.

5 § Fondandelar är godtagbara om följande villkor är uppfyllda:

1. Fondandelarnas pris uppdateras och offentliggörs dagligen.
2. Fondbestämmelserna tillåter endast att fonden investerar i värdepapper som anges i 2–3 §§. Detta hindrar dock inte att fonden använder derivatinstrument i syfte att säkra investeringar i sådana värdepapper.

Hanteringskrav

6 § Det får inte finnas en väsentlig positiv korrelation mellan motpartens kreditvärdighet och värdet på säkerheten.

Värdepapper utgivna av motparten själv eller av en enhet inom samma koncern är inte medräkningsbara. Säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser enligt 42 kap. 3 § emitterade av motparten, är dock medräkningsbara om de har ställts som säkerhet inom ramen för en repa och om obligationerna uppfyller villkoret i första stycket.

7 § Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta juridiktioner.

Då säkerheten förvaras hos en tredje part ska institutet vidta nödvändiga åtgärder för att se till att denna part avskiljer säkerheten från sina egna tillgångar.

8 § Säkerhetsupplåtelsens former ska dokumenteras, inklusive rutinerna för att snabbt kunna realisera säkerheterna.

Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer och volymer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet.

9 § Institutet ska ha väl fungerande rutiner och processer för att kontrollera de risker som uppkommer på grund av användningen av säkerheter, däribland:

1. Risk för uteblivet eller reducerat kreditriskskydd, exempelvis risken att institutet inte omgäende kan förfoga över säkerheten eller inte omgäende kan realisera den.
2. Risk för felaktiga värderingar.
3. Koncentrationsrisk, som uppkommer på grund av användningen av finansiella säkerheter, och dess påverkan på institutets övergripande riskprofil.

10 § Institutet ska beräkna säkerheternas marknadsvärde när institutet har skäl att anta att en väsentlig förändring har inträffat, dock minst var sjätte månad.

Beräkning av effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter på riskparametern LGD

11 § Vid beräkningen av kapitalkravet enligt 39 kap. får institutet för exponeringar som har medräkningsbara finansiella säkerheter använda ett justerat LGD-värde, LGD_J , i stället för det värde som annars skulle gälla, LGD_{ursp} . Det justerade värdet beräknas enligt följande:

$$LGD_J = LGD_{ursp} \times (E_{osk} / \text{Exponeringsbelopp}), \text{ där}$$

Exponeringsbeloppet ska bestämmas enligt reglerna i 40 kap. Exponeringsbeloppet för åtaganden utanför balansräkningen ska dock ingå till 100 %, dvs. utan beaktande av konverteringsfaktorer. E_{osk} är den del av exponeringen som inte anses skyddad genom finansiella säkerheter och beräknas enligt följande:

$$E_{osk} = \max\{0, (E_{VJ} - S_{VJ})\}$$

$$E_{VJ} = \text{Exponeringsbelopp}^* \times (1 + H_E)$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_S - H_{fx})$$

S är säkerhetens marknadsvärde.

Exponeringsbelopp* är ett justerat exponeringsbelopp, där åtaganden utanför balansräkningen ingår till 100 %, det vill säga utan beaktande av de konverteringsfaktorer som anges i 40 kap.

E_{VJ} och S_{VJ} är exponeringens respektive säkerhetens volatilitetsjusterade belopp. Om det föreligger löptidsobalans ska S_{VJ} justeras enligt 12 §.

H_E och H_S är faktorer för volatilitetsjustering av exponeringens respektive säkerhetens belopp med hänsyn till förändringar i marknadspriser. Försättningsvis kommer både H_E och H_S att benämnas med H .

H_{fx} är faktor för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser.

De olika faktorerna för volatilitetsjustering bestäms enligt 14–19 §§. Institutet kan få medgivande att i stället använda egna skattningar om kraven i 20–31 §§ är uppfyllda.

12 § Vid löptidsobalans enligt 52 kap. 7 § ska värdet på säkerheten reduceras enligt följande formel:

$$S_{VJL} = S_{VJ} \times (t - 0,25) / (T - 0,25)$$

där

S_{VJL} är S_{VJ} justerad för att det föreligger löptidsobalans,

S_{VJ} är kreditriskskyddets värde i enlighet med 11 §,

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till T .

S_{VJL} ska ersätta S_{VJ} vid beräkningen av E_{osk} enligt 11 §.

13 § Om det finns flera olika medräkningsbara finansiella säkerheter för en exponering ska faktorn för volatilitetsjustering vara ett vägt medelvärde av de faktorer som gäller för de enskilda säkerheterna. Som vikter används den andel av det samlade marknadsvärdet som varje enskild säkerhet representerar.

14 § Ett institut som inte använder den interna metoden enligt 56 kap. 15–24 §§, får sätta volatilitetsjusteringen till 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Både exponeringen och dess säkerhet är värdepapper som avses i 2 § 2.
2. Transaktionens löptid är inte längre än en dag, alternativt att både exponeringen och säkerheten marknadsvärderas dagligen och att marginalsäkerhet ställs dagligen.
3. Exponeringen och säkerheten är uttryckta i samma valuta.
4. Institutet bedömer att tiden mellan den sista marknadsvärderingen och realisation av säkerheten, i det fall motparten inte fullföljer sitt åtagande att ställa marginalsäkerhet, inte överstiger 4 bankdagar.
5. Transaktionen clearas och avvecklas i ett clearing- och avvecklingssystem som är lämpligt för denna typ av transaktion.
6. Avtalet som reglerar transaktionen är ett av marknadens standardavtal för återköpstransaktioner och värdepapperslån.
7. Transaktionen får enligt avtalet avslutas omedelbart om motparten inte fullföljer sitt åtagande att leverera kontanter eller värdepapper eller att ställa säkerhet eller om motparten på annat sätt inte fullgör sina åtaganden.
8. Motparten är någon av följande:
 - a) Motparter som avses i 2 § 2 och vars åtaganden ska ha 0 % riskvikt i schablonmetoden för kreditrisker.
 - b) Kreditinstitut eller värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag.
 - c) Andra finansiella institut eller försäkringsbolag vars åtaganden ska ha 20 % i riskvikt i schablonmetoden för kreditrisker eller, om motparten inte har en kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, vars åtaganden hänförs till en intern riskklass som har en PD som motsvarar PD för den kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.
 - d) Fondbolag eller motsvarande utländska företag som enligt lag är skyldiga att uppfylla ett kapitalkrav.
 - e) Pensionsinstitut.
 - f) Clearingorganisation. (FFFS 2008:13)

15 § För kontanta medel insatta hos institutet och av institutet utgivna kontantliknande instrument i eget förvar, behöver ingen volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset göras. Någon volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset behöver heller inte göras för kontanta medel utlånade av institutet.

Föreskrivna volatilitetsjusteringar

16 § Värdena på *H* i denna paragraf gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdena för *H* räknas upp enligt 31 §.

Tabell 1 Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 2

Hi %		Realisationstid (liquidation period)		
Kreditkvalitetssteg	Återstående löptid i år	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	≤ 1 år	0,707	0,5	0,354
1	> 1 år ≤ 5 år	2,828	2	1,414
1	> 5 år	5,657	4	2,828
2–3	≤ 1 år	1,414	1	0,707
2–3	> 1 år ≤ 5 år	4,243	3	2,121
2–3	> 5 år	8,485	6	4,243
4	samtliga	21,213	15	10,607
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för korta löptider				
1		0,707	0,5	0,354
2–3		1,414	1	0,707

Tabell 2 Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 4

Hi %		Realisationstid		
Kreditkvalitetssteg	Återstående löptid i år	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	≤ 1 år	1,414	1	0,707
1	> 1 år ≤ 5 år	5,657	4	2,828
1	> 5 år	11,314	8	5,657
2–3	≤ 1 år	2,828	2	1,414
2–3	> 1 år ≤ 5 år	8,485	6	4,243
2–3	> 5 år	16,971	12	8,485
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för korta löptider				
1		1,414	1	0,707
2–3		2,828	2	1,414

Tabell 3 Andra typer av exponeringar eller medräkningsbara finansiella säkerheter

Hi %		Realisationstid		
Typ av säkerhet		20 dagar	10 dagar	5 dagar
Aktier inkluderade i något av de erkända index som anges i bilaga 5		21,213	15	10,607
Övriga godtagbara säkerheter		35,355	25	17,678
Guld		21,213	15	10,607

De räntebärande värdepapper som avses i 3 § ska ha *H* för kreditkvalitetssteg 2–3 i tabell 2.

För volatilitetsjustering av fondandelar som är medräkningsbara säkerheter, ska ett vägt genomsnitt H beräknas för de tillgångar i vilka fondföretaget har investerat i, givet den realisationstid som ska tillämpas för transaktionstypen. Om tillgångarna inte är kända för institutet ska institutet använda det högsta värde på H som skulle gälla för någon av alla de tillgångar som är tillåtna enligt fondbestämmelserna.

17 § Faktorn för volatilitetsjustering för förändring i valutakurser, H_{fx} , anges i procent i tabell 4 och gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdet för H justeras enligt 31 §.

Tabell 4

Realisationstid		
20 dagar	10 dagar	5 dagar
11,314	8	5,657

18 § För OTC-derivat ska volatilitetsjusteringen för förändringar i valutakurser, H_{fx} , göras, då säkerhetens valuta skiljer sig från avvecklingsvalutan.

För OTC-derivat som institutet har nettningsavtal som är medräkningsbara enligt bestämmelserna i 56 kap., ska volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser göras om säkerhetens valuta skiljer sig från nettningsavtalets avvecklingsvaluta. Även om nettningsavtalet omfattar transaktioner i flera olika valutor behöver endast en volatilitetsjustering göras.

19 § Den realisationstid som ska användas för att bestämma storleken på H respektive H_{fx} är följande:

1. 5 bankdagar för återköpstransaktioner som inte innefattar överföring av råvaror eller garantier äganderätt till råvaror och för värdepapperslån,
2. 10 bankdagar för andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner än de som nämns i första punkten,
3. 20 bankdagar för övriga exponeringar.

Egna estimat av volatilitetsjusteringar

20 § Institutet ska beräkna en volatilitetsjustering, H , för förändringar i marknadsvärdet hos säkerheter och exponeringar. Volatilitetsjusteringen ska beräknas utifrån antagandet att såväl exponering som säkerhet marknadsvärderas dagligen.

För räntebärande värdepapper som har en kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre får institutet beräkna H gruppvis för olika kategorier av värdepapper. Vid bestämmandet av kategorierna ska institutet ta hänsyn till värdepapperens typ av utfärdare, externa rating, återstående löptid och modifierade duration. Värdet på H ska vara representativt för värdepapperna inom respektive kategori.

För andra värdepapper ska H beräknas individuellt.

21 § Institutet ska beräkna en volatilitetsjustering, H_{fx} , för förändringar i valutakurser för varje aktuellt valutapar.

22 § Vid beräkningen av volatilitetsjusteringarna H och H_{fx} får institutet inte ta hänsyn till någon korrelationseffekt mellan exponeringens värde, säkerhetens värde och växelkurserna.

Kvantitativa krav

23 § Volatilitetsjusteringarna ska beräknas med ett ensidigt konfidensintervall på 99 %.

24 § Vid beräkningarna ska realisationstiden sättas enligt 17 §. Om institutet använder en längre realisationstid än vad som anges i 17 § i sin interna riskhantering, ska den interna realisationstiden användas.

25 § Volatilitetsjusteringarna får beräknas baserat på andra realisationstider än enligt 24 §. Då måste dock institutet i efterhand räkna upp eller ned dem enligt följande formel:

$$H_M = H_N \sqrt{T_M/T_N}$$

H_M är faktorn för den volatilitetsjustering som ska användas i beräkningen enligt 11 §.

T_M är realisationstiden för det aktuella värdepapperet enligt 24 §.

T_N är den realisationstid som beräkningen av volatilitetsjusteringen ursprungligen baserades på.

H_N är faktorn för den volatilitetsjustering som baseras på realisationstiden T_N .

26 § Om värdepapperets likviditet är sådan att realisationstiden sannolikt överstiger de frister som anges i 17 §, ska realisationstiden sättas till ett passande högre värde.

27 § Volatilitetsjusteringarna ska baseras på en historisk observationsperiod som uppgår till minst ett år. Om ett institut använder en metod där indata viktas måste den effektiva observationsperioden vara minst ett år, dvs. den genomsnittliga vägda tiden för de individuella observationerna får inte understiga sex månader.

Den historiska observationsperioden, och därmed volatilitetsjusteringarna, ska uppdateras minst var tredje månad eller vid varje väsentlig förändring av marknadsförhållandena.

Finansinspektionen kan besluta att en kortare historisk observationsperiod än ett år ska användas om prisvolatiliteten har ökat kraftigt.

Institutet ska analysera om historiska data i vissa fall underskattar den potentiella volatiliteten, t. ex. vid fasta/låsta växelkurser. I sådana fall ska institutet beräkna volatilitetsjusteringen baserat på stressscenarier.

Kvalitativa krav

28 § Institutet ska använda de på egna skattningar grundade volatilitetsjusteringarna i den dagliga riskhanteringen, inklusive hanteringen av interna limiter.

29 § Institutet ska ha fastställt ett styrdokument eller motsvarande som utförligt och fullständigt redogör för institutets rutiner för beräkningen av volatilitetsjusteringar och hur dessa integreras i den dagliga riskhanteringen.

30 § Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, genomföra en granskning av sina rutiner, metoder och system för beräkning av volatilitetsjusteringar. Minst en gång om året ska institutet se över hela systemet.

Uppräkning av volatilitetsjustering

31 § Om institutet inte marknadsvärderar sina säkerheter och exponeringar dagligen ska H och H_{FX} , som anges i 16–17 och 20–21 §§, räknas upp enligt följande formel:

$$H_j = H_M \sqrt{\{N_R + (T_M - 1)\}/T_M}$$

H_j är faktorn för volatilitetsjusteringen efter justering för frekvensen hos institutets marknadsvärdering. Det är denna volatilitetsjustering som ska användas i beräkningen i 11 §.

H_M avser den volatilitetsjustering som anges i 16–17 och 20–21 §§.

N_R avser det antal bankdagar som går mellan varje värdering.

T_M avser realisationstiden för den aktuella säkerheten eller exponeringen enligt 19 eller 24 §.

56 kap. Avtal om nettoberäkning

1 § Institutet får ta hänsyn till bilaterala avtal om nettoberäkning vid fastställandet av exponeringsbeloppet i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel.

Bilaterala avtal om nettoberäkning är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–6 §§ och institutet uppfyller hanteringskraven enligt 7–11 §§. För att avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepapperslån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner ska vara medräkningsbara, ska dessutom kraven i 12–13 §§ vara uppfyllda.

Godtagbara avtal om nettoberäkning

2 § Ett avtal om nettoberäkning ska uppfylla följande villkor.

Avtalet ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner. Avtalet ska göra det möjligt för den part som inte har fallerat under kontraktsvillkoren att stänga alla kontrakt utan dröjsmål vid en utlösande händelse. De utlösande händelserna ska inkludera motpartens insolvens eller konkurs.

Avtalet ska ge upphov till en enda förpliktelse som omfattar alla i avtalet ingående fordringar/skulder som omfattas av nettoberäkning så att, om institutet eller motparten inte fullgör sina betalningsskyldigheter, försätts i konkurs, träder i likvidation, blir föremål för offentligt ackord eller inleder annat obeståndsförfarande, parts skyldighet endast avser nettosumman av fordringarna/skulderna.

Avtalet får inte innehålla villkor som innebär att en icke försumlig part endast behöver betala ett begränsat belopp eller inget belopp alls till den försumliga parten, även om den försumliga parten har en nettofordran på den andra parten.

3 § Institutet ska ha skriftliga och motiverade rättsutlåtanden som visar att överenskommen nettoberäkning med stor sannolikhet kommer att godtas av de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna i de berörda jurisdiktionerna. Av rättsutlåtandena ska det framgå att även om ett avtal om nettoberäkning upphör med anledning av någon sådan händelse som angetts i 2 §, skulle de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna vid en rättslig prövning med stor sannolikhet anse att institutets fordringar och förpliktelser begränsas till nettosumman av de positiva och negativa marknadsvärdena av samtliga de i avtalet ingående kontrakt som omfattas av nettoberäkning respektive begränsas till nettosumman av samtliga de i avtalet ingående fordringar/skulder som omfattas av nettoberäkning. Bedömningen av utgången av den rättsliga prövningen ska göras utifrån innehållet i

1. gällande rätt inom den jurisdiktion där parterna har sitt respektive säte och, om motpartens eller institutets åtagande gjorts genom en utländsk filial även enligt gällande rätt inom den jurisdiktion där filialen är belägen, enligt vad som anges i 4 §,
2. gällande rätt som enligt avtalet reglerar de individuella kontrakt och fordringar/skulder som omfattas av avtalet, och
3. gällande rätt som reglerar varje avtal eller överenskommelse som är nödvändig för att genomföra avtalet om nettoberäkning.

4 § För det fall parterna har ingått ett avtal om nettoberäkning i vilket flera utländska filialer inkluderas, ska rättsutlåtanden med innebörd som anges i 3 § begäras in från samtliga jurisdiktioner inom vilka filialerna är belägna. Om det för någon av filialerna saknas möjlighet att få rättsutlåtande enligt 3 §, kan dock filialen ändå inkluderas i avtalet, under förutsättning att ett rättsutlåtande finns med innebörden att avtal om nettoberäkning inte kommer att ogiltigförklaras i sin helhet enbart av det skälet att ett sådant avtal inte är juridiskt hållbart för de kontrakt och fordringar/skulder som ingås med sådan filial. Avtal som inkluderar filial som är belägen inom jurisdiktion där nettoberäkning inte är juridiskt bindande, får inte beaktas enligt 1 §.

5 § Ett rättsutlåtande enligt 3 § ska bl. a. innehålla följande:

1. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning och de kontrakt respektive fordringar/skulder som omfattas av avtalet inte strider mot lag, förordning eller domstolsavgörande i berörda jurisdiktioner,
2. ett omnämnande av förekommande avtal om nettoberäkning och en hänvisning till nettoberäkningsbestämmelserna i varje sådant avtal, och
3. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning med stor sannolikhet skulle anses juridiskt bindande i de situationer som anges i 2 § inom berörda jurisdiktioner, om åtgärder skulle komma att vidtas av en god man, likvidator, konkursförvaltare eller motsvarande i andra jurisdiktioner.

6 § Ett rättsutlåtande ska utfärdas av en extern oberoende juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området. Utlåtandet kan vara ställt antingen direkt till institutet eller till en organisation som står bakom det avtal om nettoberäkning som institutet använt sig av. Utlåtandet kan även vara en produkt av att ett flertal institut tillsammans, eller genom organisation som företräder instituten, sökt ett gemensamt rättsutlåtande för ett bestämt avtal om nettoberäkning. Utlåtandet kan vara upprättat för olika slag av avtal om nettoberäkning.

Hanteringskrav

7 § Institutet ska, innan kapitalkravet beräknas, anmäla till Finansinspektionen att ett juridiskt bindande avtal om nettoberäkning finns mellan institutet och en motpart.

Institutet ska intyga

1. att samtliga förutsättningar enligt 2 § är uppfyllda,
2. att institutet har rättsutlåtanden enligt 3–6 §§,
3. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna motpartsexponeringar på ett nettobelopp i stället för på ett bruttobelopp, och
4. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna den risk som uppkommer när motpartens kontrakt eller skuld upphör.

8 § Institutet ansvarar för dokumentation i varje enskilt fall av avtal om nettoberäkning och rättsutlåtanden. Avtalen om nettoberäkning och rättsutlåtandena ska hållas samlade på ett överskådligt sätt.

9 § Institutet ska löpande kontrollera

1. att dess avtal om nettoberäkning är rättsligt hållbara för aktuella motparter, kontrakt, fordringar/skulder och jurisdiktioner, mot bakgrund av gjorda ändringar i lag och rättspraxis, och
2. att slutsatserna i erhållna rättsutlåtanden är rättsligt giltiga och att de inte är äldre än tolv månader.

Om ett rättsutlåtande är äldre än tolv månader, ska institutet begära in ett nytt rättsutlåtande där det framgår att slutsatserna i det tidigare utlåtandet alltså gäller.

10 § Om ett institut får kännedom om att de behöriga myndigheterna i en motparts hemland anmält, antingen direkt till institutet eller till Finansinspektionen, att myndigheten inte anser att ett avtal om nettoberäkning är rättsligt hållbart enligt gällande rätt i det landet, får exponeringsbeloppet inte justeras enligt 1 §. Detta gäller oavsett innehållet i erhållna rättsutlåtanden.

11 § Om ett rättsutlåtande saknar någon uppgift av väsentlig betydelse för huruvida avtal om nettoberäkning får användas, ska institutet bedöma om ett juridiskt bindande avtal om nettoberäkning föreligger. Om institutet bedömer att kraven på ett giltigt avtal om nettoberäkning inte är uppfyllda får exponeringsbeloppet inte justeras enligt 1 §.

Avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner

Godtagbara avtal om nettoberäkning

12 § Utöver att bestämmelserna i 2–11 §§ måste vara uppfyllda, måste de säkerheter som mottagits och de tillgångar som har lånats in inom ramen för avtalet vara av de slag som anges i 55 kap. 2–5 §§.

Hanteringskrav

13 § Kraven i 55 kap. 6–10 §§ ska vara uppfyllda för de tillgångar som avtalet omfattar.

Beräkning av effekten av ett avtal om nettoberäkning på exponeringsbeloppet

14 § För återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt övriga kapitalmarknadsrelaterade transaktioner som omfattas av ett medräkningsbart avtal om nettoberäkning, ska ett nettobelopp, E , ersätta de individuella exponeringsbeloppen för dessa transaktioner.

$$E = \max\{0, \Sigma(\text{Exponeringsbelopp}) - \Sigma(S) + \Sigma(T_{\text{net}}) \times H_T + \Sigma E_{fx} \times H_{fx}\}$$

E kan alltså inte vara ett negativt belopp.

Exponeringsbelopp avser varje separat exponering enligt 40 kap., utan hänsyn tagen till säkerheter eller andra kreditriskreducerande åtgärder.

S avser marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom nettningsavtalet.

T_{net} avser beloppet av nettopositionen i varje tillgångstyp. Med tillgångstyp avses här värdepapper som emitterats av samma juridiska person, har samma emissionsdatum, samma kontraktsvillkor och har samma realisationstid enligt 55 kap. 16 §.

H_T avser volatilitetsjusteringen för förändring i marknadsvärdet, H , för respektive tillgång och ska beräknas enligt 55 kap. 16 §.

E_{fx} avser beloppet av nettopositionen (oavsett om den är positiv eller negativ) i varje valuta som inte är avvecklingsvalutan.

H_{fx} avser volatilitetsjusteringen för förändring i valutakurser och ska beräknas enligt 55 kap. 17 §.

Intern metod för beräkning av nettobelopp

Allmänt

15 § Vid beräkning av nettobelopp för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån, marginallån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner som omfattas av avtal om nettoberäkning kan ett institut få använda en intern metod i stället för metoden som anges i 14 §. Derivatkontrakt får inte omfattas av den interna metoden.

16 § Ett institut som enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen fått medgivande att använda en egen riskberäkningsmodell för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk, kan använda den interna metoden om institutet uppfyller kraven i 18–21 §§.

17 § Ett institut som inte har medgivande enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen, kan ansöka om medgivande att använda den interna metoden. En förutsättning för att medgivande ska kunna ges är att kraven i 18–21 och 22 §§ är uppfyllda.

Krav på den interna metoden

18 § Den interna metoden ska ge en uppskattning av den möjliga förändringen av exponeringsbeloppet ($\Sigma E - \Sigma S$).

19 § Vid beräkning av den möjliga värdeförändringen ska följande krav uppfyllas.

1. Beräkningen av den möjliga förändringen av exponeringsbeloppet ska ske dagligen.
2. Ett ensidigt konfidensintervall på 99 % ska användas.
3. För återköpstransaktioner samt värdepappers- och råvarulån ska en innehavsperiod på fem dagar användas. För andra transaktioner ska en innehavsperiod på tio dagar användas.
4. Den effektiva historiska observationsperioden ska uppgå till åtminstone ett år utom i de fall en kortare observationsperiod kan motiveras utifrån en nyligen inträffad ökning av prisvolatiliteten.
5. De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad.

20 § Den interna metoden ska ta hänsyn till samtliga väsentliga riskfaktorer.

21 § Historiska korrelationer får utnyttjas inom och mellan de olika huvudtyperna av riskkategorier (ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursrisk) under förutsättning att institutets system för att mäta dem är tillfredsställande.

Krav på riskhanteringssystemet

22 § Ett institut som inte har medgivande enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen måste uppfylla följande krav för att en intern metod ska få tillämpas.

1. Den interna metoden ska vara väl integrerad med institutets dagliga riskhantering och ligga till grund för rapportering av exponeringar till institutets verkställande ledning.
2. Inom institutet ska det finnas en funktion med ansvar för utformningen och implementeringen av institutets riskhanteringssystem och som rapporterar direkt till den verkställande ledningen. Funktionen ska vara oberoende från positionstagande enheter.

Inom funktionen ska det finnas tillräckligt många personer med god kompetens om den interna metoden.

Funktionen ska dagligen producera rapporter som baseras på den interna metoden samt analysera dessa rapporter. Funktionen ska också analysera om det är nödvändigt att vidta några åtgärder beträffande limiteringen av exponeringarna.

3. De dagliga rapporterna som den oberoende funktionen producerar ska analyseras av personer som har tillräckliga befogenheter att kunna besluta om minskningar av enskilda positioner och institutets totala riskexponering.
4. Institutet ska ha fastställt styrdokument för hur riskhanteringssystemet ska fungera. Institutet ska ha rutiner som gör att styrdokumentet efterlevs.
5. Den interna metoden ska på ett tillfredsställande sätt mäta risk. Institutet ska kunna verifiera detta genom att regelbundet utföra backtesting av modellen baserad på historisk data för ett år.
6. Institutet ska regelbundet genomföra rigorösa stresstester och resultaten av dessa ska analyseras av den verkställande ledningen och beaktas i utformningen av riskpolicys och limiter.
7. Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera metoden. Institutet ska ha validerat metoden innan den börjar användas och ska därefter regelbundet validera den. Metoden ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

Valideringen ska utvärdera om metoden fångar upp alla väsentliga risker och att de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

Som en del i valideringsprocessen ska de värderingsmodeller som används vid beräkningen av motpartsexponeringen utvärderas.

Institutet ska regelbundet utföra backtesting. Om backtesting indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller besluta att institutet ska vidta åtgärder så att modellen förbättras.

8. Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, genomföra en granskning av riskhanteringssystemet. Denna granskning ska inbegripa både de affärsdrivande enheterna och den oberoende funktionen som har ansvar för utformningen och implementeringen av riskhanteringssystemet.
9. Institutet ska åtminstone en gång om året se över hela sitt riskhanteringssystem.

Beräkning av effekten av avtal om nettoberäkning på exponeringsbeloppet

23 § Ett nettobelopp ska ersätta de individuella exponeringsbeloppen enligt följande formel:

$$E = \max \{0, [(\Sigma E - \Sigma S) + F]\}$$

där

E är det exponeringsbelopp varje enskild exponering skulle ha om det inte fanns något kreditriskskydd för den.

S är marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom avtalet om nettoberäkning.

ΣE är summan av alla E som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

ΣS är summan av alla S som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

F är möjlig förändring av exponeringsbelopp enligt den interna metoden.

24 § Vid beräkning av kapitalkravet ska föregående dags beräkning av möjlig exponering användas.

Avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt

25 § Institutet får justera värdet på exponeringsbeloppet enligt 26–27 §§, för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser derivatkontrakt.

Beräkning av effekten av avtal om nettoberäkning på exponeringsbeloppet

26 § Institutet får vid beräkningen av summan av positiva marknadsvärden enligt 40 kap. 13 § minska denna med summan av de negativa marknadsvärden som institutet har med samma motpart.

27 § Institutet får vid beräkningen av beloppet för möjlig riskförändring enligt 40 kap. 13 § ersätta detta med ett reducerat belopp, PCE_{red} , som beräknas enligt nedanstående formel:

$$PCE_{red} = 0,4 \times PCE_{brutto} + 0,6 \times NGR \times PCE_{brutto}$$

där

PCE_{red} = det reducerade beloppet för möjlig framtida exponering för kreditrisker för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett medräkningsbart nettningsavtal.

PCE_{brutto} = summan av talen för möjlig riskförändring enligt 40 kap. 13 § föreskrifter om intern riskklassificering, för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett medräkningsbart nettningsavtal och som är beräknade genom att deras nominella belopp multiplicerats med procentalen i tabellen i 40 kap. 13 § föreskrifter om intern riskklassificering.

NGR = "netto-/bruttokvot"; kvoten mellan nettoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i ett nettoberäkningsavtal med en given motpart (täljare) och bruttoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i ett nettoberäkningsavtal med den motparten (nämnaren).

Om nettoberäkningen leder till en nettoskuld vid beräkningen av nettoersättningskostnaden, ska nettoersättningskostnaden sättas lika med noll (0) i ovanstående formel. PCE_{red} kan följaktligen aldrig understiga $0,4 \times PCE_{brutto}$.

Avtal om nettoberäkning för andra skulder och fordringar

28 § Institutet får justera värdet på exponeringsbeloppet enligt 29 § för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser skulder och fordringar i balansräkningen om bestämmelserna i 2–11 §§ är uppfyllda.

Avtal om nettoberäkning för andra skulder och fordringar är begränsade till ömsesidiga kontantfordringar mellan institutet och dess motpart som utgör lån eller insättningar hos institutet.

Beräkning av effekten av nettningsavtal på exponeringsbeloppet

29 § För de fordringar som avtalet om nettoberäkning omfattar får exponeringsbeloppet bytas ut mot E_{osk} vid beräkningarna av kapitalkravet enligt 39 kap.

$$E_{osk} = \max\{0, (\Sigma \text{Exponeringsbelopp} - \Sigma S_{VJ})\}$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_{ix})$$

Exponeringsbeloppet beräknas enligt 5 kap.

S är skuldernas bokförda värde.

S_{VJ} är skuldernas volatilitetsjusterade belopp.

H_{ix} är faktorn för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser och bestäms enligt 55 kap.

57 kap. Övriga kreditriskskydd

Livförsäkringar

1 § Livförsäkring som är pantsatt till förmån för, eller överlåtten på, institutet får betraktas som medräkningsbar säkerhet om villkoren i 2–3 §§ är uppfyllda.

2 § Företaget som tillhandahåller försäkringen uppfyller kriterierna för att betraktas som en kvalificerad utfärdare enligt 53 kap. 3 §.

3 § Följande villkor ska vara uppfyllda:

1. Företaget som tillhandahåller försäkringen ska ha underrättats om pantsättning- en eller överlåtelsen. Företaget som tillhandahåller försäkringen får inte göra utbetalningar enligt kontraktet, utan institutets samtycke.
2. Försäkringen måste ha ett uppgivet återköpsvärde som inte går att reducera.
3. Institutet måste ha rätt att annullera försäkringen och erhålla återköpsvärdet inom skäligen tid om motparten mot vilken institutet har en exponering fallerar.
4. Institutet ska få information om eventuella uteblivna betalningar från försäkrings- tagarens sida.
5. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta juris- diktioner.

Dessutom måste kreditriskskyddet vara giltigt under hela den underliggande expone- ringens löptid.

4 § Medräkningsbar livförsäkring ska betraktas som en garanti utfärdad av företaget som tillhandahåller försäkringen. Vid beräkningen av kapitalkravet enligt 39 kap. ska försäkringen beaktas i enlighet med 53 kap. Det skyddade beloppet ska utgöras av försäkringens återköpsvärde.

Kontanta medel insatta hos annat institut

5 § Kontanta medel som är insatta hos ett annat institut (tredje part), eller kontantlik- nande instrument som innehas av en tredje part, på annan grund än ett depåförva- ringsavtal, får betraktas som medräkningsbar säkerhet om följande villkor är upp- fyllda:

1. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta juris- diktioner.
2. Låntagarens fordran mot tredje part ska vara pantsatt till förmån för, eller överlä- tten på, institutet.
3. Den tredje parten ska ha underrättats om pantsättningen eller överlåtelsen.
4. Den tredje parten får inte ha möjlighet att göra utbetalningar till någon annan än institutet utan den senares samtycke.
5. Pantsättningen eller överlåtelsen ska vara ovillkorlig och oåterkallelig.

6 § En säkerhet enligt 5 § ska betraktas som en garanti utfärdad av en tredje part. Vid beräkningen av kapitalkravet enligt 39 kap. ska kreditriskskyddet beaktas i enlighet med 53 kap.

58 kap. Kreditriskskydd för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp

1 § Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas av institut som beräknar riskvägt ex- poneringsbelopp enligt 39 kap. 4 och 10 §§.

Godtagbara kreditriskskydd

2 § Garantier och kreditderivat är godtagbara för att användas vid beräkning av risk- vägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 4 och 10 §§, om de är utfärdade av kvalificerade utfärdare av skydd enligt 3 § och uppfyller villkoren enligt 4–11 §§.

Kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat

3 § Utfärdare av skydd som uppfyller följande krav är kvalificerade:

1. Utfärdaren ska vara ett institut, försäkringsbolag eller återförsäkringsbolag. Utfärdaren kan även vara ett exportkreditorgan men det får i så fall inte omfattas av någon återgaranti från staten.
2. Institutet ska riskklassificera utfärdaren enligt samma regler som gäller för direkta motparter.
3. Utfärdaren ska ha tillräcklig sakkunskap om att tillhandahålla garantier och kreditderivat.

Därutöver ska ett av följande krav vara uppfyllt:

1. Utfärdaren ska omfattas av bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i kreditinstitutsdirektivet eller ska vid tidpunkten för när kreditriskskyddet tillhandahölls ha haft en kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för företagsexponeringar.
2. Utfärdaren tillhörde vid tidpunkten för när kreditriskskyddet tillhandahölls, eller vid någon period därefter, en intern riskklass med en PD som är lika med eller lägre än PD förknippad med kreditkvalitetssteg 2 för företagsexponeringar.
3. Utfärdaren tillhör en intern riskklass med en PD som är lika med eller lägre än PD förknippad med kreditkvalitetssteg 3 för företagsexponeringar.

Godtagbara former av skydd

4 § En garanti eller ett kreditderivat ger ett godtagbart skydd om

1. skyddet är direkt, och
2. skyddet omfattar tydligt definierade fordringar som ska kunna identifieras.

Avtalet om skydd får inte innehålla något villkor som är utanför institutets kontroll och som innebär att

1. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet har en ensidig rätt att återkalla skyddet,
2. kostnaden för skyddet ökar till följd av en försämrad kvalitet på den skyddade tillgången,
3. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet inte längre är skyldig att betala om gäldenären inte betalar i tid, eller
4. det är möjligt för garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet att förkorta giltighetstiden för garantin eller kreditderivatet.

Avtalet om skydd ska vara juridiskt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

5 § Följande typer av kreditderivat och garantier är godtagbara:

1. Kreditderivat och garantier som endast avser en enda exponering.
2. Kreditderivat och garantier som avser en grupp av exponeringar. Institutet får dock endast tillgodoräkna sig skydd för den exponering inom gruppen som har lägst riskvikt.
3. Kreditderivat och garantier som avser en grupp av exponeringar och kreditderivatet eller garantin är utformat så att det utfaller till betalning när det n :te fallissemanget inträffar. Sådana kreditderivat och garantier är dock endast godtagbara om institutet också har ett annat godtagbart kreditriskskydd för fallissemang 1 till $n-1$, eller att $n-1$ fallissemang redan inträffat. Om detta är fallet får institutet tillgodogöra sig skydd för den tillgång inom gruppen som har lägst riskvikt.

6 § Kreditderivatet eller garantin ska täcka alla kreditförluster som kan uppstå när någon av de händelser som gör att kreditriskskyddet utfaller till betalning inträffar.

7 § Det ska finnas ett skriftligt avtal mellan institutet och den som utfärdat garantin eller kreditderivatet där bestämmelserna och villkoren för kreditriskskyddet anges.

Specifika villkor för garantier

8 § Vid utebliven betalning ska institutet ha rätt att rikta krav på betalning av förfallna belopp mot utfärdaren av garantin utan att först behöva kräva gäldenären.

Specifika villkor för kreditderivat

9 § De händelser som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (utlösande händelse) ska minst omfatta att

1. gäldenären underlåter att betala förfallna belopp,
2. gäldenären ställer in betalningarna eller går i konkurs,
3. gäldenären får anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor, under förutsättning att anståndet medför en ekonomisk förlust,
4. det sker en annan ändring av betalningsvillkoren än vad som anges i 3 under förutsättning att ändringen medför ekonomisk förlust.

Om gäldenären enligt den underliggande skuldförbindelsen har möjlighet att få anstånd med att betala förfallna belopp under en definierad period, får den utlösande händelsen enligt 1 ta hänsyn till detta. Den utlösande händelsen får inte innehålla en längre period än den som gäller enligt den underliggande skuldförbindelsen.

Om de utlösande händelserna inte omfattar vad som avses i första stycket 3, får kreditderivatet ändå beaktas, men det skyddade beloppet ska reduceras enligt 53 kap. 17 § tredje stycket.

Det ska klart framgå vem eller vilka som avgör om en utlösande händelse har inträffat. Detta avgörande får inte endast åvila utfärdaren av skydd. Köparen av skydd ska ha både rätt och möjlighet att informera utfärdaren av skydd om en utlösande händelse inträffar.

10 § För kreditderivat med kontantavräkning ska institutet ha sådana rutiner att det kan uppskatta risken för förlust på ett tillförlitligt sätt. En bestämd period ska fastställas under vilken institutet har möjlighet att inhämta värderingar av den referensexponeringen efter det att den utlösande händelsen har inträffat.

Om kontantavräkning är villkorad av att köparen av skyddet överför referensexponeringen till utfärdaren av skyddet, ska avtalet innebära att ett eventuellt krav på samtycke till en sådan överföring inte oskäligt fördröjer överföringen.

11 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda är kreditderivatet godtagbart, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen avser samma motpart.
2. Referensexponeringen är rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det finns sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även för referenstillgången.

12 § Om kreditderivatet medger eller stadgar att det ska ske fysisk avveckling, ska avtalet reglera vilka lån, obligationer eller ansvarsförbindelser som får levereras. Om institutet har för avsikt att leverera någon annan skuldförbindelse än den underliggande exponeringen, ska institutet ha försäkrat sig om att denna skuldförbindelse är tillräckligt likvid för att institutet ska kunna förvärva den.

Hanteringskrav

13 § Institutet ska ha fastställda riktlinjer för användningen av garantier och kreditderivat som ansluter till institutets övergripande strategi för riskhantering. Institutet ska ha rutiner och system för att följa upp och hantera eventuella koncentrationer av kreditrisk som uppkommer på grund av användningen av dessa skydd.

14 § Institutet ska ha en process för att upptäcka om korrelationen mellan kreditvärdigheten hos utfärdaren av kreditriskskyddet och kreditvärdigheten hos gäldenären till den underliggande exponeringen är för hög till följd av faktorer som inte är systematiska riskfaktorer.

Underavsnitt L4 Egen riskberäkningsmodell (Value at Risk, så kallad VaR-modell)

59 kap. Egen riskberäkningsmodell

Allmänna bestämmelser

1 § I detta avsnitt anges de krav och villkor som ska vara uppfyllda för att ett institut ska få tillstånd i enlighet med 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen att beräkna kapitalkravet med en egen riskberäkningsmodell (Value at Risk, så kallad VaR-modell).

En ansökan om att få använda en VaR-modell kan avse endast delar av den verksamhet som är föremål för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisker.

Risikfaktorer

2 § Det antal riskfaktorer som VaR-modellen tar hänsyn till ska stå i rimlig proportion till den aktivitet och de risker som institutet har på olika marknader. Som ett minimum ska följande riskfaktorer beaktas:

- Beträffande ränterisk ska modellen innehålla en uppsättning riskfaktorer som motsvarar marknadsräntorna i varje valuta som institutet har en position i. För valutor där ränteriskerna är av väsentlig storlek ska avkastningskurvan delas upp i åtminstone sex segment för att hänsyn ska kunna tas till variationer i volatiliteten utmed avkastningskurvan. För valutor med stora risker och där institutets positioner värderas utifrån olika avkastningskurvor, ska metoden också ta hänsyn till risken att det inte föreligger fullständig korrelation mellan dessa avkastningskurvors rörelser.
- Beträffande valutakursrisk ska modellen ta hänsyn till de individuella valutor (inklusive guld) som institutet har väsentliga positioner i. Positioner i fonder som har valutakursrisk ska behandlas enligt 13 kap. 5 § eller, om detta inte är möjligt, enligt 13 kap. 6–7 §§.
- Beträffande aktiekursrisk ska modellen innehålla åtminstone en separat riskfaktor för varje marknad som institutet har väsentliga positioner i.
- Beträffande råvarurisk ska modellen ta hänsyn till åtminstone en separat riskfaktor för varje råvara som institutet har väsentliga positioner i. Vid exponeringar av väsentlig storlek ska modellen även ta hänsyn till risken av att det inte föreligger perfekt korrelation mellan likartade råvaror samt exponering för förändring i terminspriser som uppstår vid bristande överensstämmelse av löptider.

Kvantitativa krav

3 § Följande kvantitativa krav ska uppfyllas för att en VaR-modell ska få användas vid beräkning av kapitalkravet.

1. VaR ska beräknas dagligen och med användande av ett ensidigt konfidensintervall på minst 99 procent.
2. Vid beräkningarna ska en innehavsperiod på tio affärsdagar användas. Institutet kan tillåtas att använda ett VaR-värde beräknat utifrån en kortare innehavsperiod om det räknas upp så att det motsvarar en innehavsperiod på tio dagar.
3. Den historiska observationsperioden ska uppgå till minst ett år utom i de fall en kortare observationsperiod kan motiveras utifrån en nyligen inträffad ökning av prisvolatiliteterna. Om dataserier inte existerar för ett helt år kan institutet tillåtas använda syntetiska tidsserier. Om ett institut använder en metod där indata viktas måste den effektiva observationsperioden vara minst ett år, dvs. den genomsnittliga vägda tiden avseende de individuella observationerna får inte understiga sex månader.
4. De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad eller vid varje väsentlig förändring av marknadsförhållandena.

5. Historiska korrelationer får utnyttjas inom och mellan de olika huvudtyperna av riskkategorier (ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursrisker), under förutsättning att institutets system, rutiner och metoder för att mäta dem är tillfredsställande.
6. För positioner i optioner gäller dessutom följande krav:
 - a) modellen ska även omfatta den icke-linjära förändringen av optionspriserna,
 - b) för optionspositioner ska modellen täcka volatiliteten i den underliggande tillgångens pris (dvs. vega-risken).

Kvalitativa krav

4 § Följande krav ska uppfyllas för att en VaR-modell ska få användas vid beräkning av kapitalkravet.

Riskhanteringssystem

Inom institutet ska det finnas ett väl utvecklat riskhanteringssystem som innefattar bland annat dokumenterade limiter för vilka risker som får tas på olika nivåer inom institutet, tydliga risk- och resultatrapporter, ansvarsbeskrivningar för berörd personal och beredskap att möta extraordinära stressituationer på marknaderna. I en av institutet fastställd riskpolicy eller i andra motsvarande dokument ska det utförligt och fullständigt redogöras för institutets rutiner avseende riskhanteringen samt hur ansvaret för riskhanteringen är fördelat.

Institutet ska ha betryggande datasystem och rutiner för kontroll av affärshantering, risker och limiter, för att kunna få nödvändig information om när utvecklingen inom ett affärsområde avviker från de riktlinjer som tidigare fastlagts.

Inom institutet ska det finnas en enhet med uppgift att verifiera affärsbekräftelser, räntor, aktie-, råvaru- och valutakurser och övriga värden som registreras i datasystemen och som kan påverka marknadsvärderingen och riskberäkningen. Enheten ska vara åtskild från positionstagande enheter.

Dokumentation av modellen

Institutet ska ha utarbetat en skriftlig dokumentation som ska innehålla en fullständig beskrivning av modellen.

Modellens integrering i institutets verksamhet

Modellen ska vara väl integrerad med institutets dagliga marknadsvärderings- och riskkontrollsystem och ligga till grund för rapporteringen av marknadsrisker till institutets verkställande ledning. Institutet ska ha använt modellen under åtminstone ett års tid.

Styrelse och verkställande ledning

Institutets styrelse och verkställande ledning ska vara aktivt involverad i utformningen av institutets riskhanteringssystem och uppföljningen av marknadsrisker. De dagliga rapporterna över marknadsrisker ska analyseras av ansvariga personer med tillräckliga befogenheter för att kunna besluta om minskningar i såväl de enskilda handlarnas positioner som institutets totala riskexponering.

Riskkontrollfunktion

Inom institutet ska det finnas en funktion som är ansvarig för utformningen och implementeringen av institutets riskhanteringssystem och som rapporterar direkt till verkställande ledningen inom institutet. Funktionen ska också ha ansvaret för att validera VaR-modellen.

Funktionen ska vara åtskild från positionstagande enheter.

Stresstester

Institutet ska regelbundet och frekvent genomföra rigorösa stresstester och resultaten av dessa ska analyseras av den verkställande ledningen och beaktas vid utformning-

en av riskpolicys och limiter. Stresstesterna ska vara relevanta för den typ av positioner som institutet har. Stresstesterna ska särskilt beakta risker som fångas upp på ett ofullständigt sätt, eller inte alls, i VaR-modellen. Det ska finnas stresstester som tar hänsyn till att det kan ta tid att säkra eller hantera positionerna under svåra marknadsförhållanden.

Internrevision och granskning

Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, granska institutets rutiner, metoder och system för beräkning och rapportering av marknadsrisk. Denna granskning ska inbegripa både de affärsdrivande enheternas, back-office enheternas och de fristående riskkontrollenheternas verksamheter.

Minst en gång om året ska institutet se över hela sitt riskhanteringssystem. Denna översyn ska åtminstone omfatta

- dokumentationen av riskhanteringssystemet,
- riskkontrollens organisation,
- integriteten i de datasystem som används,
- tillvägagångssättet för att godkända metoder för riskberäkning och värderingssystem som används såväl inom front-, middle- som back-office,
- vilka marknadsrisker som fångas upp av metoderna för riskberäkning,
- vilken dokumenterad utvärdering som gjorts när betydande förändringar genomförts i metoderna för riskberäkning,
- i vilken utsträckning data för positionerna är riktig och fullständig,
- antagandena om korrelationer och volatiliteter som görs i modellen,
- riktigheten i värderingarna och riskberäkningarna,
- tillförlitligheten och oberoendet i de informationskällor som används för modellen, och
- principerna för hur backtesting genomförs.

Institutets interna revisorer ska också granska efterlevnaden av samtliga bestämmelser, inklusive den om VaR-modellens integrering i den dagliga riskhanteringen, i detta kapitel.

Specifik risk

5 § För att få Finansinspektionens medgivande att beräkna kapitalkravet för den specifika risken i ränte- eller aktieanknutna finansiella instrument måste kraven i 6–10 §§ vara uppfyllda. Ett institut som har en VaR-modell som inte uppfyller kraven ska beräkna kapitalkravet för den specifika risken enligt de standardiserade metoderna i 13 kap.

6 § För beräkning av den specifika risken måste modellen

1. förklara den historiska prisvariationen i portföljen,
2. fånga upp koncentration i fråga om omfattning och förändring av portföljens sammansättning,
3. vara robust mot ogynnsamma marknadsbetingelser,
4. vara känslig för väsentliga idiosynkratiska skillnader mellan liknande men ej identiska positioner,
5. fånga upp risken för oförutsedda händelser, och
6. vara validerad genom backtesting, utförd för att utvärdera om den specifika risken fångas upp.

Om institutet riskerar att utsättas för oförutsedda händelser som inte fångas upp av VaR-modellen, till följd av att denna baseras på en innehavsperiod på tio dagar och på ett 99-procentigt konfidensintervall, ska institutet ta hänsyn till dessa händelser i sin interna kapitalutvärdering.

7 § Institutets modell får inte underskatta risken i illikvida positioner och positioner för vilka det saknas väl etablerade och tillgängliga priser. Om det saknas tillräckligt med tillförlitlig prisdata för sådana positioner får prisdata för andra finansiella instrument användas. Detta får dock endast ske om det inte kan antas att modellen därmed underskattar risken.

8 § Vid beräkningen av kapitalkravet ska institutet också ha en metod för att beräkna ett tillägg för den risk för fallissemang som VaR-modellen inte fångar upp. Institutets metod och därmed sammanhängande rutiner ska säkerställa att risken för fallissemang beräknas på ett tillfredsställande sätt.

Allmänna råd

För att metoden och rutinerna ska kunna anses tillfredsställande bör relevanta bestämmelser i kapitlen om IRK-metoden vara uppfyllda.

9 § Om ett institut inte har en metod för att beräkna tillägget för risken för fallissemang som uppfyller bestämmelserna i 8 §, ska institutet beräkna tillägget med antingen schablonmetoden för kreditrisker eller IRK-metoden.

10 § För en position i en värdepapperisering som, om den skulle ha ingått i den övriga verksamheten, skulle ha fått en riskvikt på 1.250 % eller dragits av från kapitalbasen, gäller följande bestämmelser vid beräkningen av tillägget för risken för fallissemang.

Tillägget för risken för fallissemang i en sådan värdepapperiseringsposition ska utgöras av ett kapitalkrav på 100 %. Institutet får dock i stället beräkna tillägget på annat sätt om institutet lever upp till bestämmelserna i 6–8 §§ och om därutöver följande krav är uppfyllda:

1. Institutet ska aktivt handla med positioner i värdepapperiseringar.
2. Institutet ska kunna styrka att det för exponeringar i värdepapperiseringar finns likvida tvåvägspriser (köp/sälj). När det gäller värdepapperiseringar som enbart bygger på kreditderivat räcker det med att det finns sådana priser för alla ingående riskkomponenter.
3. Institutet ska ha tillräckligt med prisdata för att säkerställa att institutets metod fångar upp risken för fallissemang i positionerna.

Validering

11 § Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera VaR-modellen. Institutet ska ha validerat modellen innan den börjar användas. Institutet ska därefter regelbundet validera modellen. Modellen ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

12 § Valideringen ska utvärdera om modellen fångar upp alla väsentliga risker och att de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

Valideringen ska omfatta backtesting i enlighet med 14 §. Institutet ska också utforma egna valideringsmetoder som är avpassade till institutets risker och typer av positioner.

Som ett led i valideringen ska institutet använda hypotetiska portföljer för att kunna utvärdera hur modellen fångar upp förhållanden som kan tänkas uppstå i positionstagandet.

13 § Institut som fått medgivande att använda sin VaR-modell för att beräkna specifik risk och som enligt 8 § använder en egen metod för att beräkna tillägget för risken för fallissemang, ska ha rutiner för att validera denna metod.

Backtesting

14 § Institutet ska kontrollera VaR-modellens riktighet genom att dagligen utföra en så kallad backtesting. Denna ska för varje bankdag ge en jämförelse mellan det värde på risk som institutets modell genererat för portföljens positioner vid dagens slut och det resultat dessa positioner gett upphov till vid slutet av påföljande bankdag.

Institutet ska kunna genomföra backtesting med avseende på både faktiskt och hypotetiskt resultat. Det faktiska resultatet får inte innehålla provisioner, avgifter och nettoränteintäkter. Backtesting med avseende på hypotetiskt resultat är baserat på en jämförelse mellan portföljens värde vid dagens slut och, under antagande om oförändrade positioner, dess värde vid slutet av påföljande dag.

Finansinspektionen avgör vilken av de två typerna av backtesting som institutet ska använda vid fastställandet av multiplikatorn enligt 16 §.

Beräkning av kapitalkrav

15 § Ett instituts kapitalkrav ska uppgå till det som är högst av

1. föregående dags VaR-värde som beräknats enligt 2–3 §§, och
2. medelvärdet av de dagliga VaR-värden som enligt bestämmelserna i 2–3 §§ beräknats utifrån de närmast föregående sextio bankdagarna, multiplicerat med en för institutet individuellt fastställd multiplikator.

Principerna för hur multiplikatorn bestäms anges i 16 §.

Om institutet fått medgivande att använda sin VaR-modell för beräkning av kapitalkravet för den specifika risken ska det tillägg för risken för fallissemang, som beräknats enligt 8–10 §§, adderas till värdena enligt 1 och 2.

Multiplikatorn

16 § Den lägsta multiplikator ett institut kan få bestäms av hur väl institutet uppfyller de kvalitativa krav som anges i 4 §. Den lägsta multiplikator som kan erhållas är 3.

Institutets multiplikator ökar därefter med en plusfaktor som är beroende av resultaten som erhålls vid den backtesting som dagligen ska genomföras. Plusfaktorn kan variera från 0 till 1 och bestäms enligt nedanstående tabell utifrån det antal överskridanden som konstaterats genom institutets backtesting under de närmast föregående 250 bankdagarna. Ett överskridande är den förändring av portföljens värde för en dag som överskrider VaR-värdet enligt modellen för denna dag. Institutet ska på ett konsekvent sätt beräkna överskridandena baserade på antingen faktiska eller hypotetiska förändringar av portföljens värde. För att bestämma plusfaktorn ska antalet överskridanden bedömas åtminstone kvartalsvis.

<i>Antal överskridanden</i>	<i>Plusfaktor</i>
Färre än 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 eller fler	1,00

Om antalet överskridanden indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller ålägga institutet att vidta åtgärder så att modellen förbättras.

För att Finansinspektionen ska ha möjlighet att kontinuerligt övervaka plusfaktorernas lämplighet ska institutet snarast och senast inom fem arbetsdagar underrätta Finansinspektionen om överskridande som konstaterats vid institutets backtesting.

Utveckling av VaR-modellen

17 § Om nya metoder och tekniker för att utforma eller validera VaR-modeller blir kända, ska institutet beakta dessa.

Underavsnitt L5 Internmätningssmetoden för operativ risk

60 kap. Internmätningssmetoden för operativ risk

1 § Ett institut får efter medgivande av Finansinspektionen beräkna kapitalkravet för operativ risk enligt en internmätningssmetod.

Kvalificeringskriterier

2 § Ett medgivande att beräkna kapitalkravet enligt en internmätningssmetod förutsätter att kraven i detta avsnitt är uppfyllda.

3 § Institutet ska ha av styrelsen fastställda styrdokument för hantering och utvärdering av sin exponering mot operativa risker. Styrdokumenterna ska även innefatta extrema händelser med stor inverkan på institutets verksamhet. Av styrdokumenterna ska, utöver institutets tillämpade definition av operativ risk, framgå vilka former av operativ risk som är aktuella i verksamheten.

4 § Institutets internmätningssmetod för operativ risk ska vara väl integrerad med dess dagliga rutiner för att hantera risk. Syftet med och tillämpningen av internmätningssmetoden får inte enbart vara att uppfylla Finansinspektionens krav. Institutets internmätningssmetod ska

1. ge stöd och möjlighet till att förbättra hanteringen av de operativa riskerna,
2. vara till nytta för styrningen och kontrollen av de operativa riskerna,
3. vidareutvecklas vartefter institutet får mer erfarenhet av att hantera operativa risker.

5 § Institutet ska ha en oberoende riskhanteringsenhet för operativ risk som ansvarar för att institutets riskhanterings- och riskmätningssystem fungerar på ett tillfredsställande sätt. Riskhanteringsenheten ska vara oberoende från institutets affärsenheter, vilket ska säkerställa att riskhanteringsenhetens arbete kan genomföras utan intressekonflikter och på ett opartiskt och effektivt sätt.

6 § Institutet ska ha en intern rapporteringsstruktur upp till styrelse och ledning. Strukturen ska utformas så att berörda funktioner inom institutet får regelbunden och relevant information om exponeringar mot operativa risker och om förluster relaterade till operativa risker. Institutet ska ha rutiner för att kunna vidta lämpliga korrigerande åtgärder utifrån informationen.

7 § Institutet ska ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att säkerställa att det kan upprätthålla verksamheten och begränsa förlusterna om en allvarlig störning inträffar i verksamheten.

8 § Institutets riskhanteringsystem ska vara dokumenterat. Det ska framgå av dokumentationen hur institutet uppfyller kraven som ställs i detta avsnitt.

Institutet ska dels ha rutiner för att säkerställa att riskhanteringsystemet överensstämmer med dessa föreskrifter, dels riktlinjer för hur det ska hantera situationer då riskhanteringsystemet inte överensstämmer med de interna rutinerna.

9 § Riskhanterings- och riskmätningssystemen ska regelbundet ses över av interna och/eller externa revisorer.

10 § Institutet ska regelbundet genomföra en intern validering av riskmätningssystemet som beaktar både kvantitativa och kvalitativa faktorer.

Valideringen ska dokumenteras.

Beräkning av kapitalkrav

11 § Vid beräkning av kapitalkravet för operativ risk ska både förväntad och oförväntad förlust beaktas. Finansinspektionen kan medge undantag från detta om institutet kan visa att förväntad förlust beaktas på ett tillfredsställande sätt.

För att förväntad förlust ska kunna undantas från beräkningen ska

1. institutet kunna visa att den förväntade förlustnivån är förutsägbar och skäligen stabil över tiden,
2. institutet kunna täcka de förväntade förlusterna med den förväntade vinsten under kommande ettårsperiod, och
3. institutet dokumentera hur de förväntade förlusterna skattas och hur de beaktas.

12 § Vid beräkningen av de operativa riskerna ska extrema händelser som kan ge allvarliga konsekvenser beaktas, för att uppnå en statistisk säkerhetsnivå som är jämförbar med ett konfidensintervall på 99,9 % under en ettårsperiod. Ett institut som inte räknar direkt på konfidensintervallet 99,9 % kan räkna på en lägre konfidensnivå och sedan skala upp kapitalkravet till 99,9 %. Ett institut som använder skalning ska kunna visa att metodiken är trovärdig och tillförlitlig.

13 § Institutets riskmätningssystem för operativ risk ska omfatta vissa grundläggande delar för att uppfylla den statistiska säkerhetsnivån i 12 §. Dessa delar ska innefatta användning av intern och extern data, scenarioanalys och faktorer som avspeglar affärsmiljön samt interna kontrollsystem enligt vad som anges i 17–29 §§.

Institutet ska ha en väldokumenterad metod för hur dessa fyra delar kombineras i riskmätningssystemet för operativ risk.

14 § Riskmätningssystemet ska beakta de avgörande riskfaktorer som bestämmer formen av fördelningskurvans ytterområde i förlustskattningarna.

15 § Antaganden om korrelation beträffande förluster för operativa risker som är hänförliga till olika händelsetyper får användas om institutet kan visa att mätningen av korrelationer är sunda, genomförda med integritet och beaktar den osäkerhet som omger alla sådana skattningar, särskilt under kritiska perioder. Institutet ska validera korrelationsantagandena genom lämpliga kvantitativa och kvalitativa metoder.

16 § Riskmätningssystemet ska vara systematiskt och konsekvent, och dess olika komponenter ska inte inbördes vara motsägelsefulla eller ge upphov till dubbelräkning av kapitalbehov eller riskreducerande åtgärder.

Intern data

17 § Internt framtagen data för operativ risk ska baseras på en föregående observationsperiod på minst fem år. När institutet för första gången tillämpar en internmätningssmetod räcker det med en observationsperiod på tre år första året, och på fyra år andra året.

18 § Institutet ska kunna hänföra sina uppgifter om interna förluster till de affärsområden som definieras i 30 kap. 8 § och de händelsetyper som framgår av tabell 1.

Allmänna råd

Internt får institutet klassificera förlusterna på annat sätt, men förlusterna ska även kunna klassificeras enligt de fördefinierade affärsområdena och händelsetyperna.

Tabell 1

Händelsetyp	Definition
Interna bedrägerier	Förluster till följd av handlingar som är avsedda att bedra, tillskansa sig egendom eller kringgå bestämmelser, lagstiftning eller företagets policy, med undantag för förluster som orsakats av diskriminering eller som sammanhänger med social eller kulturell mångfald, och som involverar åtminstone en intern part.
Externa bedrägerier	Förluster till följd av tredje mans handlingar i syfte att undanhålla, tillskansa sig egendom eller kringgå lagstiftning.
Anställningsförhållanden och arbetsmiljö	Förluster till följd av handlingar som inte är förenliga med lagar och avtal om anställning, hälsa och säkerhet, till följd av betalning av skadestånd för personskada, däribland även förluster som orsakats av diskriminering eller som sammanhänger med social eller kulturell mångfald.
Kunder, produkter och affärspraxis	Förluster till följd av att en professionell förpliktelse mot vissa kunder (inbegripet krav på förtroende och lämplighet) inte uppfyllts oavsiktligen eller genom försumelse, eller förluster till följd av produkternas karaktär eller utformning.
Skador på materiella tillgångar	Förluster som uppkommer genom förlust av eller skada på materiella tillgångar till följd av naturkatastrofer eller andra händelser.
Avbrott och störning i verksamhet och system	Förluster till följd av avbrott i affärsverksamheten eller till följd av systemfel.
Transaktionshantering och processtyrning	Förluster till följd av misslyckad transaktionsbehandling eller processtyrning i samband med kontakter med handelspartner och säljare.

19 § Institutet ska på Finansinspektionens begäran tillhandahålla de uppgifter som anges i 18 §. Institutet ska ha dokumenterade kriterier för att hänföra förluster till de specificerade affärsområdena och händelsetyperna.

De förluster som beror på operativa risker men som kommer till uttryck i form av kreditförluster och som tidigare har inkluderats i de interna databaserna för kreditrisk, ska registreras i databasen för operativ risk och identifieras separat. Dessa förluster kommer inte att omfattas av kapitalkrav för operativ risk så länge de behandlas som kreditrisk vid beräkningen av kapitalkravet. Operativa risker som kommer till uttryck i form av marknadsrisker ska däremot omfattas av kapitalkravet för operativ risk.

20 § Institutets uppgifter om interna förluster ska täcka alla väsentliga verksamheter och exponeringar. Om institutet utelämnar några verksamheter eller exponeringar, ska institutet kunna motivera att dessa, varken enskilt eller tillsammans, skulle få någon väsentlig effekt på de övergripande riskskattningsarna. Institutet ska fastställa lämpliga tröskelvärden för rapportering av interna förlustuppgifter. Den oberoende granskningsfunktionen ska regelbundet granska att uppgifterna om interna förluster är tillräckligt täckande.

21 § Utöver information om bruttoförlustbelopp ska institutet även lagra datum för händelserna, eventuella återvinningar av bruttoförlustbelopp, samt en beskrivning av de utlösande faktorerna eller orsakerna till förlusten.

Allmänna råd

Även om det inte krävs att institutet samlar data om incidenter, anser Finansinspektionen att sådana data skulle vara till nytta för att öka medvetenheten kring institutets riskprofil och möjligheten att förbättra riskhanteringen.

22 § Det ska finnas särskilda kriterier för att fördela förluster som uppstått till följd av en händelse inom en central funktion eller en verksamhet som omfattar mer än ett affärsområde. Det ska även finnas kriterier för att fördela förluster till följd av flera sammanhängande förluster som inträffat över tiden.

23 § Institutet ska ha dokumenterade rutiner för att bedöma hur registrerade förlustuppgifter är fortsatt relevanta. Institutet ska bland annat ta hänsyn till situationer då individuella bedömningar, uppräknig av belopp och andra justeringar får tillämpas, samt i vilken utsträckning de får användas och vem som har tillåtelse att fatta sådana beslut.

Extern data

24 § Institutet ska i riskmätningssystemet för operativ risk använda relevant extern data, särskilt när det finns anledning att tro att institutet skulle kunna utsättas för ovanliga, men potentiellt allvarliga, förluster. Institutet ska på ett systematiskt sätt fastställa i vilka situationer extern data ska användas, och även avgöra vilka metoder som ska användas för att föra in uppgifterna i riskmätningssystemet. Villkoren och rutinerna för att använda extern data ska regelbundet ses över, dokumenteras och granskas av den oberoende granskningsfunktionen.

Allmänna råd

Extern data från konsortier kan vara relevant extern data under förutsättning att den innehåller data som är homogent klassificerad och innehåller information som är heltäckande och tillförlitlig. I de fall extern data från konsortier inte är tillräcklig för att få information om svanshändelser, kan data som är offentligt tillgänglig ge användbar information.

Institut som endast använder offentligt tillgänglig data bör vara extra uppmärksamma på att datan är lämplig, representativ och relevant för institutets affärsinriktning och riskprofil.

Scenarioanalys

25 § Institutet ska använda scenarioanalyser som bygger på expertutlåtanden tillsammans med externa uppgifter, för att utvärdera sin exponering mot extrema händelser. Rimligheten i analyserna ska granskas regelbundet genom jämförelse med faktiska förluster.

Allmänna råd

En scenarioanalys kan även användas för att ge information om institutets samlade exponering mot operativa risker.

Affärsmiljö och interna kontrollsystem

26 § Institutets interna riskbedömningsmetod ska beakta centrala faktorer i affärsmiljön och i de väsentliga interna kontrollfaktorer som kan förändra institutets riskprofil med avseende på operativ risk.

27 § Institutet ska kunna motivera sitt val av varje betydelsefull riskfaktor på grundval av erfarenhet och expertutlåtanden om de berörda affärsområdena.

28 § Riskfaktorernas känslighet för förändringar och den relativa vikten för de olika faktorerna ska vara väl underbyggd. Utöver att beakta förändringar till följd av förbättrad riskkontroll, ska institutet även beakta potentiella riskökningar till följd av verksamhetens ökade komplexitet eller ökad omsättning.

29 § Användandet av dessa riskfaktorer ska dokumenteras och omfattas av oberoende granskning. Rutinerna för detta och resultaten ska valideras och omvärderas kontinuerligt genom att de jämförs med faktiska interna förluster och relevanta externa uppgifter.

Försäkring och andra mekanismer för risköverföring till tredje part

30 § Institutet får tillgodoräkna sig försäkring som risköverföring om villkoren i 31–38 §§ är uppfyllda.

31 § Försäkringsgivaren ska dels ha tillstånd av en tillsynsmyndighet att tillhandahålla försäkringar eller återförsäkringar, dels ha en skaderegleringsförmåga som getts en värdering motsvarande kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.

32 § Försäkringen ska ha en ursprunglig löptid på minst ett år. För försäkringar med en återstående löptid på mindre än ett år ska institutet successivt göra större nedsättningar som avspeglar försäkringens minskande återstående löptid, upp till en fullständig nedsättning för försäkringar med en återstående löptid på 90 dagar eller mindre.

Försäkringen ska ha en uppsägningstid på minst 90 dagar.

33 § Försäkringen får inte innehålla några undantag eller begränsningar som utlöses av en tillsynsmyndighets åtgärder. Försäkringen får heller inte innehålla några undantag eller begränsningar som om institutet skulle gå i konkurs, hindrar konkursförvaltaren eller likvidatorn från att söka återvinna skador som åsamkats eller kostnader som orsakats institutet. Detta gäller dock inte i fråga om händelser som inträffat efter inledandet av konkursförvaltningen eller likvidationsförfarandet.

Försäkringen får däremot undanta böter, viten och skadestånd som en tillsynsmyndighet ålagt institutet.

34 § Vid beräkning av försäkringens effekt ska försäkringsskyddet vägas in på ett sätt som är öppet och som ansluter till den faktiska sannolikhet för förluster och för deras effekter som använts vid den övergripande beräkningen av kapitalkravet för operativ risk.

35 § Försäkringen ska tillhandahållas av tredje part. Vid försäkringar genom captivebolag och närstående företag ska exponeringen överföras på en oberoende tredje part, till exempel genom återförsäkring, som uppfyller kvalifikationskriterierna.

36 § Institutet ska ha styrdokument för att godta en risköverföring genom försäkring.

37 § För att få tillgodoräkna risköverföring genom försäkringar ska institutet genom tillämpning av avdrag eller nedsättningar av försäkringsbeloppet beakta följande faktorer:

1. Försäkringens återstående löptid, om denna är mindre än ett år, enligt vad som anges i 32 §.
2. Försäkringens uppsägningstid, om denna är kortare än ett år.
3. Osäkerhet i fråga om utbetalningen samt risken för obalanser i försäkringsskyddet när det gäller försäkringens täckning.

38 § Den minskning av kapitalkravet som nås till följd av att institutet tillgodoräknar försäkring, får inte överstiga 20 % av kapitalkravet för operativ risk utan de riskreducerande åtgärderna.

39 § Institutet får använda andra mekanismer för risköverföring till tredje part om det kan visa att en märkbar riskreducerande effekt uppnås. Som annan mekanism för risköverföring avses inte utläggning av en verksamhet.

Ansökan om att använda en internmättningsmetod på koncernnivå

40 § Om ett moderinstitut eller ett finansiellt holdingföretag inom EES avser att tillämpa en internmättningsmetod tillsammans med dotterföretagen ska ansökan innehålla en beskrivning av den metod som används för att fördela kapitalkrav för operativ risk på de olika koncernenheterna.

I sin ansökan ska institutet ange om diversifieringseffekter är avsedda att beaktas i riskmätningssystemet och hur det i så fall sker.

Kombination av metoder

41 § Ett institut får tillämpa en internmätningssmetod tillsammans med antingen bas- eller schablonmetoden, förutsatt att följande villkor är uppfyllda.

1. Alla institutets operativa risker ska täckas. Finansinspektionen ska ha godkänt den metod som ska tillämpas för att täcka olika verksamheter, geografiska områden, juridiska enheter eller andra relevanta indelningar som fastställts internt.
2. Kvalifikationskriterierna ska vara uppfyllda för de delar av verksamheten som omfattas av en schablon- respektive internmätningssmetod.
3. En internmätningssmetod ska redan från början täcka en betydande del av institutets operativa risker.
4. Institutet ska successivt införa internmätningssmetoden för en väsentlig del av verksamheten enligt en tidsplan som godkänts av Finansinspektionen.

42 § I undantagsfall kan medgivande ges till ett institut att tillämpa en internmätningssmetod tillsammans med antingen bas- eller schablonmetoden, trots att 41 § 3 eller 4 inte är uppfyllda.

Underavsnitt L6 Avancerad riskmetod för motpartsrisk

61 kap. Den avancerade riskmetoden för motpartsrisk

Allmänna bestämmelser

1 § Institutet kan få medgivande att använda en intern modell för att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för motpartsrisken i följande typer av transaktioner:

1. Derivatkontrakt.
2. Återköpsttransaktioner.
3. Värdepappers- och råvarulån.
4. Marginallån.

Medgivandet kan avse följande kombinationer av transaktioner:

1. Samtliga typer av transaktioner enligt först stycket.
2. Återköpsttransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt marginallån.
3. Endast derivatkontrakt.

2 § För att institutet ska kunna få medgivande att använda en intern modell ska kraven och villkoren i detta kapitel vara uppfyllda.

3 § Institutet kan få medgivande att stegvis implementera den interna modellen för de olika transaktionstyperna. Under införandeperioden ska marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden användas.

4 § Ett institut som fått medgivande enligt 1 § att använda en intern modell för att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för motpartsrisk, får inte gå över till att använda marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden utan Finansinspektionens medgivande.

5 § Ett institut som fått medgivande att använda en intern modell ska beräkna löptiden för nettningsmängderna enligt 43 kap. 11 §.

Beräkning av exponeringsbelopp

6 § För varje nettningsmängd ska exponeringsbeloppet beräknas enligt 7–14 §§.

7 § Institutets modell ska specificera marknadsvärdesfördelningar för olika tidpunkter till följd av ändrade marknadspriser.

Institutet får inkludera finansiella säkerheter när marknadsvärdesfördelningarna bestäms. Endast finansiella säkerheter som är godtagbara enligt 55 kap., 25 kap. eller 13 kap. får inkluderas. En förutsättning för att få beakta säkerheter är att kraven i 15–19 §§ är uppfyllda för säkerheterna.

En modell som tar hänsyn till marginalavtal ska beakta såväl den aktuella mängden ställda säkerheter som säkerheter som kan komma att ställas i framtiden. Modellen ska ta hänsyn till de specifika villkoren i marginalavtalen.

8 § Institutet ska utifrån marknadsvärdesfördelningarna beräkna exponeringsfördelningar. Fördelningarna ska ta hänsyn till möjligheten att de inte är normalfördelade. Utifrån exponeringsfördelningarna ska institutet beräkna den förväntade exponeringen (nettomarknadsvärdet) för olika tidpunkter under den framtida perioden (FET). FE ska beräknas vid framtida tidpunkter enligt prognoshorisonter som dels återspeglar tidpunkterna för de framtida kassaflödena och kontraktens löptid, dels är konsistenta med exponeringarnas betydelse och sammansättning.

9 § Med utgångspunkt i den aktuella exponeringen (FET₀) ska institutet för de olika tidpunkterna under den framtida perioden beräkna den effektiva förväntade exponeringen (EFE) enligt formeln:

$$EFE_{tk} = \max(EFE_{t_{k-1}}; FET_k)$$

10 § Den effektiva förväntade positiva exponeringen ska beräknas enligt formeln:

$$EFPE = \sum_{k=1}^{\min(\text{lår}; \text{löptid})} EFE_{tk} * \Delta_{tk}$$

där

t uttrycks i år och $\Delta_{tk} = t_k - t_{k-1}$, vilket gör det möjligt att EFE beräknas vid olika långa tidsintervall.

EFPE ska beräknas för ett år framåt i tiden. Om alla kontrakt i nettningmängden har en löptid som är kortare än ett år ska EFPE beräknas för en tidsperiod motsvarande det längsta kontraktets löptid.

11 § För varje nettningmängd ska exponeringsbeloppet beräknas enligt följande formel:

$$\text{Exponeringsbelopp} = \alpha \times EFPE$$

där

$$\alpha = 1,4.$$

Finansinspektionen kan kräva ett högre α om det finns skäl för detta.

12 § För nettningmängder som omfattas av marginalavtal får ett av följande mått på EFPE användas vid beräkningen av exponeringsbeloppet enligt 11 §:

1. EFPE beräknad utan hänsyn till effekten av marginalavtal.
2. Marginalavtalets tröskelvärde plus ett tillägg som ska återspegla den möjliga förändringen av nettningmängdens marknadsvärde under marginalriskperioden. Vid beräkningen av tillägget ska utgångspunkten vara att nettningmängdens marknadsvärde är noll (0). Tillägget ska sedan beräknas som den förväntade ökningen av marknadsvärdet under marginalriskperioden. För nettningmängder som endast består av återköpstransaktioner som marknadsvärderas dagligen, och för vilka säkerheter ställs dagligen, får marginalriskperioden inte vara kortare än fem dagar. För andra nettningmängder får marginalriskperioden inte vara kortare än tio dagar.
3. EFPE beräknad med hänsyn tagen till effekten av marginalavtal.

13 § Institutet kan i stället för att beräkna exponeringsbeloppet enligt 11 §, få beräkna det på något annat sätt som baseras på den interna modellen. En förutsättning är att det inte innebär en underskattning av exponeringsbeloppet.

14 § Institutet kan efter medgivande från Finansinspektionen få använda ett eget estimat av α . Institutet får dock inte använda ett α mindre än 1,2.

Institutets estimat av α ska beräknas som kvoten mellan motpartsriskeponeringen (täljaren) för samtliga motparter, beräknad genom en fullständig simulering, och den förväntade positiva exponeringen, FPE (nämnaren). FPE är genomsnittet av de FET som beräknats enligt 8 §.

Institutet ska kunna visa att simuleringen av motpartsrisken (täljaren) beaktar väsentliga källor till stokastiskt beroende mellan fördelningar av marknadsvärden för transaktioner, eller portföljer av transaktioner, för de olika motparterna. Institutets estimat av α ska ta hänsyn till portföljernas diversifiering.

Beräkningarna av motpartsrisken (täljaren) och FPE (nämnaren) ska ske konsekvent när det gäller metodik, parameterspecifikationer och portföljsammansättning. Den metod som används ska vara baserad på institutets interna modell för motpartsrisik, den ska vara väldokumenterad och även vara föremål för oberoende validering. Institutet ska också utvärdera om det finns någon modellrisk.

Institutet ska se över sina skattningar åtminstone kvartalsvis och därutöver när portföljens sammansättning varierar.

Integriteten i riskberäkningsprocessen

15 § Institutets beräkning av motpartsriskerna med den interna modellen ska baseras på komplett och fullständig information om transaktionerna och, i förekommande fall, avtalen om nettoberäkning, marginalavtalen och säkerheterna. Institutet ska ha rutiner som säkerställer detta, bland annat en rutin för att stämma av transaktionsdata mellan systemen som levererar information om transaktioner och systemet som beräknar motpartsrisken.

16 § Institutet ska använda aktuell prisinformation när värdet på exponeringarna bestäms.

17 § Vid beräkning av korrelationer och volatiliteter ska en historisk observationsperiod omfatta en hel konjunkturcykel. Den historiska observationsperioden måste minst uppgå till tre år.

De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad. Institutet ska kunna uppdatera tidsserierna oftare, om det sker väsentliga förändringar av marknadsförhållandena.

18 § Marknadspriserna som används i den interna modellen ska hämtas och lagras oberoende från de positionstagande enheterna. Inom institutet ska det finnas en enhet som ansvarar för att kontrollera marknadspriserna som används i den interna modellen. Det ska finnas rutiner för hur felaktiga marknadspriser, eller avsaknad av marknadspriser, ska hanteras.

Enheten som ansvarar för att kontrollera marknadspriserna ska vara oberoende från de positionstagande enheterna.

19 § Saknas tillräckligt långa historiska tidsserier med marknadspriser för vissa kontrakt kan institutet få mappa dessa till andra marknadspriser eller på annat sätt härleda marknadspriserna. För att detta ska vara tillåtet måste institutet i styrdokument ange hur detta ska göras samt kunna påvisa att detta förfarande inte leder till att risken underskattas vid ogynnsamma marknadsförhållanden.

20 § Institutet ska ha rutiner för att kunna justera sina skattningar av FE om det finns väsentliga risker som inte tillräckligt väl tas om hand i modellen. Dessa rutiner ska åtminstone omfatta om det behövs justeringar till följd av att

1. det existerar specifik korrelationsrisk,
2. exponeringsvärdena för vissa kontrakt är som högst efter ett år.

21 § Värderingsmodellerna för optioner ska ta hänsyn till att det råder ett ickeinjärt förhållande mellan marknadsriskfaktorerna och optionsvärdet.

Integrering i verksamheten

22 § En förutsättning för att Finansinspektionen ska kunna medge tillstånd är att institutet internt under åtminstone ett år har använt en modell för att beräkna exponeringsfördelningar som väsentligen uppfyller bestämmelserna i dessa föreskrifter.

23 § Institutets interna modell ska vara en integrerad del av institutets styrning, mätning, kontroll, rapportering och interna kapitalutvärdering för motpartsrisiker. Detta krav kan vara uppfyllt även om institutet internt använder ett annat mått på motpartsrisiken än EFPE. Det interna måttet måste dock vara baserat på samma modell som används för att beräkna EFPE.

24 § Institutet ska ha system som gör det möjligt att beräkna den förväntade exponeringen (FE) dagligen. Kan institutet påvisa att de motpartsrisiker som existerar inte gör en sådan frekvent uppföljning nödvändig, behöver inte institutet uppfylla detta krav.

25 § Institutets limiter för motpartsrisiker ska vara baserade på den interna modellen. Dessa limiter ska användas integrerat med institutets övriga kreditlimiter.

Riskhanteringssystem för motpartsrisiker

26 § Institutet ska ha ett väl fungerande riskhanteringssystem för motpartsrisiker. Riskhanteringssystemet ska omfatta alla viktiga aspekter för att hantera motpartsrisiker, till exempel identifiering av risker, riskklassificering, process för kreditbeslut, ansvarsbeskrivningar, mätning och rapportering.

Riskhanteringssystemet ska ta hänsyn till eventuella marknads- och likviditetsaspekter, samt legala och operativa risker, förknippade med motpartsrisiker.

27 § Institutet ska ha styrdokument för de olika delarna av riskhanteringssystemet.

28 § Institutet ska ha avsatt tillräckliga resurser för att upprätthålla ett väl fungerande riskhanteringssystem.

29 § De dagliga rapporterna över motpartsriskerna ska analyseras av ansvariga personer med tillräckliga befogenheter för att kunna besluta om minskningar i såväl enskilda handlares positioner som institutets totala motpartsexponering.

30 § Institutet ska följa upp motpartsrisklimiterna såväl vid slutet av varje dag som under dagen. Motpartsriskerna ska mätas såväl med som utan hänsyn till mottagna säkerheter.

31 § Institutet ska antingen beräkna och följa upp den maximala exponeringen eller den potentiella framtida exponeringen för en given konfidensnivå på såväl motparts- som portföljnivå.

32 § Institutet ska följa upp och bevaka olika typer av koncentrationer av exponeringarna.

33 § Motpartsexponeringarna ska mätas, följas upp och kontrolleras under hela deras löptid. Institutet ska ha rutiner för att kontrollera motpartsrisiken i de fall exponeringen är som störst vid en tidpunkt mer än ett år framåt i tiden.

34 § Institutet ska ha rutiner för att identifiera, övervaka och kontrollera fall av specifik korrelationsrisk under transaktionens hela livscykel. Institutet ska även ta hänsyn till exponeringar som ger upphov till en väsentlig grad av allmän korrelationsrisk. Allmän korrelationsrisk är den risk som uppstår när det finns en positiv korrelation mellan sannolikheten för att en motpart fallerar och allmänna marknadsriskfaktorer.

Styrelse och verkställande ledning

35 § Institutets styrelse och ledning ska vara aktivt involverad i utformningen av riskhanteringssystemet.

36 § Institutets ledning ska vara medveten om de antaganden och förutsättningar som den interna modellen baseras på samt vad dessa innebär för modellens tillförlitlighet.

Riskkontrollenhet

37 § Inom institutet ska det finnas en enhet som ansvarar för att utforma och implementera institutets rutiner, system och metoder för att hantera motpartsrisiker. Enheten ska även ansvara för att validera den interna modellen för motpartsrisk.

Enheten ska vara oberoende från kredit- och affärsverksamheten. Enheten ska rapportera till institutets ledning.

Enheten ska ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om motpartsrisiker.

Stresstester

38 § Institutet ska ha inrättat ett rutinmässigt och strikt program för att utföra lämpliga stresstester av motpartsriskerna.

39 § Stresstesterna ska ta hänsyn till händelser och ekonomiska förhållanden som skulle innebära en ogynnsam påverkan på institutets motpartsexponeringar. Det ska även finnas stresstester som tar hänsyn till såväl kreditriskfaktorer som förändrade marknadspriser. Dessutom ska det finnas stresstester som tar hänsyn till koncentrationsrisiker och risken att marknaden påverkas om institutet stänger sina positioner mot en viss motpart.

40 § Resultaten av stresstesterna ska jämföras med utfallet av den interna modellen.

Om stresstesterna avslöjar att institutet är sårbart för vissa typer av förhållanden, ska institutet omedelbart vidta lämpliga åtgärder för att hantera riskerna.

Resultatet av stresstesterna ska beaktas vid utformningen av styrdokument och limiter för motpartsrisiker.

41 § Styrelse och ledning ska erhålla regelbunden rapportering om stresstesterna.

Validering

42 § Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera modellen. Institutet ska ha validerat modellen innan den börjar användas och ska därefter regelbundet validera den. Modellen ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

43 § Valideringen ska utvärdera om modellen fångar upp alla väsentliga risker och de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

44 § Den modell som används för att prognostisera marknadsriskfaktorerna ska valideras över en lång tidsperiod.

45 § Som en del i valideringsprocessen ska de värderingsmodeller som används vid beräkningen av motpartsexponeringen utvärderas.

46 § Institutet ska regelbundet utföra backtesting. Backtesting ska utföras på ett antal representativa portföljer med motparter. Portföljerna kan bestå av såväl faktiska som hypotetiska motparter. Portföljerna ska väljas utifrån deras känslighet för de väsentligaste riskfaktorerna och korrelationerna som institutet är exponerat för.

Om en backtesting indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller besluta att institutet ska vidta åtgärder för att förbättra modellen.

Internrevision

47 § Institutets interna revisorer ska regelbundet granska institutets system, rutiner och metoder för att hantera motpartsrisiker, samt att institutet följer bestämmelserna om interna modeller i detta kapitel. Granskningen ska omfatta både de affärsdrivande enheterna och enheten för oberoende kontroll av motpartsrisk.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

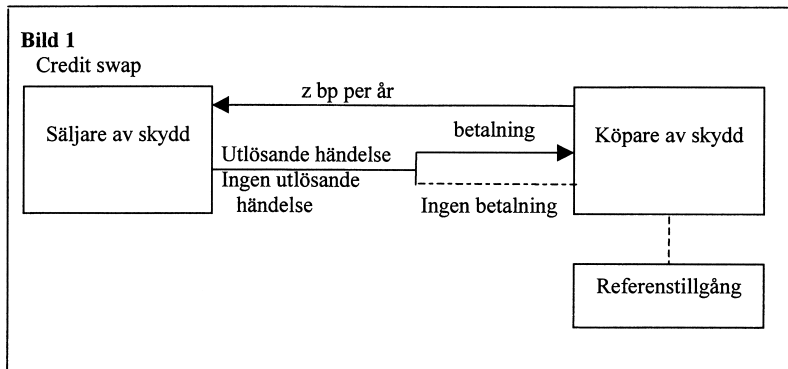
2010:4

| Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2010.

Bilaga 1 Beskrivning av kreditderivat

Credit default swap

Vid en s.k. credit default swap får köparen av skydd (säljaren av risk) betalning enligt kreditderivatet endast om en utlösande händelse inträffar avseende referenstillgången, exempelvis om emittenten av referenstillgången ställer in betalningarna på referenstillgången. Säljaren av skydd (köparen av risk) får normalt ersättning i form av en periodisk avgift, vanligen uttryckt som ett antal baspunkter (bp) per år baserad på kontraktets nominella belopp.

Den betalning som köparen av skydd får om en utlösande händelse inträffar, en så kallad credit event payment (CEP), är definierad i kontraktet och erhålls normalt i någon av följande former:

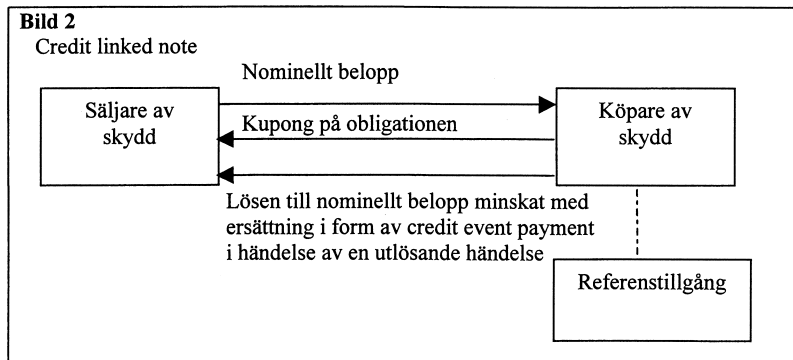
- betalning av nominellt belopp på referenstillgången i utbyte mot fysisk leverans av referenstillgången⁴,
- betalning av ett på förhand fastställt belopp, och
- betalning av nominellt belopp på referenstillgången reducerat med återvinningsvärdet på referenstillgången (recovery value)⁵.

⁴ Vissa kontrakt tillåter leverans av en mängd olika tillgångar emitterade av låntagaren.

⁵ Referenstillgången har vanligen något värde även efter att en utlösande händelse inträffat. Detta s.k. återvinningsvärde bestäms vanligtvis på ett fastställt datum, upp till tre månader efter det att den utlösande händelsen inträffat.

Credit linked note (CLN)

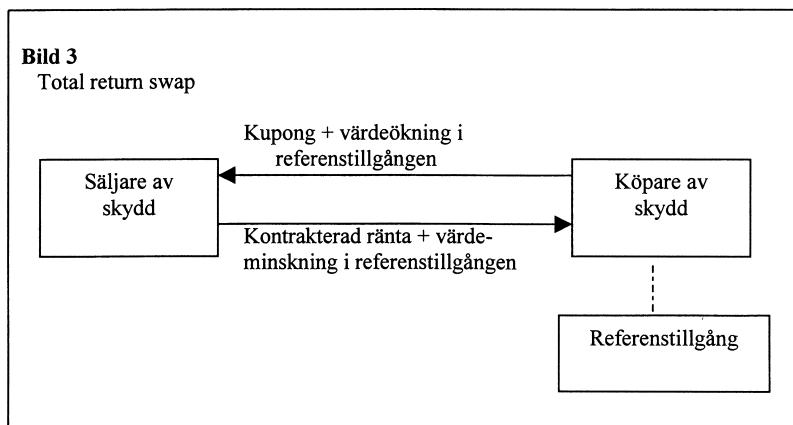
En s.k. credit linked note är en typ av kreditderivat som innebär att köparen av skydd ger ut en obligation, vilken vid förfallodagen ska lösas till nominellt värde under förutsättning att ingen utlösande händelse inträffar. Om en utlösande händelse inträffar under obligationens löptid, förfaller obligationen inom en viss avtalad tid till betalning av ett belopp som vanligtvis motsvarar referenstillgångens återvinningsvärde (recovery value).

En CLN innebär i detta utförande en kombination av en obligation och en credit default swap. Till skillnad från en credit default swap och en total return swap betalar säljaren av skydd nominellt värde på referenstillgången redan när avtalet om kreditderivatet ingås. En CLN brukar därför sägas vara ett finansierat kreditderivat (funded credit derivative).

Total return swap

Vid en total return swap överför köparen av skydd den totala avkastningen på referenstillgången (såväl kontrakterade kassaflöden som eventuell värdeökning), till säljaren av skydd och får i gengäld antingen en fast eller rörlig ränta samt ersättning för eventuell värdeminskning. Om någon fördefinierad utlösande händelse inträffar förfaller vanligen swappen och betalningen (credit event payment) beräknas som om nästa normala betalningsdatum hade tidigarelagts.

[Bilaga 2 återges ej här; red.anm.]

Bilaga 3 Underlag och exempel för beräkning av ränterisk

[Blanketterna i bilaga 3 återges ej här; red.anm.]

Exempel: Löptidsbaserad metod

Ett institut har långa och korta nettopositioner enligt nedanstående tabell. Positionerna har delats in i respektive löptidsband med ledning av återstående löptid och räntekupongens storlek. När såväl långa som korta nettopositioner har viktats med respektive viktetal skall positionerna matchas såväl inom löptidsband som inom och mellan zoner. Observera att matchning endast kan ske mellan långa och korta positioner.

Zon	Löptidsband	Långa netto-positioner	Korta netto-positioner	Viktetal (%)	Viktade långa netto-positioner	Viktade korta netto-positioner	Inom respektive löptidsband matchad position	Inom respektive löptidsband icke matchad position	Inom respektive zonen matchade positioner	Inom respektive zonen icke matchade positioner	Mellan zoner matchade positioner	Mellan zoner icke matchade positioner	Inom respektive zonen matchade positioner	Inom respektive zonen icke matchade positioner
1	1	100	-50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00 ³⁾	1,30				0,00	
	2	200	-100	0,20	0,40	-0,20	0,20							
	3	300	-200	0,40	1,20	-0,80	0,80	0,40						
	4	400	-300	0,70	2,80	-2,10	2,10	0,70			Zon 1 & 2 1,30 ⁵⁾			
2	5	100	-200	1,25	1,25	-2,50	1,25	-1,25						
	6	200	-300	1,75	3,50	-5,25	3,50	-1,75	0,00 ³⁾				-3,95	0,00
	7	300	-400	2,25	6,75	-9,00	6,75	-2,25						
3	8	100	-100	2,75	2,75	-2,75	0,00	0,00						
	9	200	-200	3,25	6,50	-6,50	6,50	0,00						
	10	300	-100	3,75	11,25	-3,75	7,50	7,50						
	11	100	-200	4,50	4,50	-9,00	4,50	-4,50	4,50 ³⁾					
	12	200	-100	5,25	10,50	-5,25	5,25	5,25						
4	13	300	-300	6,00	18,00	-18,00	0,00							
	14			8,00										
	15			12,50										
Summa										4,50	1,30	3,95	4,30	
Kapital-Krav (%)										30 %	40 %	40 %	100 %	
Kapital-Krav										1,35	0,52	1,58	4,3	

1) Denna summa förs till kol 1 i bilaga 2

2) Detta belopp förs till kol 2 i bilaga 2

3) Detta belopp förs till kol 3 i bilaga 2

4) Detta belopp förs till kol 4 i bilaga 2

5) Detta belopp förs till kol 5 i bilaga 2

6) Detta belopp förs till kol 6 i bilaga 2

7) Detta belopp förs till kol 8 i bilaga 2. Inom zon 1 finns återstående icke

matchade positioner varför ingen matchning kan ske gentemot zon 1

Kapitalkravet avseende generell ränterisk uppgår till 13,29 (=5,54+1,35+0,52+1,58+4,30). Denna summa förs in i kol.9.

Exempel: Durationsbaserad metod

Ett institut har långa och korta nettopositioner enligt nedanstående tabell. Positionerna har delats in i respektive zon med ledning av den modifierade durationen. När såväl långa som korta nettopositioner har viktats med den antagna ränteförändringen och den modifierade durationen skall positionerna matchas såväl inom som mellan zonerna. Observera att matching endast kan ske mellan långa och korta positioner.

Zon	Modifi- erad duration (år)	Långa netto- positioner	Korta netto- positioner	Antagen ränte- förändring (%)	Modifi- erad duration (år)	Viktade långa netto- positioner	Viktade korta netto- positioner	Inom respektive matchad position	Inom respektive zon matchad position	Mellan zonerna matchade positioner	Inom respektive zon matchade positioner	Mellan zonerna matchade positioner	Inom respektive zon matchade positioner
1		100	- 50	1,00	0,00	0,00	0,00						
	>0≤1,0	200	-100	1,00	0,20	0,40	-0,20	3,10 ¹⁾			0,00		
		300	-200	1,00	0,40	1,20	-0,80						
		400	-300	1,00	0,70	2,80	-2,10			Zon 1 & 2 1,30 ⁴⁾			
2	>1,0≤3,6	100	-200	0,85	1,40	1,19	-2,38						
		200	-300	0,85	2,20	3,74	-5,61	12,58 ³⁾	-5,61		-4,31		0,00
		300	-400	0,85	3,00	7,65	-10,20						
3		100	-100	0,70	3,65	2,56	-2,56						
		200	-200	0,70	4,65	6,51	-6,51						
		300	-100	0,70	5,80	12,18	-4,06						
	>3,6	100	-200	0,70	7,50	5,25	-10,50	50,75 ⁵⁾	9,00				
		200	-100	0,70	8,75	12,25	-6,12						
		300	-300	0,70	10,00	21,00	-21,00						
Summa								66,43		1,30		4,31	4,69
Kapital- krav (%)								2 %		40 %		40 %	100 %
Kapital- krav								1,33		0,52		1,72	4,69

1) Detta belopp förs till kol 10 i bilaga 2

2) Detta belopp förs till kol 11 i bilaga 2

3) Detta belopp förs till kol 12 i bilaga 2

4) Detta belopp förs till kol 13 i bilaga 2

5) Detta belopp förs till kol 14 i bilaga 2

6) Detta belopp förs till kol 16 i bilaga 2. Inom zon 1 finns inga återstående

icke matchade positioner varför ingen matching kan ske gentemot zon 1

Kapitalkrav avseende generell ränterisk uppgår till 8,26 (= 1,33+0,52+1,72+4,69). Denna summa förs in i kol. 17.

Bilaga 4 Exempel: Riskmetod

Exempel baserat på svenskt insittut, en motpart, en nettomsättning

Risken till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j.

i	Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j.	Marknads- värde (CMV)		Säkringsmängd, ränterisk		Säkringsmängd, ränterisk		Säkringsmängd, ränterisk		Säkringsmängd, ränterisk	
		Summa av alla RPTj x CCRMj	Summa av marknadsvärde (CMV)	SEK leke-statlig, X<1år	SEK leke-statlig, X>5år	EUR leke-statlig, X<1år	EUR leke-statlig, X>5år	JPY leke-statlig, X>5år	JPY leke-statlig, X>5år	EUR SEK, JPY, SEK, DAX	EUR SEK, JPY, SEK, DAX
		Norminellt modifierad värde	Marknads- värde (CMV)	SEK leke-statlig, X<1år	SEK leke-statlig, X>5år	EUR leke-statlig, X<1år	EUR leke-statlig, X>5år	JPY leke-statlig, X>5år	JPY leke-statlig, X>5år	EUR SEK, JPY, SEK, DAX	EUR SEK, JPY, SEK, DAX
		Mkr	År	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr
1	Ränteswapp	80	8	-6							
1	Ränteswapp	80	-0,25		-20						
2	Ränteswapp	300	0,125		37,5						
2	Ränteswapp	300	-6	2							
3	Ränteswapp	100	15	0		-1800		1500		100	
3	Valutaswapp	100	-0,125		-12,5						
4	Valutaswapp	60	7	1				420		60	
4	Valutaswapp	60	-7								-60
5	DAX	150	0,125	4		18,75				150	
5	DAX	150	Ej tillämpligt								-150
Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j					5	-1160	18,75	1920	-420	310	-60
Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j (RPTj)					5	1160	18,75	1920	420	310	60
Multiplikator för säkringsmängd j (CCRMj)					0,20%	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%	2,50%	2,50%
RPTj x CCRMj					0,01	2,32	0,0375	3,84	0,84	7,75	1,5
Summa av alla RPTj x CCRMj											
Summa av marknadsvärde (CMV)											
Det största av summa marknadsvärde och summa av alla RPTj x CCRMj											
Beta											
Exponeringsbelopp											

Exemplet är baserat på ett svenskt insittut har fem transaktioner mot en motpart som omfattas av ett bilateralt nettomsättningsavtal.

Instituten ska dela upp varje transaktion i två ben. Därefter ska instituten bestämma det nominella värdet för varje transaktion samt beaktam den modifierade durationen för båda benen i varje transaktion.

Summan av det nominella värdet multiplicerat med den modifierade durationen ska fördelas på varje säkringsmängd. Därefter summeras varje säkringsmängd varpå institutet får fram risken för varje säkringsmängd (RPTj).

Risken för varje säkringsmängd ska multipliceras med multiplikatorn för motpartens (CCRMj).

Exponeringsbeloppet ska sedan bestämmas genom att multiplicera (1.4) med det största värdet av:

a) det aktuella marknadsvärdet för samtliga transaktioner inom nettomsättningen med motparten utan avdrag för säkerheter (CMV), och

b) summan av samtliga riskpositioner multiplicerat med multiplikatorn för motpartens.

Bilaga 5 Förteckning över index

Australien	All Ords
Belgien	BEL 20
Danmark	OMXC20
Finland	OMXH25
Frankrike	CAC 40
Hong Kong	Hang Seng
Italien	MIB 30
Japan	Nikkei 225
Kanada	TSE 35
Nederländerna	EOE25
Norge	OBX
Schweiz	SMI
Spanien	IBEX 35
Storbritannien	FTSE 100
Storbritannien	FTSE Mid 250
Sverige	OMXSB
Tyskland	DAX
USA	S&P 500
Österrike	ATX

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2007:2 Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

Tillämpningsområde m.m.

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av ett företag som ansöker om att bli godkänt som kreditvärderingsföretag i enlighet med 4 kap. 12 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, eller som fått ett sådant godkännande.

2 § Företaget ska i sin ansökan lämna all den information som behövs för att Finansinspektionen ska kunna granska att företaget uppfyller kraven i 5–12 §§.

Allmänna råd

Företaget bör beakta Committee of European Banking Supervisors (CEBS) dokument Guidelines on the recognition of external credit assessment institutions.

3 § Ett företag som blivit godkänt ska fortsättningsvis utan dröjsmål informera Finansinspektionen om väsentliga förändringar av sin metodik för att tilldela kreditvärderingar eller i fråga om andra förhållanden som avses i 5–12 §§.

4 § Godkännande av ett kreditvärderingsföretag kan avse ett eller flera av följande tre marknadssegment: offentlig sektor, näringsliv och strukturerad finansiering (inklusive värdepapperisering).

Företaget ska ange vilket eller vilka marknadssegment som är aktuella för godkännandet.

Krav

Objektivitet

5 § Företagets metodik för att tilldela kreditvärderingar ska vara noggrann, systematisk och konsekvent och den ska framstå som pålitlig mot bakgrund av historiska erfarenheter.

Oberoende

6 § Företagets metodik ska vara fri från politisk påverkan, ekonomiska påtryckningar eller andra påtryckningar som kan inverka på kreditvärderingen.

7 § Metodiken ska framstå som oberoende med hänsyn tagen till

- a) ägarförhållanden och organisationsstruktur,
- b) ekonomiska resurser,
- c) personalstyrka och dess sakkunskap, samt
- d) styrning och intern kontroll.

För att säkerställa metodikens oberoende ska företaget ha en oberoende intern granskningsfunktion.

Utvärdering

8 § Företaget ska visa att dess kreditvärderingar fortlöpande bevakas internt, och att dessa beaktar den ekonomiska utvecklingen. En utvärdering ska genomföras efter varje händelse som kan påverka kreditvärderingen, men minst årligen.

9 § För varje aktuellt marknadssegment ska företaget visa att utfallstester av värderingsmetoden har genomförts under minst ett år.

Företaget ska lämna Finansinspektionen information om hur kravet på fortlöpande bevakning och utvärdering enligt 8 § tillgodoses. Finansinspektionen ska dessutom på anfordran ges tillgång till information om i vilken utsträckning företaget har haft kontakt med den högsta ledningen i företagen som det värderar.

Öppenhet och information

10 § Företagets metodik för att tilldela kreditvärderingar ska finnas offentligt tillgänglig, så att alla potentiella användare av informationen kan avgöra om kreditvärderingarna bygger på rimliga grunder.

11 § Företaget ska se till att dess kreditvärderingar finns tillgängliga på likvärdiga villkor för alla som har ett berättigat intresse av kreditvärderingarna.

Trovärdighet och marknadsacceptans

12 § Företaget ska visa att användarna på marknaden godtar dess kreditvärderingar som trovärdiga och tillförlitliga.

Trovärdigheten kan bedömas t.ex. utifrån följande faktorer:

- a) Företagets marknadsandel.
- b) Företagets inkomster och mer allmänt dess ekonomiska resurser.
- c) Huruvida det förekommer någon prissättning på grundval av kreditvärderingen.
- d) Åtminstone två institut använder kreditvärderingsföretagets individuella kreditvärdering avseende emitterade obligationer eller för bedömning av kreditrisker.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2007:3 Rapportering av likviditetsrisk

(senast ändrad genom FFFS 2008:12)

1 kap. Tillämpningsområde

1 § I föreskrifterna anges vilka uppgifter om likviditetsrisk följande företag ska rapportera till Finansinspektionen

1. ett kreditinstitut enligt definitionen i 1 kap. 3 § 12 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, och ett värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
2. en filial till ett utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och en filial till ett utländskt företag som driver värdepappersrörelse enligt 4 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden, samt
3. en finansiell företagsgrupp enligt definitionerna i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 och 2 lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Ett företag enligt 1 och 2 som ingår i en finansiell företagsgrupp ska inte rapportera uppgifter om egen likviditetsrisk till Finansinspektionen om uppgifterna omfattas av rapporteringen för gruppen. (FFFS 2008:12)

2 § Föreskrifterna gäller enbart för företag enligt 1 § som har en balansomslutning över 5 miljarder kronor. (FFFS 2008:12)

3 § Ett företag ska rapportera uppgifter om likviditetsrisk till Finansinspektionen per den 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

Vilket företag som ska rapportera uppgifter om likviditetsrisk enligt första stycket för den finansiella företagsgruppen framgår av 10 kap. 12 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och 4 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Rapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober och 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag, ska uppgifterna vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Företaget ska lämna uppgifterna via Finansinspektionens webbplats, www.fi.se, se blanketten i bilagan. (FFFS 2008:12)

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Definitioner

5 § I dessa föreskrifter ska termer och uttryck ha följande betydelse.

Kassaflöde: Samtliga betalningar som görs till och från ett företag under en viss tidsperiod.

Kreditfacilitet: Avtalad men ännu inte utnyttjad kredit för vilket det låntagande företaget vanligen betalar en (årlig) avgift. Faciliteten ska kunna utnyttjas med kort varsel och inte vara förknippad med särskilda villkor som kan medföra att företaget inte erhåller pengarna.

Likviditet: Företagets förmåga att uppfylla sina betalningsförpliktelser på utsatt tid.

Likviditetsreserv: Medel som kan användas för att säkra företagets kortsiktiga betalningsförmåga.

Likviditetsrisk: Risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Modellerade kassaflöden: Sådana betalningar där företaget har gjort egna antaganden om framtida betalningstidpunkter.

2 kap. Grundläggande krav på rapportering av likviditetsrisk

1 § Företaget ska beräkna och rapportera till Finansinspektionen det totala nettokassaflöde som företagets aktuella affärsverksamhet genererar i de framtida tidsfickor som anges i 3 kap. 3 §. Se bilagan.

2 § Företaget ska även rapportera likviditetsreserven och eventuella outnyttjade kreditfaciliteter som kvarstår i respektive framtida tidsficka efter det att nettokassaflödet har beaktats.

3 kap. Principer för prognostisering av framtida kassaflöden

1 § Beräkningen ska omfatta samtliga kassaflöden som under normala affärsförhållanden genereras av aktuella affärskontrakt enligt företagets egna bedömningar.

2 § Kassaflöden i olika valutor ska summeras till ett totalt nettokassaflöde i svenska kronor. Omräkning till svenska kronor ska ske med de kurser som gäller vid beräkningstillfället.

3 § Prognostiserade framtida kassaflöden ska redovisas i följande sex tidsfickor: dag 1, > 1 dag ≤ 1 vecka, > 1 vecka ≤ 1 månad, > 1 månad ≤ 3 månader, > 3 månader ≤ 6 månader, > 6 månader ≤ 12 månader.

4 § I inrapporteringen av kassaflöden ska företaget särskilja mellan kontrakterade kassaflöden med fastställda betalningstidpunkter och modellerade kassaflöden. Principerna för företagets modellering ska anmälas till Finansinspektionen.

Information om framtida kassaflöden ska lämnas i tusentals kronor, i förekommande fall omräknat från utländsk valuta.

4 kap. Upplysningar om långgivare och lånemarknader

1 § Företaget ska lämna information om summa utestående bruttoskuld till sina fem största långgivare samt vilket belopp man är skyldig den största långgivaren.

2 § Företaget ska lämna information om utestående skuld

1. på interbankmarknaden i svenska kronor
 - varav som förfaller nästa dag i svenska kronor
2. på interbankmarknaden i utländska valutor
 - varav som förfaller nästa dag i utländska valutor
3. i form av penningmarknadsinstrument, högst ett års ursprunglig löptid, utgivna i svenska kronor
4. i form av penningmarknadsinstrument, högst ett års ursprunglig löptid, utgivna i utländska valutor.

Information om skuldbeloppen ska lämnas i tusentals kronor, i förekommande fall omräknat från utländsk valuta.

5 kap. Arkivering

1 § De uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen ska dokumenteras på ett sätt som möjliggör kontroll i efterhand. Uppgifterna ska därför sparas minst ett kalenderår.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2007:4 Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet**1 kap. Tillämpningsområde och definitioner**

1 § I föreskrifterna anges vilka uppgifter om ränterisk i positioner utanför handelslagret som ska rapporteras till Finansinspektionen.

Föreskrifterna ska tillämpas av

1. kreditinstitut enligt definitionen i 1 kap. 3 § 12 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 2 § första stycket 2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och
2. finansiella företagsgrupper enligt definitionen i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2 § Ränteriskexponeringen ska rapporteras per den 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december. Rapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober respektive den 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag ska rapporten vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Uppgifterna ska lämnas via Finansinspektionens webbplats, www.fi.se. Se blanketten i bilagan.

3 § I dessa föreskrifter avses med

- *ekonomiskt värde*: nuvärdet av framtida kassaflöden,
- *ränterisk*: risken att ogynnsamma ränterörelser leder till kapitalförluster,
- *ränterisk i övrig verksamhet*: den ränterisk som uppstår i positioner utanför handelslagret.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Krav på rapportering av ränterisk

1 § Företaget ska beräkna och rapportera till Finansinspektionen vilken påverkan en plötslig förändring av det allmänna ränteläget (räntechock) får på dess ekonomiska värde.

2 § Räntechocken ska motsvara en plötslig och uthållig parallellförskjutning med 200 räntepunkter applicerad på de avkastningskurvor till vilka aktuella positioner knyts vid rapporteringstillfället.

3 § Om en sådan räntechock resulterar i att företagets ekonomiska värde faller med mer än 20 % i relation till dess kapitalbas, ska företaget lämna en redogörelse till Finansinspektionen om vilka åtgärder som krävs för att reducera en sådan potentiell nedgång.

3 kap. Grundläggande krav på ränteriskberäkning

1 § Beräkningen ska omfatta poster i övrig verksamhet som innehåller räntevillkor. Med detta avses såväl tillgångar och skuldposter i balansräkningen som långa och korta positioner som inte tas upp i balansräkningen (utombalansposter).

2 § Beräkningarna ska ske separat för varje valuta som företaget har en tillgång eller en skuld i. Företag med ränteriskexponering i fler än tio valutor behöver endast beräkna ränterisken separat för de ur ränterisksynpunkt tio viktigaste valutorna. Ränterisken i de övriga valutorna får beräknas som om de vore i en och samma valuta.

Ränterisken i de olika valutorna ska nettosummeras till en total ränterisk. Omräkning till svenska kronor ska ske med de avistakurser som gäller vid beräkningstillfället.

3 § Samtliga tillgångar, skulder och utombalansposter ska beräknas till sitt ekonomiska värde genom diskontering av framtida kassaflöden till ett nuvärde.

4 § Värderingen ska utgå från den tid som återstår till nästa räntjusteringstillfälle. För tillgångar och skulder där företaget kan ändra räntan omedelbart, till exempel spar-konton, ska räntebindningstiden antas vara en dag. Om företaget kan uppvisa empiriskt stöd för antaganden som bättre avspeglar företagets faktiska exponering, får företaget använda sina egna antaganden. Dessa ska finnas tillgängliga för Finansinspektionen.

4 kap. Arkivering

1 § De uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen ska dokumenteras på ett sätt som möjliggör kontroll i efterhand. Uppgifterna ska därför sparas minst ett kalenderår efter upprättandet.

[Bilagan återges ej här; red. anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2007:5 Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1450
Definitioner	1451
Dispens	1451
2 kap. Tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig	1451
Information som ska lämnas minst årligen	1451
Periodisk information	1451
Var information ska finnas tillgänglig	1452
3 kap. Information om företaget och den finansiella företagsgruppen	1452
4 kap. Information om kapitalbas och kapitalkrav	1452
Information om kapitalbasen	1452
Information om kapitalkravet	1453
5 kap. Information om kreditrisk	1454
Information om kreditportföljen	1454
Information om beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för kreditrisk	1455
6 kap. Information om motpartsrisk	1458
Företag som har tillstånd att använda en avancerad riskmetod för motpartsrisk	1459
7 kap. Information om operativ risk	1459
Information om metoder	1459
Företag som använder en internmätningssmetod	1459
8 kap. Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller	1459
9 kap. Information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslagret	1459
Ränterisk	1459
Aktierisk	1459
10 kap. Periodisk information	1460

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av företag som offentliggör information om kapitaltäckning och riskhantering enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen).

När det i dessa föreskrifter och allmänna råd anges att ett företag ska lämna information, ska den lämnas för den finansiella företagsgruppen eller, i förekommande fall, företaget i enlighet med vad som följer av 8 kap. 1 § och 9 kap. 7 § kapitaltäckningslagen.

Det framgår av 8 kap. 2 § kapitaltäckningslagen att ett företag får avstå från att lämna information som inte är väsentlig, utgör en företagshemlighet eller är konfidentiell.

Allmänna råd

Ett betydande dotterföretag ska enligt 9 kap. 7 § kapitaltäckningslagen lämna information om företagets kapitalbas, kapitalkrav samt riskhantering. Dotterföretag som är viktiga på grund av sin storlek eller annars på grund av sin betydelse för den finansiella stabiliteten, bör anses som betydande dotterföretag.

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller följande kapitel.

- 2 kap. Tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig.
- 3 kap. Information om företaget och den finansiella företagsgruppen.
- 4 kap. Information om kapitalbas och kapitalkrav.
- 5 kap. Information om kreditrisk.
- 6 kap. Information om motpartsrisk.
- 7 kap. Information om operativ risk.
- 8 kap. Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller.
- 9 kap. Information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslaget.
- 10 kap. Periodisk information.

Definitioner

3 § De begrepp och termer som används i dessa föreskrifter och allmänna råd betyder detsamma som de som definieras i kapitaltäckningslagen eller följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningsföreskrifterna).

Dispens

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig

Information som ska lämnas minst årligen

1 § Den information som anges i 3–9 kap. ska offentliggöras minst en gång per år och avse förhållanden på balansdagen för företagets årsredovisning eller, i förekommande fall, den koncernredovisning som omfattar den finansiella företagsgruppen.

Informationen ska offentliggöras så snart som möjligt, dock senast i samband med att årsredovisningen eller koncernredovisningen offentliggörs. För noterade företag innebär så snart som möjligt, senast fyra månader efter balansdagen.

Informationen ska innehålla uppgift om att det är fråga om information som ska lämnas minst årligen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd.

Periodisk information

2 § Den information som anges i 10 kap. ska offentliggöras minst fyra gånger per år och avse förhållanden på balansdagen för den kvartalsvisa inrapporteringen enligt kapitaltäckningsföreskrifterna. Periodisk information behöver inte lämnas om företaget redan har offentliggjort information enligt 1 § för balansdagen.

Informationen ska offentliggöras så snart som möjligt, dock senast två månader efter balansdagen. Information som avser förhållanden på den balansdag som anges i 1 §, behöver inte offentliggöras förrän senast fyra månader efter balansdagen.

Informationen ska innehålla uppgift om att det är fråga om periodisk information som ska lämnas enligt dessa föreskrifter och allmänna råd.

3 § Företaget ska bedöma om företagets eller gruppens verksamhet gör att det behöver offentliggöra en viss del eller all information enligt dessa föreskrifter och allmänna råd oftare än vad som följer av 1 och 2 §§.

Allmänna råd

När ett företag ska bedöma om det finns anledning att offentliggöra vissa eller alla upplysningar oftare än vad som följer av 1 och 2 §§, bör det särskilt beakta vilken eller vilka slag av verksamheter det bedriver och i vilken omfattning. Företaget bör även beakta eventuell närvaro i olika länder, engagemang i olika ekonomiska sektorer samt deltagande på internationella fi-

nansiella marknader och i betalnings-, avvecklings- och clearingsystem. Vid bedömningen bör det särskilt beaktas om det är nödvändigt att lämna upplysningar enligt 4 kap. 2 § första stycket första strecksatsen, tredje stycket samt 6–10 §§ oftare än vad som följer av detta kapital. Detsamma gäller för riskexponeringar och andra poster som är föremål för snabba förändringar.

4 § I den information som lämnas enligt 2 och 3 §§, ska begrepp och termer så långt det är möjligt stämma överens med de som används i den årliga informationen enligt 1 §.

Var information ska finnas tillgänglig

5 § Om den information som ska offentliggöras enligt dessa föreskrifter och allmänna råd, inte lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna, ska den finnas tillgänglig på företagets webbplats.

Allmänna råd

Den periodiska informationen enligt 10 kap. bör, även om den lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna, finnas tillgänglig på företagets webbplats.

3 kap. Information om företaget och den finansiella företagsgruppen

1 § Ett företag ska, när det offentliggör information enligt dessa föreskrifter och allmänna råd, ange sitt fullständiga namn och organisationsnummer.

2 § Om företaget lämnar information om en finansiell företagsgrupp, ska en kort beskrivning lämnas av de företag eller enheter i gruppen som är

- fullständigt konsoliderade,
- proportionellt konsoliderade,
- avdragna från kapitalbasen, och
- varken konsoliderade eller avdragna från kapitalbasen.

Företaget ska också lämna uppgift om skillnaderna i konsolideringsgrund mellan koncernredovisningen och den gruppbaseade redovisningen.

Om ett eller flera dotterföretag inte är konsoliderade ska information lämnas om det totala belopp med vilket den faktiska kapitalbasen understiger det föreskrivna minimibeloppet för dessa dotterföretag samt deras fullständiga namn och organisationsnummer.

3 § Ett företag ska beskriva målsättningen och riktlinjerna för riskhanteringen för varje särskild riskkategori.

Informationen ska innehålla uppgift om

- strategier och förfaranden för hantering av risker,
- hur riskhanteringsfunktionen är organiserad och strukturerad,
- omfattningen och utformningen av riskrapporterings- och riskmätningssystemen, och
- riktlinjerna för risksäkring och riskreducering samt vilka strategier och förfaranden företaget har för att löpande utvärdera deras effektivitet.

4 kap. Information om kapitalbas och kapitalkrav

Information om kapitalbasen

1 § Ett företag ska offentliggöra en sammanfattning av de villkor och bestämmelser som gäller för alla poster och delposter som ingår i kapitalbasen.

2 § Företaget ska upplysa om

- beloppet för primärt kapital med separata upplysningar om alla poster och avdrag,
- beloppet för supplementärt kapital, och
- beloppet för den utvidgade kapitalbasen.

Företaget ska lämna information om de avdrag som gjorts från primärt och supplementärt kapital för att det inte ska överskrida de gränsvärden som anges i kapitaltäckningslagen och kapitaltäckningsföreskrifterna. Information om de gjorda avdragen ska, för företag som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt IRK-metoden, lämnas med separata upplysningar om förväntade förlustbelopp beräknade enligt samma föreskrifter.

Företaget ska även lämna information om den totala kapitalbasen, netto efter avdragsposter och gränsvärden enligt samma lag och samma föreskrifter.

3 § Företaget ska ange alla pågående eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderföretag och dess dotterföretag.

Information om kapitalkravet

4 § Företaget ska ange dels om det uppfyllt kraven på miniminivå för kapitalbasen, dels sina strategier och metoder för att värdera och upprätthålla kapitalbaskravet enligt 2 kap. 1–2 §§ kapitaltäckningslagen.

Allmänna råd

Den information som ska lämnas enligt paragrafen bör även lämnas om det startkapital och den kapitalbas som krävs enligt andra rörelse regler än kapitaltäckningslagen.

5 § Företaget ska sammanfatta sin strategi och metod för att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet.

Kreditrisk

Schablonmetoden

6 § Om företaget tillämpar schablonmetoden, ska det lämna information om kapitalkravet för varje exponeringsklass.

Allmänna råd

Varje exponering hänförs till någon av följande exponeringsklasser:

1. Exponeringar mot stater och centralbanker.
2. Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter.
3. Exponeringar mot administrativa organ, icke-kommersiella företag samt trossamfund.
4. Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker.
5. Exponeringar mot internationella organisationer.
6. Institutsexponeringar.
7. Företagsexponeringar.
8. Hushållsexponeringar.
9. Exponeringar med säkerhet i fastighet.
10. Oreglerade poster.
11. Högriskposter.
12. Exponeringar i form av säkerställda obligationer.
13. Positioner i värdepapperiseringar.
14. Exponeringar mot fonder.
15. Övriga poster.

Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden)

7 § Om företaget tillämpar IRK-metoden, ska det lämna information om kapitalkravet för varje exponeringsklass.

Allmänna råd

Varje exponering hänförs till någon av följande exponeringsklasser:

1. Statsexponeringar.
2. Institutsexponeringar.
3. Företagsexponeringar.
4. Hushållsexponeringar.
5. Aktieexponeringar.
6. Positioner i värdepapperiseringar.
7. Motpartslösa exponeringar.

För hushållsexponeringar gäller kravet i första stycket även för undergrupperna.

För aktieexponeringar gäller kravet på information enligt första stycket även för

- riskviktsmetoden, PD/LGD-metoden och den interna metoden som anges i 39 kap. 16–23 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna,
- exponeringar som omsätts på en börs, exponeringar i riskkapitalföretag i tillräckligt diversifierade portföljer och övriga exponeringar,
- exponeringar för vilka av Finansinspektionen medgivna övergångsregler gäller i fråga om kapitalkravet, och
- exponeringar för vilka äldre regler får fortsätta att tillämpas i fråga om kapitalkravet.

Risker i handelslagret

8 § Företaget ska ange kapitalkravet för risker i handelslagret, förutom valutakursrisk och råvarurisk, med separata upplysningar för varje typ av risk.

Operativa risker

9 § Företaget ska ange kapitalkravet för operativ risk, med separata upplysningar för varje metod som används.

Valutakursrisk och råvarurisk

10 § Företaget ska ange kapitalkravet för valutakursrisk och råvarurisk, med separata upplysningar för varje typ av risk.

5 kap. Information om kreditrisk

Information om kreditportföljen

1 § Ett företag ska lämna följande information om sina kreditriskexponeringar:

1. Definitionerna enligt externredovisningen av förfallen fordran och fordran som har ett nedskrivningsbehov.
2. Uppgift om de metoder och tillvägagångssätt som företaget använder för att fastställa nedskrivningar och andra värdejusteringar.

2 § Företaget ska ange det totala beloppet av alla exponeringar efter, enligt externredovisningsreglerna, tillåten kvittning men utan hänsyn till effekterna av kreditriskskydd och det genomsnittliga exponeringsbeloppet under perioden, fördelat på alla exponeringsklasser.

Allmänna råd

Det genomsnittliga exponeringsbeloppet under perioden bör grundas på en beräkning av exponeringarna för varje månad eller för andra lämpliga och konsekvent valda tidpunkter under perioden, dock minst varje kvartal.

3 § Företaget ska ange exponeringarnas geografiska spridning, fördelat på viktiga områden och väsentliga exponeringsklasser.

Företaget ska också ange dels exponeringarnas spridning per bransch eller motpartsslag, fördelat på exponeringsklasser, dels göra en uppdelning av alla exponeringarnas återstående löptid, fördelat på exponeringsklasser.

Uppgifterna ska lämnas på en mer detaljerad nivå, när detta är motiverat.

Allmänna råd

Återstående löptid för avtal som löper med periodvis bundna villkor bör räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

4 § Ett företag ska, fördelat på viktiga branscher och motpartsslag, upplysa om

- exponeringar med nedskrivningsbehov och förfallna exponeringar var för sig,
- nedskrivningar och värdejusteringar, samt
- belopp för nedskrivningar och värdejusteringar som belastat perioden.

Företaget ska också ange summan av exponeringar med nedskrivningsbehov och förfallna exponeringar, fördelat på viktiga geografiska områden och, om möjligt, summan av nedskrivningar och värdejusteringar för varje geografiskt område.

5 § En redogörelse ska lämnas för förändringar av nedskrivningar och värdejusteringar för fordringar med nedskrivningsbehov, var för sig. Denna information ska innehålla

- ingående balanser,
- de belopp som skrivits ned eller återförts under perioden,
- de belopp som avsatts eller återförts för skattade förmodade förluster avseende exponeringar under perioden, alla övriga regleringar inklusive de som beror på växelkurskillnader, företagssammanslagningar, förvärv och försäljning av dotterföretag och överföringar mellan reserver, och
- utgående balanser.

Värdejusteringar och återvinningar som har redovisats direkt över resultaträkningen ska anges separat.

Information om beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för kreditrisk

Kreditriskskydd

6 § Om kreditriskskydd utnyttjas för att minska kapitalkravet, ska företaget ange följande:

1. Riktlinjerna och metoderna för nettning inom och utanför balansräkningen samt uppgift om i vilken utsträckning sådan nettning utnyttjas.
2. Riktlinjerna och metoderna för värdering och hantering av säkerheter.
3. En beskrivning av de viktigaste typerna av säkerhet som företaget accepterar.
4. Information om de viktigaste kategorierna av garantigivare och kreditderivatparter och deras kreditvärdighet.
5. Information om koncentrationerna med avseende på marknads- eller kreditrisk för de kreditriskskydd som tillgodoräknats.

7 § Ett företag som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden eller IRK-metoden, men som inte tillhandahåller egna skattningar av LGD-värden eller konverteringsfaktorer med hänsyn till exponeringsklass ska, separat för varje exponeringsklass, ange det totala exponeringsbeloppet som säkerställts genom medräkningsbara säkerheter.

Exponeringsbeloppet ska, där så är aktuellt, beräknas efter nettning inom och utanför balansräkningen samt efter tillämpning av volatilitetsjusteringar.

8 § Oavsett om riskvägt exponeringsbelopp beräknas enligt schablonmetoden eller IRK-metoden, ska företaget, separat för varje exponeringsklass, ange det totala exponeringsbeloppet som täcks av garantier eller kreditderivat.

För aktieexponeringsklassen enligt IRK-metoden gäller detta krav för riskviktsmetoden, PD/LGD-metoden och den interna metoden.

Exponeringsbeloppet ska, där så är aktuellt, beräknas efter nettning inom och utanför balansräkningen.

Värdepapperisering

9 § Om riskvägt exponeringsbelopp beräknas för värdepapperiserade exponeringar ska företaget ange följande:

1. En beskrivning av syftet med värdepapperiseringsverksamheten.
2. Information om den roll som företag har i värdepapperiseringsprocessen.
3. Uppgift om i vilken utsträckning företaget är engagerat inom varje roll.
4. Uppgift om de metoder för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp som företaget tillämpar för sin värdepapperiseringsverksamhet.

10 § Ett företag ska beskriva riktlinjerna för principerna för redovisning av värdepapperiseringsverksamheten och lämna uppgifter med åtminstone följande innehåll:

1. Uppgift om i vilken mån transaktionerna behandlas som försäljning eller finansiering.
2. En redogörelse av försäljningsvinster.
3. Huvudantaganden för värdering av behållna vinstintressen.
4. En beskrivning av på vilket sätt syntetisk värdepapperisering hanteras.

Information enligt denna paragraf får lämnas i sammanfattande form.

11 § Företaget ska ange namnen på de kreditvärderingsföretag som används för värdepapperiseringar och de olika slag av exponeringar som de olika kreditvärderingsföretagen används för.

12 § Företaget ska också lämna följande information:

1. Det totala utestående exponeringsbeloppet som värdepapperiserats och som omfattas av värdepapperiseringsregelverket, fördelat på traditionella och syntetiska värdepapperiseringar per exponeringsslag.
2. Fördelningen per exponeringsslag av summan av förfallna exponeringar och exponeringar med ett nedskrivningsbehov som värdepapperiserats och som omfattas av värdepapperiseringsregelverket och de förluster som redovisats under perioden.
3. Det totala beloppet av värdepapperiserade positioner som behållits eller förvärvats fördelat på exponeringsslag.
4. Det totala beloppet för värdepapperisering som har innehållits eller förvärvats fördelat på ett lämpligt antal riskviktsgrupper med en separat redovisning av positioner som har riskvägts till 1.250 procent eller dragits av.
5. Det totala utestående beloppet av värdepapperiserade rullande exponeringar uppdelat på originatorns och investerarnas andelar.
6. En sammanfattning av värdepapperiseringsverksamheten under perioden, däribland det värdepapperiserade exponeringsbeloppet per exponeringsslag och redovisad vinst eller förlust vid försäljning per exponeringsslag.

Allmänna råd

I anslutning till information enligt denna paragraf, bör företaget även lämna den information som krävs enligt 4 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Enligt den bestämmelsen ska ett företag, som beräknar ett kapitalkrav enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 eller andra stycket, offentliggöra att det har tillhandahållit där angivet stöd och hur detta påverkar institutets kapitalkrav.

Företag som tillämpar schablonmetoden för kreditrisk

13 § Om schablonmetoden används ska företaget lämna information om alla de exponeringsklasser som anges i 4 kap. 6 § allmänna råd. Informationen ska innehålla följande:

1. Namnen på de kreditvärderingsföretag och exportkreditorgan som används och, om en ändring görs, skälen för detta.
2. De exponeringsklasser för vilka varje valbart kreditvärderingsföretag och exportkreditorgan används.
3. En beskrivning av det förfarande som används för att överföra emittentbetyg och kreditbetyg till poster som inte är inkluderade i handelslagret.
4. Sambandet mellan kreditbetyg från valbara kreditvärderingsföretag eller exportkreditorgan och den kreditkvalitetsskala enligt schablonmetoden, med beaktande av att denna information inte behöver offentliggöras om företaget följer den inplacering som offentliggjorts av Finansinspektionen.
5. Exponeringsbelopp före samt efter kreditriskskydd för varje kreditkvalitetssteg enligt schablonmetoden, samt de exponeringar som dragits av från kapitalbasen.

Företag som tillämpar IRK-metoden för kreditrisk

14 § Om IRK-metoden används, ska företaget lämna information enligt 15–23 §§.

15 § Ett företag ska ange att Finansinspektionen har godkänt IRK-metoden och vilka exponeringar som omfattas av eventuella undantag från denna metod. En övergripande beskrivning av den av Finansinspektionen godkända implementeringsplanen ska också lämnas.

Om tillstånd finns att använda egna estimat av LGD och KF, ska företaget lämna information om vilka exponeringar, utöver hushållsexponeringar, som omfattas av tillståndet.

Allmänna råd

Bestämmelser om intern riskklassificering och implementeringsplanen finns i kapitaltäckningsföreskrifterna.

16 § En beskrivning ska också lämnas av

- det interna riskklassificeringssystemets struktur,
- förhållandet mellan minst ett av de valbara kreditvärderingsföretagens rating och företagets egna riskklasser i PD-dimensionen,
- företagets användning av interna estimat av riskparametrar för andra ändamål än beräkning av riskvägt exponeringsbelopp enligt IRK-metoden,
- metoden för att hantera och godkänna kreditrisksydd, och
- kontrollmekanismerna för riskklassificeringssystemen, däribland en beskrivning med avseende på deras oberoende, ansvarsfördelning och översyn av systemen.

17 § Informationen ska innehålla en separat beskrivning av den interna riskklassificeringsmetoden för följande exponeringsklasser:

1. Statsexponeringar.
2. Institutsexponeringar.
3. Företagsexponeringar.
4. Hushållsexponeringar, samt för var och en av undergrupperna inom hushållsexponeringar.
5. Aktieexponeringar.

Beskrivningen ska innehålla vilka definitioner, metoder och data som har använts för att skatta riskparametrarna samt de viktiga antaganden som ligger till grund för estimeringen. Företaget ska också ange sin egen definition av exponeringsklasserna och gränsdragningen mellan hushållsexponeringar och företagsexponeringar samt mellan de olika undergrupperna inom hushållsexponeringar.

18 § Företaget ska per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, ange följande:

1. Exponeringsbelopp.
2. Genomsnittlig riskvikt per exponeringsbelopp.
3. Exponeringsbelopp uppdelat på riskklasser i PD-dimensionen. Antalet angivna riskklasser ska vara tillräckligt för att ge en rättvisande bild av risken inom exponeringsklassen.

19 § Företaget ska lämna information om exponeringsvikttat LGD per exponeringsklass för de exponeringar som omfattas av tillståndet att använda egna estimat av LGD.

20 § För de exponeringar som företaget har tillstånd att använda egna estimat av KF, ska företaget upplysa om, per exponeringsklass, storleken på exponeringarna inom linjen och andra åtaganden som inte är i balansräkningen innan konverteringsfaktor har applicerats samt exponeringsbelopp för dessa exponeringar.

21 § Om estimat för hushållsexponeringar beräknas i enlighet med 40 kap. 34 § andra stycket, 41 kap. 1 § andra stycket eller 42 kap. 13 § andra meningen kapitaltäckningsföreskrifterna, får företaget, i stället för upplysningarna i 18–20 §§ i dessa föreskrifter och allmänna råd, göra en uppdelning av exponeringarna i klasser där alla exponeringar delar samma förväntat förlustbelopp. Antalet angivna riskklasser ska vara tillräckligt för att ge en rättvisande bild av risken inom exponeringsklassen. Företaget ska i detta fall ange förväntat förlustbelopp per klass.

22 § Om riskvägt exponeringsbelopp för specialutlåning beräknas enligt 39 kap. 5 § kapitaltäckningsföreskrifterna, ska företaget även redovisa de exponeringar som hänförs till kategorierna 1–5 i tabellen enligt samma föreskrifter.

Om riskvägt exponeringsbelopp enligt riskviktsmetoden för aktieexponeringar beräknas enligt 39 kap. 16–18 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna, ska företaget lämna information om de exponeringar som fått de riskvikter som nämns i samma föreskrifter.

23 § Företaget ska per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, ange en jämförelse mellan företagets estimat av förväntad förlust och det realiserade utfallet över en tidsperiod som är tillräcklig för att möjliggöra en bedömning av estimatens träffsäkerhet. Företaget ska dessutom bryta ner sin förlusthistorik i PD – och för de exponeringar som företaget har fått tillståndet att använda egna estimat av LGD också dessa riskparametrar – och göra en jämförelse per riskdimension.

Företaget ska lämna information om storleken på värdejusteringar för den senaste perioden samt hur nivån på dessa skiljer sig jämfört med tidigare perioder.

Företaget ska beskriva vilka faktorer, med hänvisning till riskdimensionerna PD, LGD och KF, som har påverkat storleken på de realiserade förlusterna under den senaste perioden.

6 kap. Information om motpartsrisk

1 § Ett företag ska lämna en beskrivning av

- metoden för att fastställa internt kapital och kreditlimiter för motpartsexponeringar,
- riktlinjerna för att ta emot säkerheter och upprätta kreditreserver, och
- riktlinjerna för företagets exponeringar med korrelationsrisk.

2 § Företaget ska också lämna en beskrivning av den metod som används för beräkning av exponeringsbeloppet för motpartsrisk.

3 § Information om motpartsrisk ska innehålla uppgift om

- effekterna på beloppet av de säkerheter som företaget skulle behöva ställa om dess kreditbetyg försämrades,
- det nominella värdet av kreditderivatsäkringar,
- det verkliga positiva bruttovärdet av kontrakt,
- nettningsvinsterna,
- aktuell kvittad kreditexponering,
- säkerheter som innehas, och
- nettokreditexponering för derivat.

Allmänna råd

Nettokreditexponering för derivat är kreditexponeringen mot derivattransaktioner efter det att hänsyn tagits till såväl vinsterna från rättsligt bindande nettningsöverenskommelser som säkerhetsordningar.

4 § Företaget ska lämna information om sina kreditderivattransaktioner (nominella värden). Informationen ska vara uppdelad mellan sådana transaktioner som används i egen kreditportfölj respektive i förmedlingsverksamheter, inbegripet fördelningen mellan de slag av kreditderivatprodukter som används och ytterligare uppdelat på kreditriskkydd som köpts och sålts inom varje produktgrupp.

Företag som har tillstånd att använda en avancerad riskmetod för motpartsrisk

5 § Ett företag som har tillstånd att beräkna motpartsrisk i derivatkontrakt enligt en avancerad riskmetod för motpartsrisk (internal model method), ska offentliggöra information om skattningen av alfa.

7 kap. Information om operativ risk

Information om metoder

1 § Ett företag ska lämna information om de metoder som får användas för att beräkna kapitalkravet för operativ risk.

Företag som använder en internmätningssmetod

2 § Om företaget har tillstånd att använda internmätningssmetoden för att beräkna kapitalkravet för operativ risk, ska företaget lämna en beskrivning av metoden. Beskrivningen ska innehålla en analys av de relevanta interna och externa faktorer som beaktats i använd metod.

Har internmätningssmetoden använts för delar av gruppen, ska de olika tillämpade metodernas räckvidd och täckning ingå i informationen.

3 § Företaget ska även lämna en beskrivning av användningen av försäkring eller andra tekniker för riskreducering eller risköverföring.

8 kap. Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller

1 § Om företaget har fått Finansinspektionens tillstånd att använda egna modeller för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk (value-at-risk-modell eller VaRmodell), ska information lämnas om vilken del av verksamheten som modellerna avser.

2 § Företaget ska, för varje underportfölj, lämna en beskrivning av

- den använda modellens särdrag,
- det stresstest som tillämpas på underportföljen, och
- den metod som används för att göra utfallstester (back-testing) och validera om de interna modellerna och modellförfarandena är riktiga och konsekventa.

3 § Företaget ska även ange i vilken grad och med vilka metoder det har uppfyllt kraven på system och kontroller enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut vad gäller företagets exponeringar för positioner som ingår i handelslagret.

9 kap. Information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslagret

Ränterisk

1 § Ett företag ska lämna information om exponeringar för ränterisker för positioner som inte ingår i handelslagret. Informationen ska innehålla uppgift om ränteriskens och huvudentagandenas karaktär, däribland antaganden avseende förtida återbetalningar av lån och utvecklingen av insättningar utan avtalad löptid, och hur ofta ränterisken mäts.

2 § Informationen ska även innehålla uppgift om förändring av resultat, ekonomiskt värde eller varje annan relevant variabel som ledningen använder för räntecheckering, uppåt eller nedåt, i enlighet med metoden för att mäta ränterisken, fördelat efter valuta.

Aktierisk

3 § Ett företag ska lämna följande information om exponeringar i aktier som inte ingår i handelslagret:

1. Uppgift om exponeringar fördelat efter avsikten med innehavet.
2. En översikt av de redovisningsprinciper och de värderingsmetoder som tillämpas.

Informationen enligt första stycket 2 ska inkludera företagets huvudentaganden och den praxis som påverkar värderingen samt alla betydande förändringar av denna praxis.

4 § Företaget ska lämna följande information om exponeringar i aktier som inte ingår i handelslagret:

1. Balansräkningsvärdet.
2. Det verkliga värdet.
3. De totala orealiserade vinsterna eller förlusterna.
4. De totala realiserade vinsterna eller förlusterna till följd av försäljningar och avvecklingar under perioden.
5. De totala dolda omvärderingsvinsterna eller omvärderingsförlusterna.
6. Slag, karaktär och belopp vad gäller börsnoterade exponeringar och exponeringar i riskkapitalföretag i tillräckligt diversifierade portföljer samt övriga exponeringar.
7. Det belopp som inbegripits i det primära eller det supplementära kapitalet.

För aktier som omsätts på en börs ska en jämförelse göras med marknadspriset. Om värdet skiljer sig avsevärt från det verkliga värdet ska information om detta offentliggöras.

10 kap. Periodisk information

1 § Den periodiska informationen ska minst innehålla följande upplysningar om kapitalbasen:

1. Beloppet för primärt kapital.
2. Beloppet för supplementärt kapital.
3. Beloppet för den utvidgade kapitalbasen.
4. Avdragsposter och gränsvärden enligt kapitaltäckningslagen och kapitaltäckningsföreskrifterna som inte ingår i ovanstående belopp.
5. Total kapitalbas, netto efter avdragsposter och gränsvärden enligt samma lag och samma föreskrifter.

Allmänna råd

I 2 kap. 2 § finns bestämmelser om när den periodiska informationen ska offentliggöras.

2 § Den periodiska informationen ska minst innehålla följande upplysningar om kapitalkravet:

1. Kapitalkravet för kreditrisk enligt schablonmetoden.
2. Kapitalkravet för kreditrisk enligt IRK-metoden.
3. Kapitalkravet för risker i handelslagret.
4. Kapitalkravet för operativ risk.
5. Kapitalkravet för valutarisk.
6. Kapitalkravet för råvarurisk.
7. Eventuell justering enligt 5 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.
8. Det totala minimikapitalkravet.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2007:8 Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1461
2 kap. Ansökan	1461
3 kap. Maximal andel som får ingå i kapitalbasen m.m.	1461
4 kap. Villkor som ska framgå av låneavtalet	1462
Gemensamma villkor för eviga och tidsbundna förlagslån	1462
Särskilda villkor för eviga förlagslån	1462
Särskilda villkor för tidsbundna förlagslån	1462
Hur förlagslån kan användas för löpande förlusttäckning	1463

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter gäller för försäkringsbolag som ansöker om eller har fått Finansinspektionens medgivande att räkna in förlagslån i kapitalbasen.

2 § I föreskrifterna ska termer och uttryck ha följande betydelse.

- *Erforderlig solvensmarginal*: Det högsta beloppet av solvensmarginalen och garantibeloppet.
- *Eviga förlagslån*: Förlagslån som inte har en fast löptid.
- *Förlagslån*: Ett lån med villkor om att lånefordran, vid likvidation eller konkurs till såväl kapital som ränta, ska betalas först sedan övriga borgenärer blivit tillgodosedda.
- *Kapitalbas*: Kapitalbasen enligt 7 kap. 22, 24 och 24 a §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).
- *Solvensmarginal*: Det lägsta kapitalkrav som beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning enligt 7 kap. 23 och 25 §§ försäkringsrörelselagen.
- *Step-up villkor*: Villkor i låneavtalet som anger att räntan, eller räntepåslaget, höjs efter en viss tid.
- *Step-down villkor*: Villkor i låneavtalet som anger att räntan, eller räntepåslaget, sänks efter en viss tid.
- *Tidsbundna förlagslån*: Förlagslån som har en fast löptid.

2 kap. Ansökan

1 § Ett försäkringsbolag ska i sin ansökan om att få medgivande att räkna in förlagslån i kapitalbasen enligt 7 kap. 22 eller 24 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), ange

- syftet med förlagslånet,
- kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, såväl inklusive som exklusive förlagslån, samt
- vilka förändringar i fråga om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal som bolaget räknar med under de närmaste tre åren.

Bolaget ska i sin ansökan även bifoga avtal för förlagslånet och underlag för bedömning av räntevillkor.

3 kap. Maximal andel som får ingå i kapitalbasen m.m.

1 § Förlagslån får ingå i kapitalbasen med högst 50 procent av det lägsta beloppet av kapitalbasen och den erforderliga solvensmarginalen. Högst 25 procent av det lägsta beloppet av kapitalbasen och solvensmarginalen får bestå av tidsbundna förlagslån.

2 § Förlagslån får räknas in i kapitalbasen endast till den del de är helt betalda.

3 § Förlagslån får räknas in i kapitalbasen endast om försäkringsbolaget inte har ställt säkerhet för lånet.

4 kap. Villkor som ska framgå av låneavtalet

1 § För att Finansinspektionen ska medge att ett förlagslån får räknas in i kapitalbasen, ska låneavtalet uppfylla kraven i detta kapitel.

Gemensamma villkor för eviga och tidsbundna förlagslån

2 § Det ska framgå av låneavtalet att förlagslånet har en efterställd betalningsrätt.

Med *efterställd betalningsrätt* menas att om ett försäkringsbolag går i konkurs eller i likvidation ska förlagslånekapitalet, med tillhörande uppskjutna och upplupna räntor, dels ha prioritet efter alla övriga borgenärens fordringar, dels inte betalas ut förrän alla andra vid tillfället utestående skulder har lösts.

Om det finns flera förlagslån ska innehavaren av ett tidsbundet förlagslån ha rätt till betalning framför innehavaren av ett evigt förlagslån. Ett förlagslån kan i förmånsrätts-hänseende vara jämställt med andra förlagslån (pari passu) med samma löptidskonstruktion.

3 § Förlagslåneavtalet får ändras endast om Finansinspektionen har lämnat tillstånd till det.

4 § Låneavtalet ska ange vilken modell som gäller för ränteberäkning. Räntan kan vara fast eller relaterad till en räntebas. Ett tidsbundet förlagslån kan även emitteras som ett diskonteringsinstrument.

Om låneavtalet innehåller step-up villkor, får ett sådant villkor inte innebära att räntan, eller räntepåslaget, ökar med mer än 1,5 procentenheter under lånets hela löptid.

5 § Det ska framgå av låneavtalet att försäkringsbolaget kan skjuta upp betalning av räntan om kapitalbasen understiger eller riskerar att understiga den erforderliga solvensmarginalen genom en sådan betalning.

Ränta får utgå på det uppskjutna räntebeloppet enligt låneavtalets bestämmelser och får utgå med högst tre procentenheter utöver den räntesats som gäller för lånet i övrigt.

Särskilda villkor för eviga förlagslån

6 § Det ska framgå av låneavtalet att ett evigt förlagslån ska löpa på obegränsad tid.

7 § Det ska framgå av låneavtalet för ett evigt förlagslån att borgenären har rätt till betalning endast om försäkringsbolaget har försatts i konkurs eller trätt i likvidation.

8 § För att ett evigt förlagslån ska uppfylla kravet på obegränsad löptid får step-down villkor inte innebära att räntan är omotiverat hög i början av lånets löptid för att sedan drastiskt sjunka.

9 § Ett evigt förlagslån får efter ansökan av försäkringsbolaget återbetalas efter att Finansinspektionen har medgett detta. En ansökan om tillstånd till inlösen ska göras senast sex månader före det datum då inlösen avses ske. I sin ansökan ska försäkringsbolaget redogöra för kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, såväl före som efter återbetalningen. Vidare ska bolaget ange vilka förändringar i fråga om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal som det räknar med under de närmaste tre åren.

En förutsättning för att Finansinspektionen ska godkänna en inlösen av ett evigt förlagslån är att försäkringsbolagets kapitalbas är tillfredsställande på lång sikt och inte därigenom kommer att understiga erforderlig solvensmarginal.

10 § Ett försäkringsbolags dotterföretag får förvärva ett evigt förlagslån utgivet av försäkringsbolaget endast efter att Finansinspektionen medgett detta.

Särskilda villkor för tidsbundna förlagslån

11 § Tidsbundna förlagslån ska ha en ursprunglig löptid på minst fem år. Försäkringsbolaget ska senast ett år före förfallodagen lämna en plan till Finansinspektionen för hur kapitalbasen ska kunna behållas på en nivå som överstiger den erforderliga solvensmarginalen eller ökas till den erforderliga solvensmarginalen då lånet förfaller till betalning. Finansinspektion ska godkänna planen.

Försäkringsbolaget behöver inte lämna in en plan om förlagslånets andel av kapitalbasen gradvis har minskat under de senaste fem åren före förfallodagen, och förlagslånet därmed inte längre ingår i kapitalbasen vid förfallodagen.

12 § I låneavtalet får det inte finnas villkor, som innebär att förlagslånet kan komma att förfalla till betalning före de avtalade förfallodagarna.

13 § Ett tidsbundet förlagslån får efter ansökan av försäkringsbolaget återbetalas före förfallodagen efter att Finansinspektionen har medgett detta. Bolaget ska i sin ansökan redogöra för kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, såväl före som efter återbetalningen. Vidare ska bolaget ange vilka förändringar i fråga om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal som det räknar med under de närmaste tre åren.

14 § Om ett försäkringsbolag har emitterat ett tidsbundet förlagslån med rätt för bolaget att lösa lånet före förfallodagen, ligger den tidigast möjliga återbetalningsdagen (call-dagen) till grund för beräkning av lånets löptid.

15 § Om ett tidsbundet förlagslån förlängs betraktas det som ett nytt lån. Återstående löptid måste efter förlängningen uppgå till minst fem år, för att lånet efter förlängningen ska få räknas in i kapitalbasen. Ett försäkringsbolag som vill ha möjlighet att räkna in förlagslån som förlängts i kapitalbasen, ska ansöka om detta hos Finansinspektionen.

16 § Återbetalning och amortering av tidsbundna förlagslån får endast ske om Finansinspektionen bedömer att försäkringsbolagets kapitalbas är tillfredsställande på lång sikt och att den erforderliga solvensmarginalen inte underskrids eller riskerar att underskridas genom en sådan betalning. Om så inte är fallet får återbetalning inte ske med mindre än att lånet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet.

Hur förlagslån kan användas för löpande förlusttäckning

17 § Det ska framgå av låneavtalet att upplupna räntor, uppskjutna räntor och kapitalbelopp kan tas i anspråk för täckande av förluster så att försäkringsbolaget ges möjlighet att fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation eller försättas i konkurs, eller, i fråga om ömsesidiga försäkringsbolag, genomföra en uttaxering på försäkringstagarna.

Förluster ska kunna täckas genom att upplupna räntor och uppskjutna räntor på förlagslån och därefter förlagslåns kapitalbelopp skrivs ner. Eviga förlagslån ska tas i anspråk före tidsbundna förlagslån.

18 § När belopp tas i anspråk enligt 17 § måste detta ske oåterkalleligt och definitivt. Förbehåll om rätt för långivarna till framtida betalning får endast avse det fall då ett återställande av det ianspråktagna beloppet kan ske ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning.

19 § Det ska framgå av låneavtalet att ett försäkringsbolag som är likvidationspliktigt enligt upprättad kontrollbalansräkning ska kunna ta i anspråk hela eller delar av ett förlagslån, inklusive upplupna räntor för att återställa det egna kapitalet.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2007:9 Information som gäller skadeförsäkring

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas på direkt skadeförsäkring med undantag för sådan sjuk- och olycksfallsförsäkring som meddelas som tillägg till livförsäkring.

Föreskrifterna gäller vid försäljning och annan marknadsföring i Sverige av försäkringar som avser risker belägna i Sverige.

Ytterligare krav på information finns i marknadsföringslagen (1994:450), försäkringsavtalslagen (2005:104), FAL, samt distans- och hemförsäljningslagen (2005:59).

2 § En försäkringsgivare ska lämna en försäkringstagare information i enlighet med bestämmelserna i dessa föreskrifter.

I de fall försäkringstagaren företräds av en försäkringsförmedlare får försäkringsgivaren i stället lämna informationen till försäkringsförmedlaren. I sådana fall är det försäkringsförmedlarens skyldighet att se till att informationen kommer försäkringstagaren tillhanda.

Information innan försäkringsavtalet tecknas

3 § Innan ett försäkringsavtal tecknas ska information lämnas om följande:

- a) Om inte svensk lag gäller för avtalet ska tillämplig lag anges. Om parterna har frihet att välja lag, ska försäkringsgivarens förslag på lag anges.
- b) I samband med att försäkringsgivaren informerar om att det är möjligt att få en tvist om försäkringsersättning prövad i enlighet med 2 kap. 7 § FAL, ska information även lämnas om att en eventuell rättsskydds-försäkring hos ett försäkringsbolag i samma koncern kan komma att gälla också vid en tvist med försäkringsgivaren.
- c) Försäkringsgivarens namn ska anges och fullständig adress till huvudkontoret eller, i tillämpliga fall, till försäkringsgivarens sekundäretablering som meddelat försäkringen. Avser försäkringen trafikförsäkring som en försäkringsgivare inom EES meddelar, ska namn och adress anges för dess representant för trafikförsäkring i Sverige.

Bestämmelserna i första stycket a och b gäller endast om försäkringstagaren är en fysisk person.

Bestämmelserna i första stycket c gäller inte i fråga om verksamhet som avser sådana stora risker som anges i 2 a kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Information i vissa handlingar

4 § Varje handling som lämnas till försäkringstagaren ska innehålla den information som anges i 3 § första stycket c.

För verksamhet som avser sådana stora risker som anges i 2 a kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713) gäller att endast avtalet eller andra handlingar som ger försäkringsskydd samt försäkringsansökan, i den mån den är bindande för sökanden, ska innehålla information som avses i 3 § första stycket c.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2007:21 Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag

1 § Den som ska tjänstgöra på ett försäkringsbolag som aktuarie enligt 8 kap. 18 § försäkringsrörelselagen (1982:713), ska uppfylla kraven på utbildning, språkkunskaper och erfarenhet som anges i 2–4 §§.

2 § En aktuarie ska uppfylla

1. de krav på utbildning som Svenska Aktuarieföreningen ställer på sina diplomerade medlemmar, eller
2. de krav på utbildning som International Association of Actuaries ställer på sina medlemsföreningar, i fråga om den som ska bli diplomerad föreningsmedlem eller motsvarande.

3 § En aktuarie ska ha tillräckliga kunskaper i svenska språket för att förstå regelverket om försäkring.

4 § Aktuarien ska ha minst tre års erfarenhet av de arbetsuppgifter som ingår i tjänsten. Erfarenheten ska kunna styrkas.

5 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2007:24 Försäkringstekniska grunder

(senast ändrad genom FFFS 2007:31)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid beräkning av kapitalvärde enligt 3 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m.

2 § Föreskrifterna innehåller bestämmelser om vilka antaganden som ska användas vid beräkningen av kapitalvärdet när det gäller

1. ränta,
2. avkastningsskatt,
3. dödlighet,
4. sjuklighet, samt
5. säkerhet och driftskostnader.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter betyder *tjänstepensionsförsäkring* detsamma som i 58 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Försäkringstekniska grunder

4 § Kapitalvärdet ska beräknas med ledning av de försäkringstekniska grunder som anges i bilagan.

Trots första stycket får kapitalvärdet beräknas med ledning av sådana antaganden som används vid beräkning av premie för likartad förmån inom en tjänstepensionsförsäkring, om en sådan beräkning inte leder till ett värde som är lägre än det lägsta värde som följer av antagandena i bilagan.

Bilaga Försäkringstekniska grunder

Antagande om ränta

Antagande om ränta uttrycks som en räntefot i procent före eventuellt avdrag för avkastningsskatt.

Finansinspektionen beräknar och fastställer räntefoten varje år. Uppgift om denna räntefot publiceras på Finansinspektionens webbplats, www.fi.se, efter utgången av september månad varje år.

Beräkning av räntefot som ska tillämpas för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning, grundas på nominella statsobligationer.

Beräkning av räntefot som ska tillämpas för åtaganden som innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning, grundas på realränteobligationer och nominella marknadsräntor för statskuldväxlar som reducerats med beaktande av utvecklingen av konsumentprisindex.

Räntefoten beräknas på följande sätt

Underlag för att beräkna räntefoten består av nollkupongsräntor, som beräknats vid varje månadsskifte. Med *nollkupongsränta* avses lång marknadsränta för statsobligationer med tillägg för värdet av framtida kupongräntor.

Räntefoten r utgör ett medeltal av nollkupongsräntorna under de senaste tolv månaderna. Följande formel används vid beräkningen:

$$r = \frac{\frac{1}{2}r_0 + r_1 + \dots + r_{11} + \frac{1}{2}r_{12}}{12}$$

där värdet r_{12} avser den nollkupongsränta som gäller den 30 september och värdet r_j är motsvarande ränta vid månadsskiftet $12 - j$ månader tidigare, där $j = 0, 1, 2, \dots, 11$.

Räntefoten avrundas till närmaste tiondels procent.

Trots det som anges ovan får en arbetsgivare tillämpa det antagande om ränta som används vid beräkning av premie för likartad förmån inom tjänstepensionsförsäkring, om en sådan beräkning inte leder till ett lägre värde än det som följer av antagandet ovan.

Antagande om avdrag för avkastningsskatt

År arbetsgivaren skyldig att betala avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, ska räntefoten reduceras med ett avdrag för avkastningsskatt.

Finansinspektionen beräknar och fastställer avdraget varje år och meddelar det på www.fi.se, efter utgången av september månad varje år.

Avdraget beräknas på följande sätt

Beräknad räntefot för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning, multipliceras med aktuell skattesats för tjänstepensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229), och avrundas därefter till närmaste tiondels procent. Sådan beräknad belastning dras därefter av från räntefoten för såväl åtaganden som innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning som för åtaganden som inte gör det.

Tillämpar arbetsgivaren det antagande om ränta som används vid beräkning av premie för likartad förmån inom tjänstepensionsförsäkring, ska avdrag för avkastningsskatt ske på ett likartat sätt som vid en sådan premieberäkning.

Antagande om dödlighet för ålderspension

Dödlighetsintensiteten μ_x per år vid åldern x år antas vara given av följande formler.¹

$$\mu_x = \begin{cases} a + b \cdot e^{cx} & \text{för } x \leq w \\ \mu_w + k \cdot (x - w) & \text{för } x > w \end{cases}$$

där $w = 97$ och $k = 0,003$.

Parametrarna a , b och c beror av kön och födelseår enligt följande tabeller:

Kvinna

Födelseår	–1919	192y	193y	194y	195y	196y	197y	1980–
$10^3 a$	3,1	2,7	2,1	1,4	1,1	1,1	1,1	1,0
$10^6 b$	2,058	1,374	0,977	1,129	0,879	0,411	0,129	0,092
c	0,124	0,128	0,130	0,127	0,129	0,137	0,150	0,154

Man

Födelseår	–1919	192y	193y	194y	195y	196y	197y	1980–
$10^3 a$	3,4	3,4	2,5	1,7	1,5	1,3	1,1	1,0
$10^6 b$	24,12	11,65	5,385	3,094	1,159	0,457	0,147	0,051
c	0,100	0,108	0,115	0,120	0,130	0,140	0,152	0,163

där $y = 0, 1, \dots, 9$.

¹ Så kallad Makehammodell med korrektion i höga åldrar. Överlevelsefunktionen l_x i denna modell ges av följande formel:

$$-\log(l_x) = \begin{cases} ax + (b/c) \cdot (e^{cx} - 1) & \text{för } x \leq w \\ -\log(l_w) + \mu_w \cdot (x - w) + (k/2) \cdot (x - w)^2 & \text{för } x > w \end{cases}$$

Antagande för efterlevandepension

Kapitalvärde för efterlevandepension beräknas i de fall det kan finnas efterlevande med rätt till efterlevandepension vid dödsfall, samt från och med den tidpunkt då arbetstagaren har avlidit och det finns efterlevande med rätt till efterlevandepension.

När det gäller efterlevandepension tillämpas samma antaganden om dödlighet som vid ålderspension.

Är familjeförhållandena kända i det enskilda fallet, ska de beaktas vid beräkningen. Om familjeförhållandena inte är kända men det kan finnas en framtida rätt till efterlevandepension, antas åldersskillnaden mellan man och kvinna vara fyra år, där mannen antas vara äldst.

Sannolikheten $g(x)$ att ha vuxen efterlevande förmånstagare antas vara

$$g(x) = 0,94 \cdot e^{-0,0000009 \cdot (x-54)^4}$$

Förmånstagares civilstånd antas vara oförändrat efter den försäkrades dödsfall.

Det antas att efterlevande barn kommer att uppnå slutåldern, om denna är bestämd.

Antagande om sjuklighet för sjukpension

För en arbetsoförmögen arbetstagare som är x år vid början av ersättningstiden för sjukpension, antas sannolikheten för att kvarstå som ersättningsberättigad t år senare vara

$$[0,53 + 0,1 \cdot f(x)] \cdot 10^{-0,015t} + [0,11 - 0,056 \cdot f(x)] \cdot 10^{-0,4t} + [0,36 - 0,044 \cdot f(x)] \cdot 10^{-2,3t}$$

där

$$f(x) = 42,3 \cdot 10^{0,001x} + 0,000525 \cdot 10^{0,06x} - 48,8$$

Med durationen t år ovan, avses den tid då arbetstagaren kvarstår som sjuk efter en karenstid på 90 dagar.

Den faktiska graden av arbetsoförmåga i det enskilda fallet ska beaktas.

Om utgående sjukpension ska reduceras med samtidigt utgående motsvarande förmåner från den allmänna försäkringen, ska det antas att dessa börjar betalas ut 15 månader efter det att rätten till sjukpension har inträtt.

Kapitalvärde för sjukpension som inte är under utbetalning sätts till 0 (noll).

Säkerhets- och driftskostnadsbelastning

Vid beräkning av kapitalvärde belastas för säkerhet och driftskostnader dels genom att den ränteintensitet som svarar mot antagandet om räntefot efter avdrag för avkastningsskatt sänks, dels genom att beräknat kapitalvärde ökas, enligt följande tabell:

	<i>Ålders- och efterlevandepension</i>	<i>Sjukpension</i>
Sänkning av ränteintensitet	0,002	0,003
Ökning av kapitalvärde	5 %	10 %

(FFFS 2007:31)

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2008:7 Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1469
Tillämpningsområde	1469
Definitioner	1470
2 kap. Värdering till verkligt värde	1470
3 kap. Värdet av fastigheter, tomträtter och byggnader i skuldtäckningen	1470
4 kap. Panträtt i fastighet eller tomträtt	1471
5 kap. Utländska stater, utländska centralbanker och internationella organisationer	1471
6 kap. Hantering av valutakursrisk	1471
Matchning och annan säkring av valutakursrisk	1472
Bestämning av valuta för åtagandet	1472
Skuldtäckning i annan valuta än den som gäller för åtagandet	1473
7 kap. Värdepapper och skuldförbindelser utgivna av specialföretag ..	1473
8 kap. Skuldtäckningsregister	1473
Tillämpningsområde	1473
Allmänna krav på skuldtäckningsregister	1474
Register för livförsäkringsbolag	1475
Tjänstepensionsverksamhet	1475
Allmänna regler om fördelning av tillgångarnas värde på tillgångsslag	1475
Fördelning på enskilda placeringsrisker	1476
Fördelning på geografiska områden	1476
Fördelning i enskilda valutor	1476
Uppgifter om försäkringstekniska avsättningar	1477
9 kap. Undantag	1477

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner*Tillämpningsområde*

1 § Svenska försäkringsbolag och understödsföreningar som meddelar tjänstepensionsförsäkring ska tillämpa dessa föreskrifter.

Dock gäller kapitel 7–8 endast för försäkringsbolag och kapitel 4–6 endast för försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse.

För understödsföreningar som meddelar tjänstepensionsförsäkring gäller dessutom de allmänna råden till 8 kap. 3 §.

2 § Föreskrifterna innehåller bestämmelser om

- värdering av olika tillgångar och hur dessa tillgångar får användas för skuldtäckning (2–7 kap.),
- de krav som ställs på det register och det särskilda register som ett försäkringsbolag enligt 7 kap. 11 § försäkringsrörelselagen (1982:713) ska föra över sådana tillgångar som används för skuldtäckning (8 kap.), och
- undantag från föreskrifterna (9 kap.).

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter menas med

- *direktförsäkringsbolag*: försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse,
- *erforderliga upplysningar*: sådana upplysningar som krävs för att ge en rättvis bild av skuldäckningen och göra det möjligt att bedöma om placeringsreglerna är uppfyllda,
- *försäkringsbolag*: bolag som bildats enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) och som meddelar direktförsäkring och/eller återförsäkring,
- *garanterade försäkringsåtaganden*: andra försäkringsåtaganden än garanterad återbäring, villkorad återbäring och försäkringsåtaganden som försäkringstagaren står risken för,
- *garanterad återbäring*: återbäring som garanteras i nominella eller reala belopp genom försäkringsavtal eller genom en ensidig utfästelse från bolaget,
- *registret*: det register som ett försäkringsbolag är skyldigt att föra enligt 7 kap. 11 § första stycket första meningen försäkringsrörelselagen,
- *specialföretag*: ett företag i enlighet med 1 kap. 9 h § försäkringsrörelselagen,
- *särskilda registret*: det register som ett livförsäkringsbolag är skyldigt att föra enligt 7 kap. 11 § första stycket andra meningen försäkringsrörelselagen för de tillgångar som används för skuldäckning i verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring,
- *tjänstepensionskassa*: understödsförening som meddelar tjänstepensionsförsäkring,
- *tjänstepensionsverksamhet*: verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring,
- *villkorad återbäring*: sådan avtalad eller ensidigt utfäst återbäring som är villkorad av värdeförändringar och avkastning på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för, och
- *återförsäkringsbolag*: ett försäkringsbolag som har fått koncession bara för rörelse som avser återförsäkring och som inte får driva annan rörelse än återförsäkringsrörelse och därmed sammanhängande verksamhet.

2 kap. Värdering till verkligt värde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för försäkringsbolag och tjänstepensionskassor.

2 § Verkligt värde enligt 7 kap. 10 f § försäkringsrörelselagen (1982:713) ska fastställas utifrån tillgångens marknadsvärde.

Allmänna råd

Allmänna bestämmelser om verkligt värde finns i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Vägledning för beräkning av verkligt värde för finansiella instrument finns även i International Accounting Standard, IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, punkterna 48–49 samt i punkt VT 69–VT 82 i bilaga A – Vägledning vid tillämpning av IAS 39.

Derivat som påverkar värdet av skuldäckningstillgångar får beaktas vid värderingen av skuldäckningstillgångarna.¹

3 kap. Värdet av fastigheter, tomträtter och byggnader i skuldäckningen

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för försäkringsbolag och tjänstepensionskassor.

2 § Fastigheter, tomträtter och byggnader får för skuldäckning redovisas till högst den andel av verkligt värde som anges nedan.

- a) Jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet och motsvarande tomträtt får redovisas till högst 70 procent av verkligt värde.

¹ Jfr 7 kap. 17 b § försäkringsrörelselagen.

- b) Fastighet som, helt eller delvis, är inrättad för industriell verksamhet och motsvarande tomträtt får redovisas till högst 60 procent av verkligt värde.
- c) Andra fastigheter och tomträtter får redovisas till det värde som Finansinspektionen fastställt i det enskilda fallet.

3 § Försäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska när de beräknar värdet på fastigheter dra av ett belopp som motsvarar summan av inteckningar som faktiskt utnyttjas som säkerhet, och lägga till 15 procent av denna summa.

4 kap. Panträtt i fastighet eller tomträtt

1 § Direktförsäkringsbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel. De gäller dock inte för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelserna gäller inte heller för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

2 § För att en skuldförbindelse enligt 7 kap. 10 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713) ska få användas för skuldåtgång krävs att panträtt till säkerhet för skuldförbindelsen ligger inom de värden som anges i 3 kap. 2 § dessa föreskrifter.

3 § För en panträtt i fastighet eller tomträtt får taxeringsvärdet för fastigheter eller tomträtter användas, om det är uppenbart att fastigheten vid en särskild värdering skulle få ett värde som är högre än taxeringsvärdet. För en industrifastighet krävs dock alltid att en särskild värdering utförs.

5 kap. Utländska stater, utländska centralbanker och internationella organisationer

1 § Direktförsäkringsbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel. De gäller dock inte för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelserna gäller inte heller för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

2 § De utländska stater som kan godtas vid tillämpningen av 7 kap. 10 § första stycket 2, 3, 7 och 9–12 försäkringsrörelselagen (1982:713) är

- medlemsstater inom EES, eller
- någon av följande stater: Australien, Japan, Kanada, Mexiko, Nya Zeeland, Saudiarabien, Schweiz, Sydkorea, Turkiet eller USA.

3 § Med *utländsk centralbank* enligt 7 kap. 10 § första stycket 2 försäkringsrörelselagen (1982:713) avses en centralbank i någon av de stater som anges i 2 §.

4 § Med *internationell organisation* enligt 7 kap. 10 § första stycket 4 försäkringsrörelselagen (1982:713) avses en internationell organisation i vilken minst en av de stater som anges i 2 § är medlem.

Allmänna råd

Exempel på internationella organisationer, som svarar för obligationer eller andra skuldförbindelser som kan användas för skuldåtgång, är Världsbanken, Internationella Valutafonden (IMF), Europeiska Investeringsbanken och Europeiska gemenskapen.

Försäkringsbolaget bör samråda med Finansinspektionen innan det använder skuldförbindelser som utfärdats av andra internationella organisationer än dessa för skuldåtgång.

6 kap. Hantering av valutakursrisk

1 § Direktförsäkringsbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel. De gäller dock inte för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelserna gäller inte heller för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

Matchning och annan säkring av valutakursrisk

2 § Vid skuldäckning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, ska åtaganden som är betalbara i en viss valuta motsvaras av tillgångar i samma valuta. Skuldäckningen kan även göras med tillgångar som kan realiseras i samma valuta utan risk för valutakursförlust. De krav som ställs i 3–9 §§ ska vara uppfyllda vid varje tidpunkt. Ett direktförsäkringsbolag får dock utnyttja en rimlig anpassningstid för att undvika onödiga valutakursförluster.

Aktier och andelar som tas upp till handel på en reglerad marknad, handelsplattform eller en annan marknadsplats utanför EES, ska anses vara uttryckta i valutan i det land där marknadsplatsen är belägen. Andra aktier och andelar ska anses vara uttryckta i valutan i det land där emittenten har sitt huvudkontor.

En tillgång kan anses realiserbar utan risk för valutakursförlust om försäkringsbolaget använder sig av valutasäkring.

Allmänna råd

Avtal som innebär valutasäkring bör regelbundet handlas på en reglerad marknad eller vara upprättat med en motpart som har hög kreditvärdighet.

Det bör framgå av skuldäckningsregistret om tillgångarna valutasäkrats.

För aktier och andelar bör bolaget göra en helhetsbedömning av hur skuldäckningen påverkas av förändringar i valutakurser.

3 § För varje valuta gäller att högst 20 procent av bolagets försäkringstekniska avsättningar för egen räkning som avser denna valuta, får skuldäckas med tillgångar i andra valutor.

Bestämning av valuta för åtagandet

4 § När åtagandet enligt försäkringsavtalet är uttryckt i en viss valuta, ska direktförsäkringsbolagets förpliktelser anses betalbara i samma valuta. Om åtagandet enligt ett skadeförsäkringsavtal inte är uttryckt i någon viss valuta, ska bolagets förpliktelser anses betalbara i valutan i det land där risken är belägen.

Bolaget får dock välja den valuta i vilken premien är angiven, om det finns godtagbara skäl för ett sådant val. Så kan vara fallet om det vid avtalets ingående framstår som sannolikt att försäkringsersättning kommer att utbetalas i premiens valuta och inte i valutan i det land där risken är belägen.

5 § Den valuta i vilken försäkringsersättningar ska betalas får förutsättas vara antingen den valuta som används med stöd av skadestatistik eller, i avsaknad av sådan statistik, valutan i det land där direktförsäkringsbolaget är etablerat, vad gäller:

- avtal som avser risker som kan hänföras till försäkringsklasserna 4–7, 11 och 12 samt, vad gäller produktansvarighet, försäkringsklass 13,
- avtal som avser risker som kan hänföras till övriga försäkringsklasser då ersättningen allt efter riskens art ska betalas i en annan valuta än den som skulle väljas vid tillämpning av ovan nämnda regler.

6 § När ett försäkringsfall som avser skadeförsäkring har anmälts till försäkringsbolaget och ersättningen är betalbar i en viss angiven valuta, annan än den som skulle gälla vid tillämpningen av 4 eller 5 §, ska bolagets förpliktelser ändå anses vara betalbara i den förstnämnda valutan.

Detta gäller särskilt om valutan i vilken ersättningen ska betalas har fastställts genom ett domstolsavgörande eller genom en överenskommelse mellan direktförsäkringsbolaget och försäkringstagaren.

7 § När ett försäkringsfall avseende skadeförsäkring värderas i en valuta som på förhand är känd av försäkringsbolaget, men som är en annan än den valuta som skulle gälla vid tillämpning av 4, 5 eller 6 §, får bolaget anse sina förpliktelser vara betalbara i den förstnämnda valutan.

Skuldtäckning i annan valuta än den som gäller för åtagandet

8 § De försäkringstekniska avsättningarna behöver inte täckas med valutamatchande tillgångar om bestämmelserna i 4–7 §§ skulle medföra att försäkringsbolaget tvingas ha sina tillgångar i en valuta som inte motsvarar mer än sju procent av tillgångarna i andra valutor, svenska kronor inräknat.

9 § Försäkringstekniska avsättningar som avser åtaganden i annan valuta än någon av EES-ländernas valutor får skuldtäckas enligt 2–7 §§ med tillgångar som inte är betalbara i denna valuta, om valutan är olämplig för skuldtäckning på grund av att den är

- a) reglerad,
- b) underkastad väsentliga överföringsbegränsningar, eller
- c) olämplig av andra skäl liknande dem i a eller b.

7 kap. Värdepapper och skuldförbindelser utgivna av specialföretag

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för försäkringsbolag. De gäller dock inte skuldtäckning av åtaganden som avser tjänstepensionsförsäkring, villkorad återbäring och försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

2 § Obligationer eller andra skuldförbindelser, och aktier eller andra värdepapper som är utgivna av ett specialföretag som är auktoriserat i ett annat land inom EES får användas för skuldtäckning under de förutsättningar som anges i 3–7 §§.

3 § Obligationer eller andra skuldförbindelser utgivna av specialföretag får användas för skuldtäckning endast om dessa värderats till minst A eller motsvarande av ett externt kreditvärderingsinstitut.

Värderingen ska ha utförts av ett institut som är godkänt av tillsynsmyndigheten i specialföretagets hemland.

4 § Ett försäkringsbolag får för obligationer eller andra skuldförbindelser som är utgivna av specialföretag, redovisa skuldtäckning till högst 50 procent av verkligt värde.

5 § Obligationer eller andra skuldförbindelser utgivna av specialföretag får motsvara högst tio procent av det belopp som ska skuldtäckas.

6 § Värdet av obligationer eller andra skuldförbindelser utgivna av samma specialföretag får motsvara högst fem procent av det belopp som ska skuldtäckas, om placeringen utgörs av obligationer eller andra skuldförbindelser. Begränsningen ska också tillämpas på motsvarande sätt för grupper av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning.

7 § Aktier eller andra värdepapper än de som anges i 2–6 §§ och som är utgivna av specialföretag, får användas för skuldtäckning om Finansinspektionen medger detta i det enskilda fallet.

8 kap. Skuldtäckningsregister*Tillämpningsområde*

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för direktförsäkringsbolag vid skuldtäckning av

- garanterad återbäring och garanterade försäkringsåtaganden avseende livförsäkringsverksamhet utom tjänstepensionsverksamhet enligt 3–10 och 12–16 §§,
- garanterad återbäring och garanterade försäkringsåtaganden avseende tjänstepensionsverksamhet enligt 3–11 §§ första stycket och 13–16 §§,
- villkorad återbäring och försäkringsåtaganden där försäkringstagaren står risken utom tjänstepensionsverksamhet enligt 3–10 och 16 §§,
- villkorad återbäring och försäkringsåtaganden där försäkringstagaren står risken avseende tjänstepensionsverksamhet enligt 3–10 §§, 11 § andra stycket och 16 §,
- övrig försäkring enligt 3–9 och 12–16 §§.

2 § Återförsäkringsbolag ska tillämpa 3–9 och 16 §§.

Allmänna krav på skuldäckningsregister

3 § Bestämmelserna avser såväl det register som ett försäkringsbolag är skyldigt att föra över sådana tillgångar som används för skuldäckning, som det särskilda register ett livförsäkringsbolag som meddelar tjänstepensionsförsäkring ska föra över sådana tillgångar som används för skuldäckning avseende tjänstepensionsverksamhet.

Allmänna råd

Försäkringsbolag och tjänstepensionskassor bör upprätta en skriftlig skuldäckningspolicy.

- Den bör bland annat innehålla uppgifter om
 - internt önskvärd skuldäckningsgrad, samt
 - hur ofta interna skuldäckningsrapporter ska tas fram och vilka omständigheter (till exempel nya affärer, stora skador och kursfall) som kan föranleda tätare rapportering för att kontrollera att skuldäckningen är tillräcklig.

Styrelsen eller verkställande direktören bör utse en skuldäckningsansvarig person och se till att det finns en skriftlig instruktion för den skuldäckningsansvarige. Instruktionen bör beskriva den skuldäckningsansvariges arbetsuppgifter samt ansvar och befogenheter.

Tjänstepensionskassorna bör i en förteckning över tillgångar som används för skuldäckning gruppera tillgångarna så att en uppföljning kan göras mot placeringsbestämmelserna i 24 b § femte stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar.

4 § Registret ska föras på papper eller elektroniskt medium. Hanteringen av registret ska uppfylla höga krav på säkerhet mot skada till följd av brand eller andra orsaker. Registret får bestå av separata delregister.

Allmänna råd

Skuldäckningspolicyn bör definiera vilket tillgångsregister och vilka delregister eller underregister som skuldäckningsregistret består av.

Den skuldäckningsansvarige personen eller en annan person bör ansvara för skuldäckningsregistret. Ansvaret bör framgå i en instruktion. Försäkringsbolaget bör som ett led i sin interna styrning och kontroll säkerställa att skuldäckningsregistret förs löpande och på rätt sätt.

Det bör framgå av registret var tillgångarna för bolagets skuldäckning förvaras och var bolagets redovisning finns.

Försäkringsbolag bör säkerställa att det har tillgång till skuldäckningsregistret. Om bolaget lägger ut registerföring till tredje man (outsourcing), bör det tydligt framgå av uppdragsavtalet att uppdragsgivaren har äganderätt till registret.

Upplysningar om registret bör inom rimlig tid kunna lämnas dels till en revisor utsedd av bolagsstämman eller på annat sätt, dels till en revisor som Finansinspektionen har förordnat.

Det är viktigt att registret är ändamålsenligt och tydligt utformat så att det är enkelt att granska uppgifterna.

5 § Registret ska hållas tillgängligt för Finansinspektionen. Så snart som registret inte längre kan föras på avsett sätt, eller om registret inte upptar tillgångar som minst motsvarar det belopp som ska skuldäckas, ska detta omedelbart anmälas till Finansinspektionen.

6 § Registerförda tillgångar ska förvaras eller, när förvar inte är möjligt eller lämpligt, redovisas på sådant sätt att en inventering kan göras utan dröjsmål.

7 § Registret ska innehålla sådana uppgifter om de enskilda tillgångarna att dessa entydigt kan identifieras.

Förutom aktuellt värde i svenska kronor enligt 2 kap. eller 3 kap. ska register eller underregister minst innehålla följande:

- för obligationer och andra skuldförbindelser samt för aktier och andelar uppgifter om emittent eller utfärdare och eventuella identifikationsbegrepp,
- för medel på konto i bank uppgifter om kontoförande bank och kontonummer,
- för fastigheter, tomträtter och byggnader uppgifter om beteckning, typ av fastighet, värde enligt senaste värdering, summan av utnyttjade inteckningar samt ägarförhållanden,

- för andelar i investeringsfonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder och placeringar hos utländska fondförvaltare, fondens namn samt förvaltarens namn och säte,
- för återförsäkringsgivares fordran uppgift om det avgivande försäkringsföretaget (cedenten) samt hur fordran placerats,
- för andra tillgångar uppgifter om emittent, utfärdare eller annan motpart samt eventuella identifikationsuppgifter.

Allmänna råd

Uppgifter om en emittent eller en utfärdare bör anges på ett klart och tydligt sätt och vara lättillgängligt för den som ska använda registret.

8 § En säkerhet som ställts för skuldförbindelser som används för skuldäckning ska vara angiven i registret så att den entydigt kan identifieras.

9 § Upplysningar om derivatavtal som påverkar värdet av skuldäckningstillgångarna ska antecknas i registret.

Register för livförsäkringsbolag

10 § Registret och det särskilda registret ska föras separat och ska visa skuldäckningen för följande slag av avsättningar:

- a) garanterad återbäring och garanterade försäkringsåtaganden,
- b) villkorad återbäring och försäkringsåtaganden som försäkringstagaren står risken för.

Tjänstepensionsverksamhet

11 § Det särskilda registret avseende garanterad återbäring och garanterade försäkringsåtaganden ska innehålla erforderliga upplysningar om tillgångarnas värde fördelat så att avstämning kan göras mot 7 kap. 12 § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:713).

Det särskilda registret avseende avsättningar för villkorad återbäring och försäkringsåtaganden som försäkringstagaren står risken för, ska innehålla erforderliga upplysningar om tillgångarnas värde fördelat så att avstämning kan göras mot 7 kap. 12 § andra stycket 3 och 4 försäkringsrörelselagen.

Allmänna regler om fördelning av tillgångarnas värde på tillgångsslag

12 § Erforderliga upplysningar ska finnas tillgängliga om tillgångarnas värde fördelat på följande:²

- a) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 1–6 försäkringsrörelselagen (1982:713),
- b) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 7–10 försäkringsrörelselagen, med specifikation av placeringar enligt 10 § första stycket 10,
- c) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 11 försäkringsrörelselagen inklusive förlagsbevis och förlagsandelsbevis som har getts ut av samma emittenter,
- d) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 12–14 försäkringsrörelselagen inklusive förlagsbevis och förlagsandelsbevis som har getts ut av samma emittenter,
- e) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 15 försäkringsrörelselagen,
- f) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 16 försäkringsrörelselagen,
- g) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 18 och 19 försäkringsrörelselagen, samt
- h) övriga slag av tillgångar för vilka bolaget fått Finansinspektionens medgivande att använda för skuldäckning.

Förlagsbevis och förlagsandelsbevis ska endast medräknas under c och d.

² Hur stor placering som får göras i varje tillgångsslag anges i 7 kap. 10 b § försäkringsrörelselagen.

Värdet av tillgångar som ägs via dotterbolag vilka har till uppgift att äga tillgångar som avses i 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen, eller andelar i värdepappersfonder och utländska fondföretag ska fördelas på underliggande tillgångsslag i enlighet med 7 kap. 10 a § andra stycket respektive 10 b § tredje stycket samma lag.

Allmänna råd

Om bolaget, genom ett eller flera holdingbolag, äger aktier och andelar i företag som har till uppgift att direkt eller indirekt äga tillgångar som avses i 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen (1982:713), fördelas värdet av sådana aktier och andelar på samma sätt på underliggande tillgångsslag enligt 12 § och på enskilda underliggande placeringsrisker enligt 13 §.

Fördelning på enskilda placeringsrisker

13 § Registret ska innehålla erforderliga upplysningar om värdet av varje enskild placering. Placeringarna ska vara grupperade så att avstämning kan göras mot 7 kap. 10 c § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Värdet av aktier och andelar i dotterföretag, vilka har till uppgift att direkt eller indirekt äga tillgångar, ska inräknas och vara fördelat enligt ovan, med hänsyn till enskilda underliggande placeringsrisker.

Grupper av enskilda emittenter, eller låntagare med inbördes anknytning, ska behandlas som en enskild emittent eller låntagare i enlighet med 7 kap. 10 c § andra stycket försäkringsrörelselagen.

Allmänna råd

För innehavet av tillgångar som avses i 7 kap. 10 § första stycket 1–5 försäkringsrörelselagen (1982:713) behöver gruppering enligt b och c inte göras. Upplysningar bör dock finnas tillgängliga om fördelning på enskilda placeringsrisker, om det behövs för att ge en god beskrivning av riskförhållandena. Så är normalt fallet om någon annan än svenska staten är emittent, låntagare eller svarar för fordran.

Om bankmedel utgör en väsentlig del av tillgångarna bör informationen kompletteras med bankmedlens fördelning på enskilda institut i grupp c.

Fördelning på geografiska områden

14 § Erforderliga upplysningar ska finnas tillgängliga om hur de tillgångar som används för skuldåckning är lokaliserade, varvid en uppdelning av tillgångarna ska göras specificerat för varje enskilt land.

Allmänna råd

Äganderätt som endast finns som en notering i ett register (för exempelvis en obligation eller aktier) får anses finnas där registret förs.

Om en tillgångs faktiska lokalisering eller belägenhet inte kan bestämmas eller inte är ett relevant begrepp bör den ort där betalning eller inlösen av motsvarande fordran kan ske, eller förväntas kunna ske, vara vägledande för bestämmande av lokaliseringen.

Fördelning i enskilda valutor

15 § Erforderliga upplysningar ska finnas tillgängliga om hur de tillgångar som används för skuldåckning fördelar sig på enskilda valutor. Fördelningen ska ske så att det framgår att kraven i 6 kap. avseende hantering av valutakursrisk är uppfyllda.

Värdet av fastighet, tomträtt eller byggnad ska anges i det lands valuta där tillgången är belägen. Redovisning av valutafördelning ska göras i det fall tillgångarna är uttryckta i mer än en valuta. Av upplysningarna ska också framgå om en tillgång har gjorts betalbar i viss valuta med hjälp av avtal om valutåsäkring.

Uppgifter om försäkringstekniska avsättningar

16 § Erforderliga upplysningar ska finnas om de uppskattade försäkringstekniska avsättningarna för egen räkning med tillägg av värdet av en reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget enligt 7 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713). För livförsäkringsbolag ska uppgifterna fördelas enligt 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen. En fördelning ska också göras med hänsyn till

- i vilket land risken är belägen när det gäller skadeförsäkring,
- var verksamheten utövas när det gäller livförsäkring, och
- den valuta i vilken försäkringsåtagandet har gjorts.

Allmänna råd

Den aktuarie som är anmäld hos Finansinspektionen bör ansvara för uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

9 kap. Undantag

1 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:8 Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska försäkringsbolag som avser att söka koncession för skade- eller livförsäkringsrörelse.

2 § Ett försäkringsbolag som söker koncession ska lämna en verksamhetsplan och de uppgifter som anges i 3 och 4 §§ till Finansinspektionen.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för skadeförsäkringsrörelse

3 § Den som söker koncession för skadeförsäkringsrörelse ska till sin ansökan bifoga en verksamhetsplan som innehåller uppgifter om

- a) de slag av risker som försäkringsbolaget avser att försäkra,
- b) de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentbolag,
- c) grundprinciperna för återförsäkring,
- d) sammansättningen av garantibeloppet, och
- e) uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- a) uppskattade kostnader för administrationen i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner,
- b) uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar,
- c) en prognos för balansräkning, och
- d) uppskattade finansiella medel avsedda att täcka försäkringsförpliktelser samt en uppskattning av kapitalbas och solvensmarginal.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för livförsäkringsrörelse

4 § Den som söker koncession för livförsäkringsrörelse ska till sin ansökan bifoga en verksamhetsplan som innehåller uppgifter om

- a) de slag av åtaganden som försäkringsbolaget avser att försäkra,
- b) de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentbolag,
- c) grundprinciperna för återförsäkring,
- d) sammansättningen av garantibeloppet, och
- e) uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- a) uppskattade kostnader för administrationen, med undantag av kostnaderna för dess uppbyggnad, i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner,
- b) en plan med detaljerade uppskattningar av intäkter och kostnader med avseende på direkt försäkring, mottagen och avgiven återförsäkring,
- c) en prognos för balansräkning, och
- d) uppskattade finansiella medel avsedda att täcka försäkringsförpliktelser samt uppskattning av kapitalbas och solvensmarginal.

Ändringar i koncessionen

5 § Bestämmelserna i 3 och 4 §§ om verksamhetsplan gäller i tillämpliga delar om ett försäkringsbolag ansöker om ändring av en beviljad koncession.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:9 Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av utländska försäkringsgivare med hemland utanför EES (tredje land) som avser att söka koncession för skade- eller livförsäkringsrörelse.

2 § En försäkringsgivare från tredje land som söker koncession ska lämna Finansinspektionen en verksamhetsplan och sådana uppgifter som anges i 3–7 §§.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för skadeförsäkringsrörelse

3 § En försäkringsgivare från tredje land som söker koncession för skadeförsäkringsrörelse i Sverige ska till Finansinspektionen lämna

- a) sin bolagsordning samt en förteckning över styrelsemedlemmar och personer som ingår i den verkställande ledningen,
- b) ett intyg, utfärdat av behörig myndighet i det land där huvudkontoret ligger, som styrker vilka försäkringsklasser som får omfattas av försäkringsgivarens verksamhet, även de risker försäkringsgivaren faktiskt försäkrar ska anges samt de finansiella medel som avses i 4 § d, och
- c) en verksamhetsplan enligt 4 §.

4 § Den verksamhetsplan som avses i 3 § ska innehålla uppgifter om

- a) de slag av risker som försäkringsgivaren avser att försäkra i Sverige,
- b) de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentföretag,
- c) grundprinciperna för återförsäkring,
- d) försäkringsgivarens kapitalbas, solvensmarginal samt garantibeloppets sammansättning eller motsvarande uppgifter,
- e) uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- a) uppskattade kostnader för administration,
- b) uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar hänförliga till den nya verksamheten, och
- c) en prognos för balansräkning som avser etableringen i Sverige.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för livförsäkringsrörelse

5 § En försäkringsgivare från tredje land som söker koncession för livförsäkringsrörelse i Sverige ska till Finansinspektionen lämna

- a) sin stiftelseurkund och sin bolagsordning samt en förteckning över styrelsemedlemmar och personer som ingår i den verkställande ledningen,
- b) ett intyg, utfärdat av behörig myndighet i det land där huvudkontoret ligger, som styrker vilka försäkringsklasser som får omfattas av försäkringsgivarens verksamhet, även de försäkringsklasser försäkringsgivaren faktiskt meddelar försäkring för ska anges och de finansiella medel som avses i 6 § d, samt
- c) en verksamhetsplan enligt 6 §.

- 6 §** Den verksamhetsplan som avses i 5 § ska innehålla uppgifter om
- a) de slag av åtaganden som försäkringsgivaren avser att försäkra i Sverige,
 - b) de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentföretag,
 - c) grundprinciperna för återförsäkring,
 - d) försäkringsgivarens kapitalbas, solvensmarginal samt garantibeloppets sammansättning eller motsvarande uppgifter,
 - e) uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- a) en prognos för balansräkning som avser etableringen i Sverige, och
- b) en plan med detaljerade uppskattningar av intäkter och kostnader som avser direkt försäkring, samt mottagen och avgiven återförsäkring.

Gemensamma bestämmelser vid koncessionsansökan för skade- eller livförsäkringsrörelse

7 § Till verksamhetsplan enligt 4 och 6 §§ ska fogas en balansräkning och en resultaträkning för rörelsen för vart och ett av de senaste tre räkenskapsåren. Har verksamhet inte bedrivits under tre räkenskapsår ska dessa räkenskapshandlingar bifogas endast för de avslutade räkenskapsåren.

Ändringar i koncessionen

8 § Bestämmelserna om dels verksamhetsplan enligt 4 och 6 §§, dels intyg enligt 3 § b och 5 § b gäller i tillämpliga delar om en försäkringsgivare ansöker om ändring av en beviljad koncession.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:14 Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska gälla för

1. kreditinstitut och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
2. filialer till svenska kreditinstitut eller värdepappersbolag i utlandet,
3. filialer i Sverige, dels till utländska kreditinstitut, dels till värdepappersbolag hemmahörande utanför EES,
4. koncerner där ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag är moderbolag,
5. koncerner där ett finansiellt holdingföretag, enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, är moderbolag, samt
6. finansiella företagsgrupper enligt definitionen i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, dock inte grupper som endast består av
 - fondbolag,
 - fondbolag och finansiella institut,
 - finansiella holdingbolag och fondbolag, eller
 - finansiella holdingbolag, fondbolag och finansiella institut.

Uppgifter till Finansinspektionen

2 § Samtliga företag, filialer, koncerner och finansiella företagsgrupper ska per balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december lämna uppgifter i tillämpliga delar enligt blankett Standardrapport, bilaga 1.

Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober samt 31 januari. Vid årsbokslut ska uppgifterna ha kommit in till Finansinspektionen senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Sammanfaller inte årsbokslutet med någon av balansdagarna, ska bokslutsuppgifterna lämnas vid det rapporttillfälle som följer närmast efter årsbokslutet.

Om korrigeringar görs, som påverkar beloppen i balans- och resultaträkningens poster eller i tilläggsupplysningarna, ska korrekta uppgifter snarast lämnas till Finansinspektionen.

Dispens

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:15 Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter**1 kap. Tillämpningsområde**

1 § Svenska skadeförsäkringsbolag ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna kvartalsuppgifter som avser balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

3 § Uppgifterna ska lämnas på blankett Kvartalsrapport skadeförsäkringsbolag, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

4 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober och 31 januari.

5 § Om inrapporterade uppgifter innehåller väsentliga fel, ska bolaget lämna rättade uppgifter till Finansinspektionen snarast möjligt.

6 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Kvartalsrapportering för skadeförsäkringsbolag*Resultat- och balansräkning samt solvensuppgifter*

1 § Följande bolag ska lämna uppgifter om balans- och resultaträkning, specifikationer samt solvens:

- riksbolag med en balansomslutning på minst 1.000 miljoner kronor,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 300 miljoner kronor.

2 § Uppgifter enligt 1 § ska inte lämnas för det fjärde kvartalet.

Premier och skador

3 § Följande bolag ska lämna uppgifter om premieinkomst, utbetalda försäkringersättning, avsättningar för ej intjänad premie och avsättningar för oreglerade skador:

- riksbolag,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Tilläggsuppgifter för fjärde kvartalet

4 § Följande bolag ska lämna tilläggsuppgifter om balans- och resultaträkning för det fjärde kvartalet:

- riksbolag med en balansomslutning på minst 1.000 miljoner kronor,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 300 miljoner kronor.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:16 Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Svenska livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § I föreskrifterna menas med

- *institut*: ett svenskt livförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa, och
- *tjänstepensionskassa*: en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.

3 § Ett institut ska lämna kvartalsuppgifter som avser balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

4 § Uppgifterna ska lämnas på blankett Kvartalsrapport livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

5 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober och 31 januari.

6 § Om inrapporterade uppgifter innehåller väsentliga fel, ska institutet lämna rättade uppgifter till Finansinspektionen snarast möjligt.

7 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Kvartalsrapportering för livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor

Resultat- och balansräkning samt solvensuppgifter

1 § Följande institut ska lämna uppgifter om resultat- och balansräkning, specifikationer samt solvens:

- livförsäkringsbolag vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 5 miljarder kronor, samt
- tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kronor.

2 § För det fjärde kvartalet ska institutet inte lämna uppgifter om resultat- och balansräkning samt solvens.

Nyteckning och premier

3 § Livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna uppgifter om nyteckning, premieinkomst och vissa utbetalningar för olika verksamheter.

Tilläggsuppgifter för fjärde kvartalet

4 § Följande institut ska lämna tilläggsuppgifter om resultat- och balansräkning för det fjärde kvartalet:

- livförsäkringsbolag vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 5 miljarder kronor, samt
- tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kronor.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:17 Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning

Tillämpningsområde

1 § Svenska försäkringsbolag som är riksbolag och lokala ömsesidiga bolag ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § Ett försäkringsbolag ska lämna uppgifter om kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning på blanketter P1A–C, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketterna fylls in finns i bilaga 2.

Uppgifterna ska lämnas till Statistiska centralbyrån (SCB).

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Årliga uppgifter till SCB

4 § Ett försäkringsbolag som är ett riksbolag eller ett lokalt ömsesidigt bolag och som har en balansomslutning som enligt balansräkningen för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 100 miljoner kronor, ska årsvis lämna uppgifter om

- kapitalplaceringar,
- skulder, samt
- kapitalavkastning.

5 § Uppgifterna ska ha kommit in till SCB senast den 31 januari året efter det räkenskapsår de avser.

Kvartalsuppgifter till SCB

6 § Ett försäkringsbolag som är ett riksbolag eller ett lokalt ömsesidigt bolag och som har en balansomslutning som enligt balansräkningen för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 1.000 miljoner kronor, ska även kvartalsvis lämna uppgifter enligt 4 §.

7 § Ett försäkringsbolag ska lämna uppgifter som avser balansdagarna 31 mars, 30 juni och 30 september.

8 § Uppgifterna ska ha kommit in till SCB senast den 30 april, 10 augusti och 31 oktober.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:18 Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige

1 § Generalagenten eller verkställande direktören för en filial till en utländsk försäkringsgivare från tredje land (filialen), ska lämna uppgifter om den del av verksamheten som finns i Sverige. Uppgifterna ska lämnas enligt 6 kap. 3 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

2 § Filialen ska lämna uppgifter om premieinkomst, försäkringsersättningar och driftskostnader m.m. på blankett Årsrapport utländska försäkringsbolag, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § En filial som tillhandahåller direkt trafik- eller motorfordonsförsäkring ska lämna uppgifter om inträffade skador och andra skadeuppgifter.

4 § En filial som driver verksamhet för vilken bestämmelserna om livförsäkring tillämpas enligt 1 kap. 3 § lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, ska även lämna en anmälan om detta.

5 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter räkenskapsårets utgång.

6 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:19 Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska skadeförsäkringsbolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren understiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för respektive räkenskapsår.

Föreskrifterna gäller inte för mindre lokala bolag som endast meddelar husdjursförsäkring (sockenhusdjursbolag).

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna uppgifter på blankett Årsrapport mindre lokala skadeförsäkringsbolag, bilaga 1.

Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Ett bolag kan få dispens från kravet på att lämna solvensdeklaration, om

1. bolagets verksamhet inte omfattar kredit- eller borgensförsäkring eller annan ansvarsförsäkring än sådan som enligt 2 kap. 3 a § tredje stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) behandlas som underordnad, och
2. minst 50 procent av den årliga premieinkomsten kommer från bolagets delägare.

Ansökan om dispens från kravet att lämna solvensdeklaration görs i avsnitt D.

5 § Finansinspektionen beslutar även i övrigt om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering för mindre lokala skadeförsäkringsbolag

Årsbokslut

1 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra bolagsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Solvensdeklaration

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en deklaration om bolagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen.

Ett bolag som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd, ska lämna upplysning om detta i samband med deklarationen.

3 § Om ett skadeförsäkringsbolag bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bolaget bedömer kan leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:20 Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter**1 kap. Tillämpningsområde**

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av understödsföreningar som driver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring (*tjänstepensionskassor*).

2 § En tjänstepensionskassa ska lämna uppgifter till Finansinspektionen på blankett Årsrapport tjänstepensionskassor, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering för tjänstepensionskassor*Årsbokslut*

1 § En tjänstepensionskassa ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra föreningsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska Finansinspektionen omedelbart underrättas om detta.

Solvensdeklaration

2 § En tjänstepensionskassa ska lämna en deklaration om företagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas och solvensmarginal enligt 25 § lagen (1972:262) om understödsföreningar.

En tjänstepensionskassa som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd, ska lämna upplysningar om detta i samband med deklarationen.

3 § Om en tjänstepensionskassa bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bedöms kunna leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska tjänstepensionskassan omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Gränsöverskridande verksamhet per land

4 § En tjänstepensionskassa, som genom gränsöverskridande verksamhet meddelar försäkring i ett annat EES-land, ska lämna uppgifter om premieinkomst fördelat på respektive land.

Försäkringsbestånd

5 § En tjänstepensionskassa ska lämna uppgifter om försäkringsbeståndet fördelat på verksamhet.

Aktuarieredogörelse

6 § En tjänstepensionskassa ska lämna en analys av försäkringsrörelsens resultat (aktuarieredogörelse).

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:21 Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter**1 kap. Tillämpningsområde**

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av följande svenska skadeförsäkringsbolag:

- riksbolag,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren uppgår till minst 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för respektive räkenskapsår.

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna uppgifter på blankett Årsrapport skadeförsäkringsbolag, bilaga 1, och för verksamhet som drivs via en filial, en agentur eller liknande driftsställe i ett annat EES-land (sekundäretablering) på blankett Årsrapport gränsöverskridande skadeförsäkring, bilaga 3. Anvisningar om hur blanketterna fylls i finns i bilagorna 2 och 4.

Direktförsäkringsbolag med en balansomslutning som understiger 1.000 miljoner kronor ska inte rapportera enligt avsnitt D i bilaga 1.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering skadeförsäkringsbolag*Årsbokslut*

1 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra bolagsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska Finansinspektionen omedelbart underrättas om detta.

Solvensdeklaration

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en deklaration om bolagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Ett bolag som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd ska lämna upplysning om detta i samband med deklarationen.

3 § Om ett skadeförsäkringsbolag bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bedöms kunna leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Gränsöverskridande verksamhet per land

4 § Ett skadeförsäkringsbolag som genom gränsöverskridande verksamhet meddelar direkt försäkring i ett annat EES-land, ska lämna uppgifter om premieinkomst, försäkringsersättningar, provisioner och tekniskt resultat m.m. fördelat på respektive land.

Försäkrings- och skadeuppgifter per skadeår

5 § Ett skadeförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse i Sverige ska lämna uppgifter för analys av lönsamhet av skilda skadeår.

Trafikförsäkring per skadeår

6 § Ett skadeförsäkringsbolag som meddelar direkt trafikförsäkring i Sverige ska lämna uppgifter om denna.

Fastställda livräntor

7 § Ett skadeförsäkringsbolag som driver direkt skadeförsäkringsrörelse ska lämna en analys av dödlighetsantaganden i fastställda skadelivräntor.

3 kap. Årsrapportering sekundäretablering och gränsöverskridande verksamhet inom EES

1 § Ett skadeförsäkringsbolag som från en sekundäretablering enligt definitionen i 1 kap. 2 § meddelar direkt försäkring i det landet, ska lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens verksamhet i landet utan beaktande av gränsöverskridande verksamhet.

2 § Om sekundäretableringen gränsöverskrider till ett tredje EES-land (gränsöverskridande verksamhet), ska bolaget även lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens gränsöverskridande verksamhet. Bolaget ska dessutom lämna särskilda uppgifter om verksamhet avseende motorfordonsansvar.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:22 Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter**1 kap. Tillämpningsområde**

1 § Svenska livförsäkringsbolag ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § Ett livförsäkringsbolag ska lämna uppgifter på blankett Årsrapport livförsäkringsbolag, bilaga 1, och för verksamhet som drivs via en filial, en agentur eller liknande driftsställe i ett annat EES-land (sekundäretablering) på blankett Årsrapport gränsöverskridande livförsäkring, bilaga 3. Anvisningar om hur blanketterna fylls i finns i bilagorna 2 och 4.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering för livförsäkringsbolag*Årsbokslut*

1 § Ett livförsäkringsbolag ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra bolagsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Solvensdeklaration

2 § Ett livförsäkringsbolag ska lämna en deklaration om bolagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Ett livförsäkringsbolag som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd ska lämna upplysning om detta i samband med deklarationen.

3 § Om ett livförsäkringsbolag bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bedöms kunna leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Gränsöverskridande verksamhet per land

4 § Ett livförsäkringsbolag som genom gränsöverskridande verksamhet meddelar direkt försäkring i ett annat EES-land, ska lämna uppgifter om premieinkomst fördelat på respektive land.

Försäkringsbestånd

5 § Ett livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna uppgifter om försäkringsbeståndet fördelat på verksamhet.

Aktuarieredogörelse

6 § Ett livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna en analys av livförsäkringsrörelsens resultat.

Svenska skadeförsäkringsrisker

7 § Ett livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna en analys av svenska skadeförsäkringsrisker.

3 kap. Årsrapportering sekundäretablering och gränsöverskridande verksamhet inom EES

1 § Ett livförsäkringsbolag som från en sekundäretablering enligt definitionen i 1 kap. 2 § meddelar direkt försäkring i det landet, ska lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens verksamhet i landet utan beaktande av gränsöverskridande verksamhet.

2 § Om sekundäretableringen gränsöverskrider till ett tredje EES-land (gränsöverskridande verksamhet), ska bolaget även lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens gränsöverskridande verksamhet. Bolaget ska dessutom lämna särskilda uppgifter om verksamhet avseende motorfordonsansvar.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER

FFFS 2008:23 Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar

1 kap. Tillämpningsområde, definitioner och undantag	1493
2 kap. Beräkning av diskonteringsräntekurva för val av räntesats för tjänstepensionsförsäkring	1493
3 kap. Beräkning av diskonteringsräntekurva för val av räntesats för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring	1494

1 kap. Tillämpningsområde, definitioner och undantag

1 § Dessa föreskrifter gäller för försäkringsbolag och understödsföreningar när de ska välja räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Ett försäkringsbolag och en understödsförening ska tillämpa föreskrifterna för att beräkna livförsäkringsavsättningar för liv- eller sjukförsäkring. Ett skadeförsäkringsbolag ska tillämpa föreskrifterna för att beräkna försäkringstekniska avsättningar för liv- eller sjukränta.

Ett försäkringsbolag ska inte tillämpa föreskrifterna för livförsäkring där försäkringstagaren bär den finansiella risken.

2 § Med *försäkringsföretag* avses i föreskrifterna försäkringsbolag och understödsföreningar.

Med *säkerställda obligationer* avses i föreskrifterna säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Beräkning av diskonteringsräntekurva för val av räntesats för tjänstepensionsförsäkring

1 § Ett försäkringsföretag ska välja räntekurva för diskontering av framtida kassaflöden (diskonteringsräntekurva) för tjänstepensionsförsäkring som genomsnittet av de räntekurvor som anges i 2 § första och andra styckena.

Ett försäkringsföretag ska välja räntesats för diskontering av framtida kassaflöden med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska värderas. Företaget ska välja räntesats utifrån den punkt på diskonteringsräntekurvan som anger samma löptid som det kassaflöde som ska värderas.

2 § Den ena räntekurvan som avses i 1 § första stycket bestäms efter en lämplig interpolering mellan existerande återstående löptider av gällande marknadsräntor på statsskuldsväxlar eller statsobligationer.

Den andra räntekurvan som avses i 1 § första stycket ska väljas antingen från gällande marknadsräntor på avtal om byte av räntebetalingar, så kallad swapränta, eller från gällande marknadsräntor på säkerställda obligationer. Räntekurvan ska bestämmas genom lämplig interpolering mellan räntorna vid existerande återstående löptider.

Räntekurvan i andra stycket ska baseras på räntor med existerande återstående löptider som minst motsvarar de återstående löptider som används i räntekurvan i första stycket. Om det varken finns swapräntor eller räntor på säkerställda obligationer med existerande återstående löptid som minst motsvarar den återstående löptiden som används i räntekurvan i första stycket, ska den längsta av dessa två användas.

3 § Ett försäkringsföretag ska välja marknadsräntorna i 2 § första och andra styckena med utgångspunkt från den valuta som företagets försäkringsåtaganden är betalbara i. Marknadsräntorna ska bestämmas som nollkupongsräntor, dvs. ränta med tillägg av värdet av framtida kuponger. De finansiella instrument som marknadsräntorna baseras på ska vara likvida och ha kredit- och motpartsrisiker som inte väsentligt avviker från övriga motsvarande finansiella instrument.

4 § För ett försäkringsföretag som har kassaflöden vars löptider överstiger den längsta löptiden för räntekurvan som bestäms enligt 2 § ska diskonteringsräntekurvan för dessa längre löptider beräknas enligt 5–6 §§.

5 § Ett försäkringsföretag ska bestämma differenserna mellan räntekurvorna i 2 § första och andra styckena för den längsta existerande löptiden på den kortare av de två räntekurvorna och för denna löptid minskad med ett år respektive två år. Företaget ska ta fram differensmedeltalet genom att bestämma medeltalet av absolutvärdena av dessa tre differenser.

6 § Om den högre av de båda räntekurvorna i 2 § första och andra styckena har längre löptid än den lägre räntekurvan bestäms diskonteringsräntekurvan för dessa längre löptider som den högre av de båda räntekurvorna minskad med halva differensmedeltalet enligt 5 §. Diskonteringsräntekurvan för löptider som överstiger den längsta löptiden för den högre av de båda räntekurvorna bestäms vara konstant och ska motsvara räntesatsen vid den längsta löptiden som har bestämts i denna paragraf.

Om den lägre av de båda räntekurvorna i 2 § första och andra styckena har längre löptid än den högre räntekurvan bestäms diskonteringsräntekurvan för dessa längre löptider som den lägre av de båda räntekurvorna ökad med halva differensmedeltalet enligt 5 §. Diskonteringsräntekurvan för löptider som överstiger den längsta löptiden för den lägre av de båda räntekurvorna bestäms vara konstant och ska motsvara räntesatsen vid den längsta löptiden som har bestämts i denna paragraf.

7 § Ett försäkringsföretag som inte kan dela upp kassaflödet efter löptider får tillämpa diskonteringsräntekurvans värde enligt 1–6 §§ vid en genomsnittsduration. Genomsnittsdurationen ska beräknas på det framtida kassaflödet diskonterat med en räntesats enligt 2 § första stycket. Om genomsnittsdurationen inte kan beräknas på detta sätt, kan företaget göra en approximation på lämpligt sätt.

8 § Ett försäkringsföretag ska för försäkringsavtal med rätt till värdesäkring uppskattna den justering av kassaflödet som den framtida värdesäkringen beräknas medföra. Det justerade kassaflödet ska diskonteras med räntesatsen enligt 1–7 §§. Som mått på justeringen bör företaget använda de marknadsmässiga förväntningar om framtida inflation som uttrycks såsom skillnader i nollkupongsräntor mellan nominella och reala statsobligationer, dock alltid med beaktande av värdesäkringens karaktär.

9 § Ett försäkringsföretag får tillämpa den högsta diskonteringsräntekurvan som kan bestämmas enligt 3 kap. för tjänstepensionsförsäkring, i stället för den som kan bestämmas enligt detta kapitel.

3 kap. Beräkning av diskonteringsräntekurva för val av räntesats för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring

1 § Ett försäkringsföretag ska för försäkringsavtal som inte är avtal om tjänstepension välja räntekurva för diskontering av framtida kassaflöden (diskonteringsräntekurva) genom lämplig interpolering mellan existerande löptider av gällande marknadsräntor på statsskuldsväxlar eller statsobligationer.

Ett försäkringsföretag ska välja räntesats för diskontering av framtida kassaflöden med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska diskonteras. Räntesatsen ska högst motsvara värdet på diskonteringsräntekurvan enligt detta kapitel.

2 § För ett försäkringsföretag som har kassaflöden vars löptider överstiger den längsta löptiden för räntekurvan som bestäms enligt 1 § första stycket ska diskonteringsräntekurvan för dessa längre löptider bestämmas enligt 3–4 §§.

3 § Ett försäkringsföretag ska bestämma diskonteringsräntekurvan för löptider enligt 2 § med utgångspunkt från lämplig interpolering mellan existerande löptider av antingen gällande marknadsräntor på avtal om byte av räntebetalningar, så kallad swapränta, eller gällande marknadsräntor på säkerställda obligationer, givet att den minst uppgår till den längsta löptid som kan fastställas enligt 1 § första stycket. Ett avdrag ska därefter beräknas i enlighet med 5 §.

4 § Om det inte finns existerande löptider för marknadsräntorna enligt 3 § som överstiger löptiderna för marknadsräntorna enligt 1 § första stycket, ska diskonteringsräntekurvan för löptider enligt 2 § bestämmas vara konstant och ska motsvara räntesatsen för den längsta löptiden för räntekurvan enligt 1 § första stycket.

5 § Ett försäkringsföretag ska bestämma differenserna mellan räntekurvorna i 1 § första stycket och 3 § för den längsta existerande löptiden på den kortare av de två räntekurvorna och för denna löptid minskad med ett år respektive två år. Företaget ska ta fram differensmedeltalet genom att bestämma medeltalet av absolutvärdena av dessa tre differenser.

Diskonteringsräntekurvan för de löptider som överstiger den längsta löptiden för räntekurvan enligt 1 § bestäms som räntekurvan enligt 3 § minskad med differensmedeltalet enligt första stycket. Diskonteringsräntekurvan för löptider som överstiger den längsta löptiden för räntekurvan enligt 3 § bestäms vara konstant och ska motsvara räntesatsen vid den längsta löptiden som har bestämts i denna paragraf.

6 § Ett försäkringsföretag ska välja marknadsräntorna i 1 och 3 §§ med utgångspunkt från den valuta som företagets försäkringsåtaganden är betalbara i. Marknadsräntorna ska bestämmas som nollkupongsräntor, dvs. ränta med tillägg av värdet av framtida kuponger. De finansiella instrument som marknadsräntorna baseras på ska vara likvida och ha kredit- och motpartsrisiker som inte väsentligt avviker från övriga motsvarande finansiella instrument.

7 § Ett försäkringsföretag som inte kan dela upp kassaflödet efter löptider får tillämpa diskonteringsräntekurvans värde enligt 1–6 §§ vid en genomsnittsduration. Genomsnittsdurationen ska beräknas på det framtida kassaflödet diskonterat med en räntesats enligt 1 § första stycket, eller en approximation av denna räntesats.

8 § Ett försäkringsföretag ska för försäkringsavtal med rätt till värdesäkring uppskatta den justering av kassaflödet som den framtida värdesäkringen beräknas medföra. Det justerade kassaflödet ska diskonteras med räntesatsen enligt 1–7 §§. Som mått på justeringen bör företaget använda de marknadsmässiga förväntningar om framtida inflation som uttrycks såsom skillnader i nollkupongsräntor mellan nominella och reala statsobligationer, dock alltid med beaktande av värdesäkringens karaktär.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

(senast ändrad genom FFFS 2009:11)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1496
Definitioner	1497
Dispens	1497
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	1497
Tillämpning av internationella redovisningsstandarder	1497
Pantförskrivna egendom	1499
Konsortielån	1499
Förvaltade medel	1500
Övertagen egendom	1500
Repor och andra återköpstransaktioner	1500
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	1500
Balansräkningens och resultaträkningens innehåll	1500
Avvikelse från balansräkningens uppställningsform	1501
Pensionsförpliktelser till anställda	1501
4 kap. Värderingsregler	1501
Värdering av finansiella instrument	1501
Värdering av övertagen egendom	1502
Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för övertagna fastigheter	1502
5 kap. Tilläggsupplysningar	1503
Balansräkningen	1503
Poster inom linjen	1504
Resultaträkningen	1504
6 kap. Förvaltningsberättelse och kapitaltäckningsanalys	1506
Förvaltningsberättelse	1506
Femårsöversikt	1506
Kapitaltäckningsanalys	1506
7 kap. Koncernredovisning	1507
Dotterföretag som inte konsolideras	1507
Koncernredovisning	1507
8 kap. Delårsrapport	1508
Grundläggande regler	1508
Särskilda upplysningsregler	1508
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1508
Bilaga 1 Balansräkningens poster	1509
Bilaga 2 Resultaträkningens poster	1516
Bilaga 3 Resultaträkningens uppställningsform	1520
Bilaga 4 Upplysningar i förvaltningsberättelsen	1521

Siffrorna inom parantes refererar till motsvarande punkter i bankredovisningsdirektivet 86/635/EEG (EGT L 372, 31.12.1986).

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 7–8 kap. gäller för sådana finansiella holdingföretag som enligt 1 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska tillämpa bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. samma lag.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 och 6 kap. gäller för sådana filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. gäller för sådana filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsbokslut enligt 14 § lagen om utländska filialer m.m.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),
2. *institut*: kreditinstitut och värdepappersbolag samt finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning och filialer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges,
3. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Standing Interpretations Committee (SIC) och International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC),
4. *noterade institut*: institut som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen,
5. *onoterade institut*: institut som inte är noterade institut, och
6. *övertagen egendom*: egendom som ett institut förvärvat för att skydda en fordran enligt 7 kap. 3 och 5 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 7 kap. 10 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Allmänna råd

De institut som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen är företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd

1. Alla institut bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

För följande standarder lämnas dessa förtydliganden:

- a) IFRS 8 *Rörelsesegment*. Standarden behöver endast tillämpas av institut som omfattas av standardens tillämpningsområde.
- b) IAS 33 *Resultat per aktie*. Standarden behöver endast tillämpas av institut som omfattas av standardens tillämpningsområde.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända internationella redovisningsstandarder, lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

2. Alla institut bör tillämpa Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) bör tillämpas på samma sätt som RFR 2, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

3. Utöver vad som följer av 2, tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
- a) Företag bör inte redovisas som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 4 § samma lag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag, bör det förnämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Det andra företaget bör ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.
 - b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren, tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 1 och 4 §§ lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i en not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.
 - c) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, får inte återföras, se punkt 5 i övergångsbestämmelserna vid införande av årsredovisningslagen. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not.
 - d) Upplysningar om eget kapital enligt 5 kap. 1 och 2 §§ lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag behöver inte lämnas i en not till den del informationen ingår i en rapport över förändring i eget kapital, om en notupplysning lämnas med hänvisning till denna rapport.
4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder, RFR 2 och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) med följande anpassningar.
- a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom; tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valuta-marknaden.
 - b) Vad som anges om balanserade vinstmedel i internationella redovisningsstandarder eller Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer bör istället avse Andra fonder post 12 i sparbanker, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
 - c) Innehav för handel enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen.
 - d) Ett institut bör inte tillämpa RFR 2 punkt 73 om undantag från att tillämpa IAS 39.
 - e) Onoterade institut får trots tidsbegränsningarna i godkända internationella redovisningsstandarder och RFR 2 tillämpa följande lätttnadsregler när företaget första gången tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder:
 - Undantaget från kravet att räkna om jämförande information avseende IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering* och IAS 39 enligt punkt 36 A i IFRS 1 *Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas*.
 - Punkt 4 i RFR 2 om utnyttjande av vissa förenklingsregler i IFRS 1, jfr bland annat punkterna 25 A, 25 F, 27 och 34 B i IFRS 1.
 - Punkt 36 C i IFRS 1 om undantag från kravet att presentera jämförande information enligt IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.

Lätttnadsreglerna i punkterna 20 och 20 A i IFRS 1 får tillämpas även om IAS 19 *Er-sättningar till anställda* tillämpas första gången under senare räkenskapsår än övriga standarder.
 - f) En leasegivare som med stöd av RFR 2 redovisar ett finansiellt leasingavtal som ett operationellt leasingavtal
 - får göra avskrivningar på den utleasade tillgången enligt annuitetsmetoden, även om det inte skulle vara förenligt med IAS 17 *Leasingavtal*, jfr IAS 17 punkt 53, och
 - bör tillämpa reglerna för finansiella leasingavtal när det gäller nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar avseende den utleasade tillgången, jfr IAS 39 punkterna 63–65.

- g) Även institut som tillämpar undantaget från IAS 19 i RFR 2 och redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt dessa principer, får redovisa räntedelen av årets pensionskostnader i post 9 Allmänna administrationskostnader.
- h) Ett institut bör inte tillämpa RFR 2 punkt 59 som avser undantag från IAS 32 om klassificering av ett finansiellt instrument såsom skuld respektive eget kapital. I stället bör 3 b tillämpas.
5. Ett onoterat institut, som inte är en bank eller ett kreditmarknadsföretag, vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder:
- IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
 - IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
 - IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, i den del som avser upplysningar om kapital.
 - IAS 7 *Rapport över kassaflöden*.
 - IAS 10 *Händelser efter rapportperioden*.
 - IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*, med de tillägg som framgår av punkterna 32 och 33 i RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.
 - IAS 17 *Leasingavtal*, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 34 i RFR 2.
 - IAS 18 *Intäkter*.
 - IAS 19 *Ersättningar till anställda*, med de undantag och tillägg som framgår av RFR 2 punkt 38, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.
 - IAS 21 *Effekterna av ändrade valutakurser*.
 - IAS 23 *Låneutgifter*, med det tillägg som framgår av punkt 45 i RFR 2.
 - IAS 37 *Avsättningar, eventalförpliktelser och eventuelltillgångar*.
 - IAS 38 *Immateriella tillgångar*, med det tillägg som framgår av punkterna 67 och 70 i RFR 2.
 - IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*, med det tillägg som framgår av punkt 76 i RFR 2.

Första stycket bör inte tillämpas om institutet

- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning där IAS-förordningen tillämpas,
- i andra fall upprättar eller omfattas av en koncernredovisning enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som omfattar minst ett annat finansiellt företag, eller har en internationell anknytning.

Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange om lättningen har tillämpats, jfr 5 kap. 20 §.

I andra stycket menas med *finansiellt företag* ett kreditinstitut, värdepappersbolag, försäkringsföretag eller motsvarande utländskt företag och med en *internationell anknytning* att institutet bedriver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands eller ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag.

Oavsett första – tredje styckena behöver inte filialer till ett utländskt företag lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2.

(FFFS 2009:11)

Pantförskriften egendom

1 § (8) Tillgångar ska redovisas under respektive rubrik i balansräkningen även när de pantförskrivits för egna eller tredje mans åtaganden eller i övrigt har anvisats som säkerhet hos tredje man.

Ett institut får inte i sin balansräkning ta upp tillgångar som institutet tagit emot som pant eller anvisats som säkerhet, om inte tillgångarna utgörs av kontanta medel som deponerats hos institutet.

Konsortielån

2 § (9) I de fall ett lån har lämnats av ett konsortium av institut, ska varje medverkande institut ta upp endast sin del av hela lånet i sin balansräkning.

Om ett institut har ställt garanti för ett högre belopp än vad institutet tillskjutit i ett konsortielån, ska mellanskillnaden redovisas som en ansvarsförbindelse (Poster inom linjen, post 3.b), om inte garantin utgör ett åtagande som ska redovisas i balansräkningen.

Förvaltade medel

3 § (10) Medel som ett institut förvaltar i eget namn men för tredje mans räkning ska redovisas i balansräkningen, om institutet har rätt att förfoga över tillgångarna.

Tillgångar som förvärvats i tredje mans namn och för dennes räkning får inte tas upp i balansräkningen.

Övertagen egendom

4 § Övertagen egendom ska redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom ska på motsvarande sätt fördelas som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen. För fastigheter som ett institut övertagit för att skydda en fordran redovisas hyresintäkter under övriga rörelseintäkter och driftskostnader under övriga rörelsekostnader.

Repor och andra återköpstransaktioner

5 § (12) Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar (exempelvis växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper), dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avstalede av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avstalede av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall även fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som en skuld. Den mottagande parten ska inte redovisa tillgångarna i sin balansräkning utan den erlagda köpeskillingen ska redovisas som en fordran på den överförande parten.

Om den mottagande parten har en rätt, men inte en skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. Valutaterminstransaktioner.
2. Optionsinstrument.
3. Transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna.
4. Andra liknande transaktioner.

Allmänna råd

En avgränsning görs i femte stycket för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot tillgångarna omfattas av återköpsavtal gäller reglerna även för ett sådant återköpsavtal.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningens och resultaträkningens innehåll

1 § Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 1. Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 2.

Allmänna råd

Med undantag för materiella anläggningstillgångar och immateriella anläggningstillgångar (Tillgångar, post 9), behöver inte omsättnings- och anläggningstillgångar eller kort- och långfristiga skulder klassificeras separat i balansräkningen, jfr IAS 1 *Utformning av finansiella rap-*

porter. Ytterligare undantag från IAS 1 följer av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

I resultaträkningen bör redovisas de delsummer som framgår av bilaga 3.

Avvikelse från balansräkningens uppställningsform

2 § (4 a) Avvikelse enligt 3 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag från uppställningsformen med hänsyn till posternas karaktär och relativa likviditet får endast göras om

1. avvikelsen avser balansräkningen,
2. avvikelsen är nödvändig för att tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, och
3. den information som lämnas minst är den som skulle ha lämnats om uppställningsformen följts.

Allmänna råd

Paragrafen förtydligar när avvikelse från uppställningsformen får göras i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och EG-direktiv. Möjligheten är begränsad till uppställningsformen för balansräkningen. Av samma lag följer också att avvikelse endast får göras av noterade institut och sådana onoterade institut som omfattas av en koncernredovisning som upprättas med tillämpning av IAS-förordningen.

Pensionsförpliktelser till anställda

3 § Ett institut ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Institut vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskiljda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra styckena gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 *Ersättningar till anställda*.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridor metod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19.

4 kap. Värderingsregler

Värdering av finansiella instrument

Allmänna råd

Finansiella instrument värderas till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. I annat fall värderas finansiella instrument enligt ordinarie värderingsprincip, se 4 kap. 2 § 5 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. allmänna råd. En klassificering av finansiella tillgångar som anläggningstillgångar och omsättningstillgångar kan alltså fortfarande få betydelse för värderingen av finansiella instrument som inte får värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 1 och 2 §§ samma lag, se 4 kap. 14 b §§ årsredovisningslagen.

Enligt 4 kap. 14 b § andra stycket årsredovisningslagen får en värdering av finansiella instrument till verkligt värde inte ske om en sådan värdering inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet. Eftersom detta förutsätter att ett uppskattat marknadsvärde inte kan erhållas, kan något försäljningsvärde för instrumentet inte heller erhållas inom ramen för lägsta värdets princip. Instrumentet bör då värderas inom ramen för lägsta värdets princip med utgångspunkt i anskaffningsvärdet med sådana erforderliga värdejusteringar som kan följa av internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39.

Ett institut bör inte skriva upp finansiella tillgångar enligt 4 kap. 6 § årsredovisningslagen eller tillämpa andra i lag medgivna optioner som är oförenliga med godkända internationella redovisningsstandarder, om inte annat följer av dessa föreskrifter och allmänna råd, jfr bland annat punkt 53 i Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

Värdering av övertagen egendom

1 § Övertagen egendom ska klassificeras som en omsättningstillgång enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Om egendomen är en finansiell tillgång ska den klassificeras som en finansiell tillgång som kan säljas. Om egendomen är en materiell egendom ska den värderas som varulager.

Allmänna råd

Paragrafen anger hur övertagen egendom ska behandlas i värderingssammanhang. Övertagen egendom definieras i 1 kap. 2 §. För värderingen av finansiella tillgångar som kan säljas och varulager finns regler i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering* och IAS 2 *Varulager*.

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för övertagna fastigheter

2 § När nettoförsäljningsvärdet ska bestämmas för sådana fastigheter som är övertagen egendom, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbud försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska fastställas minst årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman enligt erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska den metod eller den kombination av metoder väljas som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och 1 § ska tillämpas också för sådana fastigheter som övertagits av företag inom samma koncern.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värderingen utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen bör ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger även den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

1 § (4) I balansräkningen eller i not ska posten "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m." (Tillgångar, post 2) delas upp på följande delposter och med det innehåll som framgår av 3 § första stycket i bilaga 1:

1. Delpost 2.a, "Belåningsbara statspapper".
2. Delpost 2.b, "Andra belåningsbara värdepapper".

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

2 § (4, 17) I balansräkningen eller i not ska posten "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5) delas upp på följande delposter:

1. Delpost 5.a, "Emitterade av offentliga organ".
2. Delpost 5.b, "Emitterade av andra låntagare".

Upplysningar om värdepapper

3 § (41.2 a) Var och en av posterna "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5), "Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)" (Tillgångar, post 6), "Aktier och andelar i intresseföretag" (Tillgångar, post 7) samt "Aktier och andelar i koncernföretag" (Tillgångar, post 8) ska i not delas upp på noterade och onoterade värdepapper.

Löptidsinformation

4 § (4, 11, 40.3) För var och en av posterna "Utlåning till kreditinstitut" (Tillgångar, post 3), "Utlåning till allmänheten" (Tillgångar, post 4), "Skulder till kreditinstitut" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1), "In- och upplåning från allmänheten – Inlåning" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2.a), "In- och upplåning från allmänheten – Upplåning" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2.b) samt "Emitterade värdepapper m.m. – Övriga" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3.b) ska i not redovisade värden fördelas på

1. betalbara på anfordran,
2. återstående löptid på högst 3 månader,
3. återstående löptid längre än 3 månader men högst 1 år,
4. återstående löptid längre än 1 år men högst 5 år, samt
5. återstående löptid längre än 5 år.

För var och en av posterna "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m." (Tillgångar, post 2), "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5) samt "Emitterade värdepapper m.m. – Emitterade skuldebrev" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3.a) ska i not anges det redovisade värdet för de tillgångar eller skulder som har en återstående löptid på högst 1 år.

För fordringar och skulder med amortering ska återstående löptid räknas som tiden fram till förfallodagen för respektive amortering. Återstående löptid för sådana låneavtal som löper med periodvis bundna villkor ska räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

Som betalbara på anfordran ska anses endast sådana belopp som kan tas i anspråk när som helst eller för vilka det finns en avtalad löp- eller uppsägningstid som underskrider en arbetsdag.

Innehav i kreditinstitut

5 § (4) För var och en av posterna "Aktier och andelar i intresseföretag" (Tillgångar, post 7) samt "Aktier och andelar i koncernföretag" (Tillgångar, post 8) ska i not anges det belopp som är innehav i kreditinstitut.

Leasingaffärer

6 § (41.2 c) För var och en av posterna i balansräkningen ska i not lämnas uppgift om värdet av leasingaffärer.

I not till "Materiella tillgångar – Leasingobjekt" (Tillgångar, post 10.b) ska lämnas upplysning om vilken avskrivningsmetod och vilka principer som tillämpas för att fastställa restvärdet för olika slag av leasingobjekt samt vilka avskrivningstider som gäller för olika slag av objekt och dessutom vilken metod som tillämpas för intäktsperiodisering. Om ett leasingobjekts restvärde är garanterat av leverantören eller någon annan och det garanterade beloppet av väsentlig betydelse, bör även detta anges.

I not ska anges det redovisade värdet av återtagen leasingegendom.

Byggnader och mark i den egna verksamheten

7 § (4) För posten "Materiella tillgångar" (Tillgångar, post 10) ska upplysningar lämnas om redovisat värde för rörelsefastigheter och deras andel av redovisat värde för samtliga fastigheter.

Allmänna råd

Rörelsefastigheter definieras i IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*.

Poster inom linjen

8 § (24, 25, 40.3 d) För var och en av posterna inom linjen ska i not anges arten och storleken av varje slag av ställd säkerhet, ansvarsförbindelse eller åtagande som är av betydelse för institutets verksamhet.

För var och en av skuldposterna och posterna inom linjen ska i not anges de totala beloppen för tillgångar som ställts som säkerhet för egna eller tredje mans förpliktelser.

Medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning

9 § (10) För var och en av posterna i balansräkningen ska i not lämnas uppgifter om summan av de medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning, se 2 kap. 3 §.

Efterställda tillgångar

10 § (6) För var och en av tillgångsposterna ska i not lämnas uppgift om det belopp som avser efterställda tillgångar.

Efterställda tillgångar är de tillgångar som, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, i händelse av likvidation eller konkurs kan infrias först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Allmänna råd

Enligt 5 kap. 6 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag lämnas uppgifter om efterställda tillgångar avseende intresse- och koncernföretag särskilt för varje tillgångspost.

Resultaträkningen

Räntor

11 § (27) "Ränteintäkter" (post 1) ska i not specificeras uppdelat på ränteintäkter på räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 2 och 5), och övriga ränteintäkter.

Leasagivare ska lämna upplysning om det samlade "räntenettet". Med det samlade räntenettet menas summan av

- ränteintäkter,
- leasingintäkter från finansiella leasingavtal enligt IAS 17 *Leasingavtal*, även de som redovisas som operationella leasingavtal,
- räntekostnader, och
- avskrivningar enligt plan för tillgångar som omfattas av finansiella leasingavtal enligt IAS 17, men som redovisats som operationella leasingavtal.

Leasing

12 § I not till posten "Leasingintäkter" (post 2) lämnas uppgifter om leasingintäkternas bruttobelopp respektive avskrivningar enligt plan.

Erhållna utdelningar

13 § (27) I resultaträkningen eller i not ska posten "Erhållna utdelningar" (post 4) delas upp på

1. delpost 4.a: "Utdelningar från aktier och andelar" (Tillgångar, post 6),
2. delpost 4.b: "Utdelningar från intresseföretag" (Tillgångar, post 7), och
3. delpost 4.c: "Utdelningar från koncernföretag" (Tillgångar, post 8).

Ersättningar och förmåner till ledningen

14 § För upplysningar om ersättningar och förmåner till personer i ledningen finns bestämmelser i 5 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 5 kap. 20 § och 22–25 §§ årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Upplysningar om ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning bör också lämnas enligt IAS 24 *Upplysningar om närstående* som gäller enligt 2 kap. allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga villkor i avtal med nyckelpersoner i ledande ställning om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning bör även omfatta följande upplysningar:

- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och om pensionen är villkorad av framtida anställning.

Upplysningar om andra ersättningar enligt 5 kap. 20 § årsredovisningslagen omfattar även annat arbete än som styrelseledamot eller annan ledande befattningshavare. Dessa ersättningar avser även arvoden för uppdrag som tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, exempelvis som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller annan tredje man.

Begreppet *nyckelpersoner i ledande ställning* bör definieras enligt godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 24. Dessa personer bör även anses ingå i ledningen vid tillämpning av 5 kap. 20 § tredje stycket, 22 § andra stycket och 25 § årsredovisningslagen.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar

15 § (34.3) För var och en av posterna "Nedskrivningar av finansiella tillgångar" (post 13) och "Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar" (post 14) ska i not anges dels nedskrivningar, dels återföringar av betydelse.

Intäkternas geografiska fördelning

16 § (40.5) Uppgifter ska lämnas i not om hur summan av beloppen för följande poster fördelar sig på olika geografiska områden: "Ränteintäkter" (post 1), "Leasingintäkter" (post 2), "Erhållna utdelningar" (post 4), "Provisionsintäkter" (post 5), "Nettoresultat av finansiella transaktioner" (post 7) samt "Övriga rörelseintäkter" (post 8).

Allmänna råd

Vad som utgör olika geografiska områden bör bedömas enligt IFRS 8 *Rörelsesegment*.

Kostnader för efterställda skulder

17 § (41.2 e) Uppgifter ska lämnas i not om kostnader för "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Förvaltnings- och förmedlingstjänster

18 § (41.2 f) Uppgifter ska lämnas i not om förvaltnings- och förmedlingstjänster som lämnats till tredje man, i den mån verksamhetens omfattning är av betydelse i förhållande till institutets totala verksamhet.

Utländsk valuta

19 § (41.2 g) Upplysningar ska lämnas om det samlade värdet av tillgångar och skulder i utländska valutor.

Föreskriftsenlighet

20 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som det tillämpat. Företaget ska även ange om det upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det tillämpat utöver lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

Skyldigheten enligt 2 kap. 2 § samma lag, jfr 2 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) att upplysa om eventuella avvikelser och skälen för dessa, tillämpas bland annat på avvikelser från godkända internationella redovisningsstandarder med de begränsningar och anpassningar som anges i 2 kap.

6 kap. Förvaltningsberättelse och kapitaltäckningsanalys

Förvaltningsberättelse

1 § Reglerna i bilaga 4 ska tillämpas när det gäller förvaltningsberättelsens innehåll. Upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd får lämnas på annan plats i årsredovisningen. I sådana fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna lämnas.

Femårsöversikt

2 § Nyckeltal samt sammandrag av resultat- och balansräkningarna ska redovisas i en flerårsöversikt för åtminstone de senaste fem åren.

Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om institutet inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen.

Kapitaltäckningsanalys

3 § En kapitaltäckningsanalys ska ingå i årsredovisningen enligt 2 kap. 1 § och 6 kap. 3 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Denna analys ska avse dels institutet separat, dels den finansiella företagsgrupp i vilken institutet ingår som moderföretag.

Om ett institut har ett finansiellt moderholdingföretag och är skyldigt att upprätta en gruppbaserad redovisning för den finansiella företagsgrupp i vilket institutet ingår som dotterföretag, ska företagets kapitaltäckningsanalys även avse denna grupp.

Om ett institut är skyldigt att rapportera kapitaltäckning för ett finansiellt konglomerat till en tillsynsmyndighet, ska institutets kapitaltäckningsanalys även avse konglomeratet.

4 § I kapitaltäckningsanalysen ska för institutet, och i förekommande fall den finansiella företagsgruppen, lämnas uppgifter enligt 3 kap. 1 och 2 §§ samt 4 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering. Det ska tydligt framgå vilken information som avser institutet och vilken information som avser gruppen.

Övriga uppgifter som ska lämnas enligt samma föreskrifter, kan lämnas i årsredovisningen. Om uppgifterna lämnas i årsredovisningen bör de finnas i kapitaltäckningsanalysen. Om uppgifterna lämnas på en annan plats i årsredovisningen, ska kapitaltäckningsanalysen innehålla en hänvisning dit.

I kapitaltäckningsanalysen ska det för ett finansiellt konglomerat lämnas uppgifter dels om kapitalbasen och kapitalkravet, dels vilken av de metoder som anges i 5 kap. 4 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, som har använts för beräkningen.

7 kap. Koncernredovisning

1 § har upphävts genom FFFS 2009:11.

Dotterföretag som inte konsolideras

1 a § Moderföretag ska ange vilka dotterföretag som inte omfattas av koncernredovisningen. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

1 b § har upphävts genom FFFS 2009:11.

Koncernredovisning

2 § Internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen), ska tillämpas när en koncernredovisning upprättas, oavsett om institutet är noterat eller onoterat, jfr 7 kap. 8 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Ett moderföretag som tillämpar 7 kap. 7 och 8 §§ lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska i koncernredovisningen tillämpa reglerna i

- a) 5 kap. 14 § om ersättningar och förmåner till ledningen,
- b) 5 kap. 20 § om föreskriftsenlighet,
- c) 6 kap. 1 § om förvaltningsberättelse, varvid första stycket ska tillämpas enbart i den del stycket hänvisar till följande föreskrifter och allmänna råd i bilaga 4,
 - 1 § om upplysningar om verksamheten,
 - 2 § om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse-regler, och
 - de allmänna råden under 2 § om upplysningar om övervärden i fondförsäkringsrörelse,
- d) 6 kap. 2–4 §§ om femårsöversikter och kapitaltäckningsanalys. (FFFS 2009:11)

Allmänna råd

Institut som tillämpar IAS-förordningen bör tillämpa Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 *Kompletterande redovisningsregler för koncerner*. RFR 1 bör tillämpas med de avvikelser och tillägg som följer av bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, se 7 kap. 7 § samma lag.

De uttalanden från Rådet för finansiell rapportering som anges i 2 kap. allmänna råd 2, bör tillämpas på samma sätt som RFR 1.

För följande standarder lämnas dessa förtydliganden:

- a) IFRS 8 *Rörelsesegment*. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av ett institut som omfattas av standardens tillämpningsområde.
- b) IAS 33 *Resultat per aktie*. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av ett institut som omfattas av standardens tillämpningsområde.

Kapitaltäckningsanalys i finansiella holdingföretag

En kapitaltäckningsanalys ska ingå i koncernredovisningen för ett finansiellt holdingföretag enligt 7 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Analysen ska enligt hänvisningen till 6 kap. 3 § samma lag avse den finansiella företagsgrupp för vilken holdingföretaget är moderföretag.

Kapitaltäckningsanalysen ska även avse ett finansiellt konglomerat, om holdingföretaget är skyldigt att rapportera kapitaltäckningen för konglomeratet till en tillsynsmyndighet.

Närmare regler om kapitaltäckningsanalysens innehåll finns i 6 kap. 4 §. (FFFS 2009:11)

3 § Bestämmelserna i 2 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen, ska lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter eller kostnader i andra poster.
2. I femårsöversikten ska redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen tillämpas, trots 6 kap. 2 §. Detta gäller om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

8 kap. Delårsrapport*Grundläggande regler*

1 § Reglerna i 2–4 kap. om årsredovisning ska tillämpas när delårsrapporter upprättas.

Allmänna råd

En onoterad juridisk person behöver inte lämna uppgifter enligt IAS 34 *Delårsrapportering*, utöver de uppgifter som följer av 9 kap. lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. (FFFS 2009:11)

Särskilda upplysningsregler

2 § Översiktliga upplysningar enligt 2 § i bilaga 4 om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler ska lämnas i delårsrapporten.

3 § Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen ska lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

4 § Uppgifter ska lämnas om väsentliga förändringar av kapitalbasen eller kapitalkravet för kreditrisker, marknadsrisker eller operativa risker sedan föregående räkenskapsår.

Ett institut ska i delårsrapporten även lämna uppgifter enligt 10 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering.

I delårsrapporten får det även ingå andra uppgifter som enligt samma föreskrifter ska eller får lämnas oftare än årligen. Om sådana uppgifter lämnas utanför delårsrapporten, ska delårsrapporten innehålla uppgift om var informationen finns.

Första–tredje styckena ska tillämpas på uppgifter dels för institutet, dels för en finansiell företagsgrupp om institutet har skyldighet att lämna motsvarande uppgifter för en finansiell företagsgrupp enligt 6 kap. 3 §.

5 § Ett institut som i koncernredovisningen tillämpar 7 kap. 7 och 8 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska i en delårsrapport för koncernen enbart tillämpa 2–4 §§. (FFFS 2009:11)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:11

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2010 och tillämpas på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2009.

Bilaga 1 Balansräkningens poster

1 § Posterna i 2–33 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Om en avvikelse görs från balansräkningens uppställningsform i enlighet med 3 kap. 2 §, får motsvarande avvikelse göras från 2–33 §§.

Allmänna råd

När avvikelse görs och posterna delas upp efter deras karaktär och relativa likviditet, är utgångspunkten att termer och definitioner som används har samma innebörd som i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

Ett institut som i sin årsredovisning ger termer eller definitioner en annan innebörd än den i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd, bör upplysa om detta samt ange vilka skillnaderna är.

När det framgår att en post kan redovisas eller presenteras på mer än ett sätt bör det anges vilket eller, när så är tillåtet, vilka alternativ som tillämpas.

Tillgångar

Post 1 – Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

2 § (13) Här redovisas kassatillgångar. Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt.

Här redovisas även sådana tillgodohavanden hos centralbanker och postgiron i myndighetsform där följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Centralbanken eller postgirot ska höra hemma i den stat där institutet är etablerat.
2. Tillgodohavandet ska kunna disponeras fritt när som helst.

Sådana fordringar på centralbanker och postgiron som inte uppfyller kraven i andra stycket ska redovisas som "Utlåning till kreditinstitut" (Tillgångar, post 3) eller som "Utlåning till allmänheten" (Tillgångar, post 4).

Post 2 – Belåningsbara statskuldförbindelser m.m.

3 § (14) Här redovisas följande tillgångar:

1. Statskuldförbindelser, statsobligationer, statskuldväxlar och andra liknande värdepapper som är emitterade av offentliga organ och belåningsbara i centralbanken i den stat där institutet är etablerat (delpost 2.a "Belåningsbara statspapper").
2. Andra värdepapper som är belåningsbara i centralbanken i den stat där institutet är etablerat, om belåningsbarheten följer av nationell lagstiftning (delpost 2.b "Andra belåningsbara värdepapper").

Skuldbevis som emitterats av offentliga organ men som inte uppfyller villkoren enligt första stycket 1, ska tas upp under "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5).

Allmänna råd

Kravet på belåningsbarhet avser tillgångens karaktär och inte om det enskilda institutet har belåningsmöjlighet.

För andra värdepapper än stats- och kommunpapper måste belåningsbarheten vara fastställd i lag (första stycket 2). Det är således inte tillräckligt att en centralbank enligt egna regler är villig att belåna t.ex. ett bostadspapper.

Med *offentliga organ* avses statliga myndigheter, inklusive centralbanken, samt kommuner, men däremot inte statligt eller kommunalt ägda företag.

Bestämmelser om uppdelning av denna post i delposterna "Belåningsbara statspapper" och "Andra belåningsbara värdepapper" finns i 5 kap. 1 §.

Post 3 – Utlåning till kreditinstitut

4 § (15) Posten omfattar fordringar på kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses även utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för

1. fordringar som representeras av obligationer eller andra räntebärande värdepapper som ska tas upp under "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m." (Tillgångar, post 2) eller "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5),
2. tillgodohavanden hos centralbanker som kan disponeras fritt när som helst och som ska tas upp under "Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker" (Tillgångar, post 1), och
3. fordringar på sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Fordringar på centralbanker och kreditinstitut omfattar clearingfordringar på berörda institut.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar mottagande part enligt 2 kap. 5 § andra stycket den erlagda köpeskillingen som en fordran på överförande part. Fordran bör redovisas under denna post i de fall överförande part är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas fordran under "Utlåning till allmänheten" (Tillgångar, post 4).

En fordran i form av kontantsäkerhet vid värdepappersupplåning bör redovisas under denna post i de fall långivaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas fordran under "Utlåning till allmänheten" (Tillgångar, post 4).

Om motparten har rätt enligt avtal eller sedvänja att sälja eller vidarepantsätta annan säkerhet än kontantsäkerhet, bör den överförande parten dels omklassificera tillgången i sin balansräkning, exempelvis som utlånad tillgång, pantsatta egetkapitalinstrument eller fordran enligt återköpsavtal, dels redovisa den skilt från andra tillgångar, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 4 – Utlåning till allmänheten

5 § (16) Utlåning till allmänheten omfattar fordringar, inklusive betalkortsfordringar, på kunder som inte är kreditinstitut. Denna post omfattar även fordringar på Riksgäldskontoret.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för fordringar i form av obligationer eller andra värdepapper som ska tas upp under

1. "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5), eller
2. "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m." (Tillgångar, post 2).

Post 5 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper

6 § (17) Denna post omfattar sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för sådana obligationer och andra räntebärande värdepapper som är belåningsbara i centralbanken och i övrigt uppfyller förutsättningarna för att redovisas under "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m." (Tillgångar, post 2).

Allmänna råd

Bestämmelser om uppdelning av denna post i delposterna "Emitterade av offentliga organ" och "Emitterade av andra låntagare" finns i 5 kap. 2 §.

Det primära kriteriet vid gränsdragningen mellan räntebärande värdepapper i post 5 och utlåning i posterna 3 och 4 bör vara om institutets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev redovisas normalt under denna post. Enkla skuldebrev redovisas normalt under någon av utlåningsposterna.

Post 6 – Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)

7 § (4) Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för aktier och andelar i intresseföretag eller koncernföretag, som ska redovisas under tillgångspost 7 eller 8.

Allmänna råd

Andel i en bostadsrättsförening (bostadsrätt) och andel i en värdepappersfond är exempel på andelar som bör redovisas under denna post.

För redovisning av andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter gäller vad som anges om derivat i de allmänna råden till 13 § om "Övriga tillgångar" (Tillgångar, post 12).

Post 7 – Aktier och andelar i intresseföretag

8 § (8) Här redovisas innehav av aktier och andelar i intresseföretag samt teckningsrätter och delrätter på aktier i intresseföretag, jfr 1 kap. 5 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Under denna post bör det redovisas sådana derivatinstrument på aktier i intresseföretag som omfattas av IAS 28 *Innehav i intresseföretag* eller IAS 31 *Andelar i joint ventures*, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 8 – Aktier och andelar i koncernföretag

9 § (8) Här redovisas innehav av aktier och andelar i koncernföretag samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernföretag, jfr 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Under denna post bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i dotterföretag som omfattas av IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter* och som det finns en ägarandel i, jfr 2 kap. allmänna råd 3 a och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 9 – Immateriella anläggningstillgångar

10 § (8) Denna post omfattar

1. balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter,
4. goodwill, och
5. förskott avseende immateriella anläggningstillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554). Kompletterande regler finns i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 *Immateriella tillgångar* och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning är ett exempel på en sådan liknande rättighet som avses i 2.

Post 10 – Materiella tillgångar

11 § (8) Denna post omfattar

1. byggnader och mark,
2. maskiner och tekniska anläggningar,
3. inventarier, verktyg och installationer,
4. pågående nyanläggningar, och
5. förskott avseende materiella anläggningstillgångar.

Byggnader och mark omfattar

1. byggnader och mark,
2. byggnader under uppförande, och
3. erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Posten omfattar sådana fastigheter som institutet övertagit för att skydda en fordran och fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Vid redovisning av leasing enligt reglerna för operationell leasing ska leasegivaren redovisa samtliga leasingobjekt som utgör anläggningstillgångar under denna post. Av- och nedskrivning av leasingobjekt ska redovisas under posten "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar" (Resultaträkningen, post 10). Förskott till leverantörer för leasingobjekt ska redovisas i posten "Materiella tillgångar". Förskottsbeloppen ska anges i en not.

Post 11 – Tecknat ej inbetalt kapital

12 § Här redovisas fordringar avseende ännu inte fullgjorda betalningar för tecknade aktier eller andelar.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, ska motsvarande belopp på skuldsidan redovisas under posten "Övriga skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 4). Efter registrering ska beloppet omföras till "Aktiekapital/Grundfond/Insatskapital" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 9).

Allmänna råd

Denna post omfattar bland annat fordringar vid nyemission av aktier. När nyemissionsbeslutet registreras, ska motsvarande belopp på skuldsidan omföras till posten "Aktiekapital", se 13 kap. 29 § första stycket aktiebolagslagen (2005:551).

Tecknat ej inbetalt kapital får redovisas här, även om inte alla förutsättningar för att i balansräkningen ta upp en tillgång enligt godkända internationella redovisningsstandarder är uppfyllda.

Post 12 – Övriga tillgångar

13 § Om det inte är lämpligare att redovisa en tillgång under någon annan post redovisas här

1. sådana derivat som har ett positivt värde,
2. fordringar som inte uppkommit genom banktransaktioner, exempelvis aviserade men obetalda leasinghyror, fondlikvidfordringar och förfallna räntefordringar, och
3. andra tillgångar.

Allmänna råd

Bestämmelserna innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument, utan kan tas upp under "Övriga tillgångar" (Tillgångar, post 12) eller "Övriga skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 4). Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter redovisas dock enligt 7–9 §§. Derivatinstrument kan även redovisas under en egen post.

Post 13 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

14 § (1.1) Här redovisas sådana utgifter som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör inkomster efter balansdagen.

Allmänna råd

Här kan även redovisas upplupen ränta på utlåning och upplupen kupongränta på räntebärande värdepapper.

Skulder, avsättningar och eget kapital

Post 1 – Skulder till kreditinstitut

15 § (18) Posten omfattar skulder till kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses även utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte för

1. obligationer eller andra värdepapper som redovisas under "Emitterade värdepapper m.m." (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3),
2. skulder som redovisas under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7), och
3. skulder till sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Skulder till centralbanker och kreditinstitut innefattar clearingskulder till berörda institut.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar överförande part enligt 2 kap. 5 § andra stycket den mottagna köpeskillingen som en skuld till mottagande part. Om mottagande part är ett kreditinstitut eller en centralbank bör skulden redovisas under denna post. I övriga fall redovisas skulden under "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

En skuld till följd av att långivaren har tagit emot kontantsäkerhet vid värdepapperslån bör redovisas under denna post i de fall låntagaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas skulden under "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

Post 2 – In- och upplåning från allmänheten

16 § (19) Här redovisas all in- och upplåning från allmänheten, dvs. från andra än kreditinstitut och centralbanker. Här redovisas även in- och upplåning från Riksgälds-kontoret.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för

1. upplåning i form av obligationer eller andra värdepapper som redovisas under "Emitterade värdepapper m.m." (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3), och
2. skulder som ska tas upp under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 2.a Inlåning redovisas insatta sparmedel i bank samt kunders medel på konto som tas emot av andra institut än banker.

Post 3 – Emitterade värdepapper m.m.

17 § (20) Här redovisas obligationer och andra skulder för vilka omsättningsbara värdepapper har emitterats, exempelvis bankcertifikat och skulder enligt egna acceptor eller egna växlar.

Endast sådana växlar som ett kreditinstitut dels ställt ut för egen upplåning, dels som institutet svarar för i första hand (som trassat), ska räknas som egna acceptor.

Bestämmelsen gäller inte för skulder som redovisas under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 3.b Övriga redovisas skulder enligt egna acceptor eller egna växlar samt liknande värdepapper.

Återköpta egna skuldebrev ska räknas av från den utestående skulden.

Allmänna råd

Det primära kriteriet vid gränsdragningen mellan emitterade värdepapper i post 3 och skulder i posterna 1 och 2, bör vara om fordran på institutet ur borgenärens synvinkel är omsättningsbar eller överlåtbar. Skulder som motsvaras av löpande skuldebrev redovisas normalt under denna post. Enkla skuldebrev redovisas normalt under "Skulder till kreditinstitut" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1) eller "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

Om en emittent av ett skuldinstrument återköper detta instrument utsläcks skulden även om emittenten är marknadsгарant för detta instrument eller har för avsikt att åter sälja det inom en nära framtid, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 4 – Övriga skulder

18 § Om det inte är lämpligare att redovisa en skuld under någon annan post redovisas här

1. sådana derivat som har ett negativt värde,
2. skulder som inte har uppkommit genom banktransaktioner, t.ex. egna skatteskulder, leverantörsskulder och fondlikvidskulder, och
3. andra skulder.

Allmänna råd

Bestämmelsen innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument utan kan tas upp under "Övriga tillgångar" (Tillgångar, post 12) eller "Övriga skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 4). Derivatinstrument kan även redovisas under en egen post.

Post 5 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

19 § (11) Här redovisas inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen samt kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen.

Allmänna råd

Här kan även redovisas upplupen ränta på in- och upplåning och upplupen kupongränta på finansiella skulder.

Post 6 – Avsättningar

20 § Här redovisas avsättningar, jfr 3 kap. 2 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 3 kap. 9 § årsredovisningslagen (1995:1554).

I delpost 6. a Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 3 § finns regler om när avsättningar för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen.

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp i delpost 6. c Övriga avsättningar.

Post 7 – Efterställda skulder

21 § (21) Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Post 8 – Obeskattade reserver

22 § Här redovisas ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, uppskovsbelopp och andra obeskattade reserver.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en uppskjuten skatteskuld, som redovisas under delpost 6. b Avsättningar för skatter och i en bunden kapitaldel, som redovisas under delpost 12. e Övriga fonder.

Post 9 – Aktiekapital/Grundfond/Insatskapital

23 § (22) Här redovisas sådant kapital som enligt institutets associationsform dels ska räknas som eget kapital, dels är tecknat av aktieägare eller andra andelsinnehavare.

Allmänna råd

I bankaktiebolag och aktiebolag betecknas posten "Aktiekapital", i sparbanker "Grundfond" och i medlemsbanker "Insatskapital".

Post 10 – Överkursfond

24 § Här redovisas överkurs vid emission av aktier.

Post 11 – Uppskrivningsfond

25 § Här redovisas uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Post 12 – Andra fonder

26 § Institutet ska vid redovisningen av delpost 12.b Kapitalandelsfond göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av balanserade vinstmedel. Sådana av- och nedsättningar ska således inte gå över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

I delpost 12.c Fond för verkligt värde redovisas värdeförändringar enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen (1995:1554).

Delpost 12.d Garantifond avser en sådan fond som anges i 5 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619).

Allmänna råd

Följande värdeförändringar bör redovisas i delpost 12.c Fond för verkligt värde:

1. Värdeförändringar som avser säkringsinstrumentet i en kassaflödessaäkning.
2. Värdeförändringar orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet.
3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som dels värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 4 lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen, dels inte redovisas direkt i resultaträkningen.

Post 13 – Balanserad vinst eller förlust

27 § Här redovisas balanserad vinst eller ansamlad förlust.

Allmänna råd

Om institutet förvärvar egna aktier minskas fritt eget kapital med utgiften för förvärvet. Vid överlåtelse av egna aktier ökas fritt eget kapital med inkomsten av överlåtelsen. Se 5 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 5 kap. 14 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554).

Post 14 – Årets resultat

28 § Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Poster inom linjen

Post 1 – Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig

29 § Här redovisas säkerheter som institutet ställt för egna skulder.

Allmänna råd

Finansiella garantier bör redovisas i balansräkningen, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, om inte annat följer av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

Post 1 får även benämnas "För egna skulder ställda säkerheter".

Post 2 – Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig

30 § Här redovisas säkerheter som institutet ställt för annat än egna skulder, exempelvis för tredje man eller för egna ansvarsförbindelser.

Allmänna råd

Post 2 får även benämnas "Övriga ställda säkerheter".

Post 3 – Ansvarsförbindelser

31 § (24) Här redovisas sådana transaktioner som innebär att ett institut har ställt garanti för tredje mans förpliktelser.

Delpost 3.b Garantier omfattar alla ingångna garantiförpliktelser, bland annat borgensförbindelser och oåterkalleliga rembursar.

Post 4 – Åtaganden

32 § (12.5, 25) Här redovisas sådana oåterkalleliga åtaganden som innebär risktagande.

Delpost 4.a Åtaganden till följd av återköpstransaktioner: Här redovisas sådana åtaganden som ingåtts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Delpost 4.b Övriga åtaganden: Här redovisas bland annat sådana oåterkalleliga åtaganden som är en följd av vidareutlåning av inlånade värdepapper.

33 § Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Bilaga 2 Resultaträkningens poster

1 § Posterna i 2–20 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 3.

Avvikelser från 2–20 §§ får göras i fråga om posternas innehåll om

1. avvikelsen är nödvändig som en direkt följd av sådana avsteg som får göras från uppställningsformen för balansräkningen enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § om avvikelser från balansräkningens uppställningsform,
2. minst samma information lämnas som om reglerna om posternas innehåll följts, och
3. upplysningar om detta och skälen för avvikelsen lämnas i en not.

Allmänna råd

Bestämmelsen ger inte stöd för avvikelser när det gäller uppställningsformen utan avvikelse kan endast göras beträffande posternas innehåll.

Ett institut som i sin årsredovisning ger termer eller definitioner en annan innebörd än den i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd, bör upplysa om detta samt ange vilka skillnaderna är.

När det framgår att en enskild post kan redovisas eller presenteras på mer än ett sätt bör det anges vilket, eller när så är tillåtet, vilka alternativ som tillämpas.

Resultaträkningen

Post 1 – Ränteintäkter

2 § (29) Här redovisas intäkter från sådana tillgångar som tas upp under Tillgångar, posterna 1–5 i balansräkningen ("Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker", "Belåningsbara statskskuld förbindelser m.m.", "Utlåning till kreditinstitut", "Utlåning till allmänheten" och "Obligationer och andra räntebärande värdepapper").

Här redovisas också intäkter i form av sådana ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av storleken på en fordran.

Allmänna råd

Ränteintäkter och räntekostnader på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande tillgångar vid säkringsredovisning bör redovisas här.

Ersättningar som beaktas vid beräkning av effektivräntan bör redovisas här.

Ersättningar som inte beaktas enligt effektivräntemetoden bör inte redovisas under denna post, jfr IAS 18 *Intäkter* med tillhörande bilaga. Sådana ersättningar bör redovisas enligt 6 §.

Intäkter från sådana lämnade lånelöften där det är sannolikt att ett lån kommer att lämnas bör redovisas under denna post, jfr IAS 18 med tillhörande bilaga.

Post 2 – Leasingintäkter

3 § Här redovisas leasingintäkter brutto, dvs. före avskrivningar enligt plan.

Post 3 – Räntekostnader

4 § (29) Kostnader för sådana skulder som tas upp under Skulder, avsättningar och eget kapital, posterna 1, 2, 3 eller 7 ("Skulder till kreditinstitut", "In- och upplåning från allmänheten", "Emitterade värdepapper m.m." och "Efterställda skulder"), ska redovisas under denna post.

Avgifter för den statliga insättningsgarantin redovisas också under denna post.

Här redovisas också kostnader i form av ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av skuldens storlek. Ersättning som debiteras i samband med uttag på inlåningsräkning är en korrigerig av avtalad ränta som ska minska institutets räntekostnader.

Allmänna råd

Räntekostnader och ränteintäkter på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande skulder vid säkringsredovisning bör redovisas här.

Post 4 – Erhållna utdelningar

5 § (30) Här redovisas all utdelning från aktier och andelar, inklusive utdelning från intresseföretag och koncernföretag.

Post 5 – Provisionsintäkter

6 § (2.4, 31) Här redovisas intäkter för lämnade tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 2 §.

Värdepappersbolag får redovisa provisionsintäkter respektive provisionskostnader överst i uppställningsformen för resultaträkningen.

Allmänna råd

Exempel på provisioner är

- ersättningar för betalkort och kreditkort som inte är att betrakta som ränta (se 2 §),
- ersättningar som kan hänföras till garantigivning, till låneförvaltning för andra långvares räkning och till värdepapperstransaktioner för tredje mans räkning,
- ersättningar och andra avgifter samt intäkter som kan hänföras till betalningstransaktioner, clearingtransaktioner, kontoadministration samt förvaring och förvaltning av värdepapper,
- ersättningar som kan hänföras till transaktioner i utländsk valuta samt till försäljning och köp av mynt och ädla metaller för tredje mans räkning, och
- ersättningar för mäklartjänster i samband med inlånings-, utlånings- och försäkringsavtal.

Vinster och förluster hänförliga till garantier som är derivat bör inte redovisas här. Sådana kan enligt 8 § redovisas under "Nettoresultat av finansiella transaktioner" (post 7). Lämnande av finansiella garantier i andra fall innebär ett risktagande snarare än ett utförande av en tjänst. När intäkter från finansiella garantier som inte är derivat redovisas under denna post kan dessa därför behöva redovisas särskilt i en delpost, jfr 3 kap. 2 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 3 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*.

Post 6 – Provisionskostnader

7 § (31) Här redovisas kostnader för mottagna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 4 §.

Allmänna råd

Exempel på provisioner och placering av provisionskostnader i ett värdepappersbolags resultaträkning finns i 6 §.

Här bör inte redovisas sådana transaktionskostnader som beaktas vid beräkning av den effektiva räntan, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 7 – Nettoresultat av finansiella transaktioner

8 § (32) Här redovisas

1. nettovinster eller nettoförluster av handel med dels finansiella instrument som inehålls för handel (inklusive derivat) eller som utgör finansiella tillgångar som kan säljas, dels ädla metaller,
2. andra redovisade värdeförändringar på sådana finansiella instrument som avses i 1 och ädla metaller, och
3. nettovinster eller nettoförluster av valutatransaktioner samt andra redovisade värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta i den mån de kan hänföras till valutakursförändringar.

Första stycket tillämpas inte på nettovinster, nettoförluster eller värdeförändringar som redovisas direkt mot delpost 12.c Fond för verkligt värde.

Nettovinster, nettoförluster eller värdeförändringar som enligt 2 och 4 §§ redovisas som ränta ska dock inte tas upp här.

Allmänna råd

Här kan redovisas nettoresultat och värdeförändringar avseende finansiella garantier som är derivat.

Nettovinster, nettoförluster och andra redovisade värdeförändringar avseende handel med utsläppsrättigheter och elcertifikat kan redovisas under denna post.

Ett institut som i sin resultaträkning avviker från bestämmelserna om sammanslagning av poster eller bestämmelserna om nettoredovisning enligt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter* bör i stället göra uppdelningen i en not.

Under denna post bör nedskrivning av finansiella tillgångar som kan säljas redovisas.

(FFFS 2009:11)

Post 8 – Övriga rörelseintäkter

9 § Här redovisas sådana rörelseintäkter som inte lämpligen kan tas upp under någon annan post, exempelvis preskriberade medel, intäkter från fastigheter samt realisationsvinst vid avyttring av investeringar som hålls till förfall.

Allmänna råd

Här kan redovisas skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av en finansiell skuld) som har utsläckts eller överförts till en annan part och den ersättning som erlagts (ränteskillnadsersättning), inklusive icke-kontanta tillgångar som överförts eller påtagna skulder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Detsamma gäller skillnader vid förtidsinlösen av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde (ränteskillnadsersättning).

Post 9 – Allmänna administrationskostnader

10 § (27) Här redovisas

1. personalkostnader, inklusive löner och arvoden, bonus och provisioner, pensionskostnader och andra sociala kostnader, och
2. övriga administrationskostnader.

Allmänna råd

Övriga administrationskostnader omfattar bl.a. hyres-, revisions-, utbildnings-, IT-, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

Post 10 – Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

11 § (27) Här redovisas avskrivningar och nedskrivningar av sådana anläggningstillgångar som tas upp under posterna "Immateriella anläggningstillgångar" (Tillgångar, post 9) eller "Materiella tillgångar" (Tillgångar, post 10).

Post 11 – Övriga rörelsekostnader

12 § Här redovisas sådana rörelsekostnader som inte lämpligen kan tas upp under någon annan post.

Här redovisas också driftskostnader för fastigheter.

Allmänna råd

Kostnader som kan redovisas här är exempelvis marknadsföringskostnader och försäkringskostnader.

Här kan redovisas skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av en finansiell skuld) som har utsläckts eller överförts till en annan part och den ersättning som erlagts (ränteskillnadsersättning), inklusive icke-kontanta tillgångar som överförts eller påtagna skulder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Detsamma gäller skillnader vid förtidsinlösen av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde (ränteskillnadsersättning).

Post 12 – Kreditförluster, netto

13 § (33) Här redovisas

1. kostnader vid nedskrivningar av sådana fordringar som ska tas upp under posterna "Utlåning till kreditinstitut" (Tillgångar, post 3) eller "Utlåning till allmänheten" (Tillgångar, post 4) samt kostnader vid nedskrivningar av räntor som balanserats i tidigare årsboks slut,
2. avsättningar för sådana ansvarsförbindelser och åtaganden som tas upp inom linjen,
3. intäkter av tidigare nedskrivna fordringar, och
4. belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar eller avsättningar.

Allmänna råd

Här kan även redovisas kostnader, avsättningar, intäkter och återföringar som avser finansiella garantier som inte är derivat.

Nettokostnaden för att infria ställda garantier bör bedömas med hänsyn till värdet av eventuella regressrätter.

Post 13 – Nedskrivningar av finansiella tillgångar

14 § (34) Här redovisas kostnader för nedskrivning av sådana finansiella tillgångar som tas upp under

- "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5),
- "Aktier och andelar" (som inte ingår i post 7 eller 8) (Tillgångar, post 6),
- "Aktier och andelar i intresseföretag" (Tillgångar, post 7), eller
- "Aktier och andelar i koncernföretag" (Tillgångar, post 8). (FFFS 2009:11)

Allmänna råd

Nedskrivningar av finansiella tillgångar som kan säljas bör inte redovisas här. Dessa bör redovisas under Nettoresultat av finansiella transaktioner (post 7). (FFFS 2009:11)

Post 14 – Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar

15 § (34) Här redovisas belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar av finansiella tillgångar, om nedskrivningen kostnadsförts enligt 14 §.

Post 14A – Andelar i intresseföretags resultat

16 § Här redovisas koncernens andel i resultatet för de intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I det ägande företagets egen årsredovisning ska anskaffningsmetoden användas och utdelning från intresseföretag redovisas i post 4 – Erhållna utdelningar.

Post 15 – Bokslutsdispositioner

17 § Här redovisas avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Posten ska inte användas i en koncernresultaträkning. Den uppskjutna skattekostnaden ska redovisas under den skattepost som är tillämplig (post 16 Skatt på årets resultat eller post 17 Övriga skatter).

Post 16 – Skatt på årets resultat

18 § Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara skatt på årets resultat.

Post 17 – Övriga skatter

19 § Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara andra skatter än skatt på årets resultat.

Post 18 – Årets resultat

20 § Här redovisas nettovinsten eller nettoförlusten för räkenskapsåret.

Bilaga 3 Resultaträkningens uppställningsform**Allmänna råd**

Resultaträkningen bör innehålla de summeringsrader som anges nedan.

1. Ränteintäkter
2. Leasingintäkter
3. Räntekostnader

Räntenetto

4. Erhållna utdelningar
5. Provisionsintäkter
6. Provisionskostnader
7. Nettoresultat av finansiella transaktioner
8. Övriga rörelseintäkter

Summa rörelseintäkter

9. Allmänna administrationskostnader
10. Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
11. Övriga rörelsekostnader

*Summa kostnader före kreditförluster**Resultat före kreditförluster*

12. Kreditförluster, netto
13. Nedskrivningar av finansiella tillgångar
14. Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar
- 14A. Andelar i intresseföretags resultat

Rörelseresultat

15. Bokslutsdispositioner
16. Skatt på årets resultat
17. Övriga skatter

Årets resultat

Värdepappersbolag får enligt 6 § i bilaga 2 redovisa Provisionsintäkter och Provisionskostnader före ränteintäkter.

Enligt 5 kap. 11 § lämnas upplysningar om räntenetto. Endast sådana företag som inte redovisar leasing enligt reglerna för operationell leasing kan redovisa räntenettet i resultaträkningen i delsummeringsraden *Räntenetto*.

Enligt 16 § i bilaga 2 tas koncernens andel i resultatet för de intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden upp i posten 14A – Andelar i intresseföretags resultat.

Bilaga 4 Uppllysningar i förvaltningsberättelsen

Uppllysningar om verksamheten

1 § I förvaltningsberättelsen ska ett institut, utöver vad som anges i lag, lämna uppllysningar om verksamhetens art och inriktning samt om institutets respektive koncernens struktur. Uppllysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, exempelvis köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal samt större investeringar. För såväl institutet som koncernen ska även belysas väsentliga aspekter på bland annat likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen. Institutet ska vidare redovisa nyckeltal som är ändamålsenliga för branschen och som beskriver verksamheten, ställningen och avkastningen.

Nya redovisningsprincipers påverkan på balansräkningen och resultaträkningen

Allmänna råd

Institut bör lämna följande särskilda uppllysningar som, om de inte lämnas i förvaltningsberättelsen, kan lämnas i not:

- Uppllysningar bör lämnas om ränta hänförlig till finansiella instrument som värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade i resultaträkningen, om räntan tagits upp under posten Ränteintäkter (post 1) eller posten Räntekostnader (post 3). Detta gäller dock inte sådana värdeförändringar som effektivt motverkar förändringarna i verkligt värde på den säkrade posten i sådana identifierade säkringstransaktioner som avses i IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Uppllysningarna bör innehålla
 - storleken på de belopp som redovisats i nämnda poster, och
 - storleken på de belopp som redovisats i andra poster i resultaträkningen.
- Ett institut som erhållit eller erlagt ränteskillnadsersättningar för tillgångar eller skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde, bör upplysa om värdet av dessa uppdelat på ersättningar som härrör från finansiella tillgångar respektive finansiella skulder.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 a § Institut ska lämna uppllysningar om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning samt de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas, om det inte redan framgår av de uppllysningar om riktlinjer för ersättningar som vissa noterade företag ska ange enligt 6 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Med ersättning jämställs överlåtelse av värdepapper och upplåtelse av rätt att i framtiden förvärva värdepapper från företaget.

Om uppllysningarna enligt första stycket med stöd av 6 kap. 1 § andra stycket inte anges i förvaltningsberättelsen, ska de redovisas i anslutning till de uppgifter om ersättningar och förmåner som ska lämnas enligt 5 kap. 14 §.

Allmänna råd

Uppllysningarna om principer för att bestämma ersättningar och förmåner kan exempelvis beröra principer för fast och rörlig ersättning samt fördelningen däremellan. Uppllysningarna om berednings- och beslutsprocesser bör exempelvis avse om det finns särskilt inrättade kommittéer och, i så fall, deras mandat och sammansättning.

I denna paragraf avses med *nyckelpersoner i ledande ställning* samma personer som bör beaktas enligt 5 kap. 14 § allmänna råd.

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse regler

2 § Uppllysningar ska lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för kapitalkravet, stora exponeringar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelse regler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

Upplysningar om övervärden i fondförsäkringsrörelse

Allmänna råd

De institut som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse, bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärden, såsom val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Bolaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Instituten bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2008:26 Årsredovisning i försäkringsföretag

(senast ändrad genom FFFS 2009:12)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1524
Definitioner	1524
Dispens	1525
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	1525
Tillämpning av internationella redovisningsstandarder	1525
Repor och andra återköpstransaktioner	1528
Övertagna försäkringsbestånd	1528
Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd	1529
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	1529
Balansräkningen	1529
Omföringar till och från vissa fonder	1529
Resultaträkningen	1529
Redovisning av kapitalavkastning	1529
Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta	1530
Funktionsindelning av driftskostnader	1530
Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar	1530
Pensionsförpliktelser till anställda	1530
4 kap. Värderingsregler	1531
Värdering av finansiella instrument	1531
Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark	1531
Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal	1532
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	1532
Anskaffningskostnader	1533
Försäkringstekniska avsättningar	1534
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring	1535
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring	1536
Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans	1536
Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	1536
Säkerhetsreserv	1537
5 kap. Tilläggsupplysningar	1537
Balansräkningen	1537
Poster inom linjen	1538
Resultaträkningen	1538
6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys	1539
Förvaltningsberättelse	1539
Särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen	1540
Resultatanalys	1541
7 kap. Koncernredovisning	1541
Dotterföretag som inte konsolideras	1541
Koncernredovisning	1541
8 kap. Delårsrapport	1542
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1543
Bilaga 1 Uppställningsform för balansräkningen	1544
Bilaga 2 Uppställningsform för resultaträkningen	1546

Bilaga 3 Balansräkningens poster	1548
Bilaga 4 Resultaträkningens poster	1557
Bilaga 5 Upplysningar i förvaltningsberättelsen	1565
Bilaga 6 Resultatanalysens uppställningsform och innehåll	1567

Siffrorna inom parentes refererar till motsvarande punkter i försäkringsredovisningsdirektivet 91/674/EEG (EGT L 374, 31.12.1991).

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713) och understödsföreningar som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar, om inte annat följer av femte stycket. Vid tillämpningen av dessa föreskrifter ska en understödsförening anses vara ett livförsäkringsföretag.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 7–8 kap. gäller för sådana finansiella holdingföretag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska tillämpa 7 kap. samma lag, när de upprättar koncernredovisning.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. och 6 kap. gäller för sådana filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Reglerna i 2–4 kap. gäller för filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsbokslut enligt 14 § lagen om utländska filialer m.m.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. tillämpas även på årsbokslut som upprättas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m. och tillämpas på motsvarande sätt som anges i den paragrafen.

Dessa föreskrifter och allmänna råd ska inte tillämpas av sådana ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar som har dispens enligt 1 kap. 1 § tredje stycket lagen om årsredovisning i försäkringsföretag för att tillämpa förenklade årsredovisningsregler. Detta gäller om inte annat följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens.

Allmänna råd

Tillägget i fjärde stycket innebär att dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas på motsvarande sätt som för en filial och att varje skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom en generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till ett annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation, se 14 b § första och andra styckena lagen om utländska filialer m.m.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

- 1. direktförsäkringsföretag:** sådana försäkringsföretag som uteslutande eller huvudsakligen bedriver direkt försäkringsrörelse,
- försäkringsavtal:** försäkringsavtal enligt definitionen i godkända internationella redovisningsstandarder, traditionella livförsäkringsavtal och andra avtal om försäkring som får redovisas som försäkringsavtal enligt internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*,
- försäkringsföretag:** försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, understödsföreningar, finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning samt filialer och verksamheter som bedrivs från fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges,

4. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),
5. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Standing Interpretations Committee (SIC) och International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC),
6. *investeringsavtal*: sådana avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument i enlighet med IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*,
7. *noterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen,
8. *onoterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som inte är noterade försäkringsföretag, och
9. *tjänstepensionsförsäkring*: försäkringar som avses i 1 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal har endast betydelse för redovisningen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd. Definitionen kan alltså inte direkt läggas till grund för tillsynsrapportering eller tillämpning av rörelseregler enligt andra föreskrifter och allmänna råd.

De försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen är företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd

1. Alla försäkringsföretag bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

För följande standard lämnas detta förtydligande:

- IAS 33 *Resultat per aktie*. Standarden behöver endast tillämpas av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända standarder, lag eller annan författning, eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

2. Alla försäkringsföretag bör tillämpa Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) bör tillämpas på samma sätt som RFR 2, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

3. Utöver vad som följer av 2 tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag:
 - a) Företag redovisas inte som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel, men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag, bör det förstnämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. I så fall bör det andra företaget ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.

- b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.
 - c) Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risk ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag alltid värderas till verkligt värde, se 4 kap. 2 § samma lag.
 - d) Förutbetalda anskaffningskostnader för avtal om försäkring ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag under vissa förutsättningar tas upp som en tillgång, se 4 kap. 8 § samma lag.
 - e) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, får inte återföras, se punkt 5 i övergångsbestämmelserna vid införande av årsredovisningslagen. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat, bör lämnas i en not.
 - f) IFRS 8 *Rörelsesegment* behöver inte tillämpas i årsredovisningen oavsett om företaget upprättar koncernredovisning eller inte. För försäkringsföretag finns i stället regler om resultatanalys i 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 6 kap. 3 § dessa föreskrifter och allmänna råd.
 - g) Upplysningar om väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget står för ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt 6 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Dessa upplysningar omfattar även de upplysningar som bör lämnas enligt IFRS 4 *Försäkringsavtal* om karaktären och omfattningen av de risker som härrör från försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska dessa upplysningar lämnas i en not. Upplysningarna får lämnas i förvaltningsberättelsen om en notupplysning lämnas med en hänvisning till den plats där dessa uppgifter lämnas.
 - h) Upplysningar om eget kapital enligt 5 kap. 1 och 4 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte lämnas i en not till den del informationen ingår i en rapport över förändring i eget kapital, om en notupplysning lämnas med hänvisning till denna rapport.
4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder. Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) med följande anpassningar:
- a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen även om det inte krävs enligt lag. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden, samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.
 - b) Sådana Placeringsstillgångar (C) som inte är finansiella instrument får, trots eventuella begränsningar i tillämpningen av 4 kap. 14 f och 14 g §§ årsredovisningslagen, omvärderas till verkligt värde med stöd av särskilda bestämmelser i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Byggnader och mark (C.1) kan därför värderas till verkligt värde, om samtliga tillgångar i posten värderas på samma sätt, se 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Rörelsefastigheter får med avvikelse från internationella redovisningsstandarder redovisas på samma sätt som förvaltningsfastigheter, jfr IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar* och IAS 40 *Förvaltningsfastigheter* samt 4 kap. 5 § samma lag. Om undantaget utnyttjas bör upplysningarna om en alternativ värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 4 kap. 7 § samma lag lämnas uppdelat på rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.
 - c) Vad som anges om balanserade vinstmedel i internationella redovisningsstandarder eller Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer bör istället avse Konsolideringsfond i livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst och Övriga fonder i understödsföreningar, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.
 - d) Innehav för handel enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen.
 - e) Ett försäkringsföretag bör inte tillämpa RFR 2 punkt 73 om undantag från att tillämpa IAS 39.

- f) Onoterade försäkringsföretag får, trots tidsbegränsningarna i godkända internationella redovisningsstandarder och RFR 2 tillämpa följande lätttnadsregler när företaget första gången tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder:
- Undantaget från krav att räkna om jämförande information avseende IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering* och IAS 39 enligt punkt 36 A i IFRS 1 *Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas*.
 - Punkt 4 i RFR 2 om utnyttjande av vissa förenklingsregler i IFRS 1, jfr bland annat punkterna 25 A, 25 F, 27 och 34 B i IFRS 1.
 - Punkt 36 C i IFRS 1 om undantag från kravet att presentera jämförande information enligt IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
- Lättnadsreglerna i punkterna 20 och 20 A i IFRS 1 får tillämpas även om IAS 19 *Ersättningar till anställda* tillämpas första gången under senare räkenskapsår än övriga standarder.
- g) Även försäkringsföretag som tillämpar undantaget från IAS 19 i RFR 2 och redovisar förmänsbestämda pensionsplaner enligt där angivna principer, får redovisa räntedelen av årets pensionskostnad i post I.7 respektive II.8 Driftskostnader.
- Oavsett vad som följer av godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2 behöver inte IAS 19 eller RFR 2 punkt 38 tillämpas på försäkringsföretags avtal om försäkring som avser ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda, jfr IFRS 4 punkt 4 b, IFRS 7 punkt 3 b, IAS 32 punkt 4 b och IAS 39 punkt 2 c. Om undantaget utnyttjas redovisas avtalen i stället enligt reglerna om försäkringsavtal eller, i förekommande fall, investerings- eller servicekontrakt.
- h) Ett försäkringsföretag bör inte tillämpa RFR 2 punkt 59 som avser undantag från IAS 32 om klassificering av ett finansiellt instrument såsom skuld respektive eget kapital. I stället bör 3 b tillämpas.
5. För ett noterat försäkringsföretag vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller följande lättnader:
- a) Företaget behöver inte upprätta en kassaflödesanalys, jfr IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*.
 - b) Företaget behöver enbart lämna upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder:
 - IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
 - IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
 - IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, i den del som avser upplysningar om kapital.
 - IAS 10 *Händelser efter rapportperioden*.
 - IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*, med de tillägg som framgår av punkterna 32 och 33 i RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.
 - IAS 17 *Leasingavtal*, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 34 i RFR 2.
 - IAS 18 *Intäkter*.
 - IAS 19 *Ersättningar till anställda*, med de undantag och tillägg som framgår av RFR 2 punkt 38, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.
 - IAS 21 *Effekterna av ändrade valutakurser*.
 - IAS 23 *Låneutgifter*, med det tillägg som framgår av punkt 45 i RFR 2.
 - IAS 37 *Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar*.
 - IAS 38 *Immateriella tillgångar*, med det tillägg som framgår av punkterna 67 och 70 i RFR 2.
 - IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*, med det tillägg som framgår av punkt 76 i RFR 2.
- Lättnadsreglerna i första stycket bör inte tillämpas om försäkringsföretaget
- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning där IAS-förordningen tillämpas,
 - i andra fall upprättar eller omfattas av en koncernredovisning enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattar minst ett annat finansiellt företag,
 - har en internationell anknytning, eller
 - är ett livförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa.
- Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange om lättnaden har tillämpats, jfr 5 kap. 13 §.

I andra stycket menas med ett *finansiellt företag* ett försäkringsföretag, kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller motsvarande utländskt företag och med en *internationell anknytning* att företaget bedriver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands, ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag eller har en sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Oavsett första stycket behöver inte filialer till ett utländskt företag lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2.

Undantaget i femte stycket får även tillämpas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m. (FFFS 2009:12)

Repor och andra återköpstransaktioner

1 § Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar (exempelvis växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper), dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avstalede av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avstalede av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall också fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som skuld. Den mottagande parten ska inte ta upp tillgångarna i sin balansräkning utan redovisa den erlagda köpeskillingen som en fordran på den överförande parten.

Om den mottagande parten har rätt, men inte skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. Valutaterminstransaktioner.
2. Optionsinstrument.
3. Transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före fallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna.
4. Andra liknande transaktioner.

Vid en äkta återköpstransaktion ska den överförande parten ange överförda tillgångar under "Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättning redovisade förpliktelser" (poster inom linjen, post I). Vid en oäkta återköpstransaktion ska den överförande parten ange det lösenpris som överenskommit för ett eventuellt återköp under "Åtaganden" (poster inom linjen, post IV).

Allmänna råd

En avgränsning görs i femte stycket för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal, gäller reglerna också för ett sådant återköpsavtal.

Övertagna försäkringsbestånd

2 § Om ett försäkringsföretag under räkenskapsåret har tagit över försäkringstekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag, enligt bestämmelserna i 15 kap. 1–7 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), ska beståndsöverlåtelsen redovisas över balansräkningen.

Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd

Allmänna råd

Vad som ska redovisas som ett försäkringsavtal framgår av definitionen i 1 kap. 2 §. För redovisningen av avtal om försäkring som klassificeras som finansiella instrument finns närmare regler i internationella redovisningsstandarder som anges i 2 kap. allmänna råd, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*, IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering* och IAS 18 *Intäkter*. Se även 4 kap. allmänna råd.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Balansräkningen ska upprättas enligt balansräkningsschemat i bilaga 1. Utöver vad som följer av bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska försäkringsföretag infoga posterna C.III.6a Derivat (positivt värde) och HH.IV.a Derivat (negativt värde), om det inte är lämpligt att redovisa derivaten under någon annan post.

Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 3.

Omföringar till och från vissa fonder

Allmänna råd

Av 4 kap. 6 § första stycket följer att gottskriven återbäring som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

I 16–17 §§ i bilaga 4, finns bestämmelser om redovisning av sådan återbäring som enligt bolagsordningen gottskrives försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad med ett visst belopp på grund av en försäkring. Bestämmelserna anger att sådan återbäring redovisas som livförsäkringsavsättning eller villkorad återbäring under innevarande räkenskapsår. Andra belopp som kan komma att gottskrivas som återbäring och som inte följer av avtal om försäkring bör redovisas som eget kapital till dess bolagsstämman fastställt storleken. Beloppet bör då omföras från eget kapital till villkorad eller garanterad återbäring.

Resultaträkningen

2 § Resultaträkningen ska upprättas enligt resultaträkningsschemat i bilaga 2 och innehålla, utöver vad som följer av bilaga 2 till lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, även följande poster i teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse:

- 6.b.aa.i/6.b.bb.i Före avgiven återförsäkring, och
- 6.b.aa.ii/6.b.bb.ii Återförsäkrarens andel (–).

Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 4.

Allmänna råd

Parenteser med orden "efter avgiven återförsäkring" får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Resultaträkningen delas in i en teknisk redovisning, uppdelad mellan skadeförsäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse, samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser någon av rörelserna eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna kommenteras särskilt i bilaga 4.

Redovisning av kapitalavkastning

3 § Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som hänger samman med skadeförsäkringsrörelse redovisas i den icke-tekniska redovisningen. En rimlig avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden förs därefter över till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Det överförda beloppet särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionell livförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastningen i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen.

Vinstutdelande livförsäkringsföretag ska redovisa kapitalavkastning som är hänförlig till placeringstillgångar relaterade till ägarna i den icke-tekniska redovisningen. Det överförda beloppet särredovisas under posterna II.12 och III.4.

För fondförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastning på sådana placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen, medan kapitalavkastning på placeringstillgångar för egen räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skadförsäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse där den är intjänad.

Allmänna råd

Enligt första stycket förs avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden över till den tekniska redovisningen. Normalt kan ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f. e. r. vara en tillräcklig approximation av dessa flöden, efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av exempelvis premiefordringar.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

4 § Om det vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrars andel därav, kvarstår förpliktelser i utländsk valuta som också ingick i den ingående balansen, ska denna del av den ingående balansen räknas om till balansdagens kurs. Valutakursvinsten eller valutakursförlusten vid sådan omräkning ska redovisas som kapitalavkastning.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader ska funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med *driftskostnader* avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:

- a) *Anskaffning*
Driftskostnader för anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal och investeringsavtal tas upp under posten Anskaffningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.
- b) *Skadereglering*
Driftskostnader för skadereglering tas upp under resultatposten I.4.a/II.5.a Utbetalda försäkringersättning.
- c) *Administration*
Driftskostnader för gemensam administration tas upp under posten Administrationskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.
- d) *Finansförvaltning*
Driftskostnader för finansförvaltningen tas upp under posten Kapitalförvaltningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten II.9/III.5.a Kapitalavkastning, kostnader.
- e) *Fastighetsförvaltning*
Driftskostnader för fastighetsförvaltningen tas upp under resultatposten Kapitalavkastning, Kostnader II.9/III.5.a.

Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar

6 § En understödsförening som har flera verksamhetsgrenar, ska fördela kapitalavkastningen i förhållande till storleken på försäkringsfonder och fria fonder enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, om inte stadgarna föreskriver en annan fördelning.

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Försäkringsföretag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskilda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra styckena gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 *Ersättningar till anställda*.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridor metod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19.

4 kap. Värderingsregler

Värdering av finansiella instrument

Allmänna råd

Finansiella instrument värderas till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. I annat fall värderas finansiella instrument enligt ordinarie värderingsprincip, jfr 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. allmänna råd. Sådana finansiella tillgångar som inte får värderas till verkligt värde värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet, se 4 kap. 2 § 2 samma lag.

Värderingsregler om bland annat erforderliga värdejusteringar för finansiella instrument som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet finns i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39.

Försäkringsföretag bör inte skriva upp finansiella tillgångar enligt 4 kap. 6 § årsredovisningslagen eller tillämpa andra i lag medgivna optioner som är oförenliga med godkända internationella redovisningsstandarder, om inte annat följer av dessa föreskrifter och allmänna råd, jfr bland annat punkt 54 i Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

Se även 13 § andra stycket om värdering av vissa skulder enligt avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument.

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark

1 § (49) När nettoförsäljningsvärde och verkligt värde ska bestämmas för fastigheter, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbudna försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska åtminstone fastställas årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman och med erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska den metod eller den kombination av metoder väljas som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Allmänna råd

Värdering får utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen måste ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen utförs samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger också den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal

2 § Direktförsäkringsföretag ska periodisera premier som hänför sig till försäkringsavtal avseende återförsäkring av skadeförsäkring, så att premierna intäkts- eller kostnadsförs över avtalstiden i förhållande till det försäkringsskydd som hänför sig till perioden.

Allmänna råd

Definitionerna av direktförsäkringsföretag och försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

3 § Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ska tas upp till belopp som motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ska skrivas ned till återvinningsvärdet, om ett direktförsäkringsföretags redovisade värden enligt ett avtal om avgiven återförsäkring av skadeförsäkring väsentligt överstiger summan av förväntade framtida inbetalningar (+), utbetalningar (–) och marknadsmässig återförsäkringspremie (+) för framtida återförsäkringsskydd (återvinningsvärdet [+/-]). Om återvinningsvärdet är negativt och inte kan beaktas genom en nedskrivning, ska beloppet redovisas som en ökning av posten Skulder avseende återförsäkring (HH.II). Nedskrivningen eller skuldökningen ska belasta periodens resultat.

Återvinningsvärdet ska beräknas enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod. Betalningar ska diskonteras endast om återförsäkrarens ansvar avser försäkringstekniska avsättningar som diskonterats.

Nedskrivningen eller skuldökningen ska återföras när det skett en väsentlig förändring i de antaganden som ledde fram till beslutet om nedskrivning eller skuldföring. En återföring får inte medföra att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats i balansräkningen om försäkringsföretaget inte gjort någon nedskrivning eller skuldföring. Återföringen ska redovisas som en intäkt i resultaträkningen.

Vid tillämpningen av andra – fjärde styckena ska återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas tillsammans.

Allmänna råd

Definitionen av återförsäkringsavtal finns i internationella redovisningsstandarder, jfr bilaga A i IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Andra stycket är också tillämpligt när värdet av ett återförsäkringsavtal har redovisats som en skuld i balansräkningen. När ett negativt återvinningsvärde väsentligt överstiger den redovisade skulden, redovisas således en skuldökning.

Med marknadsmässig återförsäkringspremie menas den premie som med hänsyn till förhållandena när återförsäkringsavtalet ingicks skulle ha bestämts mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Premien avser överföring av försäkringsrisk samt täckande av återförsäkrarens omkostnader och vinstmarginal.

När försäkringsföretaget bedömer om beräkningarna görs enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod bör det beakta tillämpningen vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Vid en diskontering av framtida betalningar bör som diskonteringsränta användas den ränta som ska användas enligt 10 §.

Av paragrafen följer att återförsäkringsavtal som huvudregel värderas var för sig. Sådana återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas dock kollektivt enligt femte stycket. Det bör anses att ett sådant samband finns, om avtalen på ett naturligt sätt kan betraktas som en enhet därför att de avser återförsäkring av en och samma försäkringsrisk.

Anskaffningskostnader

4 § När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal gäller följande.

Med anskaffningskostnader menas sådana driftskostnader enligt 9 § i bilaga 4 (a Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, ska inte medräknas.

Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna.

Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal ska täckas. Planens förutsättningar ska prövas årligen. Om inte något annat följer av andra och tredje styckena ska aktiveringen av anskaffningskostnader grundas på den gällande planen.

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

För redovisning av anskaffningskostnader avseende avtal om försäkring, som klassificeras som investeringsavtal, finns närmare regler i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 18 *Intäkter*.

Exempel på driftskostnader som kan aktiveras är

- provisioner till säljare och försäkringsförmedlare,
- kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
- löner och andra kostnader för säljare,
- kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, och
- kostnader för så kallad underwriting.

Utgifter för IT-system för nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnad. Under vilka förutsättningar sådana utgifter får tas upp som en immateriell tillgång behandlas i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 *Immateriella tillgångar*.

5 § (54) När ett försäkringsföretag bestämmer avskrivningsplanen för förutbetalda anskaffningskostnader som aktiverats gäller följande.

Avskrivningsplanen ska ta hänsyn till förväntade annulleringar.

I försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

I försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras enligt en plan som upprättas i enlighet med 4 §.

Försäkringsföretaget ska iaktaga rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras och hur lång avskrivningstiden ska vara.

Om förutsättningarna för att få redovisa anskaffningskostnader som tillgång inte längre är uppfyllda, ska beloppet skrivas ned.

Anskaffningskostnader kan fördelas på grupper av försäkringsavtal under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som till teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkringsrörelse bör den planenliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

Försäkringstekniska avsättningar

Allmänt

6 § För försäkringsavtal ska försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt

1. 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av försäkringstekniska avsättningar som utfärdats med stöd av samma lag, och
3. bestämmelserna i 7–13 §§.

Avvikelser från första stycket får göras om

- a) det är förenligt med 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
- b) avvikelsen ger en redovisning som är mer relevant men inte mindre tillförlitlig eller som är mer tillförlitlig men inte mindre relevant, samt
- c) upplysningar lämnas i noter om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelsen och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalyserna samt relevanta nyckeltal.

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § framgår vad som redovisas som försäkringsavtal.

Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsförsäkring värderas enligt första stycket med användning av så kallade aktsamma antaganden enligt 7 kap. 2 § försäkringsrörelselagen.

Bestämmelser om beräkning av försäkringstekniska avsättningar avseende tjänstepensionsförsäkring och för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om val av räntesats för att beräkna livförsäkringsavsättningar och vissa andra försäkringstekniska avsättningar.

Ifråga om vad som är en mer relevant och tillförlitlig redovisning än den som tidigare tillämpats finns vägledning i internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Andra stycket tillämpas bland annat på ränta för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Företag som avser att tillämpa undantaget i andra stycket bör så snart det kan ske lämna in en skriftlig redogörelse till Finansinspektionen med sådana upplysningar som anges i andra stycket c.

Livförsäkring

7 § (59) Till den del livförsäkringsavsättningen (post DD.2) avser försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar ska den beräknas enligt så kallad ozillmerad metod. En zillmerad metod får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden sätts till 0. Särskilda bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader finns i 4 och 5 §§.

Allmänna råd

En understödsförening som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar ska tillämpa lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag när den upprättar en årsredovisning, se 1 kap. 1 § samma lag. Enligt 6 § ska försäkringstekniska avsättningar som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Dessa regler gäller alltså för rubricering och värdering av försäkringsåtaganden i understödsföreningens årsredovisning, i stället för reglerna om beräkning av premierserv enligt 21 och 22 §§ lagen om understödsföreningar.

Skadeförsäkring

8 § Bestämmelserna om posten Ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) ska inte gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats enligt försäkringsteknik metod med betryggande antaganden, exempelvis brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om posten Oreglerade skador (DD.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring

9 § (56, 57, 58) För försäkringar med terminsbetald premie ska vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier också medräknas ansvarighet för sådana terminer av den återstående löptiden som ligger efter balansdagen.

Förutbetalda anskaffningskostnader får inte dras av från avsättningen för ej intjänade premier.

För försäkringar med flerårsbetald premie ska avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av dels försäkringsföretagets ansvarighet för löpande avtal, dels det förväntade utbetalningsmönstret. Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av den ej intjänade andelen av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *en bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt en *bloc- eller pauschalm Metod*. Den sistnämnda metoden, som innebär att den ej intjänade premien uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om det är nödvändigt.

Om försäkringsföretaget bedömer att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig, ska en avsättning göras för kvardröjande risker.

Avsättningen för ej intjänade premier får redovisas sammantaget för försäkringsföretagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar menas försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar. Försäkringsföretaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på försäkringsföretagets erfarenhet men också ta hänsyn till såväl den observerade som den prognostiserade utvecklingen av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med hjälp av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

10 § (60) Om ett försäkringsföretag tillämpar statistiska metoder för att beräkna avsättningen för oreglerade skador, ska det fortlöpande pröva tillförlitligheten i de tillämpade metoderna.

I sådan verksamhet där en skada kan komma att slutregleras först avsevärd tid efter det att den inträffade, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, ska försäkringsföretaget ta den hänsyn som krävs till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras när avsättningen för oreglerade skador beräknas för en grupp av skador:

- Diskonteringen ska göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation.
- Den förväntade genomsnittliga återstående tiden till skadeutbetalning ska vara minst fyra år för den berörda gruppen av skador.
- Diskonteringen ska följa erkänd aktuariell praxis och planerade förändringar av den tillämpade modellen ska förhandsanmälans till Finansinspektionen.
- Hänsyn ska tas till alla faktorer som kan förväntas medföra att kostnaderna för gruppen av skador ökar i framtiden.
- Försäkringsföretaget ska ha tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp.
- Antagandet om diskonteringsränta ska vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen.

- g) Antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f, beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen.
- h) Försäkringsföretaget ska i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador. Beloppet ska delas upp på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts. Vidare ska dessa metoder specificeras när det gäller antaganden om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för att bestämma skadeavvecklingstidens längd.

Begränsningarna i tredje stycket f och g gäller inte för oreglerade skador hänförliga till tjänstepensionsförsäkring eller försäkring som värderas enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:23) om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realränteatagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realränteatagande, bör också ett antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Om försäkringsföretaget utnyttjar ett realränteatagande, bör också förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation beskrivas.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, dvs. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

11 § Avsättningarna för mottagen återförsäkring får bedömas med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden som angår återförsäkringen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör bedöma om uppgifter per balansdagen från cedenten är tillräckliga, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga. Det gäller uppgifter om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring. En högre avsättning kan vara motiverad om försäkringsföretaget inte känner till eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid beräkningen av sina avsättningar.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans

12 § Vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i rådets direktiv 78/473/EEG av den 30 maj 1978 om samordning av lagar och andra författningar som avser koassuransverksamhet inom gemenskapen ska avsättningen för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsföretags andel minst uppgå till den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande samförsäkraren.

Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

13 § Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder. Till de delar som villkoren är kopplade till aktuariella och övriga risker ska värderingen göras konsistent med bolagets värderingsprinciper vid redovisning av sådana riskers inverkan på resultat och ställning.

Skulder enligt avtal om försäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder, även om avtalet redovisas som ett finansiellt instrument.

Allmänna råd

Närmare regler om värdering av finansiella skulder som värderas till verkligt värde finns i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Säkerhetsreserv

14 § Regler om förutsättningar för att göra avsättning till och upplösningar av säkerhetsreserven för skadeförsäkringsbolag är intagna i särskilda föreskrifter.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Byggnader och mark

1 § För posten Byggnader och mark (C.I) ska upplysningar lämnas om redovisat värde för rörelsefastigheter och deras andel av redovisat värde för samtliga fastigheter.

Allmänna råd

I paragrafen preciseras kravet på upplysningar enligt 5 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om hur stor andel av fastigheter som används i den egna verksamheten.

Rörelsefastigheter definieras i IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*.

Placeringsstillgångar för villkorad återbäring

2 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt placeringsrisk för Tillgångar för villkorad återbäring (D.I), ska det också upplysa om enligt vilka principer denna uppdelning gjorts.

3 § Om Tillgångar för villkorad återbäring (D.I) avviker beloppsmässigt från Avsättning för villkorad återbäring (EE.I), ska försäkringsföretaget redogöra för orsakerna till avvikelserna i en not till balansräkningen.

Fordringar avseende direkt försäkring

4 § (6) Posten Fordringar avseende direkt försäkring (F.I) ska i balansräkningen eller i not delas upp på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag.

Eget kapital och villkorad återbäring

5 § Livförsäkringsföretag ska i känslighetsanalysen beakta hur marknadsförändringar påverkar villkorad återbäring.

Allmänna råd

En understödsförening bör i not till balansräkningen ange hur stor del av posten Övriga fonder (AA.V.4) som avser försäkringsfond och därmed inte är tillgängliga medel för utvidgning av försäkringsförmåner eller premiereduktion. I noten bör också årets förändringar specificeras.

6 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt risk för Villkorad återbäring (EE.1), ska det också lämna upplysning om principerna för denna uppdelning.

Livförsäkringsavsättning

7 § (59.1) I not till balansräkningen ska en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena för livförsäkringar lämnas.

Allmänna råd

En understödsförening bör i not till balansräkningen upplysa om försäkringsfondens storlek och hur stor del som redovisas som Livförsäkringsavsättning (DD.2) respektive Övriga fonder (AA.V.4).

Försäkringstekniska avsättningar som härrör från investeringsavtal

7 a § I en not till respektive balansräkningspost ska förändringar i de försäkringstekniska avsättningar som härrör från investeringsavtal specificeras. (FFFS 2009:12)

Poster inom linjen

8 § Om försäkringsföretaget har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för intresseföretag, ska särskilda upplysningar lämnas om detta.

Allmänna råd

I 5 kap. 11 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554), som gäller enligt 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, finns krav på upplysningar om ställda säkerheter till förmån för koncernföretag.

Resultaträkningen

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

9 § I not till resultaträkningen ska ett försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse lämna uppgifter som beskriver hur kapitalavkastningen överförs från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. En sådan beskrivning ska innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgifter ska vidare lämnas om vilket eller vilka finansiella instrument som försäkringsföretaget lagt till grund för att bestämma kalkylräntan samt löptiderna för dessa instrument.

Motsvarande uppgifter ska lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

Driftskostnader

10 § (34) Posten Driftskostnader (I.7/II.8) ska i resultaträkningen eller i not specificeras på följande sätt:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/–).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (–).

Ersättningar och förmåner till ledningen

11 § För upplysningar om ersättningar och förmåner till personer i ledningen finns bestämmelser i 5 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 5 kap. 20 § och 22–25 §§ årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Upplysningar om ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning bör också lämnas enligt IAS 24 *Upplysningar om närstående* som gäller enligt 2 kap. allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga villkor i avtal med nyckelpersoner i ledande ställning om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning bör även omfatta följande upplysningar:

- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och om pensionen är villkorad av framtida anställning.

Upplysningar om andra ersättningar enligt 5 kap. 20 § årsredovisningslagen omfattar även annat arbete än som styrelseledamot eller annan ledande befattningshavare. Dessa ersättningar avser även arvoden för uppdrag som tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, exempelvis som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller annan tredje man.

Begreppet *nyckelpersoner i ledande ställning* bör definieras enligt godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 24. Dessa personer bör även anses ingå i ledningen vid tillämpning av 5 kap. 20 § tredje stycket, 22 § andra stycket och 25 § årsredovisningslagen.

Närståendeupplysningar i vissa livförsäkringsföretag

12 § Sådana livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst och som har närstående ska lämna tilläggsupplysningar enligt den godkända internationella redovisningsstandarden IAS 24 *Upplysningar om närstående*.

För väsentliga avtal med närstående och, i förekommande fall, andra företag i en företagsgrupp av motsvarande slag som en koncern (ett så kallat närståendevalt), ska upplysningar alltid lämnas om avtalets

1. karaktär och ekonomisk innebörd,
2. värde i relation till balansräkningen och resultaträkningen,
3. motpart eller, i förekommande fall, motparter,
4. väsentliga villkor, särskilt sådana som är ovanliga med hänsyn till liknande avtal på marknaden,
5. vederlag, metod för att bestämma vederlaget och hur metoden närmare har tillämpats,
6. hur jämförelsen gjorts, när vederlaget bestämts genom en hänvisning till jämförbara varor eller tjänster på marknaden, och
7. skälen för vald metod, när vederlaget inte bestämts med hänsyn till vederlaget för jämförbara varor eller tjänster på marknaden.

När upplysningar lämnas om närståendevalt får likartade avtal redovisas tillsammans.

Upplysningar ska också lämnas om de instruktioner och rutiner som tillämpas för att ingå och följa upp närståendevalt.

Första – tredje styckena gäller inte avtal om ersättningar och förmåner till styrelse och andra ledande befattningshavare.

Allmänna råd

Närstående definieras enligt IAS 24.

Kretsen "företag av motsvarande slag som en koncern" sammanfaller med sådana koncernliknande strukturer som ett företag har att beakta enligt 8 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Upplysningarna om närståendevalt bör lämnas genom en översiktlig uppställning som grupperar avtalen i väsentlighetsordning. Avtalsförhållandena bör också anges schematiskt i en koncern- eller, i förekommande fall, motsvarande gruppöversikt.

Undantaget för avtal med ledande befattningshavare motiveras av att det finns särskilda föreskrifter och allmänna råd som behandlar upplysningar om ersättningar och förmåner till styrelse och andra ledande befattningshavare.

Föreskriftsenlighet

13 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som det tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det har tillämpat utöver lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

Skyldigheten enligt 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag att upplysa om avvikelser från allmänna råd och skälen för dessa, tillämpas bland annat på avvikelser från internationella redovisningsstandarder med de begränsningar och anpassningar som anges i 2 kap., jfr 2 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554).

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys

Förvaltningsberättelse

1 § Reglerna i bilaga 5 ska tillämpas när det gäller förvaltningsberättelsens innehåll.

Upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd får lämnas på annan plats i årsredovisningen. I sådana fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna lämnas.

| Särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen

2 § Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpats i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om försäkringsföretaget inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen.

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och, med hänsyn till om försäkringsföretaget bedriver livförsäkrings- eller skadeförsäkringsrörelse, minst innehålla följande uppgifter om försäkring för egen räkning.

Resultat

- a) Premieintäkt (skadeförsäkringsföretag), Premieinkomst (skade- och livförsäkringsföretag).
- b) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen.
- c) Försäkringsersättningar.
- d) Återbäring och rabatter.
- e) Försäkringsrörelsens tekniska resultat.
- f) Årets resultat.

Ekonomisk ställning

- a) Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde).
- b) Försäkringstekniska avsättningar.
- c) Konsolideringskapital.
- d) Kapitalbas för företaget (med särskilda uppgifter om
 - i omräkningsjusteringar vid tillämpning första gången av nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder,
 - ii avdrag för immateriella poster, kassaflödessäkringsjusteringar, poster som har omklassificerats, orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet samt förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser).
- e) Erforderlig solvensmarginal för företaget.
- f) Kapitalbas för försäkringsgruppen (med motsvarande särskilda uppgifter som anges i punkten d för företagens kapitalbas).
- g) Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen.
- h) Kapitalbas för finansiella konglomerat (med uppgift om den metod som använts för beräkningen).
- i) Erforderligt kapitalkrav för det finansiella konglomeratet (med uppgift om den metod som använts för beräkningen).

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av uppskjuten skatt. Övervärdet i placeringstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringstillgångar.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för företaget beräknas i enlighet med föreskrifter från Finansinspektionen om bland annat beräkning och inrapportering av solvens samt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) och 25 § lagen (1972:262) om understödsföreningar. Upplysningar om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal lämnas endast av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelser.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för en försäkringsgrupp beräknas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:4) om gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp samt 7 a kap. försäkringsrörelselagen. Upplysningarna behöver endast lämnas av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna en gruppbaserad redovisning till Finansinspektionen.

Kapitalbas och kapitalkrav för ett finansiellt konglomerat beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:6) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat samt 5 kap. lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Upplysningarna behöver endast lämnas av företag som är skyldiga att rapportera konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav till en tillsynsmyndighet.

Nyckeltal

Resultat av försäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrörelsen

- Skadeprocent (försäkringsersättningar i procent av premieintäkter).
- Driftskostnadsprocent (Driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 §, i procent av premieintäkter).
- Totalkostnadsprocent (summan av försäkringsersättningar enligt a och driftskostnader enligt b i procent av premieintäkter).

Livförsäkringsrörelsen

- Förvaltningskostnadsprocent (Driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringsstillgångar, D Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Resultat av kapitalförvaltningen

- Direktavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter, enligt bilaga 4, 11 § a–c, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, enligt bilaga 4, 19 §, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringsstillgångar, D Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).
- Totalavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter enligt a jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringsstillgångar, D Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Försäkringsföretag bör i anslutning till publicerade nyckeltal, lämna information om hur direktavkastning och totalavkastning är beräknad, om inte detta klart framgår av resultat- och balansräkningen samt noter.

Om direktavkastning och totalavkastning beräknas på annat sätt än enligt a och b bör upplysning lämnas om detta samt om skälen till avvikelser, se 2 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554). Försäkringsföretag bör då i anslutning till dessa publicerade nyckeltal ange vilka poster i balans- och resultaträkningen som ingår vid beräkningarna.

Ekonomisk ställning

Skadeförsäkringsrörelsen

- Konsolideringsgrad (konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning). (FFFS 2009:12)

Resultatanalys

3 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska upprättas enligt bilaga 6.

7 kap. Koncernredovisning

1–1 a §§ har upphävts genom FFFS 2009:12.

Dotterföretag som inte konsolideras

2 § Moderföretag ska ange vilka dotterföretag som inte omfattas av koncernredovisningen. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Koncernredovisning

3 § Internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen), ska tillämpas när en koncernredovisning upprättas, oavsett

om ett försäkringsföretag är noterat eller onoterat, jfr 7 kap. 6 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ett försäkringsföretag som tillämpar 7 kap. 5 och 6 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, ska i koncernredovisningen tillämpa reglerna i

- a) 5 kap. 2 och 3 §§ om placeringstillgångar för villkorad återbäring,
- b) 5 kap. 5 och 6 §§ om villkorad återbäring,
- c) 5 kap. 11 § om ersättning och förmåner till ledningen,
- d) 5 kap. 13 § om föreskriftsenlighet,
- e) 6 kap. 1 § om förvaltningsberättelse, varvid första stycket ska tillämpas i den del stycket hänvisar till följande föreskrifter och allmänna råd i bilaga 5:
 - 1 § om upplysningar om verksamheten,
 - 2 § om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse-regler, och
 - de allmänna råden till 3 § om upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta och om upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet, samt
- f) 6 kap. 2 § om femårsöversikt. (FFFS 2009:12)

Allmänna råd

Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 *Kompletterande redovisningsregler för koncerner* och specificering av bundet och fritt eget kapital enligt 5 kap. 4 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, bör tillämpas av alla försäkringsföretag som upprättar en koncernredovisning enligt IAS-förordningen. Rådets rekommendation RFR 1 ovan tillämpas med de avvikelser och tillägg som följer av paragrafen och bestämmelser i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, se 7 kap. 5 § samma lag.

De uttalanden från Rådet för finansiell rapportering som anges i 2 kap. allmänna råd, punkt 2 bör tillämpas på samma sätt som RFR 1.

Understödsföreningar bör också tillämpa 5 kap. 5 och 7 §§ allmänna råd om övriga fonder respektive försäkringsfond.

För följande standarder lämnas dessa förtydliganden

- a) IFRS 8 *Rörelsesegment*. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde.
- b) IAS 33 *Resultat per aktie*. Standarden behöver endast tillämpas i koncernredovisningen av försäkringsföretag som omfattas av standardens tillämpningsområde. (FFFS 2009:12)

4 § Reglerna i 3 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Sådana upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter och kostnader i andra poster.
2. I femårsöversikten tillämpas, trots 6 kap. 2 §, redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

Allmänna råd

I en koncernredovisning enligt 3 § kan avvikelser göras från de uppgifter som enligt 6 kap. 2 § allmänna råd bör lämnas i femårsöversikten, om

1. avvikelserna är nödvändiga med hänsyn till rubriceringen och klassificeringen av poster-na i balansräkningen eller resultaträkningen,
2. avvikelserna anges, och
3. informationen är likvärdig med de uppgifter som bör lämnas enligt de allmänna råden.

8 kap. Delårsrapport

Allmänna råd

1. Sådana noterade försäkringsföretag som inte redan är skyldiga att upprätta delårsrapporter enligt lag och sådana onoterade försäkringsföretag vars balansomslutning enligt fastställd balansräkning för det närmaste föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en delårsrapport.

Grundläggande regler

2. Ett försäkringsföretag enligt 1 bör tillämpa 9 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) med undantag för 1 § första stycket och 2 § tredje stycket.
3. Reglerna i 2–4 kap. bör tillämpas även i fråga om delårsrapporter. En onoterad juridisk person behöver inte lämna uppgifter enligt IAS 34 *Delårsrapportering*, utöver de uppgifter som följer av 9 kap. årsredovisningslagen.
4. Moderföretag som är dotterföretag till ett annat företag behöver inte lämna upplysningar om koncernen under förutsättning
 - att företaget, i enlighet med 7 kap. 3 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,
 - att det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen, har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,
 - att moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen, och
 - att företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte.

Särskilda upplysningsregler

5. Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen bör lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.
6. Översiktliga upplysningar enligt 2 § i bilaga 5 om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler, bör lämnas i delårsrapporten.
7. Uppgift bör lämnas om konsolideringskapital, kapitalbas för företaget och en försäkringsgrupp, erforderlig solvensmarginal för företaget och en försäkringsgrupp samt väsentliga nyckeltal i enlighet med 6 kap. 2 § allmänna råd. Om flera delårsrapporter upprättas behöver upplysningar om solvensmarginal och kapitalbas för försäkringsgruppen bara lämnas i en av rapporterna. Försäkringsföretaget bör vidare specificera väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringstillgångar.

Insändande av delårsrapport

8. Försäkringsföretag som inte enligt lag ska lämna delårsrapport till registreringsmyndigheten, bör lämna den delårsrapport som avses i 1 till Finansinspektionen snarast efter att den är färdigställd. Den bör ha kommit in till myndigheten senast inom två månader från delårsperiodens utgång.

Delårsrapport i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen

9. Ett försäkringsföretag som i koncernredovisningen tillämpar 7 kap. 5 och 6 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, bör i delårsrapporten för koncernen enbart tillämpa följande regler i detta kapitel.
 1. Punkt 5 om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.
 2. Punkt 6 om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.
 3. Punkt 7 om konsolideringskapital m. m., varvid 7 kap. 4 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas.
 4. Punkt 8 om insändande av delårsrapport. (FFFS 2009:12)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:12

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2010 och tillämpas på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2009.

Bilaga 1 Uppställningsform för balansräkningen*Tillgångar*

- A. Tecknat ej inbetalt kapital
 - B. Immateriella tillgångar
 - I Goodwill
 - II Andra immateriella tillgångar
 - C. Placeringstillgångar
 - I Byggnader och mark
 - II Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
 - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
 - 3. Aktier och andelar i intresseföretag
 - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag
 - III Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
 - IV Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
 - D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - 1. Tillgångar för villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringstillgångar
 - E. Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - 6. Avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk
 - a) Villkorad återbäring
 - b) Fondförsäkringsåtaganden
 - F. Fordringar
 - I Fordringar avseende direkt försäkring
 - II Fordringar avseende återförsäkring
 - III Övriga fordringar
 - G. Andra tillgångar
 - I Materiella tillgångar och varulager
 - II Kassa och bank
 - III Övriga tillgångar
 - H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
 - I Upplupna ränte- och hyresintäkter
 - II Förutbetalda anskaffningskostnader
 - III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- SUMMATILLGÅNGAR**

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
 - I Aktiekapital eller Garantikapital
 - II Överkursfond
 - III Uppskrivningsfond
 - IV Konsolideringsfond
 - V Andra fonder
 - 1. Reservfond
 - 2. Kapitalandelsfond
 - 3. Fond för verkligt värde
 - 4. Övriga fonder
 - VI Balanserad vinst eller förlust
 - VII Årets resultat
 - BB. Obeskattade reserver
 - CC. Efterställda skulder
 - DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Utjämningsavsättning
 - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - EE. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringsåtaganden
 - FF. Andra avsättningar
 - 1. Pensioner och liknande förpliktelser
 - 2. Skatter
 - 3. Övriga avsättningar
 - GG. Depåer från återförsäkrare
 - HH. Skulder
 - I Skulder avseende direkt försäkring
 - II Skulder avseende återförsäkring
 - III Obligationslån
 - IV Skulder till kreditinstitut
 - V Övriga skulder
 - II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
 - I Återförsäkrarens andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
 - II Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen

- I Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig
- II Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III Ansvarsförbindelser
 - 1. Garantier
 - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
 - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV Åtaganden
 - 1. Åtaganden till följd av återköpsransaktioner
 - 2. Övriga åtaganden

Bilaga 2 Uppställningsform för resultaträkningen

- I *Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse*
1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
 - c) Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
 - d) Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
 2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6)
 3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 7. Driftskostnader
 8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 9. Förändring i Utjämningsavsättning
 10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)
- II *Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse*
1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
 2. Kapitalavkastning, intäkter
 3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
 - a) Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeökning på fondförsäkringstillgångar
 - b) Värdeökningar på övriga placeringstillgångar
 4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - a) Livförsäkringsavsättning
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)

- b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk
 - aa) Villkorad återbäring
 - i Före avgiven återförsäkring
 - ii Återförsäkrares andel (-)
 - bb) Fondförsäkringsåtagande
 - i Före avgiven återförsäkring
 - ii Återförsäkrares andel (-)
- c) Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
- 7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
- 8. Driftskostnader
- 9. Kapitalavkastning, kostnader
- 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
 - a) Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar
 - b) Värdeminskning på övriga placeringstillgångar
- 11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
- 12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4)
- 13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2)

III *Icke-teknisk redovisning*

- 1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10)
 - 2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13)
 - 3a. Kapitalavkastning, intäkter
 - 3b. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
 - 4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12)
 - 5a. Kapitalavkastning, kostnader
 - 5b. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
 - 6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2)
 - 7. Övriga intäkter
 - 8. Övriga kostnader
- Resultat före bokslutsdispositioner och skatt
- 11. Bokslutsdispositioner
- Resultat före skatt
- 12. Skatt på årets resultat
 - 13. Övriga skatter
 - 14. Årets resultat

Bilaga 3 Balansräkningens poster

1 § Posterna i 1 a–54 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, med de tillägg som följer av 3 kap. 1 §.

Tillgångar

Post A – Tecknat ej inbetalt kapital

1 a § (6) Posten omfattar fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, redovisas motsvarande belopp på skuldsidan under posten Övriga skulder (post HH.V). Efter registrering omföres beloppet till Aktiekapital eller Garantikapital (post AA.I).

Under denna post får redovisas tecknat ej inbetalt kapital även om inte alla förutsättningar är uppfyllda för att i balansräkningen få redovisa det som en tillgång enligt godkända internationella redovisningsstandarder.

Post B.I – Goodwill

2 § (6) Posten omfattar goodwill och koncerngoodwill som förvärvats mot vederlag.

Post B.II – Andra immateriella tillgångar

3 § (6) Posten omfattar

1. balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter, och
4. förskott avseende immateriella tillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554). Kompletterande regler finns i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 *Immateriella tillgångar* och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning är ett exempel på en sådan liknande rättighet som avses i 2. Dessa kan även redovisas när företag delar upp försäkringskontrakt i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Immateriella tillgångar som uppstår när försäkringsavtal förvärvats via ett företagsförvärv eller i en portföljöverlåtelse kan även redovisas här, jfr IFRS 4.

Post C.I – Byggnader och mark

4 § (6) Posten omfattar

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, och
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Posterna C.II.1 och C.II.3 – Aktier och andelar i koncernföretag och Aktier och andelar i intresseföretag

5 § Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernrespektive intresseföretag, jfr 1 kap. 4–5 §§ årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Under posten C.II.1 bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i koncernföretag som omfattas av IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter* och som det finns en ägarandel i, jfr 2 kap. allmänna råd 3 a och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Under posten C.II.3 bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i intresseföretag som omfattas av IAS 28 *Innehav av intresseföretag* eller IAS 31 *Andelar i joint ventures*, jfr IAS 39.

Posterna C.II.2 och C.II.4 – Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag

6 § (6, 9) Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag och intresseföretag samt lån till sådana företag.

Post C.III.1 – Aktier och andelar

7 § Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Allmänna råd

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter kan redovisas antingen i denna post eller i en egen post Derivat (post C.III.6a).

Derivat som har ett negativt värde, bör redovisas på skuldsidan genom att posten Derivat (post HH.IV.a) infogas i uppställningsformen för balansräkningen.

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post, om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

Post C.III.2 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper

8 § (9) Denna post omfattar sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) och posterna Lån med säkerhet i fast egendom, Övriga lån och Utlåning till kreditinstitut (C.III.4–6) bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt redovisas under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev normalt redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Post C.III.3 – Andelar i investeringspooler

9 § (10) Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

Post C.III.4 – Lån med säkerhet i fast egendom

10 § (11) Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av inteckningar i fast egendom. Om försäkringsföretaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

Post C.III.5 – Övriga lån

11 § (11) Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, t. ex. livförsäkringslån.

Post C.III.6 – Utlåning till kreditinstitut

12 § (13) Posten omfattar sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Marknadsbevis är ett exempel på utlåning som redovisas i denna post. Här redovisas också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt, men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

Post C.III.6a – Derivat

13 § Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett positivt värde, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Derivat med positivt värde och negativt värde får nettoredovisas om det finns en legal rätt att kvitta beloppen samt att posterna kommer att regleras med ett nettobelopp, jfr IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering*.

Bestämmelserna i 3 kap. 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument. Detta gäller dock inte för Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter som redovisas enligt 5 och 7 §§.

Post C.III.7 – Övriga finansiella placeringstillgångar

14 § (13) I denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5–13 §§.

Allmänna råd

Fordringar på överförande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 § kan redovisas i denna post.

Post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring

15 § (14) Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring ska under denna post redovisa antingen fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som hållits inne av ett sådant företag, motsvarande värdet på de deponerade medlen hos företaget. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten ska redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges också som ställd pant.

Förbudet mot att nettoredovisa fordran mot andra skulder till cedenten tillämpas även om det innebär en avvikelse från godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering*.

Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring bör pröva om överförda finansiella tillgångar bör bokas bort från balansräkningen, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Om de överförda finansiella tillgångarna inte bör bokas bort, anses de vara deponerade hos cedenten och redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar. Om motparten har rätt enligt avtal eller sedvänja att sälja eller pantsätta säkerheten bör cedenten omklassificera tillgången och redovisa den skilt från andra tillgångar i sin balansräkning, jfr IAS 39.

Post D.1 – Tillgångar för villkorad återbäring

16 § (15) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse placeringstillgångar motsvarande ansvarigheten för villkorad återbäring och för vilka försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad bär en väsentlig del av placeringsrisken.

Allmänna råd

Placeringstillgångar redovisas under denna post endast om försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär en placeringsrisk för klart definierade tillgångar, eller sammansättningar av tillgångar som separerats från den övriga kapitalförvaltningen. I övriga fall bör placeringstillgångarna redovisas enligt 4–15 §§.

Post D.2 – Fondförsäkringstillgångar

17 § (15) Posten avser fondförsäkringsrörelse och omfattar sådana placeringstillgångar som är avsedda för skuldtäckning av posten EE.2 Fondförsäkringsåtaganden.

Allmänna råd

Fondtillgångar som innehas för egen räkning redovisas inte under denna post.

Post E – Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar

18 § (24) Posterna E1–E6 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och EE Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring).

Post F.I – Fordringar avseende direkt försäkring

19 § (6) Här redovisas sådana fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag som avser direkt försäkring.

Post G.I – Materiella tillgångar och varulager

20 § (6) Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

Post G.II – Kassa och bank

21 § (12) Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

Post G.III – Övriga tillgångar

22 § (16) Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I–G.II.

Post H.I – Upplupna ränte- och hyresintäkter

23 § (17) Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

Post H.II – Förutbetalda anskaffningskostnader

24 § (18) Posten omfattar sådana anskaffningskostnader som har ett samband med tecknande av försäkringsavtal som enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska tas upp som tillgång.

Allmänna råd

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar som tillhör någon annan bör redovisas under Andra immateriella tillgångar (post B.II).

Förutbetalda anskaffningskostnader hänförliga till investeringsavtal kan redovisas under denna post. Detsamma gäller depositionsandelen när företag delar upp ett avtal i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Definitionen av försäkringsavtal och investeringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Post H.III – Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

25 § Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

Eget kapital, avsättningar och skulder

Post AA.I – Aktiekapital eller Garantikapital

26 § (19) Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garantier.

Post AA.II – Överkursfond

27 § Under denna post redovisas överkurs vid emission av aktier.

Post AA.III – Uppskrivningsfond

28 § (20) Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Post AA.IV – Konsolideringsfond

29 § Här redovisar livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst sådana belopp som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot konsolideringsfonden under bundet eget kapital.

Allmänna råd

Livförsäkringsbolag, som får göra avsättning av årets vinst till konsolideringsfond, behöver inte redovisa en uppdelning av diskretionära delar avseende årets vinst och eget kapital, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Post AA.V.1 – Reservfond

30 § (20) Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst avsättningar till reservfonden enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Post AA.V.2 – Kapitalandelsfond

31 § (20) Vid redovisningen av kapitalandelsfonden ska försäkringsföretaget göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av posten Balanserad vinst eller förlust (post AA.VI). Sådana av- och nedsättningar ska således inte redovisas över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

Post AA.V.3 – Fond för verkligt värde

32 § I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen (1995:1554).

Här redovisas även värdeförändringar på sådana andra placeringstillgångar (post C) än finansiella instrument och förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*.

Allmänna råd

Följande värdeförändringar bör redovisas i posten Fond för verkligt värde: 1. Värdeförändringar som avser ett säkringsinstrument och som inte redovisas direkt i resultaträkningen. 2. Värdeförändring orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet. 3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som värderas till

verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 11 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen.

Fonden för verkligt värde redovisas under bundet eget kapital i livförsäkringsföretag, jfr 5 kap. 4 § 1 och 2 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förvaltningsfastigheter definieras i IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*.

Post AA.V.4 – Övriga fonder

33 § (20) Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst sådana fonder som inte omfattas av 27–32 §§. Här redovisar understödsföreningar också sådana överskottsfonder som ska förekomma enligt stadgarna.

Post AA.VI – Balanserad vinst eller förlust

34 § Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Om ett försäkringsaktiebolag, som får dela ut vinst, förvärvar egna aktier ska fritt eget kapital minskas med utgiften för förvärvet. Vid överlåtelse av egna aktier ska fritt eget kapital ökas med inkomsten av överlåtelsen, se 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554).

Post AA.VII – Årets resultat

35 § Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Post BB – Obeskattade reserver

35 a § Allmänna råd

Posten omfattar ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, uppskovsbelopp, säkerhetsreserv och andra obeskattade reserver.

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en latent skatteskuld, som redovisas under Avsättningar för skatter (post FF.2) och i en bunden kapitaldel. Den bundna kapitaldelen bör redovisas under Övriga fonder (post AA.V.4) i försäkringsföretag som får dela ut vinst och under Konsolideringsfond (post AA.IV) i försäkringsföretag som inte får dela ut vinst.

Post CC – Efterställda skulder

36 § (21) Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Post DD.1 – Ej intjänade premier och kvardröjande risker

37 § (25, 26) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

Post DD.2 – Livförsäkringsavsättning

38 § (27) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive garanterad återbäring. Försäkringsföretaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som utgör visst eller vissa i

framtiden utfallande nominellt eller reallt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till, jfr 7 kap. 1 § 3 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Avsättning för oregrerade skador (DD.3).

Post DD.3 – Oregrerade skador

39 § (28) Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska försäkringsföretaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på försäkringsföretagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden.

Post DD.4 – Återbäring och rabatter

40 § (29) Här redovisas avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i skadeförsäkringsrörelse.

Allmänna råd

Ett försäkringsavtal kan innehålla både en diskretionär del och en garantidel, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*. När den diskretionära delen redovisas separat från garantidelen bör den tas upp här som en särskild delpost, om den inte får redovisas under posten Konsolideringsfond (A.A.V.2) eller Övriga fonder (post A.A.V.4).

Post DD.5 – Utjämningsavsättning

41 § (30) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse avsättningar enligt avtal om försäkring för att utjämna variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker.

Post DD.6 – Övriga försäkringstekniska avsättningar

42 § (26) Under denna post redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.5.

Post EE.1 – Villkorad återbäring

43 § (31) Här redovisas sådan återbäring där försäkringstagaren, en grupp av försäkringstagare eller försäkringstagarkollektivet bär en finansiell, aktuariell eller någon annan försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen eller rätten till återbäring överhuvudtaget.

Post EE.2 – Fondförsäkringsåtagande

44 § (31) Här redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar avseende försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal i fondförsäkringsrörelse som gjorts för att täcka åtaganden inom livförsäkring, vars värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Posten Fondförsäkringsåtagande omfattar också avsättningar enligt försäkringsavtal och investeringsavtal för en tontinorganisatörs åtaganden gentemot tontinens medlemmar.

Allmänna råd

Andra avsättningar med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker enligt försäkringsavtal, bör redovisas under posten Livförsäkringsavsättning (DD.2). Villkorad återbäring redovisas under posten Villkorad återbäring (EE.1).

Om fördelning av försäkringsavtal sker i en försäkringsdel och en depositionsandel, bör skulder avseende depositionsandelen redovisas här, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Post FF.1 – Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

45 § Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 7 § finns regler om när avsättning för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen.

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp under delpost FF.3 Övriga avsättningar.

Post FF.2 – Avsättningar för skatter

46 § Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

En avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under posten DD.3.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

Post GG – Depåer från återförsäkrare

47 § (32) Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt de positionen.

Allmänna råd

Försäkringsföretag som avgett återförsäkring bör pröva om överförda finansiella skulder bör tas upp i balansräkningen enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, jfr post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring.

Post HH.I – Skulder avseende direkt försäkring

48 § Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

Post HH.III – Obligationslån

49 § (6) Posten omfattar obligationslån och konvertibla lån som försäkringsföretaget har utelöpande.

Allmänna råd

Om en emittent av ett skuldinstrument återköper detta instrument utsläcks skulden även om emittenten har för avsikt att återsälja det inom en nära framtid, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post HH.IV.a – Derivat

50 § Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett negativt värde, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Bestämmelserna i 3 kap 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument.

Post HH.V – Övriga skulder

51 § Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post.

Allmänna råd

Här kan även redovisas skulder till mottagande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 §.

Post II.I – Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader

52 § Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas under denna post.

Post II.II – Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

53 § Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen, samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

54 § Under post I Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig, ska ett försäkringsföretag ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmånsrätt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Under post IV.1 Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, redovisas sådana åtaganden som gjorts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska då ta upp lösenpriset för den sälloption som ställts ut i transaktionen.

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Finansiella garantier bör redovisas i balansräkningen, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, om inte annat följer av RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*.

Bilaga 4 Resultaträkningens poster

1 § Posterna i 1 a–26 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 2 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag med de tillägg som följer av 3 kap. 2 §.

Post I. 1. a – Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

1 a § (35) Försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med *bruttopremie* menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Bruttopremien omfattar bland annat

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, med avdrag för
 - återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen, och
 - annullationer.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Intäkter från avtal om försäkring som avser investeringsavtal redovisas inte här.

(FFFS 2009:12)

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller ej vid bokslutstillfället. Som premieinkomst tar försäkringsföretaget upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (teve/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringsskyddet inträder först efter att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviseras och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett propor-

tionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 2 kap. 5 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713) ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

Paragrafens sjunde stycke innebär att intäkter från investeringsavtal lämpligen redovisas som en egen post. Posten bör namnges så att det tydligt framgår att den avser intäkter från investeringsavtal, jfr 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, IAS 18 *Intäkter* och IFRS 4 *Försäkringsavtal*. (FFFS 2009:12)

Post II.1.a – Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

2 § (35) Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp enligt försäkringsavtal för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för försäkringsavtal om mottagen återförsäkring, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar bland annat

- a) återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion och som enligt försäkringsföretagets redovisningsprinciper ska tas upp här,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) försäkringsföretagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonder enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, efter avdrag för återförsäkringspremier som återbetalats till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Intäkter från avtal om försäkring som avser investeringsavtal redovisas inte här.

(FFFS 2009:12)

Allmänna råd

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Paragrafens fjärde stycke innebär att intäkter från investeringsavtal lämpligen redovisas som en egen post. Posten bör namnges så att det tydligt framgår att den avser intäkter från investeringsavtal, jfr 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, IAS 18 *Intäkter* och IFRS 4 *Försäkringsavtal*. (FFFS 2009:12)

Post I.1.b respektive II.1.b – Premier för avgiven återförsäkring

3 § (36) Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Posterna I.1.c och I.1.d – Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och Återförsäkrarens andel av denna förändring

4 § (37) Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) och under posten I.1.d årets föränd-

ring av posten Återförsäkrarens andel av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post I.4.a respektive II.5.a – Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

5 § (38) Posten aa: Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår driftskostnader för skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Posten bb: Återförsäkrarens andel omfattar belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

Post I.4.b respektive II.5.b – Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring)

6 § Under posten aa Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3) och under bb Återförsäkrarens andel, årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av denna avsättning (E.3).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post I.5 respektive II.6.c – Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)

7 § Försäkringsföretag ska infoga följande delposter under posten I.5 (skadeförsäkring) respektive II.6.b (livförsäkring) i uppställningsschemat för resultaträkningen:

- Post I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring.
- Post I.5.bb respektive II.6.c.bb Återförsäkrarens andel (–).

Under posten I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) och under I.5.bb respektive II.6.c.bb årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)

8 § (39) Posten omfattar återbäring och rabatter i skadeförsäkringsrörelse som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premierreduktion i skadeförsäkringsrörelse.

Posten inkluderar årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) och Återförsäkrares andel av avsättning för återbäring och rabatter (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Allmänna råd

Här kan försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse redovisa återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader

9 § (34, 40, 41) Posten indelas i följande delposter:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrares andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I) enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings, anskaffnings eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, som definierats i 3 kap. 5 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader bör även omfatta investeringsavtal samt depositionsandelar när företaget delar upp ett avtal i en försäkringsdel och depositionsandel.

Förändringar i posten Andra immateriella tillgångar som avser tillgångsförda kostnader som ett försäkringsföretag haft för att säkerställa en avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning, bör redovisas här.

Post I.9 – Förändring i Utjämningsavsättning

10 § Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse årets förändring av posten Utjämningsavsättning (DD.5).

Post II.2 respektive III.3a – Kapitalavkastning, intäkter

11 § (34, 42) Posten avser avkastning på placeringsstillgångar och omfattar

- a) hyresintäkter från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,
- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, och
- f) realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1 och C.II.3 (koncern- och intresseföretag) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

Post III.3b – Orealiserade vinster på placeringstillgångar

12 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.3.a.aa – Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring

13 § (44) Under posten II.3.a.aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på tillgångar för villkorad återbäring (D.1). Värdeökningen redovisas netto per tillgångsslag. I not ska den delas upp på direkt och indirekt risk.

Post II.3.a.bb – Värdeökning på fondförsäkringstillgångar

14 § (44) Under posten II.3.a.bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på fondförsäkringstillgångar (D.2).

Post II.3.b – Värdeökningar på övriga placeringstillgångar

15 § Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i denna post redovisa positiva värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.3.a.aa. eller II.3.a.bb.

Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar. Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.6.a – Livförsäkringsavsättning

16 § Under posten aa Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) och under posten bb Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av livförsäkringsavsättningen (E.2). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i avtal om försäkring. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna räknats om till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.6.b.aa – Villkorad återbäring

17 § Under posten (i) Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av Avsättning för villkorad återbäring (EE.1) och under posten (ii) Återförsäkrares andel, årets förändring av Återförsäkrares andel av avsättning för villkorad återbäring (E.6.a). I årets förändring ingår villkorad återbäring som under året gottskrivits enligt villkor i avtal om försäkring.

Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på villkorad återbäring som avsatts under tidigare år.

Post II.6.b.bb – Fondförsäkringsåtaganden

18 § Under posten (i) Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för fondförsäkringsåtaganden (EE.2) och under posten (ii), Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.6.b).

Post II.9/III.5.a – Kapitalavkastning, kostnader

19 § (34, 42) Posten avser kostnader för placeringstillgångar och omfattar

- driftskostnader för byggnader och mark,
- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, och
- realisationsförluster, netto.

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgäst Anpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

Post III.5. b – Orealiserade förluster på placeringstillgångar

20 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.10.a.aa – Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring

21 § (44) Under posten II.10.a.aa redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.1). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag och delas upp på direkt och indirekt risk.

Post II.10.a.bb – Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar

22 § (44) Under posten II.10.a.bb redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.2). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag.

Post II.10.b – Värdeminskning på övriga placeringstillgångar

23 § Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.10.a.aa eller II.10.a.bb. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.12 respektive III.4 – Kapitalavkastningen överförd till finansrörelsen respektive Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelse (post II.12)

23 a § (43) Om ett försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse är vinstutdelande, överförs den del av kapitalavkastningen som är hänförlig till placeringstillgångar relaterade till ägarna till den icke-tekniska redovisningen under denna post. Det överförda beloppet redovisas under post III.4 Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelse (post II.12).

Post III.7 respektive III.8 – Övriga intäkter respektive Övriga kostnader

24 § Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas under någon annan post.

Post III.11 – Bokslutsdispositioner

25 § Här ska avsättning till och upplösning av säkerhetsreserv redovisas. När en koncern tillämpar alternativregeln i 1 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv, ska varje företag redovisa sin del av den upplösta säkerhetsreserven.

Post III.12 – Skatt på årets resultat

26 § Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad.

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag bör i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, bör i den tekniska redovisningen redovisas fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

Bilaga 5 Upplysningar i förvaltningsberättelsen

Upplysningar om verksamheten

1 § Ett försäkringsföretag ska i förvaltningsberättelsen lämna upplysningar om verksamhetens inriktning samt om försäkringsföretagets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska även lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, exempelvis köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal och större investeringar. För såväl försäkringsföretaget som koncernen ska också belysas väsentliga aspekter på bland annat likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen. En understödsförening ska även lämna upplysningar om medlemsantalet och väsentliga förändringar i medlemsantalet sedan föregående räkenskapsår.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 a § Försäkringsföretag ska lämna upplysningar om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning samt de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas om det inte redan framgår av de upplysningar om riktlinjer för ersättningar som vissa noterade företag ska lämna enligt 6 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Med ersättning jämställs överlåtelse av värdepapper och upplåtelse av rätt att i framtiden förvärva värdepapper från företaget.

Om upplysningarna enligt första stycket med stöd av 6 kap. 1 § andra stycket inte anges i förvaltningsberättelsen, ska de redovisas i anslutning till de uppgifter om ersättningar och förmåner som ska lämnas enligt 5 kap. 11 §.

Allmänna råd

Upplysningarna om principer för att bestämma ersättningar och förmåner kan exempelvis beröra principer för fast och rörlig ersättning samt fördelningen däremellan. Upplysningarna om berednings- och beslutsprocesser bör exempelvis avse om det finns särskilt inrättade kommittéer och, i så fall, deras mandat och sammansättning.

I denna paragraf avses med nyckelpersoner i ledande ställning samma personer som ska beaktas enligt 5 kap. 11 § allmänna råd.

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler

2 § Upplysningar ska lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för värderingen av skuldtäckningstillgångar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

Avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal

3 § Om redovisad skuld för investeringsavtal avviker från 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringstekniska avsättningar, ska upplysning lämnas i not om vilken avvikelser som görs, skälen för avvikelserna och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal. (FFFS 2009:12)

Upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta

Allmänna råd

Om Finansinspektionen före balansdagen beslutat om föreskrifter om val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar men föreskrifterna ännu inte trätt i kraft på balansdagen, bör försäkringsföretaget beskriva hur stor livförsäkringsavsättningen skulle ha varit om föreskrifterna varit i kraft före balansdagen. Motsvarande upplysningar bör lämnas om ett företag på annan grund före upprättandet av årsredovisningen beslutat ändra sina värderingsgrunder eller andra redovisningsprinciper för ränteantaganden vid värderingen av livförsäkringsavsättningar och principerna inte börjat tillämpas på balansdagen.

Upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet

Allmänna råd

De försäkringsföretag som i årsredovisningen använder resultatmätt som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsverksamhet bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Försäkringsföretaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Försäkringsföretagen bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring. (FFFS 2009:12)

Bilaga 6 Resultatanalysens uppställningsform och innehåll

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande:

Skadeförsäkringsrörelse*Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat*

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftkostnader
 Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring av Utjämningsavsättning
 Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) enligt 5 kap. 4 § 7 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (-)
 Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Återförsäkrarens andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker (-)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Utbetalda försäkringsersättningar
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrarens andel (-)
 Förändring i oreglerade skador
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrarens andel (-)

Livförsäkringsrörelse*Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat*

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning, intäkter
 Orealiserade vinster på placeringstillgångar
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftkostnader
 Kapitalavkastning, kostnader
 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen
 Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) enligt 5 kap. 4 § 7 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)

Villkorad återbäring
 Fondförsäkringsåtaganden
 Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Villkorad återbäring
 Fondförsäkringsåtaganden
 Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Konsolideringsfond

Noter till Resultatanalys för livförsäkringsrörelse

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (–)
 Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring
 Utbetalda försäkringsersättningar
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (–)
 Förändring i oreglerade skador
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (–) (FFFS 2009:12)

2 § Resultatanalysens samtliga poster ska fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjukdom och olycksfall
 TFA
 Hem och villa
 Företag och fastighet
 Motorfordon
 Trafik
 Sjöfart, luftfart och transport
 Kredit och borgen
 Övriga grenar

*Direkt försäkring av utländska risker**Mottagen återförsäkring***Livförsäkringsrörelse***Direkt försäkring av svenska risker*

Tjänstepensionsförsäkring

Förmånsbestämd försäkring

Avgiftsbestämd traditionell försäkring

Fondförsäkring

Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring

Övrig livförsäkring

Individuell traditionell livförsäkring

Fondförsäkring

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring

*Direkt försäkring av utländska risker**Mottagen återförsäkring***3 §** När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadeförordningen (1975:1410).
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med *tjänstepensionsförsäkring* avses enligt definitionen i 1 kap. 2 § i dessa föreskrifter och allmänna råd, sådan försäkring som enligt 1 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) är att betrakta som tjänstepensionsförsäkring.
- Med *övrig livförsäkring* avses annan livförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med *förmånsbestämd försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms t.ex. som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *avgiftsbestämd traditionell försäkring* avses försäkring för vilken avgiften (premien) t.ex. bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring* avses försäkringsklass 4 för livförsäkring enligt 2 kap. 3 b § försäkringsrörelselagen.
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring som kan hänföras till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt 2 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2009:1 Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

(senast ändrad genom FFFS 2010:5)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1571
Tillämpningsområde	1571
Definitioner	1572
2 kap. Riskbaserat förhållningssätt	1572
Riskbedömning	1572
3 kap. Rutiner m.m.	1572
4 kap. Kundkännedom	1573
Kontroll av kundens identitet	1573
Kontroll av en verklig huvudmans identitet	1574
Åtgärder som har utförts av utomstående	1575
Undantag från bestämmelser om grundläggande åtgärder för kundkännedom	1575
Person i politiskt utsatt ställning	1576
Fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser	1576
Bevarande av handlingar eller uppgifter	1577
5 kap. Uppgifts- och granskningskyldighet	1577
Granskning av transaktioner	1577
Uppgifter till Rikspolisstyrelsen	1577
6 kap. Centralt funktionsansvarig	1577
7 kap. Utbildning och skydd av anställda	1577
Utbildning av anställda	1577
Skydd av anställda	1577
8 kap. Intern kontroll, regelefterlevnad och intern information	1578
9 kap. Stater utanför EES med motsvarande regler	1578
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1578

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner*Tillämpningsområde*

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om de åtgärder som ett företag ska genomföra för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Föreskrifterna anger bland annat vad som avses med ett riskbaserat förhållningssätt, riskbaserade rutiner m.m., kundkännedom, uppgifts- och granskningskyldighet samt utbildning och skydd av anställda.

2 §¹ Föreskrifterna ska tillämpas av

1. fysiska och juridiska personer som driver sådan verksamhet som anges i 1 kap. 2 § 1–7, 17 och 18 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, samt
2. filialer i Sverige till utländska juridiska personer med huvudkontor i utlandet som driver sådan verksamhet som avses i 1.

Bestämmelser som gäller för juridiska personers styrelse eller verkställande direktör, ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om behöriga företrädare i de associationsformer där styrelse eller verkställande direktör inte förekommer. (FFFS 2010:5)

¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 augusti 2010 enligt FFFS 2010:5 [red.anm.].

Definitioner

3 §² I dessa föreskrifter används samma definitioner som i 1 kap. 5 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Därutöver används följande definitioner:

1. *företag*: en verksamhetsutövare som anges i 1 kap. 2 § 1–7, 17 och 18 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
2. *interna regler*: policy- och styrdokument, riktlinjer, instruktioner eller andra skriftliga dokument genom vilka utfärdaren (styrelse eller verkställande direktör) styr verksamheten, och
3. *intern kontroll*: en process genom vilken företagets styrelse, verkställande direktör, ledning och annan personal skaffar sig en rimlig säkerhet för att företagets mål uppnås på följande områden:
 - att företaget har en ändamålsenlig och effektiv organisation och förvaltning av verksamheten,
 - att uppgifter som lämnas till Rikspolisstyrelsen är tillförlitliga, och
 - att företaget följer tillämpliga lagar, förordningar och andra regler. (FFFS 2010:5)

2 kap. Riskbaserat förhållningssätt

1 § Ett företag ska vidta åtgärder som syftar till att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Åtgärderna ska anpassas efter risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

2 § För att uppfylla kravet i 1 § ska ett företag

1. göra en riskbedömning enligt 3 §,
2. ha rutiner m.m. i enlighet med 3 kap, och
3. löpande se över och uppdatera riskbedömningen samt när det behövs revidera rutinerna m.m.

Företaget ska löpande beakta information om nya trender och mönster som används samt metoder som kan användas vid penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget ska även ta del av annan information från organisationer, myndigheter och andra organ inom området.

Riskbedömning

3 § Ett företag ska bedöma risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Riskbedömningen ska göras på lämpligt sätt med hänsyn till företagets storlek och komplexitet. Den ska innehålla en analys av företagets kunder, produkter, tjänster samt andra för verksamheten relevanta faktorer såsom distributionskanaler och geografiska områden.

3 kap. Rutiner m.m.

1 § Ett företags styrelse eller verkställande direktör ska fastställa interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism där det framgår vem som beslutar om rutiner, system, utbildningsprogram och riktlinjer enligt 2 §.

2 § Ett företag ska ha följande rutiner m.m.:

1. rutiner avseende
 - grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 3 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
 - undantag från grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 5 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och
 - skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom enligt 2 kap. 6 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
2. system eller rutin för att löpande följa upp affärsförbindelser enligt 2 kap. 10 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 4 kap. 18 och 19 §§ dessa föreskrifter,

² Denna lydelse träder i kraft den 1 augusti 2010 enligt FFFS 2010:5 [red.anm.].

3. rutiner för att bevara handlingar eller åtgärder som har vidtagits för att uppnå kundkännedom enligt 2 kap. 13 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 4 kap. 20 § dessa föreskrifter,
4. system eller rutin för granskningsskyldigheten enligt 3 kap. 1 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 5 kap. 1 § dessa föreskrifter,
5. rutiner för uppgiftsskyldigheten till Rikspolisstyrelsen enligt 3 kap. 1 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 5 kap. 2 § dessa föreskrifter,
6. utbildningsprogram enligt 5 kap. 1 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 7 kap. 1 § dessa föreskrifter,
7. rutiner för att skydda anställda från hot eller fientliga åtgärder enligt 5 kap. 1 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 7 kap. 2 § dessa föreskrifter, och
8. riktlinjer för internkontroll, regelefterlevnad och intern information enligt 8 kap. dessa föreskrifter.

Företagets rutiner m. m. ska utgå från dess verksamhet och riskbedömning.

3 § Ett företag ska underrätta sina filialer och majoritetsägda dotterbolag utanför EES om företagets rutiner m. m.

4 § Om ett företag är moderföretag inom en koncern, ska moderföretagets styrelse fastställa gemensamma interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism för de företag inom koncernen som omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

4 kap. Kundkännedom

Kontroll av kundens identitet

1 § Ett företag ska vid situationer som kräver kundkännedom enligt 2 kap. 2 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism kontrollera kundens identitet enligt bestämmelserna i 4 kap. 2–7 §§ dessa föreskrifter.

Fysisk person

2 § Ett företag ska kontrollera identiteten genom svenskt körkort, svenskt pass, identitetskort utfärdat av svensk myndighet eller svenskt certifierat identitetskort.

Företaget ska kontrollera identiteten hos den som saknar svensk identitetshandling, genom pass eller annan identitetshandling som visar medborgarskap och är utfärdat av en myndighet eller en annan behörig utfärdare. En kopia av utländskt pass eller en annan utländsk identitetshandling ska alltid bevaras.

Om kunden saknar identitetshandling kan företaget kontrollera identiteten genom andra tillförlitliga dokument och kontroller enligt företagets fastställda rutiner.

Fysisk person på distans

3 § Ett företag ska utföra identitetskontroll på distans genom att

1. använda elektronisk legitimation för att skapa en avancerad elektronisk signatur enligt definition i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer eller använda någon annan motsvarande teknik för elektronisk identifiering, eller
2. säkerställa kundens identitet genom att på lämpligt sätt
 - a) inhämta uppgift om kundens namn, personnummer eller motsvarande och adress,
 - b) kontrollera uppgifterna mot externa register, intyg, annan dokumentation, eller motsvarande, samt
 - c) kontakta kunden genom att skicka en bekräftelse till kundens folkbokföringsadress, se till att kunden skickar in en kopia av id-handling, eller motsvarande.

Fysisk person vid undantag

4 § Om bestämmelserna om grundläggande åtgärder för kundkännedom inte behöver tillämpas enligt 2 kap. 5 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska företaget ändå kontrollera en kunds identitet genom att

- a) inhämta uppgift om kundens namn, personnummer eller motsvarande och adress, samt
- b) kontrollera uppgifterna mot externa register, intyg, annan dokumentation, eller motsvarande.

Juridisk person

5 § Ett företag ska kontrollera identiteten hos en kund som är en juridisk person genom registreringsbevis, motsvarande behörighetshandlingar om registreringsbevis inte utfärdas för den juridiska personen eller göra motsvarande kontroll mot externa register.

Företaget ska även kontrollera identiteten hos en företrädare för en juridisk person enligt 2 §.

Juridisk person på distans

6 § Ett företag ska kontrollera identiteten hos en kund som är en juridisk person genom registreringsbevis, motsvarande behörighetshandlingar om registreringsbevis inte utfärdas för den juridiska personen eller göra motsvarande kontroll mot externa register.

Företaget ska även kontakta kunden genom att skicka en bekräftelse till kundens registrerade adress eller vidta motsvarande åtgärd.

Företaget ska dessutom kontrollera identiteten hos en företrädare för en juridisk person genom att

- inhämta information om dennes namn och personnummer eller motsvarande, samt
- kontrollera uppgifterna mot den juridiska personens registreringsbevis, externa register, identitetshandling för företrädaren enligt 2 §, eller annan motsvarande handling.

Juridisk person vid undantag

7 § Om bestämmelserna om grundläggande åtgärder för kundkännedom inte behöver tillämpas enligt 2 kap. 5 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska företaget ändå kontrollera en kunds identitet på lämpligt sätt.

Företaget ska även kontrollera identiteten hos en företrädare för en juridisk person genom att

- inhämta information om dennes namn och personnummer eller motsvarande, samt
- kontrollera uppgifterna mot den juridiska personens registreringsbevis, externa register, identitetshandling för företrädaren enligt 2 §, eller annan motsvarande handling.

Kontroll av en verklig huvudmans identitet

8 § Ett företag ska vid situationer som kräver kundkännedom enligt 2 kap. 2 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism kontrollera en verklig huvudmans identitet enligt 4 kap. 9 § dessa föreskrifter.

9 § Ett företag ska skaffa sig tillförlitliga och tillräckliga uppgifter om en verklig huvudmans identitet genom externa register, relevanta uppgifter från kunden eller genom andra uppgifter som företaget tagit del av.

Om kunden är en juridisk person ska företaget kontrollera

- direkta och indirekta fysiska ägare om innehavet i kunden uppgår till mer än 25 procent, och
- de fysiska personer som utövar ett bestämmande inflytande över kunden.

Åtgärder som har utförts av utomstående

10 § Ett företag får förlita sig på åtgärder för grundläggande kundkännedom som har utförts av en utomstående enligt 2 kap. 3 § tredje stycket lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism även om handlingarna och uppgifterna är andra än de som krävs enligt dessa föreskrifter. Detta gäller om åtgärderna vidtas enligt motsvarande krav i ett land inom EES samt i ett land utanför EES som anges i 9 kap. 1 § dessa föreskrifter.

11 § Bestämmelserna i 2 kap. 3 § tredje stycket lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism om att ett företag får förlita sig på åtgärder som har utförts av en utomstående gäller inte för uppdragsavtal eller motsvarande där en uppdragstagare utför en åtgärd som företaget annars skulle ha utfört enligt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Undantag från bestämmelser om grundläggande åtgärder för kundkännedom

12 § Bestämmelserna om grundläggande kundkännedom och om löpande uppföljning av affärsförbindelser i 2 kap. 3, 4 och 10 §§ lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism gäller inte för produkter eller transaktioner med anknytning till sådana produkter som uppfyller samtliga nedan angivna kriterier:

1. Produkten är baserad på ett skriftligt avtal.
2. Transaktionen sker via ett konto som kunden har i:
 - ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
 - ett annat kreditinstitut med hemvist inom EES som omfattas av direktiv 2005/60/EG, eller
 - ett kreditinstitut i ett land med hemvist utanför EES som omfattas av krav som motsvarar de som föreskrivs i direktiv 2005/60/EG.
3. Produkten eller transaktionen är inte anonym och bestämmelsen i 2 kap. 2 § andra stycket lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism kan tillämpas utan dröjsmål.
4. Värdet av produkten eller transaktionen uppgår högst till motsvarande 15.000 euro, eller för en produkt som uteslutande avser finansiering av fysiska tillgångar med äganderättsförbehåll till dess att avtalet löper ut, högst motsvarande 15.000 euro per år. Detta gäller oavsett om transaktionen sker genom en enda överföring eller genom flera överföringar med inbördes samband. För försäkringsavtal eller liknande sparprodukter ska det som högsta belopp för produkten gälla vad som anges i 2 kap. 5 § 5 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
5. Förmåner från produkten eller transaktionen ska inte kunna realiseras med en tredje part som förmånstagare, utom när det är fråga om dödsfall, funktionshinder, överlevnad till en i förväg fastställd hög åldersgräns eller liknande händelser.

En produkt eller transaktion för att investera medel i finansiella tillgångar eller ersättningsanspråk genom försäkringar eller andra typer av resultatberoende anspråk ska även uppfylla följande krav:

1. de förmåner som produkten eller transaktionen ger ska endast kunna utbetalas på lång sikt,
2. produkten eller transaktionen ska inte kunna användas som säkerhet, och
3. under avtalets löptid ska inga förskottsutbetalningar kunna göras, inga återköpsklausuler tillämpas och inga uppsägningar kunna ske i förtid.

13 § Bestämmelserna om grundläggande kundkännedom och om löpande uppföljning av affärsförbindelser i 2 kap. 3, 4 och 10 §§ lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism gäller inte för kunder som är offentliga myndigheter eller offentliga organ och som uppfyller följande kriterier:

1. kunden har tilldelats offentliga funktioner genom fördraget om Europeiska unionen, fördragen om gemenskaperna eller gemenskapens sekundärlagstiftning,
2. kundens identitet är allmänt tillgänglig, öppen och säker,

3. kundens verksamhet och redovisningsmetoder medger insyn, och
4. kunden är ansvarig inför en gemenskapsinstitution eller en medlemsstats myndigheter, eller att det finns lämpliga kontrollsystem för att övervaka kundens verksamhet.

Person i politiskt utsatt ställning

14 § Med personer som har eller tidigare har haft viktiga offentliga funktioner enligt 1 kap. 5 § 7 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism avses personer som har eller tidigare har haft följande befattningar, eller motsvarigheter till befattningarna:

1. stats- eller regeringschefer, ministrar samt vice och biträdande ministrar,
2. parlamentsledamöter,
3. domare i Högsta domstolen, domare i konstitutionella domstolar eller andra rättsliga organ på hög nivå vilkas beslut endast undantagsvis kan överklagas,
4. högre tjänstemän vid revisionsmyndigheter och ledamöter i centralbankers styrande organ,
5. ambassadörer, beskickningschefer samt höga officerare i försvarsmakten, samt
6. personer som ingår i statsägda företags förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan.

Personer som har eller tidigare har haft befattningar, på gemenskapsnivå och internationell nivå, motsvarande dem som anges i 1–5, ska omfattas i tillämpliga delar.

15 § Med närmaste familjemedlemmar enligt 1 kap. 5 § 7 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism avses:

1. maka eller make,
2. partner som enligt nationell lag likställs med maka eller make,
3. barn och deras makar eller partner, samt
4. föräldrar.

16 § Med kända medarbetare enligt 1 kap. 5 § 7 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism avses:

1. fysiska personer om vilka det är allmänt känt eller där det finns anledning att förmoda att de gemensamt med den person som avses i 14 § är verklig huvudman till juridiska personer eller juridiska konstruktioner, eller som på annat sätt haft nära affärsförbindelser med en sådan person som avses i 14 §, samt
2. fysiska personer som är ensam verklig huvudman till juridiska personer eller juridiska konstruktioner om vilka det är allmänt känt eller där det finns anledning att förmoda att de egentligen har upprättats till förmån för en sådan person som avses i 14 §.

17 § När det blir känt för ett företag att en politiskt utsatt person sedan minst ett år har upphört att utöva viktiga offentliga funktioner i den mening som avses i 14 §, ska företaget utifrån risken avgöra om de ska fortsätta att tillämpa skärpta åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 6 § tredje stycket 2 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser

18 § Ett företag ska ha ett elektroniskt system eller en manuell rutin för att löpande följa upp affärsförbindelser i enlighet med 2 kap. 10 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

19 § Om en kund ingår avtal om ytterligare produkter eller tjänster inom en affärsförbindelse, och detta innebär en avvikelse från vad som tidigare är känt om kunden och dennes affärs- och riskprofil, ska företaget uppdatera sin kännedom om kunden genom att vidta de åtgärder som krävs i enlighet med 2 kap. 3 § första stycket 2 och 3 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 3 kap. 2 § 1 och 3 dessa föreskrifter.

Bevarande av handlingar eller uppgifter

20 § Ett företag ska bevara handlingar och uppgifter, enligt 2 kap. 13 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, på ett säkert sätt, elektroniskt eller i pappersform. Företaget ska se till att handlingarna och uppgifterna är enkla att ta fram och identifiera.

5 kap. Uppgifts- och granskningskyldighet

Granskning av transaktioner

1 § Ett företag ska ha ett elektroniskt system eller en manuell rutin för att granska transaktioner enligt 3 kap. 1 § första stycket lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget ska företrädesvis uppmärksamma transaktioner som kan anses innebära en särskild risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta gäller i synnerhet komplicerade eller omfattande transaktioner och ovanliga transaktionsmönster som inte förefaller ha något ekonomiskt eller lagligt syfte.

Uppgifter till Rikspolisstyrelsen

2 § Ett företag ska lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 § andra stycket lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, på det sätt som Rikspolisstyrelsen anvisar.

3 § Ett företag ska dokumentera åtgärder och beslut vid granskning av misstänkta transaktioner enligt 3 kap. 1 § första och andra styckena lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Allmänna råd

Dokumentationen bör sparas i minst tre år efter utförd granskningsåtgärd om inte annat följer av 4 kap. 6 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller bestämmelse i annan lag.

6 kap. Centralt funktionsansvarig

1 § Ett företags styrelse eller verkställande direktör ska utse en centralt funktionsansvarig person inom företaget som ansvarar för uppgifts- och granskningskyldighet enligt 3 kap. 1 § första till tredje samt femte stycket lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt 5 kap. dessa föreskrifter. Den centralt funktionsansvariga ansvarar även för rapportering till styrelse eller verkställande direktör.

Den centralt funktionsansvariga kan utse en eller flera personer som biträder henne eller honom och delegera befogenheter till dessa personer.

2 § En centralt funktionsansvarig kan om det är lämpligt utses för flera eller alla företag inom en koncern. Detta gäller under förutsättning att den centralt funktionsansvariga har kompetens och resurser för samtliga företag inom koncernen som omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

7 kap. Utbildning och skydd av anställda

Utbildning av anställda

1 § Ett företag ska ha ett för företaget anpassat utbildningsprogram in frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget ska säkerställa att anställda inom relevanta verksamhetsområden utbildas och löpande informeras om ändringar i regelverk samt nya trender och mönster som används samt metoder som kan användas vid penningtvätt och finansiering av terrorism.

Skydd av anställda

2 § Ett företag ska identifiera och analysera vilka hot eller fientliga åtgärder som kan uppkomma mot anställda till följd av att de granskar eller rapporterar misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Företaget ska utreda incidenter som inträffar och använda kunskapen de får för att uppdatera de rutiner som skyddar anställda samt vidta relevanta åtgärder i det enskilda fallet.

8 kap. Intern kontroll, regelefterlevnad och intern information

1 § Ett företag ska genom intern kontroll och kontroll av regelefterlevnad säkerställa att det uppfyller lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, dessa föreskrifter samt företagets rutiner m.m. Detta gäller i synnerhet för att följa upp gransknings- och uppgiftsskyldigheten samt att se till att det finns kontroller som säkerställer att uppgifter till Rikspolisstyrelsen på ett rimligt sätt återspeglar verksamheten.

2 § Ett företag ska ha effektiva informations- och kommunikationssystem eller rutiner för intern information. Detta gäller i synnerhet för att säkerställa att relevant kunskap som företaget får vid granskning och uppgiftslämning av misstänkta transaktioner löpande förmedlas till relevanta verksamhetsområden.

9 kap. Stater utanför EES med motsvarande regler

1 § Vid tillämpning av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt dessa föreskrifter avses med stater utanför EES som har regler motsvarande de i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism, följande stater:

Argentina,
Australien,
Brasilien,
Folkrepubliken Kinas administrativa region Hongkong,
Japan,
Kanada,
Mexiko,
Nya Zeeland,
Ryssland,
Schweiz,
Singapore,
Sydafrika, och
USA

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:1

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 15 maj 2009, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:5) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall ska upphöra att gälla.

2010:5

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2010.

OBS! Byt up mot BoF.2010.Flik.5.Utbytessidor

OBS! Byt up mot BoF.2010.Flik.5.Utbytessidor

OBS! Byt up mot BoF.2010.Flik.5.Utbytessidor

OBS! Byt up mot BoF.2010.Flik.5.Utbytessidor

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2009:6 Ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1583
Tillämpningsområde	1583
Definitioner	1583
Proportionalitet	1584
2 kap. Ersättningspolicy	1584
3 kap. Styrning	1585
4 kap. Uppföljning och kontroll	1586
5 kap. Offentliggörande av uppgifter om ersättningar	1586
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1587

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner*Tillämpningsområde*

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser och ger vägledning om hur ett företag enligt 2 § ska mäta, styra, rapportera och ha kontroll över de risker som ersättningssystem kan medföra.

2 § Föreskrifterna och de allmänna råden gäller för

1. bankaktiebolag,
2. sparbanker,
3. medlemsbanker,
4. kreditmarknadsbolag,
5. kreditmarknadsföreningar,
6. värdepappersbolag, och
7. fondbolag.

Allmänna råd

Om ett företag är moderföretag i en koncern bör moderföretagets styrelse verka för att riktlinjer som stämmer överens med dessa föreskrifter och allmänna råd fastställs av alla företag i koncernen som står under finansiell tillsyn, om inte

1. bindande utländsk reglering innebär att vissa delar av eller hela ersättningspolicyn inte kan tillämpas, eller
2. förhållandena för förliga ersättningar på en utländsk arbetsmarknad påtagligt avviker från de förhållanden som råder i Sverige.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter och allmänna råd används följande termer i den betydelse som anges här:

1. *Anställd i ledande position:* En verkställande direktör, vice verkställande direktör och en person i företagets ledning som är ansvarig direkt inför styrelsen, verkställande direktören eller vice verkställande direktören.
2. *Anställd som kan påverka företagets risknivå:* En anställd tillhörande en personalkategori som i tjänsten utövar eller kan utöva ett inte oväsentligt inflytande på företagets risknivå. Dessa personalkategorier definieras i företagets ersättningspolicy och ska normalt omfatta bland annat anställda i ledande positioner, kontrollfunktioner och ledande strategiska befattningar (t.ex. affärsområdeschef), handlare/mäklare inom kapitalmarknad och anställda med ansvar för kreditgivning (t.ex. ledamot i en kreditkommitté).

3. *Ersättning*: Det som ett företag betalar ut direkt eller indirekt till en person inom ramen för en anställning (kontant lön, andra kontanta ersättningar, ersättningar i form av aktier eller aktierelaterade instrument, pensionsavsättningar, avgångsvederlag, bilförmåner, m.m.).
4. *Ersättningspolicy*: Ett dokument som anger grunder och principer för hur ersättningar ska fastställas, hur policyn ska tillämpas och följas upp samt hur företaget definierar vilka anställda som kan påverka företagets risknivå.
5. *Företag*: Ett sådant företag som anges i 1 kap. 2 §.
6. *Kontrollfunktion*: En funktion för riskhantering, regelefterlevnad (compliance), internrevision eller liknande.
7. *Rörlig ersättning*: En på förhand till belopp eller omfattning inte fastställd, vanligtvis resultatbaserad, del av ersättningen. Som rörlig ersättning räknas, i detta sammanhang, inte provisionsbaserad lön som är utan koppling till sådana framtida riskåtaganden vilka kan komma att ändra företagets resultat- eller balansräkning.

4 § Dessa föreskrifter och allmänna råd gäller endast i den mån de är förenliga med tillämplig arbetsrättslagstiftning. Vidare har föreskrifterna och de allmänna råden när det är tillämpligt ingen inverkan på de rättigheter som arbetsmarknadens parter har vid kollektivförhandlingar. Föreskrifterna och de allmänna råden påverkar inte heller förpliktelser enligt redan gällande, bindande avtal.

Allmänna råd

Ett företag bör säkerställa att avtal som ingås med enskilda anställda är förenliga med dessa föreskrifter och allmänna råd.

Proportionalitet

5 § Vid tillämpningen av dessa föreskrifter och allmänna råd ska det tas hänsyn till ett företags storlek samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

2 kap. Ersättningspolicy

1 § Ett företag ska, för att kunna identifiera, mäta, styra, internt rapportera och kontrollera de risker som dess verksamhet är förknippad med, ha en ersättningspolicy som dels är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering, dels inte uppmuntrar till ett överdrivet risktagande. Ersättningspolicyn ska omfatta alla anställda.

Allmänna råd

Ersättningspolicyn bör regelbundet ses över, så att den utvecklas i takt med förändringar i företagets situation. Företaget bör basera ett beslut om ersättningspolicyns utformning på en analys av hur den påverkar de risker företaget utsätts för och hur dessa risker hanteras.

Långsiktighet

Ersättningspolicyn bör utformas så att ersättningen till enskilda anställda inte motverkar företagets långsiktiga intressen.

Ersättningspolicyn bör beakta att företagets totala ersättningar för en enskild period inte äventyrar företagets förmåga att sammantaget redovisa positivt resultat över en konjunkturcykel.

Resultatmätning

Företaget bör när det använder rörliga ersättningar beakta hur dessa kan påverka resultatet på lång sikt. När företaget bestämmer underlag för ersättningar bör det uppmärksamma att resultatet i efterhand kan påverkas av nuvarande och framtida risker. Företaget bör i sin resultatmätning ta hänsyn till de faktiska kostnaderna för att hålla kapital och likviditet som följer av den verksamhet som resultatmätningen avser.

Företaget bör grunda en resultatbaserad ersättning på såväl en anställds resultat som den berörda resultatenhets och företagets totala resultat. När företaget bestämmer ersättningen till en enskild anställd, bör det ta hänsyn till kvalitativa kriterier, som att den anställda följer interna regler och förfaranden samt respekterar reglerna om uppförande mot kunder och investerare.

Balans mellan fast och rörlig ersättning

Om ersättningen innehåller en rörlig del, bör företaget se till att det finns en lämplig balans mellan fasta och rörliga delar. Vad som är en lämplig balans kan variera mellan olika personalkategorier och även bero på förhållandena inom det område där företaget är verksamt.

När företaget beslutar hur stor andel av de totala ersättningarna som ska vara rörlig, bör det särskilt beakta följande faktorer:

- a) storleken av och kostnaden för det extra kapital som krävs för att täcka de risker som påverkat periodens resultat,
- b) storleken av och kostnaden för likviditetsrisken, och
- c) möjligheten att förväntningar om framtida intäkter inte realiseraras.

Företaget bör se till att den totala rörliga ersättningen inte blir så stor att den begränsar dess förmåga att stärka sin kapitalbas.

Den rörliga ersättningen bör kunna bestämmas till noll.

Den rörliga ersättningens sammansättning

När företaget avgör om ersättningarna ska bestå av kontanter respektive aktier, aktierelaterade instrument eller andra finansiella instrument, eller en kombination av dessa, bör företaget sträva efter att uppmuntra långsiktigt värdeskapande och tillämpa en väl avvägd riskhorisont.

Begränsning av garanterad rörlig ersättning

En garanterad rörlig ersättning bör utgöra undantag och vara tillåten endast i samband med nyanställning och då begränsas till det första året.

Uppskjuten utbetalning

För en anställd som kan påverka företagets risknivå bör minst 60 procent av den rörliga ersättningen skjutas upp minst tre år. Detsamma bör gälla för tidpunkten för slutgiltigt förvärv av aktier, aktieoptioner eller andra aktierelaterade instrument om sådana ingår i den rörliga ersättningen.

Avgörande för när den uppskjutna delen tidigast kan betalas ut, bör vara vilka risker för det långsiktigt hållbara resultatet som den verksamhet medför inom vilken den anställde verkar.

Bortfall av ersättning

Ersättningspolicyn bör utformas så att företaget kan besluta att ersättning vars utbetalning har skjutits upp kan falla bort helt eller delvis, om det i efterhand visar sig att den anställde, resultatenheten eller företaget inte uppfyllt resultatkriterierna. Företaget bör också kunna avstå från att utbetala uppskjuten rörlig ersättning om dess ställning försämrats väsentligt, särskilt om företaget inte längre antas kunna fortsätta sin affärsverksamhet eller om det behövs ta emot statligt stöd enligt lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

Företaget bör verka för att anställda förbinder sig att inte använda sådana personliga risk-säkringsstrategier eller försäkringar som syftar till att minska eller undanröja effekterna av att en uppskjuten utbetalning justeras eller bortfaller, till följd av att det i efterhand visar sig att resultatkriterierna inte uppfyllts eller att företagets ställning försämrats väsentligt.

Förändrade förutsättningar för ersättning

Bestämmelser i enskilda anställningsavtal om utbetalning av ersättningar under uppsägningstiden eller efter anställningens slut, bör överensstämma med vad som anges i dessa allmänna råd.

3 kap. Styrning

1 § Ett företags styrelse ska besluta om en ersättningspolicy. Beslutet ska grundas på en tillräcklig analys av vilka risker ersättningspolicyn kan vara förknippad med. Styrelsen ska se till att ersättningspolicyn tillämpas och följs upp.

Styrelsen ska också besluta om ersättningen till anställda i ledande positioner. Styrelsens beslut ska i tillämpliga fall följa de riktlinjer som bolagsstämman beslutar om.

2 § Ett ersättningsutskott inom styrelsen, eller, om det inte finns ett sådant, en särskilt utsedd ledamot, ska ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av företagets ersättningspolicy.

Allmänna råd*Styrelseledamot som bereder ersättningsbeslut*

En ordförande i ersättningsutskottet, eller en styrelseledamot som ansvarar för att bereda beslut om ersättningar, bör inte arbeta i företagets ledning eller i ledningen för företagets dotterbolag. Denna person bör ha tillräcklig kunskap om och erfarenhet av riskanalys för att självständigt kunna bedöma ersättningspolicyns lämplighet. I bedömningen bör det ingå hur ersättningspolicyn påverkar företagets risker och riskhantering.

Intrassekonflikter

Ett företag bör se till att ersättningspolicyn omfattar åtgärder för att undvika intrassekonflikter. Företaget bör på ett begripligt sätt beskriva, dokumentera och öppet redovisa hur det fastställer ersättningar.

Styrelsen bör när den utformar ersättningspolicyn säkerställa att berörda kontrollfunktioner kan lämna synpunkter på innehållet, liksom även annan personal som kan bidra till en allsidig belysning om det behövs.

Ledamöter i ersättningsutskott och personal som arbetar med att tillämpa ersättningspolicyn och kontrollera uppföljningen av ersättningarna, bör ha relevant sakkunskap och vara organisatoriskt oberoende av de företagsenheter de kontrollerar.

4 kap. Uppföljning och kontroll

1 § En kontrollfunktion ska när det är lämpligt och i vart fall årligen självständigt granska om företagets ersättningar överensstämmer med ersättningspolicyn. Kontrollfunktionen ska, när det behövs, omgående rapportera resultatet av granskningen till styrelsen och i vart fall årligen senast i samband med att årsredovisningen fastställs.

Allmänna råd

Kontrollfunktionen kan utgöras av ett internt, befintligt kontrollorgan, såsom internrevision, riskkontroll eller en särskilt inrättad funktion. Företaget kan också anlita externa uppdragstagare till att utföra kontrollfunktionens uppgifter, t. ex. revisorer.

Ersättning till anställda vid kontrollfunktioner

Anställda som arbetar med att granska verksamheten, t. ex. riskkontrollfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och internrevisionen, bör vara oberoende av de företagsenheter de övervakar, ha lämpliga befogenheter och resurser samt få ersättning oberoende av de företagsområden de kontrollerar.

Anställda vid kontrollfunktioner bör alltid få en sådan ersättning som gör det möjligt för företaget att anställa kvalificerad och erfaren personal till dessa funktioner.

5 kap. Offentliggörande av uppgifter om ersättningar

1 § En redogörelse för företagets ersättningar ska offentliggöras i samband med att årsredovisningen fastställs.

Företaget kan lämna redogörelsen i årsredovisningen, i en bilaga till årsredovisningen eller på företagets webbplats. Om redogörelsen inte tas in i eller läggs som bilaga till årsredovisningen, ska företaget i årsredovisningen upplysa om var informationen offentliggörs.

Redogörelsen ska finnas tillgänglig minst ett år efter att den offentliggjorts.

Allmänna råd

Företaget bör lämna relevant, tydlig och begriplig information om företagets ersättningar.

Följande uppgifter bör offentliggöras:

1. beslutsgången för ersättningspolicyn, i tillämpliga fall även uppgifter om ersättningsutskottets sammansättning och befogenheter, samt relevanta intressenters roll,
2. kriterierna för resultatmätning och riskjustering,
3. sambandet mellan resultat och ersättning,
4. de resultatkriterier som ligger till grund för rättigheter till aktier, aktierelaterade instrument, finansiella instrument eller andra rörliga ersättningsdelar,
5. principer för uppskjuten utbetalning och villkor för nyttjande av rättigheter,
6. den riskanalys som ligger till grund för hur ersättningspolicyn utformats,

7. det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för ersättningar fördelat på kategorierna anställda i ledande positioner respektive övriga anställda som påverkar företagets risknivå och alla anställda, uppdelat på fast respektive rörlig ersättning och med angivande av antal personer som har fått fast respektive rörlig ersättning samt i förekommande fall uppdelat i affärsområden eller motsvarande resultatenheter,
8. procentuell fördelning av rörlig ersättning på
 - a) kontanter,
 - b) aktier, aktierelaterade instrument och andra finansiella instrument, samt
 - c) övrigt,
9. intjänade ersättningar under det senaste räkenskapsåret, utbetalda ersättningar specificerade på under det senaste räkenskapsårets intjänade ersättningar och utbetalda ersättningar som intjänats under tidigare räkenskapsår samt justerad ej utbetalad intjänad ersättning,
10. det senaste räkenskapsårets ackumulerade utestående uppskjutna ersättningar, i förekommande fall uppdelat på utnyttjade eller outnyttjade rättigheter,
11. det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar, antal personer som omfattas av sådana ersättningar och motivering,
12. det senaste räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar som utfästs, antal personer som omfattas av sådana utfästelser och högsta utfästa enskilda sådana belopp, samt
13. det senaste räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar.

Uppgifter enligt punkterna 7–13 bör publiceras i en sådan form som inte riskerar att avslöja enskilda personers ekonomiska förhållanden.

Information till anställda

Företaget bör informera anställda som berörs av ersättningspolicyn om dels vilka kriterier som styr deras ersättning, dels om hur deras resultat bedöms. Bedömningsprocessen och ersättningspolicyns utformning bör dokumenteras i en tydlig beskrivning som är tillgänglig för alla anställda.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:6

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2010.
2. Ett företag ska, när det gäller anställda som kan påverka företagets risknivå, vid beslut om ersättning som avser tid före den 1 januari 2010, tillämpa föreskrifterna i 2 kap. 1 § till den del paragrafen avser kravet på effektiv riskhantering. Företaget ska vidare tillämpa föreskrifterna i 5 kap. och bör beakta de allmänna råden i 2 kap. och 5 kap.
3. Ett företag ska senast den 31 augusti 2010 underrätta Finansinspektionen om det kvarstår ersättningsförpliktelser som inte stämmer överens med dessa föreskrifter och allmänna råd. Företaget bör även beskriva vilka åtgärder som vidtagits för att sådana förpliktelser ska upphöra.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2009:7 Ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearing-organisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1588
Tillämpningsområde	1588
Definitioner	1589
Proportionalitet	1589
2 kap. Ersättningspolicy	1589
Långsiktighet	1589
Resultatmätning	1590
Balans mellan fast och rörlig ersättning	1590
Den rörliga ersättningens sammansättning	1590
Begränsning av garanterad rörlig ersättning	1590
Uppskjuten utbetalning	1590
Bortfall av ersättning	1590
Förändrade förutsättningar för ersättning	1591
3 kap. Styrning	1591
Styrelseledamot som bereder ersättningsbeslut	1591
Intressekonflikter	1591
4 kap. Uppföljning och kontroll	1591
Ersättning till anställda vid kontrollfunktioner	1591
5 kap. Offentliggörande av uppgifter om ersättningar	1592
Information till anställda	1592
I kraftträdande- och övergångsbestämmelser	1593

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

Tillämpningsområde

Dessa allmänna råd gäller för följande företag:

1. försäkringsaktiebolag,
2. ömsesidiga försäkringsbolag,
3. understödsföreningar som inte står under begränsad tillsyn enligt 2 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,
4. börser,
5. clearingorganisationer, och
6. institut för utgivning av elektroniska pengar.

De allmänna råden ger vägledning om hur ett företag bör mäta, styra, rapportera och ha kontroll över de risker som ersättningssystem kan medföra.

Om ett företag är moderföretag i en koncern bör moderföretagets styrelse verka för att riktlinjer som stämmer överens med dessa allmänna råd fastställs av alla företag i koncernen som står under finansiell tillsyn, om

1. inte bindande utländsk reglering innebär att vissa delar av eller hela ersättningspolicyn inte kan tillämpas, eller
2. förhållandena för rörliga ersättningar på en utländsk arbetsmarknad påtagligt avviker från de förhållanden som råder i Sverige.

Definitioner

I dessa allmänna råd används följande termer i den betydelse som anges här:

1. *Anställd i ledande position:* En verkställande direktör, vice verkställande direktör och en person i företagets ledning som är ansvarig direkt inför styrelsen, verkställande direktören eller vice verkställande direktören.
2. *Anställd som kan påverka företagets risknivå:* En anställd tillhörande en personalkategori som i tjänsten utövar eller kan utöva ett inte oväsentligt inflytande på företagets risknivå. Dessa personalkategorier definieras i företagets ersättningspolicy och bör normalt omfatta bland annat anställda i ledande positioner, kontrollfunktioner och ledande strategiska befattningar (t.ex. affärsområdeschef), handlare/mäklare inom kapitalmarknad och anställda med ansvar för kreditgivning (t.ex. ledamot i en kreditkommitté).
3. *Ersättning:* Det som ett företag betalar ut direkt eller indirekt till en person inom ramen för en anställning (kontant lön, andra kontanta ersättningar, ersättningar i form av aktier eller aktierelaterade instrument, pensionsavsättningar, avgångsvederlag, bilförmåner, m.m.).
4. *Ersättningspolicy:* Ett dokument som anger grunder och principer för hur ersättningar ska fastställas, hur policyn ska tillämpas och följas upp samt hur företaget definierar vilka anställda som kan påverka företagets risknivå.
5. *Företag:* Ett sådant företag som anges i 1 kap. under rubriken Tillämpningsområde, första stycket.
6. *Kontrollfunktion:* En funktion för riskhantering, regelefterlevnad (compliance), internrevision eller liknande.
7. *Rörlig ersättning:* En på förhand till belopp eller omfattning inte fastställd, vanligtvis resultatbaserad, del av ersättningen. Som rörlig ersättning räknas, i detta sammanhang, inte provisionsbaserad lön som är utan koppling till sådana framtida riskåtaganden vilka kan komma att ändra företagets resultat- eller balansräkning.

Dessa allmänna råd gäller endast i den mån de är förenliga med tillämplig arbetsrättslagstiftning. Vidare har de allmänna råden när det är tillämpligt ingen inverkan på de rättigheter som arbetsmarknadens parter har vid kollektivförhandlingar. De allmänna råden påverkar inte heller förpliktelser enligt redan gällande, bindande avtal.

Ett företag bör säkerställa att avtal som ingås med enskilda anställda är förenliga med dessa allmänna råd.

Proportionalitet

Vid tillämpningen av dessa allmänna råd ska det tas hänsyn till ett företags storlek samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

2 kap. Ersättningspolicy

Ett företag bör, för att kunna identifiera, mäta, styra, internt rapportera och kontrollera de risker som dess verksamhet är förknippad med, ha en ersättningspolicy som dels är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering, dels inte uppmuntrar till ett överdrivet risktagande. Ersättningspolicyn bör omfatta alla anställda.

Ersättningspolicyn bör regelbundet ses över, så att den utvecklas i takt med förändringar i företagets situation. Företaget bör basera ett beslut om ersättningspolicyns utformning på en analys av hur den påverkar de risker företaget utsätts för och hur dessa risker hanteras.

Långsiktighet

Ersättningspolicyn bör utformas så att ersättningen till enskilda anställda inte motverkar företagets långsiktiga intressen.

Ersättningspolicyn bör beakta att företagets totala ersättningar för en enskild period inte äventyrar företagets förmåga att sammantaget redovisa positivt resultat över en konjunkturcykel.

Resultatmätning

Företaget bör när det använder rörliga ersättningar beakta hur dessa kan påverka resultatet på lång sikt. När företaget bestämmer underlag för ersättningar bör det uppmärksamma att resultatet i efterhand kan påverkas av nuvarande och framtida risker. Företaget bör i sin resultatmätning ta hänsyn till de faktiska kostnaderna för att hålla kapital och likviditet som följer av den verksamhet som resultatmätningen avser.

Företaget bör grunda en resultatbaserad ersättning på såväl en anställds resultat som den berörda resultatenhetens och företagets totala resultat. När företaget bestämmer ersättningen till en enskild anställd, bör det ta hänsyn till kvalitativa kriterier, som att den anställde följer interna regler och förfaranden samt respekterar reglerna om uppförande mot kunder och investerare.

Balans mellan fast och rörlig ersättning

Om ersättningen innehåller en rörlig del, bör företaget se till att det finns en lämplig balans mellan fasta och rörliga delar. Vad som är en lämplig balans kan variera mellan olika personalkategorier och även bero på förhållandena inom det område där företaget är verksamt.

När företaget beslutar hur stor andel av de totala ersättningarna som ska vara rörlig, bör det särskilt beakta följande faktorer:

- a) storleken av och kostnaden för det extra kapital som krävs för att täcka de risker som påverkat periodens resultat,
- b) storleken av och kostnaden för likviditetsrisken, och
- c) möjligheten att förväntningar om framtida intäkter inte realiseras.

Företaget bör se till att den totala rörliga ersättningen inte blir så stor att den begränsar företagets förmåga att stärka sin kapitalbas.

Den rörliga ersättningen bör kunna bestämmas till noll.

Den rörliga ersättningens sammansättning

När företaget avgör om ersättningarna ska bestå av kontanter respektive aktier, aktierelaterade instrument eller andra finansiella instrument, eller en kombination av dessa, bör företaget sträva efter att uppmuntra långsiktigt värdeskapande och tillämpa en väl avvägd riskhorisont.

Begränsning av garanterad rörlig ersättning

En garanterad rörlig ersättning bör utgöra undantag och vara tillåten endast i samband med nyanställning och då begränsas till det första året.

Uppskjuten utbetalning

För en anställd som påverkar företagets risknivå bör minst 60 procent av den rörliga ersättningen skjutas upp minst tre år. Detsamma bör gälla för tidpunkten för slutgiltigt förvärv av aktier, aktieoptioner eller andra aktierelaterade instrument om sådana ingår i den rörliga ersättningen.

Avgörande för när den uppskjutna delen tidigast kan betalas ut, bör vara vilka risker för det långsiktigt hållbara resultatet som den verksamhet medför inom vilken den anställde verkat.

Bortfall av ersättning

Ersättningspolicyn bör utformas så att företaget kan besluta att ersättning vars utbetalning har skjutits upp kan falla bort helt eller delvis, om det i efterhand visar sig att den anställde, resultatenheten eller företaget inte uppfyllt resultatkriterierna. Företaget bör också kunna avstå från att utbetala uppskjuten rörlig ersättning om dess ställning försämrats väsentligt, särskilt om företaget inte längre antas kunna fortsätta sin affärsverksamhet eller om det behöver ta emot statligt stöd enligt lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

Företaget bör verka för att anställda förbinder sig att inte använda sådana personliga risksäkringsstrategier eller försäkringar för att minska eller undanröja effekterna av att rörlig ersättning som ännu inte har betalats ut justeras eller bortfaller, till följd av att det i efterhand visar sig att resultatkriterierna inte uppfyllts eller att företagets ställning försämrats väsentligt.

Förändrade förutsättningar för ersättning

Bestämmelser i enskilda anställningsavtal om utbetalning av ersättningar under uppsägningstiden eller efter anställningens slut, bör överensstämma med vad som anges i dessa allmänna råd.

3 kap. Styrning

Ett företags styrelse bör besluta om en ersättningspolicy. Beslutet bör grundas på en tillräcklig analys av vilka risker ersättningspolicyn kan vara förknippad med. Styrelsen bör se till att ersättningspolicyn tillämpas och följs upp.

Styrelsen bör också besluta om ersättningen till anställda i ledande positioner. Styrelsens beslut bör i tillämpliga fall följa de riktlinjer som bolagsstämman beslutar om.

Ett ersättningsutskott inom styrelsen, eller, om det inte finns ett sådant, en särskilt utsedd ledamot, bör ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av företagets ersättningspolicy.

Styrelseledamot som bereder ersättningsbeslut

En ordförande i ersättningsutskottet, eller en styrelseledamot som ansvarar för att bereda beslut om ersättningar, bör inte arbeta i företagets ledning eller i ledningen för företagets dotterbolag. Denna person bör ha tillräcklig kunskap om och erfarenhet av riskanalys för att självständigt kunna bedöma ersättningspolicyns lämplighet. I bedömningen bör det ingå hur ersättningspolicyn påverkar företagets risker och riskhantering.

Intressekonflikter

Ett företag bör se till att ersättningspolicyn omfattar åtgärder för att undvika intressekonflikter. Företaget bör på ett begripligt sätt beskriva, dokumentera och öppet redovisa hur det fastställer ersättningar.

Styrelsen bör när den utformar ersättningspolicyn säkerställa att berörda kontrollfunktioner kan lämna synpunkter på innehållet, liksom även annan personal som kan bidra till en allsidig belysning om det behövs.

Ledamöter i ersättningsutskott och personal som arbetar med att tillämpa ersättningspolicyn och kontrollera uppföljningen av ersättningarna, bör ha relevant sakkunskap och vara organisatoriskt oberoende av de företagsenheter de kontrollerar.

4 kap. Uppföljning och kontroll

En kontrollfunktion bör när det är lämpligt och i vart fall årligen självständigt granska om företagets ersättningar överensstämmer med ersättningspolicyn. Kontrollfunktionen bör, när det behövs, omgående rapportera resultatet av granskningen till styrelsen och i vart fall årligen senast i samband med att årsredovisningen fastställs.

Kontrollfunktionen kan utgöras av ett internt, befintligt kontrollorgan, såsom internrevision, riskkontroll eller en särskilt inrättad funktion. Företaget kan också anlita externa uppdragstagare till att utföra kontrollfunktionens uppgifter, t. ex. revisorer.

Ersättning till anställda vid kontrollfunktioner

Anställda som arbetar med att granska verksamheten, t. ex. riskkontrollfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och internrevisionen, bör vara oberoende av de företagsenheter de övervakar, ha lämpliga befogenheter och resurser samt få ersättning oberoende av de företagsområden de kontrollerar.

Anställda vid kontrollfunktionerna bör alltid få en sådan ersättning som gör det möjligt för företaget att anställa kvalificerad och erfaren personal till dessa funktioner.

5 kap. Offentliggörande av uppgifter om ersättningar

En redogörelse för företagets ersättningar bör offentliggöras i samband med att årsredovisningen fastställs.

Företaget kan lämna redogörelsen i årsredovisningen, i en bilaga till årsredovisningen eller på företagets webbplats. Om redogörelsen inte tas in i eller läggs som bilaga till årsredovisningen, bör företaget i årsredovisningen upplysa om var informationen offentliggörs.

Redogörelsen bör finnas tillgänglig minst ett år efter att den offentliggjorts.

Företaget bör lämna relevant, tydlig och begriplig information om företagets ersättningar.

Följande uppgifter bör offentliggöras:

1. beslutsgången för ersättningspolicyn, i tillämpliga fall även uppgifter om ersättningsutskottets sammansättning och befogenheter, samt relevanta intressenters roll,
2. kriterierna för resultatmätning och riskjustering,
3. sambandet mellan resultat och ersättning,
4. de resultatkriterier som ligger till grund för rättigheter till aktier, aktierelaterade instrument, finansiella instrument eller andra rörliga ersättningsdelar,
5. principer för uppskjuten utbetalning och villkor för nyttjande av rättigheter,
6. den riskanalys som ligger till grund för hur ersättningspolicyn utformats,
7. det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för ersättningar fördelat på kategorierna anställda i ledande positioner respektive övriga anställda som påverkar företagets risknivå och alla anställda, uppdelat på fast respektive rörlig ersättning och med angivande av antal personer som har fått fast respektive rörlig ersättning samt i förekommande fall uppdelat i affärsområden eller motsvarande resultatenheter,
8. procentuell fördelning av rörlig ersättning på
 - a) kontanter,
 - b) aktier, aktierelaterade instrument och andra finansiella instrument, samt
 - c) övrigt,
9. intjänade ersättningar under det senaste räkenskapsåret, utbetalda ersättningar specificerade på under det senaste räkenskapsårets intjänade ersättningar och utbetalda ersättningar som intjänats under tidigare räkenskapsår samt justerad ej utbetald intjänad ersättning,
10. det senaste räkenskapsårets ackumulerade utestående uppskjutna ersättningar, i förekommande fall uppdelat på utnyttjade eller outnyttjade rättigheter,
11. det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar, antal personer som omfattats av sådana ersättningar och motivering,
12. det senaste räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar som utfästs, antal personer som omfattas av sådana utfästelser och högsta utfästa enskilda sådana belopp, samt
13. det senaste räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar.

Uppgifter enligt punkterna 7–13 bör publiceras i en sådan form som inte riskerar att avslöja enskilda personers ekonomiska förhållanden.

Information till anställda

Företaget bör informera anställda som berörs av ersättningspolicyn om dels vilka kriterier som styr deras ersättning, dels om hur deras resultat bedöms. Bedömningsprocessen och ersättningspolicyns utformning bör dokumenteras i en tydlig beskrivning som är tillgänglig för alla anställda.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:7

1. Dessa allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2010.
2. Ett företag bör, när det gäller anställda som kan påverka företagets risknivå, vid beslut om ersättning som avser tid före den 1 januari 2010, tillämpa de allmänna råden i 2 kap. första stycket till den del det gäller kravet på effektiv riskhantering. Företaget bör vidare beakta de allmänna råden i 2 kap. och 5 kap.
3. Ett företag bör senast den 31 augusti 2010 underrätta Finansinspektionen om det kvarstår ersättningsförpliktelser som inte stämmer överens med dessa allmänna råd. Företaget bör även beskriva vilka åtgärder som vidtagits för att sådana förpliktelser ska upphöra.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2009:8 Fortsatt tillämpning av övergångsregler om kapitalbaskrav och offentliggörande av information

1 kap. Tillämpningsområde

Dessa allmänna råd bör tillämpas av institut

1. som har tillstånd enligt 4 kap. 7 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att tillämpa en internmetod för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk eller för motpartsrisker som ingår i marknadsrisker, eller
2. som har tillstånd enligt 6 kap. 6 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar att tillämpa en internmättningsmetod för att beräkna kapitalkravet för operativa risker.

De allmänna råden riktas såväl till ett enskilt institut som till en finansiell företagsgrupp.

2 kap. Kapitalbaskrav

Ett institut som har något av de tillstånd som anges i 1 kap. bör, under åren 2010 och 2011, ha en kapitalbas som minst motsvarar 80 procent av kapitalkraven för

1. kreditrisker och marknadsrisker enligt 2 kap. 2, 3 och 5 §§ lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, och
2. exponeringar som överskrider gränsvärdena för stora exponeringar enligt 5 kap. 6 § samma lag.

Ett institut som den 31 december 2009 inte har något av de tillstånd som anges i 1 kap., men som senare erhåller ett sådant tillstånd, får i stället för att tillämpa första stycket 1 och 2, ha en kapitalbas som minst motsvarar 80 procent av kapitalkraven beräknade enligt de metoder som institutet tillämpar, enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, närmast före den tidpunkt då ett sådant tillstånd som anges i 1 kap. erhålls.

3 kap. Offentliggörande av information

Den information som ett institut offentliggör enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering, bör även under åren 2010 och 2011 innehålla uppgift om justering av kapitalbaskravet enligt 2 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:8

Dessa allmänna råd träder i kraft 1 januari 2010.

FINANSINSPEKTIONENS ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2010:2 Begränsning av krediter mot säkerhet i form av pant i bostad**1 Tillämpningsområde och definitioner***1.1 Tillämpningsområde*

Dessa allmänna råd gäller för följande företag:

1. bankaktiebolag,
2. sparbanker,
3. medlemsbanker,
4. kreditmarknadsbolag, och
5. kreditmarknadsföreningar.

De allmänna råden anger hur företag som omfattas av de allmänna råden bör begränsa sin kreditgivning mot säkerhet i form av pant i bostad. Syftet är att motverka en osund utveckling på kreditmarknaden där företagen kan komma att använda allt högre belåningsgrader som konkurrensmedel. En sådan utveckling riskerar att utsetta konsumenterna för oacceptabla risker och skada förtroendet för kreditmarknaden.

De allmänna råden omfattar endast företagets nyutlåning och bostäder i Sverige.

1.2 Definitioner

I dessa allmänna råd används följande termer i den betydelse som anges här:

1. *Belåningsgrad*: Det totala beloppet av krediter från ett eller flera företag som har lämnats mot säkerhet i form av pant i en bostad i förhållande till bostadens marknadsvärde.
2. *Bostad*: Fastighet eller tomträtt avsedd för bostadsändamål för en eller två familjer och bostadsrätt eller ägarlägenhet avsedd för bostadsändamål.
3. *Marknadsvärde*: Det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skälig tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet bör bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden och fastställas genom en individuell värdering. En individuell värdering bör kunna grundas på generella prisnivåer eller köpeskillning.
4. *Nyutlåning*: Lämnande av nya krediter eller utökning av befintliga krediter. Nya krediter som ersätter till beloppet lika, eller högre, krediter med samma bostad som säkerhet som tidigare lämnats av ett annat företag omfattas inte.

2 Begränsning av belåningsgrad

När ett företag lämnar kredit mot säkerhet i form av pant i bostad bör det begränsa krediten, så att belåningsgraden för bostaden inte överstiger 85 procent av bostadens marknadsvärde vid tidpunkten för kreditens lämnande.

Denna begränsning av belåningsgraden bör i förekommande fall fastställas i företagets kreditinstruktion.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser*2010:2*

Dessa allmänna råd träder i kraft den 1 oktober 2010.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

FFFS 2010:3 Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer¹

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1597
Tillämpningsområde	1597
Definitioner	1597
2 kap. Ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster	1597
Ägarförhållanden	1597
Ledningsförteckning	1597
Ekonomiska förhållanden	1598
Pågående domstolsprocesser m.m.	1598
Verksamhetsplanens innehåll	1598
3 kap. Ansökan om undantag från tillståndsplikt	1600
Juridisk person	1600
Fysisk person	1601
4 kap. Tillhandahållande av ytterligare betaltjänster	1601
Betalningsinstitut	1601
Registrerad betaltjänstleverantör	1602
5 kap. Gränsöverskridande verksamhet för betalningsinstitut	1602
6 kap. Ägar- och ledningsprövning	1603
Ägarprövning betalningsinstitut	1603
Ägarprövning registrerad betaltjänstleverantör	1603
Ledningsprövning betalningsinstitut	1603
Ledningsprövning registrerad betaltjänstleverantör	1604
7 kap. Övriga anmälnings- och tillståndspliktiga förfaranden	1604
Uppdragsavtal	1604
Betaltjänster via ombud i Sverige	1604
Ändring av närliggande tjänster och annan verksamhet	1604
Möjlighet att uppskatta den andel av betaltjänstanvändares medel som ska skyddas	1604
8 kap. Organisatoriska krav för betalningsinstitut	1604
Allmänna organisatoriska krav	1605
Regelefterlevnad (compliance)	1605
Riskhantering	1606
Funktion för internrevision	1606
Klagomålshantering	1606
Dokumentation	1606
9 kap. Kapitalkrav för betalningsinstitut	1607
Metod A (Fasta omkostnader)	1607
Metod B (Betalningsvolym)	1607
Metod C (Intäktsmetoden)	1608
10 kap. Uppdragsavtal	1609
11 kap. Skydd av medel för genomförande av betalningstransaktioner	1610
12 kap. Rapportering av uppgifter till Finansinspektionen	1610
Påbörjad verksamhet	1610
Ändringar i verksamhetsplanen av större betydelse	1610
Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1610
Rapportering för betalningsinstitut	1610
Rapportering för registrerade betaltjänstleverantörer	1611
Undantag	1611
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1611

¹ Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 augusti 2010 [red.anm.].

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd gäller för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer enligt lagen (2010:751) om betaltjänster.

Föreskrifterna innehåller bestämmelser om

- ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster (2 kap.),
- ansökan om undantag från tillståndsplikt (3 kap.),
- tillhandahållande av ytterligare betaltjänster (4 kap.),
- gränsöverskridande verksamhet för betalningsinstitut (5 kap.),
- ägar- och ledningsprövning (6 kap.),
- övriga anmälnings- och tillståndspliktiga förfaranden (7 kap.),
- organisatoriska krav för betalningsinstitut (8 kap.),
- kapitalkrav för betalningsinstitut (9 kap.),
- uppdragsavtal (10 kap.),
- skydd av medel för genomförande av betalningstransaktioner (11 kap.), och
- rapportering av uppgifter till Finansinspektionen (12 kap.).

Definitioner

2 § Termer och uttryck som används i föreskrifterna och de allmänna råden har samma betydelse och tillämpningsområde som i 1 kap. 2–4 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster.

2 kap. Ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för aktiebolag och ekonomiska föreningar (nedan företag) som ansöker om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster som betalningsinstitut enligt 2 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster.

Ett företag ska i sin ansökan om tillstånd lämna de uppgifter som anges i 2–8 §§.

Allmänna råd

Företaget bör använda det ansökningsformulär som finns på Finansinspektionens webbplats.

2 § Ett företag ska i sin ansökan ange vilken eller vilka av de betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster som det ansöker om att få tillhandahålla.

Ansökan ska innehålla företagets namn, organisationsnummer och verksamhetsadress samt vara undertecknad av behörig företrädare för företaget.

3 § Ett företag ska till sin ansökan bifoga en verksamhetsplan som är upprättad enligt 9–22 §§.

Ägarförhållanden

4 § Ett företag ska i sin ansökan lämna uppgifter om vilka fysiska och juridiska personer som har ett kvalificerat innehav i företaget.

Företaget ska även bifoga de uppgifter för ägarprövning som framgår av 6 kap. 2 §.

Vidare ska företaget lämna uppgift om vilka fysiska eller juridiska personer som det har eller förväntas få nära förbindelser med enligt 1 kap. 5 § lagen (2010:751) om betaltjänster.

Om företaget ingår i en grupp där det ingår andra betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsbolag, ska dessa företag anges med namn och organisationsnummer.

Ledningsförteckning

5 § Ett företag ska i sin ansökan lämna uppgifter om vilka ledamöter och eventuella suppleanter som ingår i företagets styrelse. Det ska även framgå vem som är styrelsens ordförande. Företaget ska vidare ange vem som är verkställande direktör om en sådan har utsetts samt vem som är den verkställande direktörens eventuella ställföre-

trädare. Det ska också framgå vilken person som är ansvarig för betaltjänstverksamheten och dennes eventuella ersättare.

Företaget ska för samtliga dessa personer bifoga de uppgifter för ledningsprövning som framgår av 6 kap. 7 §.

Ekonomiska förhållanden

6 § Ett företag ska i ansökan lämna en prognos för de tre närmaste verksamhetsåren. Prognosen ska omfatta

1. balans- och resultaträkning,
2. analys av kapitalkraven, samt
3. hur resultatet av balans- och resultaträkningen påverkar företagets startkapital.

Prognosen ska redovisa vilka antaganden som den bygger på. Det ska särskilt anges vilket antagande om den totala summan av betalningstransaktioner per år som företaget bygger prognosen på.

Företaget ska i prognosen redogöra för hur det avser att finansiera betaltjänstverksamheten.

7 § Ett företag ska i sin ansökan ange vilken metod för beräkning av kapitalkrav enligt 3 kap. 3 § lagen (2010:751) om betaltjänster som företaget vill använda.

Företaget ska ange skäl för den valda metoden och, om det inte är uppenbart att det inte behövs, även bifoga prognoser för de samtliga tre metoder som anges i lagen. Prognoserna ska avse de två närmaste verksamhetsåren.

Allmänna råd

På Finansinspektionens webbplats beskrivs hur ett företag regelbundet ska rapportera kapitalbas/kapitalkrav till myndigheten. Företaget bör använda den uppställningsform som anges här när det upprättar sina prognoser.

Pågående domstolsprocesser m.m.

8 § Ett företag ska i sin ansökan ange om det är part i en pågående domstolsprocess eller ett skiljeförfarande som kan innebära en ekonomisk osäkerhet och risk för företagets betaltjänstverksamhet och, om så är fallet, lämna närmare uppgifter om detta.

Verksamhetsplanens innehåll

Företagets verksamhet

9 § I ett företags verksamhetsplan ska det finnas

1. en utförlig beskrivning av den betaltjänstverksamhet som företaget avser att bedriva och
2. detaljerade flödesscheman som visar de administrativa processer som finns för de betaltjänster som företaget avser att tillhandahålla.

Om företaget tar emot insättningar eller andra återbetalningspliktiga medel från allmänheten ska det lämna uppgift om vilket eller vilka nationella eller internationella system för betalningar som företaget avser att delta i.

Organisation

10 § I verksamhetsplanen ska det ingå en schematisk översikt av hur verksamheten i ett företag ska organiseras. Översikten ska visa vem som är ansvarig för respektive område eller funktion.

I verksamhetsplanen ska det vidare ingå en närmare beskrivning av de olika områdena eller funktionerna i betaltjänstverksamheten samt en övergripande redogörelse för de åtgärder som utförs inom respektive del.

Närliggande tjänster och annan verksamhet

11 § Om ett företag även driver eller avser att driva närliggande tjänster och annan verksamhet än sådan som avser betaltjänster, ska företaget i verksamhetsplanen re-

dogöra för denna verksamhet och dess omfattning, samt för hur företaget säkerställer att dess finansiella sundhet och Finansinspektionens möjligheter att utöva tillsyn över företaget inte försämras.

Skydd av medel för genomförande av betalningstransaktioner

12 § Ett företag ska i verksamhetsplanen redogöra för hur det avser att uppfylla kravet på att skydda de medel som innehas för att genomföra betalningstransaktioner enligt 3 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster samt 11 kap. dessa föreskrifter.

Uppdragsavtal

13 § Om ett företag har lagt ut eller avser att lägga ut verksamhet på någon annan att utföra ett arbete eller funktioner som avser betaltjänster, ska företaget i sin verksamhetsplan lämna uppgifter om till vem det ger eller avser att ge uppdraget samt redogöra för uppdragets omfattning.

Företaget ska i verksamhetsplanen även redogöra för hur det säkerställer att

1. de villkor som framgår av 3 kap. 28 § andra stycket lagen (2010:751) om betaltjänster och 10 kap. dessa föreskrifter uppfylls, samt
2. företaget i övrigt följer lagen om betaltjänster och andra författningar som reglerar företagets verksamhet när det har lagt ut arbete eller funktioner som avser betaltjänster på uppdragstagare.

Företaget ska till verksamhetsplanen även bifoga de uppdragsavtal som det har ingått, eller avser att ingå, som avser funktioner som är av väsentlig betydelse för dess betaltjänstverksamhet.

Betaltjänster via ombud i Sverige

14 § Det ska framgå av ett företags verksamhetsplan om det anlitar eller avser att anlita ombud i betaltjänstverksamheten och vilka betaltjänster som ombudet ska utföra för företagets räkning.

Företaget ska även lämna den information om respektive ombud som framgår av 3 kap. 17 § lagen (2010:751) om betaltjänster, inklusive ombudets person- eller organisationsnummer.

Betaltjänster genom gränsöverskridande verksamhet

15 § Det ska framgå av ett företags verksamhetsplan om det avser att tillhandahålla betaltjänster genom att gränsöverskrida med verksamhet på det sätt som anges i 3 kap. 18, 19, 21 och 23 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster.

Informationssystem och säkerhetsfrågor

16 § I verksamhetsplanen ska det anges hur ett företags it-verksamhet för betaltjänster ska vara organiserad. Det ska finnas en översiktlig beskrivning av systemens funktioner och användningsområden, samt en redogörelse för vilka funktioner för sekretesskydd som används för att hindra obehöriga att ta del av sekretessbelagd information i betaltjänstverksamheten.

Det ska även anges om företaget delar lokaler och teknisk utrustning med andra, samt hur företaget i förekommande fall avser att hantera sekretessfrågor i betaltjänstverksamheten med anledning av detta.

Regelefterlevnad

17 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur ett företag avser att säkerställa att det följer de regler som gäller för betaltjänstverksamhet.

Företaget ska till verksamhetsplanen även bifoga en instruktion för regelefterlevnad enligt 8 kap. 6 §.

Verksamhetsplanen ska vidare innehålla en redogörelse för hur en funktion för regelefterlevnad ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Riskhantering och riskkontroll

18 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur ett företag avser att identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som betaltjänstverksamheten är förknippad med.

Företaget ska till verksamhetsplanen även bifoga en instruktion för riskhantering enligt 8 kap. 9 §.

Verksamhetsplanen ska vidare innehålla en redogörelse för hur en funktion för riskkontroll ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Internrevision

19 § Ett företag som har en funktion för internrevision enligt 8 kap. 11 § ska i verksamhetsplanen redogöra för hur denna funktion ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Klagomålshantering

20 § Av verksamhetsplanen ska det framgå vilka rutiner enligt 8 kap. 12 § som företaget avser att tillämpa för att hantera klagomål från betaltjänstanvändare.

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

21 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur ett företag avser att driva arbetet med åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism i betaltjänstverksamheten. Uppgifter ska lämnas om vem som är företagets centralt funktionsansvariga i dessa frågor. Till verksamhetsplanen ska företaget även bifoga interna regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Händelser av väsentlig betydelse

22 § Ett företag ska i verksamhetsplanen redogöra för vilka rutiner det har för att rapportera händelser av väsentlig betydelse till Finansinspektionen enligt 12 kap. 4 och 5 §§.

3 kap. Ansökan om undantag från tillståndsplikt

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för juridiska och fysiska personer som ansöker om att undantas från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 § lagen (2010:751) om betaltjänster för att i stället tillhandahålla betaltjänster som registrerad betaltjänstleverantör.

Allmänna råd

Det ansökningsformulär som Finansinspektionen tillhandahåller på sin webbplats bör användas.

Juridisk person

2 § En juridisk person ska när den ansöker om undantag från tillståndsplikt lämna uppgifter enligt 2 kap. 2 och 8 §§.

Ansökan ska därutöver innehålla de uppgifter som anges i 3–8 §§.

3 § Ansökan ska innehålla en prognos av den totala summan av förväntade betalningstransaktioner för de två första verksamhetsåren. Prognosen ska redovisa vilka antaganden den bygger på.

En juridisk person som redan vid ansökningstillfället driver betaltjänstverksamhet ska även lämna uppgifter om den totala summan av de betalningstransaktioner som den juridiska personen utfört under de senaste tolv månaderna.

4 § I ansökan ska det lämnas en förteckning över de som har ett kvalificerat innehav i den juridiska personen.

Den juridiska personen ska även bifoga de uppgifter för ägarprövning som framgår av 6 kap. 3 § 1–3 och 6 kap. 4 § 1–4.

5 § En juridisk person ska i sin ansökan lämna uppgifter om vilka ledamöter och eventuella suppleanter eller motsvarande som ingår i dess styrelse. Det ska även anges vem som är styrelsens ordförande. Om verkställande direktör utsetts ska det framgå vem det är och den verkställande direktörens eventuella ställföreträdare. Det ska också framgå vilken person som är ansvarig för betaltjänstverksamheten och dennes eventuella ersättare.

För samtliga ovan nämnda personer ska de uppgifter för ledningsprövning bifogas som framgår av 6 kap. 8 §.

6 § En juridisk person ska bifoga en verksamhetsplan som är upprättad enligt 2 kap.:

- 9–14 §§,
- 17 § första stycket,
- 18 § första stycket, och
- 21 §.

7 § Det ska framgå av verksamhetsplanen vilka rutiner den juridiska personen har för att övervaka att villkoren för att undantas från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 § lagen (2010:751) om betaltjänster vid var tid är uppfyllda och för att underrätta Finansinspektionen enligt 2 kap. 4 § samma lag.

8 § En juridisk person ska i verksamhetsplanen redogöra för vilka rutiner den har för att fastställa den totala summan av de betalningstransaktioner som den juridiska personen utför under en månad.

Det ska även framgå hur den juridiska personen säkerställer att den halvårsvisa rapporteringen av dessa uppgifter kommer in till Finansinspektionen enligt 12 kap. 9 §.

Fysisk person

9 § En fysisk person ska i sin ansökan om undantag från tillståndsplikt lämna uppgifter enligt 2 kap. 2 och 8 §§.

Ansökan för en fysisk person ska därutöver innehålla de uppgifter som anges i 10–12 §§.

10 § Ansökan för en fysisk person ska innehålla en prognos av den totala summan av förväntade betalningstransaktioner för de två första verksamhetsåren. Prognosen ska redovisa vilka antaganden den bygger på.

En fysisk person som redan vid ansökningstillfället driver betaltjänstverksamhet ska även lämna uppgifter om de totala faktiska betalningstransaktionerna under de senaste tolv månaderna.

11 § För den fysiska personen och den person som är ansvarig för betaltjänstverksamheten ska de uppgifter för ledningsprövning bifogas som framgår av 6 kap. 8 §.

12 § En fysisk person ska bifoga en verksamhetsplan som är upprättad enligt 6–8 §§.

4 kap. Tillhandahållande av ytterligare betaltjänster

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer som vill tillhandahålla ytterligare betaltjänster utöver de som tidigare registrerats av Finansinspektionen.

Betalningsinstitut

2 § Ett betalningsinstitut ska i sin ansökan om att få tillhandahålla ytterligare betaltjänster bifoga handlingar och upplysningar enligt 2 kap.:

- 2 §, samt
- 6 § första och andra stycket om kapitalkravet enligt 3 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster ändras till följd av de ytterligare betaltjänster institutet ansöker om att få tillhandahålla.

Institutet ska i sin ansökan även lämna en uppdaterad verksamhetsplan med ändringar gjorda enligt 2 kap. följande paragrafer:

- 9 § första stycket,
- 10 och 12 §§ om institutet förändrar något av detta till följd av en ytterligare betaltjänst som det ansöker om att tillhandahålla,
- 13 § om en ytterligare betaltjänst helt eller delvis ska uppdras åt någon annan att utföra,
- 14 § om en ytterligare betaltjänst ska tillhandahållas genom ombud,
- 17 § om en ytterligare betaltjänst som ska tillhandahållas påverkar hur institutet bedriver sitt arbete för att säkerställa att det följer de regler som gäller för betaltjänstverksamheten,
- 18 § om en ytterligare betaltjänst som ska tillhandahållas påverkar hur institutet bedriver sitt arbete för att hantera de risker som finns i betaltjänstverksamheten,
- 19 § om en ytterligare betaltjänst som ska tillhandahållas förändrar behovet av en funktion för internrevision, eller förändrar hur den befintliga funktionen är utformad och bedriver sitt arbete, samt
- 21 § om institutets interna regler mot penningtvätt och finansiering av terrorism behöver förändras till följd av de ytterligare betaltjänster institutet ansöker om att få tillhandahålla.

3 § Ett betalningsinstitut ska i sin ansökan lämna en uppdaterad beräkning enligt 2 kap. 6 § första stycket 1–3 för det nästkommande verksamhetsåret som även innehåller de förändringar som ytterligare betaltjänster medför.

Registrerad betaltjänstleverantör

4 § En registrerad betaltjänstleverantör ska i sin anmälan om att tillhandahålla ytterligare betaltjänster bifoga handlingar och upplysningar enligt 2 kap. 2 §.

Den registrerade betaltjänstleverantören ska i sin anmälan även bifoga en uppdaterad verksamhetsplan med ändringar gjorda enligt 2 kap. följande paragrafer:

- 9 § första stycket,
- 10 § samt 12 § om den registrerade betaltjänstleverantören förändrar något av detta till följd av en ytterligare betaltjänst som anmäls,
- 13 § om en ytterligare betaltjänst helt eller delvis ska uppdras åt någon annan att utföra,
- 14 § om en ytterligare betaltjänst ska tillhandahållas genom ombud,
- 17 § om en ytterligare betaltjänst som ska tillhandahållas påverkar hur den registrerade betaltjänstleverantören säkerställer att den följer de regler som gäller för betaltjänstverksamheten,
- 19 § om en ytterligare betaltjänst som ska tillhandahållas förändrar behovet av den eventuella funktionen för internrevision, eller förändrar hur den befintliga funktionen är utformad och bedriver sitt arbete,
- 21 § om den registrerade betaltjänstleverantörens interna regler mot penningtvätt och finansiering av terrorism behöver förändras till följd av de ytterligare betaltjänster den anmäler.

5 § Anmälan ska också innehålla en prognos av den totala summan av förväntade betalningstransaktioner för det nästkommande verksamhetsåret. Prognosen ska redovisa vilka antaganden den bygger på.

5 kap. Gränsöverskridande verksamhet för betalningsinstitut

1 § De allmänna råden i detta kapitel anger hur ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster genom ombud, filial, eller gränsöverskridande verksamhet inom EES enligt 3 kap. 18, 19 och 21 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, bör underätta Finansinspektionen.

Allmänna råd

Ett betalningsinstitut bör använda de formulär som finns på Finansinspektionens webbplats. Formulären finns på både svenska och engelska. Finansinspektionen lämnar formulären vidare till tillsynsmyndigheten i det land där verksamheten ska bedrivas. Om institutet lämnar formulären på svenska till Finansinspektionen bör det därför samtidigt lämna ifyllda formulär på engelska.

6 kap. Ägar- och ledningsprövning

1 § Bestämmelserna i detta kapitel anger vilka uppgifter ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör och dess ägare ska lämna till Finansinspektionen i samband med en ägar- eller ledningsprövning.

Ägarprövning betalningsinstitut

2 § En ansökan om tillstånd att förvärva eller att öka ett kvalificerat innehav i ett betalningsinstitut ska göras i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:3) om ägar- och ledningsprövning.

Ägarprövning registrerad betaltjänstleverantör

3 § En ansökan om tillstånd för en fysisk person att förvärva ett kvalificerat innehav i en registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person, ska innehålla

1. uppgifter som identifierar förvärvaren,
2. en beskrivning av ägarkedjan före och efter förvärvet,
3. uppgifter om förvärvarens anseende,
4. uppgifter om storlek på, tidpunkt för, och syfte med förvärvet, och
5. uppgifter om hur förvärvet ska finansieras.

4 § En ansökan om tillstånd för en juridisk person att förvärva ett kvalificerat innehav i en registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person, ska innehålla

1. uppgifter som identifierar förvärvaren, samt uppgifter om dess verksamhet,
2. uppgifter som identifierar styrelse- och ledningspersoner i förvärvaren, deras utbildning, arbetslivserfarenhet och andra uppdrag, samt anseende,
3. en beskrivning av ägarkedjan före och efter förvärvet,
4. uppgifter om förvärvarens anseende,
5. uppgifter om storlek på, tidpunkt för, och syfte med förvärvet, och
6. uppgifter om hur förvärvet ska finansieras.

5 § När en registrerad betaltjänstleverantör som är juridisk person får kännedom om att aktier eller andelar i den registrerade betaltjänstleverantören förvärvats enligt 3 eller 4 §, eller avyttrats så att ett tidigare kvalificerat innehav inte längre är kvalificerat, ska den snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

6 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i en registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person, ska den kvalificerade innehavaren snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

En sådan ändringsanmälan ska innehålla uppgifter som identifierar de nya styrelse- och ledningspersonerna, samt uppgifter om deras utbildning, arbetslivserfarenhet, andra uppdrag och anseende.

Allmänna råd

Vid anmälningar enligt 3, 4 och 6 §§ bör de formulär användas som finns på Finansinspektionens webbplats.

Ledningsprövning betalningsinstitut

7 § Ett betalningsinstitut ska snarast anmäla en förändring av dess styrelse eller ledande befattningshavare i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:3) om ägar- och ledningsprövning.

Vid byte av ansvarig för betaltjänstverksamheten eller dennes ställföreträdare ska motsvarande uppgifter enligt första stycket lämnas för den personen.

Ledningsprövning registrerad betaltjänstleverantör

8 § En registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person ska till Finansinspektionen snarast anmäla en förändring av dess styrelse, ledande befattningshavare eller ansvarig person för betaltjänstverksamheten eller dennes ställföreträdare.

En sådan anmälan ska innehålla uppgifter som identifierar styrelse- och ledningspersoner, samt uppgifter om deras utbildning, arbetslivserfarenhet, andra uppdrag, och anseende.

Vad som anges i första och andra stycket om styrelse eller ledande befattningshavare, ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller behöriga företrädare i de juridiska personer där sådana inte förekommer eller annars inte har utsetts.

Allmänna råd

En registrerad betaltjänstleverantör bör använda de formulär som finns på Finansinspektionens webbplats.

7 kap. Övriga anmälnings- och tillståndspliktiga förfaranden

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om övriga anmälnings- och tillståndspliktiga förfaranden enligt lagen (2010:751) om betaltjänster.

Uppdragsavtal

2 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska i en anmälan enligt 3 kap. 28 § första stycket lagen (2010:751) om betaltjänster lämna de uppgifter om uppdragsavtal som anges i 2 kap. 13 §.

Betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska lämna anmälan till Finansinspektionen senast en månad innan avtalet ska träda i kraft.

Betaltjänster via ombud i Sverige

3 § En anmälan enligt 3 kap. 17 § första stycket lagen (2010:751) om betaltjänster från ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör, ska innehålla de uppgifter som anges i 2 kap. 14 §.

Ändring av närliggande tjänster och annan verksamhet

4 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som även avser att tillhandahålla närliggande tjänster eller driva annan verksamhet än att tillhandahålla betaltjänster ska anmäla det till Finansinspektionen. Anmälan ska innehålla de uppgifter som anges i 2 kap. 10 § första stycket samt 11 §.

Betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska göra anmälan till Finansinspektionen senast en månad innan de närliggande tjänsterna avses börja tillhandahållas eller annan verksamhet börjar drivas.

Möjlighet att uppskatta den andel av betaltjänstanvändares medel som ska skyddas

5 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska, i en ansökan om tillstånd enligt 3 kap. 7 § tredje stycket lagen (2010:751) om betaltjänster att göra en uppskattning på grundval av historiska uppgifter, lämna uppgifter som visar hur stor andel av medlen per månad som företaget har använt till betalningstransaktioner. Uppgifterna ska minst omfatta de två föregående verksamhetsåren.

8 kap. Organisatoriska krav för betalningsinstitut

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om hur ett betalningsinstitut ska organisera sin betaltjänstverksamhet samt vilka rutiner det ska ha för att institutet ska uppfylla kravet på tillräckliga styr- och kontrollformer för verksamheten med betaltjänster enligt 2 kap. 6 § 2 a lagen (2010:751) om betaltjänster.

*Allmänna organisatoriska krav***2 §** Ett betalningsinstitut ska ha

1. dokumenterade beslutsrutiner som tydligt anger rapporteringsvägar samt en organisationsstruktur som tydligt fördelar funktioner och ansvarsområden,
2. interna kontrollmekanismer som säkerställer att beslut och rutiner följs på alla nivåer inom institutet, och
3. en effektiv intern rapportering och spridning av information internt i institutet.

Institutet ska när det tillämpar första stycket ta hänsyn till betaltjänstverksamhetens art, omfattning och komplexitet.

3 § Ett betalningsinstitut ska ha organisatoriska rutiner för att minimera riskerna för förlust av betaltjänstanvändares medel till följd av missbruk av medlen, bedrägerier, dålig administration, bristande dokumentation eller försumlighet m. m.

4 § Ett betalningsinstitut ska övervaka och regelbundet utvärdera sina interna kontrollmekanismer, instruktioner och rutiner som införts enligt 1–3 §§ för att säkerställa att de är aktuella, effektiva och lämpliga. Institutet ska dessutom vidta åtgärder för att rätta till eventuella brister.

5 § Styrelsen och den verkställande direktören ska säkerställa att de får regelbundna, åtminstone årliga, skriftliga rapporter om de områden som omfattas av bestämmelserna i detta kapitel om regelefterlevnad och riskkontroll, samt i tillämpliga fall internrevision. Rapporterna ska bland annat innehålla uppgifter om vilka åtgärder som har vidtagits vid brister.

Regelefterlevnad (compliance)

6 § Ett betalningsinstitut ska ha aktuella och lämpliga instruktioner och rutiner för att kunna upptäcka vilka risker som finns för att institutet inte fullgör sina förpliktelser enligt lagen (2010:751) om betaltjänster och andra författningar som reglerar institutets betaltjänstverksamhet.

Institutet ska även införa lämpliga rutiner och vidta åtgärder för att minimera dessa risker.

Institutet ska ta hänsyn till betaltjänstverksamhetens art, omfattning och komplexitet när det utformar instruktioner och rutiner.

7 § Ett betalningsinstitut ska ha en effektiv funktion för regelefterlevnad.

Funktionen ska ansvara för att

1. kontrollera och bedöma om de åtgärder och rutiner som ska införas enligt 6 § andra stycket är lämpliga och effektiva,
2. utvärdera de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa eventuella brister i institutets regelefterlevnad, samt
3. ge råd och stöd till personer som är ansvariga för betaltjänstverksamheten och för institutets ombud, så att betaltjänstverksamheten drivs enligt lagen (2010:751) om betaltjänster samt andra författningar som reglerar institutets betaltjänstverksamhet.

8 § För att funktionen för regelefterlevnad ska kunna fullgöra sina uppgifter korrekt ska styrelsen och den verkställande direktören ansvara för att

1. funktionen har de befogenheter, resurser och den sakkunskap som krävs samt tillgång till all relevant information,
2. utse en person som ansvarar för funktionen och för all rapportering till företagsledningen om regelefterlevnad enligt kraven i 5 §,
3. de personer som ingår i funktionen arbetar oberoende och inte deltar i utförandet av betaltjänster i verksamhet som de kontrollerar, och
4. metoden för att fastställa ersättning till anställda som ingår i funktionen inte äventyrar, eller sannolikt kan komma att äventyra, deras objektivitet.

Ett institut är dock inte skyldigt att uppfylla kraven enligt första stycket 3 och 4 om det med hänsyn till betaltjänstverksamhetens art, omfattning och komplexitet kan visa att dessa krav inte är proportionerliga och att dess funktion för regelefterlevnad fortfarande är effektiv.

Riskhantering

9 § Ett betalningsinstitut ska ha instruktioner och rutiner för riskhantering i syfte att identifiera och hantera de risker som finns i dess betaltjänstverksamhet.

10 § Ett betalningsinstitut ska ha en effektiv funktion för riskkontroll som arbetar oberoende. Institutet ska utse en person som ansvarar för funktionen och för att tillhandahålla rapporter och råd till styrelsen och den verkställande direktören vad gäller riskkontroll enligt kraven i 5 §.

Funktionen ska ansvara för att

1. kontrollera att instruktioner och rutiner enligt 9 § är aktuella, lämpliga och effektiva,
2. implementera de instruktioner och rutiner som anges i 9 §,
3. kontrollera i vilken utsträckning institutet, dess anställda och ombud följer instruktioner och rutiner för att hantera risker enligt 9 §,
4. kontrollera att åtgärder som institutet vidtagit för att avhjälpa eventuella brister i instruktioner och rutiner, samt de anställdas och ombudens bristande tillämpning av dessa, är lämpliga och effektiva.

Institutet är dock inte skyldigt att uppfylla kravet på oberoende i första stycket om det med hänsyn till betaltjänstverksamhetens art, omfattning och komplexitet kan visa att detta krav inte är proportionerligt och att dess funktion för riskkontroll fortfarande är effektiv.

Funktion för internrevision

11 § Ett betalningsinstitut ska ha en funktion för internrevision om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till betaltjänstverksamhetens art, omfattning och komplexitet. Funktionen ska vara åtskild från och oberoende av institutets övriga funktioner och verksamheter med betaltjänster.

Funktionen för internrevision ska

1. ha en aktuell revisionsplan för att undersöka och bedöma om institutets system, interna kontrollmekanismer och rutiner är lämpliga och effektiva,
2. utfärda rekommendationer på grundval av det arbete som utförts enligt 1,
3. kontrollera hur dessa rekommendationer följs, och
4. tillhandahålla rapporter vad gäller internrevisionsfrågor till styrelsen och den verkställande direktören enligt 5 §.

Klagomålshantering

12 § Ett betalningsinstitut ska ha effektiva och öppet redovisade rutiner för att snabbt och på ett rimligt sätt kunna hantera klagomål om betaltjänster.

Ett betalningsinstitut ska bevara uppgift om varje sådant klagomål och de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa detta.

Dokumentation

13 § Ett betalningsinstitut ska bevara, enligt 3 kap. 8 § lagen (2010:751) om betaltjänster, följande relevanta uppgifter:

1. verksamhetsplan enligt 2 kap. 3 §,
2. interna regler, rutiner, instruktioner, och rapporter för betaltjänstverksamheten,
3. underlag för ansökningar, anmälningar, underrättelser och rapportering till Finansinspektionen,
4. styrelseprotokoll,

5. uppgifter om institutets och kundens rättigheter och skyldigheter när det gäller avtal om att tillhandahålla betaltjänster eller de villkor som institutet tillämpar för att tillhandahålla kunden betaltjänster,
6. uppgifter om genomförda betalningstransaktioner, och
7. uppgifter om saldo på betalkonton.

9 kap. Kapitalkrav för betalningsinstitut

1 § Ett betalningsinstitut ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel när det beräknar kapitalkravet enligt 3 kap. 3 § lagen (2010:751) om betaltjänster. Finansinspektionen beslutar efter en ansökan enligt 2 kap. 7 § om vilken metod som företaget ska använda. Bestämmelser för beräkning av kapitalbasen och dess sammansättning finns i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt 6–9 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Metod A (Fasta omkostnader)

2 § Med ett betalningsinstituts fasta omkostnader avses

- a) personalkostnader, som löner (inklusive anställdas provisioner och bonus), sociala avgifter, pensionsåtaganden,
- b) fastighetskostnader och lokalkostnader samt därmed förenade kostnader,
- c) övriga kontraktbundna kostnader för till exempel datorer och annan utrustning, och
- d) avskrivningar.

Betalningsinstitut som ska tillämpa 3 kap. 10 § lagen (2010:751) om betaltjänster behöver endast ta med fasta omkostnader som är hänförliga till verksamheten med betaltjänster.

Kapitalkravet är 10 procent av företagets fasta omkostnader för det föregående räkenskapsåret eller, om institutets verksamhet pågått i mindre än ett år, de fasta omkostnader som angetts i dess verksamhetsplan.

Om institutets verksamhet ändrats väsentligt sedan det föregående året eller om Finansinspektionen anser att verksamhetsplanen behöver korrigeras får myndigheten besluta om ändring av beräkningsunderlaget.

Allmänna råd

Exempel 1

Eurokurs vid tidpunkt för tillstånd 1 euro = 10 kronor.

Ett betalningsinstitut som tillhandahåller penningöverföringar enligt 1 kap. 2 § 5 lagen om betaltjänster, har fasta omkostnader på 5 miljoner kronor. Kapitalkravet är då 500.000 kronor.

Exempel 2

Eurokurs vid tidpunkt för tillstånd 1 euro = 10 kronor.

Ett betalningsinstitut som tillhandahåller penningöverföringar enligt 1 kap. 2 § 5 lagen om betaltjänster, har fasta omkostnader på 1 miljon kronor. Startkapitalet för att tillhandahålla penningöverföring är enligt 3 kap. 1 § lagen om betaltjänster 200.000 kronor. Eftersom kravet på startkapitalet är högre än 10 procent av de fasta omkostnaderna blir kapitalkravet detsamma som startkapitalkravet, dvs. 200.000 kronor.

Metod B (Betalningsvolym)

3 § Med betalningsvolym avses en tolfedel av totalbeloppet av de betalningstransaktioner som betalningsinstitutet genomförde under föregående räkenskapsår.

Kapitalkravet är summan av posterna som beräknas enligt a–e, multiplicerat med tillämplig skalfaktor enligt tredje stycket.

- a) 4 procent av den del av betalningsvolymen som inte överstiger 5 miljoner euro,
- b) 2,5 procent av den del av betalningsvolymen som överstiger 5 miljoner euro, men inte 10 miljoner euro,

- c) 1 procent av den del av betalningsvolymen som överstiger 10 miljoner euro, men inte 100 miljoner euro,
- d) 0,5 procent av den del av betalningsvolymen som överstiger 100 miljoner euro, men inte 250 miljoner euro, och
- e) 0,25 procent av den del av betalningsvolymen som överstiger 250 miljoner euro.

Skalfaktorer:

- a) 0,5 om betalningsinstitutet ska tillhandahålla betaltjänster som avses i lagen 1 kap. 2 § 5 lagen (2010:751) om betaltjänster,
- b) 0,8 om betalningsinstitutet ska tillhandahålla betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 6 lagen om betaltjänster,
- c) 1 om betalningsinstitutet ska tillhandahålla betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 1–4 lagen om betaltjänster.

Allmänna råd

Exempel

Eurokurs vid tidpunkt för rapporttillfället 1 euro = 10 kronor.

Ett betalningsinstitut som tillhandahåller penningöverföringar enligt 1 kap. 2 § 5 lagen om betaltjänster hade föregående år en total betalningsvolym om 12 miljarder kronor vilket motsvarar 1,2 miljarder euro.

Steg 1

Betalningsvolym = 1,2 miljarder euro / 12 = 100 miljoner euro.

Steg 2

4 procent av 5 miljoner euro (0 till 5 miljoner euro) = 200.000 euro +
2,5 procent av 5 miljoner euro (5 till 10 miljoner euro) = 125.000 euro +
1 procent av 90 miljoner euro (10 till 100 miljoner euro) = 900.000 euro.

Totalt = 1.225.000 euro.

Steg 3

× 0,5 = 612.000 euro vilket motsvarar 6.120.000 kronor.

Slutsats: Betalningsinstitutets kapitalkrav är 6.120.000 kronor.

Metod C (Intäktsmetoden)

4 § Posterna enligt 3 kap. 3 § 3 lagen (2010:751) om betaltjänster ska beräknas på det senaste räkenskapsåret. Summan av posterna benämns nedan relevant indikator.

Om relevant indikator understiger 80 procent av medelvärdet av den relevanta indikatorn för de tre föregående räkenskapsåren, ska i stället 80 procent av medelvärdet användas som relevant indikator.

Kapitalkravet är värdet på relevant indikator multiplicerat dels med en multiplikationsfaktor beräknad enligt femte stycket, dels med tillämplig skalfaktor enligt 3 § fjärde stycket.

Om inga reviderade uppgifter finns tillgängliga får affärsprognoser användas vid beräkningen.

Multiplikationsfaktor:

- a) 10 procent av den del av summan som inte överstiger 2,5 miljoner euro,
- b) 8 procent av den del av summan som överstiger 2,5 miljoner euro, men inte 5 miljoner euro,
- c) 6 procent av den del av summan som överstiger 5 miljoner euro men inte 25 miljoner euro,
- d) 3 procent av den del av summan som överstiger 25 miljoner euro men inte 50 miljoner euro,
- e) 1,5 procent av den del av summan som överstiger 50 miljoner euro.

Allmänna råd*Exempel*

Eurokurs vid tidpunkt för rapportering 1 euro = 10 kronor.

Steg 1

Ett betalningsinstitut som tillhandahåller penningöverföringar enligt 1 kap. 2 § 5 lagen om betaltjänster har en inkomstindikator på 25 miljoner euro.

Steg 2

10 procent av 2,5 miljoner euro (0 till 2,5 miljoner euro) = 250.000 euro +
8 procent av 2,5 miljoner euro (2,5 till 5 miljoner euro) = 200.000 euro +
6 procent av 20 miljoner euro (5 till 25 miljoner euro) = 1.200.000 euro.

Totalt = 1.650.000 euro.

Steg 3

× 0,5 = 825.000 euro vilket motsvarar 8.250.000 kronor.

Slutsats: Betalningsinstitutets kapitalkrav är 8.250.000 kronor.

10 kap. Uppdragsavtal

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska handla när de ingår, hanterar och säger upp uppdragsavtal som är av väsentlig betydelse för dess betaltjänstverksamhet.

2 § Ett uppdragsavtal ska vara skriftligt och tydligt reglera betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens respektive uppdragstagarens rättigheter och skyldigheter.

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska vidta nödvändiga åtgärder för att i uppdragsavtalet säkerställa att

1. uppdragstagaren har den kompetens, kapacitet och de tillstånd som i förekommande fall krävs enligt lag för att utföra den utlagda verksamheten på ett tillförlitligt och professionellt sätt och hantera risker i samband med det,
2. betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören kan bedöma och övervaka hur väl uppdragstagaren utför sina uppgifter,
3. betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören kan vidta lämpliga åtgärder om uppdragstagaren inte utför den utlagda verksamheten på det sätt som anges i 1,
4. uppdragstagaren underrättar betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören om händelser som väsentligt kan påverka uppdragstagarens möjlighet att utföra den utlagda verksamheten enligt 1,
5. uppdragsavtalet kan sägas upp utan att detta påverkar kontinuiteten eller kvaliteten i verksamheten hos betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören,
6. uppdragstagaren samarbetar med Finansinspektionen när det gäller den utlagda verksamheten,
7. betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören, institutets revisorer och Finansinspektionen har tillgång till uppgifter om den utlagda verksamheten samt till uppdragstagarens lokaler, och att Finansinspektionen kan utöva tillsyn,
8. uppdragstagaren skyddar all konfidentiell information som avser betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören eller dess kunder, samt
9. betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören och uppdragstagaren har en beredskapsplan för att återställa verksamheten efter oförutsedda händelser samt utför återkommande tester av rutinerna för säkerhetskopiering, om det är nödvändigt med hänsyn till den verksamhet som har lagts ut.

3 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska ha de resurser och den kunskap som krävs för att dels hantera risker i samband med att verksamhet läggs ut, dels övervaka den utlagda verksamheten.

11 kap. Skydd av medel för genomförande av betalningstransaktioner

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera betaltjänstanvändares medel enligt 3 kap. 7 § andra stycket lagen (2010:751) om betaltjänster.

2 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som i enlighet med 3 kap. 7 § andra stycket lagen (2010:751) om betaltjänster väljer att deponera medel på särskilt konto ska säkerställa att kontot kan identifieras separat från konton som används för medel som tillhör betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören.

3 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som i enlighet med 3 kap. 7 § andra stycket lagen (2010:751) om betaltjänster väljer att investera medel i likvida tillgångar med låg risk ska göra det i statsskuldväxlar.

12 kap. Rapportering av uppgifter till Finansinspektionen

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om vilka upplysningar som betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska rapportera till Finansinspektionen.

Påbörjad verksamhet

2 § Ett betalningsinstitut ska skriftligen informera Finansinspektionen när det påbörjar verksamheten med betaltjänster.

Ändringar i verksamhetsplanen av större betydelse

3 § Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska löpande uppdatera verksamhetsplanen med de ändringar som sker i verksamheten.

Betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska utan dröjsmål lämna uppgifter till Finansinspektionen om ändringar i verksamhetsplanen som är av större betydelse.

Rapportering av händelser av väsentlig betydelse

4 § Ett betalningsinstitut ska utan dröjsmål rapportera sådana händelser till Finansinspektionen som kan äventyra institutets stabilitet, skyddet av betaltjänstanvändarnas tillgångar eller som innebär att institutet inte kan uppfylla sina åtaganden mot betaltjänstanvändarna.

Betalningsinstitutet ska vidare utan dröjsmål till Finansinspektionen rapportera sådana händelser som kan medföra att ett större antal betaltjänstanvändare orsakas betydande ekonomisk skada.

Betalningsinstitutet ska också ange vilka åtgärder som det har vidtagit med anledning av händelsen.

Allmänna råd

Ett betalningsinstitut bör vid anmälningar enligt 4 § använda de formulär som finns på Finansinspektionens webbplats.

5 § Om en revisor i ett betalningsinstitut vidtar sådana åtgärder som anges i 9 kap. 43 och 44 §§ aktiebolagslagen (2005:551), ska betalningsinstitutet omgående informera Finansinspektionen om detta.

Rapportering för betalningsinstitut

6 § Ett betalningsinstitut ska två gånger per år lämna Finansinspektionen uppgifter för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav enligt den metod som myndigheten beslutat att företaget ska tillämpa. Institutet ska samtidigt lämna uppgift om den totala betal-

ningsvolymen för varje månad sedan föregående rapportering och ange vilken eller vilka av metoderna enligt 3 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster som det används för att skydda betaltjänstanvändares medel.

Betalningsinstitutet ska lämna uppgifter via Finansinspektionens webbtjänst om periodisk rapportering på myndighetens webbplats på det sätt som närmare anvisas där.

Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 21 januari respektive den 21 juli. Vid årsbokslut ska uppgifterna ha kommit in till Finansinspektionen senast den femtonde dagen i andra månaden efter rapportdagen. Om årsbokslut inte sammanfaller med någon av rapportdagarna ska uppgifterna lämnas vid det rapporttillfälle som följer närmast efter årsbokslutet.

7 § Uppgifter för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav ska gälla förhållandena den 30 juni respektive den 31 december (balansdagar), och lämnas i svenska kronor.

Vid omräkning från annan valuta ska den avistakurs tillämpas som gäller på balansdagen.

8 § Uppgift om betalningsvolym ska gälla det totala belopp som institutet har förmedlat för betaltjänstanvändares räkning, och avse perioderna från och med den första dagen i en månad till och med den sista dagen i månaden för varje månad mellan balansdagarna.

Vid omräkning från annan valuta ska den avistakurs tillämpas som gäller på balansdagen.

Rapportering för registrerade betaltjänstleverantörer

9 § En registrerad betaltjänstleverantör ska två gånger per år lämna Finansinspektionen uppgifter om den totala betalningsvolymen för varje månad sedan föregående rapportering. En registrerad betaltjänstleverantör ska samtidigt ange vilken eller vilka av metoderna enligt 3 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster som används för att skydda betaltjänstanvändares medel.

Den registrerade betaltjänstleverantören ska lämna uppgifter via Finansinspektionens webbtjänst om periodisk rapportering på myndighetens webbplats på det sätt som närmare anvisas där.

Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 10 januari respektive den 10 juli.

10 § Uppgift om betalningsvolym ska gälla det totala belopp som den registrerade betaltjänstleverantören har förmedlat för betaltjänstanvändares räkning, och avse perioderna från och med den första dagen i en månad till och med den sista dagen i månaden för varje månad mellan de balansdagar som anges i 7 §.

Vid omräkning från annan valuta ska den avistakurs tillämpas som gäller på balansdagen.

Undantag

11 § Finansinspektionen beslutar om undantag från bestämmelserna i 6 och 9 §§, om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2010:3

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 augusti 2010.

Gällande föreskrifter och allmänna råd per den 1 juli 2010

- FFFS 1992:5** Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning (B&F)
- FFFS 1993:6** Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärs- mässigt driven försäkringsrörelse (B&F)
- FFFS 1993:17** Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen om individuellt pensionssparande (B&F)
- FFFS 1994:29** Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125) (B&F)
- FFFS 1995:35** Motortävlingförsäkring (B&F)
- FFFS 1996:16** Ansökan om att få auktorisation som börs eller marknadsplats eller tillstånd att bedriva clearingverksamhet enligt lagen om börs- och clearingverksamhet (Börs, VP)
- FFFS 1998:22** Riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn (B&F, VP)
- FFFS 1998:37** Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige (B&F)
- FFFS 1999:21** Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer (B&F)
- FFFS 2000:4** Reservsättningsrisker i försäkringsbolag (B&F)
- FFFS 2000:5** Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag (B&F)
- FFFS 2000:9** Kontokort och automatjänster (B&F)
- FFFS 2000:10** Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag (B&F, VP)
- FFFS 2000:13** Försäkringsklasser (B&F)
- FFFS 2000:14** Beräkningen av kostnader för utförd assistans (B&F)
- FFFS 2001:8** Inlåningskonton och tillhörande banktjänster (B&F)
- FFFS 2002:2** Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv (B&F)
- FFFS 2002:4** Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp (B&F)
- FFFS 2002:8** Förteckning över vissa innehav av finansiella instrument (Börs, VP)
- FFFS 2002:10** Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp (B&F)
- FFFS 2002:11** Skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument (VP)
- FFFS 2002:14** Utgivning av elektroniska pengar (B&F)
- FFFS 2002:23** Klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter (B&F)
- FFFS 2003:7** Information som gäller livförsäkring och tjänstepension (B&F)
- FFFS 2003:8** Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag (B&F)
- FFFS 2004:1** Finansiell saneringsplan (B&F)
- FFFS 2004:3** Utländska förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige (VP)
- FFFS 2004:4** Finansiell rådgivning till konsumenter (B&F)
- FFFS 2004:6** Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut (B&F, VP)
- FFFS 2004:9** Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar (B&F)
- FFFS 2004:10** Revisorer förordnade av Finansinspektionen (B&F, Börs, VP)
- FFFS 2004:11** Säkerställda obligationer (B&F)
- FFFS 2004:17** Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen (B&F, Börs, VP)

- FFFS 2005:1** Styrning och kontroll av finansiella företag (B&F)
- FFFS 2005:3** Krediter i konsumentförhållanden (B&F,VP)
- FFFS 2005:9** Investeringsrekommendationer riktade till allmänheten samt hantering av intressekonflikter (VP)
- FFFS 2005:11** Försäkringsförmedling (B&F)
- FFFS 2005:12** Rapportering av händelser av väsentlig betydelse (B&F,VP)
- FFFS 2005:27** Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land (B&F)
- FFFS 2005:32** Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension (B&F)
- FFFS 2006:6** Särskild tillsyn över finansiella konglomerat (B&F)
- FFFS 2006:14** Eurokurs på försäkringsområdet (B&F)
- FFFS 2006:18** Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens (B&F)
- FFFS 2007:1** Kapitaltäckning och stora exponeringar (B&F,VP)
- FFFS 2007:2** Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar (B&F,VP)
- FFFS 2007:3** Rapportering av likviditetsrisk (B&F,VP)
- FFFS 2007:4** Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (B&F,VP)
- FFFS 2007:5** Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering (B&F,VP)
- FFFS 2007:7** Emittenters skyldighet att lämna årlig information (Börs)
- FFFS 2007:8** Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas (B&F)
- FFFS 2007:9** Information som gäller skadeförsäkring (B&F)
- FFFS 2007:16** Värdepappersrörelse (VP)
- FFFS 2007:17** Verksamhet på marknadsplatser (Börs)
- FFFS 2007:21** Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag (B&F)
- FFFS 2007:24** Försäkringstekniska grunder (B&F)
- FFFS 2008:7** Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor (B&F)
- FFFS 2008:8** Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag (B&F)
- FFFS 2008:9** Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land (B&F)
- FFFS 2008:11** Investeringsfonder (VP)
- FFFS 2008:14** Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (B&F,VP)
- FFFS 2008:15** Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter (B&F)
- FFFS 2008:16** Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter (B&F)
- FFFS 2008:17** Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning (B&F)
- FFFS 2008:18** Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige (B&F)
- FFFS 2008:19** Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter (B&F)
- FFFS 2008:20** Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter (B&F)
- FFFS 2008:21** Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter (B&F)
- FFFS 2008:22** Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter (B&F)
- FFFS 2008:23** Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (B&F)
- FFFS 2008:25** Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (B&F,VP)
- FFFS 2008:26** Årsredovisning i försäkringsföretag (B&F)

- FFFS 2009:1** Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (B&F, Börs, VP)
- FFFS 2009:3** Ågar- och ledningsprövning (B&F, Börs)
- FFFS 2009:6** Ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag (B&F, VP)
- FFFS 2009:7** Ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (B&F, Börs, VP)
- FFFS 2009:8** Fortsatt tillämpning av övergångsregler om kapitalbaskrav och offentliggörande av information (B&F, VP)
- FFFS 2010:1** Kvartalsstatistik för vissa värdepappersbolag (VP)
- FFFS 2010:2** Krediter mot säkerhet i form av pant i bostad (B&F)
- FFFS 2010:3** Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer (B&F)

Förkortningsförklaringar:

B&F = Bank & Försäkring

VP = Värdepapper